Ibitangaza byose 2.790 by'Umuhanuzi Muhammad ﷺ

Iyi dosiye irimo inyandiko zose 2.790 z'isomero, zikurikije uko ubuzima bw'Umuhanuzi Muhammad ﷺ bwagenze. Buri nyandiko itanga isoko yayo n'urwego rw'ukuri. Inkuru za da'if (idakomeye) n'iza mawdu' (yahimbwe) zashyizwemo kandi zirangwa neza, kugira ngo zitandukanywe n'iz'ukuri.

Ibitangaza by'Umuhanuzi · miraclesoftheprophet.com/rw/

Sahih (Y'ukuri): 893 · Hasan (Nziza): 219 · Da'if (Idakomeye): 1.608 · Yahimbwe (Mawdu'): 70

01 · Mbere y’ivuka rye: iremwa rye no kumenyeshwa abahanuzi bamubanjirije

1. Kuba Umuhanuzi wa Mbere mu Iremwa n’Uwa Nyuma mu Koherezwa

Sahih (Y’ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Kuvuga kwe ﷺ ati: “Ndi uwa mbere mu bahanuzi mu iremwa, n’uwa nyuma muri bo mu koherezwa,” no kuvugwa kwe mbere y’abandi bahanuzi mu murongo w’isezerano (Sura al-Ahzab, umurongo wa 7).

Mbere y’irema (mu buhoraho bwa mbere)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 7 (yaratılışta ilk nebi olma bâbı)

---

2. Ikiremwa cya Mbere Cyavuze ngo ‘Bala’ mu Isezerano rya Mbere

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Kuba ari we wa mbere washubije ati: “Bala” (Yego) ku ijambo ry’Imana rigira riti: “Alastu bi-Rabbikum” (Ese si jye Nyagasani wanyu?) mu isezerano rya mbere, bityo akabanziriza abahanuzi bose nubwo yoherejwe nyuma, nk’uko byasobanuwe na Muhammad al-Baqir.

Mbere y’irema (isezerano rya mbere)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 7 (yaratılışta ilk nebi olma bâbı)

---

3. Ubuhanuzi Bwe Igihe Adam Yari Hagati ya Roho n’Umubiri

Sahih (Y’ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Igisubizo yahaye ﷺ Maysara al-Fajr wamubajije ati: “Wabaye umuhanuzi ryari?” agasubiza ati: “Igihe Adam yari hagati ya roho n’umubiri,” ndetse n’amagambo ye mu hadithi ya al-Irbad agira ati: “Mu by’ukuri, nari nanditswe imbere ya Allah ko ndi Iherezo ry’Abahanuzi igihe Adam yari akiri mu ibumba rye.”

Mbere y’irema

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 7 (yaratılışta ilk nebi olma bâbı)

---

4. Iremwa ry’Urumuri Rwe Mbere ya Adam n’Ihererekanywa Ryarwo

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Urumuri rw’aba-Quraysh rwari urumuri rusingiza Allah imbere ye imyaka ibihumbi bibiri mbere y’iremwa rya Adam, abamarayika bagasingiza Allah binyuze muri rwo; hanyuma urwo rumuri rwashyizwe mu mugongo wa Adam, runyura mu mugongo wa Nuh na Ibrahim kugeza rumugezeho ﷺ.

Mbere y’irema

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 66 (nesebinin temizliği bâbı)

---

5. Kwandikwa kw’Izina Rye ku Ntebe y’Ubwami no ku Miryango y’Ijuru

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Inkuru ndende ya Maysara al-Fajr: ko igihe Allah yaremaga isi agatunganya amajuru, izina “Muhammad ni Intumwa ya Allah” ryanditswe ku Ntebe y’Ubwami (Arsh) no ku miryango y’Ijuru, kandi bigahishurirwa Adam ko ari we mutware w’urubyaro rwe.

Mbere y’irema / igihe cya Adam

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 26 (Ebvâbü bidâyeti nebiyyinâ, 1. bâb)

---

6. Inkuru ya Ka’b al-Ahbar ku Rumuri rwa Muhammad

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Inkuru ya Ka’b al-Ahbar: Igihe Allah yashakaga kumurema ﷺ, yategetse Jibril kuzana urushyi rw’ibumba ryera ahari kuzaba imva ye; rero riravangwa n’amazi ya Tasnim, riribizwa mu migezi y’Ijuru, rirazengurutswa mu majuru no ku isi, ku buryo abamarayika bamumenye n’ubutore bwe mbere yo kumenya Adam; hanyuma urumuri rwe rugaragara ku ruhanga rwa Adam, rujya kuri Hawwa igihe yasamaga Sheeth, kandi mu rwego rwo kumwubaha, Hawwa—wabyaraga impanga buri gihe—yabyaye Sheeth wenyine; urwo rumuri rukomeza kunyura mu migongo isukuye no mu nda zisukuye kugeza ku ivuka rye.

Mbere y’irema – igihe cya Adam

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 27 (2. bâb: Yaratıldığı toprak)

---

7. Adam Asaba Imbabazi ku bw’Ukuri kwa Muhammad

Yahimbwe (Mawdu’) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Igihe Adam yakoraga ikosa, yibutse ko yabonye inyandiko igira iti: “La ilaha illallah Muhammadun Rasulullah” yanditswe ku nkingi z’Intebe y’Ubwami, maze asaba imbabazi “ku bw’ukuri kwa Muhammad”; asubizwa ati: “Iyo hataba Muhammad, sinari kukurema.”

Igihe cya Adam

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 12 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

---

8. Adam Amenyesha Sheeth Inyandiko Ziri mu Biremwa Byose

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Icyifuzo cya Adam yasigiye umuhungu we Sheeth amumenyesha ko yabonye izina rya Muhammad ryanditswe ku nkingi y’Intebe y’Ubwami, hose mu majuru, muri buri ngoro y’Ijuru, ku mirimbo yo mu ijosi y’abahuri, ku bibabi by’ibiti bya Tuba na Sidra, no hagati y’amaso y’abamarayika.

Igihe cya Adam

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 12 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

---

9. Inyandiko Yari Hagati y’Intugu za Adam

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Inyandiko yari hagati y’intugu za Adam igira iti: “Muhammadun Rasulullah khatam al-nabiyyin” (Muhammad ni Intumwa ya Allah, Iherezo ry’Abahanuzi).

Igihe cya Adam

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 14 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

---

10. Adhana Jibril Yasomye mu Bwigunge bwa Adam

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Igihe Adam yamanurwaga mu Buhinde akagira irungu, Jibril yatoye adhan avuga kabiri ati: “Ashhadu anna Muhammadan Rasulullah” (Ndahamya ko Muhammad ari Intumwa ya Allah); Adam abajije ati: “Muhammad ni inde?” Jibril arasubiza ati: “Ni umwana wawe wa nyuma mu bahanuzi.”

Igihe cya Adam

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 15 (ezanda anılması bâbı)

---

11. Adam Abona Urumuri rwa Ahmad Rumurika mu Rubayaro Rwe

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Igihe Adam yerekwaga urubyaro rwe, yabonye urumuri rurabagirana munsi yabo maze arabaza; asubizwa ati: “Uyu ni umuhungu wawe Ahmad; ni we wa mbere, ni we wa nyuma, kandi ni we wa mbere uzasabira abandi.”

Igihe cya Adam

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 67 (nesebinin temizliği bâbı)

---

12. Adam Amenyesha Abahungu Be Ikiremwa Cyubahitse Kurusha Ibindi

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Inkuru ya Sa’id ibn Jubayr: Igihe abahungu ba Adam bajyaga impaka ku kiremwa cyubahitse kurusha ibindi imbere ya Allah, Adam yatanze ikimenyetso cy’izina rya Muhammad yabonye ryanditswe ku Ntebe y’Ubwami ko ari we wubahitse kurusha ibiremwa byose.

Igihe cya Adam

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 26 (Ebvâbü bidâyeti nebiyyinâ, 1. bâb)

---

13. Ihishurirwa Rya Adam ku bijyanye na Maka n’Umuhanuzi wa Nyuma

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inkuru ya Wahb ibn Munabbih: Allah yahishuriye Adam ati: “Ndi Allah Nyiri Bakkah; abahatuye ni abatoranyijwe banjye, abahasura ni intumwa zanjye; iyi nzu nzayubakisha umuhanuzi wo mu rubyaro rwawe witwa Ibrahim; amahanga azayisura ibinyejana byinshi, kugeza ubwo umuhanuzi wanjye wa nyuma wo mu rubyaro rwawe witwa Muhammad azaza.”

Igihe cya Adam

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 27 (Ebvâbü bidâyeti nebiyyinâ, 1. bâb)

---

14. Isezerano Ryafashwe ku Bahanuzi ku bwa Muhammad ﷺ

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Nk’uko bisobanurwa na Ali na Qatadah (Sura Al-i Imran, umurongo wa 81), Allah yagiranye isezerano na buri muhanuzi uhereye kuri Adam ko nibamara koherezwa mu gihe cyabo Muhammad namara koherezwa, bazamwemera kandi bakamufasha, kandi bakabikura ho isezerano no ku bantu babo.

Kuva kuri Adam kugeza nyuma (abahanuzi ba mbere)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 30 (4. bâb: Tevrat ve İncil'de zikri)

15. Abahanuzi ba Mbere Bamenyesha Ukuza Kwe

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Abahanuzi ba mbere (nk'isengesho rya Ibrahim n'inkuru nziza ya Isa) bamenyesheje kuza kwe ﷺ.

Ibinyejana mbere y'ivuka rye

ISOKO İbn Kesîr s.105; 1000 Mucize giriş no.3 (s.7); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 16; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 29; Hûî, The Prolegomena to the Qur'an (çev. Sachedina); Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 56; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Daha Önceki Peygamberlerden Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkında Ahd ve Mîsak Alınışı" (kitabın dipnotu: Saf:6 / İbn İshak, İbn Hişam, Sîre, c:1, s:248 / Ebu'l-Ferec İbn Cevzî, el-Vefâ, c:1, s:67 / Yuhanna İncili, bab:14, fıkra:16; bab: 15, fıkra:26; bab: 16, fıkra:7 / Rahmetullah, İzhâru'l-hak, Türkçe terceme, c:2, s:262-263); "İsrail Oğullarının Gelmesini Bekledikleri Üç Peygamber + İbrahim ve İsmâil aleyhisselâmların Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkındaki Dilekleri ve Dileklerinin Kabul Olunuşu" (kitabın dipnotu: Bakara: 127-129 / Bakara: 151 / Nisa: 113 / Rığıb el-Isfahânî, Müfredât, s:402)

16. Ibrahim Asiga Hajar i Maka n'Inkuru Nziza

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Igihe Ibrahim yatwaraga Hajar kuri Buraq, yifuzaga kuruhukira muri buri gihugu cyera, ariko Jibril ntiyamureka ngo amanuke kugeza i Maka, avuga ati: "Muri ubu butaka hazaturuka umuhanuzi utazi gusoma no kwandika wo mu rubyaro rw'umuhungu wawe."

Igihe cya Ibrahim

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 17 (Allah'ın onu İbrâhim'e bildirmesi bâbı)

17. Inkuru Nziza y'Umuhanuzi Utazi Gusoma no Kwandika Yahawe Hajar

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Igihe Hajar yasohokaga hamwe n'umuhungu we Ismail, bahuye n'umuntu avuga ati: "Umuhungu wawe ni sekuruza w'amahanga menshi; umuhanuzi utazi gusoma no kwandika utuye mu Nzu Ntagatifu azakomoka mu rubyaro rwe."

Igihe cya Ibrahim

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 17 (Allah'ın onu İbrâhim'e bildirmesi bâbı)

18. Inyandiko ku Kibaho cy'Ibuye Ibrahim Yabonye

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ibrahim yabonye ibuye ryanditseho imirongo ine; ku murongo wa kabiri handitseho ngo: "Ndi Allah, nta yindi mana ibaho uretse Jye; Muhammad ni Intumwa yanjye, hahirwa uwemera kandi akamukurikira."

Igihe cya Ibrahim

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 62 (eski taşlarda adının bulunması bâbı)

19. Ikibaho kiri mu Mutungo w'Imfubyi Ebyiri muri Sura al-Kahf

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Ubutunzi bw'imfubyi ebyiri buvugwa muri Sura al-Kahf bwari icyapa cya zahabu itavangiye cyanditseho Basmalah, inyigisho z'ubwenge, n'inyandiko igira iti: "La ilaha illallah Muhammadun Rasulullah."

Igihe cya Musa na Khidr

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 14 (bâb (Kehf hazinesi, Süleyman'ın yüzüğü))

---

20. Ikibanza cya Musa n'Ihishurirwa ku Bahungu ba Ma'add

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Igihe abagabo mirongo ine bo mu rubyaro rwa Ma'add ibn Adnan basahuraga inkambi ya Musa maze Musa agashaka kubavuma, Allah yamuhishuriye ati: "Ntubavume, kuko muri bo hazakomoka umuhanuzi utazi gusoma no kwandika n'umuryango ubabarirwa."

Igihe cya Musa

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 18 (Allah'ın onu Mûsâ'ya bildirmesi bâbı)

---

21. Ihishurirwa Rya Musa ku bijyanye na Ahmad

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Allah yahishuriye Musa ati: "Uzahura nanjye yahakanye Ahmad nzamujugunya mu Muriro; nanditse izina rye ku Ntebe y'Ubwami hamwe n'izina ryanjye; Ijuru rirazira kuri buri wese kugeza ubwo we n'umuryango we bazaryinjiramo."

Igihe cya Musa

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 23 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

---

22. Kubabarirwa k'Umugabo Wasomye Izina Muhammad muri Tawurati

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwisiraheli umwe wigometse imyaka magana abiri maze umurambo we ukajugunywa ku kimoteri, yababariwe kuko buri gihe iyo yabumburaga Tawrat, yasomaga izina rya Muhammad ﷺ akarisiga ku maso ye kandi akamusabira imigisha; maze Musa ahishurirwa ko agomba kumusengera isengesho ryo gushyingura.

Igihe cya Musa

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 29 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

---

23. Ishusho Yari ku Ibuye ry'Impeta ya Sulayman

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ku ibuye ry'impeta ya Sulayman yamanuwe ivuye mu ijuru hari handitseho ngo: "Ndi Allah, nta yindi mana ibaho uretse Jye; Muhammad ni umugaragu wanjye n'Intumwa yanjye."

Igihe cya Sulayman

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 14 (bâb (Kehf hazinesi, Süleyman'ın yüzüğü))

---

24. Ihishurirwa Rya Isa no Gutuza kw'Intebe y'Ubwami

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Allah yahishuriye Isa ati: "Emera Muhammad ﷺ kandi utegeke umuryango wawe kubikora"; kandi Intebe y'Ubwami yanyeganyegaga hejuru y'amazi yahagaze ari uko handitsweho ngo: "La ilaha illallah Muhammadun

Rasulullah.”

Igihe cya Isa

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 14 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

---

25. Isa Ategekwa Kwemeza Umuhanuzi w’Umwarabu Utazi Gusoma no Kwandika

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Allah yahishuriye Isa ati: “Komera ku itegeko ryanjye ntucike intege; emeza Umuhanuzi w’Umwarabu utazi gusoma no kwandika, nyir’ingamiya (sahib al-jamal) ﷺ.”

Igihe cya Isa

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 129 (Yaratılışının vasfına dair toplu bâb)

02 · Inkuru nziza ziri mu Bitabo Bitagatifu (Tawurati, Zaburi, Injili, Inyandiko)

26. Ibiranga Umuhanuzi Wacu ﷺ n’Umuryango We muri Tawurati

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Kwandikwa kw’ibimenyetso bye ﷺ n’imico y’umuryango we muri Tawrat.

Ibinyejana mbere y’ivuka rye

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.309; Beyhakî, Delâil c.5 s.597; İbn Kesîr s.113; web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, bâbü sıfati'n-nebî fi'l-kütüb, no. 5-8; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 18; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 30-33; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz aleyhisselâmın İsim ve Sıfatlarının Ehl-i Kitab Nezdinde Belli Oluşu" (kitabın dipnotu: A’râf:157 / Bakara:146); "Daha Önceki Peygamberlerden Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkında Ahd ve Mîsak Alınışı" (kitabın dipnotu: Ahzab:35 / Dârimî, Sünen, c:1, s:14-15; Ebu'l-Ferec İbn Cevzî, el-Vefâ, c:1, s:38-39; Zehebî, Târihu'l-İslâm, s:94); Kütüb-i Sitte: Buharî, Büyû 50, Tefsir, Feth 3; Tirmizî, Menakıb 3, (3621) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5558, c./s. 15/376; no. 5559, c./s. 15/377]

---

27. Inkuru Nziza ya Ahmad / Parakiliti muri Injili

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inkuru nziza yo kuza kwe ﷺ muri Injil (nk’uwitwa Ahmad / al-Faraqlit).

hafi ibinyejana 6 mbere y’ivuka rye

ISOKO İbn Kesîr s.119; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 227, 232; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 62-63; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 76-77; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz aleyhisselâmın İsim ve Sıfatlarının Ehl-i Kitab Nezdinde Belli Oluşu" (kitabın dipnotu: A’râf:157 / Bakara:146); "Daha Önceki Peygamberlerden Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkında Ahd ve Mîsak Alınışı" (kitabın dipnotu: Saf:6 / İbn İshak, İbn Hişam, Sîre, c:1, s:248 / Ebu'l-Ferec İbn Cevzî, el-Vefâ, c:1, s:67 / Yuhanna İncili, bab:14, fıkra:16; bab: 15, fıkra:26; bab: 16, fıkra:7 / Rahmetullah, İzhâru'l-hak, Türkçe terceme, c:2, s:262-263)

---

28. Inkuru Nziza mu Gitabo cya Yesaya

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inkuru nziza imuvuga ﷺ mu gitabo cya Yesaya (Isha’ya).

hafi ibinyejana 13 mbere y’ivuka rye

ISOKO İbn Kesîr s.118; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 32; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 23; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 231-232; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 56, 63-67; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 75

---

29. Inkuru Nziza mu Gitabo cya Yeremiya

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inkuru nziza imuvuga ﷺ mu gitabo cya Yeremiya (Irmiya).

hafi ibinyejana 12 mbere y’ivuka rye

ISOKO İbn Kesîr s.119; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 232

---

30. Inkuru Nziza mu Gitabo cya Ezekiyeli

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inkuru nziza imuvuga ﷺ mu bitabo bya Ezekiyeli (Hizqil) n’amagambo ya Ezekiyeli.

hafi ibinyejana 12 mbere y'ivuka rye

ISOKO İbn Kesîr s.117, 118; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 232; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 74-75

---

31. Inkuru Nziza mu Gitabo cy'Umuhanuzi Eliya

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inkuru nziza imuvuga ﷺ mu gitabo cy'umuhanuzi Eliya (Ilyas).

Ibinyejana mbere y'ivuka rye

ISOKO İbn Kesîr s.116

---

32. Inkuru Nziza mu Gitabo cy'Ubuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inkuru nziza imuvuga ﷺ mu "Gitabo cy'Ubuhanuzi" (Kitab al-Nubuwwah).

Ibinyejana mbere y'ivuka rye

ISOKO İbn Kesîr s.117

---

33. Inkuru Nziza Zahawe Ibrahim na Ya'qub

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu nyandiko za Ibrahim hari handitse ngo: "Mu rubyaro rwawe hazakomoka amahanga, maze amaherezo hazaza umuhanuzi utazi gusoma no kwandika ari we herezo ry'abahanuzi"; kandi Yaqub ahishurirwa ati: "Mu rubyaro rwawe nzohereza abami n'abahanuzi; amaherezo nzohereza umuhanuzi ufite Ahantu Hatagatifu witwa Ahmad, umuryango we ukazubaka Bayt al-Maqdis."

Igihe cya Ibrahim na Ya'qub

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 17 (Allah'ın onu İbrâhim'e bildirmesi bâbı)

---

34. Icyifuzo cya Musa cy'Umuryango wa Ahmad

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Musa yasomye ku bisate ibyerekeye umuryango "wa nyuma mu gihe ariko uri imbere, amasengesho yabo yumvwa, ibitabo byabo biri mu bituza byabo"; buri gihe agasaba ati: "Bagire umuryango wanjye," agasubizwa ati: "Uwo ni umuryango wa Ahmad," maze agasenga ati: "Nyagasani, ngira uwo mu muryango wa Ahmad."

Igihe cya Musa

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 21 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

---

35. Inkuru Nziza muri Tawurati ku bijyanye n'Imva ya Isa

Hasan (Nziza) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Muri Tawrat hari handitse hamwe n'ibimenyetso bye ﷺ ngo: "Isa ibn Maryam azashyingurwa iruhande rwe."

Tawurati; isohozwa: imperuka y'ibihe

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 31 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

36. Inkuru Nziza Yahawe Dawud muri Zaburi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Muri Zabur Allah yahishuriye Dawud ati: "Nyuma yawe hazaza umuhanuzi w'ukuri witwa Ahmad na Muhammad; umuryango we ni umuryango ubabarirwa, nabahaye imico itandatu ntaraha irindi hanga na rimwe."

Igihe cya Dawud

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 26 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

37. Uko Daniyeli Yasobanuye Inzozi za Nebukadinezari

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umuhanuzi Danyal yasobanuye inzozi Nebukadinezari yari yibagiwe—ikigirwamana gifite umutwe wa zahabu, igituza cy'ifeza, inda y'umuringa, amaguru y'icyuma n'ibirenge by'ibumba, cyamenaguwe n'ibuye ryamanutse rivuye mu ijuru maze rigakura rikuzura isi yose—avuga ati: "Iryo buye ni idini ry'Umuhanuzi utazi gusoma no kwandika uzoherezwa avuye mu Barabu mu bihe bya nyuma."

hafi ibinyejana 12 mbere y'ivuka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 41 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

38. Inkuru Nziza ko Umuryango wa Muhammad Uzazungura Isi

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Kumenyeshwa muri Tawrat na Zabur ko umuryango wa Muhammad ﷺ uzaragwa isi (Sura al-Anbiya, umurongo wa 105); no mu gice cya kane cy'inyandiko ya Zabur al-Suyuti yabonye hari handitse ngo: "Isi ni iyanjye, nzayigira umurage wa Muhammad n'umuryango we."

Igihe cya Dawud; isohozwa: intsinzi zo kwagura ubutaka (nyuma ya AH 13)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 51 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

39. Inkuru Nziza muri Tawurati ku Rubayaro rwa Isma'il

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inkuru nziza yahawe Ibrahim na Hajar muri Tawrat ko mu rubyaro rwa Ismail hazakomoka ihanga rikomeye n'abayobozi bakuru cumi na babiri, kandi ko urubyaro rwe ruzagwira nk'inyenyeri zo mu ijuru; ibyo Ibn Kathir akabisobanura ko byerekeye we ﷺ n'umuryango we.

Igihe cya Ibrahim (nk'uko bivugwa muri Tawurati)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 229 (Tebşîrü'l-kütübi's-sâbika bih)

40. Inkuru Nziza ya Musa y'Umuhanuzi ku Mpera y'Ubuzima Bwe

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ku iherezo ry'ubuzima bwa Musa (mu mwaka wa mirongo itatu n'icyenda w'ubutayu), yabwiye Abisiraheli inkuru nziza y'uko hazoherezwa umuhanuzi utegeka ibyiza kandi akabuza ibibi, akazira ibyiza akabyemerera, kandi akaziriza ibihumanye.

Igihe cya Musa (nk'uko bivugwa muri Tawurati)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 230 (Tebşîrü'l-kütübi's-sâbika bih)

---

41. Inkuru Nziza ya Sinayi, Seyiri na Parani muri Tawurati

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Imvugo iri ku mpera za Tawrat igira iti: "Imana yavuye ku Musozi wa Sinai, irasira i Seir, igaragarira ku misozi ya Paran" yasobanuwe nk'iyerekana ubuhanuzi bwa Musa, ubwa Isa, n'ubwe ﷺ (kuko Paran ari Hijaz); ibyo bihura n'imirongo itatu ya mbere ya Sura at-Tin (Yeruzalemu, Umusozi wa Sinai, n'umujyi utekanye wa Maka).

Nk'uko bivugwa muri Tawurati (ibinyejana mbere y'ivuka rye)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 230 (Tebşîrü'l-kütübi's-sâbika bih)

---

42. Ibiranga Umuhanuzi ﷺ muri Zaburi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Kuba ibimenyetso bye ﷺ biboneka muri Zabur (Zaburi ya Dawud): ko ubutware bwe buzagera kuva ku nyanja kugeza ku yindi, abami bakazamuzanira impano, agatabara abanyantege nke, kandi izina rye rikavugwa iteka.

Igihe cya Dawud (nk'uko bivugwa muri Zaburi)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 230-231 (Tebşîrü'l-kütübi's-sâbika bih)

---

43. Umuhanuzi Ukomoka mu Bavandimwe b'Abisiraheli muri Tawurati

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Kumenyeshwa muri Tawrat ku Bisiraheli ko bazoherezwa "umuhanuzi uvuye mu bavandimwe babo" (inkuru ya Ibn Qutaybah ivuye muri Tawrat, ivugwa hamwe n'isezerano ry'abami cumi na babiri kuri Ismail n'imvugo igira iti: "Yagaragariye ku misozi ya Paran").

Tawurati; ibinyejana mbere y'ivuka rye

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 57-61 (4. bâb: Tevrat ve İncil'de zikri)

---

44. Izina Ahmad mu Gitabo cya Habakuki

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Amagambo ya Habakuki yavuzwe na Ibn Qutaybah: kuvugwa kw'izina rya Ahmad mu nyandiko ye no kumenyeshwa ko isi izuzura ishimwe rye.

Ibinyejana mbere y'ivuka rye

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 57-61 (4. bâb: Tevrat ve İncil'de zikri)

---

45. Inkuru Nziza y'Umumarayika kuri Hajar ku bya Isma'il n'Urubyaro Rwe

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Muri Tawrat umumarayika yabwiye Hajar ati: "Uzabyara umuhungu witwa Ismail; azakomera mu mahanga, ukuboko kwe kuzaba hejuru ya buri kuboko," kandi ubwo bagiraga inyota aravuga ati: "Ntisuzugure uyu mwana, kuko ndimo kumutegurira igikorwa gikomeye"; ibyo byasohoye gusa muri we ﷺ mu rubyaro rwa Ismail.

Igihe cya Ibrahim (amakuru yo muri Tawurati)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 73 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

---

46. Umuhanuzi Umeze nka Musa mu Gitabo cya Gatanu cya Tawurati

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu gitabo cya gatanu cya Tawrat handitse ngo: "Nzahagurukiriza Abisiraheli umuhanuzi umeze nkawe uvuye mu bavandimwe babo, nshyire amagambo yanjye mu kanwa ke"; akaba ari we ﷺ muhanuzi wenyine wazanye igitabo nk'icya Musa uvuye mu rubyaro rwa Ismail, abavandimwe b'Abisiraheli.

Amakuru yo muri Tawurati (ibinyejana mbere y'ubuhanuzi)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 75 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

---

47. Ibisobanuro by'Imico Muri Zaburi ku bijyanye n'Umuhanuzi ﷺ

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Amagambo ya Dawud muri Zabur asobanurwa ko yerekeye we ﷺ: "Singiza Nyagasani n'ishimwe rishya… Imana yamutoranyirije umuryango we, imuha intsinzi; bayisingiza ku buriri bwabo, mu ntoki zabo hari inkota zityaye impande zombi"; "Yewe uwatoranyijwe, kenyeza inkota yawe; amategeko yawe afatanye n'icyubahiro cy'ukuboko kwawe kw'iburyo, amahanga agwa munsi yako"; "Imana yavanye i Siyoni ikamba rishimwa (mahmud)"; "Ategeka kuva ku nyanja kugeza ku yindi, abami b'Abaperesi baramwunamira"; na "Mana yanjye, ohereza ushyiraho Sunnah kugira ngo abantu bamenye ko we (Mesiya) ari umuntu."

Ibinyejana mbere y'ubuhanuzi (amakuru y'Abantu b'Igitabo)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 76 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

---

48. Abantu Babiri Bagendera ku Ndogobe no ku Ngamiya muri Yesaya

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu gitabo cya Yesaya umurinzi aravuga ati: "Ndabona abagendera ku matungo babiri baza, umwe ahetse ku ndogobe undi ku ngamiya; umwe abwira undi ati: Babuloni n'ibigirwamana byayo byaguye" (uhetswe ku ndogobe akaba ari Isa, uhetswe ku ngamiya akaba ari we ﷺ).

Ibinyejana mbere y'ubuhanuzi (amakuru y'Abantu b'Igitabo)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 76 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

---

49. Inkuru y'Umuhanuzi Utegerezanyijwe Amatsiko muri Injili

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Muri Injil ikibazo Yahya yabajije ari muri gereza ati: "Ese uri ugomba kuza, cyangwa dutegereze undi?" igisubizo cya Isa kigira kiti: "Hategerejwe kuza kwa Eliya" bivugwa ko mu by'ukuri hari handitse "Ahmad arategerejwe" ariko izina rigahindurwa.

hafi ibinyejana 6 mbere y'ubuhanuzi (amakuru yo muri Injili)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 77 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

50. Izina ryo mu Gisiriyani Mushaffah mu Bantu b'Igitabo

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Izina rye ﷺ mu Bantu b'Igitabo mu Gisiriya ryari "Mushaffah" (shafh bisobanura ishimwe; Mushaffah bisobanura Muhammad).

Mbere y'ubuhanuzi (amakuru y' Abantu b'Igitabo)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 78 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

51. Ishusho y'Umutambagiro n'Ibuye ry'Imfuruka mu Gitabo cya Yesaya

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu gitabo cya Yesaya ishusho ya Hajj: "Ubutayu buzuzura; bazahamagarwa baturutse ku mpera z'isi, baza biruka, bakwirakwize ishimwe rye ku butaka no mu nyanja," n'amagambo agira ati: "I Siyoni ndashyiraho ibuye ry'ifatizo ry'agaciro ryo mu nzu y'Imana."

Ibinyejana mbere y'ubuhanuzi (amakuru y'Abantu b'Igitabo)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 78 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

52. Ibiranga Umuhanuzi ﷺ n'Umuryango We muri Tawurati

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Muri Tawrat yasobanuwe ﷺ ngo: "Ahmad ni umugaragu wanjye watoranyijwe; ntabwo ari umunyamahane cyangwa umunyagasuzuguro, ntasakuza mu masoko, ntiyitura inabi ku yindi, arababarira; avukira i Maka, yimukira i Taybah, ubutware bwe buri i Sham; umuryango we ni abasingiza Imana kuri buri musozi (hammadun), bareba izuba, abahamagarira isengesho bari mu kirere, imirongo yabo mu isengesho no ku rugamba irasa, nijoro ni abihayimana ku manywa ni intare, basengera aho isengesho ribasangiye hose."

Amakuru yo muri Tawurati (ibinyejana mbere y'ubuhanuzi)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 79-80 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

53. Ibiranga Abasangirangendo muri Tawurati Ukurikije Korowani

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Nk'uko Korowani ibitangaza, Abasangirangendo be ﷺ basobanuwe muri Tawrat nk'abakomeye imbere y'abahakanyi, bagirirana impuhwe hagati yabo, bunama kandi bubama bashaka ubuntu n'ishimwe rya Allah, mu maso habo hari urumuri rw'ikimenyetso cyo kubama (Sura al-Fath, umurongo wa 29).

Amakuru yo muri Tawurati (ibinyejana mbere y'ubuhanuzi)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Daha Önceki Peygamberlerden Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkında Ahd ve Mîsak Alınışı" (kitabın dipnotu: Feth:29); "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Hayber Yahudîlerini Hakkı İtirafa, Allah'a ve Allah'ın Resûlüne İmana Davet Edişi" (kitabın dipnotu: Bakara:256 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:193, Beyhakî, Sünen, c:10, s:180)

54. Umugani w'Abasangirangendo muri Injili Ukurikije Korowani

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Nk’uko Korowani ibitangaza, Abasangirangendo be ﷺ bagereranyijwe muri Injil n’imbuto itera umushibu ikakomera, ikabyibuha igahagarara ku giti cyayo igashimisha abahinzi (Sura al-Fath, umurongo wa 29); igitabo kigatanga gihamya y’umugani w’imbuto ikura yonyine muri Injil ya Mariko.

Amakuru yo muri Injili (hafi ibinyejana 6 mbere y’ubuhanuzi)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Daha Önceki Peygamberlerden Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkında Ahd ve Mîsak Alınışı" (kitabın dipnotu: Feth:29 / Markos İncili, bab: 4, fıkra:26-29)

---

55. ‘Uwo Muhanuzi’ Utegerezanyijwe Amatsiko muri Injili ya Yohana

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Nk’uko Injil ya Yohana ibivuga, Abayahudi bategerezaga umuhanuzi wa gatatu utandukanye na Eliya na Mesiya witwa gusa “Uwo Muhanuzi”, bakabaza Yahya bati: “Ese uri Uwo Muhanuzi?” agasubiza ati: “Oya”; uwo muhanuzi wa nyuma akaba yari agitegerejwe na nyuma ya Isa.

hafi ibinyejana 6 mbere y’ubuhanuzi (amakuru yo muri Injili)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "İsrail Oğullarının Gelmesini Bekledikleri Üç Peygamber" (kitabın dipnotu: Markos İncili, bab: 4, fıkra: 26-29 / Matta İncili, bab: 11, fıkra: 14-15 / Matta İncili, bab: 2, fıkra: 1-5-6 / Yuhanna İncili, bâb: 1, fıkra: 21-25)

03 · Mbere y’ivuka rye: amakuru yatanzwe n’abasekuruza be, Abantu b’Igitabo n’abapfumu

56. Tubba’ Areka Umugambi wo Gusenya Madina

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Tubba’ yaretse gusenya Madina nyuma y’uko ba rabi b’Abayahudi bamubwiye bati: “Aha ni ho buturo bw’iyimuka ry’umuhanuzi w’ibihe bya nyuma.”

hafi ibinyejana 2–3 mbere y’ivuka rye

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.85; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 47; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Questions on Islam, "Glad Tidings about the Prophet's Coming Before His Birth"; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 42; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 81; c. 3, s. 1073-1074

57. Iriba rya Zamzam Ryerekwa Abd al-Muttalib

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Kwerekanwa ahari iriba rya Zamzam mu nzozi za Abdulmuttalib no kuricukura.

hafi 540–550 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.65; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 75-76; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 82

58. Umuhanuzi ﷺ mu Bisigo bya Aws ibn Haritha

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Kumenyeshwa kw’ikuza rye ﷺ mu gisigo (n’umurage) cya Aws ibn Harithah.

Mbere y’ivuka rye (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

59. Inkuru Nziza mu Mbwirwaruhame n’Ibisigo bya Ka’b ibn Lu’ayy

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Sekuruza we Ka’b ibn Lu’ayy yamenyesheje ikuza rye ﷺ mu gisigo no mu mbwirwaruhame ye.

Ibinyejana mbere y’ivuka rye (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

60. Abayahudi bo mu Muryango wa Harun Batura i Yathrib

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Itsinda ry’Abisiraheli bo mu rubyaro rwa Harun batatanye nyuma ya Nebukadinezari, babonye ibimenyetso bye ﷺ n’igihugu cy’iyimuka rye mu bitabo byabo, batura i Yathrib bizeye kuzahura na we; nyamara abuzukuru babo baramuhakanye kandi bari bamuzi.

Ibinyejana mbere y’ivuka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 44 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

61. Umupfumu Satih Ahanura Ibitagaragara n'Ubuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu Satih wazanywe i Maka yamenye imyirondoro y'aba-Quraysh bane baje bihishe (Abd Shams, Abd Manaf ibn Qusayy, Ahwas ibn Fihr, Aqil ibn Abi Waqqas) n'impano bari bahishe; avuga mu mvugo y'ubuvanganzo ati: "Muri iki gihugu hazaturuka umuhanuzi ugendera ku buyobozi," maze avuga abakhalifa bazamukurikira n'amakimbirane azabaho.

hafi imyaka 150 mbere y'ivuka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 57 (kâhinlerin haber vermesi bâbı)

62. Satih na Shiqq Basobanura Inzozi z'Umwami Rabi'a

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inzozi ziteye ubwoba z'umwami wa Yemen Rabi'ah ibn Nasr al-Lakhmi zasobanuwe ukubiri n'abapfumu Satih na Shiqq: ko Abanyabiyoni bazigarurira Yemen, Sayf ibn Dhi Yazan akabirukana, kandi ubutware bwe bukazarangirana n'"umuhanuzi utunganye wo mu rubyaro rwa Ghalib ibn Fihr uhabwa uguhishurirwa."

hafi ibinyejana 1–2 mbere y'ivuka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 60 (kâhinlerin haber vermesi bâbı)

63. Kurindwa kw'Uruhererekane rw'Abasekuruza Be ku Busambanyi

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Urusobe rw'ibisekuru bye byose uhereye kuri Adam kugeza ku babyeyi be byabayeho binyuze mu ishyingiranwa ryemewe, kure y'ubusambanyi; yavuze ﷺ ati: "Nta kintu cy'ubusambanyi bwo mu bujiji cyangezeho, Allah yanyimuye kuva mu migongo isukuye anshyira mu nda zisukuye; uko amashami yatandukanaga nagiye mu ryiza kurusha ayandi"; al-Kalbi yanditse ba nyina magana atanu ntiyababonamo ubusambanyi na bumwe.

Kuva kuri Adam kugeza ku ivuka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 63 (nesebinin temizliği bâbı)

64. Inzozi za Abd al-Muttalib z'Igiti n'Ibisobanuro Byazo

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Abdulmuttalib yasinziriye muri Hijr maze arota mu mugongo we hamera igiti kigera mu ijuru n'amashami yacyo agera iburasirazuba n'iburengerazuba, kirabagirana inshuro mirongo irindwi kurusha izuba, Abarabu n'abanyamahanga bakacyunamira, maze umusore mwiza akabuza aba-Quraysh bashakaga kugitema; umupfumukazi w'aba-Quraysh asobanura ati: "Mu mugongo wawe hazaturuka uzategeka iburasirazuba n'iburengerazuba."

Mbere y'ivuka rye (hafi 560–570 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 67 (Abdülmuttalib'in rüyası bâbı)

65. Inkuru Nziza y'Umwigisha w'Umuyahudi w'i Yemeni ku Buhanuzi n'Ubwami

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu rugendo rw'itumba i Yemen, Abdulmuttalib yakiriwe n'umuyahudi wa rabi warebye mu mazuru ye akavuga ati: "Mu kuboko kumwe ndabona ubwami, mu kundi ubuhanuzi; ibyo tubibona mu ba-Zuhrah, nusubirayo uzashakeyo umugore"; kubera ibyo arongora Halah bint Wuhayb, n'umuhungu we Abdullah amushyingira Aminah bint Wahb.

Mbere y'ivuka rye (hafi 568–570 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 68 (hamlinde görülen âyetler bâbı)

---

66. Umuyahudi w'i Tayma Amenya Ikimenyetso muri Abd al-Muttalib

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nk'uko Ka'b ibn Malik yabivuze abikuye ku bakuru b'ubwoko bwe, Umuyahudi w'i Tayma waje i Maka gukora Umrah yarebye Abdulmuttalib aravuga ati: "Mu gitabo cyacu kitahinduwe handitse ko mu rubyaro rwe hazakomoka umuhanuzi uzatwica nk'ubwoko bwa Ad."

Mbere y'ivuka rye / ubwana bwe (hafi 570–578 CE)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl (yetişmesi), no. 101

---

67. Igitangaza cyo Kududubiza kw'Amazi mu Rugendo rwa Zamzam

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'AMAZI

Mu rugendo rugana ku mupfumukazi wa Banu Sa'd (Huzaym) hafi ya Sham kubera ikibazo cya Zamzam, bagize inyota mu butayu maze bacukura imva zabo; Abdulmuttalib yurira ingamiya ye maze munsi y'ikirenge cyayo hadudubiza amazi meza; aba-Quraysh babibonye bamurekera Zamzam.

hafi 540–550 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 75 (Abdülmuttalib'in Zemzem'i kazması sırasında görülen alâmetler)

---

68. Abarwayi Kubera Kwangiza Ikidendezi cya Zamzam

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ku bantu b'ishyari b'aba-Quraysh basenyaga nijoro ikidendezi Abdulmuttalib yari yubatse iruhande rwa Zamzam, yatangaje amagambo yigishijwe mu nzozi agira ati: "Mana yanjye, sinemereye uwiyuhagiriramo; byemewe gusa ku unywa"; kuva ubwo buri wese wasenyaga ikidendezi yafatwaga n'indwara mu mubiri maze barabireka.

hafi 540–550 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 76 (Abdülmuttalib'in Zemzem'i kazması sırasında görülen alâmetler)

---

69. Urumuri mu Ivuka rya Abdullah n'Inzozi z'Inyoni

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nk'uko Abbas yabivuze, igihe (se) Abdullah yavukaga, mu maso he hagaragaye urumuri rumeze nk'urw'izuba maze Abdulmuttalib avuga ati: "Uyu mwana azagira icyubahiro gikomeye"; mu nzozi ze yabonye mu izuru rye hasohoka inyoni yera igera iburasirazuba n'iburengerazuba ikagwa kuri Ka'bah, aba-Quraysh bakayunamira, hanyuma iyo nyoni ikaba urumuri rurerure hagati y'ijuru n'isi; umupfumukazi wa Banu Makhzum avuga ati: "Mu mugongo we hazakomoka umwana uzakurikirwa n'abantu bo iburasirazuba n'iburengerazuba."

Mbere y’ivuka rye, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1067-1068 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

---

70. Ibisigo bya Tubba’ byo Kwemera Umuhanuzi ﷺ

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Imivugo yavuzwe mbere y’ubutumwa igira iti: “Ndahamya ko Ahmad ari Intumwa ya Allah, Umuremyi w’ibinyabuzima; iyo ubuzima bwanjye buza guhura n’ubwe nari kumubera umujyanama n’umuvandimwe, nkabera ababangikanyamana ibihano” (iyo mivugo mu bitabo yitirirwa Tubba’; ku rupapuro rwa Tabarsi izina ry’uwayivuze ntiryasomwe).

Mbere y’ivuka rye (itariki itazwi)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 60-61 (er-Rüknü'l-evvel, 2. bâb: âyetleri ve mucizeleri – bi'setten önceki alâmetler)

---

71. Urwandiko rwa Tubba’ wa Mbere n’Abahanga b’i Yathrib

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Tubba’ wa mbere ageze i Yathrib yabwiye aba-Aws n’aba-Khazraj ati: “Mugume hano kugeza uyu muhanuzi aje; iyo nza kumubona nari kumukorera kandi nkajyana na we,” ahatuza abahanga magana ane kandi yandika ibaruwa ihamya ko amwemeye; iyo baruwa ikaba yaramugezeho ﷺ mu gihe cya Hijrah inyuze mu ntoki za Abu Layla.

Ibinyejana mbere y’ivuka rye; igezwa ry’urwandiko: Hijira, 622 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 17-18 (fasl fi'l-beşâir bi-nübüvvetihî)

---

72. Isengesho rya Abd al-Muttalib n’Inzovu Mahmud mu Gitero cy’Inzovu

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’INYAMASWA

Igihe Abrahah yateraga Ka’bah, Abdulmuttalib yafashe ku mpeta y’umuryango wa Ka’bah arasenga, urumuri rwo ku ruhanga rwe rumurikira Ka’bah maze abifata nk’ikimenyetso cy’intsinzi; yahamagaye inzovu yitwaga Mahmud ati: “Ese uzi impamvu bakuzanye?” maze iyo nzovu yanga kwegera Ka’bah.

570–571 CE (Umwaka w’Inzovu)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 26 (fasl fi'l-beşâir bi-nübüvvetihî)

---

73. Inkuru Nziza ya Khalid ibn Sinan ku Buhanuzi

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Khalid ibn Sinan wo mu bwoko bwa Abs, kimwe na Isa, yamenyesheje kuza kwe ﷺ.

Mbere y’ivuka rye (igihe cy’akaruhuko hagati y’ababanuzi; igitabo ntitanga itariki nyayo)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Abs Oğullarına Hâlid b. Sinan'ı Soruşu ve Onlara Onun Başına Gelenleri Haber Verişi" (kitabın dipnotu: Diyarbekrî, Târîh, c:1, s:200)

04 · Ababyeyi be no gutwita kwa nyina (hafi 569–571 CE)

74. Abdullah Acungurwa ku Gutambwa n'Ingamiya 100

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Indahiro ya Abdulmuttalib: se Abdullah yakijijwe gutambwa hatangwa ingamiya 100 z'incungu.

hafi 565–569 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.69; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 77; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 82

---

75. Ihererekanywa ry'Urumuri rw'Ubuhanuzi kuri Amina

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Urumuri rwari ku ruhanga rwa se Abdullah rwimukiye kuri Aminah amaze kumurongora.

hafi 570 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.72; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 8. fasıl, no. 72-75; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 69-71

---

76. Kurimbuka kw'Ingabo z'Inzovu zishwe n'Inyoni za Ababil

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Ingabo z'Inzovu zarimbujwe n'inyoni za Ababil zitaragera kuri Ka'bah.

570–571 CE (hafi iminsi 50 mbere y'ivuka rye)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.85; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 10. fasıl, no. 84-88; Questions on Islam, "Events that Took Place…"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 73-74; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 89-90; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 226, 236; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 114; Kütüb-i Sitte: Buhârî, İlim 39, Lukata 7, Diyât 8; Müslim, Hacc 447, (1355); Buharî, Şurût 15 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4285, c./s. 12/233; no. 4266, c./s. 12/172-181]

---

77. Inzozi za Amina n'Urupapuro rwa Zahabu ku Buriri Bwe

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nyina Aminah yeretswe mu nzozi ngo: "Utwise uw'imbere mu biremwa; navuka uzamwite Ahmad na Muhammad, kandi umumanikeho iyi nyandiko"; akangutse asanga iruhande rw'umutwe we urupapuro rwanditsweho muri zahabu isengesho ryo kwikingira ku Mana Imwe.

570–571 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 9. fasıl (hamilelik ve doğum alâmetleri), no. 78

---

78. Layla al-Adawiyya Abona Urumuri muri Abdullah

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Igihe se Abdullah yari yuzuye ivumbi anyuze iruhande rwa Layla al-Adawiyyah, uwo mugore yabonye urumuri mu maso he maze amusaba ko babana akamuha ingamiya ijana; Abdullah arabyanga maze arongora Aminah, nyuma uwo mugore avuga ko urumuri rwimukiye kuri Aminah.

hafi 570 CE (mbere y'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 69 (Abdullah'ın alnındaki nur ve Âmine ile evlenmesi rivayetleri)

79. Qutayla Abona Urumuri mu Maso ha Abdullah

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Qutaylah bint Nawfal, mushiki wa Waraqah ibn Nawfal, yabonye mu maso ha Abdullah urumuri rurabagirana nk'urubura rwo ku ruhanga rw'ifarasi maze amusaba ko babana; Abdullah agarutse avuye kwa Aminah, uwo mugore aravuga ati: "Urumuri rwari mu maso hawe ntirukiriho," maze arabireka.

hafi 570 CE (mbere y'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 71 (Abdullah'ın alnındaki nur ve Âmine ile evlenmesi rivayetleri)

80. Amina Ntiyagira Umuhangayiko Cyangwa Uburemere mu Gutwita Kwe

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Nyina Aminah igihe yari atwite ﷺ ntiyigeze yumva uburemere cyangwa imvune abandi bagore bagira, ntiyigeze agira ikibazo mu gutwita kwe kose.

570–571 CE (gutwita)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 71, 79 (Hamilelik ve doğum alâmetleri)

81. Inyamaswa za Quraysh Zimenyesha Gutwita Kwe

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Mu ijoro nyina yamusamye ﷺ, amatungo yose y'aba-Quraysh yaravuze ati: "Intumwa ya Allah yasamwe."

570 CE (itangira ryo gutwita)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 81 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

82. Guhirima kw'Intebe z'Abami no Guceceka kw'Abapfumu

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu gitondo cy'ijoro nyina yamusamye ﷺ, intebe z'abami bose bo ku isi zasanzwe zubitswe, abami ntibashobora kuvuga uwo munsi kandi ubumenyi bw'abapfumu burahagarara.

570 CE (itangira ryo gutwita)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 81 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

83. Inkuru Nziza z'Ibiremwa n'Ijwi ryo mu Ijuru mu Gihe cyo Gutwita Kwe

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Igihe nyina yamusamaga ﷺ, inyamaswa zo mu gasozi z'iburasirazuba n'iburengerazuba n'ibinyabuzima byo mu nyanja byamenyesheje inkuru nziza hagati yabyo; buri kwezi ko gutwita kwe ku isi no mu ijuru bahamagaraga bati: "Igihe cyo kuza kwa Abu al-Qasim kiregereje, mwishime."

570–571 CE (gutwita)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 81 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

84. Isengesho ry’Abamarayika ku Mfubyi n’Igisubizo cy’Imana

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Se Abdullah amaze kwitaba Imana, abamarayika bavuze bati: “Umuhanuzi wawe asigaye ari imfubyi,” maze Allah avuga ati: “Ndi umurinzi we, umutabazi we n’umufasha we.”

570–571 CE (mbere y’ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 81 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

85. Fatima bint Murr n’Urumuri rw’Ubuhanuzi

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Inkuru za Ibn Abbas na Abu al-Fayyad al-Khath’ami: Umupfumukazi wo muri Tabalah wasomye ibitabo witwa Fatimah bint Murr al-Khath’amiyyah yabonye urumuri rw’ubuhanuzi mu maso ha Abdullah maze amusaba ko babana ku ngamiya ijana; Abdullah aramuhakanira n’igisigo kigira kiti: “Urupfu ruri hafi kurusha ikizira,” ajya kwa Aminah; agarutse uwo mugore aravuga ati: “Byari rimwe gusa, uyu munsi ntibikiriho; Allah yashyize urwo rumuri ahandi.”

hafi 570 CE (mbere y’ivuka rye)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 84 (Abdullah'ın Âmine ile evlenmesi bâbı)

86. Gucika mu Buryo bw’Igitangaza kw’Imikufi y’Ibyuma ya Amina

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Igihe nyina Aminah yari atwite, icyuma abagore bamugiraga inama yo kwambara ku kuboko no mu ijosi nk’ikirinzi cyasangwaga buri gihe cyacitse.

570–571 CE (gutwita/ivuka)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 85 (17. bâb: Âmine'nin hamileliğinde olanlar)

87. Abamarayika Barinze Abdullah Abayahudi

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Igihe se Abdullah yari akiri umusore ajya guhiga, Abayahudi mirongo inani bafite inkota n’ibyuma bamugose bashaka kuzimya urumuri rwa Allah; Wahb ibn Abd Manaf wahigaga hafi aho yabonye abamarayika benshi bafite intwaro birukana abo Bayahudi, maze kubera ibyo ashyingira umukobwa we Aminah kuri Abdullah.

Mbere y’ivuka rye (hafi 569–570 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 129 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

88. Fatima bint Murr Ashakisha Urumuri rw’Ubuhanuzi

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Umugore wasomye ibitabo witwa Fatimah bint Murrah yabonye mu maso ha Abdullah urumuri rw’ubuhanuzi maze amusaba ko babana ku ngamiya ijana, Abdullah arabyanga; amaze kurongora Aminah, uwo mugore

aravuga ati: “Nari nabonye urumuri rw’ubuhanuzi mu maso hawe nifuza ko ruba muri jye; uyu munsi ntirukiriho.”

hafi 570 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 26 (fasl fi'l-beşâir bi-nübüvvetihî)

---

89. Umwenda Uriho Amaraso wa Yahya n’Abigisha b’Abayahudi

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umwambaro wera w’ubwoya wandujwe n’amaraso ya Yahya ibn Zakariyya wari mu biganza bya ba rabi b’Abayahudi watangiye gutonyanga amaraso nk’uko ikimenyetso cyo mu bitabo byabo cyabivugaga; bahita bamenya ko se (Abdullah) yagaragaye maze baterana ngo bice Abdullah ariko barananirwa.

hafi 570 CE (mbere y’ivuka rye)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 27 (fasl fî mevlidihî)

---

90. Urumuri mu Gahanga ka Abdullah n’Ibyakurikiyeho

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ruhanga rwa Abdullah hari urumuri; mu ijoro yarongoyemo Aminah abagore magana abiri bapfuye bazize ishyari n’agahinda; nyuma y’uko Aminah amusamye ﷺ, nta wundi mugore wongeye kwita kuri Abdullah.

hafi 570 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 27 (fasl fî mevlidihî)

05 · Ibimenyetso byabaye mu ivuka rye (571 CE)

91. Urumuri Amina Yabonye Rumurika mu Ngoro z'i Busra

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Nyina Aminah mu gihe cyo gutwita no ku munsi wo kubyara yabonye urumuri rumuturukamo rugera ku ngoro z'i Sham (Busra).

571 CE (Umwaka w'Inzovu, ivuka)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.51; web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 569; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Questions on Islam, "Events that Took Place Before the Assignment of Prophethood"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 78-79; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 91-92, 29; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 293; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 1066; 1068; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 55; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 31; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 331-332; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "3- HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN DOĞUMU GECESİNDE MEYDANA GELEN HÂRİKULÂDE HÂDİSELER, MU'CİZELER (3. madde) + Peygamberimiz Aleyhisselâmın Annesine Teslim Edilişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:102; Zehebî, Târihiu'l-İslâm, s:47. / İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:102 / İbn Sa'd, Tabakât, c: 2, s:137; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:32; Buhârî, Sahih, c:5, s:98; Nesâi, Sünen, c:5, s.203)

92. Ibikorwa Bidasanzwe by'Ijoro ry'Ivuka Rye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro ry'ivuka rye ﷺ habaye ibitangaza nk'uko inyenyeri zegereye, inzu ikuzura urumuri, ndetse akavuka yakebwe kandi ururerí rwe rwaciwe.

571 CE (Umwaka w'Inzovu, ivuka)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.51; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb mevlidihî, no 13839; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 9. fasıl, no. 76; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Questions on Islam, "Events that Took Place..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 78; c. 1, s. 90; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 92, 93-94; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 299; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 507; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 31

93. Guhinda umushyitsi kw'Ingoro ya Khosrow no Gusenyuka kw'Iminara Yayo

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro yavutsemo ﷺ, ingoro ya Chosroes (Kisra) yanyeganyeze maze iminara yayo 14 irasenyuka.

571 CE (Umwaka w'Inzovu, ivuka)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.97; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 9. fasıl, no. 82; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Questions on Islam, "Events that Took Place..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 87-88; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 30; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 414; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 94-97; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c. 1, s. 126-129; Ebû Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, s. 138-141, no 82; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 56; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 510; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "3- HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN DOĞUMU GECESİNDE MEYDANA GELEN HÂRİKULÂDE HÂDİSELER, MU'CİZELER (10. madde)"

94. Kuzima k'Umuriro w'Imyaka Igihumbi w'Abamajusi

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro yavutsemo ﷺ, umuriro w'Abamajusi wari umaze imyaka igihumbi waka warazimye.

571 CE (Umwaka w'Inzovu, ivuka)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.97; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Questions on Islam, "Events that Took Place..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 87; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 403, 414; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 94-97; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c. 1, s. 126-129; Ebû Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, s. 138-141, no 82; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 56; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 510; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "3- HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN DOĞUMU GECESİNDE MEYDANA GELEN HÂRİKULÂDE HÂDİSELER, MU'CİZELER (11. madde)"

---

95. Gukama kw'Ikiyaga cya Sawa n'Inzozi za Mubadhan

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro yavutsemo ﷺ, ikiyaga cya Sawah cyarakamye n'inzozi za Mubezan (zasobanuwe na Satih).

571 CE (Umwaka w'Inzovu, ivuka)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.97; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Questions on Islam, "Events that Took Place..."; Questions on Islam, "Glad Tidings..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 87-88; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 94-97; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c. 1, s. 126-129; Ebû Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, s. 138-141, no 82; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 56-58; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 510-513; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 25; c. 1, s. 29; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "3- HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN DOĞUMU GECESİNDE MEYDANA GELEN HÂRİKULÂDE HÂDİSELER, MU'CİZELER (7. madde)"; "3- HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN DOĞUMU GECESİNDE MEYDANA GELEN HÂRİKULÂDE HÂDİSELER, MU'CİZELER (8. madde)"

---

96. Ikidodo cy'Ubuhanuzi Hagati y'Intugu Ze

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Kuboneka kw'ikimenyetso cy'ubuhanuzi hagati y'intugu ze ﷺ kuva ku ivuka.

Kuva avutse

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.204; web: Wikipedia, "Miracles of Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 101-103; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 32; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 108; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezail 112, (2346); Tirmizî, 42, (3647); Tirmizî, Menakıb 19, (3642); Buhârî 190, 5670 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5542, c./s. 15/363-364; no. 5543, c./s. 15/364; no. 5537, c./s. 15/358]

---

97. Kubama mu Gihe cy'Ivuka no Gucikamo Kabiri kw'Inkono

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Akivuka ﷺ yishingikirije amaboko hasi yubura umutwe areba mu ijuru; n'ikibindi kinini cyari kimutwikiriye cyamenetsemo kabiri.

571 CE (ivuka)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 9. fasıl (hamilelik ve doğum alâmetleri), no. 80

---

98. Ibyo Umubyaza al-Shifa Yumvise kandi Yabonye mu Ivuka

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Shifa nyina wa Abdurrahman ibn Awf (umubyaza we): "Akigwa mu biganza byanjye akavuga, numvise ijwi rivuga riti: 'Allah akugirire impuhwe'; hagati y'iburasirazuba n'iburengerazuba haramurikiwe, mbona ingoro z'Abaroma."

Ivuka, 571 CE (Umwaka w'Inzovu)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

99. Inkuru Nziza y'Inyenyeri ya Ahmad Hassan ibn Thabit Yumvise

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Hassan ibn Thabit wari ufite imyaka irindwi yumvise mu rukerera Umuyahudi wari hejuru y'umunara w'i Madina afite itara asakuza ati: "Iri joro inyenyeri ya Ahmad yarutse; iyi nyenyeri ivuka gusa hamwe n'ubuhanuzi."

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 45 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

100. Kwemera kw'Abigisha b'Abayahudi ku Ivuka Rye n'Ubutumwa Bwe

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ba rabi b'Abayahudi ba Qurayzah, Nadir, Fadak na Khaybar mu ijoro ry'ivuka rye ﷺ bavuze bati: "Ahmad yavutse iri joro, iyi nyenyeri (itukura) yavutse," n'igihe yabaye umuhanuzi bati: "Ahmad yabaye umuhanuzi"; abo muri Qurayzah bigishaga abana babo izina rye n'ibimenyetso bye, ariko agaragaye bamugirira ishyari baramuhakana.

571 CE (ivuka) na 610 CE (prophetic mission)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 46 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

101. Ijwi ry'Ubuhanuzi Ziyad ibn Labid Yumvise

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ziyad ibn Labid ubwo yari ku munara umwe w'i Madina yumvise ijwi rivuga riti: "Yemwe bantu ba Yathrib, ubuhanuzi bw'Abisiraheli bwagiye; hamwe n'ivuka rya Ahmad iyi nyenyeri yavutse, ni we muhanuzi wa nyuma, igihugu cy'iyimuka rye ni Yathrib."

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 48 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

102. Guhirima kw'Ibigirwamana bya Ka'ba mu Joro ry'Ivuka Rye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro yavutsemo ﷺ, ibigirwamana byinshi byari muri Ka'bah byaguye byubitse inda.

571 CE (Umwaka w'Inzovu, ivuka)

ISOKO Questions on Islam, "Events that Took Place Before the Assignment of Prophethood"

103. Ikibaya cya Samawa Cyuzura Amazi Kikayasuka

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'AMAZI

Mu ijoro yavutsemo ﷺ, ikibaya (umugezi) cya Samawah cyari kimaze imyaka igihumbi cyumye cyuzuye amazi kirasesekara.

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan

104. Kuvuka Kwe Asukuye Cyane kandi Nta Nenge

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akivuka ﷺ yavutse asukuye neza nta mwanda cyangwa ikizinga na kimwe afite.

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 79 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

105. Gufata Icyuzuzo cy'Ubutaka mu Ivuka Rye

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Akivuka ﷺ yafashe urushyi rw'ubutaka mu ntoki ze; umugabo wo muri Banu Lihb abyumvise aravuga ati: "Niba iki kimenyetso ari ukuri, uyu mwana azatsinda abantu bo ku isi."

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 80 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

106. Ibimenyetso byo mu Kirere no mu Ijuru mu Joro ry'Ivuka Rye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro ry'ivuka rye ﷺ, imiryango y'ijuru n'iy'Ijuru yarakinguwe, abamarayika barahagarara, imisozi y'isi irazamuka inyanja zirashya, izuba ryambikwa urumuri rukomeye, n'abahuri ibihumbi mirongo irindwi bategereza mu kirere ivuka rye.

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 80 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

107. Kubohwa kwa Shitani mu Joro ry'Ivuka Rye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro ry'ivuka rye ﷺ, Shitani yabohwe n'iminyururu mirongo irindwi.

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 80 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

108. Ibiti ku Nkombe ya al-Kawthar n'Amasengesho yo mu Ijuru

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu rwego rwo guha icyubahiro ivuka rye ﷺ, ku nkombe z'umugezi wa Kawthar hameze ibiti by'umubavu ibihumbi mirongo irindwi, imbuto zabyo zigirwa umubavu w'abaturage b'Ijuru, n'abaturage bo mu ijuru bamusabira amahoro.

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 81 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

109. Ijwi Rituruka muri Ka'ba no Guhinda umushyitsi Kwayo Iminsi Itatu

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ku bw'ivuka rye ﷺ, imbere muri Ka'bah humvikanye iminsi myinshi ijwi rivuga riti: "Urumuri rwanjye rwagarutse, abashyitsi banjye baraje, ndasukurwa imyanda y'ubujiji," maze Ka'bah inyeganyega iminsi itatu n'amajoro atatu.

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 81 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

110. Ibyo Amina Yiboneye mu Gihe cy'Ivuka

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Nyina Aminah mu gihe cyo kubyara yabonye ibaba ry'inyoni yera rihanagura umutima we rikanamumara ubwoba, ahabwa ikinyobwa cyera, kandi abagore barebare baramuzenguruka.

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 82 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

111. Abamarayika n'Amabendera Atatu Amina Yabonye

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Nyina Aminah mu gihe cyo kubyara yabonye mu kirere abantu bafite ibikombe by'ifeza, inyoni zifite iminwa ya zumurudi n'amababa ya yakuti, n'amabendera atatu ashinzwe: rimwe iburasirazuba, irindi iburengerazuba, irindi hejuru ya Ka'bah.

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 82 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

112. Kubama Kwe Ako Kanya Akivuka

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akimara kuvuka ﷺ yagaragaye yubitse umutwe hasi mu isengesho ryo kubama (sujud).

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 82 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

113. Gutwikirwa n'Igicu mu Ivuka Rye n'Ijwi ry'Uwahamagaraga

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akivuka ﷺ igicu cyaramutwikiriye aratwarwa ntibamubona, maze umuhamagara aravuga ati: "Mumutembereze iburasirazuba n'iburengerazuba bw'isi kugira ngo bamumenye"; hanyuma humvikana ijwi rivuga riti: "Muhammad yahawe imfunguzo z'intsinzi, iz'umuyaga n'iz'ubuhanuzi."

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 82 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

114. Abamarayika Bamwoza n'Ikidodo cy'Ubuhanuzi

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Ku ivuka rye ﷺ haje abantu batatu (abamarayika) bafite igikombe cy'ifeza, ibesani y'icyatsi ya zumurudi n'ikimenyetso gipfunyitse mu budodo bwera, baramwoza maze bashyira ikimenyetso cy'ubuhanuzi hagati y'intugu ze.

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 82-84 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

115. Umucuruzi w'Umuyahudi Amenyesha Ibimenyetso by'Ubuhanuzi mu Joro ry'Ivuka Rye

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umucuruzi w'Umuyahudi wari utuye i Maka mu ijoro ry'ivuka rye ﷺ yaje mu nama y'aba-Quraysh aravuga ati: "Iri joro havutse umuhanuzi w'uyu muryango; hagati y'intugu ze hari ikibara gifite ubwoya nk'ubw'injyeri y'ifarasi, ntaziyonka amajoro abiri"; abonye umwana n'icyo kimenyetso yikubita hasi aravuga ati: "Ubuhanuzi buvuye mu Bisiraheli."

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 84 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

116. Umwihayimana 'Is Ahanura Ivuka Rye n'Ibimenyetso Byaryo

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umukirisitu w'umwihayimana wo muri Sham witwa Is wari utuye mu bwigunge i Marr al-Zahran yari yarahanuye ko i Maka hazavuka umuhanuzi; mu ijoro ry'ivuka rye yabwiye Abdulmuttalib wari wamusuye iby'ivuka ry'umwuzukuru we n'ibimenyetso bye.

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 85 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

117. Iblis Ananirwa Kwegera kandi Akajugunywa na Jibril

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Akivuka ﷺ isi yamurikiwe n'urumuri maze Iblis avuga ati: "Iri joro havutse umwana uzangiza umurimo wacu"; agerageje kumwegera Jibril amukubita umugeri amujugunya i Aden.

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 86 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

---

118. Iblis Abuzwa Burundu Kugera mu Majuru Arindwi

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Iblis washoboraga kuzamuka mu majuru arindwi yabujijwe amajuru atatu ubwo Isa yavukaga, maze ubwo we ﷺ yavukaga abuzwa amajuru arindwi yose (yavutse ku wa Mbere mu museke).

571 CE (ivuka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 87 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

119. Guhirima kw'Ikigirwamana cya Quraysh n'Ibisigo by'Ijwi Ritaboneka

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu ijoro yavutsemo ﷺ, Waraqah ibn Nawfal, Zayd ibn Amr ibn Nufayl, Ubaydullah ibn Jahsh na Uthman ibn al-Huwayrith bagiye ku kigirwamana cy'aba-Quraysh basanga cyaguye cyubitse inda; bagihagaritse gatatu ariko buri gihe kikongera kikagwa cyane; Uthman ibn al-Huwayrith ahita avuga igisigo, maze imbere mu kigirwamana humvikana ijwi ritaboneka ritanga inkuru y'ivuka rye mu gisigo.

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 88-89 (Doğum gecesi görülen mucize ve hususiyetler)

120. Abd al-Muttalib Amwita Izina rya 'Muhammad'

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akivuka ﷺ sekuru Abdulmuttalib yamubagiye intama y'aqiqah, areka amazina ya ba sekuruza amwita "Muhammad," abisobanura agira ati: "Nashatse ko Allah amushima mu ijuru n'abantu bakamushima ku isi."

571 CE (ako kanya nyuma y'ivuka rye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 134 (Allah'ın isimlerinden isim verilmesi hususiyeti)

121. Amajini Amenyesha Ivuka Rye mu Bisigo

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akivuka ﷺ amajini yahamagaye kuri Abu Qubays na al-Hajun (aho aba-Quraysh batoserezaga imyenda yabo, munsi yaho hari irimbi) mu bisigo bisingiza ivuka rye n'ibisekuru bye (inkuru ya Abdurrahman ibn Awf).

571 CE (ivuka)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. Mustafa Abdülkādir Atâ, Beyrut: Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1408/1988; tek cilt), s. 93 (Ebvâbü bidâyeti nebiyyinâ, 21. bâb: Âmine onu doğururken olanlar)

122. Urumuri Rumurika Hagati y'Amaso Ye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Nyirarume Abbas akivuka ﷺ yinjiye aho ari maze abona urumuri rurabagirana hagati y'amaso ye.

571 CE (ivuka)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1068 (el-Bâbü'l-işrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

123. Ka'ba Ibama n'Ibigirwamana Bihirima

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abdulmuttalib mu ijoro ry'ivuka rye ﷺ mu gicuku ari iruhande rwa Ka'bah yabonye Ka'bah yunama impande zose yerekeza kuri Maqam Ibrahim, maze irahaguruka ivuga iti: "Allahu Akbar, Nyagasani wa Muhammad al-Mustafa! Ubu Nyagasani wanjye aransukura imyanda y'ababangikanyamana," anabona ibigirwamana bigwa hasi.

571 CE (ijoro ry'ivuka rye)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 28 (fasl fî mevlidihî)

124. Uruzinduko rw’Abamarayika Nyuma y’Ivuka Rye

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Nyuma y’ivuka Abdulmuttalib yagiye kwa Aminah amubaza iby’urumuri rwo ku ruhanga rwe; Aminah aravuga ati: “Namubyaye; inyoni zirashaka kumujyana mu byari byazo, ibicu birashaka kumujyana iruhande rwabyo”; ashatse kureba umwana bamubwira bati: “Nta wemerewe kumureba iminsi itatu”; afashe inkota ashaka kwinjira, umugabo asohoka imbere aravuga ati: “Subira inyuma; mbere y’uko urugendo rw’abamarayika rurangira nta muntu mu bana ba Adam ushobora kumureba,” maze Abdulmuttalib asohoka ahinda umushyitsi.

571 CE (ivuka)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 29 (fasl fî mevlidihî)

125. Kugwa kw’Ibigirwamana n’Ijwi Rituruka mu Ijuru

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Akivuka ﷺ ibigirwamana byo muri Ka’bah byaguye byubitse inda, maze mu ijuru humvikana ijwi rigira riti: “Yemwe ba-Quraysh! Umuburizi (nadhir) yabagezeho; hamwe na we hari icyubahiro cy’iteka n’inyungu ikomeye; ni we herezo ry’abahanuzi.”

571 CE (ijoro ry’ivuka rye)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 31 (fasl fî mevlidihî)

126. Isi Yuzura Urumuri n’Ibiremwa Bisingiza Allah

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Nk’uko Ali yabivuze, akivuka ﷺ ibigirwamana byose byo muri Ka’bah byaguye hasi, humvikana ijwi rigira riti: “Ukuri kwaje, ikinyoma kirazimira,” iryo joro isi yose iramurikirwa, buri buye, itafari n’igiti biraseka, n’ibiri mu majuru no ku isi byose bisingiza Allah.

571 CE (ijoro ry’ivuka rye)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 31 (fasl fî mevlidihî)

127. Umuborogo wa Shitani mu Joro ry’Ivuka Rye

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Mu ijoro ry’ivuka rye ﷺ Shitani yavuze induru imwe mu nduru enye zikomeye yavuze mu buzima bwayo bwose.

571 CE (ijoro ry’ivuka rye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed’in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "3- HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM’IN DOĞUMU GECESİNDE MEYDANA GELEN HÂRİKULÂDE HÂDİSELER, MU’CİZELER (6. madde)" (kitabın dipnotu: Süheyli, Ravdu'l-ünüf, c:2, s:149)

06 · Uruhinja rwe n’igihe yamaranye n’umurezi we Halima (571–575 CE)

128. Kuvugana n’Ukwezi mu Gicumbi cy’Uruhinja

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Akiri mu kiriri ﷺ yaganiraga n’ukwezi, kandi aho yerekezaga urutoki rwe ukwezi kwerekezagayo; Abbas abimwibutsa yavuze ﷺ ati: “Naganiraga na kwo, na kwo kakanganiriza, kakandinda kurira; numvaga ijwi ryako ubwo kubamaga munsi y’Intebe y’Ubwami.”

571–572 CE (uruhinja); iyakiriwe: Igihe cy’i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 91 (Beşikteyken ay ile söyleşmesi)

---

129. Kuvuga mu Gicumbi cy’Uruhinja n’Abamarayika Bakizunguza

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Akivuka cyangwa akiri mu kiriri yavuze ﷺ, ikiriri cye kinyeganyezwa n’abamarayika, kandi ijambo rye rya mbere ryari: “Allahu akbaru kabira, wa-l-hamdu lillahi kathira, wa-subhanallahi bukratan wa-asila” (n’igihe Halimah yamucukaga yavuze ayo magambo).

571–573 CE (uruhinja)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 91, 93 (Beşikte konuşması)

---

130. Kwita ku Burenganzira bw’Umuvandimwe We w’Amata

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Yonse ﷺ ibere ry’iburyo rya Halimah yanga konka iry’ibumoso (nk’umugabane wa mwenese w’amashereka).

571–573 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 100 (Süt emme döneminde görülen alâmetler) — Halime Hatun'un ailesinin Peygamberimiz Aleyhisselâm yüzünden hayra ve geçim bolluğuna kavuşması hadisesi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:172-173; Taberî, Târih, c:2, s:127; Beyhakî, Delâil, c:1, s:134;İbn Seyyid, Uyünü'l eser, c:1, s:33)

---

131. Amabere ya Halima Yuzura Amata

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Amabere ya Halimah yari yarumye yuzuye amashereka ikimufata ﷺ.

571–575 CE (hamwe n’umurezi we Halima)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.102; İbn Kesîr s.73; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl, no. 94; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 92, 97-98; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 105-107; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 81-82; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "4-PEYGAMBERLİĞİNDEN ÖNCE, ONUN NURÂNÎ ŞAHSİYETİYLE ALÂKALI İRHÂSÂT MU'CİZELERİ — Halime Hatun'un ailesinin Peygamberimiz Aleyhisselâm yüzünden hayra ve geçim bolluğuna kavuşması hadisesi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:172-173; Taberî, Târih, c:2, s:127; Beyhakî, Delâil, c:1, s:134;İbn Seyyid, Uyünü'l eser, c:1, s:33)

---

132. Umugisha ku Ngamiya n’Indogobe ya Halima

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N’INYAMASWA

Ingamiya ishaje ya Halimah yatanze amata, n’indogobe ye y’intege nke irusha umuvuduko urugendo rwose.

571–575 CE (hamwe n’umurezi we Halima)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.102; İbn Kesîr s.73; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 92; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 105-107; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 82; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 32; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "4-PEYGAMBERLİĞİNDEN ÖNCE, ONUN NURÂNÎ ŞAHSİYETİYLE ALÂKALI İRHÂSÂT MU'CİZELERİ — Halime Hatun'un ailesinin Peygamberimiz Aleyhisselâm yüzünden hayra ve geçim bolluğuna kavuşması hadisesi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:172-173; Taberî, Târih, c:2, s:127; Beyhakî, Delâil, c:1, s:134;İbn Seyyid, Uyünu'l eser, c:1, s:33)

---

133. Umugisha ku Ntama za Halima mu Mwaka w’Amapfa

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N’INYAMASWA

Mu mwaka w’inzara, intama za Halimah zatahanaga ihaze n’amabere yuzuye amata.

571–575 CE (hamwe n’umurezi we Halima)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.102; İbn Kesîr s.73; web: Questions on Islam, "Events that Took Place..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 92, 98; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 105-107; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 82; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 32; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "4-PEYGAMBERLİĞİNDEN ÖNCE, ONUN NURÂNÎ ŞAHSİYETİYLE ALÂKALI İRHÂSÂT MU'CİZELERİ — Halime Hatun'un ailesinin Peygamberimiz Aleyhisselâm yüzünden hayra ve geçim bolluğuna kavuşması hadisesi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:172-173; Taberî, Târih, c:2, s:127; Beyhakî, Delâil, c:1, s:134;İbn Seyyid, Uyünu'l eser, c:1, s:33)

---

134. Igikorwa cya Mbere cyo Gusatura Igihimba Cye

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Igatuza cye ﷺ cyasatuwe maze umugabane wa Shitani ukurwa mu mutima we (shakk al-sadr ya mbere).

hafi 575 CE (afite imyaka 4–5)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.331; web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, alâmâtü'n-nübüvve, 1. fasıl, no. 5852; Dârimî, Sünen, Mukaddime, bâbü keyfe kâne evvelü şe'ni'n-nebî, no. 13; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 569; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb fî evveli emrihî ve şerhi sadrihî, no 13841; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 93-96; c. 1, s. 109-110); ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 107-111; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 32; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Göğsünün Melekler Tarafından Yarılışı ve Tartılışı" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:175-176; Taberî, Târih, c:2, s:130; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:135,145-146); Kütüb-i Sitte: Müslim 162

---

135. Igicu Kimutwikira Kikamuha Igicucu

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Umubyeyi we w’amashereka Halimah yabonye igicu kimutwikira ﷺ igihe yari kumwe na we; ibi byanavuzwe na mwenese w’amashereka.

571–575 CE (muri Banu Sa’d)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

---

136. Umuburo w’Umupfumu ku Isoko rya Dhu al-Majaz

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umubyeyi we w’amashereka yamujyanye ku isoko rya Dhu al-Majaz amwereka umupfumu; umupfumu abonye umwana arasakuza ati: “Yemwe Barabu, mwice uyu mwana; nabaho azasenya idini ryanyu,” maze umubyeyi we w’amashereka amuhungana aramukiza.

hafi 572–575 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 9. fasıl (hamilelik ve doğum alâmetleri), no. 79

---

137. Abanyahabesha Babona Ibimenyetso by'Ubuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ari kwa Halimah afite imyaka ibiri yari amaze gukura nk'umwana w'imyaka ine; itsinda ry'Abakirisitu b'Abanyabiyoni bamubonye bareba hagati y'intugu ze n'ubutuku bwo mu maso ye baravuga bati: "Uyu ni umuhanuzi, tumujyane mu gihugu cyacu," maze Halimah aramuhungana.

hafi 573–575 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl (yetişmesi), no. 97

---

138. Jibril Amukeba (Amusiramura)

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Jibril yamukebye ﷺ igihe yasukuraga umutima we (inkuru ya Abu Bakrah).

Childhood, hafi 575 CE

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü hitânihî, no 13853 (8/224)

---

139. Gupimwa Kwe Hamwe n'Abantu Cumi bo mu Muryango We

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Nyuma y'uko igatuza cye ﷺ gisatuwe, abamarayika bamupimye n'abantu icumi bo mu muryango we babona arabaremereye.

hafi 575 CE (afite imyaka 4–5)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 94, 96 (Süt emme döneminde görülen alâmetler)

---

140. Umupfumu wa Hudhayl Ata Ubwenge

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu ushaje w'umu-Hudhayl Halimah yamujyanyeho yasakuje ati: "Yemwe ba-Hudhayl, imana zanyu!" avuga nabi ku byerekeye we ﷺ, hanyuma ata ubwenge apfa ari umuhakanyi.

hafi 572–575 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 99 (Süt emme döneminde görülen alâmetler)

---

141. Umugambi w'Abayahudi wo Kumwica Kubera Ibimenyetso byo mu Bwana Bwe

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Itsinda ry'Abayahudi banyuze kwa Halimah—uwo nyina yari yabwiye ibyo yabonye ku ivuka rye—bamaze kumva uko umwana ameze baramumenya maze baganira ku kumwica.

hafi 571–575 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 99 (Süt emme döneminde görülen alâmetler)

142. Kubura Kwe i Maka no Kuboneka Irurande rw'Igiti

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Inkuru ya Ka'b: Igihe Halimah yamuzanaga i Maka maze akamushyira hasi iruhande rw'umuryango munini, yumvise urusaku rukomeye maze aramubura; Abdulmuttalib ahamagara ati: "Ya Ala Ghalib!" ashakisha hose hamwe n'aba-Quraysh, azenguruka Ka'bah asenga ati: "Nyagasani, nsubiza uwo mwana wanjye Muhammad"; mu ijuru humvikana umuhamagara ati: "Ntimurire; Muhammad afite Nyagasani we utamutererana kandi utamuzimiza; ari mu kibaya cya Tihamah iruhande rw'igiti cya Yemen," maze bamusangayo akina akurura amashami y'icyo giti.

hafi 575 CE (kumugarura kwa Halima)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 112-113 (30. bâb: Halîme'nin onu Mekke'ye getirişi)

143. Umumarayika Amuherekeza Kuva Igihe Yacutse

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Kuva igihe yacukijwe ﷺ, Allah yamuhaye umwe mu bamarayika bakomeye kumubera inshuti; uwo mumarayika yamwigishaga amanywa n'ijoro inzira y'imico myiza n'imigenzo myiza y'isi (Ali yagize ati: "Nanjye namukurikiraga nk'uko icyana cy'ingamiya gikurikira nyina; buri mwaka yajyaga mu bwigunge i Hira, nta wundi wamubonaga uretse jye").

hafi 573–610 CE (kuva mu bwana bwe kugeza ku buhanuzi)

ISOKO Nehcü'l-Belâğa, hutbe 192 (el-Kâsıa) — usul.ai neşrinde s. 474-475 (Subhî Sâlih neşrinde s. 300-302)

144. Amata Atemba Ava mu Gituza cya Abu Talib

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Nyuma yo kuvuka amaze iminsi nta mashereka, Abu Talib yamushyize ku gituza cye; Allah amanura amata avuye aho maze aronka iminsi myinshi kugeza ahawe Halimah (muri al-Kafi bivuye kuri Ja'far al-Sadiq).

571 CE (iminsi ya mbere nyuma y'ivuka rye)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 31 (fasl fî menşeihî)

145. Indamutso y'Umugabo Umurika n'Impara mu Nzira

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Igihe Halimah yamutwaraga, mu nzira haje umugabo urumuri rwe ruzamuka mu ijuru aramuramutsa ati: "Allah yanshinze kumurinda"; umukumbi w'impala bahuye na wo urahamagara uti: "Yewe Halimah, ntuzi uwo urera; ni uwera kurusha abera bose"; buri kibaya bamanukagamo na buri musozi bazamukagaho byaramuramutsaga.

571 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 32 (fasl fî menşeihî)

146. Isuku Ye Idasanzwe kwa Halima n'Uburinzi bw'Umumarayika

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Ari kwa Halimah imyenda ye ntiyigeze yandura, ubwambure bwe ntibwigeze bugaragara, ku munsi yajyaga ku musarani rimwe gusa (ku gihe kizwi); Halimah yabonye ku buriri bwe iruhande rwe umusore (umumarayika) umutunganyiriza imyenda.

571–575 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 32 (fasl fî menşeihî)

07 · Mu bwana bwe (575–583 CE)

147. Sayf ibn Dhi Yazan Amenyesha Ubuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwami wa Yemen Sayf ibn Dhi Yazan yamenyesheje Abdulmuttalib ko umwuzukuru we azaba umuhanuzi.

hafi 573–575 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.335; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 50; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Questions on Islam, "Glad Tidings..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 139; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 119-125; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 226, 236; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 114-115; c. 1, s. 129-130; c. 3, s. 1071-1073; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 62-65; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 20; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yemen Hükümdarı Seyf b. Zî Yezen'in Yanında Sakladığı Bir Kitapta Peygamberimiz Aleyhisselâm Hakkında Yazılı Haberleri Abdulmuttalib'e Açıklayışı" (kitabın dipnotu: Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:95; Beyhakî, Delâil'ü Nübüvve c:2; s:9 / Ebu'l-Ferec, İbn Cevzî, el-Vefâ, c:1, s:12 / Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:2, s:88 / Ebu'l-Ferec İbn Cevzî, el-Vefâ, c:1, s:123 / Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s.95-97; Beyhakî, Delâil'ü- Nübüvve, c:2; s:10-12 / İbn Abdi Rabbih, Ikdu'l-Ferîd, c:2, s:27; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:98 / Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:98-99; Beyhakî, Delâil'ü Nübüvve c:2, s:10-13 / İbn Abdi Rabbih, Ikdu'l-Ferîd, c:2, s:27, Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:98, Beyhakî, Delâil, c:2, s:14; Ebu'l-Ferec, el-Vefâ, c: 1, s: 128 / İbn Abdi Rabbih, Ikdu'l-Ferîd, c:2, s:27; Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:98; Beyhakî, Delâil, c:2, s:14; İbn Kuteybe, Kitâbu'l-maârif, s:278)

---

148. Abd al-Muttalib Asaba Imvura Amwifashishije

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu gihe cy'amapfa sekuru Abdulmuttalib yamushyize ku rutugu rwe ﷺ arasenga maze imvura iragwa.

hafi 577–578 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.341; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb fî kerâmeti aslihî, no 13837; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 136; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 118; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Abdulmuttalib Dedenin Yağmur Duası İçin Peygamberimiz Aleyhisselâmı Ebu Kubeys Dağına Omuzunda Çıkarışı" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:89-90,102;Beyhakî, Delâil, c:2, s:15-17;Suyûtî, Hasâis, c:1, s:198; İbn Cevzî, el-Vefâ, c:1, s:120-121; Belâzurî, Ensâb, c:1, s:83)

---

149. Abd al-Muttalib Amuragiza Abu Talib

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Abdulmuttalib kubera ibimenyetso yumvise ku bihaye Imana, igihe yapfaga yamusigiye ﷺ Abu Talib mu murage.

hafi 578–579 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.346; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 138; ayrıca: Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 61-62

---

150. Gukuramo Amazi mu Butaka ku bwa Abu Talib

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'AMAZI

Kubera nyirarume Abu Talib wari ugize inyota (hafi ya Dhu al-Majaz/Arafat), yakubise hasi amazi aradudubiza ﷺ.

hafi 580–590 CE

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.35; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 9. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 14. fasıl; Questions on Islam, "Miracles Concerning Water"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 207; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 128; İbn

Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 45-46, no. 10/10

151. Igicucu cy'Igicu n'Ubuhamya bwa Bahira

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu rugendo rwe rwa Sham hamwe na Abu Talib n'abakuru b'aba-Quraysh, igihe yegeraga aho umukirisitu w'umwihayimana yari ari, igicu cyaramutwikiriye; uwo mwihayimana avuga ko ibiti n'amabuye byose byamwunamiye ubwo yegeraga Aqabah kandi ko yabonye ikimenyetso cy'ubuhanuzi ku rutugu rwe, maze amenyesha ubuhanuzi bwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi, urugendo muri Siriya hamwe na Abu Talib (hafi 582 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.350; 19. Mektup listesi (183.txt) no.159; 1000 Mucize no.208 (s.189); web: Tirmizî, Menâkıb, bâbü mâ câe fî bed'i nübüvveti'n-nebî, no. 3620; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl, no. 109; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 141-145; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 428; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 130-131 ve 137; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c. 2, s. 24-25; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 231; c. 17, s. 354-355; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 30; c. 1, s. 71-72; c. 1, s. 138; c. 3, s. 1084-1085; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 65-67; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 36-37; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Rahip Bahîra'nın Kervan Halkına Ziyâfet Çekişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:153; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:168; Beyhakî, Delail'ü Nübüvve c:2, s:24-25; İbn Hacer,İsabe, c:1, s:176 / Beyhakî, Delâil'ü Nübüvve, c:2; s:24-25; İbn Hacer, İsâbe, c:1, s:176; Süheyî, Ravdu'l-ünüf, c:2, s:220; Mes'ûdî, Murûcu'z-zeheb, c:1. S:75); "Rahip Bahîra'nın Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkındaki Teşhisi ve Ebu Tâlib'i Uyarışı" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:11, s:155; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:170; Beyhakî, Delail'ü Nübüvve, c:2; s:27; Abdurrezzak, Musannef, c:5, s:318); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb 5 (3624) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5557, c./s. 15/373-374]

152. Igicucu cy'Igiti Cyegera Kuri We n'Umuburo w'Umwihayimana

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu rugendo rwa Sham abari mu rugendo bari bafashe igicucu cy'igiti, maze abagezeho igicucu cy'igiti cyerekeza kuri we ﷺ, umwihayimana aravuga ati: "Murebe, igiti cyamwegereye"; uwo mwihayimana aburira ko Abaroma bazamwica maze Abu Talib amugarura inyuma.

Mbere y'ubuhanuzi, urugendo muri Siriya hamwe na Abu Talib (hafi 582 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.209 (s.189); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl, no. 108; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 142-143; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 131; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c. 2, s. 25; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Rahip Bahîra'nın Kervan Halkına Ziyâfet Çekişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:153; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:168; Beyhakî, Delail'ü Nübüvve c:2, s:24-25; İbn Hacer,İsabe, c:1, s:176 / Beyhakî, Delâil'ü Nübüvve, c:2; s:24-25; İbn Hacer, İsâbe, c:1, s:176; Süheyî, Ravdu'l-ünüf, c:2, s:220; Mes'ûdî, Murûcu'z-zeheb, c:1. S:75); "Rahip Bahîra'nın Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkındaki Teşhisi ve Ebu Tâlib'i Uyarışı" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:11, s:155; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:170; Beyhakî, Delail'ü Nübüvve, c:2; s:27; Abdurrezzak, Musannef, c:5, s:318); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb 5 (3624) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5557, c./s. 15/373-374]

153. Umuryango wa Abu Talib Uhaga Igihe Yasangiraga na Bo

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIRYO

Akiri umwana igihe yaryaga hamwe na nyirarume Abu Talib n'umuryango we, bose barahagaga; igihe yabaga adahari bakarya ntibahagaga.

hafi 578–590 CE (mu burinzi bwa Abu Talib)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

154. Kubyuka mu Gitondo Afite Umusatsi Usigishijwe Amavuta n'Amaso Asizwe Wanja

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abandi bana ba Abu Talib babyukaga mu gitondo umusatsi wasakaye (amaso arimo ibishishi), naho we ﷺ yabyukaga umusatsi usizwe amavuta n'amaso asizwe wanja.

hafi 578–590 CE (mu burinzi bwa Abu Talib)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

155. Umm Ayman Ntiyigeze Amubona Ataka Inzara Cyangwa Inyota

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Umurezi we Umm Ayman yagize ati: "Sinigeze mbona na rimwe atakira inzara cyangwa inyota, haba akiri muto cyangwa amaze gukura."

Mu bwana na nyuma yaho

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

156. Abayahudi b'i Madina Bamenya Ikimenyetso ku Mugongo We

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Afite imyaka itandatu ari kumwe na nyina na Umm Ayman i Madina asuye ba nyirarume (abana ba Adi ibn al-Najjar), Abayahudi bamurebye babona ikimenyetso cyo ku mugongo we baravuga bati: "Uyu ni umuhanuzi w'uyu muryango; aha ni ho buturo bw'iyimuka rye"; Aminah agira ubwoba aragaruka.

hafi 577 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl (yetişmesi), no. 99

157. Kurindwa Kwe Kwegera Ikigirwamana cya Buwana

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Igihe yajyaga ku munsi mukuru w'ikigirwamana Buwanah aba-Quraysh basuraga buri mwaka ku gahato ka ba nyirarume na ba nyirasenge, yagarutse afite ubwoba avuga ati: "Buri gihe iyo negeraga ikigirwamana, umugabo muremure w'umweru yasakuzaga ati: 'Subira inyuma yewe Muhammad, ntugikoreho'"; ntiyongeye kujya ku munsi mukuru wabo n'umwe.

Mbere y'ubuhanuzi (ubwana/ubusore bwe)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 129

158. Kubuzwa Kwe Guhagarara Irurande rw'Ikigirwamana cya Isaf

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akiri umwana ubwo yahagararaga hamwe na babyara be iruhande rw'ikigirwamana Isaf hafi ya Zamzam, yubuye umutwe areba mu ijuru arahindukira aravuga ati: "Nabujijwe guhagarara iruhande rw'iki kigirwamana."

Mbere y'ubuhanuzi (ubwana bwe)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 130

159. Kurindwa Kwe Kwambara Ubusa mu Gusana Ka'ba

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akiri umwana igihe Abu Talib yasanaga Zamzam atwaye amabuye, akuruye umwenda we wo hasi yikubita hasi; akangutse aravuga ati: "Haje umuntu wambaye imyenda yera arambwira ati: 'Wiyoroshe'"; Ibn Abbas akaba yarabifashe nk'ikimenyetso cya mbere cy'ubuhanuzi yabonye.

Mbere y'ubuhanuzi (ubwana bwe)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 135

160. Gusatura Igihimba Cye ku Nshuro ya Kabiri Afite Imyaka Cumi

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Afite imyaka icumi n'amezi make mu butayu, hejuru y'umutwe we hagaragaye abagabo babiri (Jibril na Mika'il) bamuryamisha hasi basatura igatuza cye nta bubabare kandi nta maraso amenetse, bakuramo urwango n'ishyari bashyiramo impuhwe n'imbabazi (inkuru ya Ubayy ibn Ka'b ivuye kuri Abu Hurayrah).

Inkengero za Maka, hafi 581 CE (afite imyaka 10)

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13843-13844 (8/222-223)

161. Gutakamba kwa Abd al-Muttalib ku Ngamiya Zabuze

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Igihe sekuru Abdulmuttalib yoherezaga umwuzukuru we w'umwana gushaka ingamiya ze zazimiye maze agatinda, Abdulmuttalib yazengurutse Ka'bah asenga ati: "Nyagasani, nsubiza uwo mwana wanjye Muhammad"; agarutse hamwe n'ingamiya avuga ati: "Uyu mwana aho namutumye hose ntiyigeze ataha nta cyo agezeho" (inkuru ya Kindir ibn Sa'id ayikuye kuri se).

Maka, hafi 577–578 CE

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13854 (8/224)

162. Ibisigo bya Amina ku Buriri bwo Gupfa n'Umuborogo w'Amajini

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nyina Aminah ari ku buriri bw'urupfu yamurebye avuga igisigo kigira kiti: "Niba ibyo nabonye mu nzozi ari ukuri, uzoherezwa ku bantu na Allah Nyir'icyubahiro; uzoherezwa n'idini rya Ibrahim kandi uzirinda ibigirwamana"; apfuye humvikanye amajini amuririra.

hafi 577 CE (al-Abwa', afite imyaka 6)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 135 (Annesinin vefatında görülen âyetler)

163. Kwicara ku Musero wa Abd al-Muttalib Akiri Umwana

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Akiri umwana yicaye ku musego wasasirwaga Abdulmuttalib mu gicucu cya Ka’bah aho n’abahungu be batatinyukaga kwicara; ba nyirarume bashatse kumukuraho Abdulmuttalib aravuga ati: “Mureke umuhungu wanjye, azagira icyubahiro gikomeye; ndamubonamo ubwami.”

hafi 577–579 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 138 (Abdülmuttalib'in onun şanını bilmesi)

---

164. Banu Mudlij Bagereranya Ikirenge Cye n’Ikirenge cya Ibrahim

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Itsinda ry’aba-Banu Mudlij b’abahanga mu gukurikira ibirenge babwiye Abdulmuttalib bati: “Rinda neza uyu mwana; ntiturabona ikirenge gisa n’ikirenge (cya Ibrahim) kiri kuri Maqam kurusha icye.”

hafi 577–579 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 138 (Abdülmuttalib'in onun şanını bilmesi)

---

165. Umwepisikopi wa Najran Amumenya

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Musenyeri wa Najran waganiraga na Abdulmuttalib yavuze ati: “Mu gitabo cyacu tubona ibimenyetso by’umuhanuzi usigaye wo mu rubyaro rwa Ismail”; muri ako kanya umwana ahageze areba mu maso ye, ku mugongo no ku birenge aravuga ati: “Ni uyu” maze abaza ibisekuru bye.

hafi 577–579 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 138-139 (Abdülmuttalib'in onun şanını bilmesi)

---

166. Bahira Aburizamo Umugambi w’Abagabo Batatu b’Abantu b’Igitabo

Hasan (Nziza) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Abantu batatu bo mu Bantu b’Igitabo (Zarir, Tammam, Daris) baje kwa Bahira bafite umugambi wo kumwica ﷺ; Bahira abwira abo bantu ati: “Icyo Allah yashatse nta wushobora kugihagarika,” abibutsa ibimenyetso bye byo mu bitabo maze barabireka.

hafi 582–583 CE (afite imyaka 12)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 144 (Ebû Tâlib'le Şam yolculuğu ve Bahîrâ haberi)

---

167. Abu Talib Asaba Imvura ku bw’Icyubahiro cy’Uburanga Bwe

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Mu mapfa akomeye y’i Maka bisabwe n’aba-Quraysh, Abu Talib yafashe mwishywa we ufite mu maso harabagirana nk’izuba amwegamisha kuri Ka’bah, maze umwana yerekana urutoki rwe mu kirere kitagira igicu, ibicu biraterana imvura iragwa yuzura ibibaya; Abu Talib avuga igisigo kigira kiti: “Ufite mu maso heza ku bw’icyubahiro cye ibicu bisabwa imvura.”

hafi 580–590 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 146, 208 (Ebû Tâlib'in onunla yağmur duasına çıkması)

168. Abayahudi Bagira Ubwoba Babonye Ahmad Akiri Umwana

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Abayahudi baje kugura ibicuruzwa kwa Abu Talib babonye mwishywa we w'umwana bagira ubwoba basubira inyuma, ababajije baravuga bati: "Twabonye ikintu gikomeye: Ahmad aragenda ku isi."

hafi 580–590 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 146 (Ebû Tâlib'in onunla yağmur duasına çıkması)

169. Umwihayimana w'i Ukaz Amenya Umwana Urwaye Amaso

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Afite imyaka irindwi yarwaye i Maka uburwayi bukomeye bw'amaso butavurwa; umwihayimana wo hafi ya Ukaz Abdulmuttalib yamujyanyeho yavuze ati: "Uyu mwana ni umuhanuzi w'uyu muryango," amugira inama yo kumurinda Abantu b'Igitabo.

hafi 578 CE (afite imyaka 7)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 98 (doğumundan vefatına olayların özeti bâbı)

170. Umupfumu Waje i Maka Aburira Quraysh

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inkuru ya Abu Hazim: Afite imyaka itanu umupfumu waje i Maka yamubonye arasakuza ati: "Yemwe ba-Quraysh, mwice uyu mwana; azabatandukanya kandi abice"; Abdulmuttalib aramuhungana maze aba-Quraysh bahorana impungenge z'amagambo y'uwo mupfumu.

hafi 576 CE (afite imyaka 5)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 113 (30. bâb: Halîme'nin onu Mekke'ye getirişi)

171. Umurage wa Abd al-Muttalib kuri Umm Ayman

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inkuru ya Umm Ayman: Abdulmuttalib yabwiye umurezi we Barakah (Umm Ayman) ati: "Ntugire uburangare ku muhungu wanjye; Abantu b'Igitabo bavuga ko umuhungu wanjye ari umuhanuzi w'uyu muryango."

hafi 577–579 CE

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 117 (32. bâb: Abdülmuttalib'in kefâleti)

172. Igicu Kigusha Imbuto mu Nzira Igana muri Siriya

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu rugendo rwa Sham hamwe na Abu Talib, igicu cyamutwikiraga cyagushaga ku rugendo imbuto z'amoko atandukanye rimwe na rimwe.

hafi 579 CE (afite imyaka 8)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1085 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

173. Kuzura kw'Ibidendezi n'Uburumbuke mu Nzira Igana muri Siriya

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'AMAZI

Mu nzira aho umufuka w'amazi wagurwaga amadinari abiri, muri urwo rugendo aho bacumbikiraga hose ibidendezi byaruzuraga, amazi akaba menshi kandi ubutaka bukaroha; urwo rugendo rukagira umwaka w'uburumbuke.

hafi 579 CE (afite imyaka 8)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1085 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

174. Gukoraho Kwe Kugasubiza Ubuzima Ingamiya Zitashoboraga Kugenda

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Mu rugendo rwa Sham hamwe na Abu Talib, yagiye ku ngamiya za bagenzi be zari zananiwe zitakigenda azikoraho n'ukuboko kwe maze zitangira kugenda.

hafi 579 CE (afite imyaka 8)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1085 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

175. Abamarayika n'Ibimenyetso Bahira Yabonye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Bahira yabwiye abari mu rugendo ati: "Ntimubona ibyo mbona," ababwira ko ubwo yazaga yabonye imbere ye urumuri hagati y'ijuru n'isi, abamarayika bafite amakaramu ya yakuti na zabarjadi bamukonjesha kandi bamusukaho imbuto, igicu kitamuva iruhande, n'ibidendezi byari byarumye kuva mu gihe cy'Intumwa byuzura.

hafi 579 CE (afite imyaka 8)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1087 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

176. Guhinda umushyitsi kw'Ingoro za Siriya n'Urumuri Ruzamuka

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Begereye Sham hamwe na Abu Talib, ingoro zose za Sham zaranyeganyeze maze zizamukamo urumuri rurusha urw'izuba; inkuru irakwira maze abahanga n'abihayimana bose bamukoranira iruhande.

hafi 579 CE (afite imyaka 8)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1090 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

177. Umwigisha Nastura Asoma Ikidodo cy'Ubuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

I Sham umuhanga ukomeye witwa Nastura yicaye imbere ye iminsi itatu amureba, mu ijoro rya gatatu amenye izina rye ibara rye rirahinduka; amwambura umugongo abonye ikimenyetso cy'ubuhanuzi yikubita hejuru yacyo aragisoma ararira maze abwira Abu Talib ati: "Mugarure vuba aho yavukiye; iyo umenya abanzi afite muri iki gihugu ntiwari kumuzana"; ntiyakira ishati yari yamuhaye.

hafi 579 CE (afite imyaka 8)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1090-1091 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

---

178. Umwenda Uhummura Umuhumuro wa Miski Abu Talib Yumvise Nijoro

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Igihe Abu Talib yamuryamishaga iruhande rwe, hagati yabo yasangaga umwenda atigeze ashyiraho woroshye kurusha buri gitambaro kandi uhumura umubavu; iyo yamushakishaga nijoro mu buriri akamubura yahamagaraga ati: “Ndi hano nyirarume.”

hafi 579–585 CE (mu burinzi bwa Abu Talib)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 35 (fasl fî menşeihî)

---

179. Imico Myiza yo mu Bwana Bwe n’Urumuri mu Magambo ya Abu Talib

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Nk’uko Abu Talib yabivuze: akiri umwana yatangiraga kurya avuga ati: “Bismillahi al-Ahad” akarangiza avuga ati: “Alhamdulillahi kathira,” kuva ku mutwe we hakagaragara urumuri ruzamuka mu ijuru; nta kinyoma, igikorwa cy’ubujiji cyangwa uguseka kutari ngombwa kwigeze kumugaragaraho.

hafi 579–585 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 35 (fasl fî menşeihî)

---

180. Abayahudi Bamugerageza n’Ibiryo Bibujijwe kandi Bishidikanywaho

Yahimbwe (Mawdu') IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Afite imyaka irindwi Abayahudi bavuze bati: “Mu bitabo byacu handitse ko Nyagasani we amurinda ikizira n’ikidakwiriye,” maze baramugerageza: ntiyakoze ku nkoko yibwe (izira) bazanye ku meza ya Abu Talib, kandi bashatse kuyimushyira mu kanwa intoki zabo zerekezwa ahandi; ikimanyu yafashe ku nkoko ya kabiri itarishyurwa (ikemangwa) kimucika mu ntoki; Abayahudi baravuga bati: “Iki ni ikimenyetso gikomeye.”

hafi 578 CE (afite imyaka irindwi)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 35 (fasl fî menşeihî)

---

181. Umukindo Wumye wa Fatima bint Asad Wera Uba Utoshye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Igiti cy’imikindo cyumye cyo mu rugo rwa Fatimah bint Asad cyashibutse gitanga imbuto nshya igihe yagikoragaho akiri umwana; umunsi umwe hatari hasigaye imbuto yerekeje kuri icyo giti avuga amagambo maze igiti kiryunama kimuha isonga yacyo, amaze gusoroma izo yashakaga gisubira aho cyari kiri.

hafi 579–590 CE (mu nzu ya Abu Talib)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 36 (fasl fî menşeihî)

---

182. Ikigo cy’Abihayimana cya Bahira Cyigira Hafi y’Urugendo

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Begereye Busra, inzu y'umwihayimana Bahira yaje igenda nk'inyamaswa ihetse yegera urugendo maze irahagarara; umwihayimana amubonye aravuga ati: "Niba hari uwo ari we, ni wowe."

hafi 579–583 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 36-37 (fasl fî menşeihî)

---

183. Igiti Cyumye Irurande rwa Bahira Cyera Imbuto

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Igiti cyumye gifite amashami make kandi kitagira imbuto yicaye munsi yacyo iruhande rwa Bahira cyaranyeganyeze cyunamisha amashami yacyo hejuru ye, amashami yacyo aragwira gitanga imbuto z'amoko atatu z'impeshyi n'itumba; ibidendezi byari byarumye kuva mu gihe cy'Intumwa biruzura.

hafi 579–583 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 36-37 (fasl fî menşeihî)

---

184. Umugisha mu Biryo Bahira Yazanye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIRYO

Ku biryo bike Bahira yazanye ku bwe ﷺ wenyine, akimara kuvuga ati: "Bismillah, murye," abantu ijana na mirongo irindwi bo mu rugendo bariye kugeza bahaze.

hafi 579–583 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 37 (fasl fî menşeihî)

---

185. Gucyaha Abacuruzi b'Abakristu Afite Imyaka Irindwi

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Afite imyaka irindwi abacuruzi b'Abakirisitu baje i Maka bamumenyeye hagati ya Safa na Marwah ku bimenyetso bye, bamubaza izina rye n'izina rya se, hanyuma bamwereka isi n'ijuru bati: "Nyagasani w'ibi ni inde?" asubiza ati: "Allah," arabacyaha ati: "Ese murashaka kuntera gushidikanya kuri Allah?" (nk'ukwizera kwa Ibrahim).

hafi 578 CE (afite imyaka irindwi), Maka

ISOKO Tabersî, el-İhticâc (thk. M. Bâkır el-Hursân, Necef: Matbaatü'n-Nu'mân 1386/1966), c. 1, s. 317 (İhticâcü Emîri'l-mü'minîn ale'l-Yehûd min ahbârihim… fî mu'cizâti'n-Nebî)

---

186. Ubushishozi bw'Umupfumu wa Azd Shanu'a ku Muhanuzi Wacu ﷺ

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Umupfumu umenya ibimenyetso wo mu bwoko bwa Azd Shanu'ah waje i Maka yarebye Umuhanuzi w'umwana ﷺ Abu Talib yari ajyanye n'abandi bana maze aratsimbarara ati: "Munzanire uwo mwana; ndahiye kuri Allah azagira icyubahiro gikomeye"; Abu Talib ntiyamumwereka ahubwo amujyana mu rugo atabimenyesheje.

hafi 579–583 CE (mu burinzi bwa Abu Talib, mu bwana bwe)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ezd-i Şenue'li Âif'in Peygamberimiz Aleyhisselâm Hakkındaki Teşhisi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c.1, s:190; Firuzâbâdî, Kâmusu'l-muhit, c:3, s:185)

187. Kurindwa Kwe Kwambara Ubusa Igihe Yatwaraga Amabuye Akiri Umwana

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Akiri umwana ubwo yatwaraga amabuye yo gukina hamwe n'abana b'aba-Quraysh bakazinga imyenda yabo mu majosi, umuntu atabona yamukubise igipfunsi kibabaza amubwira ati: "Kenyera umwenda wawe mu rukenyerero," maze muri bagenzi be aba ari we wenyine utwara amabuye yambaye.

Mbere y'ubuhanuzi (ubwana bwe, hafi 575–583 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Her Türlü Kötülüklerden Korunarak Büyütülüşü (1. madde devamı)" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:194-195, Beyhakî, Delâil, c:2, s:30, 31)

188. Kwanga Kwe Ikibazo cya Bahira Cyarahiwe kuri al-Lat na al-Uzza

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Afite imyaka cumi n'ibiri, umwihayimana Bahira kugira ngo amugeragereze yamubwiye ati: "Ku bw'ukuri kwa al-Lat na al-Uzza subiza ibibazo byanjye," maze amusubiza ati: "Ntumbaze ku izina rya al-Lat na al-Uzza; ndahiye kuri Allah nta kintu nanga nk'ibyo."

hafi 582–583 CE (afite imyaka 12, guhura na Bahira)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Her Türlü Kötülüklerden Korunarak Büyütülüşü (3. madde)" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:154, Beyhakî, Delâil, c:2, s:35)

08 · Mu busore bwe (583–609 CE)

189. Kurindwa Kwe Kubangikanya Imana n'Icyaha Mbere y'Ubutumwa Bwe

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mbere y'ubutumwa bwe ﷺ ntiyigeze arya inyama z'inyamaswa zabagiwe ibigirwamana, ntiyigeze asenga ikigirwamana na kimwe, kandi ntiyigeze anywa inzoga; yavuze ﷺ ati: "Nahoraga nzi ko ibyo barimo ari ubuhakanyi."

Mbere y'ubuhanuzi (571–610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 150, 152 (Gençliğinde câhiliye işlerinden korunması)

---

190. Kurindwa Kwe Kujya mu Birori bya Jahiliyya Asinzirijwe

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mu busore bwe ﷺ igihe yashakaga kujya mu birori by'ubujiji, yarinzwe kabiri asinzirizwa.

hafi 585–595 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.357; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ismetihî mine'l-bâtıl, no 13864-13865; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 128; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 149-150; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Her Türlü Kötülüklerden Korunarak Büyütülüşü (5. madde)" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:153; İbn Kuteybe, Kitâbu'l-maârif, s:65)

---

191. Igicucu cy'Abamarayika n'Ubuhamya bwa Nastura

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu rugendo rwa Khadijah, abamarayika babiri/igicu cyamutwikiriye ﷺ n'ubuhamya bw'umwihayimana Nastura (inkuru ya Maysarah).

hafi 595 CE (afite imyaka 25)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.389; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl, no. 110; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Questions on Islam, "Events that Took Place..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 154-155; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 141-143; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 308; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 139-141; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 38-39; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Rahip Nastura'nın Peygamberimiz aleyhisselâm Hakkındaki Teşhisi" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Ferec, el-Vefa, c:1, s:143; Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:173; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:1, s:218); "Busra'dan Mekke'ye Dönüş" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:130,156,157;İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:200)

---

192. Kurindwa Kwe Kwambara Ubusa mu Kubaka Ka'ba

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mu kubaka Ka'bah ashyize umwenda we ku rutugu yikubita hasi maze arindwa ﷺ kwambara ubusa.

hafi 605 CE (afite imyaka 35)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.367; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 132-134; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 148-149; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Her Türlü Kötülüklerden Korunarak Büyütülüşü (2. madde)" (kitabın dipnotu: Buhârî, Sahih, c:1, s:96, Müslim, Sahih, c:1, s:268); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Hacc 42, Salât 8, Menâkıbu'l-Ensâr 25; Müslim, Hayz 76 (340) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4591, c./s. 13/172]

193. Inkuru Nziza ya Bahira Munsi y'Igiti cya Sidra

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Afite imyaka makumyabiri ari mu rugendo rw'ubucuruzi i Sham hamwe na Abu Bakr wari ufite imyaka cumi n'umunani, yicaye mu gicucu cy'igiti cya sidrah; umwihayimana (Bahira) Abu Bakr yagiye kubaza amumenyesha ko ari umuhanuzi, maze ukwemera gushimangirwa mu mutima wa Abu Bakr.

hafi 591 CE (afite imyaka 20)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 145 (Ebû Tâlib'le Şam yolculuğu ve Bahîrâ haberi)

194. Kwanga Kurahira ku Bigirwamana muri Siriya

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

I Sham umugabo bagiranye ikibazo mu bucuruzi yamubwiye ati: "Rahira ku izina rya al-Lat na al-Uzza," amusubiza ati: "Sinigeze ndahira ku izina ryabyo na rimwe"; uwo mugabo abwira Maysarah ati: "Uyu ni umuhanuzi tubona ibimenyetso bye mu bitabo byacu."

hafi 595 CE (afite imyaka 25)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 154 (Hatice'nin malıyla Meysere ile yolculuğunda görülen âyetler)

195. Inkuru Nziza y'Umuhanuzi Witwa Ahmad mu Munsi Mukuru i Maka

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu munsi mukuru abagore b'i Maka bateraniragamo mu kwezi kwa Rajab iruhande rw'ikigirwamana, umuntu/ijwi ryahamagaye riti: "Mu gihugu cyanyu hazaza umuhanuzi witwa Ahmad; ushobora kumubera umugore muri mwe azamubere"; abagore bamutera amabuye baramwirukana ariko Khadijah araceceka abika iryo jambo mu mutwe we.

Mbere ya hafi 595 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 155 (Hatice'nin malıyla Meysere ile yolculuğunda görülen âyetler)

196. Kurindwa Kwe ku Bigirwamana n'Imigenzo ya Jahiliyya Kuva mu Bwana

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Kuva mu bwana bwe ﷺ yanzishijwe ibigirwamana, arindwa kandi yigizwa kure y'ibikorwa by'ubujiji.

Mbere y'ubuhanuzi (571–610 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

197. Igiti Cyumye Gishibuka kandi Kigatanga Igicucu mu Rugendo

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu rugendo rumwe mbere y'ubutumwa bwe ﷺ yamanutse munsi y'igiti cyumye; iruhande rwacyo haroha kandi hararaba, igiti kizana ibibabi kinashyira amashami yacyo hejuru ye; abari aho babihamyaga.

Mbere y'ubuhanuzi, mu rugendo

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

198. Ubukemurampaka Bwe mu Gushyira Ibuye ry'Umukara mu Mwanya Waryo

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mu kongera kubaka Ka'bah igihe amoko yari ageze ku rwego rwo kurwana ku ugomba gushyira Hajar al-Aswad mu mwanya waryo, bemeye ubucamanza bw'uwa mbere uri bwinjire mu muryango; uwinjiye aba ari we ﷺ, baravuga bati: "Al-Amin (Uwizerwa) araje"; ashyira ibuye mu mwenda asaba buri bwoko gufata uruhande rwawo maze arishyira mu mwanya waryo n'amaboko ye.

hafi 605 CE (afite imyaka 35)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl (yetişmesi), no. 113-115

199. Gusiga Umuhango wa Gipagani Nyuma yo Kumva Abamarayika Bavuga

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mbere y'ubuhanuzi ari mu muhango umwe hamwe n'ababangikanyamana, yumvise inyuma ye abamarayika babiri baganira; umwe avuze ati: "Ngwino duhagarare inyuma ye," undi amusubiza ati: "Twahagarara dute kandi tumaze kubona ibigirwamana bikorwaho?" kuva ubwo ntiyongeye kwitabira iyo mihango (inkuru ya Jabir).

Maka, mbere y'ubuhanuzi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13866 (8/226)

200. Kubuza Zayd ibn Haritha Gukora ku Bigirwamana

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mu kuzenguruka Ka'bah (tawaf), yabujije Zayd ibn Harithah wari ukoze ku bigirwamana Isaf na Na'ilah agira ati: "Ntukibikoreho"; na we ubwe ﷺ akaba atarigeze akora ku kigirwamana na kimwe kugeza ubwo uguhishurirwa kwaje.

Maka, mbere y'ubuhanuzi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13867 (8/226)

201. Guhagarara Kwe kuri Arafat mu Gihe cya Jahiliyya

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mu gihe cy'ubujiji igihe aba-Quraysh (Hums) bahagararaga i Muzdalifah, yagaragaye ﷺ ahagaze i Arafat hamwe n'abandi bantu ku bw'ubuyobozi n'ubufasha (tawfiq) bwa Allah.

Mbere y'ubuhanuzi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 152 (Gençliğinde câhiliye işlerinden korunması)

202. Gushyira Ibuye ry'Umukara mu Mwanya Waryo n'Umusaza w'i Najd

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Ubwo yashyiraga ﷺ Hajar al-Aswad mu mwanya waryo, umusaza wo muri Najd washatse kumuha ibuye, amaze kubona ko Abbas ari we urimuhaye, yararakaye arasakuza ati: "Abanyacyubahiro, abanyabwenge n'abakuru bahari, bashyize imbere umuto muri bo!" bikaba byaravuzwe ko uwo musaza yari Iblis.

hafi 605 CE (afite imyaka 35)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 153 (Gençliğinde kavminin onu yüceltmesi, hakem kılması ve "el-Emîn" demesi)

203. Ingamiya Itagonda Ipfukama n'Amazi Akama

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Afite imyaka irenga icumi ari mu rugendo hamwe na nyirarume Zubayr ibn Abd al-Muttalib, ingamiya y'umujinya yafunze inzira yabo; ayegereye ﷺ irapfukama iryama hasi; amazi yari imbere yabo Allah arayakamya barambuka, maze aba-Quraysh baravuga bati: "Uyu mwana afite icyubahiro."

hafi 585 CE (mu bugimbi bwe)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 98 (doğumundan vefatına olayların özeti bâbı)

204. Inzozi Yabonye mu Busore Bwe no Gufungurwa k'Umutima We

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Inkuru ya Ubayd ibn Umayr (abajijwe na Abdullah ibn al-Zubayr): Afite imyaka makumyabiri yatakiye ﷺ Abu Talib ati: "Hari ungeraho, ari kumwe na bagenzi be babiri"; Abu Talib avuga ati: "Ni inzozi," hanyuma amujyana i Maka ku muntu wo mu Bantu b'Igitabo usobanukiwe ubuvuzi, uwo mugabo amupimye aravuga ati: "Uyu mwana asukuye neza, muri we harimo ibyiza; Abayahudi babimenye bamwica"; hanyuma mu nzozi ze (igisenge cy'inzu ye gikingutse bakamanuka ku rwego rw'ifeza) abantu babiri bakuyemo umutima we baravuga bati: "Mbega umutima usukuye; umutima w'umugabo utunganye, w'umuhanuzi"; Khadijah aravuga ati: "Allah azagukorera ibyiza gusa."

hafi 591 CE (afite imyaka 20) na nyuma yaho

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 138-139 (41. bâb: Yirmi yaşında meleklerle olan hâli ve Ebû Tâlib'e anlatması)

205. Inkuru Nziza Yabonywe mu Nzozi n'Ubushishozi bw'Umwigisha w'i Maka

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Yegereje imyaka makumyabiri, yabwiye nyirarume ko mu nzozi haje umugabo ari kumwe n'undi bavuga bati: "Ni uyu? — Ni we; nakura uzamugenze uko bikwiye," kandi ko uwo mugabo yanamubonekeye ari maso; umuvuzi w'umuhanga wo mu kibaya cy'i Maka Abu Talib yamujyanyeho yaramupimye aravuga ati: "Mwishywa wawe afite icyubahiro gikomeye; ibyo yabonye ni al-Namus al-Akbar abahanuzi babonye" (bivuye kuri Imam Ja'far al-Sadiq).

Mbere y'ubuhanuzi (hafi 590 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 83 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

206. Kugabanuka kw'Urugendo n'Umugisha mu Rwego rw'Urugendo rw'i Siriya

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu rugendo rwa Sham rwa Khadijah inzira yaragabanutse (interakure z'iminsi myinshi zikorwa mu ijoro rimwe) kandi muri urwo rugendo habonetse inyungu iruta iy'ubucuruzi bw'imyaka mirongo ine; Maysarah avuga ati: "Iyo twaryaga hamwe na we twarahagaga kandi ibiryo bigasigara uko byari biri."

hafi 595 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 39 (fasl fî menşeihî)

207. Ibuye Ryajugunywe Rikuwe ku Gisenge no Kubabarira Umuyahudi

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

(Mu busore bwe ﷺ) ari kumwe na Maysarah mu gace/igihome cy'Abayahudi aho yari yinjiye kugura ibiryo, Umuyahudi yamutumiye mu nzu ye abwira umugore we mu ibanga ngo amujugunyire ibuye avuye ku gisenge; Jibril aramanuka akubita ibuye n'ibaba rye, ibuye ritobora urukuta rifata mu ijosi ry'uwo Muyahudi nk'ibuye ry'urusyo; uwo mugabo akangutse avuga ati: "Nashatse kukwica; mbabarira," amugirira impuhwe aramubabarira maze ibuye riva mu ijosi rye.

Itariki itazwi (mbere y'ubuhanuzi, hamwe na Maysara)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 67 (fasl fî hıfzillâhi lehû mine'l-müşrikîn ve keydi'ş-şeyâtîn)

208. Imvura Igwa Nta Bicu n'Ubutaka Buhinduka Icyatsi Kibisi

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Igihe yaragiraga intama ﷺ, ikirere kitagira igicu cyagushije imvura, ubutaka buhita bumera ibyatsi maze intama ze zirisha kuri ibyo byatsi (inkuru ya Ismail ayikuye kuri se Ja'far al-Sadiq).

Mbere y'ubuhanuzi (imyaka ye yo kuragira), itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 88, hadis no. 70/1 (bâb 1, fasıl 10: istiskâ ve bulutun gölgelemesi)

209. Ubuhamya bwa Maysara n'Imitende Itagabanutse

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIRYO

Maysarah avuye mu rugendo rwa Sham yabwiye Khadijah ko umwihayimana yavuze ati: "Munsi y'iki giti nyuma ya Isa nta wundi uhicara uretse umuhanuzi," kandi ko ibiryo baryanaga na we byahoraga byiyongera; Khadijah ngo abigerageze yazanye isahani y'imikindo ahamagara murumuna we Halah na we ubwe, bose barahaga nyamara imikindo ntiyagabanuka na gato.

hafi 595 CE (afite imyaka 25), Maka

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 47, no. 12/1 (fasl: âyâtühû fi'l-et'ime ve'l-eşribe)

210. Umusizi Zuhayr Abura Ubushobozi bwo Guhimba Ibisigo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yarebye ﷺ umusizi w'imyaka ijana Zuhayr ibn Abi Sulma aravuga ati: "Mana yanjye, ndinda shitani ye"; Zuhayr kugeza apfuye ntiyashoboye kuvuga n'umurongo umwe w'igisigo (muri al-Aghani).

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 68 (Bâb 8: düşmanlarının şerrinden korunması)

211. Inzige Zirimbura Abateye

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Mu rugendo rumwe yagiye ﷺ i Sham, Abayahudi magana abiri bamukurikiye ngo bamwice; bamusanze ari wenyine bafata inkota zabo baramutera, maze mu musenyi uri munsi y'ikirenge cye Allah azamuramo inzige zibarimburamo ntihasigara n'umwe.

Urugendo muri Siriya, mbere y'ubuhanuzi bwe (nta tariki iri mu nkuru)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 268 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

212. Ikirenge Cye Gisa n'Icy'Umuhanuzi Ibrahim

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Afite imyaka nka makumyabiri, aba-Quraysh babajije umugore w'umupfumu uzi iby'ibirenge n'ibimenyetso bati: "Ni nde muri twe usa cyane na nyir'i Maqam (Ibrahim) ku birebana n'ibirenge?" bagenze ku gitambaro gishashe ku musenyi muto uwo mugore abonye ikirenge cye ﷺ aravuga ati: "Umuhuje na we kurusha abandi ni uyu"; nyuma y'imyaka nka makumyabiri yoherezwa nk'umuhanuzi.

hafi 591 CE (afite imyaka 20)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın İzinin Makam'dakine En Çok Benzediği" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:332; İbn Mâce, Sünen, c:2, s:787 / Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:332); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 2350 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6717, c./s. 17/274-275]

---

213. Abamarayika Babiri Bamutwikira Bakamuha Igicucu

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Agarutse avuye i Busra ku gicamunsi mu bushyuhe bwinshi yinjira i Maka, Khadijah wari wicaye mu igorofa ryo hejuru ry'inzu ye hamwe na Nafisah bint Munyah n'abandi bagore b'inshuti ze yabonye Umuhanuzi wacu ﷺ atwikiriwe n'abamarayika babiri ku zuba, abiyereka n'inshuti ze maze bose baratangara.

hafi 595 CE (afite imyaka 25)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Busra'dan Mekke'ye Dönüş" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:130,156,157;İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:200)

09 · Mbere y'ubuhanuzi bwe: inkuru nziza z'abahanga b'Abantu b'Igitabo, abihayimana n'abapfumu

214. Inkuru Nziza Salman Yakiriye mu Buwumo bw'i Ramhurmuz

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umugabo muremure wambaye umwenda w'ubwoya Salman yabonye akiri umwana mu buvumo bw'umusozi i Ramhurmuz yamenyesheje ibya Ahmad uzaza nyuma ya Isa n'ibimenyetso bye (azava mu misozi ya Tihamah; hagati y'intugu ze hari ikimenyetso kimeze nk'igi ry'inuma, imbere handitse "Allah ni Umwe, Muhammad ni Intumwa ya Allah," inyuma handitse "Erekera aho ushaka, uratsinda").

Mbere y'ubuhanuzi (hafi 580–600 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 37 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

215. Abigisha b'Abayahudi n'Abihayimana Bamenyesha Ukuza Kwe

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ba rabi b'Abayahudi n'abihayimana b'Abakirisitu bamenyesheje kuza kwe ﷺ bashingiye ku bimenyetso biri mu bitabo byabo.

Bidatinze mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.398; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 39; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz aleyhisselâmın İsim ve Sıfatlarının Ehl-i Kitab Nezdinde Belli Oluşu" (kitabın dipnotu: A'râf:157 / Bakara:146)

216. Umuyahudi Yusha' Amenyesha Umuhanuzi Ugiye Kuza

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umuyahudi (Yusha') wari uturanye na Banu Abd al-Ashhal yavuze ati: "Uyu mwana nakura azabona uwo muhanuzi."

Bidatinze mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.403; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 34; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 40; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 40-41; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yahudilerin, Gelmesini Bekleyip Durdukları Peygamberi, Gelince İnkâr Etmeleri" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:417)

217. Inkuru Nziza ya Ibn al-Hayyaban n'Ukwemera kw'Abahungu ba Sa'ya

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ibn al-Hayyaban wo muri Sham yamenyesheje aba-Qurayzah ko umuhanuzi azaza; abahungu ba Sa'yah babaye Abayisilamu kubera iyo mpamvu.

Ubuhanuzi: hafi imyaka 2 mbere y'ubuhanuzi; isohozwa: AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.404; Beyhakî, Delâil c.3 s.136; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 42; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 386; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 49; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 1082-1083; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma Vahiy ve Peygamberlik Gelmeden Birkaç Yıl Önce Cereyan Eden Hâdiselerden Bazıları (1) + Şam'dan Medine'ye Gelen İbn Heyyeban'ın Yahudîlere Peygamberimiz aleyhisselâmın Geleceğini Haber Verişi ve Ona Uymayı Vasiyet Edişi + Üç Gencin Benî Kurayza Yahudîlerini Uyarmaları ve Müslüman Olmaları" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Sünenü'l-Kübrâ, c:9, s:114 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:227-228; C:2, s:165 / İbn İshak- İbn Hişam, Sîre, c:1, s:226-228); "Benî Kurayza

Lideri Ka'b b. Esed'in İtirafları ve Benî Kurayza Yahudîlerine Teklifleri" (kitabın dipnotu: İbn İshak- İbn Hişam, Sîre, c:3, s:246-247; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:502); "Sa'ye Oğullarının Benî Kurayza Yahudîlerini Öğütlemeleri + Sa'lebe ve Esid'in Müslüman Olmaları" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:503; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s:228; İbn Hacer, el-İsâbe, c:1, s:33 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s. 227-228; İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:1, s:160-161)

---

218. Ibimenyetso Bitatu Umwihayimana w'i Amuriya Yahaye Salman

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwihayimana w'i Amorium yabwiye Salman al-Farsi ibimenyetso bitatu (arya impano, ntarya sadaka, ku rutugu rwe hari ikimenyetso), maze Salman arabibona.

Ubuhanuzi: mbere y'ubuhanuzi; isohozwa: AH 1 (622 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.406; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13899-13900; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 32; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 49; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 150; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 60; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 18-19; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Selman-ı Fârisî'nin Kendi Dilinden Dînî Hayatı ve Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:228-234; İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:4, s:75-79; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:S, s:441-443)

---

219. Amashusho y'Abahanuzi mu Mutungo wa Heraklius

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu butunzi bwa Heraclius habonetse ishusho ye ﷺ hamwe n'amashusho y'abahanuzi ba mbere, yerekanwa ku itsinda ry'Abasangirangendo.

Iyiboneye: hafi AH 13 (634 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.321; 1000 Mucize no.829 (s.683); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 10, Kayser'e mektup bâbı; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kayser Herakliyus'un Çekmecesinde Sakladığı Peygamber Resimlerini İslâm Elçilerine Gösterişi" (kitabın dipnotu: Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:50-53; Zehebî, Târîh, s:529,532-535; Beyhakî, Delâil, c:1, s:386-387388; Dineverî, Kitâbu'l-ahbâr, s:18; Muhyiddin b. Arabî, Muhâdarâtu'l-ebrâr, c:1, s:100; Alâüddin Ali, Kenz, c:12, s:466-467-469; Ebu'l-Fidâ, Tefsîr, c:2, s:252 / A'râf: 157 / Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:50-53,54-55; Beyhakî, Delâil, c:1, s:386-387-388-389-390; Dineverî, Kitâbu'l-ahbâr, s:19; Alâüddin Ali, Kenz, c:12, s:471; Zehebî, Târîh, s:531)

---

220. Imbwirwaruhame ya Quss ibn Sa'ida i Ukaz

Yahimbwe (Mawdu') UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Imbwirwaruhame ya Quss ibn Sa'idah i Ukaz imenyesha inkuru nziza y'umuhanuzi uzaza.

Bidatinze mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.411; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 55; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 49; Kâdî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Questions on Islam, "Glad Tidings..."; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 21, 23; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "İrhâsât Mu'cizeleri" (kitabın dipnotu: Aliyyü'l-Kari, Şerhu'ş-Şifa, c:1; s:740); "Kuss b. Sâide'nin Müjdeleri" (kitabın dipnotu: Kurtubî, el-Câmi'li ahkâmi'l-Kur'ân, c:16, s:145 / İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:315; Câhiz, el-Beyân ve't-tebyîn, c:I, s:52 / Mahmûd Şükrî el-Âlûsî, Bulûğu'l-ereb, c:2, s:245-246)

---

221. Umuyobozi w'Ikigo cy'Abihayimana Amenyesha Umuhanuzi Ugiye Kuza

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nyir'ikigo cy'abihayimana yamenyesheje ko umuhanuzi azaturuka mu gace kari hafi y'Abarabu kandi avuga izina rye.

Bidatinze mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.411; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 40

---

222. Umukristu Abwira Umayya iby'Umuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umukirisitu umwe yamenyesheje Umayyah ibn Abi al-Salt ko umuhanuzi azoherezwa.

Bidatinze mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.411; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13886-13887; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 41; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 45-48

---

223. Al-Juhani Yemera Umuhanuzi Ugiye Kuza

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Al-Juhani ubwo yari muri koma bakamusura yemeye umuhanuzi uzaza.

Bidatinze mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.451

---

224. Zayd ibn Amr Ategereje Umuhanuzi Ukomoka mu Rubayaro rwa Isma'il

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Zayd ibn Amr ibn Nufayl yavuze ati: "Ntegereje umuhanuzi wo mu bahungu ba Ismail," maze Waraqah arabyemeza.

Bidatinze mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.455; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 52; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 43; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Kütüb-i Sitte: Buharî, Bed'ü'l-Vahy, Enbiya 21, Tefsir, Alak Tabir 1; Müslim, İman 252, (160); Tirmizî, Menakıb 13, (3636) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5563, c./s. 15/389-390]

---

225. Ubuhanuzi bw'Umupfumu Shafi' ibn Kulayb

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu Shafi' ibn Kulayb yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

226. Umupfumu Shiqq Amenyesha Umuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu Shiqq yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

227. Umupfumu Khunafir Amenyesha Umuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu Khunafir yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

228. Af'a Najran Amenyesha Umuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu wa Najran, Af'a Najran, yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

229. Ubuhanuzi bw'Umupfumu Jizl al-Kindi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu Jizl ibn Jizl al-Kindi yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

230. Ubuhanuzi bwa Ibn Khalasa al-Dawsi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu Ibn Khalasah al-Dawsi yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

231. Ubuhanuzi bwa Sa'd ibn bint Kurayz

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumu Sa'd ibn Bint Kurayz yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

232. Ubuhanuzi bw'Umupfumukazi Fatima bint al-Nu'man

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umupfumukazi Fatimah bint Nu'man yamenyesheje mbere kuza kwe ﷺ.

Mbere y'ubuhanuzi (igihe cya Jahiliyya)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

233. Ka'b al-Ahbar Abona Ibiranga Umuyobozi Wacu ﷺ muri Tawurati

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ka’b al-Ahbar afunguye impapuro za Tawrat se yari yafasheho ikimenyetso/akahoma ku rukuta igihe yapfaga agasanga handitseho ngo: “Muhammad Rasulullah, khatam al-nabiyyin, avukira i Maka, yimukira i Taybah” n’imico y’umuryango we; yabaye Umuyisilamu ku ngoma ya Umar.

Iboneka: mbere y’ubuhanuzi; kwinjira muri Islam: hafi AH 17

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 25 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

---

234. Abdullah ibn Salam n’Inkuru Nziza mu Bitabo bya Mbere

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Abdullah ibn Salam yamenyesheje ko mu bitabo yasomye hari handitse ngo: “I Maka hazazamurwa ibendera; Allah ari kumwe na ryo na nyiraryo, azarigira hejuru y’ibihugu byose.”

Ibitabo byo mbere y’ubuhanuzi; iyakiriwe: Igihe cy’i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 27 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

---

235. Imfubyi Sahl Isoma Ibiranga Umuyobozi Wacu ﷺ muri Injili

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umwana w’imfubyi w’Umukirisitu Sahl wo mu bantu b’i Maris (uwahoze ari umucakara wa Ghusaymah) yafunguye urupapuro rwari rufatanishijwe kole muri Injil ya nyirarume asoma ibimenyetso bye ﷺ (afite uburebure buringaniye, w’inzobe, afite ibisuko bibiri, hagati y’intugu ze hari ikimenyetso, ntiyakira sadaka, agendera ku ndogobe no ku ngamiya, izina rye ni Ahmad); nyirarume aramukubita avuga ati: “Ntaraza.”

Mbere y’ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 28 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

---

236. Abayahudi b’i Khaybar Basaba Intsinzi ku bw’Icyubahiro cy’Umuhanuzi

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Abayahudi b’i Khaybar iyo batsindwaga mu ntambara zabo na Ghatafan basengaga bati: “Mana yanjye, dutabare ku bw’umuhanuzi utazi gusoma no kwandika Muhammad wadusezeranyije kohereza mu bihe bya nyuma,” bagatsinda; ariko yoherejwe baramuhakana.

Mbere y’ubuhanuzi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 39 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

---

237. Abu Bakr Yumva Ibiranga Umuhanuzi Bivuzwe na Umayya

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Abu Bakr yicaye mu rugo rwa Ka’bah hamwe na Zayd ibn Amr ibn Nufayl yumvise kuri Umayyah ibn Abi al-Salt ko umuhanuzi utegerejwe azaturuka mu bisekuru byiza cyane by’Abarabu kandi ko atazarenganya, maze mu gihe cy’ubutumwa ahita yemera.

Bidatinze mbere y’ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 42 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

238. Inkuru Nziza y’Umwihayimana w’i Mosul kuri Zayd ibn Amr

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umwihayimana w’i Mosul Zayd ibn Amr ibn Nufayl na Waraqah ibn Nawfal bagezeho bashaka idini yabwiye Zayd ati: “Subirayo, icyo ushaka kiri hafi guturuka ku butaka bwawe.”

Mbere y’ubuhanuzi (hafi 595–605 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 42 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

239. Inkuru Nziza y’Umusaza w’i al-Jazira kuri Zayd

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Zayd ibn Amr ibn Nufayl yamubwiye ﷺ (mbere y’ubutumwa) ko i al-Jazirah umusaza yamubwiye ati: “Mu gihugu cyawe havutse umuhanuzi cyangwa ari hafi kuza; inyenyeri ye yarutse, subirayo umwemere.”

Mbere y’ubuhanuzi (hafi 600–605 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 42 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

240. Umwihayimana w’i Siriya Amenyesha Umuhanuzi kuri Zayd ibn Amr

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umwihayimana umwe i Sham yabwiye Zayd ibn Amr ati: “Urashaka idini rya Ibrahim; subira mu gihugu cyawe, mu bwoko bwawe hazoherezwa umuhanuzi uzanye Hanifiyyah.”

Mbere y’ubuhanuzi (hafi 595–605 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 43 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

241. Inkuru Nziza y’Ubuhanuzi Yahawe Amr ibn Abasa

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Amr ibn Abasa al-Sulami wari waranze ibigirwamana mu bujiji yabwiwe n’umugabo wo mu Bantu b’Igitabo ati: “I Maka hazaturuka umuntu uzatera umugongo ibigirwamana by’ubwoko bwe, azane idini riruta ayandi”; Amr abaza abaturukaga i Maka kugeza amubonye ﷺ maze aremera.

Ubuhanuzi: mbere y’ubuhanuzi; isohozwa: hafi 611–613 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 44 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

242. Ibimenyetso by’Ubuhanuzi Malik ibn Sinan Yumvise

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Malik ibn Sinan (se wa Abu Sa’id al-Khudri) yumvise kuri Yusha’ w’Umuyahudi muri Abd al-Ashhal amagambo agira ati: “Kuza k’umuhanuzi witwa Ahmad wo muri Haram kuregereje; afite uburebure buringaniye, mu maso he hari ubutuku, inkota ye iri ku rutugu rwe, aha ni ho buturo bw’iyimuka rye,” no muri Qurayzah yumva kuri Zubayr ibn Bata ati: “Inyenyeri itukura ivuka gusa ku kuza k’umuhanuzi yarutse.”

Bidatinze mbere y’ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 46 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

243. Ijwi Abu Bakr Yumvise Rituruka mu Giti

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Abu Bakr mu bujiji yicaye munsi y'igiti yabonye ishami rimanukira ku mutwe we maze yumva ijwi rivuye mu giti rigira riti: "Uyu muhanuzi azaza kuri iki gihe; ba uwishimye kurusha abandi hamwe na we."

Mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 51 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

244. Umwigisha w'i Yemeni Amenya Abu Bakr

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mbere y'ubutumwa i Yemen Abu Bakr yakiriwe n'umuhanga w'umu-Azd w'imyaka 390 wasomye ibitabo avuga ati: "Muri Haram hazoherezwa umuhanuzi, azafashwa n'umusore n'umugabo ukuze; ukuze ni w'inzobe, unanutse, afite ikibara ku nda," maze abonye ikibara cy'umukara ku nda ye aravuga ati: "Ndahiye kuri Nyagasani wa Ka'bah ko ari wowe."

Mbere y'ubuhanuzi (hafi 605–610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 52 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

245. Umwihayimana w'i Siriya Ahabwa Isezerano ry'Umutekano na Umar

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwihayimana w'ikigo cy'i Sham Umar yahungiyemo mu bujiji yamumenyeye ku bimenyetso byo mu bitabo aravuga ati: "Uri uwo uzadukura muri iki kigo kandi akategeka iki gihugu," amusaba urwandiko rw'umutekano ku kigo cye; Umar ageze i Sham ku ngoma ye y'ubukhalifa azana urwo rwandiko.

Inyandiko: mbere y'ubuhanuzi; byerekanwe: AH 16–17 (637–638 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 52 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

246. Umupfumu Ma'mun Amenyesha Umuhanuzi ﷺ

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Tufayl ibn Zayd al-Harithi w'imyaka 160 yabwiye Umar ko umupfumu Ma'mun ibn Mu'awiyah mu bujiji yamenyesheje iby'umuhanuzi akavuga ati: "Iyaba namugeragaho"; yumvise iyo nkuru i Tihamah aravuga ati: "Uyu ni we Ma'mun yavuze," maze aba Umuyisilamu.

Ubuhanuzi: mbere y'ubuhanuzi; iyakiriwe: ubuyobozi bwa Umar

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 61 (kâhinlerin haber vermesi bâbı)

247. Inyandiko Yabonetse Munsi y'Ahantu ha Ibrahim

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Aba-Quraysh babonye munsi ya Maqam Ibrahim inyandiko; Umuyahimiyari bayisomyeje avuga ati: "Harimo ijambo ryo kuba mwakwica ndivuze," maze bamenya ko ari ukuvugwa kwa Muhammad ﷺ barayihisha.

Mbere y'ubuhanuzi (gusana Ka'ba, hafi 605 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 62 (eski taşlarda adının bulunması bâbı)

248. Inyandiko ku Ibuye Ryasatuwe Ryabonetse muri Ka'ba

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ku ibuye ryanditsweho ryabonetse mu isenyuka rya mbere rya Ka'bah hasomwe ngo: "Umugaragu wanjye watoranyijwe, wiringira Imana; avukira i Maka, yimukira i Taybah; ntazagenda atagoroye ihanga rigoramye; umuryango we ni abasingiza Imana."

Mbere y'ubuhanuzi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 62 (eski taşlarda adının bulunması bâbı)

249. Abayahudi Basaba Intsinzi na al-Baqara 89

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Mbere y'ubutumwa Abayahudi basabaga intsinzi kuri ba Aws na Khazraj binyuze ku "muhanuzi uzaza"; yoherejwe avuye mu Barabu baramuhakana, Mu'adh ibn Jabal na Bishr ibn al-Bara babibashinja mu maso maze hamanuka Sura al-Baqarah, umurongo wa 89.

Mbere y'ubuhanuzi; umurongo: Igihe cy'i Madina

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl (önceki kitaplar, kâhinler ve meliklerin beklentisi), no. 43

250. Abagabo Bane Bita Abahungu Babo Izina rya Muhammad

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Adi ibn Rabi'ah, Sufyan ibn Mujashi', Yazid ibn Amr ibn Rabi'ah na Usamah ibn Malik bagiye kwa Ibn Jafnah i Sham, umwihayimana w'ikigo arababwira ati: "Vuba muri mwe hazoherezwa umuhanuzi witwa Muhammad"; bose uko ari bane bita abahungu babo bavutse izina rya Muhammad.

Mbere y'ubuhanuzi (hafi 570–600 CE)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl (önceki kitaplar, kâhinler ve meliklerin beklentisi), no. 49

251. Inyandiko 'Muhammad, Umukosora Wizerwa' ku Mabuye ya Kera

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ku mabuye yanditseho kera no ku mabuye yo ku mva habonetse inyandiko igira iti: "Muhammad muslihun amin" (Muhammad umugorora utunganye wizerwa) kandi bamwe mu babibonye baremeye.

Mbere y'ubuhanuzi (itariki itazwi)

ISOKO Questions on Islam, "Glad Tidings..." — Bazı Mezar Taşlarında "Muhammedün Muslihun Emîn'e Selâm Olsun" Yazılı Olması" (kitabın dipnotu: Kadı Iyâz, eş-Şifâ, c:1, s:467)

252. Ijwi Ritaboneka Ryaje kuri Junda' ibn Sumayl

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Junda' ibn Sumayl yaje kuri we umuhamagara utaboneka (hatif) amubwira kureka ibigirwamana no gukurikira umuhanuzi uzaturuka vuba muri Haram akazategeka Abarabu n'abanyamahanga; mubyara we Rafi' ibn Khidash yabibwiye yaje nyuma ya Hijrah aba Umuyisilamu.

Mbere y’ubuhanuzi; kwinjira kwe muri Islam: nyuma ya Hijira

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 182 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

253. Inzozi Zifite Urumuri za Khalid ibn Sa’id

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Mbere y’ubutumwa Khalid ibn Sa’id yabonye mu nzozi ze i Maka hatwikiriwe n’umwijima utatuma umusozi n’ikibaya bibonwa, maze muri Zamzam havamo urumuri rumeze nk’urw’itara ruzamuka rugamurikira mbere Ka’bah, hanyuma i Maka hose, hanyuma imikindo y’i Yathrib, kandi muri urwo rumuri yumva amajwi agira ati: “Subhanahu, subhanahu… umuhanuzi w’abatazi gusoma no kwandika araje, igitabo kigeze ku gihe cyacyo.”

Bidatinze mbere y’ubuhanuzi (hafi 609–610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 204 (Hâlid b. Saîd b. Âs'ın rüyası)

---

254. Umugenzi i al-Batha Abona Ikidodo cy’Ubuhanuzi

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Mbere y’ubuhanuzi ari ﷺ i Batha, umwe mu bagenzi babiri bahuye yamubajije ati: “Ese muri iki gihugu hari uwitwa Ahmad?” asubizwa ati: “Nta wundi Ahmad cyangwa Muhammad uriho uretse jye,” yururuka ingamiya ye amwambura urutugu abona ikimenyetso kiri hagati y’intugu ze; aravuga ati: “Ndahamya ko uri Intumwa ya Allah; uzoherezwa guca amajosi y’ubwoko bwawe,” amusaba impamba n’isengesho ryo kuzamenyana ku munsi w’izuka (bivuye kuri Abu Sallam sekuru wa Zayd ibn Sallam).

Mbere y’ubuhanuzi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 126 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

255. Ijwi n’Inyandiko Salman Yumvise kandi Yabonye i Shiraz

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Nk’uko Salman (Ruzbih) yabivuze, i Shiraz ku munsi mukuru yumvise ijwi rivuye mu kigo cy’abihayimana rigira riti: “Nta mana ibaho uretse Allah, Isa ni ruhullah, Muhammad ni habibullah” maze urukundo rwa Muhammad rwinjira mu mutima we; avuye mu munsi mukuru asanga ku gisenge cy’inzu yabo hamanitse inyandiko igira iti: “Iri ni isezerano rya Allah kuri Adam: mu mugongo we azaremamo umuhanuzi witwa Muhammad utegeka imico myiza kandi ubuza gusenga ibigirwamana; yewe Ruzbih, jya ku musigire w’umusigire wa Isa.”

Mbere y’ubuhanuzi (hafi 580–600 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1078-1079 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

---

256. Gutabarwa kwa Salman mu Rwobo no Kwiga Icyarabu Kwe

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Salman wajugunywe mu iriba n’ababyeyi be kuko ataretse urukundo rwa Muhammad yigishijwe Icyarabu kuri uwo munsi; asenze ati: “Wankundishije Muhammad n’umusigire we, ku bw’ukuri kwe ihutishe gusohoka kwanjye,” haje umuntu wambaye imyenda yera amufata ukuboko amukura mu iriba amujyana mu kigo cy’abihayimana.

Mbere y’ubuhanuzi (hafi 580–600 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1080 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

257. Abihayimana Babwira Salman Ibiranga Umuhanuzi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwihayimana w'ikigo wakiriye Salman ku izina rye igihe yapfaga yamwohereje ku mwihayimana w'i Antakya amuha icyapa cyanditseho ibimenyetso bya Muhammad; umwihayimana w'i Antakya na we amwigisha ibimenyetso bya Muhammad n'iby'umusigire we maze apfa avuga ati: "Igihe cyo kuza kwa Muhammad ibn Abdullah kigeze."

Mbere y'ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1080 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

258. Kurira kwa Bahira n'Amakuru Ye y'Ibizaza

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Bahira asezera yarariraga avuga ati: "Yewe muhungu wa Aminah, ndabona nk'aho Abarabu bakurasa umwambi bavuye ku muheto umwe, bene wanyu bagutereranye"; abwira Abu Talib ko atazemera ku mugaragaro, ariko azabyara umuhungu uzemera ku mugaragaro akamufasha kandi akaba se w'abahowe Imana babiri; ko azamena al-Lat na al-Uzza, imfunguzo za Ka'bah akazishyira aho ashaka, kandi Abarabu n'abanyamahanga bazamuyoboka, avuga ati: "Murinde Abayahudi, mujyane mu gihugu cye."

Ubuhanuzi: hafi 579 CE; isohozwa: 610–630 CE

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1088-1090 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

259. Ubuhamya bw'Umukuru w'Abihayimana mu Rugendo rwo muri Siriya

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Khalid ibn Asid ibn Abi al-Is na Taliq ibn Abi Sufyan ibn Umayyah bari mu rugendo rwa Sham babwiye ko mu nzira hose babonye ibyo inyamaswa zo mu gasozi n'inyoni byamukoreraga; ku isoko rya Busra abihayimana bafite isura yahindutse kandi bahinda umushyitsi babajyanye ku mukuru wabo mu rusengero runini, uwo mukuru afite igitabo mu ntoki avuga ati: "Ntimwazanye uwo nshaka," amenye ko "imfubyi ya Abu Talib" yo muri Banu Hashim yaje hafi yikubita hasi; amubonye ku isoko aramumenya avuga ati: "Urahiwe" amubaza ibimenyetso bye, avuga ati: "Iyo nza kubaho mu gihe cye nari guha inkota ukuri kwayo; ubuzima n'urupfu biri kumwe na we, umufasheho arabaho naho umuteye umugongo arapfa," maze asoma mu maso he.

hafi 579–595 CE (urugendo i Siriya)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1091-1093 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

260. Ubuhamya bw'Umwihayimana Abu al-Muwayhib i Busra

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwaka yagiye ﷺ i Sham mu izina rya Khadijah, i Busra umwihayimana witwa Abu al-Muwayhib yabajije abacuruzi b'aba-Quraysh Abdumanat ibn Kinanah na Nawfal ibn Mu'awiyah ati: "Ese hari undi w'umu-Quraysh wazanye namwe?" basubije bati: "Umusore wo muri Banu Hashim witwa Muhammad, umukozi wa Khadijah,"

aravuga ati: “Ni we nashakaga,” amubonye aza avuye ku isoko avuga ati: “Ni we, ni we!” aganira na we bihereye asoma hagati y’amaso ye maze avuga ati: “Ndahiye kuri Allah uyu ni umuhanuzi w’iki gihe.”

hafi 595 CE (afite imyaka 25)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1093-1095 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

---

261. Banu Nadir Babwira Muhammad ibn Maslama iby’Umuhanuzi Ugiye Kuza

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Abayahudi ba Banu al-Nadir mbere y’ubutumwa basabye Muhammad ibn Maslamah kuba Umuyahudi bamubwira ibimenyetso by’umuhanuzi uzaza (nyir’amategeko n’intwari y’intambara, afite ubutuku mu maso, aturuka mu ruhande rwa Yemen, agendera ku ngamiya, inkota ye imanitse mu ijosi, avuga mu bwenge) kandi ko mu gihugu cyabo hazabera imirwano; mu mwaka wa 4 wa Hijrah igihe Muhammad ibn Maslamah yaje nk’intumwa akabibibutsa bemeye ko babivuze.

Mbere y’ubuhanuzi (hafi 600–610 CE); kwinjira muri Islam: Banu Nadir, AH 4 (625 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kinâne b. Suriya'nın Benî Nadîr Yahudîlerini Uyarışı ve Öğütleyişi" (kitabın dipnotu: Taberî, Târîh, c:3, s:37; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:492-493)

10 · Ihishurirwa rya mbere n’itangira ry’ubuhanuzi bwe (610 CE)

262. Amashitani Abuzwa Kwiba Amakuru mu Ijuru no Kurangira k’Ubupfumu

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Hamwe n’ubutumwa bwe ﷺ, amajini na mashitani babujijwe kwiba amakuru mu ijuru hakoreshejwe inyenyeri; ubupfumu burangira.

hafi 610 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.582; 19. Mektup listesi (183.txt) no.80; 1000 Mucize no.175 (s.152); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 184-186; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 226; c. 17, s. 356-357; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 508-509; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 92-93; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kehânet ve Çeşitleri" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Nihâye, c:4, s:214; Taberî, Tefsîr, c:1, s:444. / Cin: 8-9); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Tefsir, Cin (3321); Buhârî 773; Müslim 449 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5562]

---

263. Ibuye ry’i Maka Riramutsa Umuhanuzi ﷺ

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mbere yo kuba umuhanuzi ﷺ, ibuye rimwe i Maka ryaramuramutsaga.

Bidatinze mbere y’ubuhanuzi (hafi 600–610 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.60; 19. Mektup listesi (183.txt) no.42; 1000 Mucize no.96 (s.72); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, alâmâtü'n-nübüvve, no. 5853; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 571; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü teslîmi'l-haceri ve'ş-şeceri aleyhi, no 13955-13956; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6482; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 165; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 137, 419, 454, 456; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 156; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 368, 372, 380; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 46; c. 2, s. 494; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 80; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma Vahiy ve Peygamberlik Gelmeden Birkaç Yıl Önce Cereyan Eden Hâdiselerden Bazıları (3)" (kitabın dipnotu: Zehebî, Târıh, s:125,129-130; Zürkânî, Mevâhibu'l-ledünniye Şerhi, c:1, s:219; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:1, s:361; Diyarbekrî, Hamis, c:1, s:221) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "AĞAÇLARIN, TAŞLARIN HZ, MUHAMMED ALEYHİSSELÂMA SELÂM VERMELERİ İLE ALÂKALI MU'CİZELER" (kitabın dipnotu: Zehebî, Târıh, s:125,129-130;); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezail 2, (2277); Tirmizî, Menakıb 7, (3628) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5587, c./s. 15/440]

---

264. Kubona Inzozi z’Ukuri Amezi Atandatu Mbere y’Ihishurirwa

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Amezi atandatu mbere y’uguhishurirwa, inzozi yabonaga ﷺ zasohokaga neza nk’urumuri rwo mu gitondo.

610 CE (itangira ryo prophetic mission, afite imyaka 40)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.468; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 156-157; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 155 ve 159; Kütüb-i Sitte: Buharî, Bed'ü'l-Vahy, Enbiya 21, Tefsir, Alak Tabir 1; Müslim, İman 252, (160); Tirmizî, Menakıb 13, (3636) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5563, c./s. 15/389-390]

---

265. Jibril Azana Ihishurirwa rya Mbere i Hira

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Kuza kwa Jibril i Hira azanye uguhishurirwa kwa mbere kuri we ﷺ.

610 CE (itangira ryo prophetic mission, afite imyaka 40)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.468, 491; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 156-164; c. 1, s. 164; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 159; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "PEYGAMBERLERİN MU'CİZEYE İHTİYACI" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:194-195); Kütüb-i Sitte: Buharî, Bed'ü'l-Vahy, Enbiya 21, Tefsir, Alak Tabir 1; Müslim, İman 252, (160); Tirmizî, Menakıb 13, (3636) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5563, c./s. 15/389-390]

---

266. Ibiti n'Amabuye Bivuga ngo 'Amahoro abe kuri wowe, yewe Ntumwa ya Allah'

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu minsi y'itangira ry'ubutumwa bwe ﷺ, buri buye na buri giti yanyuragaho byavugaga biti: "Al-salamu alayka ya Rasulullah."

610 CE (itangira ryo prophetic mission, afite imyaka 40)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.468; İbn Kesîr s.59, 61; 19. Mektup listesi (183.txt) no.43, 155; 1000 Mucize no.96 (s.72), no.901 (s.748); web: Tirmizî, Menâkıb, no. 3626; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 3. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 158-159, 165-166; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 141; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 68, no. 49/4; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 157; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 137; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 214; c. 17, s. 309-310; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 43; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma Vahiy ve Peygamberlik Gelmeden Birkaç Yıl Önce Cereyan Eden Hâdiselerden Bazıları (3)" (kitabın dipnotu: Zehebî, Târıh, s:125,129-130; Zürkânî, Mevâhibu'l-ledünniye Şerhi, c:1, s:219; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:1, s:361; Diyarbekrî, Hamis, c:1, s:221) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "AĞAÇLARIN, TAŞLARIN HZ, MUHAMMED ALEYHİSSELÂMA SELÂM VERMELERİ İLE ALÂKALI MU'CİZELER" (kitabın dipnotu: Zehebî, Târıh, s:125,129-130;); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menakıb 8, (3630); Müslim, Fezail 2, (2277); Tirmizî, Menakıb 7, (3628) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5586, c./s. 15/440; no. 5587, c./s. 15/440]

---

267. Waraqa ibn Nawfal Yemeza ko Umumarayika Ari Namus

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Waraqah ibn Nawfal yemeje ko umumarayika uje kuri we ari al-Namus waje kuri Musa.

610 CE (itangira ryo prophetic mission, afite imyaka 40)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.468; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb fî ba'sihî, no 13930; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Questions on Islam, "Glad Tidings..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 156, 161-165; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 159-160; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 42; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Varaka b. Nevfel'in Peygamberimiz aleyhisselâmın Başına Neler Geleceğini Haber Verişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak- İbn Hişam, c:1, s:254; Taberî, Tarih, c:2, s:207-208); Kütüb-i Sitte: Buharî, Bed'ü'l-Vahy, Enbiya 21, Tefsir, Alak Tabir 1; Müslim, İman 252, (160); Tirmizî, Menakıb 13, (3636) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5563, c./s. 15/389-390]

---

268. Kubona Jibril mu Ishusho Ye Nyayo ku Ruziga rw'Ijuru

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Yabonye ﷺ Jibril bwa mbere mu ishusho ye y'ukuri, yatwikiriye ikirere cyose (al-Ufuq al-A'la).

hafi 610–613 CE (imyaka ya mbere y'ubuhanuzi)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.28; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13942; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 157, 164; c. 1, s. 160; c. 1, s. 200-201; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Kur'ân-ı Kerîm'in Mirac Hakkındaki Açıklaması + Cennetü'l-Me'vâ, Kürsî ve Arş" (kitabın dipnotu: Necm: 1-18 / Taberî, Tefsir, c:27, s:55; c:3, s:10; Nesefî, Medârik, c:1, s:128); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Tefsir, Maide 7, Bed'ül-Halk 6, Tefsir, Necm 1, Tevhid 4; Müslim İman, 287, (177); Buharî, Bed'ü'l-Vahy, Tefsir, Müddessir; Müslim, İman 257, (161) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5160; no. 5564, c./s. 15/391]

269. Ibigirwamana Bigwa Byubamye Igihe Umuhanuzi Yoherezwaga

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Igihe yoherezwaga nk'umuhanuzi ﷺ, ibigirwamana byaguye byubitse inda.

610 CE (itangira ryo prophetic mission, afite imyaka 40)

ISOKO 1000 Mucize no.174 (s.151); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 183

270. 'Njyewe n'Isaha Twoherejwe Nk'izi Ntoki Ebyiri'

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

"Jyewe n'isaha y'imperuka twoherejwe nk'izi ntoki ebyiri": ubutumwa bwe ﷺ bukaba ari bwo bwa mbere mu bimenyetso by'imperuka.

610 CE (itangira ryo prophetic mission, afite imyaka 40)

ISOKO 1000 Mucize no.541 (s.561); Kütüb-i Sitte: Buharî, Rikak 39, Tefsir, Nâziat 1, Talak 25; Müslim, Fiten 132, (2950); Tirmizî, Fiten 39, (2214) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5025, c./s. 14/315; no. 5026, c./s. 14/315]

271. Abamarayika Bapima Umuhanuzi ﷺ Hamwe n'Umuryango We

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Ku kibazo cya Abu Dharr ati: "Wamenye ute ko uri umuhanuzi?" yavuze ﷺ ko igihe yari i Batha y'i Maka haje abamarayika babiri, umwe avuga ati: "Mupime hamwe n'umuntu umwe, icumi, ijana, igihumbi," bose abarusha uburemere, maze havugwa ngo: "Nubwo wamupima hamwe n'umuryango we wose yarushaho kuremera."

Maka, hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE), itariki itazwi

ISOKO Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 14

272. Ikizamini cya Khadija cyo Gutandukanya Umumarayika na Shitani

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Khadijah yagerageje kumenya niba ikiboneka ari umumarayika cyangwa shitani: igihe Jibril yabonekaga yamwicaje ku ivi rye ry'ibumoso, ku ry'iburyo, hanyuma mu gituza cye buri gihe amubaza ati: "Uramubona?" akuye igitambaro ku mutwe we asubizwa ati: "Sinkimubona," maze avuga ati: "Komera, ishimire; uyu si shitani ni umumarayika."

Maka, 610 CE

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13935 (8/256)

273. Jibril Ahumuriza Umuhanuzi ﷺ mu Gihe cy'Ihagarara ry'Ihishurirwa

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mu minsi uguhishurirwa kwari kwahagaze (fatrah), igihe yari afite agahinda akazamuka ku mpinga z'imisozi, buri gihe Jibril yaramubonekeraga akamuhumuriza agira ati: "Yewe Muhammad, mu by'ukuri uri Intumwa ya Allah."

hafi 610–613 CE (igihe cy'ihagarara ry'ihishurirwa)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 156, 164 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

274. Israfil Ashingwa Kumufasha Imyaka Itatu ya Mbere, Hanyuma Jibril

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Abaye umuhanuzi ku myaka mirongo ine, imyaka itatu ya mbere Israfil yashinzwe gukorana na we amwigisha amagambo n'ibintu, Korowani itaramanuka; nyuma y'imyaka itatu Jibril ashingwa gukorana na we maze Korowani imanuka mu myaka makumyabiri ku rurimi rwe.

610–613 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 157 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

275. Gusatura Igihimba Cye n'Inkuru Nziza y'Ubutumwa Bwe mu Joro Yoherejweho

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Mu gihe cy'ubutumwa (mu nzozi/ku gisenge cy'inzu ye i Maka) abamarayika babiri baje basatura inda ye, bakuramo umutima we barawoga maze bawusubizamo bavuga bati: "Mbega umutima w'umugabo utunganye"; hanyuma Jibril agaragara hejuru ya Maka amwicaza ku musambi w'agaciro utatsweho yakuti n'amasaro (durnuk) amuha inkuru nziza y'ubutumwa.

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 157-159, 162-163 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

276. Umugaragu Addas Yemeza Atangaye Akimara Kumva Izina Jibril

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Addas, umucakara w'Umukirisitu wa Utbah ibn Rabi'ah Khadijah yagiye kubaza, yumvise izina rya Jibril yavuze ati: "Quddus, quddus! Ni we wizerwa hagati ya Allah n'abahanuzi be; ni inshuti ya Musa na Isa."

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 158 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

277. Jibril Yigisha Umuhanuzi ﷺ Gufata Wudu

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ku itangira ry'ubutumwa, Jibril yafashe isuku (wudhu) imbere y'amaso ye ﷺ kugira ngo amwigishe isuku; na we ﷺ afata isuku muri ubwo buryo.

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 159 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

278. Kumva Ijwi rya Mbere no Kumva Sura ku Nama ya Waraqa

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Ari wenyine yumvise ijwi rihamagara riti: "Ya Muhammad," maze arahunga; ku nama ya Waraqah igira iti: "Hagarara wumve," igihe yahagararaga iryo jwi ryamusomeye kalima ya shahadah na Sura al-Fatihah.

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 161 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

279. Waraqa ibn Nawfal Aboneka mu Ijuru Yambaye Imyenda y'Ubudodo

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nyuma y'uko Waraqah ibn Nawfal yitabye Imana, yamenyesheje ﷺ ko yamubonye mu Ijuru yambaye imyenda y'ubudodo kuko yamwemeye akamuhamya.

hafi 610–611 CE (nyuma y'itabaruka rya Waraqa)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 161 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

280. Umuhanuzi ﷺ Asobanurira Waraqa Uko Jibril Yamuziraga

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ku kibazo cya Waraqah ati: "Jibril aza kuri wowe ate?" yashubije ﷺ ati: "Ava mu ijuru; amababa ye ni ay'amasaro, munsi y'ibirenge bye ni icyatsi."

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 164 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

281. Iwan ya Khosrow no Gufungwa kw'Amajuru mu Joro Yoherejweho

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu ijoro yoherejwemo nk'umuhanuzi ﷺ, urukuta rw'ingoro ya Kisra rwasadutse n'urugomero rwa Tigris ruracika; abapfumu, abashakashatsi b'inyenyeri n'abarozi Kisra yateranyije babonye ko amajuru abafungiye kandi ubumenyi bwabo butagikora, n'urumuri rwaturutse mu ruhande rwa Hijaz barusobanura nk'ukuza k'umuhanuzi.

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 183 (Bi'setinde putların yıkılması ve Kisrâ'nın başına gelenler)

282. Iblis Aboroga Inshuro Enye

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Iblis yasakuje inshuro enye: igihe yavumwe, igihe yamanuwe mu Ijuru, igihe Muhammad ﷺ yoherejwe nk'umuhanuzi, n'igihe Sura al-Fatihah yamanutse.

610 CE (itangira ry'ubuhanuzi) n'ihishurwa rya al-Fatiha

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 183 (Bi'setinde putların yıkılması ve Kisrâ'nın başına gelenler)

283. Iblis Amenya Ubutaka bwa Tihama Igihe Amajuru Yarinzwe

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Ijuru rimaze kurindwa, Iblis yavuze ati: "Ku isi habaye ikintu," ategeka ingabo ze kumuzanira ubutaka buvuye hose; ahumurije ubutaka bwa Tihamah (Maka) avuga ati: "Ikintu kiri hano," maze bamusanga ﷺ asoma Korowani/asenga.

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 184 (Bi'setiyle göğün kulak hırsızlığından korunması)

284. Inyenyeri Ziraswa n'Ubwoba bwa Thaqif na Quraysh

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Hamwe n'ubutumwa inyenyeri zitangiye guterwa, aba-Quraysh na Thaqif bagira ngo imperuka irabaye batangira kurekura amatungo yabo no kubohora abacakara babo; (Abd Yalil cyangwa Amr ibn Umayyah) avuga ati: "Niba inyenyeri zizwi ziri mu myanya yazo, ibi ni ku bw'ikintu gishya cyavutse," maze Abu Sufyan agera i Ta'if amenyesha iby'ubuhanuzi bwe.

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 185 (Bi'setiyle göğün kulak hırsızlığından korunması)

285. Iblis Ajugunywa Akuwe kuri Abu Qubays no Kugoboka kwa Jibril

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Ku kirego cy'amashitani atabashaga kubona amakuru mu ijuru, Iblis yazamutse kuri Abu Qubays abona asenga ﷺ muri Masjid al-Haram maze amugendaho (aza kumushuka); Jibril amusunika n'urutugu rwe amujugunya mu kibaya cya Yorodani.

hafi 610 CE (itangira ry'ubuhanuzi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 187 (Bi'setiyle göğün kulak hırsızlığından korunması)

286. Ihagarara ry'Ihishurirwa n'Ihishurwa rya Sura al-Muddaththir

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Inkuru ya Jabir ibn Abdullah: Mu gihe uguhishurirwa kwari kwahagaze, yumvise ijwi rivuye mu ijuru abona Jibril yicaye ku ntebe; agira ubwoba asubira imuhira avuga ati: "Munyorose," maze hamanuka Sura al-Muddaththir.

hafi 610–613 CE (igihe cy'ihagarara ry'ihishurirwa)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 159 (Ebvâbü nübüvvetih, 5. bâb: Vahyin başlangıcı)

287. Inkuru Nziza y'Ubuhanuzi ku Myaka Mirongo Ine n'Indamutso y'Ibiti

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Ageze ku myaka mirongo ine yumvise ijwi rivuye mu ijuru rigira riti: "Yewe Muhammad, uri Intumwa ya Allah, ndi Jibril"; Jibril agaragara hejuru y'ikibaya yambaye umwenda wa sundus amwicaza ku musambi umwe wo mu Ijuru amumenyesha ubuhanuzi bwe; asubiye ku ntama za nyirarume buri giti na buri gice cy'ubutaka byaramuramutsaga bikamushimira (bivuye kuri Imam Ja'far al-Sadiq).

Itangira ry'ubuhanuzi, 610 CE

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 83 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

288. Ijambo rya Jibril ku Myaka Mirongo Itatu n'Irindwi n'Icyizere cya Khadija

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Afite imyaka mirongo itatu n'irindwi yabonye mu nzozi ze umuntu aza akamuhamagara "Ya Rasulullah"; nyuma y'igihe gito mu misozi aho yaragiraga intama za Abu Talib umuntu avuga ati: "Ya Rasulullah! Ndi Jibril; Allah yanyohereje kugira ngo nkugire intumwa"; Khadijah kuko yari azi amakuru y'Umuyahudi, Bahira na Aminah avuga ati: "Ndizera ko uzaba uwo."

hafi 607–610 CE (mbere y'ubuhanuzi, afite imyaka 37)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 102 (3. bâb: bi'setin başlangıcı)

---

289. Umuborogo wa Shitani mu Ihishurirwa rya Mbere n'Ubuhamya bwa Ali

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Igihe uguhishurirwa kwamanukaga kuri we ﷺ humvikanye induru ya shitani (rannat al-shaytan); ku kibazo cya Ali ati: "Iri jwi ni iry'iki?" yavuze ﷺ ati: "Iyi ni shitani; yataye icyizere cyo kongera gusengwa; wumva ibyo numva kandi ubona ibyo mbona, gusa wowe nturi umuhanuzi, ahubwo uri umujyanama kandi uri ku byiza"; Ali akaba yaravuze ko i Hira yabonye urumuri rw'uguhishurirwa n'ubutumwa kandi akumva impumuro y'ubuhanuzi.

610 CE (itangira ry'ubuhanuzi, ihishurirwa rya mbere)

ISOKO Nehcü'l-Belâğa, hutbe 192 (el-Kâsıa) — usul.ai neşrinde s. 474-476 (Subhî Sâlih neşrinde s. 300-302)

---

290. Inzozi Waraqa ibn Nawfal Yabonye mu Majoro Atatu

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Waraqah ibn Nawfal yavuze ati: "Amajoro atatu akurikirana mu nzozi zanjye nabonye ko Allah yohereje i Maka umuhanuzi witwa Muhammad; igihe cye cyageze."

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 42 (fasl fî mab'asihî)

---

291. Jibril na Mika'il Bamenyesha Itorwa Rye ku Butumwa

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Asinziriye hagati ya Ali na Ja'far, Jibril yicaye ku mutwe we naho Mika'il ku birenge bye; ku kibazo cya Mika'il ati: "Woherejwe kuri nde muri bo?" Jibril arasubiza ati: "Kuri uwo uri hagati"; akangutse Jibril amushyikiriza ubutumwa.

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 43 (fasl fî mab'asihî)

---

292. Itangira ry'Ihishurirwa, Icyubahiro cy'Abamarayika n'Ukwemera kwa Khadija

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Jibril yakuye mu gice cy'ubudodo inyandiko aravuga ati: "Soma"; hanyuma Jibril na Mika'il baza bafite abamarayika ibihumbi mirongo irindwi buri umwe bamushingira intebe, bamwambika ikamba ku mutwe bamuha ibendera ry'ishimwe; atashye imuhira buri kintu cyaramwunamiye kivuga mu rurimi rwumvikana kiti: "Al-salamu alayka ya nabiyyallah," inzu yinjiramo imurikirwa n'urumuri maze Khadijah abaza ati: "Uru rumuri ni urw'iki?" aremera; avuze ati: "Allahu Akbar," buri kintu cyose cyabyumvise kigasingiza Allah hamwe na we.

610 CE (itangira ryo prophetic mission)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 43 (fasl fî mab'asihî)

11 · Ubuhanuzi bwe bumaze kumenyekana: amajwi aturuka ku bataboneka, amajini n’ibigirwamana (hafi 610 CE)

293. Ukwemera kwa Mazin al-Ta’i Binyuze mu Jwi Rituruka mu Kigirwamana Cye

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Mazin al-Ta’i yumvise ijwi rivuye imbere mu kigirwamana cye amenya iby’umuhanuzi maze aba Umuyisilamu.

Igihe cy’i Maka

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.607; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13911; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl, no. 63; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Questions on Islam, "Glad Tidings..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 172 işitilenler); ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 151; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 91; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 76; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Bazı Putların Efendimiz'den Bahsedip Müjdelemesi" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Delâilü'n-Nübüvve, c:2, s:255)

294. Ukwemera kwa Khufaf ibn Nudba Binyuze mu Jwi Rituruka ku Jini

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Khufaf ibn Nudbah al-Sulami yabaye Umuyisilamu kubera inkuru yakuye ku ijini/ku ijwi.

Igihe cy’i Maka

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.613; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 58

295. Ijini Rimenyesha Inshuti Yaryo y’Umupfumu iby’Ubuhanuzi

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Ijini rimwe ryamenyesheje inshuti yaryo y’umupfumu ko umuhanuzi yoherejwe (igice cya al-Bayhaqi cy’“ijini rimenyesha inshuti yaryo”).

hafi 610 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.593; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıbu'l-Ensâr 35 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4391, c./s. 12/450-451]

296. Ijini rya Sawad ibn Qarib Rimumenyesha iby’Ubuhanuzi

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Ijini ry’umupfumu Sawad ibn Qarib ryaje kuri we amajoro atatu akurikirana rimenyesha kuza k’umuhanuzi; Sawad aza maze aba Umuyisilamu.

hafi 610–622 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.599; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13912-13913; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl, no. 62; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; Questions on Islam, "Glad Tidings..."; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 170-172 işitilenler); ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 148-149; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 92-93, 98-101; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 76-77; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıbu'l-Ensâr 35 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4391, c./s. 12/450-451]

297. Asqalan al-Himyari Ahanura Ubuhanuzi

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Asqalan al-Himyari yamenyesheje ubuhanuzi bwe ﷺ.

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl (ehl-i kitab, kâhinler, putlar)

---

298. Imiborogo Ibiri Huwayyisa ibn Mas'ud Yumvise

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Huwayyisah ibn Mas'ud akiri umwana yumvise mu ruhande rwa Abd al-Ashhal induru igira iti: "Yemwe bantu ba Yathrib, inyenyeri Ahmad yavutsemo ni iyi," nyuma y'imyaka myinshi yumva ku ijwi rimwe induru igira iti: "Muhammad yaje, yabaye umuhanuzi, yahawe al-Namus al-Akbar waje kuri Musa."

Urusaku rwa mbere: 571 CE; urwa kabiri: hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 45 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

---

299. Al-Zubayr ibn Bata Ahisha Ibiranga Ahmad

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umuhanga ukomeye w'Abayahudi Zubayr ibn Bata yabonye igitabo se yari yarahishe cyanditseho ibimenyetso bya Ahmad akivuga mbere y'ubutumwa; yumvise ko yaje i Maka asiba icyo gitabo avuga ati: "Si we," aragihisha.

Mbere y'ubuhanuzi na hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 47 (hahamların ve rahiplerin haber vermesi bâbı)

---

300. Ijini Ryazaniye Madina Inkuru ya Mbere y'Ubuhanuzi

Hasan (Nziza) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nk'uko Jabir ibn Abdullah yabivuze, uwazanye bwa mbere inkuru ye ﷺ i Madina yari ijini ry'umugore umwe: ryaguye ku rukuta mu ishusho y'inyoni yera rivuga riti: "I Maka hoherejwe umuhanuzi, yaziririje ubusambanyi, yatubujije (kwiba amakuru)."

hafi 610 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 56

---

301. Mbere y'ubutumwa igihe Uthman yajyaga i Sham hamwe n'urugendo rw'ubucuruzi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mbere y'ubutumwa igihe Uthman yajyaga i Sham hamwe n'urugendo rw'ubucuruzi, umupfumukazi banyuzeho yavuze ati: "Mugenzi wanjye (ijini ryanjye) yahagaze ku muryango wanjye avuga ati: 'Sinshobora kwinjira; Ahmad yaje, haje ikintu kidashobora kwirindwa'"; Uthman agarutse i Maka asanga yatangiye ﷺ guhamagarira abantu.

hafi 610 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 58

---

302. Nk'uko Sufyan al-Hudhali yabivuze, igihe urugendo rwajyaga i Sham rwacumbikaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko Sufyan al-Hudhali yabivuze, igihe urugendo rwajyaga i Sham rwacumbikaga nijoro hagati ya al-Zarqa na Ma'an, uhetswe ku ifarasi hagati y'ijuru n'isi yahamagaye ati: "Yemwe abasinziriye nimubyuke! Ahmad yaje, amajini yirukanwe"; bagarutse bamenya ko i Maka haje umuhanuzi witwa Ahmad.

hafi 610 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 59

---

303. Nk'uko umugabo wo mu bwoko bwa Khath'am yabivuze, igihe bateranaga nijoro...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko umugabo wo mu bwoko bwa Khath'am yabivuze, igihe bateranaga nijoro iruhande rw'ikigirwamana bashaka urubanza, umuhamagara utaboneka (hatif) yavuze mu gisigo ati: "Umuhanuzi w'igihugu kitavogerwa yaje, yazanye urumuri na Islam"; batatana bafite ubwoba kandi nyuma y'igihe gito bamenye ko yaje i Maka baba Abayisilamu.

hafi 610 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 64

---

304. Nk'uko Khuwaylid al-Damri yabivuze, ubwo bari bicaye iruhande rw'ikigirwamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko Khuwaylid al-Damri yabivuze, ubwo bari bicaye iruhande rw'ikigirwamana bumvise imbere yacyo ijwi rivuga riti: "Kwiba amakuru byarangiye, twatewe amabuye y'inyenyeri; ku bw'umuhanuzi witwa Ahmad w'i Maka ufite ahantu h'iyimuka i Yathrib"; babajije bamenya ko i Maka haje Ahmad.

hafi 610 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 65

---

305. Ku manywa umuntu wambaye imyenda yera ari ku itungo ryera yabonekeye al-Abbas...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku manywa umuntu wambaye imyenda yera ari ku itungo ryera yabonekeye al-Abbas ibn Mirdas avuga ati: "Ese ntiwabonye ko ijuru ririnzwe n'abarinzi kandi ko intambara yahumetse? Uwazanye ibyiza no gutinya Imana yamanutse ku wa Mbere"; mubyara we amumenyesha ko yatangiye ﷺ guhamagarira mu ibanga.

hafi 610 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 67

---

306. Umuhanga w'Umukirisitu Ibn al-Ala atamubonye yavuze ati: "Nabonye ibimenyetso..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhanga w'Umukirisitu Ibn al-Ala atamubonye yavuze ati: "Nabonye ibimenyetso byawe muri Injil, naremeye; Isa yamenyesheje inkuru nziza yo kuza kwawe."

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (itariki itazwi)

ISOKO Questions on Islam, "Glad Tidings..."

307. Mu bujiji mu itambwa ry'igitambo Umar na we yari arimo, imbere mu nyamaswa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu bujiji mu itambwa ry'igitambo Umar na we yari arimo, imbere mu nyamaswa yatambwe humvikanye ijwi rivuga riti: "Umugabo uvuga neza aravuga ati La ilaha illallah."

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO Questions on Islam, "Glad Tidings..."

308. Ukwezi kumwe mbere y'ubutumwa, Jubayr ibn Mut'im na bagenzi be babagaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ukwezi kumwe mbere y'ubutumwa, Jubayr ibn Mut'im na bagenzi be babagaga igitambo ku kigirwamana cy'i Buwanah bumvise ijwi rituruka imbere mu kigirwamana rivuga riti: "Uguhishurirwa kwasohotse, kwiba amakuru yo mu ijuru kwarangiye; i Maka ku bw'umuhanuzi witwa Ahmad ufite ahantu h'iyimuka i Yathrib haraterwa amabuye y'inyenyeri."

Buwana, hafi 610 CE

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13908 (8/244)

309. Amr ibn Murrah al-Juhani mu bujiji ubwo yajyaga kuri Hajj yabonye mu nzozi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amr ibn Murrah al-Juhani mu bujiji ubwo yajyaga kuri Hajj yabonye mu nzozi urumuri ruvuye muri Ka'bah rugera ku misozi ya Yathrib kandi muri urwo rumuri yumva ijwi rivuga riti: "Umwijima watatanye, umuhanuzi wa nyuma yoherejwe"; yumvise inkuru y'ubutumwa araza aba Umuyisilamu, yoherezwa nk'intumwa mu bwoko bwe Juhaynah maze bamenagura ibigirwamana byabo.

hafi 610–622 CE

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13909 (8/244-245)

310. Mu bihe by'ubutumwa, umusaza wo muri Jurhum wari utuye ku kirwa cy'inyanja...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu bihe by'ubutumwa, umusaza wo muri Jurhum wari utuye ku kirwa cy'inyanja abacuruzi b'aba-Quraysh bafashwe n'umuhengeri baguyeho yababajije iby'i Maka abamenyesha ko muri bo haturutse umuhanuzi kandi abagira inama yo kumukurikira.

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 168 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

311. Itsinda ryo muri Banu Ghifar ubwo ryari rigiye kubagira igitambo ikigirwamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Itsinda ryo muri Banu Ghifar ubwo ryari rigiye kubagira igitambo ikigirwamana, ryumvise ijwi ryumvikana neza riturutse imbere mu nyamaswa/iruhande rw'ikigirwamana rihamagara riti: "La ilaha illallah" maze bagiye i Maka basanga yoherejwe nk'umuhanuzi.

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 170 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

312. Umuvugizi wo mu majini (ra'i) wa Ibn Waqshah yamubwiye ati: "I Maka umuhanuzi..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvugizi wo mu majini (ra'i) wa Ibn Waqshah yamubwiye ati: "I Maka umuhanuzi arahamagara, nta wumwitabira"; nyuma y'igihe gito kuza kwe kuramenyekana maze umusangirangendo wavuze iyo nkuru aba Umuyisilamu.

hafi 610–613 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 174 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

313. Mu bujiji (mu gihugu cya Ghifar) humvikanye amajoro atatu akurikirana ijwi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu bujiji (mu gihugu cya Ghifar) humvikanye amajoro atatu akurikirana ijwi ry'umuhamagara utaboneka uvuga igisigo, hanyuma haza inkuru y'uko yoherejwe nk'umuhanuzi.

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 174 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

314. Uthman na Talhah ibn Ubaydullah bavuye i Sham basinziriye hagati ya Ma'an na...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Uthman na Talhah ibn Ubaydullah bavuye i Sham basinziriye hagati ya Ma'an na al-Zarqa bumvise ijwi rihamagara riti: "Yemwe abasinziriye, nimubyuke! Ahmad yaje i Maka," bageze i Maka bamusanga ari umuhanuzi.

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 174 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

315. Itsinda ry'aba-Ansar ryajyaga i Sham ryumvise mu nzira ijwi ritaboneka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Itsinda ry'aba-Ansar ryajyaga i Sham ryumvise mu nzira ijwi ritaboneka rimenyesha mu gisigo kuza kwe rigira riti: "Inyenyeri yarutse, yamurikiye iburasirazuba; uwuvana mu mwijima araje."

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 175 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

316. Inshuti ya Jandal ibn Nadlah yo mu majini yaje kuri we kumumenyesha kuza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inshuti ya Jandal ibn Nadlah yo mu majini yaje kuri we kumumenyesha kuza k'umuhanuzi.

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 176 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

317. Tamim al-Dari wari i Sham mu gihe cy'ubutumwa igihe yacumbikaga nijoro mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Tamim al-Dari wari i Sham mu gihe cy'ubutumwa igihe yacumbikaga nijoro mu kibaya yumvise umuhamagara ati: "Umuhanuzi wizerwa yoherejwe; twasenze inyuma ye i al-Hajun, twabaye Abayisilamu; uburiganya bw'amajini bwagiye, atewe amabuye y'inyenyeri; jya kwa Muhammad"; umwihayimana yabibwiye mu gitondo avuga ati: "Bavuze ukuri; aturuka muri Haram, ahantu h'iyimuka rye ni Haram, ni we mwiza kurusha abahanuzi bose."

hafi 610–613 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 179 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

318. Igihe Sa'id ibn Amr wo muri Hudhayl (se) yabagiraga igitambo ikigirwamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igihe Sa'id ibn Amr wo muri Hudhayl (se) yabagiraga igitambo ikigirwamana, yumvise imbere mu kigirwamana ijwi rivuga riti: "Ikintu gitangaje! Mu bahungu ba Abdulmuttalib haturutse umuhanuzi; araziririza ubusambanyi no kubagira ibigirwamana; ijuru ryarinzwe, twatewe amabuye y'inyenyeri."

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 181 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

319. Abdullah ibn Sa'idah al-Hudhali na bagenzi be bumvise imbere mu kigirwamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Sa'idah al-Hudhali na bagenzi be bumvise imbere mu kigirwamana cyabo ijwi rigira riti: "Uburiganya bw'amajini bwagiye, twatewe amabuye y'inyenyeri kubera umuhanuzi Ahmad"; bahuye n'umugabo mu nzira bamenya ko yaje.

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 181 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

---

320. Umugabo umwe washakishaga ingamiya ye yazimiye mu bujiji yumvise nijoro ijwi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugabo umwe washakishaga ingamiya ye yazimiye mu bujiji yumvise nijoro ijwi ritaboneka rivuga igisigo kigira kiti: "Yewe usinziriye nijoro! Allah yohereje muri Haram umuhanuzi wo muri Banu Hashim," na we arisubiza mu gisigo.

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 181 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

321. Ijwi Ritaboneka Rigeza Indamutso mu Kibaya cya Yemeni

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu bujiji abantu bane bajyaga kuri Hajj baraye mu kibaya kimwe i Yemen bumvise imbere mu kibaya ijwi ritaboneka rivuga riti: "Nimugera kuri Hatim na Zamzam mutashye Muhammad; turi abayoboke b'idini rye, ibi twabirazwe na Mesiya umuhungu wa Mariyamu."

hafi 610–622 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 182 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

322. Umupfumu w'i Daws Amenyesha Itangira ry'Ihishurirwa

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu bwoko bwa Daws, umusore w'umupfumu wari ufite amajini akavuka afite amatwi nk'ay'imbwa wamenyeshaga mbere ibitero, umunsi umwe yatangiye kuvuga ibinyoma, amaze iminsi itatu yikingiranye asohoka ameze nk'ikara avuga ati: "Amakuru yo mu ijuru yahagaze; i Maka hoherejwe umuhanuzi" (Mirdas ibn Qays al-Dawsi imbere y'Umuhanuzi ﷺ yavuze uko ubupfumu bwahindutse ku kuza kwe).

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 185-186 (Bi'setiyle göğün kulak hırsızlığından korunması)

323. Ijini Risiga Umupfumukazi wa Banu Asad

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ijini ry'umugore w'umupfumukazi wo muri Banu Asad ryaje kuri we uguhishurirwa gutangiye rivuga riti: "Urukundo n'isezerano birarangiye; Ahmad yaje, yaziririje ubusambanyi," riratandukana na we.

hafi 610 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 186 (Bi'setiyle göğün kulak hırsızlığından korunması)

324. Ijwi ry'Ubumwe bw'Imana Rituruka Imbere mu Nka

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inkuru ya Mujahid ayikuye ku musaza witwaga Ibn Anbas wabayeho mu bujiji mu gitero cya Rhodes: ubwo yasunikaga inka yumvise imbere muri yo ijwi rivuga riti: "Yemwe bahungu ba Dharih! Ijambo ryumvikana neza: umugabo arasakuza ati 'La ilaha illallah'"; bageze i Maka basanga Umuhanuzi ﷺ yaraje.

Hafi y'itangira ry'ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 154 (Ebvâbü nübüvvetih, 2. bâb: Putların içinden işitilen sesler)

325. Ijwi Rituruka Imbere mu Kigirwamana Ritangaza Ukuri

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Itsinda ry'abasenga ibigirwamana b'Abarabu riteraniye ku kigirwamana cyabo, imbere muri cyo humvikanye ijwi ryumvikana neza rihamagara riti: "Muhammad yabagezeho, arabahamagarira ukuri"; baratinya baratatana kandi benshi mu bari aho baba Abayisilamu.

Hafi y’itangira ry’ubuhanuzi (hafi 610 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 30 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

326. Inyana ku Gasongero k’Umusozi Ihamagarira ku Bumwe bw’Imana

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Ku muryango wa Al Dharih wari mu birori by’inzoga n’imyidagaduro, inyana yazamutse ku musozi ihamagara mu rurimi rwumvikana neza iti: “Yemwe Al Dharih! I Maka umuhamagara arahamagarira kuri La ilaha illallah”; iryo tsinda rireka imyidagaduro riraza riba Abayisilamu.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 522 (el-Bâbü'r-râbi' aşer fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme; Câbir b. Abdullah'tan Velîd b. Ubâde b. es-Sâmit rivayeti)

---

327. Umupfumu Khatar Ahanura Umuhanuzi Ukomoka muri Banu Hashim

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umupfumu Khatar ibn Malik abajijwe (kubera guterwa kw’inyenyeri) yamenyesheje ko muri Banu Hashim hazaza umuntu uzaca imanza mu butabera kandi akarimbura abanyagitugu.

571 CE (ivuka) / hafi y’itangira ry’ubuhanuzi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 30 (fasl fî mevlidihî)

---

328. Ijwi Ritaboneka Rituma Umuhigi Arekura Impara kandi Rimenyesha Umuhanuzi

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inkuru yavugiwe imbere ya Umar: ku bw’impala (ifite ihembe ryavunitse) yafashwe n’abagenzi bashonje bajyaga i Sham, nijoro umuhamagara utaboneka yahamagaye ati: “Yemwe bagenzi bane bihuta, murekure iyo mpala yashize ubwoba, ifite abana b’imfubyi”; mu kugaruka kwabo aho hantu hamwe uwo muhamagara yamenyesheje inkuru nziza y’urumuri rushya rurabagirana n’umuhanuzi woherejwe.

Mbere cyangwa hafi y’itangira ry’ubuhanuzi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 94, 97-98 (Bâb 10: cinlerden ve başkalarından gelen hâtifler)

---

329. Umugendera ku Ifarashi Wagaragaye kandi Akazimira mu Butayu

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inkuru yavugiwe mu nama ya Umar i Madina: mu butayu umugendera ku ifarasi ugenda vuba kurusha amafarasi yagaragaye bitunguranye ahamagara ati: “Ya Ahmad… Allah ni we Mukuru cyane kandi wubahitse cyane” maze arimira (inkuru ya Ya’qub ibn Zayd ibn Talhah).

Mbere cyangwa hafi y’itangira ry’ubuhanuzi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 97 (Bâb 10: cinlerden ve başkalarından gelen hâtifler)

12 · Igihe cy'i Maka (610–622 CE): kurindwa ababangikanyamana n'amaherezo y'abanzi be

330. Kumenyeshwa ko Abu Lahab n'Umugore We Bazapfa Ari Abahakanyi

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Kumenyeshwa ko Abu Lahab n'umugore we bazapfa batemeye kandi bikaba uko.

Ubuhanuzi: hafi 613 CE; isohozwa: AH 2 (624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.518; web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl, no. 206; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 235; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 165, 203

331. Umm Jamil Ananirwa Kubona Umuhanuzi ﷺ

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Sura al-Masad imaze kumanuka, Umm Jamil yaje kumushaka ﷺ maze ntiyamubona kandi yari iruhande rwe.

hafi 613 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.535; 1000 Mucize no.18 (s.29); web: İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6511; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 140-141; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 213; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 411; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 330; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 235; c. 18, s. 50, 59, 72-73; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 775-776; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 87

332. Abu Jahl Abona Umwobo w'Umuriro n'Amababa

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abu Jahl ashatse gukandagira ku ijosi rye ﷺ ari mu kubama, yabonye umwobo w'umuriro n'amababa arahunga asubira inyuma.

hafi 614–616 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.522; 1000 Mucize no.17 (s.27); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, alâmâtü'n-nübüvve, no. 5856; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13871; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 158; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 211; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 411; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 332-333; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 60; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 63; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ebu Cehil'in Peygamberimiz Aleyhisselâmın Secdede Boynunu Çiğnemeye Yemin Edişi, Allah'ın O'nu Koruması" (kitabın dipnotu: Ebussuud, Tefsir, c:9, s:179; Belâzurî, Ensâb, c:1, s:125-126; Beyhakî, Delâil, c:2, s:189-192; Tirmizî, Sünen, c:5, s: 444; Hâzin, Tefsir, c:4, s:394.); Kütüb-i Sitte: Müslim 2797 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5603, c./s. 15/458-459]

333. Ihamagara ry'Umusozi wa Thabir n'Umusozi wa Hira

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Ababangikanyamana bamushakisha, umusozi wa Sabir wavuze uti: "Manuka ku mugongo wanjye; ntinya ko bagufatira hejuru yanjye," naho Hira ivuga iti: "Ngwino kuri jye yewe Ntumwa ya Allah."

hafi 614–622 CE

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.166; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 5. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"

334. Umuvumo We kuri Quraysh w’Imyaka Irindwi y’Inzara

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Kubera umuvumo we ﷺ ku ba-Quraysh w’“imyaka irindwi nk’iy’iya Yusuf,” habaye inzara kandi babona umwotsi.

hafi 616–619 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.682; 1000 Mucize no.965 (s.782); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 93 — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – istiskā; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 246; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 426-427; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 164, 200-201, 254; c. 17, s. 271; c. 18, s. 14, 49; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 912; 926; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 72; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Tefsîr 30; Daavât 58; İstiskā 13; Müslim

335. Umuvumo We ku Banyakurayishi Bashyize Amara ku Mugongo We

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Yavumye ﷺ aba-Quraysh barindwi mu mazina yabo bashyize amara y’ingamiya ku mugongo we ari mu kubama, bose bicirwa i Badr.

Umuvumo: hafi 615–619 CE; isohozwa: AH 2 (624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.695; Beyhakî, Delâil c.2 s.365; İbn Kesîr s.91; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl, no. 200; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 339; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 393; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 57; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 51; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 54-55; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Kureyş Müşriklerinden Yedi Kişi Aleyhinde Dua Edişi" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:393-397-41;Buhârî, Sahîh, c:1, s:65-131-132; Ebu Nuaym , Delâilü'n-nübüvve, c:1, s:209, 267,279; Beyhakî, Delâil, c:2 , s:274, 280; Nesai, c:1, s:162; Heysemî, c:6, s:17-18; Diyarbekrî, Hamis, c:1, s: 286; Zehebî, Târıhu'l-İslâm, s:217); Kütüb-i Sitte: Buharî, Vudu 69, Salat 109, Cihad 98, Cizye 21, Menakıbu'l-Ensar 29, Megazî 7; Müslim, Cihad 107, (1794); Nesâî, Taharet 192 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5598, c./s. 15/451]

336. Umuvumo We kuri Utayba ibn Abi Lahab no Gushwanyuzwa n’Intare

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N’INYAMASWA

Umuvumo we ﷺ kuri Utaybah umuhungu wa Abu Lahab agira ati: “Mana yanjye, muteze imwe mu mbwa zawe,” maze mu nzira ya Sham intare iramushwanyaguza.

hafi 615–619 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.695; 19. Mektup listesi (183.txt) no.26, 101; 1000 Mucize no.343 (s.329); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 244-245; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 354; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 412; c. 18, s. 57-58; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 56-57; c. 1, s. 117; c. 2, s. 521-522; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 71; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ebu Leheb ile Karısının, Oğullarını Peygamberimiz Aleyhisselâmın Kızlarından Ayırmaları" (kitabın dipnotu: Beyhaki, Delâil, c.2, s:338-339; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:7, s:384; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:6, s:18 / Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:6, s:19;Beyhakî, Delâil, c:2, s:338-339; Belâzurî, Ensâbu'l-eşrâf, c:1, s:131-147)

337. Kurimbuka kw’Ababangikanyamana Batanu Bakobaga

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Kuba Allah yarahagije imbere y’abakuru batanu b’aba-Quraysh bamunnyegaga; ku kimenyetso cya Jibril buri wese muri bo yapfuye azize indwara yihariye.

hafi 615–620 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.680; 1000 Mucize no.518 (s.532); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl, no. 201-202; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 243-244; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 334-335; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 48-49, 54-56, 62-63; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 914; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 65-66; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâm ile Alay Eden Müşrikler ve Âkibetleri" (kitabın dipnotu: Hicr: 95-97 / İbn İshak-İbn Hişam, Sire, c:2, s:36,50-52; Suyûtî, Dürru'l-mensûr, c:4, s:108; Taberi, Tefsir, c:14,72; c:30, s:254)

---

338. Ingamiya Nini y'Ingabo Yahanganye na Abu Jahl

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abu Jahl wari warahiye kumena umutwe we ﷺ n'ibuye ari mu kubama yegereye abona imbere ye ingamiya nini y'ingabo ifite amenyo maremare ishaka kumutera; yavuze ﷺ ati: "Uwo yari Jibril, iyo yegera yari kumufata."

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.522; 1000 Mucize no.908 (s.751); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 156; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 211; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 285; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 93-94; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 86; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 67; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 110-111, hadis no. 104/7

---

339. Umuvumo We ku Babangikanyamana Bamwirukanye ku Isoko rya Ukaz

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

I Ukaz ubwo yasabaga ﷺ uburinzi kuri Banu Amir ibn Sa'sa'ah, yavumye Bajrah ibn Qays (Firas) al-Qushayri na bagenzi be babiri (Hazn ibn Abdullah, Mu'awiyah ibn Ubadah) bamwirukanye bamukangisha, bose uko ari batatu bapfa bavumwe.

Igihe cy'i Maka, imyaka yo guhamagarira amoko (hafi 620–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.162 (s.140); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl, no. 215

---

340. Ijwi ryo Gucikamo Kabiri kw'Imisozi ya Tihama i Hira

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Hakam na bagenzi be baje kumugirira nabi bumvise ijwi nk'aho imisozi ya Tihamah isenyuka.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.905 (s.750); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 160; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 334

---

341. Isengesho Rye ku Batatu Bamurengeye ku Ihamagara rya Duba'a

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

I Ukaz ku bw'ihamagara rya Duba'ah bint Amir, yasabiye ﷺ umugisha abantu batatu bamurengeye imbere ya Bajrah na bagenzi be babiri (al-Gitrif, Ghatafan ibn Sahl, Urwah ibn Abdullah); bose uko ari batatu baba Abayisilamu kandi bahorwa Imana.

Igihe cy'i Maka, imyaka yo guhamagarira amoko (hafi 620–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.163 (s.140)

---

342. Umuvumo ku Mushumba Abu Tharwan

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umushumba Abu Sarwan uwo yicaye mu ngamiya ze yihishe aba-Quraysh yanze ubutumwa bwa Islam aramwirukana, maze amuvuma ﷺ agira ati: “Mana yanjye, ongerea ubuzima bwe n’imibabaro ye”; Abu Sarwan arakura cyane kugeza ubwo yifuje urupfu (nyuma yabaye Umuyisilamu).

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.165 (s.143); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 293; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 16, 57; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 56; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 72

---

343. Kumenyeshwa ko Uqba ibn Abi Mu’ayt Azicwa

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Uqbah ibn Abi Mu’ayt wajugunye amase y’ingamiya ku rutugu rwe ﷺ abishishikarijwe na Ubayy ibn Khalaf yamubwiye ﷺ ati: “Nusohoka i Maka nzaguca ijosi nta kabuza”; Uqbah yafatiwe mpiri i Badr yicwa na Asim ibn Thabit (mu mbohe ni we wenyine wishwe).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Maka (610–622 CE); isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.176 (s.153); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 341; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 69; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 118

---

344. Kuma kw’Ikiganza cya Baghid Wanditse Inyandiko y’Akato

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Kubera umuvumo we ﷺ kuri Baghid ibn Amir wanditse urupapuro rwo kubaha akato, ukuboko kwe kwararemara.

Igihe cy’i Maka, imyaka y’akato (hafi 616–619 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.234 (s.205); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 251-252; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 60; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Müşriklerin Hâşim ve Muttalib Oğullarına İçtimâî ve İktisâdî Ambargo Uygulamaları" (kitabın dipnotu: Halebî, İnsânu'l-Uyûn, c:2, s:25,26; Beyhakî, Delâil, c:2, s. 312; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:188, 209; Buhârî, c:2, s:158; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:375-376; Suyûtî, Hasâis, c:1, s:375-377)

---

345. Intare al-Nadr ibn al-Harith Yabonye

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Munsi y’umukingo wa al-Hajun igihe yari wenyine ku bwiherero, al-Nadr ibn al-Harith wamwegereye ngo amwice yabonye intare yasamye igiye kumusimbukira, asubira inyuma afite ubwoba abibwira Abu Jahl.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.366 (s.352); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 155; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 215; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 66; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 68

---

346. Abanyakurayishi Bananirwa Kubura Imitwe Yabo n’Umukungugu Ubajugunywaho

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Aba-Quraysh bateraniye muri Hijr basezeranye kumwica, abasohokeye ﷺ bubitse amaso, iminwa yabo igwa ku bituza byabo ntibashobora kubura imitwe; afata urushyi rw’ubutaka abajugunyira avuga ati: “Amaso yabo napfe,” buri wese uwo butaka bwagezeho apfa i Badr ari umuhakanyi.

Igihe cy'i Maka (Khadija akiriho, mbere ya 619 CE); isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.373 (s.362); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü te'yîdihî alâ a'dâihî, no 13872; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 139; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 241; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 60; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 63-64; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "IX-] KÂFİRLERİN ŞERRİNDEN KORUNMASI MU'CİZELERİ (başlıksız paragraf)" (kitabın dipnotu: Hâkim, Müstedrek, c:1, s:163)

---

347. Amaboko y'Abateye Aboshwa mu Musigiti Mutagatifu

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Igihe yasomaga ﷺ Korowani mu ijwi riranguruye muri Masjid al-Haram, aba-Quraysh bashatse kumugirira nabi amaboko yabo abohwa ku majosi yabo kandi amaso yabo arahuma.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.903 (s.749); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 153; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 214

---

348. Abanyakurayishi Bahumye Bakizwa n'Isengesho Rye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Aba-Quraysh amaboko yabo yaboshwe n'amaso yabo agahuma baje kumwinginga, abasabiye ﷺ basubira uko bari bari; hanyuma hamanuka imirongo ya mbere ya Sura Ya-Sin.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.904 (s.749); ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 66; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 68

---

349. Al-Hakam na Bagenzi Be Barabirana Kubera Ijwi Riteye Ubwoba

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Hakam na bagenzi be baguye igihumure kubera ijwi riteye ubwoba bumvise ntibashoboye gukanguka kugeza ubwo yarangije ﷺ isengesho rye agataha iwe.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.906 (s.750); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 215

---

350. Safa na Marwa Bihura Bikaba Urukuta Rubabuza

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro ryakurikiyeho ubwo Hakam na bagenzi be bongeye kugenda bamutera ngo bamugirire nabi, imisozi ya Safa na Marwah yahuriye imbere yabo ibabera urukuta hagati yabo.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.907 (s.750); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13870; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 215; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 334

---

351. Amaboko ya Abu Jahl Yuma Igihe Yazaga Gutera Ibuye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abu Jahl wegereye ngo amutere ﷺ ibuye ari mu kubama, mu maso he hahindutse umuhondo kubera ubwoba, amaboko ye yumira ku ibuye maze ibuye rimucika mu ntoki.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.292 (s.271), no.909 (s.751); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 152; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 214-215; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 334; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 227; c. 18, s. 52-53, 56, 58-59, 64; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 24; c. 2, s. 509

---

352. Igikorwa cy'Ikirura Kivugana na Abu Jahl

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Byavuzwe ko ibimeze nk'igikorwa cy'ikinyabuzima cy'ikirura cyavuze kikamenyesha ubuhanuzi bwe ﷺ byanabaye kuri Abu Jahl na bagenzi be.

Igihe cy'i Maka cyangwa nyuma ya Hijira (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

---

353. Gutitira ko mu Maso ha al-Hakam ibn Abi al-As

Hasan (Nziza) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Al-Hakam ibn Abi al-As yahinduraga isura ye akamureba mu buryo bwo kumunnyega; amubonye ﷺ yamubwiye ati: "Ba utyo"; kugeza apfuye mu maso he hahoraga hatitira.

Igihe cy'i Maka cyangwa i Madina (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl (duasının kabulü)

---

354. Gukandagira Kwe ku Nkongi z'Amahwa Zashyizweho n'Umugore wa Abu Lahab

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

"Hammalat al-hatab" (umugore wa Abu Lahab) yashyiraga mu nzira ye ibiti by'amahwa bimeze nk'amakara yaka; we ﷺ akabikandagiraho nk'aho akandagira ku musenyi woroshye akahanyura.

Igihe cy'i Maka (hafi 613–619 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl (ismet / korunması)

---

355. Umar Akorwa ku Mutima na Sura al-Haqqa

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Umar yagize ati: "Twasezeranye na Abu Jahm ibn Hudhayfah ijoro rimwe kumwica; twageze iwe, yasomaga 'al-Haqqah'; ageze ku murongo 'Fahal tara lahum min baqiyah' Abu Jahm ankubita ku kuboko avuga ati 'Kiza amagara yawe,' turahunga"; ibi byabaye imwe mu nzira zateguye ubuyisilamu bwa Umar.

Igihe cy'i Maka, hafi 615–616 CE

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl (ismet / korunması)

---

356. Umugabo wo muri Banu Makhzum Ananirwa Kumubona

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Umugabo wo muri Banu Mughirah (Makhzum) yaje kumwica ﷺ; Allah yahumye amaso ye, ntiyamubona, yumvise ijwi rye gusa; agarutse kuri bagenzi be nabo ntiyababona kugeza bamuhamagaye.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl (ismet / korunması)

---

357. Shitani Mis'ar Yicwa na Ifrit Samhaj

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ijini rimwe ku musozi wa Abu Qubays ryasomye igisigo kirwanya we ﷺ n'idini rye, ababangikanyamana baragikwirakwiza; yavuze ﷺ ati: "Uyu ni shitani yitwa Mis'ar, Allah azamusebya"; nyuma y'iminsi itatu irindi jwi ku musozi riti: "Twishe Mis'ar," amenyesha ko iryo ryari ifrit Samhaj wabaye Umuyisilamu akamwita Abdullah.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 60

---

358. Iblis Ajugunywa na Jibril Igihe Yari Yubamye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ari mu kubama i Maka, Iblis yaje ashaka kumukandagira ku ijosi; Jibril amuhuhira (amukubita) n'ibaba rye maze Iblis ajugunywa kugeza i Yorodani.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 136

---

359. Kumenyesha Abakomeye ba Quraysh ko Bazabagirwa

Hasan (Nziza) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Muri Ka'bah nyuma y'uko Uqbah ibn Abi Mu'ayt azengurukije umwenda we ku ijosi rye akamukanda maze Abu Bakr akamukiza, yabwiye ﷺ abakuru b'aba-Quraysh ati: "Ndahiye kuri Uwufite roho yanjye mu biganza bye, nabazaniye kubagwa," abwira Abu Jahl ati: "Nawe uri muri bo"; bose bafatwa n'ubwoba bukomeye kandi bicirwa i Badr.

Igihe cy'i Maka; isohozwa: Badr, AH 2

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 159

---

360. Kurenganura Umugabo w'i Irash no Kuboneka kw'Ingamiya

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ku bw'umugabo wo muri Irash Abu Jahl yari yambuye ikiguzi cy'ingamiya ze aba-Quraysh bamwoherejeho bamunnyega, yagiye ﷺ akomanga ku muryango we avuga ati: "Muhe uyu mugabo ukuri kwe"; Abu Jahl asohoka yahindutse isura ahita yishyura maze avuga ati: "Hejuru y'umutwe we nabonye ingamiya y'ingabo itarigeze iboneka (abagabo bafite amacumu ararabagirana), iyo ntabimuhaho yari kundya."

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 161

---

361. Umuvumo We kuri Uqba ibn Abi Mu'ayt

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Yavumye ﷺ Uqbah ibn Abi Mu’ayt wamuteye ubwoba mu gisigo agira ati: “Mana yanjye, mugwishe ku zuru rye”; Uqbah i Badr ifarasi ye irasitara aragwa afatwa mpiri.

Umuvumo: Igihe cy’i Maka; isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

362. Ibitutsi bya Quraysh Bimwigizwayo

Sahih (Y’ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Yavuze ﷺ ati: “Ese ntimutangazwa n’ukuntu Allah ankuraho ibitutsi n’umuvumo w’aba-Quraysh? Bo batuka Muzammam, bakavuma Muzammam; naho jye ndi Muhammad” (inkuru ya Abu Hurayrah).

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO İbn Hibbân, Sahîh (el-İhsân), K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6503 (14/431)

---

363. Kwemera kwa Abu Jahl Imbere ya al-Mughira

Da’if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

I Maka agirana na al-Mughirah ibn Shu’bah bahuye na Abu Jahl amuhamagarira kuri Allah; amaze kugenda Abu Jahl yiyemereye al-Mughirah ati: “Ndahiye kuri Allah nzi ko ibyo avuga ari ukuri; ariko abana ba Qusayy bafashe hijabah, siqayah, nadwah na liwa; ubu bavuga ngo ‘muri twe hari umuhanuzi,’ ndahiye kuri Allah sinzemera.”

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 192-193 (Kur'an'ın i'câzı)

---

364. Abu Jahl Ananirwa Kumwegera mu Musigiti Mutagatifu

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Yumvise kuri Abbas indahiro ya Abu Jahl igira iti: “Nimumbona mu kubama nzamukandagira ku ijosi,” yinjiye ﷺ muri Masjid al-Haram afite umujinya asoma Sura al-Alaq; nubwo Abu Jahl yabwiwe ngo “Dore Muhammad,” ntiyashoboye kumwegera kubera igitinyiro.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 211-212 (Ebû Cehil'den korunması bâbı)

---

365. Abu Jahl Ananirwa Kumubona

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abu Jahl wavuze ati: “Nimbona Muhammad nzamugira ntya na ntya,” nubwo yabwiwe ngo “Dore Muhammad,” yavuze ati: “Ari he, ari he?” ntiyashobora kumubona.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 214 (Mahzûmoğullarından korunması bâbı)

---

366. Igitero cy’Amashitani Gisubizwa Inyuma Binyuze mu Isengesho

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu ijoro amashitani yamugabyeho ibitero avuye ku misozi no mu bibaya kandi rimwe muri yo rikaza rifite ikibatsi cy'umuriro ngo rimutwike mu maso, yasomye ﷺ isengesho Jibril yamwigishije rigira riti: "A'udhu bi-kalimatillahi al-tammat…" maze umuriro urazima amashitani aratsindwa.

Itariki itazwi (mu nkuru z'Ijoro ry'Amajini)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 229-230 (Cinlerin İslâm'ı ve ondaki âyetler bâbı)

---

367. Kumenyesha Ababangikanyamana Igihano Cyabo mu Gihe cya Tawaf

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ari muri tawaf, Uqbah ibn Abi Mu'ayt, Abu Jahl na Umayyah ibn Khalaf bari bicaye muri Hijr bamuteye amagambo gatatu, ababwira ﷺ ati: "Ndahiye kuri Allah nimutabireka igihano cya Allah kizabamanukira vuba," maze bose batangira gutitira; abwira Abasangirangendo be ati: "Mwishime, Allah azatsindisha idini rye," maze Uthman abona bicwa n'amaboko y'Abayisilamu.

Igihe cy'i Maka; isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 240-241 (Müşriklerin eziyeti sırasında görülen âyetler bâbı)

---

368. Kumenyesha Abu Jahl Urupfu Rwe Irurande rwa Ka'ba

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Iruhande rwa Ka'bah yabwiye ﷺ ababangikanyamana barimo Abu Jahl ati: "Amaso yanyu nabe mabi," bose baraceceka; abwira Abu Jahl ati: "Allah azabica."

Igihe cy'i Maka; isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 242 (Müşriklerin eziyeti sırasında görülen âyetler bâbı (fasıl))

---

369. Kurimbuka kwa al-Walid ibn al-Mughira

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwe mu bannyeganyi bavuzwe mu murongo "Inna kafaynaka al-mustahzi'in," al-Walid ibn al-Mughirah, nyuma y'uko Jibril yerekanye umutsi w'ukuboko kwe (al-akhal), anyuze iruhande rw'umugabo w'umu-Khuza'ah utunganya imyambi umwambi ukata uwo mutsi arapfa.

Igihe cy'i Maka (hafi 615–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 243 (Müşriklerin sövgüsünün ondan çevrilmesi ve müstehzilere karşı korunması bâbı)

---

370. Guhuma kwa al-Aswad ibn al-Muttalib

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwe mu bannyeganyi, al-Aswad ibn al-Muttalib, nyuma y'uko Jibril yerekanye mu maso he, ari munsi y'igiti cya samurah yasakuje ati: "Barantoboza amaso amahwa," abahungu be batagira uwo babona arahuma.

Igihe cy'i Maka (hafi 615–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 243 (Müşriklerin sövgüsünün ondan çevrilmesi ve müstehzilere karşı korunması bâbı)

371. Kurimbuka kwa al-Aswad ibn Abd Yaghuth

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwe mu bannyeganyi, al-Aswad ibn Abd Yaghuth, nyuma y'uko Jibril yerekanye ku mutwe we yapfuye azize ibisebe byaje ku mutwe we.

Igihe cy'i Maka (hafi 615–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 243 (Müşriklerin sövgüsünün ondan çevrilmesi ve müstehzilere karşı korunması bâbı)

372. Umurongo wa al-Muzzammil 11 Usohora i Badr

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Nyuma y'igihe gito hamanutse umurongo "Wa dhar-ni wa al-mukadhdhibin uli al-na'mah wa mahhilhum qalila" (Sura al-Muzzammil, umurongo wa 11), habaye igitero cya Badr.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Maka; isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 339 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

373. Kurimbuka kw'Umukobyi al-Harith

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwe mu bannyeganyi, al-Harith, nyuma y'uko yerekanyweho yapfuye avamo amashyira.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 63 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

374. Guhishwa Kwe ku Babangikanyamana Igihe Yasengaga

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Imbere ya Hajar al-Aswad asenga yerekeye Ka'bah na Bayt al-Maqdis, yatwikiriwe n'imirongo yasomaga (Sura al-Isra 45, an-Nahl 108, al-An'am 25, al-Jathiyah 23) ntiyabonwa n'ababangikanyamana kugeza arangije isengesho rye.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 87 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

375. Ibuye Ryajugunywe Rimanika mu Kirere

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

I Maka anyura mu kibaya, ibuye Abu Jahl yamuteye ryamaze iminsi irindwi n'amajoro arindwi rihagaze mu kirere; ababajije bati: "Iri rifashwe na nde?" yabasubije ﷺ ati: "Uwazamuye amajuru nta nkingi."

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 64 (fasl fî hıfzillâhi lehû mine'l-müşrikîn ve keydi'ş-şeyâtîn)

376. Urukuta Rushyirwa Imbere n'Inyuma y'Abanyakurayishi

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Muri Masjid al-Haram aba-Quraysh basezeranye bati: “Muhammad niyinjira tumuhagurukireho nk’umuntu umwe,” Allah ashyira urukuta imbere yabo n’inyuma yabo; asenga iruhande rwabo batamubona, hanyuma abamishaho ivumbi ku mitwe yabo, kandi ari uko igitambaro kivuyeho ni bwo babonye ivumbi bakavuga bati: “Ibi ni uburozi bwa Ibn Abi Kabshah” (Sura Ya-Sin, umurongo wa 9).

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 67 (fasl fî hıfzillâhi lehû mine'l-müşrikîn ve keydi'ş-şeytânîn)

377. Indamutso y’Amabuye no Gushwanyaguza Ababangikanyamana

Yahimbwe (Mawdu’) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Buri buye mu mabuye aba-Quraysh bamuteye we ﷺ na Ali ryabaramutsaga; amabuye icumi yagurutse amenagura imitwe y’ababangikanyamana icumi bavuze bati: “Amabuye ntavuga, Muhammad yahishe abantu munsi yayo”; bene wabo bavuze bati: “Muhammad yabishe n’uburozi bwe,” imirambo iravuga iti: “Muhammad yavuze ukuri, mwebwe mwavuze ibinyoma,” n’amasanduku ajugunya abayateruye hasi avuga ati: “Ntidutwara abanzi ba Allah.”

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 82 (fasl fî nutki'l-cemâdât)

378. Al-Harith ibn al-Talatila Yirabura kandi Agapfa

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umwe mu bannyeganyi, al-Harith ibn Abi al-Tulatilah, yasohotse mu muyaga ushyushye (samum) ahinduka umukara nk’Umunyabiyoni; atashye iwe umuryango we ntiwamumenya uramwica.

Igihe cy’i Maka (hafi 615–622 CE)

ISOKO Tabersî, el-İhticâc (thk. M. Bâkır el-Hursân, Necef: Matbaatü'n-Nu'mân 1386/1966), c. 1, s. 322 (İhticâcü Emîri'l-mü'minîn ale'l-Yehûd min ahbârihim… fî mu'cizâti'n-Nebî)

379. Kurimbuka kw’Itsinda rya Muqtasimun

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Abantu cumi na batandatu (al-Muqtasimun) al-Walid ibn al-Mughirah yagabanyirije imihanda y’i Maka ngo birukane abazaga mu gihe cya Hajj bapfuye urupfu rubi cyane kubera igihano Allah yamanuye.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 47 (Bâb 8: düşmanlarının şerrinden korunması)

380. Isezerano ko Abu Lahab Atashoboraga Kumugirira Nabi

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Yabwiye ﷺ Abu Lahab wamukangishaga ati: “Niba hari n’igikomere na gito kingeraho giturutse kuri wowe ndi umubeshyi,” kandi nk’uko yabivuze Abu Lahab ntiyashoboye kumugirira nabi (ibyo bikaba bibarwa mu makuru ye ya mbere).

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 52 (Bâb 8: düşmanlarının şerrinden korunması)

381. Ma’mar ibn Yazid Aburizwamo mu Mugambi We wo Kumwica

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ma’mar ibn Yazid ufatwa nk’intwari kurusha abandi muri Banu Kinanah wakangishaga abasirikare ibihumbi makumyabiri, ari mu kubama muri Hijr ashatse gutera n’inkota ye ndende y’intambwe icumi yatsikiye ku ntwaro ze aragwa, ahungira i Batha mu maso huzuye amaraso avuga ati: “Iruhande rw’umutwe we nabonye inzoka ebyiri z’uruhara ziruka umuriro (shuja’)” (inkuru ya Jabir na Ibn Abbas).

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 65 (Bâb 8: düşmanlarının şerrinden korunması)

382. Icumu rya Kalada ibn Asad Rimugarukira

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Hagati y’inzu ya Aqil na Iqal, icumu rigufi (mizraq) Kaladah ibn Asad yamuteye ryagarutse rihinguranya igituza cye bwite maze Kaladah ahunga afite ubwoba.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 65 (Bâb 8: düşmanlarının şerrinden korunması)

383. Ukuboko kwa Abu Jahl Kuma Igihe Yateraga Ibuye

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abu Lahab wazamuye ukuboko ngo amutere ﷺ ibuye ari mu kubama, ukuboko kwe kwumye mu kirere; yinginze akarahirira kutazongera arakira, hanyuma yishe indahiro ye hamanuka Sura al-Masad (inkuru ya Abu Dharr).

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 66 (Bâb 8: düşmanlarının şerrinden korunması)

384. Kurindwa Kwe Abicanyi n’Imyenda Itanu Ikingiriza

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Yarinzwe ﷺ abashakaga kumwica n’ibitambaro bitanu (urukuta imbere yabo, urukuta inyuma yabo, gutwikirwa kw’amaso yabo, igitambaro gihishe igihe asoma Korowani, iminyururu mu majosi yabo; Sura Ya-Sin imirongo ya 8-9, Sura al-Isra umurongo wa 45) ntibashobora kumubona.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 278 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

385. Kurimbuka kwa al-As ibn Wa’il Umwe mu Bakobyi

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Iherezo ry’umwe mu bannyeganyi, al-As ibn Wa’il al-Sahmi: asohotse agiye muri gahunda ye, ibuye riri munsi y’ikirenge cye ryanyereye aragwa arashwanyuka apfa avuga ati: “Nyagasani wa Muhammad yanyishe” (inkuru ya

al-Ihtijaj); mu nkuru yo muri al-Khara'ij, nyuma y'uko yerekanywe mu bworo bw'ikirenge cye, ari ku ndogobe ye ajya i Ta'if apfa azize ihwa ryamujombye mu kirenge.

Igihe cy'i Maka (ubutumwa ku mugaragaro, hafi 613–615 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 282 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

386. Kurimbuka kwa al-Aswad ibn al-Harith Umwe mu Bakobyi

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Umwe mu bannyeganyi, al-Aswad ibn al-Harith, yariye ifi irimo umunyu afatwa n'inyota idashira, anywa amazi kugeza inda ye ituritse apfa avuga ati: "Nyagasani wa Muhammad yanyishe"; maze hamanuka umurongo "Fa-sda' bi-ma tu'mar… inna kafaynaka al-mustahzi'in" (Sura al-Hijr, imirongo ya 94-95).

Igihe cy'i Maka (ubutumwa ku mugaragaro, hafi 613–615 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 283 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

387. Amabuye Aramutsa kandi Akashwanyaguza Ababangikanyamana

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Agendana na Ali i Maka, abasore b'aba-Quraysh bashishikarijwe na Abu Lahab avuga ati: "Uyu ni umurozi n'umubeshyi" babateye amabuye barabakomeretsa; basohotse mu mujyi amabuye manini yikubise hasi ubwayo arabasuhuza ati: "Al-salamu alayka ya Muhammad ibn Abdullah… al-salamu alayka ya Ali ibn Abi Talib"; ababangikanyamana icumi bavuze bati: "Muhammad yahishe abantu munsi y'ubutaka baravuga," amabuye manini icumi yazamutse agwa ku mitwe yabo abica bose.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 259-260 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

388. Umusozi Wegerana mu Gico cyo ku Nzira ya Hira

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Abayahudi mirongo irindwi bafite inkota ziriho ubumara batega igico mu nzira y'umusozi wa Hira baramutera ﷺ; buri gihe bateye impande zombi z'umusozi zarahuraga zikajya hagati yabo, ibyo bisubiramo inshuro mirongo ine n'indwi maze arokoka ari muzima.

Igihe cy'i Maka (mbere cyangwa mu itangira ry'ubuhanuzi), itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 313-314 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

---

389. Gufatwa kw'Amaboko n'Ibirenge bya Quraysh

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Aba-Quraysh bagerageje kumwica ﷺ, Allah yumishije amaboko yabo afata amaguru yabo maze basubira inyuma (muri ibitangaza abafafiki babariye Salman, Miqdad, Abu Dharr na Ammar).

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 341 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

390. Ingamiya Iteye Ubwoba Yagaragariye Umwicanyi wa Banu Makhzum

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu mugambi w'ubwicanyi w'aba-Banu Makhzum, Abu Jahl atamubonye na al-Walid ibn al-Mughirah yumvise gusa isomo rye, uw'agatatu wagiye afashe ibuye avuga ati: "Ndamena umutwe we," yabonye hagati ye na we hatambitse ingamiya y'ingabo nini itarigeze iboneka inyeganyeza amatwi yayo maze agwa hasi yahwereye.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "IX-] KÂFİRLERİN ŞERRİNDEN KORUNMASI MU'CİZELERİ (başlıksız paragraf)" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Delâil, c:2, s:154; Kurtubî, Tefsîr, c:15, s:7: Suyûtî, Dürru'l-mensûr, c:5, s:258)

391. Kuyoberwa kwa Banu Makhzum muri Ka'ba na Ya-Sin 9

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Igihe aba-Banu Makhzum bose hamwe bagendaga berekeza aho bumvaga isomo rye ﷺ asenga muri Ka'bah, uko begeraga ijwi ryatangiraga kuva inyuma yabo bagasubira inyuma batamugezeho; bivugwa ko umurongo "Wa ja'alna min bayni aydihim saddan wa min khalfihim saddan" (Sura Ya-Sin, umurongo wa 9) wamanutse kuri uwo mugambi w'ubwicanyi.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "IX-] KÂFİRLERİN ŞERRİNDEN KORUNMASI MU'CİZELERİ (başlıksız paragraf)" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Delâil, c:2, s:154; Kurtubî, Tefsîr, c:15, s:7: Suyûtî, Dürru'l-mensûr, c:5, s:258)

13 · Igihe cy'i Maka (610–622 CE): ibitangaza bye, amasengesho ye n'amakuru y'ibitagaragara

392. Gucikamo kabiri kw'Ukwezi

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Korowani itangira Sura al-Qamar ivuga ko Isaha yegereje kandi ukwezi kwacitsemo kabiri. Ibitabo bya hadithi bivuga, binyuze ku Basangirangendo benshi, ko abantu b'i Maka basabye Umuhanuzi ﷺ kubereka ikimenyetso maze abereka ukwezi kwacitsemo kabiri.

Igihe cy'i Maka, mbere ya Hijira, ubwo Abakurayishi basabaga ibimenyetso.

ISOKO Umurongo 54:1-2 (Surat al-Qamar); Sahih al-Bukhari 3637

393. Ubuhanuzi bw'intsinzi y'Abaroma

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Sura ar-Rum itangira ivuga ko Abaroma batsindiwe mu gihugu cya hafi, kandi ko nyuma yo gutsindwa kwabo bazatsinda mu myaka mike.

Igihe cy'i Maka, mu ntambara za Byzantine n'Abaperesi.

ISOKO Umurongo 30:2-4 (Surat ar-Rum)

394. Gukama Ihene nto Itagira Amata

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Yahanaguye ﷺ ibere ry'isekurume y'ihene itarakamwa kandi itagira amata mu mukumbi waragirwaga na Ibn Mas'ud maze akamamo amata.

hafi 610–613 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.496; 1000 Mucize no.86 (s.59); web: İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6504; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 102 — Delâilü'n-nübüvve: sütün çoğalması; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 233; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 203; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 74; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 41; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 84, no. 67/1; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "MU'CİZELERİNDEN BİRİSİ DE BEREKETE DÂİRDİR" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:3, s:151; İbn Esir, Usdu'l-gabe, c:3, s:385)

395. Ukuguru kw'Inyama n'Igikombe cy'Amata Bihaza Abantu Mirongo Ine

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIRYO

Mu biryo yatumiye ﷺ bene wabo ba hafi, ukuguru kumwe kw'inyama n'igikombe kimwe cy'amata byahagije abantu 40.

hafi 613 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.511; 1000 Mucize no.252 (s.225); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü mu'cizetihî fi't-taâm, no 14109-14111; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 112 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 10. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 205-206; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 281; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 231; c. 18, s. 44; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 92-93; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 47-48, no. 13/2

396. Kwemerwa kw’Isengesho Rye ryo Kwinjira muri Islam kwa Umar

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Isengesho rye ﷺ rigira riti: “Mana yanjye, uhe Islam icyubahiro binyuze kuri Umar” ryakiriwe bukeye bwaho.

hafi 616 CE (6th umwaka w’ubuhanuzi)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.560; 1000 Mucize no.371 (s.357); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 219-223; ayrıca: Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb, (3682); İbn Mâce 105 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4389, c./s. 12/449; no. 6013, c./s. 16/505]

397. Kumenyeshwa ko Ababizansi Bazatsinda Abaperesi

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Yamenyesheje ﷺ ko Abaroma bazatsinda Abaperesi mu myaka mike.

Ubuhanuzi: hafi 615–616 CE; isohozwa: hafi 624–627 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.689; İbn Kesîr s.124; 1000 Mucize no.517 (s.530); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 242-243; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 237; c. 1, s. 340; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 240; Hoyî, el-Beyân, «i'câzü'l-Kur'ân» bölümü (ikincil aktarımdan); Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 163, 186, 197-199, 206-209; c. 18, s. 129, 139; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 93; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Haberî Mû'cizeler" (kitabın dipnotu: Rûm:1-4); "Acem-Rum Savaşı Hakkında Müşriklerle Bahse Girişilmesi" (kitabın dipnotu: Rûm: 1-6 / Taberi, Tefsir, c:21, s:16-21; Ebu'l-Fidâ, Tefsîr, c:3, s:422-425; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:276; Kurtubî, Tefsîr, c:14, s:3; Zemahşerî, Keşşaf, c:3, s:214.); Kütüb-i Sitte: Tirmizî 3193-3194

398. Gucikamo Kabiri kw’Ukwezi (Inshiqaq al-Qamar)

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Ukwezi kwagabanyijwemo kabiri ku kimenyetso cye ﷺ (inshiqaq al-qamar).

hafi 617–618 CE (hafi imyaka 5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.616; İbn Kesîr s.19; 19. Mektup listesi (183.txt) no.7; 1000 Mucize no.13 (s.21); web: Buhârî, Menâkıb, bâbü süâli'l-müşrikîn, no. 3636-3638; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 572; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6495-6497; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 74 — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – inşikāk-ı kamer; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 209-210; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 30, 25-29, 425, 428, 436, 25-30; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 274-275, 273; Râzî, et-Tefsîrü'l-kebîr, c. 29, s. 288 vd. ve s. 337; islamveihsan.com, “Hz. Peygamber'in Mucizeleri”; Buhârî, Menâkıb, no 3636-3638; Tefsîr, no 4864-4868; Müslim, Sıfatü'l-kıyâme, no 2800-2803; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 280-281; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36, 35-36; Tabersî, Mecmau'l-beyân, c. 9, s. 281-282; c. 9, s. 309-310 (ikincil aktarımdan); Şeyh Tûsî, et-Tibyân, c. 9, s. 430-431; c. 9, s. 442-443; Tabâtabâî, el-Mîzân, c. 19, s. 33-35; c. 19, s. 64 (ikincil aktarımdan) (+12 kaynak daha: web_kaynaklari dosyasında); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hadîslerde Geçen Kelimeler + MU'CİZE TARİFİNDEKİ İHTİLÂFLAR" (kitabın dipnotu: Buhari, Menakıb, 28; Menakıbu'l-ensar, 36; Müslim, el-Münafikin,46: Tefsiru's-sure (Kamer)) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "AYIN İKİYE AYRILMASI MU'CİZESİ" (kitabın dipnotu: Buhârî, c:4, s:186; c:6.s:52; Kadı Iyaz, Şifâ, c:1, s:234-235; Suyûtî, Dürru'l-mensûr, c:6, s:133; Kurtubî, Tefsîr, c:17, s:127; Beyhakî, Delâil, c:2, s:267; Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:281; Kastalâni, Mevahib, c:1, s: 466-467 / Kamer:1-8); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3636-3638, 4864; Müslim 2800-2802 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5606, c./s. 15/467; no. 5607, c./s. 15/467-468]

399. Kumenyeshwa ko Umuswa Wariye Inyandiko ku Rupapuro rw’Akato

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Yamenyesheje ﷺ ko udukoko twariye inyandiko zo ku rupapuro rwo kubaha akato hasigara gusa ijambo “Bismikallahumma.”

hafi 619 CE (10th umwaka w’ubuhanuzi)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.673; İbn Kesîr s.134; 19. Mektup listesi (183.txt) no.108; 1000 Mucize no.234 (s.205); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl, no. 205; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 249-251; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 241-242, 469; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 308; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 120; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 85-86; c. 1, s. 142-143; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 59; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 320; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Müşriklerin Kâ'be'ye Astığı Anlaşma Sahifesinin Güve Tarafından Yenilişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:188-189, 209; Belâzurî, Ensâb, c:1, s:234; Halebî, İnsân, c:2, s:35; İbn İshak-İbn Hişam, Sire, c:2, s-16-17; Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:274)

---

400. Inkuru Nziza kuri Khadija y’Ingoro y’Amasaro mu Ijuru

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Yamenyesheje ﷺ ko Jibril yazaniye Khadijah intashyo iturutse kwa Nyagasani we n’inkuru nziza y’ingoro y’amasaro mu Ijuru.

hafi 619 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.710; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıbu'l-Ensâr 20, Tevhîd 35; Müslim, Fezâilu's-Sahâbe 71, (2432) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4481, c./s. 13/34]

---

401. Ishusho ya Aisha Yerekanwa ku Mwenda w’Ubudodo

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Ishusho ya Aisha yeretswe we ﷺ mu nzozi mu gitambaro cy’ubudodo mbere yo kumurongora.

hafi 620 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.85; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 299; Kütüb-i Sitte: Buharî, Nikah 9, 35, Tabir 20, 21; Müslim, Fezailu's-Sahabe 79; Tirmizî, Menakıb (3875) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5610, c./s. 15/484]

---

402. Igiti cya Sidra Gicikamo Kabiri Agarutse Avuye i Ta’if

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Agarutse avuye i Ta’if asinziriye, igiti cya sidrah cyaje imbere y’itungo rye ﷺ cyasadutsemo kabiri gitanga inzira.

hafi 620 CE

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.158; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 5. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; Questions on Islam, "Miracles Concerning Trees"; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 375; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 26; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 88; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 117; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 92, hadis no. 79/5

---

403. Urumuri Rumurika ku Kiboko cya al-Tufayl ibn Amr

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Kwakira k’urumuri ku isonga y’ikiboko cya al-Tufayl ibn Amr al-Dawsi nk’ikimenyetso ku bwoko bwe.

hafi 617–620 CE

ISOKO İbn Kesîr s.69; Beyhakî, Delâil c.4 s.295; 1000 Mucize no.351 (s.338); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 225-226; ayrıca: İbn Kesîr,

Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 425; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 380-381; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 103; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 97, hadis no. 87/2; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Tufeyl b. Amr'ın Müslüman Oluşu ve Efendimiz Aleyhisselâmın dua mucizesi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:4, c:237-239; İbn İshak- İbn Hişam, Sire, c:2, s:22; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:3, s:98; Zehebî, Siyer, c:1, s:248-249.)

404. Igiti Kigenda Kikaza Imbere y'Umuhanuzi ﷺ

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Yicaye afite agahinda kuko aba-Quraysh bamukubise bakamuvusha amaraso, Jibril yamubajije ati: "Ese nkwereke ikimenyetso?" maze ahamagara ﷺ igiti cyo hakurya y'ikibaya; igiti kiragenda gihagarara imbere ye maze ku itegeko rye gisubira mu mwanya wacyo, aravuga ati: "Ibi birampagije."

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.21 (s.32), no.882 (s.737); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 23; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 573; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 1. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 202; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 115-116; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 376; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "PEYGAMBERLERİN MU'CİZEYE İHTİYACI" (kitabın dipnotu: İbn Mâce, Fiten, 23; Beyhâkî, Delâil'ü-Nübüvve c:6; s:13) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "IX-] KÂFİRLERİN ŞERRİNDEN KORUNMASI MU'CİZELERİ (başlıksız paragraf)" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:154); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 4028 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7213]

405. Igiti Cyangwa Ishami Riza Igihe Rihamagawe

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

I Maka ubwo yari afite agahinda kubera ko ubwoko bwe bwamuhinyuye (mu yindi nkuru ari i al-Hajun), yasabye ﷺ Nyagasani we ikimenyetso cyo guhumuriza umutima we; ishami ry'igiti yahamagaye (mu yindi nkuru igiti cyo mu ruhande rwa al-Aqabah) ryarashikuye riza rigenda rimusanga maze ku itegeko rye risubira mu mwanya waryo.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.24 (s.36); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14172; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.13; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 202; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 116; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 43; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "PEYGAMBERLERİN MU'CİZEYE İHTİYACI" (kitabın dipnotu: İbn Mâce, Fiten, 23; Beyhâkî, Delâil'ü-Nübüvve c:6; s:13)

406. Isengesho Rye ku bwa Khabbab n'Umutwe wa Umm Anmar

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ku bw'umucakara w'umucuzi w'ibyuma Khabbab watwikwaga umutwe n'umuriro na nyirabuja Umm Anmar kubera ko yabaye Umuyisilamu, yasabye ﷺ ati: "Mana yanjye, tabara Khabbab"; uwo mugore afatwa n'ububabare bw'umutwe ku buryo byabaye ngombwa ko atwikwa umutwe na Khabbab.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.951 (s.776); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "III-] HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN GAYBDAN HABER VERME MU'CİZELERİ — Habbab b. Eret'e Yapılan İşkence" (kitabın dipnotu: Belâzurî, Ensâb, c:1, s:175,178-179;İbn Sa'd, Tabakât, c:3, s:165, 233;Ebu Nuaym, Hilye, c:1, s:144; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:2, s:114-115; Suyûtî, Dürru'l-mensûr, c:4, s:132;Ahmed b. Hanbel, c:5, s:11,56,109-111; Buhârî, c:3, s:56; c:4, s:238-239; Hâkim, Müstedrek, c:3, s:383)

407. Igiti Kiza Igihe Amajini Yasabaga Ikimenyetso

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Amajini asabye ikimenyetso, yategetse ﷺ igiti; igiti kirashikuka kiraza maze gisubira mu mwanya wacyo (inkuru ya Mujahid ayikuye kuri Ibn Mas'ud).

hafi 620 CE

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 7. misal (s. 188)

408. Ibiti n'Imisozi Biramutsa Umuhanuzi ﷺ

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Ali wajyanye na we ﷺ ku ruhande rumwe rw'umujyi w'i Maka yagize ati: "Buri giti na buri musozi yahuraga na byo byavugaga biti: 'Al-salamu alayka ya Rasulullah.'"

Igihe cy'i Maka, imyaka ya mbere y'ubuhanuzi (hafi 610–613 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl (cemâdât)

409. Jibril Yerekwa Hamza

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Yeretswe ﷺ Hamzah muri Ka'bah Jibril; Hamzah (amubonye) yikubise hasi yahwereye.

Igihe cy'i Maka (hafi 616–622 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl (melekler ve cinler)

410. Kubona Abantu Bazamufasha na Kinda

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Yabonye ﷺ mu nzozi ze ko azafashwa n'abantu bafite inzu z'amatafari n'imirima y'imikindo; hanyuma ajya mu bwoko bwa Kindah abashyikiriza Islam, barahakanwa nyuma y'uko bashyizeho itegeko ryo guhabwa ubutegetsi nyuma ye.

hafi 620 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl (müşriklerle arasında geçenler), no. 216

411. Isengesho Rye ku bwa Quraysh no Gukurwaho kw'Inzara

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Abu Sufyan yaje gusabira aba-Quraysh bari bugarijwe n'amapfa, arasenga ﷺ maze amapfa akurwaho.

Igihe cy'i Maka (hafi 616–619 CE; nyuma ya Hijira mu nkuru zimwe)

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 93 — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – istiskā

412. Igikorwa cy'Umumarayika w'Imisozi i Qarn al-Tha'alib

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Nyuma yo kwangwa na Ibn Abd Yalil i Ta'if, ubwo yuburaga umutwe i Qarn al-Tha'alib igicu cyaramutwikiriye ﷺ, imbere yacyo Jibril aramuhamagara amwohereereza umumarayika w'imisozi; umumarayika avuga ati: "Nubishaka ndabahanuriraho imisozi ibiri ya Akhshab," asubiza ati: "Oya, ndizera ko mu migongo yabo hazakomoka abasenga Allah."

hafi 619–620 CE (kugaruka avuye i Ta'if)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl (müşriklerle arasında geçenler), no. 213

---

413. Gusoma Kwe irurande rwa Ka'ba Kumvikana mu Kazu k'Amashami

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Nijoro asoma Korowani iruhande rwa Ka'bah, isomo rye ﷺ ryumvikanaga neza na Umm Hani ari mu karere ko ku gisenge cy'inzu ye.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 113 (Sesinin başkasının sesinin ulaşmadığı yere ulaşması)

---

414. Inkuru Nziza 'Allah Azarinda So'

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Nyuma y'urupfu rwa Abu Talib, ubwo umusazi umwe w'umu-Quraysh yamusukaga ivumbi ku mutwe, yabwiye ﷺ umukobwa we wariraga ati: "Ntugire agahinda mukobwa wanjye, Allah azarinda so."

hafi 619–620 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 148 (Ebû Tâlib'le ilgili rivayetler)

---

415. Amazi ya Zamzam Ahaza Abu Dharr

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'AMAZI

Abu Dharr amutegereje i Maka yamaze iminsi mirongo itatu n'amajoro yayo atunzwe n'amazi ya Zamzam gusa; ntiyigeze yumva inzara ndetse arabyibuha ku buryo imirya yo ku nda ye yazimiye, maze avuga ﷺ ati: "Yo ifite umugisha, ni ibiryo bihaza."

Igihe cy'i Maka (hafi 612–615 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 193 (Kur'an'ın i'câzı)

---

416. Isengesho Rye ryo Gukiza Abu Talib

Da'if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

Nyirarume Abu Talib arwaye yavuze ati: "Mwishywa wanjye, saba Nyagasani wawe anshingure," asenga ﷺ ati: "Mana yanjye, kira nyirarume," maze Abu Talib ahita ahaguruka nk'uwari ubohowe akabohorwa.

Igihe cy'i Maka (hafi 610–619 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 207 (Ebû Tâlib'in onun duasıyla şifa bulması)

---

417. Abatuye mu Ijuru Bishimira Kwinjira muri Islam kwa Umar

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umar amaze kuba Umuyisilamu, Jibril yaramanutse amumenyesha ﷺ ati: “Abaturage bo mu ijuru bishimiye ubuyisilamu bwa Umar.”

Igihe cy’i Maka (hafi 616 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 223 (Ömer b. Hattâb'ın İslâm'ındaki âyetler bâbı)

---

418. Ihishurirwa Rimanuka Imbere ya Uthman ibn Maz’un

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Yicaye mu rugo rw’inzu ye hamwe na Uthman ibn Maz’un, yerekeje amaso mu ijuru ahindukira iruhande rwe azunguza umutwe nk’aho yumva; amubajije amumenyesha ﷺ ko Jibril yaje akazana umurongo wa 90 wa Sura an-Nahl, maze ukwemera guhita gushimangirwa mu mutima wa Uthman muri ako kanya.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 227 (Osman b. Maz'ûn'un İslâm'ı bâbı)

---

419. Igiti Kizamuka mu Ijuru n’Urumuri Ruruta Ibindi

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Jibril yamukozeho ku mugongo amujyana ku giti kirimo imyanya ibiri imeze nk’ibyari by’inyoni; we ﷺ yicaye muri umwe na Jibril mu wundi, igiti kirazamuka gitwikira ikirere, umuryango w’ijuru urakinguka abona urumuri rukomeye cyane maze Jibril yikubita hasi nk’igitambaro gishaje (Ibn Kathir: ibi ni ibindi bitandukanye na Isra).

Igihe cy’i Maka, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 260 (İsrâ bâbı (Enes hadisi))

---

420. Igihugu cya Hijira Gihishurwa Hagati y’Imijyi Itatu

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Yahishuriwe ﷺ ngo: “Muri ibi bihugu bitatu aho uzamanukira hose ni ho buturo bw’iyimuka ryawe: Madina, Bahrain cyangwa Qinnasrin.”

Mbere ya Hijira (hafi 621–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 304 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

421. Kubona Urumuri no Kumva Ijwi Mbere y’Ubutumwa Bwe

Sahih (Y’ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Mu myaka cumi n’itanu yamaze ﷺ i Maka, irindwi muri yo (mbere y’uko uguhishurirwa kumanuka) yabonye urumuri kandi yumva amajwi, umunani muri yo arahishurirwa.

Igihe cy’i Maka (hafi 610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 304 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

422. Urufunguzo rwa Ka’ba na Uthman ibn Talha

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Uthman ibn Talhah utarakuriyeho Ka’bah mbere ya Hijrah kandi akamugirira nabi yamubwiye ﷺ ati: “Wenda umunsi umwe uzabona uru rufunguzo mu ntoki zanjye, ndushyire aho nshaka”; ku munsi wo gufata Maka yafashe urufunguzo ararusubiza amwibutsa iryo jambo.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Maka; isohozwa: Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 442 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

---

423. Inkuru Nziza kuri Khadija yo Konswa k’Umwana We mu Ijuru

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umuhungu we al-Qasim amaze kwitaba Imana, Khadijah yagize amashereka kandi agira agahinda, amubwira ﷺ ati: “Konka kwe kuzarangirira mu Ijuru”; amubaza ati: “Nubishaka ndasaba Allah akakwumvisha ijwi rye,” maze Khadijah avuga ati: “Ndemera Allah n’Intumwa ye,” aranyurwa.

Igihe cy’i Maka (nyuma y’itangira ry’ubuhanuzi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 148 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

---

424. Gukurwamo kw’Inzika mu Mutima wa Umar

Hasan (Nziza) GUKIZA NO KURINDWA

Igihe Umar yabaga Umuyisilamu, yamukubise ﷺ ku gituza n’ukuboko kwe gatatu asenga ati: “Mana yanjye, kura urwango mu gituza cya Umar, ushyiremo ukwemera” (inkuru ya Ibn Umar).

Igihe cy’i Maka, 6th umwaka w’ubuhanuzi (hafi 616 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 279 (duaların kabulündeki mucizeler: ailesi, misafir, Ömer ve Ali için duaları)

---

425. Guhitamo Hagati yo Kuba Umwami-Muhanuzi Cyangwa Umugaragu-Muhanuzi

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Ari i Safa hamwe na Jibril, avuze iby’ubukene bw’umuryango wa Muhammad, Israfil wari utarigeze amanuka ku muhanuzi n’umwe mbere yaho yaramanutse afite imfunguzo z’ubutunzi bw’isi asaba guhindura imisozi ya Tihamah zahabu n’ifeza kandi amuhitishamo kuba “umuhanuzi w’umwami” cyangwa “umuhanuzi w’umugaragu”; ku kimenyetso cyo kwicisha bugufi cya Jibril ahitamo ﷺ kuba umuhanuzi w’umugaragu (inkuru za Ibn Abbas na Ibn Umar).

Maka, Safa; itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 333 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

---

426. Ridwan Azana Ubutunzi bw’Isi

Yahimbwe (Mawdu’) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Ababangikanyamana bamunnyegaga kubera ubukene, Jibril yazanye umurongo wa 20 wa Sura al-Furqan, hanyuma umurinzi w’Ijuru Ridwan azana imfunguzo z’ubutunzi bw’isi; ku kimenyetso cyo kwicisha bugufi cya Jibril ntiyazakira ﷺ, amajuru arakinguka yerekanwa aho abahanuzi bari n’aho we ari hejuru yabo.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 334 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

427. Itegeko ryo Kutarya Yegamye

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Hejuru y'i Maka yegamye arya, Jibril yaje kumuburira ati: "Kwegama ni igikorwa cy'abanyamunezero"; ahita yicara neza avuga ﷺ ati: "Ndi umugaragu; ndya nk'umugaragu, nkanywa nk'umugaragu," ntiyongeye kurya yegamye (inkuru za Ata ibn Yasar na Anas; "Sinrya negamye": Abu Juhayfah).

Igihe cy'i Maka (610–622 CE), itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 408 (ona özgü yasaklar (muharremât) kısmı)

428. Ibuye Ryoroha n'Amaboko Ye Akaryinjiramo

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu mukingo umwe w'i Maka yegamye ku ibuye ryo ku musozi (mu isengesho rye ﷺ), ibuye ryoroshye amaboko ye n'ibiganza bye byinjiramo; ahantu hasigaye ikimenyetso habaye ahantu hazwi hasurwa n'abagenzi ba Hajj.

Igihe cy'i Maka, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 448 (Dâvûd'a verilenler)

429. Amateka yo Gucikamo Kabiri kw'Ukwezi mu Buhinde

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Inkuru ivuga ko ijoro ukwezi kwasadutsemo ryabonywe no mu bindi bihugu: bivugwa ko mu Buhinde ku nyubako imwe habonetse inyandiko yashyizweho itariki igira iti: "Yubatswe mu ijoro ukwezi kwasadutsemo."

Igikorwa: Igihe cy'i Maka (hafi 617–618 CE); kuboneka kw'inyandiko: itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhim, el-Mektebetü't-Tevfîkıyye), s. 30 (inşikāku'l-kamer bahsinin sonu)

430. Umwami w'Umuhinde Abona Gucikamo Kabiri kw'Ukwezi

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Inkuru y'umwami Chakrawati Farmas wo ku nkombe ya Malabar mu Buhinde wabonye isaduka ry'ukwezi ari mu gihugu cye, amenye iyo nkuru ku bacuruzi b'Abayisilamu ajya muri Arabiya abonana n'Umuhanuzi ﷺ; Abu Sa'id al-Khudri avuga ati: "Umwami w'Ubuhinde yahaye Intumwa ya Allah ikibindi cya tangawizi, ayigaburira Abasangirangendo be igice ku gice."

Igihe cy'i Maka (gucikamo kabiri kw'ukwezi); itariki yo kuhagera k'umwami ntizwi

ISOKO The Miracles of Muhammad (IslamHouse; kaynak: islamreligion.com, 2013), PDF s. 5-8

431. Ikirura Kivugana n'Umushumba Kikageza Ubutumwa

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Umushumba waragiraga intama ze akanyaga intama imwe mu kirura, ikirura cyaretse intama kivuga mu rurimi rwumvikana neza kiti: "Igitangaje kurushaho ni mwebwe: Muhammad ari mu kibaya cy'i Maka ahamagarira ukuri, mwebwe mukamwirengagiza"; umushumba araza aba Umuyisilamu, abana be bakirata bati: "Ndi umwana w'uwaganiriye n'ikirura (mukallim al-dhi'b)."

Igihe cy'i Maka (ukurikije inyandiko)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 27 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

432. Amazi ya Zamzam Yiyongera ku Munsi w'Abayislamu

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'AMAZI

Mu itangira rya Islam i Maka, igihe amazi ya Zamzam yari agabanyijwe umunsi umwe ku Bayisilamu n'undi ku babangikanyamana, iriba ryatangaga amazi y'iminsi ibiri ku munsi w'Abayisilamu naho ku munsi w'ababangikanyamana rigasigara uko ryari riri.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 908 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

---

433. Ikirundo cy'Umucanga Cyimurwa Binyuze mu Isengesho rya Salman

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Imbere y'ikirundo kinini cy'umusenyi Umuyahudi wamuguze yamusabye gutwara mu ijoro rimwe, Salman yasenze ati: "Ku bw'ukuri kwa Muhammad n'umusigire we nkiza"; umuyaga Allah yohereje utwara umusenyi wose aho Umuyahudi yavuze maze Umuyahudi avuga ati: "Uri umurozi," aramugurisha.

Hagati y'ubuhanuzi na Hijira (hafi 610–622 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1081 (el-Bâbü'l-işrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

---

434. Igiti Kizana n'Imizi Yacyo Kikunamira Hejuru y'Umutwe We

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Abakuru b'aba-Quraysh bavuze bati: "Hamagara iki giti; nishikuke n'imizi yacyo gihagarare imbere yawe," amaze ﷺ kuvuga ati: "Nzi ko mutazasubira ku byiza, kandi nzi abo muri mwe bazajugunywa mu iriba (rya Badr) n'abazateranya ingabo (al-Ahzab)," yabwiye igiti ati: "Niba wemera Allah n'umunsi w'imperuka kandi uzi ko ndi Intumwa ya Allah, shikuka n'imizi yawe ku bw'ubushake bwa Allah uhagarare imbere yanjye"; igiti kiza n'urusaku rukomeye n'ijwi nk'iry'amababa y'inyoni gihagarara imbere ye, gishyira ishami ryacyo ryo hejuru ku mutwe we n'andi mashami ku rutugu rwa Ali wari uhagaze iburyo bwe; ku cyifuzo cyabo igice kimwe kiza ikindi gisigara aho kiri, hanyuma igice cyaje gisubirayo; Ali avuga ati: "Ndi uwa mbere wemeye," naho aba-Quraysh bati: "Umurozi, umubeshyi; uretse uyu ni nde wundi wakwemera?"

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 74-75 (2. bâb, fasl: bazı mucizelerinin beyanı)

---

435. Abapfuye Bazurwa ku Busabe bwa Quraysh

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Aba-Quraysh bamusabye ﷺ kuzura uwapfuye, ahamagara Ali amwohereza hamwe na bo ku irimbi; Ali asenze abapfuye bakunkumura umukungugu ku mitwe yabo bahaguruka mu mva zabo (igisubizo Ali yahaye Umuyahudi wavuze ati: "Mwahaye Umuhanuzi wanyu urwego rwa buri muhanuzi" ku bijyanye na Isa wazuraga abapfuye).

Igihe cy'i Maka (610–622 CE; isoko ntiritanga itariki)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 505 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

436. Guhitamo Kwe ko Umusozi wa Safa Udahindurwa Zahabu

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Aba-Quraysh bavuze bati: “Duhindurire Safa zahabu,” atangiye ﷺ gusenga Jibril yaraje aravuga ati: “Nubishaka Safa iba zahabu; ariko nibahakana turabahana; nubishaka turabareka ku bw'ukwicuza k'uwicuza,” maze ahitamo icya kabiri.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 50 (fasl fîmâ lâkāhü min kavmihî)

437. Gukira kw'Amaso ya Zinnira

Da'if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

Zinnirah wahumye amaso abaye Umuyisilamuw'umugore, aba-Quraysh bavuze bati: “Al-Lat na al-Uzza baramukubise”; amaso ye yasubijwe (ku bw'isengesho rye ﷺ); aba-Quraysh bavuze bati: “Iyo ibyo Muhammad yazanye biba byiza Zinnirah ntiyari kudutanga,” hamanuka Sura al-Ahqaf, umurongo wa 11.

Igihe cy'i Maka (hafi 613–616 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 102 (fasl fî mu'cizât ef'âlihî)

438. Igiti Cyubama ku Busabe bwa Abu Talib

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Abu Talib avuze ati: “Niba Allah yarakohereje nyereka ikimenyetso; hamagara iki giti,” igiti yahamagaye ﷺ cyaje imbere ye cyunama hasi maze gisubira mu mwanya wacyo.

Igihe cy'i Maka (610–619 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 112 (fasl fî i'câzihî (çeşitli mucizeler))

439. Guhirima kw'Intebe ya Utba na Shayba i Ta'if

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Yinjira i Ta'if, Utbah na Shaybah bari bicaye ku ntebe (sarir) bavuze bati: “Naza ntituzahaguruka”; abegereye ﷺ intebe irariduka bombi baragwa baravuga bati: “Uburozi bwawe ntibwafatiye i Maka none waje i Ta'if?”

Urugendo i Ta'if, hafi 620 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 113 (fasl fî i'câzihî (çeşitli mucizeler))

440. Ingamiya Zihamya Umuhanuzi ﷺ

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Umugabo waje i Maka azanye impano zikorewe ku ngamiya cumi n'indwi yamubajije ﷺ ati: “Ingamiya cumi n'indwi zikoreye zahabu, ifeza, amasaro na yakuti ziri he?” avuga umuzigo w'ingamiya n'amazina y'abacakara b'abirabura bari baziriho (Muhriz, Mun'im, Badr…) umwe ku wundi; kubera ko Abu Jahl yabyanze agahagurutsa abantu ibihumbi mirongo irindwi, mu bucamanza bwa Abu Talib havuzwe ngo: “Ingamiya uwo zisubiza imari ni

iye"; nubwo Abu Jahl yunamiye Hubal akagira indahiro, ingamiya ntizamusubije ahubwo zasubije Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye inshuro ndwi zihamya ubuhanuzi bwe.

Igihe cy'i Maka (610–619 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 116 (fasl fîmâ zahara mine'l-hayevânât ve'l-cemâdât)

---

441. Amajwi yo Gusingiza Allah Aturuka mu Giti cy'i al-Batha

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Yahamagaye ﷺ igiti i Batha maze igiti kiramusubiza; kuri buri shami ryacyo humvikanye amajwi yo gusingiza Allah (tasbih, tahlil na taqdis) (inkuru ya Ali).

Igihe cy'i Maka (610–622 CE), itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 91, hadis no. 77/3 (bâb 1, fasıl 11: ağaç ve taşın itaati)

---

442. Umusozi wa Hira n'Umusozi wa Thabir Byegera

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ubwo yari ﷺ ku musozi wa Hira na Ali ari ku musozi wa Thabir, yabwiye Ali wari utinye ko ababangikanyamana bamugirira nabi ati: "Mpereza ukuboko kwawe yewe Ali"; umusozi uranyerera urayegera maze Ali yambuka ku wundi musozi mu ntambwe imwe (inkuru ya Abu al-Jarud ayikuye kuri Muhammad al-Baqir).

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 93, hadis no. 81/7 (bâb 1, fasıl 11: ağaç ve taşın itaati)

---

443. Guhishura Amabanga ya Abu Jahl n'Amaherezo ya Quraysh

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Abu Jahl avuze ati: "Niba uri umuhanuzi mbwira ikintu cyanjye nta muntu uzi," yamumenyesheje ﷺ zahabu yahishe mu nzu ye n'igikorwa cye yagize ibanga (ishyingiranwa rye); Abu Jahl abihakanye avuga ati: "Uri kumwe n'ijini," amumenyesha ko Shaybah, Utbah, al-Walid ibn Utbah n'abakuru b'aba-Quraysh bazicwa, abagendera ku mafarasi be bazinjira mu gihugu cyabo, azafata Maka ku ngufu kandi idini rye rizategeka iburasirazuba n'iburengerazuba (inkuru ya Ali).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Maka (610–622 CE); isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE), na Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 104, hadis no. 96/5 (bâb 1, fasıl 14: gaybdan haber vermesi)

---

444. Umugore Uhumye Asubizwa Kubona

Da'if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

Yabwiye ﷺ umugore utabona wari iruhande rwa Khadijah ati: "Amaso yawe azakira nta kabuza," maze amaso y'uwo mugore arahamuka; Khadijah avuze ati: "Mbega isengesho ry'umugisha," asoma umurongo ugira uti: "Kandi ntitwakohereje uretse nk'impuhwe ku biremwa."

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 17 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

445. Ihishurwa rya Sura al-Kawthar n’Iherezo ry’Umwanzi We

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Ku rupfu rw’umuhungu we, ubwo al-As ibn Wa’il (nk’uko al-Qummi abivuga, Amr ibn al-As) yamwitaga “abtar,” hamanutse Sura al-Kawthar; inkuru y’uko azahabwa ibyiza byinshi n’urubyaro ruzahoraho, kandi ko uwari ucitse mu by’ukuri ari umwanga yarasohoye.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 165, 203, 209-210 (Bâb 1: i'câzü ümmi'l-mu'cizât el-Kur'ânü'l-Kerîm)

446. Igitangaza i Abu Qubays Gisa n’Umwuzure wa Nuh

Yahimbwe (Mawdu’) IBITANGAZA BIJYANYE N’AMAZI

Ababangikanyamana basabye ibisa n’ibimenyetso bya Nuh, Ibrahim, Musa na Isa, ku bumenyesha bwa Jibril yohereje ﷺ abasabye ikimenyetso cya Nuh ku nkombe y’umusozi wa Abu Qubays; mu kirere kitagira igicu hagwa imvura, hasi hadudubiza amazi azamuka kugeza ku mpinga y’umusozi, ubwo bari bagiye kurohama barokorwa no gufata ku ntoki za Ali wagaragaye hejuru y’amazi n’abana babiri bari iburyo n’ibumoso bwe (Hasan na Husayn bari bataravuka), amazi arakama maze baremera.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 239-242 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

447. Abasabye Ikimenyetso cya Ibrahim Bageragezwa n’Umuriro

Yahimbwe (Mawdu’) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Ababangikanyamana basabye ibimenyetso by’abahanuzi ba mbere, itsinda ryasabye ikimenyetso cya Ibrahim ryagoteshejwe mu butayu bwo hanze y’i Maka ibirimi by’umuriro bivuye mu ijuru no ku isi; barokorwa umuriro no gufata ku nshusho z’igitambaro cyo ku mutwe cy’umugore wagaragaye mu kirere (Fatimah).

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 241-243 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

448. Kubwira Abu Jahl Ibyo Yariye n’Ibyo Yahishe

Yahimbwe (Mawdu’) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Abu Jahl wasabye ikimenyetso cya Isa, yamumenyesheje ﷺ umwe ku wundi inkoko yariye uwo munsi, ko yasigaje igisigaye umushyitsi we Abu al-Bakhtari aje, amadinari magana atatu y’amafaranga ye yahishe mu nzu ye n’amadinari ibihumbi icumi y’ububiko bw’abantu.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 245-246 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

449. Ubuhamya bw’Inkoko Yariwe no Gusubira mu Buzima Kwayo

Yahimbwe (Mawdu’) IBITANGAZA BIJYANYE N’INYAMASWA

Abu Jahl abihakanye, inkoko yariwe yazanywe na Jibril yaravuze ihamya ubuhanuzi bwe ﷺ kandi inyomoza Abu Jahl; akoresheje ukuboko kwe hejuru yayo inyama y’inkoko isubiraho neza kurusha mbere.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 247 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

450. Amafaranga Yahishwe Azanwa n'Igihano cya Abu Jahl

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Amafaranga Abu Jahl yahishe yazanywe imbere ye ﷺ na Jibril maze asubiza amadinari ibihumbi icumi ba nyirayo umwe ku wundi; Abu Jahl ashatse gufata amadinari magana atatu asigaye atemeye, ku itegeko rye inkoko yamufashe n'inzara zayo imuzamura mu kirere imujugunya ku gisenge cy'inzu ye.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 248 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

451. Ibisigazwa by'Ibiryo n'Imiti Bivuga

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Abasabye ikimenyetso cya Isa maze abarwayi babo bakira bakemera, yababajije ﷺ ati: "Mbese mbereke ibirenzeho?" amenyesha buri wese ibyo yariye uwo munsi n'umuti yavujwe; abamarayika bamanura ibisigazwa by'ibiryo n'imiti yabo mu bikombe byabo bivuye mu ijuru, ibisigazwa bivuga biti: "Nyiranjye yariye kuri jye ibi n'ibi, umugaragu we arya ibi n'ibi," bihamya ubuhanuzi bwe n'uko Ali ari umuvandimwe we n'umusigire we.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 264 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

452. Igitangaza cyo Kuzamuka kwa Ka'ba mu Kirere

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Itsinda rya gatatu ryasabye ikimenyetso cya Musa ubwo ryari ryicaye mu gicucu cya Ka'bah, Ka'bah yazamutse mu mwanya wayo ihagarara hejuru y'imitwe yabo; nyirarume Hamzah araza ashinga icyuma cy'icumu rye munsi yayo arayifata avuga ati: "Nimusohoke, mwigire kure," basohotse Ka'bah isubira mu mwanya wayo maze iryo tsinda riba Abayisilamu; nyamara Abu Jahl avuga ati: "Sinzi niba bavuga ukuri."

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 241, 243-245 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

---

453. Abagabo Cumi Bishwe n'Amabuye Bazurwa

Yahimbwe (Mawdu') GUKIZA NO KURINDWA

Imirambo y'ababangikanyamana icumi bishwe n'amabuye yaravuze iti: "Muhammad yavuze ukuri, mwebwe mwavuze ibinyoma"; ababo babisabye, nk'umubare w'ibikomere bitandatu yagize ﷺ yazuye batandatu binyuze mu isengesho, naho Ali ku mubare w'ibikomere bine yagize azura bane; abazuwe bavuze ko babonye urwego rwo hejuru rwa Muhammad na Ali kwa Bayt al-Ma'mur na Arsh maze barindwi mu icumi baremera.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 261-262 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

454. Ababangikanyamana Mirongo Itatu Barwara no Kwemera kwa Hubal

Yahimbwe (Mawdu') GUKIZA NO KURINDWA

Ababangikanyamana bavuze bati: “Kubera ko watutse Hubal hari ikizakubaho,” ku bumenyesha bwa Jibril we ﷺ yavumye abantu makumyabiri na Ali avuma icumi; bose mirongo itatu bafatwa n’ubumuga, ubuhumyi, ibibembe n’uburemara hasigara indimi zabo n’amatwi yabo gusa ari bizima; Hubal bingingaga yaravuze iti: “Imbere y’isengesho rya Muhammad ndi ubusa; nasenga nashwanyuka ngatwarwa n’umuyaga”; hanyuma asabiye ﷺ makumyabiri be na Ali agasabira icumi be bose bakira neza kurusha mbere maze bose mirongo itatu baremera.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 262-264 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

455. Ikigirwamana Hubal Cyubama kandi Kigatanga Ubuhamya

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Aba-Quraysh bamujyanye ﷺ imbere ya Hubal ngo abe umucamanza hagati yabo; ikigirwamana Hubal cyaguye cyubitse inda hasi gihamya ubuhanuzi bwe n’ubuyobozi bwa Ali.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 341 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

456. Impano z’Imana mu Gihe cyo Kugoterwa mu Kibaya cya Abu Talib

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIRYO

Mu myaka aba-Quraysh bamugose i Shi’b bagahagarika iyinjira ry’ibiryo, we ﷺ n’abari kumwe na we bahawe ifunguro ryiza kurusha manu na salwa; buri wese yabonaga ibiryo umutima we wifuje kandi bakambikwa imyenda myiza cyane.

Gota mu Kibaya cya Abu Talib (hafi 616–619 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 341 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

457. Imisozi Icikamo Kabiri n’Ibiti Bimera mu Kibaya cya Abu Talib

Yahimbwe (Mawdu') IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Ku bemera bari barembejwe n’ubukene bwo muri Shi’b, yerekanye ﷺ n’ukuboko kwe imisozi yari iburyo n’ibumoso bwe avuga ati: “Jya kure,” maze imisozi irigira kure ikibaya kiraguka; ku itegeko rye hasi hazamuka ibimera, ibiti n’imbuto.

Gota mu Kibaya cya Abu Talib (hafi 616–619 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 341-342 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

458. Umuriro Wamanukiye kuri Abu Jahl Ugasubira Inyuma

Yahimbwe (Mawdu') UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Hejuru ya Abu Jahl n’abayoboke be basabye ko igihano kimanuka ako kanya, mu ijuru hamanutse imiriro yegera ku buryo yumvikanaga hagati y’intugu zabo; hanyuma mu migongo y’iryo tsinda hazamuka urumuri (urubyaro

rw’abemera ruzakomoka mu migongo yabo; kuri Abu Jahl umuhungu we Ikrimah) rusubiza umuriro mu ijuru, maze amumenyesha ﷺ ko ari yo mpamvu yahawe agahenge.

Igihe cy’i Maka (610–622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 352-353 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 3: semâvî mucizeler (şakku'l-kamer, reddü'ş-şems, bulut, gökten sofra))

---

459. Ibigirwamana byo muri Ka’ba Byubama Igihe Umurongo Wahishurwaga

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Muri Ka’bah hari ibigirwamana 360, kimwe cyangwa bibiri kuri buri bwoko bw’Abarabu, maze hamanutse umurongo “Shahidallahu annahu la ilaha illa huwa…” (Sura Al-i Imran, umurongo wa 18), ibigirwamana byose byaguye byubitse inda.

Igihe cy’i Maka (itariki itazwi)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 366 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

---

460. Kumenyesha Amaherezo ya Utba, Abu Jahl na Quraysh

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Muri Masjid al-Haram ubwo Abu Jahl yaneguraga abana ba Abd Manaf ati: “Dore umuhanuzi wanyu,” Utbah ibn Rabi’ah ararakara, maze abegereye ﷺ abwira Utbah ko uburakari bwe atari ku bwa Allah n’Intumwa ye ahubwo ari ku bw’ishyaka ry’izuru; amenyesha Abu Jahl ko vuba azahura n’ibyago agaseka gake akarira cyane, n’abakuru b’aba-Quraysh ababwira ko vuba bazinjira mu kintu batakunda (Islam) niyo batabishaka.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Maka (610–622 CE); isohozwa: Badr, AH 2 (Abu Jahl), no Kwigarurira Maka, AH 8 (kwinjira muri Islam kw’abakomeye ba Quraysh)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Müşriklerin Peygamberimiz Aleyhisselâm Yüzünden Birbirleriyle Tartışmaları ve Efendimizin Onların Âkibetlerini Haber Verişi" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Delâil, c:2, s:284)

---

461. Amagambo Ye Abwira Abu Sufyan na Abu Jahl

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Undi munsi ubwo Abu Jahl yaneguraga Abu Sufyan ati: “Yemwe bana ba Abd Shams, dore umuhanuzi wanyu,” abegereye ﷺ avuga ko Abu Sufyan atarakajwe ku bwa Allah n’Intumwa ye ahubwo ari ku bw’ishyaka ry’ubuvandimwe, maze abwira Abu Jahl ati: “Yewe se wa Hakam, nawe uzaseka gake cyane, urire cyane.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Maka (610–622 CE); isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Müşriklerin Peygamberimiz Aleyhisselâm Yüzünden Birbirleriyle Tartışmaları ve Efendimizin Onların Âkibetlerini Haber Verişi" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Delâil, c:2, s:284)

---

462. Isengesho Rye ku bwa Ibn Mas’ud n’Inkuru Nziza y’Ubumenyi

Hasan (Nziza) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Yahanaguye ﷺ ku mutwe w’umusore Abdullah ibn Mas’ud wamusabye kumwigisha Korowani avuga ati: “Allah akugirire impuhwe, aguhe umugisha mu byo ushaka kwiga; uzaba umusore wigishijwe kandi ufite ubumenyi bwinshi”; Ibn Mas’ud yafashe mu mutwe amasura mirongo irindwi ayavanye mu kanwa ke bwite.

Igihe cy'i Maka (hafi 610–613 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "MU'CİZELERİNDEN BİRİSİ DE BEREKETE DÂİRDİR" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:3, s:151; İbn Esir, Usdu'l-gabe, c:3, s:385); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fezâilü'l-Kur'ân 8; Müslim, Fezâilü's-sahâbe 114 (2462) (yalnız 'yetmiş küsur sûreyi Resûlullah'ın ağzından aldım' kısmı; bu lafız Canan'da bulunamadı, aynı bâbın İbn Mes'ûd rivayeti: İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4442, c./s. 12/514)

14 · Igihe cy’i Maka (610–622 CE): imbaraga za Korowani; ubuhamya bw’Abantu b’Igitabo, amajini n’amajwi ataboneka

463. Inzozi za Abu Bakr n’Amakuru y’Umwihayimana

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Inzozi Abu Bakr yabonye mbere yo kuba Umuyisilamu / inkuru umwihayimana yamuhaye.

hafi 610 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.496; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 50

464. Ijambo Talha ibn Ubaydullah Yumvise ku Mwihayimana w’i Busra

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Talhah ibn Ubaydullah yumvise ku isoko rya Busra amagambo y’umwihayimana agira ati: “Ese Ahmad yaje?”

hafi 610 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.496; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 166; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 50; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 125-126; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 23

465. Inzozi za Khalid ibn Sa’id z’Umwobo w’Umuriro

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Khalid ibn Sa’id yabonye mu nzozi ze ko yakijijwe kugwa mu mwobo w’umuriro n’Intumwa ya Allah ﷺ.

hafi 610–613 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.496; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 204

466. Kunanirwa kw’Abahanga b’Imvugo ba Quraysh Imbere ya Korowani

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Abahanga b’amagambo b’aba-Quraysh (nka al-Walid ibn al-Mughirah n’abandi) biyemereye ko bananiwe imbere ya Korowani.

hafi 613–615 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.538; 1000 Mucize no.499 (s.494); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Velid b. Mugîre'nin Kur'ân-ı Kerîm Karşısında Hayranlığı" (kitabın dipnotu: Nahl: 90 / Taberî, Tefsir, c. 29, s. 156; Kurtûbî, Tefsir, c. 10, s. 165;Beyhakî, Delâil, c. 2, s. 189)

467. Negus Yumva Sura Maryam Akayemeza

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Umwami Negus i Abyssinia yumvise Sura Maryam maze yemeza ubuhanuzi bwe ﷺ.

615–616 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.641; 1000 Mucize no.502 (s.502); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 247-248; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 133-134; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "MU'CİZELER PEYGAMBERLERİN TEBLİĞİNE VESİLEDİR"; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Cenaiz 62, (3205) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5560, c./s. 15/378]

468. Itsinda ry’Amajini Ryumva Korowani Rikemera

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Itsinda ry’amajini ryumvise Korowani maze riremera.

hafi 620 CE (kugaruka avuye i Ta’if, Nakhla)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.572; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 259; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 228; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 918; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 257-258; c. 18, s. 77-80, 90; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 44-45; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 330; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Cin:1-2); "Peygamberimiz aleyhisselâmdan Kur'an Dinleyen Cinlerin İman Etmeleri" (kitabın dipnotu: İbn İshak, İbn Hişam, Sîre, c:2 , s:63 / Ahkâf: 29-32); Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıbu'l-Ensar 32; Müslim, Salat 153, (450) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5589, c./s. 15/441]

469. Igiti Kimenyesha ko Amajini Yumvise Korowani

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Igiti kimwe i Nakhlah cyamumenyesheje ﷺ ko amajini yaje akumva Korowani.

hafi 620 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.572; 19. Mektup listesi (183.txt) no.157; 1000 Mucize no.156 (s.136); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 254; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 7. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; Questions on Islam, "Miracles Concerning Trees"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 228; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 301; Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıbu'l-Ensar 32; Müslim, Salat 153, (450) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5589, c./s. 15/441]

470. Ijoro ry’Amajini n’Isomwa rya Korowani i al-Hajun

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Ijoro ry’amajini: yagiye ﷺ ku ntumwa z’amajini i al-Hajun azisomera Korowani; Ibn Mas’ud ategereza mu ruziga yari yaciriye.

hafi 620–621 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.572; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü kudûmi vefdi'l-cin, no 14143-14145; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 260-261; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 228; c. 1, s. 229-231; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 78, 82, 90; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Emsâl 1, (2865) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4355, c./s. 12/397-398]

471. Takbir na Tahlil Iyas ibn Mu’adh Yavuze Igihe Yapfaga

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW’UMUHANUZI

Ubwoko bwa Iyas ibn Mu’adh bwavuze buti: “Twumvise avuga takbir na tahlil igihe yapfaga.”

hafi 620 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.97

472. Ijwi Ritaboneka Ryumvikanye ku Musozi wa Abu Qubays

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Mu minsi yiyerekaga amoko, ku musozi wa Abu Qubays humvikanye ijwi rimenyesha ubufasha bwa Sa’d ibn Mu’adh na Sa’d ibn Ubadah.

hafi 620–622 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.107; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 308; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 91-92; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 76

---

473. Tariq ibn Abdullah n'Uburanga Bwahamagaweho Umugisha Butanga Icyizere

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Tariq ibn Abdullah wabonye ku isoko rya Dhu al-Majaz nyirarume Abd al-Uzza amutera amabuye, nyuma ya Hijrah igihe urugendo rwe rwazaga i Madina ruvuye i al-Rabadhah yamuhaye ﷺ ingamiya ku ideni aragenda; umugore wo mu rugendo yishingira ati: "Mu maso he hari nk'ukwezi kwuzuye, ntahemuka," maze imikindo yoherezwa yuzuye (igitabo gifata korohera kw'imitima kuri we nk'igitangaza).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi (guhura kwa mbere: isoko rya Dhu'l-Majaz mu gihe cy'i Maka)

ISOKO 1000 Mucize no.275 (s.252)

---

474. Addas Asoma Ibiganza n'Ibirenge by'Umuhanuzi ﷺ

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Agarutse avuye i Ta'if mu murima wa Utbah na Shaybah ibn Rabi'ah, yabwiye ﷺ Addas, umucakara w'Umukirisitu w'i Nineve wamuzaniye imizabibu, ko igihugu cye ari "igihugu cy'umuntu utunganye Yunus ibn Matta" kandi ko Yunus yari umuhanuzi nka we; Addas asoma umutwe we, intoki ze n'ibirenge bye.

Urugendo i Ta'if, hafi umwaka wa 10 w'ubuhanuzi (619–620 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.372 (s.361); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl, no. 221; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 300-301; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 76-77; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 61-62

---

475. Kwinjira muri Islam Kwamamaye Aho Korowani Yigaruriye Imitima

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Ingaruka ya Korowani yinjira mu mitima: Umar yemeye Islam yumvise intangiriro ya Sura Ta-Ha, Negus yumvise intangiriro ya Sura Maryam; al-Tufayl ibn Amr al-Dawsi yumvise imirongo ku Muhanuzi ﷺ aremera maze ahamagarira ubwoko bwe kuri Islam.

Igihe cy'i Maka (hafi 615–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.498 (s.493); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Tufeyl b. Amr'ın Müslüman Oluşu ve Efendimiz Aleyhisselâmın dua mucizesi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:4, c:237-239; İbn İshak- İbn Hişam, Sire, c:2, s:22; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:3, s:98; Zehebî, Siyer, c:1, s:248-249.)

---

476. Abayobozi ba Quraysh Bumva Korowani mu Ibanga

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Abu Sufyan ibn Harb, Abu Jahl na al-Akhnas ibn Shariq amajoro atatu akurikirana batabiziranyeho bihishe iruhande rw'inzu ye ﷺ bumva Korowani yasomaga mu isengesho rya nijoro kugeza mu gitondo, bahuye mu nzira baracyahana maze amaherezo basezerana kutazagaruka.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.500 (s.496); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 192; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Üç Müşrikin Üç Gece Peygamberimiz aleyhisselâmın Evinde Okuduğu Kur'ân-ı Kerîm'i Dışarıdan Dinlemeleri" (kitabın dipnotu: İbn İshak, İbn Hişam, Sîre, c:1, s:337-338; Taberî, Târih, c:2, s:218-219; Zehebî, Târîhu'l-İslâm, s:160-161)

477. Utba ibn Rabi'a Anyeganyezwa na Sura Fussilat

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Yasomeye ﷺ Utbah ibn Rabi'ah watanze imari, ubuyobozi n'ubwami mu izina ry'aba-Quraysh intangiriro ya Sura Fussilat muri Masjid al-Haram; Utbah ataha yahungabanye kandi yahindutse isura avuga ati: "Ibi si igisigo, si uburozi kandi si ubupfumu, mureke uko ari."

Igihe cy'i Maka, nyuma y'uko Hamza yinjira muri Islam (hafi 615–616 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.501 (s.498); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 190-192; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 268

478. Kwinjira muri Islam kwa Dimad al-Azdi Binyuze muri Khutbat al-Haja

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Yasomeye ﷺ Dimad wo mu bwoko bwa Azd, umuvuzi w'amagambo waje kumuvura agira ngo ni "umusazi," khutbat al-hajah (amagambo yo gusingiza Allah no guhamya); Dimad amusaba kubisubiramo avuga ati: "Numvise amagambo y'abapfumu, abarozi n'abasizi, ariko sinigeze numva ameze nk'aya," amuha amaboko y'isezerano aba Umuyisilamu.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.914 (s.754); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, alâmâtü'n-nübüvve, no. 5860; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 224; Kütüb-i Sitte: Müslim 868

479. Inzozi za Sawda bint Zam'a n'Ubukwe Bwe

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Sawdah bint Zam'ah akiri umugore wa al-Sakran ibn Amr yabonye mu nzozi ze ko Umuhanuzi ﷺ yaje agakandagira ku ijosi rye, mu ijoro ryakurikiyeho abona ukwezi kuvuye mu ijuru kumugwaho; umugabo we abisobanura ko azapfa maze Sawdah akarongorwa n'Umuhanuzi ﷺ, uwo munsi arwara arapfa maze Umuhanuzi ﷺ arongora Sawdah.

Igihe cy'i Maka, hafi 620 CE

ISOKO 1000 Mucize no.996 (s.812); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 299

480. Unays Ahamya ko Korowani Atari Ibisigo

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Murumuna wa Abu Dharr w'umusizi Unays yagiye i Maka amwumvise ﷺ yagize ati: "Nashyize amagambo ye ku ngero zose z'igisigo, ntiryahuye n'imwe; avuga ukuri, bo ni ababeshyi," ahamya ko Korowani atari igisigo.

Igihe cy'i Maka (hafi 612–615 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları

481. Ikibazo cya Ibn Salam na Sura al-Ikhlas

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Abdullah ibn Salam yaje i Maka kugira ngo amugerageze ﷺ avuga ati: "Mbwira ibisekuru bya Nyagasani wawe," maze Jibril azana Sura al-Ikhlas; Ibn Salam avuga ati: "Ibisobanuro byawe mbibona mu gitabo cya Allah," maze atanga ubuhamya.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 19 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

482. Umwigisha w'Umuyahudi w'i Yathrib Yemeza Ibiranga Umuhanuzi ﷺ

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Aba-Quraysh bohereje al-Nadr ibn al-Harith na Uqbah ibn Abi Mu'ayt kubaza Abayahudi b'i Yathrib; rabi umwe yumvise ibimenyetso bye n'uko abanyantege nke bamukurikira araseka avuga ati: "Uyu ni umuhanuzi tubona ibimenyetso bye; abanzi be bakomeye ni ubwoko bwe."

Igihe cy'i Maka (hafi 615–620 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 30 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

483. Abamarayika Basobanura Umuyobozi Wacu ﷺ Imbere ya Ibn Mas'ud

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Yategereje ﷺ Ibn Mas'ud mu murongo yaciriye; hanyuma asinziriye abamarayika baje kuri we bamusobanura mu mugani w'umutware wubatse ingoro agatanga ibirori bavuga bati: "Amaso ye arasinzira ariko umutima we uraryamiye" (inkuru ya Abu Uthman al-Nahdi).

Igihe cy'i Maka, Ijoro ry'Amajini (hafi 620–621 CE)

ISOKO Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 12

484. Kwinjira muri Islam kwa Maysara ibn Masruq n'Ubuhamya bw'Abayahudi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

I Mina ubwo yahamagariraga ﷺ abana ba Abs, Maysarah ibn Masruq yavuze ati: "Igikorwa cy'uyu mugabo kizatsinda nta kabuza"; Abayahudi b'i Fadak babasomeye ibimenyetso by'umuhanuzi utazi gusoma no kwandika mu bitabo byabo bababwira kumukurikira; Maysarah yaje kuri Hajj y'isezerano aba Umuyisilamu.

Ubutumire: hafi 620 CE; kwinjira muri Islam: AH 10

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl (müşriklerle arasında geçenler), no. 220

485. Ubwoko bwa Kinda i Ukaz n'Ukwemera k'Umuyahudi

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

I Ukaz ubwo ubwoko bwa Kindah bwangaga ubutumwa bwe ﷺ, umusore umwe muri bo yavuze ati: "Abantu b'Igitabo bavuga ko muri Haram hazaturuka umuhanuzi"; Umuyahudi umwe na we avuga ati: "Mwaribeshye; ni umuhanuzi wanditswe mu gitabo cyacu ko azaza i Maka akimukira i Yathrib," apfa amwemera.

hafi 620 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl (müşriklerle arasında geçenler), no. 222

486. Ukwemera kw'Abagabo Batandatu ba Khazraj i al-Aqaba

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Abantu batandatu b'aba-Khazraj yahuye na bo ﷺ i al-Aqabah (As'ad ibn Zurarah, Awf ibn al-Harith, Rafi' ibn Malik, Qutbah ibn Amir, Uqbah ibn Amir, Jabir ibn Abdullah) bibutse ikangisha ry'Abayahudi rigira riti: "Hamwe n'umuhanuzi uzaza tuzabica nka Ad na Iram," baravuga bati: "Umuhanuzi Abayahudi babakangishaga ni uyu, ntibabatange," maze baremera.

620 CE (11th umwaka w'ubuhanuzi)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl (müşriklerle arasında geçenler), no. 223

487. Icyifuzo cya Negus ku Muhanuzi Wacu ﷺ

Hasan (Nziza) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Umwami Negus w'i Abyssinia yavuze ati: "Iyaba mu mwanya w'ubu bwami nari umukozi wa Muhammad ﷺ."

hafi 615–616 CE

ISOKO Questions on Islam, "Glad Tidings..."

488. Ijwi Ritaboneka Rihamagara Dhiyab ibn al-Harith

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhamagara utaboneka yahamagaye Ziyab ibn al-Harith ati: "Muhammad yoherejwe hamwe n'igitabo, arahamagara i Maka ariko ntiyitabwa," maze aba Umuyisilamu.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Questions on Islam, "Glad Tidings..."

489. Ijwi Ritaboneka Rihamagara Sami'a ibn Qirra

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhamagara utaboneka yahamagaye Sami'ah ibn Qirrah al-Ghatafani ati: "Ukuri kwaje, kwaragaragaye; ikinyoma cyasenyutse," maze bamwe baremera.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Questions on Islam, "Glad Tidings..."

490. Amashusho y'Umuhanuzi Wacu ﷺ na Abu Bakr mu Kigo cy'Abihayimana i Busra

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu rugendo rw'ubucuruzi Jubayr ibn Mut'im yagiye i Busra mu ntangiriro z'ubutumwa, Abakirisitu bamujyanye mu kigo cy'abihayimana bamwereka mu mashusho ishusho y'Umuhanuzi ﷺ n'ishusho ya Abu Bakr afashe ku gatsinsino ke, bavuga bati: "Uyu ni umuhanuzi wa nyuma, naho uyu ni umukhalifa we uzamukurikira."

Busra, hafi 610–615 CE

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13889-13890 (8/233-234)

491. Ubuhanuzi bw'Umwigisha w'Umuyahudi no Kwigarurira Maka

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Mu rugendo rw'ubucuruzi hamwe na Abu Sufyan i Yemen, rabi umwe w'Umuyahudi yabajije Abbas niba mwishywa we yandikisha ukuboko kwe, asubizwa ati: "Ntiyandika," asimbuka avuga ati: "Abayahudi barabazwe"; Abu Sufyan avuga ati: "Niba ari ukuri i Kada hazaturuka abagendera ku mafarasi," kandi ku munsi wo gufata Maka abonye abagendera ku mafarasi baturuka i Kada Abbas amwibutsa iryo jambo.

Igikorwa: hafi 610–613 CE (Yemeni); isohozwa: AH 8 (Kwigarurira Maka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 166-167 (Bi'seti sırasında görülen âyetler)

492. Ibisigo by'Umusaza Uvuye ku Musozi Abwira Habis ibn Daghna

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko Adi ibn Hatim yabivuze, mu kibaya umusaza usa n'ikizu wamanutse ku musozi yabwiye Habis ibn Daghnah mu gisigo ati: "Yewe Habis, ntugwe mu gushidikanya; uru ni urumuri rw'urumuri ruri mu kuboko k'ucana umuriro, erekeza ukuri," maze Habis yerekeza kuri Islam.

Igihe cy'i Maka cyangwa i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 177 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

493. Bakr ibn Jabala Yumva Ijwi Rituruka Imbere mu Kigirwamana

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Bakr ibn Jabalah ubwo yabagaga igitambo iruhande rw'ikigirwamana yumvise imbere mu kigirwamana ijwi rivuga riti: "Yewe Bakr ibn Jabalah, ese muzi Muhammad?"

Igihe cy'i Maka cyangwa i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 181 (Bi'seti sırasında kâhinlerden ve seslerden (hâtif) işitilenler)

494. Kwemera kwa al-Walid ibn al-Mughira Imbere ya Korowani

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Umuhanga w'amagambo w'aba-Quraysh al-Walid ibn al-Mughirah yumvise Korowani kuri we ﷺ yaroroheje umutima; nubwo Abu Jahl yamushishikarije yavuze ati: "Igisigo, rajaz, qasidah n'igisigo cy'amajini jye mbizi kurusha abandi; ibi ntibisa n'ibyo na bimwe. Birimo uburyohe, hejuru yabyo hari ubwiza; hejuru habyo hari imbuto, hasi habyo hari umugisha; biratsinda, ntibitsindwa"; mbere y'igihe cya Hajj abwira aba-Quraysh ati: "Si umupfumu, si umusazi, si umusizi," maze amaherezo asaba ko babyita "uburozi," hamanuka Sura al-Muddaththir imirongo ya 11-26 ku bwe.

Igihe cy'i Maka (hafi 613–616 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 188-190 (Kur'an'ın i'câzı)

495. Kwemera kwa al-Nadr ibn al-Harith Imbere ya Quraysh

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Umwe mu mashitani y’aba-Quraysh al-Nadr ibn al-Harith yiyemereye ubwoko bwe ati: “Muhammad yari umusore mwakundaga cyane, uvuga ukuri kurusha abandi, wizerwa kurusha abandi muri mwe; umusatsi we ugiye imvi akazana ibi mwavuze ngo ‘ni umurozi, umupfumu, umusizi, umusazi.’ Ndahiye kuri Allah si na kimwe muri ibyo; ibintu bikomeye byabagezeho.”

Igihe cy’i Maka (hafi 613–619 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 190 (Kur'an'ın i'câzı)

---

496. Ubuhamya bwa As’ad ibn Zurara ku bya Korowani

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Ku munsi wa al-Aqabah, As’ad ibn Zurarah yabwiye Abbas ati: “Amagambo avuga ntasa n’amagambo y’abantu; buri wese uyamwumvishe amenya ko ari ukuri,” ahamya ko Korowani atari amagambo y’abantu.

Isezerano rya Aqaba (hafi 621–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 193 (Kur'an'ın i'câzı)

---

497. Ugutangarira kwa Amr ibn al-Jamuh kuri al-Fatiha

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Amr ibn al-Jamuh yumvise Sura al-Fatihah yasomwe n’umuhungu we wo mu basore ba Banu Salimah babaye Abayisilamu yaratangaye ati: “Mbega amagambo meza! Ese yose ameze atya?”

hafi 621–622 CE (Madina mbere ya Hijira)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 193 (Kur'an'ın i'câzı)

---

498. Qays ibn Nushba Yumva Korowani Akaba Umuyislamu

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Qays ibn Nushbah wo muri Banu Sulaym yaje amwumvise ﷺ yabwiye ubwoko bwe ati: “Numvise ibisobanuro by’Abaroma, imvugo y’Abaperesi, igisigo cy’Abarabu, ubupfumu bw’abapfumu n’amagambo y’abacira imigani b’aba-Himyar; amagambo ya Muhammad ntasa na kimwe muri ibyo; mumukurikire,” maze aba Umuyisilamu.

Igihe cy’i Madina (hafi AH 5–8)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 193 (Kur'an'ın i'câzı)

---

499. Inkuru Nziza ya Nyirasenge wa Uthman w’Umupfumukazi

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Nyirasenge w’umupfumukazi wa Uthman mu ijoro Ruqayyah yashyingiweho yamuhaye inkuru nziza mu gisigo avuga ati: “Muhammad ibn Abdullah ni Intumwa ya Allah; Jibril amuzanira uguhishurirwa,” amenyesha ubuhanuzi bwe maze Uthman aba Umuyisilamu kubera ibyo.

Igihe cy’i Maka, imyaka ya mbere y’ubuhanuzi (hafi 610–611 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 218 (Osman b. Affân'ın İslâm'ındaki âyetler bâbı)

500. Umar Yumva Sura al-Haqqa

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Mbere yo kuba Umuyisilamu, Umar yamucungiraga ﷺ muri Masjid al-Haram yumva Sura al-Haqqah yasomaga akibwira mu mutima we ati: "Ni umusizi" n'"umupfumu"; imirongo yasomaga ikamushubiza ako kanya iti: "Si amagambo y'umusizi… kandi si amagambo y'umupfumu," maze Islam yinjira mu mutima we.

Igihe cy'i Maka (hafi 615–616 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 221 (Ömer b. Hattâb'ın İslâm'ındaki âyetler bâbı)

501. Umwihayimana Abwira al-Ashajj Ibimenyetso by'Umuhanuzi Wacu ﷺ

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umwihayimana wari inshuti ya al-Ashajj wo muri Abd al-Qays yamenyesheje mbere yo gupfa umuhanuzi uzaza i Maka (arya impano, ntarya sadaka, hagati y'intugu ze hari ikimenyetso); mwishywa wa al-Ashajj, Amr ibn Abd al-Qays, woherejwe na we yabonye ibyo bimenyetso kuri we ﷺ maze aba Umuyisilamu.

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 224 (Dımâd'ın İslâm'ı bâbı (devamı))

502. Imyambi yo Kuraguza ya Rifa'a ibn Rafi' n'Ukwemera Kwe

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Yagejeje ﷺ Islam kuri Rifa'ah ibn Rafi' na mubyara we Mu'adh ibn Afra baje i Maka; Rifa'ah akurura umwambi w'amahirwe muri Ka'bah inshuro ndwi, zose uko ari ndwi hasohoka umwambi we ﷺ maze atanga ubuhamya.

Igihe cy'i Maka, mbere y'uko abagabo batandatu b'Abansar binjira muri Islam (hafi 620 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 300 (Rifâa'nın İslâm'ında görülen âyet bâbı)

503. Igisubizo cy'Imana ku Kuzura Igufwa Ryaboze

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Mu buryo buhuye n'ukuntu Ibrahim yacecekesheje Nimrod n'ikimenyetso, igisubizo cyo ku murongo wa Sura Ya-Sin (78-79) cyamanutse kuri Ubayy ibn Khalaf wamennye igufwa ryaboze akabaza ati: "Iri rizazurwa na nde?" kigira kiti: "Rizazurwa n'Uwarihanze bwa mbere."

Igihe cy'i Maka (610–622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 307 (peygamberlere verilen faziletlerin benzerinin veya daha üstününün ona verilmesi (muvâzât))

504. Umuyobozi w'Ikigo cy'Abihayimana Yemeza Umuhanuzi ﷺ

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Inkuru ya Jubayr ibn Mut'im: Kugira ngo atabona uko aba-Quraysh bamugirira nabi ﷺ, yagiye ahungira mu kigo cy'abihayimana; amaze iminsi itatu yakirwa, umukuru w'ikigo yamweretse ishusho ye ﷺ; Jubayr avuze ati: "Ndakeka barangije umurimo we," umukuru aravuga ati: "Ndahiye kuri Allah ntibashobora kumwica; ushaka kumwica ni we umwica; ni umuhanuzi, Allah azamutsindisha nta kabuza."

Igihe cy'i Maka (hafi 615–622 CE)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 51 (4. bâb: Tevrat ve İncil'de zikri)

---

505. Ikirura Kivuga n'Ukwemera kwa Abu Dharr

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Abu Dharr aragiye intama mu kibaya cya Marr akagarura intama ikirura cyari cyafashe, ikirura cyavuze kiti: "Ese urambuza ifunguro Allah yampaye?" Abu Dharr atangaye kiravuga kiti: "Igitangaje kurushaho ni umuhanuzi (hagati y'imisozi ibiri y'amabuye yirabura) umenyesha abantu ibyashize n'ibizaza," cyishingira kiti: "Nzarinda umukumbi wawe"; kubera ibyo Abu Dharr ajya i Maka (abifashijwemo na Ja'far, Hamzah na Ali) aba Umuyisilamu.

Igihe cy'i Maka (hafi 611–613 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 86-87 (fasl fî kelâmi'l-hayvânât)

---

506. Igisubizo Cyiza cy'Amajini kuri Sura al-Rahman

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Abasangirangendo be bacecetse igihe yasomaga ﷺ Sura ar-Rahman, yavuze ﷺ ati: "Amajini yashubije neza kurusha mwebwe; buri gihe iyo nasomaga umurongo 'Fabi-ayyi ala'i Rabbikuma tukadhdhiban,' yavugaga ati: 'Nyagasani wacu, nta na kimwe mu byiza byawe duhakana'" (inkuru ya Jabir).

Igihe cy'i Maka (Ijoro ry'Amajini); iyakiriwe ya Jabir i Madina

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 78 (Bâb 9: cinler ve şeytanlar üzerindeki hâkimiyeti, bazı cinlerin imanı)

---

507. Ijoro ry'Amajini n'Inkuru ya Ibn Mas'ud

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ijoro rimwe i Maka yazimiye ﷺ atera impungenge Abasangirangendo be; mu gitondo aza aturutse mu ruhande rwa Hira avuga ati: "Umuhamagara w'amajini yaje, nagiye kubasomera Korowani," abereka ibimenyetso by'amajini n'ibimenyetso by'imiriro yayo (Alqamah ayikuye kuri Ibn Mas'ud: "Mu ijoro ry'amajini nta n'umwe muri twe wari kumwe na we").

Igihe cy'i Maka (hafi 620–621 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 80 (Bâb 9: cinler ve şeytanlar üzerindeki hâkimiyeti, bazı cinlerin imanı)

---

508. Ukwemera n'Isezerano by'Amajini i Batn Nakhla

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Batn Nakhlah abantu icyenda bo mu bakuru b'amajini y'i Nusaybin na Yemen baje kwemera, hanyuma amajini 71.000 araza amuha ﷺ isezerano ku gusiba, isengesho, zakat, Hajj, jihad no kugira inama nziza Abayisilamu (nk'uko amajini yayobokewe Sulayman).

Igihe cy'i Maka (hafi 620 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 292 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

15 · Isra na Mi’raj: Urugendo rwa Nijoro n’Izamuka mu Ijuru (hafi 621 CE)

509. Urugendo rwa Nijoro n’Izamuka mu Ijuru

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Korowani ivuga ko Allah yajyanye umugaragu We nijoro amuvana kuri al-Masjid al-Haram amujyana kuri al-Masjid al-Aqsa. Inkuru zirambuye za hadithi zisobanura izamuka mu majuru n’itegekwa ry’amasengesho atanu ya buri munsi.

Igihe cya nyuma cy’i Maka, mbere ya Hijira.

ISOKO Umurongo 17:1 (Surat al-Isra); Sahih al-Bukhari 3887

---

510. Isra: Urugendo Rwe rwa Nijoro Rujya kuri al-Masjid al-Aqsa

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Isra: kujyanwa nijoro kuva muri Masjid al-Haram kugera muri Masjid al-Aqsa mu ijoro rimwe ﷺ.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.13; 1000 Mucize no.3 (s.18); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbü'l-mi'râc, no. 5863; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 252-253); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 415, 450; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); IslamHouse, The Miracles of Muhammad; Djamduri–Malinda, Journal of Islamic Education 6/1 (2021); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "İsrâ ve Mirac Hadisesinin Tarihi + İsrâ ve Mi'racın Ruhen mi, Bedenen mi Vuku Bulduğu Meselesi + İsrâ Hâdisesinin Kur'ân-ı Kerîm'de Açıklanışı + İsrâ ve Mi'rac Mu'cizesi Hâdisesini Rivâyet Eden Erkek ve Kadın Sahabîler + Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mekke'ye Dönüşü + Abdulmuttalib Oğullarının Peygamberimiz Aleyhisselâmı Aramaya Çıkışları" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Ferec İbn Cevzî, el-Vefa, c:1, s:218-219; İbn Esir, Usdu'l-gâbe, c:1, s:27; İbn Seyyid, Uyûnu'l-eser, c:1, s:148 / Kadı Iyaz, Şifâ, c:1, s:39; Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye ve'n-nihâye, c:3, s:114; Kastlânî, Mevâhibu'l-ledünniye, c:2, s:4 / Suyûtî, Hasâisü'l-kübrâ, c:1, s. 447-448; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:6, s:36 / İsra:1 / Suyûtî, Hasâisü'l-kübrâ, c:1, s:378 / İbrı İshak-İbnHişam, Sîre, c:2, s:39,43 / İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:1, s:214); Kütüb-i Sitte: Müslim 162 (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5570; no. 5571, c./s. 15/407-415]

---

511. Gusatura Igihimba Cye no Kucyoza mu Joro rya Isra

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra, igisenge cy’inzu ye ﷺ cyarasatuwe, igatuza cye kirafungurwa cyozwa n’amazi ya Zamzam cyuzuzwa ukwemera n’ubwenge.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.13; 1000 Mucize no.2 (s.18); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbü'l-mi'râc, no. 5864; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 111-112); c. 1, s. 254, 273, 275, 284); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâm'ın Göğsünün Yarılıp Kalbine İman ve Hikmet Dolduruluşu" (kitabın dipnotu: Buhârî, Sahih, c:1, s:91, Müslim, Sahîh, c:1, s:14); Kütüb-i Sitte: Buhârî 349, Müslim 163 (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5568]

---

512. Buraq Azanwa kandi Akamugandukira

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Kuzanwa kwa Buraq no kumuyobokera ﷺ.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.13; 1000 Mucize no.4 (s.18); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 258); ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 84-85; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Burak'ın Getirilişi ve Peygamberimiz Aleyhisselâmın Ona Bindirilişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:50, 214; Buhârî, c:4, s: 248; Müslim, Sahîh, c:1, s:145; Beyhakî, Delâil, c:2, s:363,396; Taberî, Tefsîr, c:15, s:5; Tirmizi, Sünen, c:5, s:301); Kütüb-i Sitte: Buhârî (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5568]

---

513. Mi’raj: Kuzamurwa mu Majuru Arindwi

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Mi’raj: gukingurwa kw’imiryango y’ijuru no kuzamurwa kwe ﷺ mu majuru arindwi.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.28; 1000 Mucize no.1 (s.13), no.5 (s.18); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbü'l-mi'râc, no. 5862; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 252-254, 273-275); ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 257, 281, 289-290; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Göklere Çıkarılışı ve Orada Bazı Peygamberlerle Karşılaşıp Selâmlaşması" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Kâmil, c:2, s:52; İbn İshak-İbn Hişam, c:2, s:41, 44-45,48; Beyhakî, Delâil, c:2, s:383,391; Buhârî, c:1, s:92,248; C:4,S:248-249; Müslim, c:1, s:145-146,148,152; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:207,209,257); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3887, Müslim 164 (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5568]

---

514. Guhura Kwe n’Abahanuzi no Kubayobora mu Isengesho

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj yahuye ﷺ n’abahanuzi kandi ababera imam i Yeruzalemu.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.28; 1000 Mucize no.8 (s.18); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbü'l-mi'râc, no. 5866; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 3. bâb, İsrâ faslı; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 255, 264, 269, 289, 295); c. 1, s. 264-265, 289-290, 294); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın İmam Olup Peygamberlere Namaz Kıldırışı" (kitabın dipnotu: Nesâî, c:1, s:222; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:214; Müslim, Sahîh, c:1, s:145; İbn İshak-İbn Hişam, c. 2, s. 39; İbn Esîr, Kâmil, c:2, s:52); "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Göklere Çıkarılışı ve Orada Bazı Peygamberlerle Karşılaşıp Selâmlaşması" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Kâmil, c:2, s:52; İbn İshak-İbn Hişam, c:2, s:41, 44-45,48; Beyhakî, Delâil, c:2, s:383,391; Buhârî, c:1, s:92,248; C:4,S:248-249; Müslim, c:1, s:145-146,148,152; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:207,209,257); Kütüb-i Sitte: Müslim 172; Nesâî 450 (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5568]

---

515. Guhura Kwe n’Abamarayika n’Umumarayika w’Urupfu muri Mi’raj

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj yaganiriye ﷺ n’abamarayika barimo umumarayika w’urupfu.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO 1000 Mucize no.9 (s.18); Kütüb-i Sitte: Buhârî (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5568]

---

516. Kwibonera Igihano cy’Umuriro muri Mi’raj

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj yabonye ﷺ ibice bitandukanye by’ibihano by’umuriro wa Jahannam.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO 1000 Mucize no.6 (s.18); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâma Cehennemin Gösterilişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:45-46; İbn Esîr, Kâmil, c:2, s:55; Buhârî, Sahîh, c:5, s:190; Ebu'l-Fidâ, Nihâye,

c:3, s:111); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvud, Edeb 40, (4878, 4879); İbn Mâce 2273 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4323, c./s. 12/313; no. 6692]

---

517. Kubona Inema z'Ijuru muri Mi'raj

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi'raj yabonye ﷺ ibyiza by'Ijuru (nka Kawthar n'ibindi).

hafi 621 CE (Isra na Mi'raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO 1000 Mucize no.7 (s.18); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 254, 256, 260); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Mirac Gecesinde Peygamberimiz Aleyhisselâmın Cennete Götürülüşü" (kitabın dipnotu: Al-i İmran: 133 / Buhârî, Sahih, c:1, s: 93; c:6, s:92; Müslim, Sahih, c:1, s:149; İbn Esîr, Kâmil, c: 2, s:55;); Kütüb-i Sitte: Buhârî (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5568]

---

518. Kwibonera Imimerere y'Isi Itagaragara

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Yitegereje ﷺ imiterere y'isi itaboneka (Bayt al-Ma'mur, Sidrat al-Muntaha).

hafi 621 CE (Isra na Mi'raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.28; 1000 Mucize no.10 (s.18); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 253, 274); ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 904; 917; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Göklere Çıkarılışı ve Orada Bazı Peygamberlerle Karşılaşıp Selâmlaşması" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Kâmil, c:2, s:52; İbn İshak-İbn Hişam, c:2, s:41, 44-45,48; Beyhakî, Delâil, c:2, s:383,391; Buhârî, c:1, s:92,248; C:4,S:248-249; Müslim, c:1, s:145-146,148,152; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:207,209,257); "Sidretü'l-Müntehâ'ya Yükseliş" (kitabın dipnotu: Buhârî, Sahîh, c:1, s:93; c: 8, s:24; c:4, s:249; Ahmed b. Hanbel, c:4, s:207-209, c:1, s:367; c:3, s:128, c:5, s:144; Bedrüddin Aynî, Umdetu'l-Kârî, c:4, s:45; İbn Ebi Şeybe, Musannef, c:14, s:304,309; Tirmizî, Sünen, c:5, s. 397); "Kur'ân-ı Kerîm'in Mirac Hakkındaki Açıklaması + Cennetü'l-Me'vâ, Kürsî ve Arş" (kitabın dipnotu: Necm: 1-18 / Taberî, Tefsir, c:27, s:55; c:3, s:10; Nesefî, Medârik, c:1, s:128); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 12; Müslim, İman 264, (164) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5109; no. 5568]

---

519. Kubona Jibril mu Ishusho Ye Nyayo kuri Sidrat al-Muntaha

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Mi'raj yabonye ﷺ Jibril ubwa kabiri mu ishusho ye y'ukuri kuri Sidrat al-Muntaha.

hafi 621 CE (Isra na Mi'raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.28; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 200-201; c. 1, s. 270); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Kur'ân-ı Kerîm'in Mirac Hakkındaki Açıklaması + Cennetü'l-Me'vâ, Kürsî ve Arş" (kitabın dipnotu: Necm: 1-18 / Taberî, Tefsir, c:27, s:55; c:3, s:10; Nesefî, Medârik, c:1, s:128); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Tefsir, Maide 7, (Bed'ül-Halk 6, Tefsir, Necm 1, Tevhid 4; Müslim İman, 287, (177); Tirmizî, Tefsir, En'am (3070) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5160]

---

520. Itegekwa ry'Amasengesho Atanu ya Buri Munsi muri Mi'raj

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi'raj isengesho ry'ibihe bitanu ku munsi ryategetswe.

hafi 621 CE (Isra na Mi'raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.83; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 3. bâb, İsrâ faslı; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 253-257, 266, 268, 274); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim, Tirmizî, Nesâî ; İbn Mâce 1400 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5568; no. 5569; no. 2331; no.

521. Bayt al-Maqdis Yerekwa Imbere y’Amaso Ye Igihe Yasubizaga Quraysh

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Aba-Quraysh bamugerageje, Bayt al-Maqdis yazanywe imbere y’amaso ye ﷺ maze ayisobanura ari i Maka igice ku gice.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.13; 1000 Mucize no.11 (s.19); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbü'l-mi'râc, no. 5866-5867; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Physical Miracles of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 261, 266, 289, 294); ayrıca: Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 85; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "İsrâ ve Mi'rac Mu'cizesinin Kureyş Halkına Haber Verilişi + Müşriklerin Peygamberimiz Aleyhisselâma Beytü'l-Makdis ve Beytü'l-Makdis Mescidi Hakkında Sorular Sormaları" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:39,40, 43; Zehebî, Târîh, s:245-246,248-249; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:215; Ebu'l-Fidâ, Tefsîr, c:3, s:21 / Zehebî, Târîhu'l-islâm, s:246,250; İbn Sa'd, Tabakât, c:11, s: 215); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim, Tirmizî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5570]

522. Kumenyesha Imimerere y’Urugendo rwa Quraysh Agarutse Avuye muri Isra

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Agarutse avuye muri Isra yamenyesheje ﷺ aho urugendo rw’aba-Quraysh ruri, ingamiya yazimiye n’igihe ruzagerera.

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.13; 1000 Mucize no.12 (s.20); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 257, 263, 294, 296-297); ayrıca: IslamHouse, The Miracles of Muhammad; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 233; c. 18, s. 119, 133, 143; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 24; c. 1, s. 121-122; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 96; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Müşriklerin Kervanları Hakkındaki Soruları" (kitabın dipnotu: İbn Seyyid, Uyunul-eser, c:1, s:142; Diyarbekrî, Hamîs, c:1, s:315-316; Ebu'l-Fidâ, Tefsir, c:3, s:22; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:44)

523. Guhagarika Kurenga kw’Izuba Kugira ngo Urugendo Rugere

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Mu gitondo cya Isra yabwiye ﷺ aba-Quraysh iby’urugendo n’ikimenyetso cyarwo avuga ati: “Ruzaza ku wa Gatatu”; uwo munsi aba-Quraysh bategereje umunsi wenda kurangira urugendo rutaraza; arasenga ﷺ, umunsi wongererwa isaha imwe kandi izuba rirafatwa kugeza urugendo ruje (habs al-shams).

Iminsi nyuma ya Isra, hafi 621 CE

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 12. fasıl (inşikāk-ı kamer ve habs-i şems)

524. Kubona Inyandiko Ivuga Ali ku Nkingi y’Intebe y’Ubwami

Yahimbwe (Mawdu’) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Mi’raj yabonye ﷺ ku nkingi ya Arsh handitse ngo: “La ilaha illallah Muhammadun Rasulullah, namufashishije Ali.”

hafi 621 CE (Mi’raj)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 13 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

525. Kubona Amazina y’Abakalifa Bayobowe Yanditse ku Ntebe y’Ubwami

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ kuri Arsh hamwe n’ijambo rya tawhid handitse ngo: “Abu Bakr al-Siddiq, Umar al-Faruq, Uthman Dhu al-Nurayn”; mu nkuru ya Abu al-Darda handitse mu rumuri rwera ku cyapa cy’icyatsi kuri Arsh.

hafi 621 CE (Isra)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 13 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

526. Kubona Izina rya Abu Bakr muri Buri Juru

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj muri buri juru yanyuzemo ﷺ yasangaga handitse ngo: “Muhammadun Rasulullah” n’inyuma yabyo ngo: “Abu Bakr al-Siddiq.”

hafi 621 CE (Mi’raj)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 13 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

527. Kwigishwa Adhana muri Mi’raj no Kuyobora Isengesho

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Kugira ngo yigishwe adhan yajyanywe ﷺ kuri Buraq ku gitambaro kiri hafi ya al-Rahman; umumarayika wasohotse mu gitambaro atora adhan buri nteruro yayo yemezwa inyuma y’igitambaro ngo: “Umugaragu wanjye yavuze ukuri”; umumarayika amugira imam w’abaturage bo mu ijuru (barimo Adam na Nuh).

hafi 621 CE (Mi’raj)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 15 (ezanda anılması bâbı)

528. Ibintu Bitatu Yahawe kuri Sidrat al-Muntaha

Sahih (Y’ukuri) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj yagejejwe ﷺ kuri Sidrat al-Muntaha ahabwa ibintu bitatu: amasengesho atanu, imirongo ya nyuma ya Sura al-Baqarah, n’imbabazi z’ibyaha bikomeye ku bo mu muryango we batabangikanyije Allah (inkuru ya Ibn Mas’ud).

Isra na Mi’raj, hafi 621 CE

ISOKO Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbü'l-mi'râc, no. 5865

529. Gusenga Kwe mu Bice Bitagatifu mu Nzira ya Isra

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu nzira ya Isra ku kimenyetso cya Jibril yamanutse ﷺ asengera mu gihugu cy’iyimuka rye i Taybah (Yathrib), kuri Tur Sina aho Allah yavuganiye na Musa (iruhande rw’igiti cya Musa i Madyan), n’i Betelehemu aho Isa yavukiye.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 255, 262 (İsrâ bâbı (Enes ve Şeddâd b. Evs hadisleri))

530. Ibimenyetso by'Ibiremwa Byagaragaye mu Nzira ya Isra

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu nzira ya Isra yabonye ﷺ ku nkengero y'inzira umugore ushaje, umuntu wataye inzira amuhamagara n'abantu batatu bamuramutsa bati: "Al-salam alayka ya Awwal, ya Akhir, ya Hashir"; Jibril abisobanura nk'ubuzima busigaye bw'isi, Iblis na Ibrahim-Musa-Isa.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 258 (İsrâ bâbı (Enes hadisi))

531. Kutita ku Mahamagara Aturuka Iburyo n'Ibumoso muri Isra

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu nzira ya Isra iburyo n'ibumoso bwe abahamagara bahamagaye bati: "Yewe Muhammad, tegereza, ndakubaza," hagaragara n'umugore utatse warambuye amaboko ariko ntiyita kuri n'umwe muri bo ﷺ; Jibril abisobanura nk'abahamagara b'Abayahudi, abahamagara b'Abakirisitu n'isi, avuga ati: "Iyo ubasubiza umuryango wawe wari kuba Abayahudi/Abakirisitu ukurutisha isi ubuzima bwa nyuma."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 276-277 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd el-Hudrî hadisi))

532. Guhitamo Amata Hagati y'Amata na Divayi

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

I Bayt al-Maqdis (mu nkuru zimwe mu majuru) ahawe ﷺ amata na divayi (mu nkuru zimwe amazi cyangwa ubuki na byo), yahisemo amata; Jibril avuga ati: "Wahisemo kamere (fitrah); iyo ufata divayi umuryango wawe wari kuyoba."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 252, 258, 263, 272, 286, 289 (İsrâ bâbı (Enes, Suheyb, Şeddâd, Ebû Hüreyre hadisleri))

533. Jibril Acukura Urutare Akazirika Buraq

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Ageze i Bayt al-Maqdis, Jibril yatoboye ibuye n'urutoki rwe azirikaho Buraq.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 261 (İsrâ bâbı (Büreyde hadisi))

534. Adam mu Ijuru Aseka kandi Arira Igihe Yarebaga Urubyaro Rwe

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi'raj mu ijuru ry'isi yabonye ﷺ Adam igihe yarebaga ibicu by'iburyo bwe (roho z'urubyaro rwe rw'abajya mu Ijuru) aseka, naho iby'ibumoso bwe (abajya mu muriro) arira.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 275, 277 (İsrâ bâbı (Ebû Zer ve Ebû Saîd hadisleri))

---

535. Kurira kwa Musa mu Ijuru rya Gatandatu

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi'raj mu ijuru rya gatandatu atandukanye na Musa, Musa yarariraga avuga ati: "Mu muryango w'umusore woherejwe nyuma yanjye abazinjira mu Ijuru bazaba benshi kurusha abazinjira mu muryango wanjye."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 274 (İsrâ bâbı (Mâlik b. Sa'saa hadisi))

---

536. Kuzamuka Kwe ku Rwego Aho Yumvise Urukoma rw'Ikalamu

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi'raj yazamuwe ﷺ ahantu haringaniye aho yumvise urusaku rw'amakaramu.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 276 (İsrâ bâbı (Ebû Zer hadisi))

---

537. Inzuzi Enye Zituruka mu Muzi wa Sidrat al-Muntaha

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Yabonye ﷺ imigezi ine ituruka mu muzi wa Sidrat al-Muntaha: ibiri ihishe (mu Ijuru), ibiri igaragara (Nili na Efurate); mu nkuru ya Abu Hurayrah imigezi y'amazi, amata, divayi n'ubuki.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 254, 274, 288 (İsrâ bâbı (Enes, Mâlik b. Sa'saa, Ebû Hüreyre hadisleri))

---

538. Amabara Meza Cyane Atwikiriye Sidrat al-Muntaha

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Yabonye ﷺ Sidrat al-Muntaha itwikiriwe n'ibinyugunyugu bya zahabu (farash) n'amabara y'ubwoko bwose.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 259, 268 (İsrâ bâbı (Enes ve İbn Mes'ûd hadisleri))

---

539. Kubona Jibril Ameze nk'Ikirago Cyashaje Kubera Gutinya Allah

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra muri al-Mala' al-A'la yabonye ﷺ Jibril nk'igitambaro gishaje (cyahiniye) kubera gutinya Allah.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 261 (İsrâ bâbı (Câbir hadisi))

---

540. Kubona Musa Asenga mu Mva Ye

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra iruhande rw'umusozi w'umusenyi utukura yabonye ﷺ Musa ahagaze asenga mu mva ye.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 258-259, 266, 290 (İsrâ bâbı (Enes, İbn Abbas, Ebû Hüreyre hadisleri))

---

541. Guhura Kwe na Malik Umurinzi w'Umuriro

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ Malik umurinzi wa Jahannam afite isura ijunjamye kandi irakaye; Malik aramuramutsa kandi amenyeshwa ko kuva Jahannam yaremwa atigeze aseka na rimwe.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 257, 265, 272 (İsrâ bâbı (Enes, İbn Abbas, Ömer hadisleri))

---

542. Kubona Dajjal n'Amaso Ye mu Joro rya Isra

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ Dajjal n'amaso ye atari mu nzozi kandi asobanura ibimenyetso bye (munini, w'inzobe, ijisho rimwe nk'inyenyeri irabagirana, umusatsi we nk'amashami y'igiti).

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 264-265, 292 (İsrâ bâbı (İbn Abbas ve Ümmü Hânî hadisleri))

---

543. Kumva Umuhumuro Mwiza w'Uwasokozeraga Umukobwa wa Farawo

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yumvise ﷺ impumuro nziza maze Jibril amumenyesha ko ari impumuro y'umusokoresha w'umukobwa wa Farawo (Mashitah) n'abana be, ko uwo mugore yajugunywe hamwe n'abana be mu nkono ishyushye y'umuringa kubera ko yavuze ati "Bismillah," kandi ko uruhinja rwe rwonka rwavuze ruti: "Ihangane mama, uri ku kuri."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 261, 265 (İsrâ bâbı (Übey b. Kâ'b ve İbn Abbas hadisleri))

---

544. Kumva Umurindi w'Ibirenge bya Bilal mu Ijuru mu Joro rya Isra

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yumvise ﷺ mu Ijuru urusaku (rw'ibirenge) maze amenyeshwa ko ari umutwazi wa adhan Bilal; agarutse amuha inkuru nziza ati: "Bilal yarokotse."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 264 (İsrâ bâbı (İbn Abbas hadisi))

---

545. Kubona mu Muriro Abavuga Abandi n'Umugabo Wishe Ingamiya mu Joro rya Isra

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ mu muriro itsinda rirya imirambo (abavuga abandi inyuma barya inyama z'abantu) n'umugabo ufite uruhu rutukura, amaso y'ubururu n'umusatsi w'injyeri (uwishe ingamiya ya Salih).

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 264 (İsrâ bâbı (İbn Abbas hadisi))

---

546. Kubona Abikuba n'Inzara z'Umuringa mu Joro rya Isra

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ itsinda ryishimagura mu maso no mu bituza n'inzara zabo z'umuringa; Jibril avuga ati: "Aba ni abarya inyama z'abantu kandi bagatuka icyubahiro cyabo."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 258 (İsrâ bâbı (Enes hadisi))

---

547. Kubona Abavugizi Bafite Iminwa Ikatwa n'Imikasi y'Umuriro mu Joro rya Isra

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ itsinda iminwa yabo (n'indimi zabo) ikatwa n'imikasi y'umuriro, ikaswe igasubira uko yari iri; Jibril avuga ati: "Aba ni abavugabutumwa b'umuryango wawe batakora ibyo bavuga."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 259, 284 (İsrâ bâbı (Enes ve Ebû Hüreyre hadisleri))

---

548. Kubona Inyandiko y'Ituro n'Inguzanyo ku Muryango w'Ijuru

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ ku muryango w'Ijuru handitse ngo: "Sadaka ihembwa inshuro icumi, inguzanyo (qard) ihembwa inshuro cumi n'umunani," maze Jibril asobanura impamvu.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 259 (İsrâ bâbı (Enes hadisi))

---

549. Umuhumuro We Nyuma yo Kugaruka Avuye muri Isra

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Nyuma yo kugaruka avuye muri Isra, impumuro ye ﷺ yabaye nk'impumuro y'umugeni, ndetse iruta n'iyo.

Nyuma ya Isra (kuva hafi 621 CE kugera nyuma)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 259 (İsrâ bâbı (Enes hadisi))

---

550. Kugabana Iyerekwa n'Ijambo mu Joro rya Isra

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ Nyagasani we; bivugwa (bivuye kuri Ka'b) ko kubona Imana (ru'yah) no kuvugana na yo (kalam) byagabanyijwe hagati ye na Musa.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 259, 297 (İsrâ bâbı (Enes hadisi; mürseller))

---

551. Kubona Uwaka Inyungu Yoga mu Ruzi kandi Aterwa Amabuye mu Kanwa

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ umugabo woga mu mugezi kandi aterwa amabuye mu kanwa ke; amenyeshwa ko uwo ari uwariye inyungu z'ikirenga (riba).

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 262 (İsrâ bâbı (Semüre b. Cündeb hadisi))

---

552. Kwerekana Abahanuzi n'Imiryango Yabo n'Abantu Ibihumbi Mirongo Irindwi Binjira mu Ijuru Batabazwe

Sahih (Y'ukuri) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yeretswe ﷺ abahanuzi hamwe n'imiryango yabo (bamwe bafite itsinda, abandi abantu bake, abandi nta muntu); nyuma y'ubwoko bwinshi bwa Musa yabonye umuryango we wuzuye ikirere kandi amenyeshwa ko muri bo abantu ibihumbi mirongo irindwi bazinjira mu Ijuru nta kubazwa.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 266 (İsrâ bâbı (İbn Abbas hadisi))

---

553. Indamutso ya Ibrahim ku Muryango n'Inama ku Biti by'Ijuru

Hasan (Nziza) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra Ibrahim yamwoherejeho ubutumwa agira ati: "Utashye umuryango wawe umbabarire; ubutaka bw'Ijuru ni bwiza, amazi yaryo araryoshye, ryo ubwaryo riraringaniye; ibiti byaryo ni subhanallah, alhamdulillah, la ilaha illallah, Allahu akbar (na la hawla wa la quwwata illa billah)."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 266, 270, 275 (İsrâ bâbı (İbn Mes'ûd, İbn Abbas, Ebû Eyyûb hadisleri))

---

554. Amagambo ya Musa na Ibrahim mu Joro rya Isra

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra mu nzira Musa wasabaga Nyagasani we mu ijwi riranguruye yavuze ati: "Urakaza neza muhanuzi utazi gusoma no kwandika"; na Ibrahim wari wicaye munsi y'igiti cyera imbuto nk'amatara hamwe n'umuryango we amugira inama ati: "Mwana wanjye, iri joro uzahura na Nyagasani wawe; umuryango wawe ni uwa nyuma mu miryango kandi ni uw'intege nke kurusha indi, nubishobora ushyire ibyifuzo byawe byose ku muryango wawe."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 268-270 (İsrâ bâbı (İbn Mes'ûd hadisi))

---

555. Kugezwa mu Ngoro y'Amasaro n'Ihishurwa ry'Ibiranga Bitatu

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra yagejejwe ﷺ ku ngoro y'amasaro no ku buriri bwa zahabu maze ahishurirwa ibintu bitatu: ko ari umutware w'abahanuzi, imam w'abatinya Imana n'umuyobozi w'abafite mu maso n'ibirenge birabagirana (ghurr muhajjalin).

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 271 (İsrâ bâbı (Abdullah b. Es'ad b. Zürâre hadisi))

---

556. Kumva Gusingiza kw'Abamarayika mu Majuru yo Hejuru

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra afite Jibril iburyo bwe na Mika'il ibumoso bwe yazamuwe ﷺ mu majuru yo hejuru maze mu majuru yo hejuru yumva ugusingiza kw'ibiremwa bihinda umushyitsi kubera igitinyiro cya Allah bigira biti: "Subhana al-aliyy al-a'la."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 262, 271 (İsrâ bâbı (Abdurrahman b. Kurt ve Sehl b. Sa'd hadisleri))

---

557. Kuzana Urwego rwa Mi'raj i Bayt al-Maqdis

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

I Bayt al-Maqdis yazaniwe ﷺ urwego (Mi'raj) rufite ubwiza budasanzwe umuntu upfa yerekezaho amaso ye kandi roho z'abantu zizamukiraho, maze aruzamukiraho mu ijuru.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 277 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd el-Hudrî hadisi))

---

558. Kubona Umumarayika Isma'il ku Muryango w'Ijuru rya Hasi

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Ku muryango w'ijuru ry'isi yabonye ﷺ umumarayika witwa Ismail uyobora abamarayika ibihumbi mirongo irindwi buri wese muri bo ayobora abamarayika ibihumbi ijana.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 277 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd el-Hudrî hadisi))

---

559. Kubona Igihano cy'Abarya Umutungo w'Imfubyi

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi'raj yabonye ﷺ itsinda rifite iminwa nk'iy'ingamiya, mu kanwa kabo hajugunywamo amabuye y'umuriro agasohokera hasi; amenyeshwa ko abo ari abarya imari y'imfubyi mu mahugu.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 278 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd el-Hudrî hadisi))

---

560. Kubona Abaka Inyungu Bafite Inda Zimeze nk'Amazu

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi'raj yabonye ﷺ itsinda rifite inda nk'amazu (zirimo inzoka zigaragara inyuma), uko bagerageza guhaguruka bakagwa; amenyeshwa ko abo ari abarya riba.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 278, 290 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd ve Ebû Hüreyre hadisleri))

561. Kubona Igihano cy’Abasambanyi muri Mi’raj

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj yabonye ﷺ itsinda rirya inyama mbisi zinuka kandi imbere yabo hari inyama nziza/zitetse n’abagore bamanitswe ku mabere yabo (n’ibirenge byabo); amenyeshwa ko abo ari abasambanyi.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 278, 284 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd ve Ebû Hüreyre hadisleri))

562. Kubona Abavuga Abandi Barya Inyama Zabo Bwite

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj yabonye ﷺ itsinda rikatwa inyama ku mpande zabo bakazigaburirwa; amenyeshwa ko abo ari abavuga abandi inyuma bakabanenga (hammaz-lammaz).

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 278 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd el-Hudrî hadisi))

563. Kwinjira muri al-Bayt al-Ma’mur no Kubona Amatsinda Abiri y’Umuryango We

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Yinjiye ﷺ muri Bayt al-Ma’mur arasenga; abona igice kimwe cy’umuryango we cyinjiranye na we cyambaye imyenda yera, naho ikindi gice cyambaye imyenda yanduye (ijimye) kigumishwa hanze nubwo cyari ku byiza.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 279 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd el-Hudrî hadisi))

564. Inkuru Nziza kuri Zayd y’Umwari wo mu Ijuru

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj yinjiye mu Ijuru yahuye ﷺ n’umukobwa wavuze ati: “Ndi uwa Zayd ibn Harithah,” maze abimenyesha Zayd nk’inkuru nziza.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 279 (İsrâ bâbı (Ebû Saîd el-Hudrî hadisi))

565. Ubuhamya bwa Patriyarki wa Iliya ku Joro rya Isra

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Abu Sufyan ashatse kumusebya imbere ya Kayisari avuga ati: “Aravuga ko yagiye muri Masjid al-Aqsa akagaruka mu ijoro rimwe,” umupatriki wa Aelia yatanze ubuhamya ati: “Nzi iryo joro; umuryango umwe w’umusigiti twagerageje uko dushoboye ntitwashobora kuwufunga; mu gitondo nabonye ibuye riri iruhande rw’umuryango ryatobowe kandi hariho ikimenyetso cyo kuzirikaho itungo.”

Ijoro rya Isra (hafi 621 CE); iyakiriwe: igihe cy’amasezerano ya Hudaybiyya (AH 6–7 / 628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 280-282 (İsrâ bâbı (Ebû Süfyân hadisi))

566. Ishusho y’Abatabazi Yagaragaye mu Joro rya Isra

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ itsinda ribiba mu munsi umwe rigasarura mu munsi umwe, uko basaruye imyaka igasubira uko yari iri; amenyeshwa ko abo ari abarwanyi bo mu nzira ya Allah ibikorwa byabo byiza byikubwa inshuro magana arindwi.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 284 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

567. Kubona Igihano cy’Ababona Isengesho Riremereye

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ itsinda imitwe yabo imenagurwa n’amabuye, yamenagurwa igasubira uko yari iri; amenyeshwa ko abo ari abo imitwe yabo iremererwa n’isengesho ry’itegeko.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 284 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

568. Kubona Igihano cy’Abadatanga Zakat

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ itsinda rifite ibice imbere n’inyuma byaryo, ririsha nk’amatungo ibyatsi by’amahwa n’amabuye ya Jahannam; amenyeshwa ko abo ari abatanga zakat y’imari yabo.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 284 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

569. Ishusho y’Abambuzi bo ku Nzira n’Abahemukira Ibyo Babikijwe

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ mu nzira igiti gishwanyaguza buri kintu kihanyuze (urugero rw’abambuzi bo mu nzira) n’umugabo wongeraga ku kirundo cy’inkwi atashoboraga guterura (urugero rw’uwikoreye ibyo yaragijwe atashoboraga kwishyura).

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 284 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

570. Ishusho y’Ijambo Rikomeye Risohoka mu Kanwa

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra yabonye ﷺ ikimasa kinini gisohoka mu mwobo muto kigashaka kongera kwinjira ntigishobore; amenyeshwa ko icyo ari urugero rw’uvuga ijambo rikomeye akicuza ariko ntashobore kurisubiza inyuma.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 284 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

571. Kumva Amahamagara y'Ijuru n'Umuriro

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijoro rya Isra mu kibaya gikonje kandi gihumura neza yumvise ﷺ ijwi ry'Ijuru rivuga riti: "Nyagasani, tanga ibyo wasezeranyije" n'igisubizo cya Allah, naho mu kibaya kinuka nabi yumva ijwi rya Jahannam n'igisubizo cya Allah.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 285 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

572. Ubuhangange bw'Intumwa ya Allah ﷺ mu Nama y'Abahanuzi

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

I Bayt al-Maqdis yahuye ﷺ na roho z'abahanuzi; Ibrahim, Musa, Dawud, Sulayman na Isa basimburanye gusingiza Nyagasani wabo ku bw'ibyiza yabahaye, na we ﷺ asingiza (ko yagizwe impuhwe ku biremwa, Furqan, umuryango mwiza kandi utabogamye, kwagurwa kw'igatuza cye, gushyirwa hejuru kw'izina rye, kugirwa uw'ibanze n'uw'iherezo), maze Ibrahim avuga ati: "Muhammad yabarushije ibi."

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 285-286 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

573. Gusukurwa kw'Abogejwe mu Nzuzi Eshatu

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu ijuru rya karindwi iruhande rwa Ibrahim wari wicaye ku muryango w'Ijuru yabonye ﷺ itsinda rifite mu maso hera de n'irindi tsinda rifite amabara yijimye; ab'icya kabiri bogera mu migezi itatu (impuhwe za Allah, ubuntu bwe n'ikinyobwa gisukuye) barasukurwa basanga abandi, kandi amenyeshwa ko abo ari abavanze igikorwa cyiza n'ikibi hanyuma bakicuza.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 287-288 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

574. Impano Zihariye za Nyagasani We ku Ntumwa ya Allah ﷺ kuri Sidra

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Kuri Sidrah Nyagasani we yamubwiye ﷺ ati: "Saba" amubwira ko yamugize inshuti ye (habib), ko yamwohereje ku bantu bose, ko yaguye igatuza cye akanashyira hejuru izina rye, ko yagize umuryango we umuryango utabogamye kandi mwiza kurusha iyindi, ko yamuhaye sab' al-mathani, iherezo rya Sura al-Baqarah rivuye mu butunzi bwo munsi ya Arsh, Kawthar n'imigabane umunani (Islam, hijrah, jihad, isengesho, sadaka, igisibo cya Ramadani, gutegeka ibyiza, kubuza ibibi).

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 288-289 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

575. Imirabyo mu Kirere no Kuboneka kw'Amashitani

Da'if (Idakomeye) ISRA NA MI'RAJ

Mu gihe cya Mi’raj hejuru y’ijuru rya karindwi yabonye ﷺ inkuba, imirabyo n’inkuba zikubita; amanuka mu ijuru ry’isi abona amashitani azenguruka hafi y’amaso y’abantu ayabuza gutekereza ku bwami bw’amajuru.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 290 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre hadisi))

---

576. Kwemeza kwa Abu Bakr n’Izina rya al-Siddiq

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Agarutse avuye muri Isra yabwiye ﷺ Jibril ati: “Ubwoko bwanjye ntibuzanyemera,” maze Jibril avuga ati: “Abu Bakr azakwemera, ni al-Siddiq”; mu gitondo aba-Quraysh bamuhinyuye kandi bamwe bava mu idini, Abu Bakr aravuga ati: “Muri ibirenze ibi, mu nkuru y’ijuru iza mu gitondo na nimugoroba ndamwemera,” aramuhamya maze ahabwa izina rya “al-Siddiq.”

Mu gitondo nyuma ya Isra (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 290-291 (İsrâ bâbı (Ebû Hüreyre ve Âişe hadisleri))

---

577. Imbuto y’Ijuru n’Isamwa rya Fatima

Yahimbwe (Mawdu’) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra mu Ijuru yariye ﷺ urubuto yahawe na Jibril, rwo mu mugongo we ruhinduka intanga maze Khadijah asama Fatimah; uko yakumburaga impumuro y’Ijuru yahumekaga Fatimah.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 291 (İsrâ bâbı (Âişe hadisi))

---

578. Umm Hani Abona Urumuri mu Mutima w’Intumwa ya Allah ﷺ

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu gitondo cya Isra ubwo Umm Hani yafataga ku mwenda we avuga ati: “Ntukabibwire aba-Quraysh,” umwenda we ufungutse ku nda yabonye mu mwanya w’umutima we urumuri rurabagirana rwenda gufata amaso ye maze yikubita hasi mu kubama.

Mu gitondo nyuma ya Isra (hafi 621 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 293 (İsrâ bâbı (Ümmü Hânî hadisi))

---

579. Ijambo ry’Imana n’Iyerekwa kuri Sidrat al-Muntaha

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Kuvugana kwa Allah na we ﷺ kuri Sidrat al-Muntaha: “Nahaye Ibrahim ubucuti bwanjye, Musa ijambo ryanjye; wowe yewe Muhammad, naguhaye kuvugana imbonankubone”; yavuze ﷺ ati: “Allah yahaye Musa ijambo, jye ampa kumubona; yansumbishije Maqam Mahmud na Hawd” (inkuru za Ibn Mas’ud, Salman na Jabir).

Mi’raj, hafi 621 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 330 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

580. Ubugufi bw’‘Intera y’Imiheto Ibiri’ mu Joro rya Isra

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu ijoro rya Isra Nyagasani we yamwegereje ﷺ “nk’intera y’imiheto ibiri cyangwa hafi kurushaho” amubaza ati: “Ese byakubabaje ko nakugize uwa nyuma mu bahanuzi n’umuryango wawe uwa nyuma mu miryango?” (inkuru ya Anas).

Isra, hafi 621 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 331 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

581. Urutare rw’i Yeruzalemu Rworoha nk’Ifu y’Ubugari

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Ibuye ry’i Bayt al-Maqdis ryoroshye munsi y’ukuboko kwe ﷺ nk’igikoma; ibyo bikaba byaragaragaye aho itungo rye ryahagaze kandi abantu kugeza ubu bagakora kuri icyo kimenyetso.

Isra na Mi’raj (hafi 621 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 915 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

582. Kujya kuri Rafraf no Kuzamuka kwa Nyagasani We muri Mi’raj

Da’if (Idakomeye) ISRA NA MI’RAJ

Mu gihe cya Mi’raj umusambi w’icyatsi kibisi wo mu Ijuru (Rafraf) watwikiriye ikirere, yicaraho ﷺ atandukana na Jibril azamurwa kandi yegerezwa Nyagasani we, amajwi yose arahagarara maze yumva ijambo rigira riti: “Ntutinye yewe Muhammad, egereza!”

hafi 621 CE (Isra na Mi’raj, hafi imyaka 1–1.5 mbere ya Hijira)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Refref ve Öteler Ötesindeki Buluşma" (kitabın dipnotu: Buhârî, Sahîh, c:1,91, c:6, s:51; c:8, s:24; c:6, s:51; Kadı Iyaz, Şifa, c:1, s:160-163; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:1, s:78-79); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Bed'ü'l-halk; Tefsîr (Necm sûresi) — İbn Mes'ûd: 'yeşil bir refref ufku kaplamıştı' (kitabın dipnotuna göre; Canan'da bulunamadı)

16 · Hijira (622 CE)

583. Igihugu cya Hijira Cyerekwa mu Nzozi

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Igihugu cy'iyimuka rye ﷺ (ahantu hari imikindo hagati y'ibibaya bibiri by'amabuye yirabura) yeretswe mu nzozi.

hafi 621–622 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.144; Beyhakî, Delâil c.2 s.513; İbn Kesîr s.136; 1000 Mucize no.981 (s.795); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3622; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 230; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 304; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 242; Kütüb-i Sitte: Buhari, Ta'bir 39, 44, Menakıb 25, Meğazî 9, 26, Menâkıbu'l-Ensâr 45; Müslim, Rü'ya 20, (2272) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 966, c./s. 4/533]

584. Jibril Amenyesha Umugambi wo Kumwica wo muri Dar al-Nadwa

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Umugambi w'ubwicanyi wo muri Dar al-Nadwah wamenyeshejwe na Jibril kuri we ﷺ.

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.151; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 304, 306

585. Gusohoka Kwe Atabonwa Hagati y'Ababangikanyamana Bagose Inzu Ye

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Yanyanyagije ﷺ ubutaka ku mitwe y'ababangikanyamana bari bagose inzu ye asoma Sura Ya-Sin asohoka hagati yabo atabonwa.

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.151; 19. Mektup listesi (183.txt) no.77; 1000 Mucize no.20 (s.31); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 154; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 304-305; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 411; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 64; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 58; c. 1, s. 143-144; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Evin Cellatlar Tarafından Kuşatılışı ve Duvardan İçeri Girilmek İstenilişi + Peygamberimiz Aleyhisselâmın Müşriklerin Başlarına Toprak Saçarak Aralarından Geçip Gidişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, c:2, s:126-127; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:2, s:191-194 / Yasin: 1-10 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:127; Abdurrezzak, Musannef, c:5, s:390; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:228; Taberî, Târîh, c:2, s:245; Yâkubî, Târîh, c:2, s:39)

586. Urubobi rw'Igitagangurirwa n'Icyari cy'Inuma ku Muryango w'Ubuwumo bwa Thawr

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Ku munwa w'ubuvumo bwa Thawr igitagangurirwa cyaboshye urukuta, inuma ebyiri zubaka icyari.

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.158; 19. Mektup listesi (183.txt) no.167; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 229; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 305-306; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 392; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 25; c. 1, s. 144-145; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 78-79; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 111-112; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Sevr Mağarasının Kapısında Gerçekleşen Mu'cizeler + Müşriklerin Peygamberimiz Aleyhisselâm ile Hz. Ebu Bekir'i Aramaya Koyulmaları" (kitabın dipnotu: Ümmü Gaylan ağacı, (Kastalânî, Mevâhibu'l-ledünniye), c:1, s: 81 / Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye ve'n-nihâye, c:3, s:181-182 / Ebu'l-

Fidâ, Nihâye, c:3, s:179,181-183; Ebu'l-Ferec İbn Cevzî, Vefa, c:1, s:238; Heysemî, Mecmau, c:6, s:51-53; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:2, s:208-210-211; Belâzurî, Ensâb, c:1, s:260-261; Kadı Iyaz, Şifâ, c:1, s:292)

---

587. Kurindwa Kwabo Ababangikanyamana mu Buwumo bwa Thawr

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu buvumo nubwo ababangikanyamana bageze ku masonga y'ibirenge byabo ntibashoboye kubabona ("Ntugire agahinda, Allah ari kumwe natwe").

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.158; 1000 Mucize no.16 (s.26); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, 1. fasıl, no. 5868; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 231-232; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 305; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Müşriklerin Peygamberimiz Aleyhisselâm ile Hz. Ebu Bekir'i Aramaya Koyulmaları + Hz. Ebu Bekir'in Telaşlanışı ve Korkuya Düşüşü" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:3, s:179,181-183; Ebu'l-Ferec İbn Cevzî, Vefa, c:1, s:238; Heysemî, Mecmau, c:6, s:51-53; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:2, s:208-210- 211; Belâzurî, Ensâb, c:1, s:260-261; Kadı Iyaz, Şifâ, c:1, s:292 / Süheyif, Ravdu'l-ünüf, c:4, s:212-213; Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye ve'n-nihâye, c:3, s:181-182; Buhârî, Sahih, c:4, s:263; c:5, s:204 / Tevbe: 40); Kütüb-i Sitte: Buharî, Fezailu'l-Ashab 2, Menakıb 45, Tefsir, Beraet 1; Müslim, Fezailu's-Sahabe 1, (2381); Tirmizî, Tefsir [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5776, c./s. 16/200]

---

588. Amaguru y'Ifarashi ya Suraqa Yinjira mu Mucanga

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Igihe Suraqah yabakurikiraga, amaguru y'ifarasi ye yinjiye mu musenyi ku bw'isengesho rye ﷺ.

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.171; 1000 Mucize no.15 (s.24); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3615; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 586; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 234,236-238; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 307; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 411-412; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 244; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 227-228, 236; c. 17, s. 387-388; c. 18, s. 61; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 23-24; c. 1, s. 145-146; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 77-78; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 64; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 108-109, hadis no. 102/5; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Sürâka b. Malik b. Cu'şum'un Peygamberimiz Aleyhisselâmı Takip Edişi ve Eman Dilemek Zorunda Kalışı" (kitabın dipnotu: İmam Zührî, Megâzî, s:101-103; İbn İshak-İbn Hişam, c:2, s:134-135; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:176; c:1, s:3; c:3, s:211; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:232; Buhârî, Sahîh, c:4, s: 259; Müslim, Sahîh, c:4, s:2310-2311; C:1,S:332); Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıbu'l-Ensar 45, Lukata 11, Menakıb 25, Eşribe 12; Müslim, Zühd 75, (2009) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5775, c./s. 16/199-200]

---

589. Inkuru Nziza kuri Suraqa y'Ibikomo bya Khosrow

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Yabwiye ﷺ Suraqah ati: "Uzamera ute niwambara ibitare bya Kisra?" kandi bisohora ku ngoma ya Umar.

Ubuhanuzi: 622 CE; isohozwa: AH 16 (637 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.24, 97; 1000 Mucize no.438 (s.430); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 193; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 258; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 131; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Sürâka'ya Bir Müjdesi" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Kâmil, c:2, s:105; Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:4, s:217; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c: 2, s:332)

590. Gukama Intama y’Ingore Itabyara kandi Inanutse ya Umm Ma’bad

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIRYO

Mu ihema rya Umm Ma’bad, igihe yahanaguraga ﷺ ibere ry’intama y’intege nke itagira amata yatanze amata ahaza bose.

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.181; Beyhakî, Delâil c.1 s.217; 1000 Mucize no.87 (s.60); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14141; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 102 — Delâilü'n-nübüvve: sütün çoğalması; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 238; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 309-311; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 74; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 26, 43-44; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 25; c. 1, s. 146; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 76-77; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 105; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 85, no. 68/2; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ümmü Ma'bed Hatunun Çadırına Uğranılması + Peygamberimiz Aleyhisselâmın Sütsüz Koyundan Süt Sağışı" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:230; İbn Seyyid, Uyünu'l-eser, c:1, s:188 / İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:289-230)

591. Gukama Intama Itari Yabyara

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIRYO

Mu nzira umucakara w’umushumba banyuzeho ﷺ yamukamye intama yari itarabyara.

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.185; Beyhakî, Delâil c.4 s.538; 1000 Mucize no.900 (PDF s.750); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14140

592. Intama Iva mu Butayu Ikakamwa Hanyuma Ikazimira

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’INYAMASWA

Intama imwe yasohotse mu butayu iraza, imaze gukamwa ﷺ izimira iragenda.

Itariki itazwi (mu rugendo)

ISOKO 1000 Mucize no.896 (s.745)

593. Kumenya Mbere ko Suhayb Yasize Umutungo We Akimuka

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Suhayb asize imari ye i Maka akimuka, yabimenye ﷺ mbere y’uko aza avuga ati: “Ubucuruzi bwagize inyungu.”

622 CE (Hijra)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.212; 1000 Mucize no.200 (s.176); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 313

594. Al-Qaswa Ipfukama Aho Umusigiti Wagombaga Kubakwa Nk’uko Yategetswe

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N’INYAMASWA

Binjira i Madina ingamiya ye Qaswa yaretswe havugwa ngo “yategetswe” maze ipfukama ahagombaga kubakwa umusigiti.

AH 1 (622 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.186; 1000 Mucize no.109 (s.84); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 313; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 115; Kütüb-i Sitte: Buhârî 7/196-197; Müslim 3/1623 (satırın kaynağı)

---

595. Intama Ishaje Itanga Amata n'Umukumbi Ubona Umugisha

Hasan (Nziza) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIRYO

Amaze gusohoka i Maka hamwe na Abu Bakr, mu rugo rw'Abarabu banyuzeho yahanaguye ﷺ ibere ry'intama ishaje kandi yakamye y'umugore wari wenyine akamamo amata yuzura igikombe, uwo mugore, umuhungu we na Abu Bakr baranywa; uwo mugore yamwitaga "Mubarak" (Umuhire), umukumbi we uragwira kandi nyuma aza i Madina aba Umuyisilamu.

Urugendo rwa Hijira, hafi AH 1 (622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.299 (s.276); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 311

---

596. Umushumba Washakaga Kumenyesha Quraysh Yibagizwa

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Mu gihe cya Hijrah umushumba wamenye amakuru yabo yirutse ajya kumenyesha aba-Quraysh; yinjira i Maka umutima we urakubitwa, abura icyo akora, yibagirwa icyamuzanye maze asubira aho yari ari.

Hijra, 622 CE

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl (ismet / korunması)

---

597. Madina Imurikirwa n'Ukuhagera Kwe kandi Ikijima mu Itabaruka Rye

Sahih (Y'ukuri) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Ku munsi yinjiriye i Madina ﷺ buri kintu mu mujyi cyaramurikiwe, naho ku munsi yitabiyeho Imana buri kintu kirijima; Anas avuga ati: "Tutarimushingura ngo dukunkumure ivumbi mu ntoki zacu imitima yacu yari yahindutse."

Kugera i Madina: AH 1 (622 CE); itabaruka: AH 11 (632 CE)

ISOKO Tirmizî, Menâkıb, bâb 1, no. 3618

---

598. Huyayy ibn Akhtab Amenya Umuhanuzi ﷺ Ariko Akagira Urwango

Da'if (Idakomeye) IBIMENYETSO MU BUZIMA BW'UMUHANUZI

Nk'uko Safiyyah bint Huyayy yabivuze, se Huyayy ibn Akhtab na nyirarume Abu Yasir ku munsi yageze i Quba bagiye aho ari maze bataha izuba rirenze bananiwe cyane; ku kibazo cya Abu Yasir ati: "Ni we?" Huyayy aravuga ati: "Yego, ndahiye kuri Allah; namumenyeye ku bimenyetso bye, uko nzabaho kose ndi umwanzi we."

Hijra, AH 1 (622 CE)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl (önceki kitaplar, kâhinler ve meliklerin beklentisi), no. 37

---

599. Ijwi Ritaboneka i Maka Risoma Ibisigo bya Umm Ma'bad

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

Nyuma ya Hijrah i Maka (mu ruhande rwa Abu Qubays) umuhamagara utaboneka (hatif) yasomye mu ijwi riranguruye igisigo kigira kiti: "Allah ahembe neza cyane bagenzi babiri bacumbikiye mu ihema rya Umm

Ma’bad…”; abanya-Maka bamenye icyerekezo yagiyemo kuri iryo jwi maze Hassan ibn Thabit asubiza mu gisigo.

Hijra, 622 CE

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü’n-nübüvve, 17. fasıl (hicret yolundaki âyetler), no. 238

---

600. Gukira kwa Abu Bakr Nyuma yo Kurumwa n’Inzoka mu Buwumo bwa Thawr

Da’if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

Mu buvumo bwa Thawr inzoka irumye Abu Bakr wari ufunze umwobo n’ikirenge cye, yasenze ﷺ ayikoraho n’ukuboko kwe maze kubyimba n’ububabare birashira.

Hijra, 622 CE

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü’n-Nübüvve, 4. bölüm

---

601. Igiti Gishibuka ku Munwa w’Ubuwumo bwa Thawr Kikakingiriza Umuryango

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Binjiye mu buvumo bwa Thawr, ku munwa w’ubuvumo hameze igiti kiratoha gitwikira umuryango (hamwe n’inuma n’igitagangurirwa).

Hijra, 622 CE

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü’n-Nübüvve, 4. bölüm

---

602. Gukira k’Umuhungu Umugaye wa Umm Ma’bad

Da’if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

Mu nzira ya Hijrah yasabiye ﷺ umuhungu w’umuremara wa Umm Ma’bad witwaga Ma’bad maze uwo mwana arakira atangira kugenda.

Hijra, 622 CE

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü’n-Nübüvve, 4. bölüm

---

603. Igiti Gikiza Cyamera mu Mazi Yanyuguje mu Kanwa

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Mu ihema rya Umm Ma’bad yamennye ﷺ amazi yari yiyunyuguje mu kanwa ke ku muzi w’igiti cy’amahwa (awsajah); mu gitondo hari hameze igiti kinini gifite imbuto, impumuro y’umubavu n’imbuto zikiza.

Hijra, 622 CE

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü’n-Nübüvve, 4. bölüm

---

604. Mu nzira ya Hijrah, Buraydah ibn al-Husayb al-Aslami wari wafunze inzira ye ﷺ…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ya Hijrah, Buraydah ibn al-Husayb al-Aslami wari wafunze inzira ye ﷺ hamwe n’abagendera ku mafarasi mirongo irindwi ku bw’igihembo, avuganye na we yahise yemera hamwe n’abantu be.

Hijra, 622 CE

605. Isezerano rya al-Aqabah rirangiye, shitani yasakuje ku mpinga y'umusozi iti...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Isezerano rya al-Aqabah rirangiye, shitani yasakuje ku mpinga y'umusozi iti: "Yemwe ba-Quraysh, ba Aws na Khazraj bumvikanye kurwana namwe"; yavuze ﷺ ati: "Iri jwi ntiribateye ubwoba; uwo ni Iblis umwanzi wa Allah, ntashobora kubyumvisha abo mutinya."

Isezerano rya kabiri rya Aqaba (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 303 (Kendisini kabilelere arz etmesinde görülen âyetler bâbı)

606. Mu ijoro rya al-Aqabah Jibril yari ahari kandi Harithah ibn al-Nu'man wenyine...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro rya al-Aqabah Jibril yari ahari kandi Harithah ibn al-Nu'man wenyine yamubonye mu ishusho y'umugabo wambaye imyenda yera.

Isezerano rya kabiri rya Aqaba (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 303 (Kendisini kabilelere arz etmesinde görülen âyetler bâbı)

607. Mu ijoro rya Hijrah basohotse ﷺ mu muryango w'inyuma (khawkhah) w'inzu ya Abu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro rya Hijrah basohotse ﷺ mu muryango w'inyuma (khawkhah) w'inzu ya Abu Bakr, uwa mbere bahuye na we yari Abu Jahl amaso ye Allah yatwikiriye; banyura iruhande rwe atababonye we ﷺ na Abu Bakr.

Ijoro rya Hijira (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 305 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

608. Abu Bakr abonye umugabo uhagaze imbere y'ubuvumo akagira impungenge, yamubwiye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Bakr abonye umugabo uhagaze imbere y'ubuvumo akagira impungenge, yamubwiye ﷺ ati: "Abamarayika badutwikirije amababa yabo"; uwo mugabo yicaye abareba anyara, bigaragara ko atababonye.

Hijra (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 305 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

609. Mu buvumo yabwiye ﷺ Abu Bakr wari ufite inyota ati: "Jya ku ndiba y'ubuvumo..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu buvumo yabwiye ﷺ Abu Bakr wari ufite inyota ati: "Jya ku ndiba y'ubuvumo unywe"; Abu Bakr anywa amazi aryohera kurusha ubuki, yera kurusha amata, ahumura neza kurusha umubavu maze avuga ﷺ ati: "Allah yategetse umumarayika ushinzwe imigezi y'Ijuru, asatura umugezi uvuye muri Firdaws ugera mu buvumo."

Hijra (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 307 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

610. Sa'd ibn Ubadah wari wagiye i Hadhramawt nyuma y'isezerano rya al-Aqabah mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa'd ibn Ubadah wari wagiye i Hadhramawt nyuma y'isezerano rya al-Aqabah mu nzira yo kugaruka yumvise nijoro amajwi y'abahamagara babiri bataboneka; uwa kabiri avuga ati: "Hagati ya Zuhrah na Yathrib hari ikintu gitangaje: umuhanuzi w'amahoro yoherejwe n'ijambo ryiza kurusha ayandi, avanwa mu gihugu kitavogerwa ajyanwa mu gihugu cy'imikindo n'ibihome."

Mu gihe cya Hijira (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 308 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

611. Ihene ya Umm Ma'bad iyo yakozeho ﷺ ku ibere yabaye ho kugeza mu mwaka w'inzara...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ihene ya Umm Ma'bad iyo yakozeho ﷺ ku ibere yabaye ho kugeza mu mwaka w'inzara ya al-Ramadah ku ngoma ya Umar, kandi nubwo ku butaka hatari hasigaye ikintu na kimwe yakamwaga mu gitondo na nimugoroba.

Hijra (622 CE) – AH 18 (639 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 311 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

612. Mu nzira ya Hijrah umushumba basabye ﷺ amata yabazaniye isekurume y'ihene yari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ya Hijrah umushumba basabye ﷺ amata yabazaniye isekurume y'ihene yari yabyaye mu ntangiriro z'uwo mwaka itagifite amata; ahanaguye ibere ryayo agasenga amata yaramanutse, ayahaye Abu Bakr n'umushumba na we ubwe aranywa; umushumba avuga ati: "Uri nde?" maze ahamya ubuhanuzi bwe.

Hijra (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 312 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

613. Mu nzira ya Hijrah (i al-Juhfah) hamwe n'umurongo "Inna alladhi farada alayka..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ya Hijrah (i al-Juhfah) hamwe n'umurongo "Inna alladhi farada alayka al-Qur'ana laradduka ila ma'ad" hamenyekanishijwe ko azasubira i Maka kandi bisohora mu gufata Maka.

Ubuhanuzi: Hijra (622 CE); isohozwa: Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 312 (Hicrette meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

614. Ageze i Madina ﷺ, Abdullah ibn Salam wirutse kumureba akimara kureba mu maso he...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ageze i Madina ﷺ, Abdullah ibn Salam wirutse kumureba akimara kureba mu maso he yavuze ati: “Aya maso si ay’umubeshyi,” amenya ukuri kwe.

Hijra, AH 1 (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 314 (Yahudilerin onunla buluşması, soruları ve doğruluğunu bilmeleri bâbı)

---

615. Umm Ayman wimukaga ava i Maka ajya i Madina nta mpamba nta mazi, hafi ya...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umm Ayman wimukaga ava i Maka ajya i Madina nta mpamba nta mazi, hafi ya al-Rawha afashwe n’inyota ikabije, mu ijuru hamanutse indobo y’amazi ku mugozi wera; aranywa arahaga kandi kuva ubwo ntiyongeye kumva inyota niyo yabaga asibye ku munsi ushyushye cyane.

Hijra, hafi 622 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 120 (Türlerine göre mucizeler bölümü (alt bâb başlığı özetten alınamadı))

---

616. Mu gihe cya Hijrah umumenyi wo gukurikira ibirenge Abu Kurz al-Khuza’i warebye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe cya Hijrah umumenyi wo gukurikira ibirenge Abu Kurz al-Khuza’i warebye ikirenge cye ﷺ yavuze ati: “Iki ni ikirenge cya Muhammad; ndahiye kuri Allah gisa n’ikirenge (cya Ibrahim) kiri kuri Maqam.”

Hijra, 622 CE

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 144 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

617. Mu buvumo kugira ngo ahumurize ﷺ Abu Bakr wari ufite ubwoba bw’aba-Quraysh...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu buvumo kugira ngo ahumurize ﷺ Abu Bakr wari ufite ubwoba bw’aba-Quraysh atatuza, yakubise ikirenge ku rukuta rw’inyuma rw’ubuvumo; aho hagaragara umuryango ufunguka ku nyanja n’ubwato; avuga ati: “Ubu tuza; nibinjira mu muryango tuzasohokera hano twurire ubwato.”

Hijra, 622 CE

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 145 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

618. Umunwa muto w’ubuvumo bwa Thawr waragutse ahageze ﷺ maze amaze kwinjira usubira...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umunwa muto w’ubuvumo bwa Thawr waragutse ahageze ﷺ maze amaze kwinjira usubira uko wari uri; mu nkuru ya al-Waqidi urutare rurerure rwari imbere ye rwasadutsemo kabiri rugatanga inzira.

Hijra, 622 CE

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 111 (fasl fî i'câzihî (çeşitli mucizeler))

---

619. Mu buvumo yabwiye ﷺ Abu Bakr ati: “Ndabona ubwato bwa Ja’far ibn Abi Talib na...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu buvumo yabwiye ﷺ Abu Bakr ati: “Ndabona ubwato bwa Ja’far ibn Abi Talib na bagenzi be bwizunguza mu nyanja, n’aba-Ansar bicaye mu nama zabo”; Abu Bakr ashatse kureba amuhanagura amaso aramwereka (Khalid ibn Najih ayikuye kuri Imam al-Sadiq; iyo nkuru yavuzwe mu busobanuro bubogamiye kuri Abu Bakr).

Hijra, 622 CE

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 109 (Bâb 11: gaybî haberleri)

---

620. Abdullah ibn Salam wari warigiye kuri se ibimenyetso by’umuhanuzi w’ibihe bya...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Salam wari warigiye kuri se ibimenyetso by’umuhanuzi w’ibihe bya nyuma muri Tawrat yumvise ko yageze ﷺ i Quba arahinda umushyitsi avuga takbir; nyirasenge ushaje Khalidah bint al-Harith wamucyahaga ati: “Iyo wumva ko Musa ibn Imran yaje ntiwari gukora ibirenze ibi” abajije ati: “Ese ni we umuhanuzi watubwiwe ko azoherezwa hafi y’imperuka?” asubizwa ati: “Yego,” arabyemera; nyuma uwo nyirasenge na we aba Umuyisilamu.

Hijra, AH 1 (622 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yahudî Âlimlerinden Abdullah b. Selâm'ın Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: Şuarâ:197 / İbn İshak-Sîre, c:2, s:163-164,220; İbn Sa'd, Tabakât, c. 2, s. 353; Belâzurî, Ensâb, c:1, s:266; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:3, s:108,211,)

---

621. Mu nzira ya Hijrah, akimara kubona Abu Layla wo muri Sulaym utari umuzi kandi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ya Hijrah, akimara kubona Abu Layla wo muri Sulaym utari umuzi kandi wazanye ibaruwa ya Tubba’, yamuhamagaye ﷺ mu izina rye avuga ati: “Ufite ibaruwa ya Tubba’, yizane uyimpe”; Abu Layla atangara ati: “Wamenye ute icyo mfite?”; ibaruwa imaze gusomwa yavuze gatatu ati: “Urakaza neza muvandimwe utunganye Tubba’.”

Mu nzira ya Hijira, 622 CE

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın İçinde Yedi Ay Kaldığı Evin Tarihçesi" (kitabın dipnotu: İbn Asâkir, Târih, c:3, s:334-335; Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:1, s:163; Vâkıdî, Fütûhu'ş-Şâm, c:1, s:33)

---

622. Mu ijoro rya Hijrah ku muryango we yabwiye ﷺ Abu Jahl wamunnyegaga ati: “Ibyo...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro rya Hijrah ku muryango we yabwiye ﷺ Abu Jahl wamunnyegaga ati: “Ibyo ndabivuga; umwe mu bazatwikwa mu muriro nyuma yo kwicwa batanyemeye ni wowe”; Abu Jahl yicirwa i Badr ari umuhakanyi.

Ubuhanuzi: 622 CE (ijoro rya Hijira); isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Müşriklerin Başlarına Toprak Saçarak Aralarından Geçip Gidişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:127; Abdurrezzak, Musannef, c:5, s:390; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:228; Taberî, Târîh, c:2, s:245; Yâkubî, Târîh, c:2, s:39)

---

623. Amaze gusubiza ibyaragijwe ba nyirabyo kandi agenda nijoro agera i Quba...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amaze gusubiza ibyaragijwe ba nyirabyo kandi agenda nijoro agera i Quba, amaguru ya Ali yari yabyimbye, yasadutse kandi ava amaraso yahanaguwe n'ukuboko kwe ﷺ asengerwa maze nta bubabare na bumwe busigara.

Hijra, Rabi' al-Awwal AH 1 (622 CE), Quba

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "X-] ŞİFA MU'CİZELERİ" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:3, s: 22; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:4, s:96)

624. Yashubije ﷺ ibibazo bitatu bya Abdullah ibn Salam “umuhanuzi wenyine ushobora...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yashubije ﷺ ibibazo bitatu bya Abdullah ibn Salam “umuhanuzi wenyine ushobora kumenya” maze aba Umuyisilamu.

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.216; Beyhakî, Delâil c.5 s.19; İbn Kesîr s.103; web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5870; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 584; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 247; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 314; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 216; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 345; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yahudî Âlimlerinden Abdullah b. Selâm'ın Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: İbn İshak-Sîre, c:2, s:163-164,220; İbn Sa'd, Tabakât, c. 2, s. 353; Belâzurî, Ensâb, c:1, s:266; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:3, s:108,211,); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3329, 3938 (satırın kaynağı)

625. Amazi yiyunyuguje mu kanwa ke ﷺ Talq ibn Ali n’ubwoko bwe bayajyanye mu gihugu...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amazi yiyunyuguje mu kanwa ke ﷺ Talq ibn Ali n’ubwoko bwe bayajyanye mu gihugu cyabo bahindura urusengero umusigiti; amazi ntiyagabanutse.

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.232; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 47; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 69; Kütüb-i Sitte: Nesâî, Mesacid 11, (2, 38-39) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5524, c./s. 15/336]

626. Ageze i Madina ﷺ, ubugenge bwafashe Abasangirangendo bwimuriwe i al-Juhfah ku bw’isengesho rye

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ageze i Madina ﷺ, ubugenge bwafashe Abasangirangendo bwimuriwe i al-Juhfah ku bw’isengesho rye.

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.263; İbn Kesîr s.78; 1000 Mucize no.197 (s.174); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 319; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 49; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 9; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ashabın Medine'de Hastalanışı ve Peygamberimiz Aleyhisselâmın Medine Hakkında Dua Edişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:238-239; Müslim, Sahih, c:2, s:1000-1003; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:6, s:65,83,260;C:3,S:260; Buhârî, Sahih, c:2, s: 225;C:4,S:264; İbn Esîr, Nihâye, c:4, s: 308; Firuzâbadi, Kâmüs, c:1, s:349; Mâlik, Muvatta, c:2, s:885); Kütüb-i Sitte: Buhâri, Fezailu'l-Medine 11, Menakıbu'l-Ensâr 46, Mardâ 8, 22, 43; Müslim, Hacc 480, (1376) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4603, c./s. 13/184-185]

627. Isengesho ry’umugisha ku gipimo cy’i Madina no ku ifunguro ryayo ﷺ

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry’umugisha ku gipimo cy’i Madina no ku ifunguro ryayo ﷺ.

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.263; İbn Kesîr s.78; 1000 Mucize no.196 (s.174); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 320; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ashabın Medine'de Hastalanışı ve Peygamberimiz Aleyhisselâmın Medine Hakkında Dua Edişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:238-239; Müslim, Sahih, c:2, s:1000-1003; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:6, s:65,83,260;C:3,S:260; Buhârî, Sahih, c:2, s: 225;C:4,S:264; İbn Esîr, Nihâye, c:4, s: 308; Firuzâbadi, Kâmüs, c:1, s:349; Mâlik, Muvatta, c:2, s:885); Kütüb-i Sitte: Buhâri, Fezailu'l-Medine 11; Müslim, Hacc 480, (1376); Buhârî, Büyu' 53; Müslim, Hacc 465, (1368); Müslim, Hacc 473, (1373); Tirmizî, Da'avât 55, (3450) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4603, c./s. 13/184-185; no. 4604, c./s. 13/186; no. 4605, c./s. 13/187]

---

628. Ibiryo by'abantu babiri bya Abu Ayyub al-Ansari byahagije abantu 30, 60 na 90...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibiryo by'abantu babiri bya Abu Ayyub al-Ansari byahagije abantu 30, 60 na 90 (bose hamwe 180) mu bihe bitandukanye.

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.550; 19. Mektup listesi (183.txt) no.60, 120, 135; 1000 Mucize no.167 (s.145); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14112; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 111 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 2. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 80; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 90; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 282; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ensardan Yüz Seksen Kişinin Peygamberimize Bey'at Edişi" (kitabın dipnotu: Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:428, Kadı İyaz, Şifa, c:1, s:243-244)

---

629. Amagambo ya adhan yigishijwe mu nzozi za Abdullah ibn Zayd maze Intumwa ya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amagambo ya adhan yigishijwe mu nzozi za Abdullah ibn Zayd maze Intumwa ya Allah ﷺ avuga ati: "Ni inzozi z'ukuri."

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.352; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 322-323; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd; Tirmizî ; İbn Mâce 707 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2454; no. 2453; no. 6199, c./s. 16/626]

---

630. Nyuma ya Hijrah i Madina hari icyorezo, Abu Bakr na Bilal barwaye bakavuga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma ya Hijrah i Madina hari icyorezo, Abu Bakr na Bilal barwaye bakavuga agahinda kabo, yasenze ﷺ ati: "Mana yanjye, dukundishe Madina nka Maka, ndetse kurushaho, kandi uyigire nzima."

Immediately nyuma ya Hijira, AH 1 (622–623 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.195 (s.174); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ashabın Medine'de Hastalanışı ve Peygamberimiz Aleyhisselâmın Medine Hakkında Dua Edişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:238-239; Müslim, Sahih, c:2, s:1000-1003; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:6, s:65,83,260;C:3,S:260; Buhârî, Sahih, c:2, s: 225;C:4,S:264; İbn Esîr, Nihâye, c:4, s: 308; Firuzâbadi, Kâmüs, c:1, s:349; Mâlik, Muvatta, c:2, s:885); Kütüb-i Sitte: Buhâri, Fezailu'l-Medine 11, Menakıbu'l-Ensâr 46, Mardâ 8, 22, 43; Müslim, Hacc 480, (1376) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4603, c./s. 13/184-185]

---

631. Ageze i Madina ﷺ ntiyafashwe n'icyorezo cyari cyugarije umujyi kikarembya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ageze i Madina ﷺ ntiyafashwe n'icyorezo cyari cyugarije umujyi kikarembya Abasangirangendo be, akomeza kugira ubuzima bwiza.

Immediately nyuma ya Hijira, AH 1 (622–623 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.198 (s.175); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ashabın Medine'de Hastalanışı ve Peygamberimiz Aleyhisselâmın Medine Hakkında Dua Edişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:238-239; Müslim, Sahih, c:2, s:1000-1003; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:6, s:65,83,260;C:3,S:260; Buhârî, Sahih, c:2, s: 225;C:4,S:264; İbn Esîr, Nihâye, c:4, s: 308; Firuzâbadi, Kâmüs, c:1, s:349; Mâlik, Muvatta, c:2, s:885)

---

632. Ageze i Madina ﷺ, Abu Amir wagiye na we impaka avuze ati: “Umubeshyi Allah...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ageze i Madina ﷺ, Abu Amir wagiye na we impaka avuze ati: “Umubeshyi Allah amwice yirukanwe, ari umunyamahanga kandi ari wenyine,” yamubwiye ati: “Yego, uvuga ibinyoma Allah amugenze atyo”; Abu Amir ahungira i Maka, nyuma yo gufatwa kwayo ajya i Ta’if, Ta’if ibaye Umuyisilamu ajya i Sham maze apfa yo yirukanwe, ari umunyamahanga kandi ari wenyine.

Ijambo: nyuma ya Hijira, hafi AH 1 (622 CE); isohozwa: muri Siriya nyuma y’uko Ta’if yinjira muri Islam, hafi AH 9–10 (630–631 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.281 (s.259); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 41; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 48; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 37; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ebu Âmir Fâsık'ın Tâif'ten Şam'a Kaçışı ve Âkibeti" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s:71; İbn Sa'd, Tabakât, c:3, s:540-541; Vâkidî, Megâzî, c:2, s:441, Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:81) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Kuba Münâfıkları ve Ebu Âmir'in Peygamberimiz Aleyhisselâm ile Tartışması ve Âkibeti" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, C:4.S:174,235; c:3, s:71; Taberî, Tefsir, c:11, s:24; İbn Sa'd, Tabakât, c:3, s:540-541; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:441.)

---

633. Yabonye ﷺ mu nzozi ze umugore w’umwirabura ufite umusatsi w’imvi (usandaye) ava...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi ze umugore w’umwirabura ufite umusatsi w’imvi (usandaye) ava i Madina ajya i Mahya’ah muri al-Juhfah maze abisobanura nk’iyimurwa ry’icyorezo (humma) cy’i Madina kijyayo.

Intangiriro y’igihe cy’i Madina, hafi AH 1 (622–623 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.980 (s.794); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 319; Kütüb-i Sitte: Buharî, Ta'bir 41, 42, 43; Tirmizî, Rü'ya 10, (2291) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 968, c./s. 4/536]

---

634. Urupapuro umuryango wa Rafi’ ibn Sinan wari warabitse nk’umurage kuva mu bujiji...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Urupapuro umuryango wa Rafi’ ibn Sinan wari warabitse nk’umurage kuva mu bujiji rusobanura imico y’umuryango w’ibihe bya nyuma (bambuka inyanja; iyo amasengesho yabo aba mu bwoko bwa Nuh ntibari kurimbuka n’umwuzure) barumushyikirije ageze i Madina maze arusomye aratangara.

AH 1 (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 28 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

---

635. Hubakwa Masjid al-Nabawi, Abu Bakr avuze iby’inkingi zasigaye mu nzu ye i Maka...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Hubakwa Masjid al-Nabawi, Abu Bakr avuze iby'inkingi zasigaye mu nzu ye i Maka, yasenze ﷺ maze inkingi zigira amababa ziraguruka ziza i Madina.

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

636. Ku mikindo makumyabiri n'itanu Salman al-Farsi yazanye, Abasangirangendo bose...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku mikindo makumyabiri n'itanu Salman al-Farsi yazanye, Abasangirangendo bose barariye maze hagati yabo hasigara utubuto nka igihumbi.

AH 1 (622 CE), kwinjira muri Islam kwa Salman

ISOKO Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan

---

637. Umugabo waturutse mu nzira ya Maka amubajije ﷺ ati: "Ese hari uwo wahuye na we..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugabo waturutse mu nzira ya Maka amubajije ﷺ ati: "Ese hari uwo wahuye na we mu nzira?" umugabo asubije ati: "Nabonye gusa umugore w'umwirabura wambaye ubusa ufite umusatsi usandaye," yavuze ati: "Uwo ni humma; kuva uyu munsi ntazigera agaruka (i Madina)."

AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 320 (Vebâ, humma ve tâunun Medine'den kaldırılması mucizesi bâbı)

---

638. Ashinga ﷺ umusingi wa Masjid al-Nabawi, ku kimenyetso cya Jibril imisozi yari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ashinga ﷺ umusingi wa Masjid al-Nabawi, ku kimenyetso cya Jibril imisozi yari hagati yarazamuwe (yunamye) yerekanwa Ka'bah, agena qiblah areba kuri Ka'bah maze nyuma buri kintu gisubira uko cyari kiri.

Kubaka Umusigiti w'Umuhanuzi, AH 1 (622–623 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 321 (Mescidin inşası sırasında görülen âyetler bâbı)

---

639. Hubakwa Umusigiti wa Quba, yikoreye ﷺ amabuye ubwe ashyiraho qiblah yawo avuga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Hubakwa Umusigiti wa Quba, yikoreye ﷺ amabuye ubwe ashyiraho qiblah yawo avuga ati: "Jibril aranyereka Ka'bah (aranyobora kuri qiblah)."

Kubaka Umusigiti wa Quba, AH 1 (622 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 321 (Mescidin inşası sırasında görülen âyetler bâbı)

---

640. Ageze i Madina ﷺ yahanaguye umutwe w'uruhinja rw'ibyumweru bibiri Muhammad ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ageze i Madina ﷺ yahanaguye umutwe w'uruhinja rw'ibyumweru bibiri Muhammad ibn Anas ibn Fadalah amusabira umugisha avuga ati: "Mumwite izina ryanjye, ntimumuhe kunyah yanjye"; amaze gusaza umusatsi we n'ubwanwa bwe bihindutse imvi, aho ukuboko kwe kwakoze ntihahindutse imvi.

AH 1 (622 CE); ingaruka: ubuzima bwose

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 138 (Mübarek elinin değdiği yerde görülen eserler (saçın ağarmaması vb.) bâbı)

---

641. Abu Ayyub al-Ansari atakiye igisimba (ghul) cyatwaraga imikindo/ibiryo ku...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abu Ayyub al-Ansari atakiye igisimba (ghul) cyatwaraga imikindo/ibiryo ku kabati ke (sahwah), yamubwiye ﷺ ati: "Numubona uvuge uti 'Bismillah, itaba Intumwa ya Allah'"; igisimba cyafashwe (ijini ryaje mu ishusho y'injangwe) kirarahira ko kitazagaruka, buri gihe Intumwa ya Allah ﷺ akamenyesha ati: "Yabeshye, azongera aze," ku nshuro ya gatatu cyigisha Ayat al-Kursi; kandi yari yamenyesheje mbere ati: "Ejo uzasangamo injangwe."

hafi AH 1 (622–623 CE), igihe yari acumbitse kwa Abu Ayyub

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 163-164 (Ashabının cinleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

---

642. Intumwa yajyanye impano/amakuru kwa Uthman itinze, yavuze ﷺ ati: "Ese..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa yajyanye impano/amakuru kwa Uthman itinze, yavuze ﷺ ati: "Ese nkumenyeshe icyagutinze? Warebye Uthman na Ruqayyah utangarira ubwiza bwabo," maze intumwa irabyemeza.

AH 1–2 (mbere y'itabaruka rya Ruqayya)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 180 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

---

643. Hubakwa umusigiti w'i Madina, we ﷺ ashyizeho ibuye rya mbere, hanyuma Abu Bakr...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Hubakwa umusigiti w'i Madina, we ﷺ ashyizeho ibuye rya mbere, hanyuma Abu Bakr, Umar na Uthman bagashyiraho ayabo bakurikirana, yavuze ati: "Aba ni bo bazasigarana iki gikorwa nyuma yanjye (ni abakhalifa)" (inkuru za Safinah na Aisha).

Ubuhanuzi: AH 1 (622 CE); isohozwa: AH 11–35 (632–656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 194 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

---

644. Urufatiro rw'Umusigiti wa Quba n'Abakalifa Bayobowe

Da'if (Idakomeye) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Ashinga ﷺ umusingi w'umusigiti wa Quba hariho gusa Abu Bakr, Umar na Uthman; ku kibazo cya Qutbah ibn Malik ati: "Ese uyu musigiti uwushinga hamwe n'aba batatu gusa?" yashubije ati: "Aba ni ba nyir'ubukhalifa nyuma yanjye."

Ubuhanuzi: AH 1 (622 CE), Quba; isohozwa: AH 11–35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 195 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

645. Salman Abona Igicu Gitwikira Abantu Barindwi

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

Mu murima Salman yakoragamo nk'umucakara, yabonye abantu barindwi hejuru y'imitwe yabo hatwikiriwe n'igicu kigendana na bo maze avuga ati: "Muri bo harimo umuhanuzi."

Hafi ya Hijira (hafi 622 CE), itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1081 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

646. Gukira kwa Nyina wa Abu Ayyub Uhumye

Da'if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

Yashyize ﷺ ukuboko kwe mu maso ha nyina wa Abu Ayyub utabona wavuze ati: "Iyaba nari mfite amaso nkamubona," maze amaso ye arahumuka; iki kikaba cyarabaye igitangaza cye cya mbere i Madina.

Hijra, kugera i Madina (622 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 115-116 (fasl fîmâ zahara mine'l-hayevânât ve'l-cemâdât)

647. Umugisha muri Tharid ya As'ad ibn Zurara

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIRYO

Hamwe n'abari kumwe na we ﷺ bariye ku ibakure imwe ya tharid Abu Umamah As'ad ibn Zurarah yoherezaga buri munsi ku manywa na nimugoroba, bose barahaga kandi ibakure ikagaruka uko yaje.

Hijira, kugera i Madina (622 CE)

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 48, no. 14/3 (fasl: âyâtühû fi'l-et'ime ve'l-eşribe)

648. Ihene Nto Isubira mu Buzima mu Nzu ya Abu Ayyub

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'INYAMASWA

Ageze i Madina ﷺ agashyikira mu nzu ya Abu Ayyub, ku isekurume imwe y'ihene n'igipimo kimwe (sa') cy'ingano za shayiri byateguwemo ibiryo maze imbaga yahamagawe iti: "Ushaka impamba aze mu nzu ya Abu Ayyub" ikaza nk'umwuzure igahaga, ibiryo ntibigabanuke; ashyirishije amagufwa mu ruhu rwayo avuga ati: "Haguruka ku bw'ubushake bwa Allah" isekurume irazuka maze abantu batanga ubuhamya (inkuru ya Salman).

Hijra, AH 1 (622 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 20 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

649. Ubuhamya bw'Igiti mu Kubaka Umusigiti

Da'if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N'IBIDUKIKIJE

I Madina ubwo yubakaga umusigiti, igiti yahamagaye ﷺ cyasatuye ubutaka kiraza gihagarara imbere ye maze gihamya ubuhanuzi bwe.

AH 1 (622–623 CE), kubaka Umusigiti w'Umuhanuzi (incamake ntirambuye)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 380 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

18 · Umwaka wa 2 wa Hijira (623–624 CE): Badr

650. Umugisha mu Birori by’Ubukwe bwa Ali

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIRYO

Mu birori by’ubukwe bwa Ali ibiryo bike byahagije abantu benshi.

AH 2 (623–624 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.128; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 11. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Concerning the Increase in Food and Drink"

---

651. Kumenyeshwa ko Umayya ibn Khalaf Azicwa

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Sa’d ibn Mu’adh yabwiye Umayyah ibn Khalaf ati: “Muhammad yavuze ko azakwica,” maze Umayyah yicirwa i Badr.

AH 2 (623–624 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.137; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3632; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 599; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 11. fasıl, no. 117; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 325; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 242-243; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Sa'd b. Muaz'ın Kâbe'de Ebu Cehil ile Tartışması ve Ümeyye b. Halefin Âkibeti" (kitabın dipnotu: Ahmed b.Hanbel, Müsned, c:1, s:400, Buhârî, Sahih, c:4, s:184-185, c:5, s:2-3; Zehebî, Siyer, c:1, s:203); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3632, 3950

---

652. Inzozi za Atika z’Ibyago Mbere ya Badr

Da’if (Idakomeye) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Atikah bint Abd al-Muttalib yabonye mu nzozi ze ibyago by’aba-Quraysh mbere ya Badr.

AH 2 (623–624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.306; 1000 Mucize no.995 (s.809); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 326

---

653. Kwerekana Aho Ababangikanyamana Bazagwa

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Umunsi umwe mbere ya Badr yerekanye ﷺ umwe ku wundi n’ukuboko kwe aho abakuru b’ababangikanyamana bazicirwa.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.302, 326; İbn Kesîr s.141; 19. Mektup listesi (183.txt) no.27; 1000 Mucize no.379 (s.366); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5871; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6498; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 328-329; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 243; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 309; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Bedir'de Müşrik Ulularının Vurulup Düşecekleri Yerleri Birer Birer Gösterişi" (kitabın dipnotu: Ahmed b.Hanbel, Müsned, c:3, s:219); Kütüb-i Sitte: Müslim, Cihad 83, (1779); Ebu Dâvud, Cihâd 125, (2681) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4229, c./s. 12/88-89]

654. Imvura n’Umutuzo mu Joro rya Badr

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Mu ijoro rya Badr abemera bahumurijwe n’imvura n’ibitotsi byoroheje.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.306; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 335-336; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 122-123

655. Ubufasha bw’Ingabo z’Abamarayika i Badr

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

I Badr ku bw’isengesho rye ﷺ ingabo z’abamarayika zoherejwe gutabara.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.326, 360; 1000 Mucize no.179 (s.157), no.180 (s.159); web: Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 329; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 451; TDV İslâm Ansiklopedisi, “Mûcize”, c. 30; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 918; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "MU'CİZE TARİFİNDEKİ İHTİLÂFLAR + Yardım Mû'cizeleri" (kitabın dipnotu: Âl-i İmrân:122-123; Enfâl:9-10 / Âl-i İmrân:123-127; Ahzâb: 9) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Kureyş Müşriklerini Görünce Allah'a Dua ve Münâcatta Bulunuşu" (kitabın dipnotu: Enfal: 9 / Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c:3, s:35,51-54); "Mücahidlere Meleklerin Yardıma Geldiklerinin Müjdelenişi" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:57,70-71,76 / Âl-i İmran: 123-124); Kütüb-i Sitte: Müslim, Cihâd 58, (1763); Buhârî, Megâzî 4; Tirmizî Tefsîr, Enfâl (3081); Ebu Dâvud, Cihad 131, (2690) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4230, c./s. 12/92]

656. Kujugunya Icyuzuzo cy’Umukungugu i Badr

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

I Badr ajugunya urushyi rw’ubutaka/utubuye amaso y’ababangikanyamana aruzura baratsindwa barahunga.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.360; 19. Mektup listesi (183.txt) no.44, 171; 1000 Mucize no.380 (s.366); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 1. misal; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 335-337; ayrıca: TDV İslâm Ansiklopedisi, “Mûcize”, c. 30; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 67, 72, 73; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 30; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 83; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 70; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "MU'CİZE TARİFİNDEKİ İHTİLÂFLAR" (kitabın dipnotu: Enfâl: 17) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "3- CEMÂDÂTLA, KUMLARLA YAPILAN İLÂHÎ DESTEKLER VE YARDIM MU'CİZELERİ > Müşriklerin Üzerine Kum Saçılıp Mücahidlerin Hücuma Kaldırılışı" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, c:2, s:280-281; Vakıdî, Megâzî, c:1, s: 81 / Enfal: 12-13 / Enfal: 17)

657. Isengesho rya Abu Jahl ryo Guhora n’Iherezo Rye

Sahih (Y’ukuri) UBUHANUZI N’IBITEGANYIJWE

Isengesho rya Abu Jahl rigira riti: “Niba ibi ari ukuri tugushyeho amabuye,” ryashubijwe i Badr n’igihano cy’inkota n’urupfu rwe rubi.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.357; 1000 Mucize no.182 (s.161); Kütüb-i Sitte: Buhârî (listedeki kaynağa göre); Buhârî, Megâzî 8; Ebu Dâvud, Cihâd 142, (2709) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4235, c./s. 12/97]

658. Ishami rya Ukkasha Rihinduka Inkota

Da’if (Idakomeye) IBITANGAZA BIGARAGARA KU MUBIRI

I Badr yatanze ﷺ agati ku mukubito w'inkota ya Ukkashah yavunitse maze mu kuboko kwe gahinduka inkota.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.383; 1000 Mucize no.377 (s.365); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 3. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 338; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 254; c. 17, s. 382; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 911; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 104; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "5- CİHADLARDA, DÜŞMANA KARŞI YAPILAN İLÂHÎ DESTEKLER VE YARDIM MU'CİZELERİ (başlıksız paragraf)" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:93)

---

659. Gukira kw'Urutugu rwa Khubayb ibn Yisaf

Da'if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

I Badr yaciriye amacandwe ku gikomere cya Khubayb ibn Yasaf wakubiswe urutugu rukaremara maze ararufatanya arakira.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.383; 1000 Mucize no.127 (s.103), no.230 (s.203), no.231 (s.203); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 337; c. 2, s. 116; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 201-202

---

660. Gukira kw'Ikiganza Cyaciwe cya Mu'awwidh

Da'if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

I Badr yafatanyije ﷺ n'amacandwe ye ukuboko kwa Mu'awwidh ibn Afra (cyangwa umusangirangendo umwe) kwari kwakomerekejwe/kwavunitse.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.175, 180; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 10; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 50

---

661. Gukira kw'Ijisho Ryakomeretse rya Rifa'a

Da'if (Idakomeye) GUKIZA NO KURINDWA

I Badr yaciriye amacandwe mu jisho rya Rifa'ah ibn Rafi' ryarashwemo umwambi maze arasenga arakira.

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.236 (s.208), no.943 (s.772), no.944 (s.773); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 338

---

662. Guhishura ko Umumarayika Yafashe al-Abbas Mpiri

Sahih (Y'ukuri) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Yamenyesheje ﷺ ko uwafashe mpiri nyirarume Abbas i Badr yari "umumarayika w'icyubahiro."

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.374 (s.363); web: Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 334; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Meleklerin İslam Mücâhidlerine Nasıl Yardım Ettikleri?" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:117,353)

663. Guhishura Zahabu Yahishwe ya al-Abbas

Hasan (Nziza) UBUHANUZI N'IBITEGANYIJWE

Yamenyesheje ﷺ imbohe Abbas zahabu yasize mu ibanga i Maka kwa nyirakuru w'abana be Umm al-Fadl.

AH 2 (624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.433; 19. Mektup listesi (183.txt) no.103; 1000 Mucize no.177 (s.155), no.378 (s.365); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 341-342; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 469; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 323-324; islamveihsan.com, "Hz. Peygamber'in Mucizeleri"; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 105, 130; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 61-62; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 93-94; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hz. Abbas'ın Zevcesi Ümmü Fadl'a Verdiği, Gömmüş Olduğu Malları, Altınları İhbar Etmesi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:4, s:13-15; Ebu Nuaym, Delail, c:2, s:476)

664. Yavuze ﷺ ku mbohe Suhayl ibn Amr ati: "Birashoboka ko azahagarara ahantu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ku mbohe Suhayl ibn Amr ati: "Birashoboka ko azahagarara ahantu uzamushimira"; ku munsi wo kwitaba Imana kwe i Maka imbwirwaruhame ya Suhayl yabujije abantu kuva mu idini.

Ubuhanuzi: AH 2 (624 CE); isohozwa: AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.144; 19. Mektup listesi (183.txt) no.95, 96; 1000 Mucize no.422 (s.416); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 217; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Süheyl b. Amr'ın Ön Dişlerinden İkisinin Çekilmesi Hakkındaki Teklifin Peygamberimiz Aleyhisselâm Tarafından Kabul Edilmeyip, Kendisinin İleride Hoşa Gidebilecek Bir Konuşma da Yapabileceğinin Haber Verilişi" (kitabın dipnotu: Belâzurî, Ensâb, c:1, s:303-304; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:289, 304; Hakim, Müstedrek, c:3, s:282; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:2, s: 480; Vakıdî, Megâzî, c:1, s:107)

665. Yamenyesheje ﷺ Umayr ibn Wahb umugambi w'ubwicanyi bacuriye mu ibanga muri Hijr...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Umayr ibn Wahb umugambi w'ubwicanyi bacuriye mu ibanga muri Hijr hamwe na Safwan maze aba Umuyisilamu.

AH 2 (624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.444; 19. Mektup listesi (183.txt) no.106; 1000 Mucize no.385 (s.372); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14063-14065; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 344; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 324; islamveihsan.com, "Hz. Peygamber'in Mucizeleri"; İbn Hişâm, es-Sîretü'n-nebeviyye, c. 1, s. 661-663; Vâkıdî, el-Megāzî, c. 1, s. 125-128; İbn Sa'd, et-Tabakātü'l-kübrâ, c. 4, s. 199-201; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c. 8, s. 284-287, no. 14063-14065; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 296; c. 18, s. 46-47, 140; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 119-120; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 113; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 101, hadis no. 93/2; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Esir Olan Oğlunu Kurtarmak Bahanesiyle Medine'ye Gelip Peygamberimiz Aleyhisselâmı Öldürmek İsteyen Umeyr b. Vehb'in Müslüman Olarak Mekke'ye Dönüşü" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s.316-318; Vakıdî, Megâzî, c:1, s:125-127; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:4, s:300; İbn Sa'd, Tabakât, c:4, s:200-201)

666. Ibyo yavuze ﷺ ku minyago n'imbohe byasohoye neza uko byakabaye

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ibyo yavuze ﷺ ku minyago n'imbohe byasohoye neza uko byakabaye.

AH 2 (624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.433; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 341

---

667. Abu Sufyan ibn al-Harith wazanye inkuru ya Badr i Maka yabwiye Abu Lahab ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Sufyan ibn al-Harith wazanye inkuru ya Badr i Maka yabwiye Abu Lahab ko bahuye n'abagabo bambaye imyenda yera bagendera ku mafarasi hagati y'ijuru n'isi badashobora guhangarwa; Abu Rafi' avuga ati: "Abo ni abamarayika."

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.178 (s.156); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 332, 342; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Meleklerin İslam Mücâhidlerine Nasıl Yardım Ettikleri?" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:4, s:74)

---

668. I Badr Umuyisilamu umwe yumvise hejuru y'umubangikanyamana bahanganye ijwi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Badr Umuyisilamu umwe yumvise hejuru y'umubangikanyamana bahanganye ijwi ry'ikiboko n'ijwi ry'ugendera ku ifarasi rivuga riti: "Imbere Hayzum!" maze abona umubangikanyamana yaguye hasi izuru ryacitse kandi mu maso hasandaye nk'uwakubiswe ikiboko; abibwiye Intumwa ya Allah ﷺ avuga ati: "Wavuze ukuri, ubu ni ubufasha buvuye mu ijuru rya gatatu."

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.375 (s.364); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5874; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 330; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Meleklerin İslam Mücâhidlerine Nasıl Yardım Ettikleri?" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:3, s:1384-1385); Kütüb-i Sitte: Müslim 1763

---

669. Amenyesheje ko uzapfa aharanira Imana i Badr azinjira mu Ijuru, yabwiye ﷺ Umayr...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amenyesheje ko uzapfa aharanira Imana i Badr azinjira mu Ijuru, yabwiye ﷺ Umayr ibn al-Humam wari wizeye kuba uwo mu bantu b'Ijuru ati: "Uri uwo muri bo"; Umayr ajugunya imikindo yari afite mu ntoki arwana kugeza ahowe Imana.

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.376 (s.364); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 340-341; Kütüb-i Sitte: Buharî, Megâzî, 17; Müslim, İmâret 145, (1901); Muvatta, Cihâd 42, (2, 466) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1016, c./s. 5/51-52]

---

670. Yabwiye ﷺ Nawfal ibn al-Harith wafatiwe mpiri i Badr akavuga ko nta kintu afite...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Nawfal ibn al-Harith wafatiwe mpiri i Badr akavuga ko nta kintu afite cyo kwicungura ati: "Icungure n'imari yawe iri i Jeddah"; Nawfal atanga ubuhamya maze yicungura n'iyo mari.

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.938 (s.770); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 342; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Bedir Esiri Nevfel'e Cidde'de Bulunan Süngülerini Haber Vermesi" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:5, s:268-269)

---

671. Ajya i Badr hamwe n'abantu 315 yasenze ﷺ ati: "Mana yanjye, bagenda n'amaguru..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ajya i Badr hamwe n'abantu 315 yasenze ﷺ ati: "Mana yanjye, bagenda n'amaguru, bahe ibyo bagenderaho; bambaye ubusa, bambike; barashonje, bahaze"; nyuma y'intsinzi buri wese agaruka afite ingamiya imwe cyangwa ebyiri, yambaye kandi ahaze.

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.971 (s.786); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 327; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mücâhidler Hakkındaki Duası" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:2, c:20); Kütüb-i Sitte: Ebu Dâvud, Cihâd 157, (2747) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4233, c./s. 12/95]

---

672. Intambara ya Badr ikomeye yikubise hasi mu kubama asenga ubudahwema ati: "Ya..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intambara ya Badr ikomeye yikubise hasi mu kubama asenga ubudahwema ati: "Ya Hayy, ya Qayyum"; Ali avuye mu mirwano inshuro enye amusanze buri gihe muri uko kubama kugeza amaherezo Allah ahaye intsinzi.

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.972 (s.787); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 330; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "4- CESÂRET, METÂNET, KUVVE-İ MANEVİYE İLE YAPILAN İLÂHÎ DESTEKLER VE YARDIM MU'CİZELERİ > Peygamberimiz Aleyhisselâmın Cesaret ve Metâneti"; Kütüb-i Sitte: Rezîn; Nesâî (Kübrâ) ve Hâkim (İbn Hacer, Fethu'l-Bârî 8, 291) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4234, c./s. 12/95-96]

---

673. Yavumye ﷺ Nawfal ibn Khuwaylid wari ushishikarije aba-Quraysh i Badr asakuza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavumye ﷺ Nawfal ibn Khuwaylid wari ushishikarije aba-Quraysh i Badr asakuza ati: "Mana yanjye, tunganya ibya Nawfal"; amenye ko Ali yamwishe avuga takbir ashima Allah wakiriye isengesho rye.

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.975 (s.789); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 339

---

674. Ingabo z'aba-Quraysh zijya i Badr zicumbika i al-Juhfah, Juhaym ibn al-Salt...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingabo z'aba-Quraysh zijya i Badr zicumbika i al-Juhfah, Juhaym ibn al-Salt hagati y'ibitotsi no gukanguka yabonye ugendera ku ifarasi avuga ati: "Abu Jahl, Utbah, Shaybah, Zam'ah, Abu al-Bakhtari, Umayyah ibn Khalaf bishwe"; Abu Jahl aramunnyega maze bose uko bavuzwe bicirwa i Badr.

Mbere ya Badr, AH 2 (624 CE), al-Juhfa

ISOKO 1000 Mucize no.994 (s.808); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 326-327

675. Jubayr ibn Mut’im yumvise asoma ﷺ Sura al-Tur mu isengesho rya nimugoroba…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Jubayr ibn Mut’im yumvise asoma ﷺ Sura al-Tur mu isengesho rya nimugoroba; ageze ku mirongo “Am khuliqu min ghayri shay’in…” avuga ati: “Umutima wanjye wagize ngo uraguruka; icyo ni cyo gihe cya mbere Islam yinjiye mu mutima wanjye.”

Igihe yazaga gufata imbohe za Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları

676. Ingabo zikeneye amazi, Umar yasabye isengesho ry’imvura; azamuye ﷺ ukuboko kwe…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ingabo zikeneye amazi, Umar yasabye isengesho ry’imvura; azamuye ﷺ ukuboko kwe igicu kiraterana kigusha imvura ingana n’ibyo ingabo zikeneye kiragenda (Ibn al-Jawzi: ibi byabereye i Badr kandi al-Anfal 11 ibyerekezaho).

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE) – Badr ukurikije Ibn al-Jawzi

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret (s. 183)

677. Ku munsi wa Badr agiye ahihereye avuye mu Basangirangendo be, umugabo umwe wo…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Badr agiye ahihereye avuye mu Basangirangendo be, umugabo umwe wo mu bafafiki yamukurikiye (ngo amwice); habaye ibimeze nk’iby’inkuru ya “ni nde ukurinda kuri jye.”

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl (ismet / korunması)

678. Ku munsi wa Badr mu ihema rye yasenze ﷺ ati: “Mana yanjye, ndagusaba gusohoza…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Badr mu ihema rye yasenze ﷺ ati: “Mana yanjye, ndagusaba gusohoza isezerano ryawe; nubishaka kuva uyu munsi ntuzongera gusengwa,” Abu Bakr afashe ukuboko kwe asohoka yambaye umwenda w’intambara asoma umurongo “Sa-yuhzamu al-jam’u wa yuwalluna al-dubur” (Sura al-Qamar, umurongo wa 45) amenyesha intsinzi mbere.

Badr, Ramadan AH 2 (624 CE)

ISOKO Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5872

679. Ku munsi wa Badr yerekanye ﷺ Jibril avuga ati: “Dore Jibril; afashe ku mutwe…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Badr yerekanye ﷺ Jibril avuga ati: “Dore Jibril; afashe ku mutwe w’ifarasi ye, yambaye intwaro z’intambara” (inkuru ya Ibn Abbas).

Badr, Ramadan AH 2 (624 CE)

ISOKO Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5873

---

680. I Badr yahamagaye ﷺ mu mazina yabo imirambo y’ababangikanyamana bajugunywe mu...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Badr yahamagaye ﷺ mu mazina yabo imirambo y’ababangikanyamana bajugunywe mu iriba abwira Abasangirangendo be ati: “Ntimwumva neza kubarusha.”

Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Wikipedia (en), "Miracles of Muhammad"

---

681. I Badr hahushye imiyaga itatu ikomeye ikurikirana; amenyeshwa ko ibyo ari ukuza...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr hahushye imiyaga itatu ikomeye ikurikirana; amenyeshwa ko ibyo ari ukuza kwa Jibril, Mika’il na Israfil hamwe n’abamarayika igihumbi buri umwe (inkuru ya Ali).

Badr, Ramadan AH 2 (624 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

682. I Badr byagaragaye ko uwafashe mpiri Sa’ib ibn Abi Hubaysh akamuboha yari...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr byagaragaye ko uwafashe mpiri Sa’ib ibn Abi Hubaysh akamuboha yari umumarayika muremure w’inzobe.

Badr, Ramadan AH 2 (624 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

683. Umayr ibn Adi al-Khatmi, umusangirangendo utabona wishe Asma bint Marwan nijoro...

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Umayr ibn Adi al-Khatmi, umusangirangendo utabona wishe Asma bint Marwan nijoro mu ibanga, mu gitondo mu isengesho rya fajr ataravuga yamubajije ﷺ ati: “Ese wishe umukobwa wa Marwan?”

Ramadan AH 2 (624 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

684. Amaze amezi cumi n’atandatu asengera ﷺ i Madina yerekeye Bayt al-Maqdis, yifuje...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amaze amezi cumi n’atandatu asengera ﷺ i Madina yerekeye Bayt al-Maqdis, yifuje kwerekeza kuri Ka’bah abibwira Jibril kandi areba mu ijuru buri gihe, maze hamanuka umurongo umenyesha ko qiblah yahinduriwe

kuri Ka’bah.

Rajab/Sha’ban AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 322 (Kıblenin çevrilmesinde görülen âyet bâbı)

---

685. Abajije umuvomero w’aba-Quraysh wafashwe ati: “Ku munsi babaga ingamiya...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abajije umuvomero w’aba-Quraysh wafashwe ati: “Ku munsi babaga ingamiya zingahe?” asubizwa ati: “Umunsi umwe icyenda, undi icumi,” amenyesha neza umubare w’abanzi agira ati: “Bari hagati ya magana cyenda n’igihumbi.”

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 327 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

686. I Badr ababangikanyamana bagaragajwe mu maso y’Abayisilamu ari bake (nka...)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Badr ababangikanyamana bagaragajwe mu maso y’Abayisilamu ari bake (nka mirongo irindwi kugeza ku ijana), n’Abayisilamu bagaragazwa mu maso y’ababangikanyamana ari bake; no mu nzozi ze yeretswe ko ari bake.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 328 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

687. I Badr abonye kure umugabo uri ku ngamiya itukura yavuze ﷺ ati: “Niba mu bwoko...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Badr abonye kure umugabo uri ku ngamiya itukura yavuze ﷺ ati: “Niba mu bwoko harimo ibyiza biri kuri nyir’ingamiya itukura; bamukurikiye babona ukuri”; byagaragaye ko uwo yari Utbah ibn Rabi’ah wagiraga inama yo kureka intambara.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 328 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

688. I Badr Abdurrahman ibn Awf yabonye abagabo bane (abamarayika) barwana bikomeye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr Abdurrahman ibn Awf yabonye abagabo bane (abamarayika) barwana bikomeye cyane iburyo n’ibumoso bwe ﷺ, imbere n’inyuma ye.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 330 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

689. Babyara babiri bo muri Ghifar barebaga Badr bari ku musozi bumvise imbere mu...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Babyara babiri bo muri Ghifar barebaga Badr bari ku musozi bumvise imbere mu gicu cyegereje ijwi ry'amafarasi n'ijwi rigira riti: "Imbere Hayzum!" umwe agira ubwoba umutima we uracika apfa aho ngaho, undi arokoka urupfu.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 330 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

690. Abu Usayd al-Sa'idi witabiriye Badr amaze guhuma amaso yavuze ati: "Ubu iyo mba..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Usayd al-Sa'idi witabiriye Badr amaze guhuma amaso yavuze ati: "Ubu iyo mba ndi kumwe namwe i Badr kandi amaso yanjye abona, nari kubereka nta gushidikanya ikibaya abamarayika baturutsemo."

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 330 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

691. Ku munsi wa Badr yabwiye ﷺ Ali na Abu Bakr ati: "Iruhande rwa umwe muri mwe..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Badr yabwiye ﷺ Ali na Abu Bakr ati: "Iruhande rwa umwe muri mwe hari Jibril, iruhande rw'undi hari Mika'il; umumarayika mukuru Israfil na we ari mu murongo ahamya intambara."

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 331 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

692. I Badr igihe Abasangirangendo berekezaga inkota zabo ku babangikanyamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr igihe Abasangirangendo berekezaga inkota zabo ku babangikanyamana, inkota itaranakoraho imitwe yagwaga hasi itandukana n'imibiri (kwica kw'abamarayika).

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 331-332 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

693. I Badr abo abamarayika bishe bamenyekaniye ku bimenyetso bimeze nk'ubushye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr abo abamarayika bishe bamenyekaniye ku bimenyetso bimeze nk'ubushye bw'umuriro hejuru y'amajosi yabo no ku masonga y'intoki zabo; haboneka imitwe n'amaboko byaciwe bitazwi uwabitemye.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 332 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

694. I Badr abamarayika bagaragaye bambaye ibitambaro byera ku mutwe (amasonga yabyo...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr abamarayika bagaragaye bambaye ibitambaro byera ku mutwe (amasonga yabyo bayarekuye ku migongo yabo); i Hunayn bari bambaye ibitambaro bitukura kandi i Badr gusa ni ho barwanye ubwabo.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 332 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

695. Yabajije ﷺ Jibril ati: "Umumarayika wavuze ngo 'Imbere Hayzum' ku munsi wa Badr..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabajije ﷺ Jibril ati: "Umumarayika wavuze ngo 'Imbere Hayzum' ku munsi wa Badr yari inde?" Jibril arasubiza ati: "Yewe Muhammad, sinzi abaturage bo mu ijuru bose."

Nyuma ya Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 332 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

696. I Badr Abu Burdah ibn Niyar wazanye imitwe itatu yaciwe avuze ati: "Babiri..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr Abu Burdah ibn Niyar wazanye imitwe itatu yaciwe avuze ati: "Babiri nabishe jye; uwa gatatu yakubiswe n'umugabo muremure w'inzobe, natwaye umutwe we," yavuze ﷺ ati: "Uwo ni kanaka wo mu bamarayika."

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 333 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

697. I Badr abamarayika baje mu ishusho y'abantu Abayisilamu bazi barabatinyura...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr abamarayika baje mu ishusho y'abantu Abayisilamu bazi barabatinyura bavuga bati: "Negereye numva bavuga ngo 'nibatera ntitwabasha kwihangana'; nta cyo bavuze."

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 333 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

698. I Badr Hakim ibn Hizam mbere gato y'uko batsindwa yabonye mu kibaya cya Hulays...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr Hakim ibn Hizam mbere gato y'uko batsindwa yabonye mu kibaya cya Hulays mu ijuru hamanuka ikintu kimeze nk'umusambi (bijad) maze ikibaya cyuzura nk'ibinyabwoya byirabura, amenya ko abo ari abamarayika (ubufasha buvuye mu ijuru).

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 333 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

699. Intambara ya Badr irangiye Jibril yaje ku ifarasi y'igikundiro itukura, yambaye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intambara ya Badr irangiye Jibril yaje ku ifarasi y'igikundiro itukura, yambaye umwenda w'intambara, afite icumu mu ntoki kandi amenyo ye yuzuye ivumbi avuga ati: "Nyagasani wanjye yanyohereje kuri wowe kandi antegeka kutagenda utishimye; ese wishimye?"

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 334 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

700. I Badr asenga yaramwenyuye ﷺ; abajijwe impamvu yavuze ati: "Mika'il avuye..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr asenga yaramwenyuye ﷺ; abajijwe impamvu yavuze ati: "Mika'il avuye kwirukana umwanzi anyura iruhande rwanjye afite ivumbi ku ibaba rye aramwenyura, nanjye ndamwenyura."

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 334 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

701. I Badr Abu Jahl asabye intsinzi ku bwe agira ati: "Mana yanjye, uwaciye cyane..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Badr Abu Jahl asabye intsinzi ku bwe agira ati: "Mana yanjye, uwaciye cyane imibanire y'abavandimwe kandi akazana ibitazwi muri twe murimbure muri iki gitondo," yiciwe uwo munsi; Ibn Mas'ud amubona yaguye yubitse inda mu mwenda we w'intambara nta gikomere afite.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 335 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

702. I Badr Jibril yamanutse ku ruhande rumwe hamwe n'abamarayika magana atanu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Badr Jibril yamanutse ku ruhande rumwe hamwe n'abamarayika magana atanu, Mika'il ku rundi ruhande hamwe n'abamarayika magana atanu; Iblis wari uhagaze iruhande rw'ababangikanyamana mu ishusho ya Suraqah ibn Malik abonye abamarayika ahunga avuga ati: "Mbona ibyo mutabona."

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 336 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

---

703. I Badr ishami ry'umukindo (ikibando cy'umukindo wa Ibn Tab) yahaye ﷺ Salamah...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Badr ishami ry'umukindo (ikibando cy'umukindo wa Ibn Tab) yahaye ﷺ Salamah ibn Aslam wari wacitse inkota ryahindutse inkota nziza mu kuboko kwe kandi rigumana na we kugeza ahowe Imana ku munsi wa Jisr Abi Ubayd.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 338 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

704. Ibn Umar anyuze hafi ya Badr yabonye mu mwobo hasohoka umugabo ufite umunyururu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibn Umar anyuze hafi ya Badr yabonye mu mwobo hasohoka umugabo ufite umunyururu mu ijosi avuga ati: "Yewe Abdullah, mpa amazi," hanyuma undi asohoka amukubita ikiboko amugarura mu mwobo; abimenyesheje yavuze ﷺ ati: "Uwo ni Abu Jahl; kugeza ku munsi w'imperuka igihano cye ni iki."

Nyuma ya Badr (nyuma ya AH 2)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 340 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

705. Inkuru ya Badr igeze i Maka kandi ubufasha bw'abamarayika buvuzwe, Abu Lahab...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru ya Badr igeze i Maka kandi ubufasha bw'abamarayika buvuzwe, Abu Lahab wakubise Abu Rafi' yafashwe n'indwara y'ibibyimba by'umukara (adasah) nyuma y'iminsi irindwi akubiswe na Umm al-Fadl arapfa; umurambo we ntushyingurwa iminsi itatu kugeza unuka maze utwikirizwa guterwa amabuye uvuye kure.

Nyuma ya Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 342-343 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

706. Nyuma y'urupfu rwa Abu Lahab umwe mu bo mu muryango we yamubonye mu nzozi ameze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'urupfu rwa Abu Lahab umwe mu bo mu muryango we yamubonye mu nzozi ameze nabi avuga ati: "Nyuma yanyu sinabonye ihumure; gusa kuko nabohoraga Thuwaybah (nishimiye ivuka rya Muhammad) ndanywesherezwa muri uyu mwanya wo hagati y'intoki."

Nyuma y'urupfu rwa Abu Lahab (nyuma ya AH 2 / 624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 343 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

707. Agarutse avuye i Badr ashonje ﷺ, arambuye ukuboko ku mwana w'ihene wokejwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Agarutse avuye i Badr ashonje ﷺ, arambuye ukuboko ku mwana w'ihene wokejwe watanzwe n'umugore w'Umuyahudi, uwo mwana w'ihene waravuze uti: "Ntundyeho, ndimo uburozi."

Kugaruka avuye i Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 345 (Bedir gazvesinde meydana gelen âyetler ve mucizeler bâbı)

708. Yahamagariye ﷺ al-Hakam ibn Kaysan wazanywe ari imbohe muri Islam igihe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahamagariye ﷺ al-Hakam ibn Kaysan wazanywe ari imbohe muri Islam igihe kirekire; nubwo Umar yavuze ati: "Uyu ntazigera aba Umuyisilamu, reka muce ijosi," ntiyamwitayeho ahubwo akomeza kumuhamagarira maze al-Hakam aba Umuyisilamu; Umar nyuma yicuza igitekerezo cye.

Nyuma y'igitero cya Abdullah ibn Jahsh (Nakhla), hafi AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 56 (Heyetlerin gelişinde vuku bulan mucizeler)

---

709. Ali yaje gusaba Fatimah ariko kubera igitinyiro ntashobore kuvuga, yamubwiye ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ali yaje gusaba Fatimah ariko kubera igitinyiro ntashobore kuvuga, yamubwiye ﷺ ati: "Ni iki kikuzanye? Ndakeka waje gusaba Fatimah," amenyesha icyo yari agambiriye.

AH 2 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 173 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

---

710. Hasan ibn Uyaynah witabye Imana yabonywe mu nzozi ku ntoki ze hari inyandiko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Hasan ibn Uyaynah witabye Imana yabonywe mu nzozi ku ntoki ze hari inyandiko zanditswe muri zahabu avuga ko ibyo byatewe n'uko yandikaga "sallallahu alayhi wa sallam" igihe yandikaga hadithi; ku wandika salawat kuri we mu nyandiko, uko inyandiko imara abamarayika bamusabira imbabazi (inkuru za Abu Hurayrah na Ibn Mas'ud; inkuru ya Ibn Abi al-Hasan al-Maymuni).

Nyuma ya itabaruka rye, ibinyejana bya 2–3 AH

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 458 (salât ü selâmın fazileti bâbı)

---

711. Ajya i Badr, hamenyekanishijwe ko Allah yasezeranyije rimwe mu matsinda abiri...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ajya i Badr, hamenyekanishijwe ko Allah yasezeranyije rimwe mu matsinda abiri (urugendo rw'ubucuruzi cyangwa ingabo z'aba-Quraysh) (Sura al-Anfal, umurongo wa 7); Abasangirangendo bashakaga urugendo rw'ubucuruzi bahabwa ingabo, ababangikanyamana mirongo irindwi baricwa na mirongo irindwi bafatwa mpiri.

Badr, Ramadan AH 2 (624 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 237-238 (Bâbü mâ ahbera bihî mine'l-kâinâti'l-müstakbele fî hayâtihî ve ba'deh)

---

712. Hamenyekanishijwe ko ababangikanyamana nibamwirukana mu gihugu cye bazahaguma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Hamenyekanishijwe ko ababangikanyamana nibamwirukana mu gihugu cye bazahaguma igihe gito gusa nyuma ye (Sura al-Isra, umurongo wa 76); nyuma gato ya Hijrah abakuru babo bicirwa i Badr.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Maka; isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 239-240 (Bâbü mâ ahbera bihî mine'l-kâinâti'l-müstakbele fî hayâtihî ve ba'deh)

---

713. I Badr yabwiye ﷺ Abasangirangendo be

bashakaga incungu ku mbohe mirongo irindwi...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

I Badr yabwiye ﷺ Abasangirangendo be bashakaga incungu ku mbohe mirongo irindwi ko yahishuriwe ko nibafata incungu umwaka ukurikiyeho ku munsi nk'uwo hazicwa muri bo abangana n'umubare w'imbohe; barabyemera maze umwaka ukurikiyeho i Uhud Abayisilamu mirongo irindwi bahorwa Imana (Sura Al-i Imran, umurongo wa 165 ubyerekezaho).

Ubuhanuzi: Badr, AH 2 (624 CE); isohozwa: Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 147-148 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

714. (I Badr) yashyize ﷺ ukuboko kwe ku mwambi w'umusangirangendo werekezaga ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(I Badr) yashyize ﷺ ukuboko kwe ku mwambi w'umusangirangendo werekezaga ku mubangikanyamana avuga ati: "Rasa"; nubwo umubangikanyamana yahungiraga iburyo n'ibumoso umwambi waramukurikiye umuhinguranya mu mutwe uwo mugabo arapfa; hamanuka umurongo wa 17 wa Sura al-Anfal.

Badr, Ramadan AH 2 (624 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 149 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

715. Mu gisubizo cye ku ibaruwa y'iterabwoba ya Abu Jahl (iminsi makumyabiri...)

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Mu gisubizo cye ku ibaruwa y'iterabwoba ya Abu Jahl (iminsi makumyabiri n'umunani mbere ya Badr) yamenyesheje ko azicwa n'ukuboko k'"uw'intege nke mu Basangirangendo banjye," akajugunywa mu iriba hamwe na Utbah, Shaybah na al-Walid; abwira Abasangirangendo be ati: "Mutere intambwe imwe" ubutaka burazingwa bagera ku mutwe w'iriba rya Badr; abara umwe ku wundi abazapfa mirongo irindwi n'imbohe mirongo irindwi avuga ati: "Aha ni ho Utbah azicirwa, aha ni ho al-Walid azicirwa," amenyesha ko Abu Jahl azakomeretswa n'umu-Ansar kanaka maze akarangizwa na Abdullah ibn Mas'ud.

Ubuhanuzi: AH 2, 28 iminsi mbere ya Badr; isohozwa: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 62 (fasl fîmâ lakıyehû min kavmihî ba'de mevti ammihî)

---

716. Ku ntama Abu Ayyub yazanye mu bukwe bwa Fatimah, Jibril yabanje kubuza ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku ntama Abu Ayyub yazanye mu bukwe bwa Fatimah, Jibril yabanje kubuza ko ibagwa, nyuma y'iminsi ibiri ayibagisha Zayd ibn Jubayr al-Ansari; avuga ati: "Murye mu izina rya Allah, ntimuvune amagufwa yayo," nyuma yo kurya asenga ati: "Abu Ayyub ni umukene; Mana yanjye, ni wowe wayiremye, ni wowe wayikuyeho, ni wowe uzura; ya Hayy, yizure," maze intama irazuka; amata yayo akiza abarwayi kandi abanya-Madina bayita "al-Mab'uthah" (igisigo cya Abdurrahman ibn Awf kuri ibi).

AH 2 (624 CE), ubukwe bwa Fatima

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 114 (fasl fî i'câzihî (çeşitli mucizeler))

717. Ku munsi wa Badr ku misozi y'i Maka humvikanye umuhamagara utaboneka (hatif)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Badr ku misozi y'i Maka humvikanye umuhamagara utaboneka (hatif) amenyesha mu gisigo intsinzi y'aba-Hanif (Abayisilamu), gusenyuka kw'ubwami bwa Kisra na Kayisari, n'abo mu ba-Quraysh bishwe bakanafatwa mpiri; bukeye bwaho inkuru iraza.

Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 93-94 (Bâb 10: cinlerden ve başkalarından gelen hâtifler)

718. Ku munsi yashubije ibaruwa y'iterabwoba ya Abu Jahl (iminsi 28 mbere ya Badr)...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Ku munsi yashubije ibaruwa y'iterabwoba ya Abu Jahl (iminsi 28 mbere ya Badr) yahamagaye ﷺ abemera n'Abayahudi kujya kureba aho abazapfa i Badr bazagwa, Ali wenyine avuga ati: "Bismillah"; avuga ﷺ ati: "Mutere intambwe imwe, Allah azabazingira ubutaka," maze ku ntambwe ya kabiri bagera ku mutwe w'iriba rya Badr (tayy al-makan).

28–29 iminsi mbere ya Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 343-344 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

719. Nubwo Abasangirangendo bavuze bati: "Tuzabifata mu mutwe" kuri izo nkuru ze za...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Nubwo Abasangirangendo bavuze bati: "Tuzabifata mu mutwe" kuri izo nkuru ze za Badr, yavuze ﷺ ati: "Kwandika byibutsa neza," abishyirisha abamarayika ku magufwa y'intugu; buri mumarayika ashyira kopi imwe mu kaboko k'umwambaro w'umusangirangendo, kopi zose zisa inyuguti ku nyuguti kandi zigereranyijwe n'ibyabaye ku munsi wa Badr ntihagira ikirenga cyangwa ikibura.

28–29 iminsi mbere ya Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 345 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

720. Mu ntambara ya Badr mu ijuru hamanutse amajwi asa n'amajwi y'ibyuma by'utubuye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu ntambara ya Badr mu ijuru hamanutse amajwi asa n'amajwi y'ibyuma by'utubuye duto dukomeye tugwa mu mabesani; ayo majwi yasakuraga imbere n'inyuma y'ababangikanyamana agatigisa imitima yabo.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Meleklerin İslam Mücâhidlerine Nasıl Yardım Ettikleri?" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:95,76-77)

721. Huwaytib ibn Abd al-Uzza wari hamwe n'ababangikanyamana i Badr yabonye hagati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Huwaytib ibn Abd al-Uzza wari hamwe n'ababangikanyamana i Badr yabonye hagati y'ijuru n'isi abamarayika bica kandi bafata mpiri aba-Quraysh maze avuga mu mutima we ati: "Uyu mugabo (Muhammad ﷺ) arinzwe na Allah nta kabuza."

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Meleklerin İslam Mücâhidlerine Nasıl Yardım Ettikleri?" (kitabın dipnotu: Hâkim, Müstedrek, c:3, s:492)

---

722. Suhayl ibn Amr wari mu mirongo y'ababangikanyamana i Badr yabonye hagati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Suhayl ibn Amr wari mu mirongo y'ababangikanyamana i Badr yabonye hagati y'ijuru n'isi abagabo b'inzobe bambaye ibitambaro ku mutwe (abamarayika) ku mafarasi y'amabara abiri babica kandi babafata mpiri.

Badr, Ramadan AH 2 (Werurwe 624 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Meleklerin İslam Mücâhidlerine Nasıl Yardım Ettikleri?" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:80)

19 · Umwaka wa 3 wa Hijira (624–625 CE): Uhud

723. Mu gitero cya Ghatafan (Dhu Amarr) Du'thur wari uhagaze ku mutwe we ﷺ afite...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitero cya Ghatafan (Dhu Amarr) Du'thur wari uhagaze ku mutwe we ﷺ afite inkota yataye inkota kubera ko Jibril yamukubise mu gituza.

AH 3 (624–625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.470; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 347; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 47, 60; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 63; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Du'sur'un (Gavres) Peygamberimiz Aleyhisselâma Suikastı" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:195-196; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:3, s:364-365)

724. Mu gitero cya Ka'b ibn al-Ashraf, al-Harith ibn Aws wakomeretse yaciriweho...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitero cya Ka'b ibn al-Ashraf, al-Harith ibn Aws wakomeretse yaciriweho amacandwe ku gikomere cye maze ababare burashira.

AH 3 (624–625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.494; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 350; ayrıca: İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 62, no. 35/2

725. Mbere ya Uhud yabonye ﷺ mu nzozi ze umwobo mu nkota ye, inka zibagwa n'umwenda...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mbere ya Uhud yabonye ﷺ mu nzozi ze umwobo mu nkota ye, inka zibagwa n'umwenda ukomeye w'intambara; bisohora neza nk'uko byasobanuwe.

Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.513; İbn Kesîr s.136; 1000 Mucize no.984 (s.798); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3622; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 351; c. 2, s. 410 kısmı); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 242; Kütüb-i Sitte: Buhari, Ta'bir 39, 44, Menakıb 25, Meğazî 9, 26, Menâkıbu'l-Ensâr 45; Müslim, Rü'ya 20, (2272) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 966, c./s. 4/533]

726. I Uhud ishami ry'umukindo yahaye ﷺ Abdullah ibn Jahsh wari wacitse inkota...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud ishami ry'umukindo yahaye ﷺ Abdullah ibn Jahsh wari wacitse inkota ryahindutse inkota mu kuboko kwe.

Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.550; 19. Mektup listesi (183.txt) no.46; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 3. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 359; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 382; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 104; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 111, hadis no.

105/8; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Abdullah b. Cahş'a Verdiği Hurma Dalının Kılıç Oluşu" (kitabın dipnotu: Kastalanî, Mevâhib, c:1, s:125)

727. I Uhud (mu nkuru imwe i Badr) yasubije ﷺ mu mwanya waryo n'ukuboko kwe ijisho...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud (mu nkuru imwe i Badr) yasubije ﷺ mu mwanya waryo n'ukuboko kwe ijisho rya Qatadah ibn al-Nu'man ryari ryatendetse ku itama rye; ijisho rirushaho kureba neza kurusha mbere.

Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.383, 574; İbn Kesîr s.79; 19. Mektup listesi (183.txt) no.45, 58, 173; 1000 Mucize no.103 (s.80); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü reddi'l-basar, no 14098; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 1. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 337-338; c. 1, s. 359; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 197, 460-461; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 339; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 250; c. 17, s. 294; c. 18, s. 8, 9, 40; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 32-33; c. 1, s. 148; c. 2, s. 505-506; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 84; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 101-102; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 332; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 64, no. 41/8; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Uhud'da, Katâde b. Numan'nın Yanakları Üzerine Akan Gözbebeğini Yerine Koyması" (kitabın dipnotu: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:6, s:113; İbn İshak-İbn Hişam, c:3, s:87)

728. I Uhud abamarayika babiri bambaye imyenda yera (Jibril na Mika'il) barwanye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Uhud abamarayika babiri bambaye imyenda yera (Jibril na Mika'il) barwanye bamurinda ﷺ.

Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.577; web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5875; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 355; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî 18, Libâs 24; Müslim, Fedâil 46, (2306) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4251, c./s. 12/125]

729. Ubayy ibn Khalaf uwo yabwiye i Maka ati: "Nzakwica" yamwishe ﷺ i Uhud...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubayy ibn Khalaf uwo yabwiye i Maka ati: "Nzakwica" yamwishe ﷺ i Uhud n'igikomere cyoroheje.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Maka; isohozwa: AH 3 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.580; İbn Kesîr s.139; 1000 Mucize no.383 (s.369); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 352; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 243; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 68, 74, 132; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 62-63; c. 1, s. 148; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 96, 102, 117; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Übeyy b. Halef'i Yaralayışı ve Öldürüşü" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s:89; Taberi, Tarih, c:3,s:20; Vakıdî, Megâzî, c:1, s:250,243-244,251-252)

730. Yamenyesheje ﷺ ko umuhowe Imana wa Uhud Hanzalah yogejwe n'abamarayika maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umuhowe Imana wa Uhud Hanzalah yogejwe n'abamarayika maze bigaragara ko ku murambo we hatonyanga amazi.

Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.606; 1000 Mucize no.183 (s.162); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 357; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hanzale b. Ebu Âmir'in Şehit Oluşu" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:1, s:273; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:2, s:66)

---

731. Imirambo y'abahowe Imana ba Uhud nyuma y'imyaka myinshi imva zabo zifunguwe...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imirambo y'abahowe Imana ba Uhud nyuma y'imyaka myinshi imva zabo zifunguwe yasanzwe itarangiritse.

AH 3; gufungurwa: AH 46–49

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.631; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 363; Kütüb-i Sitte: Buhârî (Câbir, 6 ay sonra); Muvatta (46 yıl sonra)

---

732. Bagaruka bavuye i Uhud mu mitima y'ababangikanyamana hashyizwemo ubwoba maze basubira inyuma bava i Hamra al-Asad

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Bagaruka bavuye i Uhud mu mitima y'ababangikanyamana hashyizwemo ubwoba maze basubira inyuma bava i Hamra al-Asad.

Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.640; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 364

---

733. Ku munsi wa Uhud umubangikanyamana umwe yavuze ati: "Mana yanjye, niba Muhammad..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Uhud umubangikanyamana umwe yavuze ati: "Mana yanjye, niba Muhammad ari ku kuri unyerekeze mu butaka," maze ako kanya ubutaka buramumira.

Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.382 (s.369)

---

734. Mu gitero cya Banu Anmar yahaye umugabo wajyaga kuragira ingamiya umwenda mwiza...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gitero cya Banu Anmar yahaye umugabo wajyaga kuragira ingamiya umwenda mwiza mu mwanya w'uwari ushaje amubwira ati: "Allah aguce ijosi"; umugabo avuze ati: "Mu nzira ya Allah yewe Ntumwa ya Allah?" asubiza ati: "Mu nzira ya Allah," maze uwo mugabo ahowa Imana mu nzira ya Allah.

Igitero kuri Banu Anmar, hafi AH 3–4 (624–626 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.130 (s.106), no.349 (s.335); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 375; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 211-212

---

735. I Uhud ubwo umwanzi yari hasi, ku Basangirangendo bose bari kumwe na we ﷺ ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Uhud ubwo umwanzi yari hasi, ku Basangirangendo bose bari kumwe na we ﷺ ku ibanga ry'umusozi hamanutse ibitotsi bitanga umutekano n'amahoro.

Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.181 (s.160)

---

736. Kuri Abdullah ibn Qami'ah w'umu-Hudhayl wakomerekeje mu maso he ﷺ, Allah...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuri Abdullah ibn Qami'ah w'umu-Hudhayl wakomerekeje mu maso he ﷺ, Allah yohereje ihene yo ku musozi maze iyo hene imukubita amahembe iramwica.

Nyuma ya Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.184 (s.163); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 361; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 67; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 69

---

737. Yahojeje ﷺ Bashir ibn Aqrabah al-Juhani waje arira nyuma y'uko se ahowe Imana i...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahojeje ﷺ Bashir ibn Aqrabah al-Juhani waje arira nyuma y'uko se ahowe Imana i Uhud amubwira ati: "Ntushaka ko mba so na Aisha akaba nyoko?" ahanagura umutwe we, maze umusatsi waho ukuboko kwe kwakoze uguma ari umukara nubwo iruhande rwawo hahindutse imvi.

Nyuma ya Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.227 (s.202); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 139 bâbı); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Bir Şehit Yavrusunun Evlat Edinilişi" (kitabın dipnotu: Buhâri, Târîhu'l-kebir, c:1, ks:2, s:78; İbn Asâkir, Târih, C:3. S:269; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:4, s: 62)

---

738. Yaciriye ﷺ amacandwe mu kanwa ka Bashir ibn Aqrabah al-Juhani wari ufite...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yaciriye ﷺ amacandwe mu kanwa ka Bashir ibn Aqrabah al-Juhani wari ufite ikibazo cyo kuvuga maze imvugo ye iratungana anahindura izina rye kuva kuri Bahir riba Bashir.

Nyuma ya Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.228 (s.202); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 139 bâbı); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Bir Şehit Yavrusunun Evlat Edinilişi" (kitabın dipnotu: Buhâri, Târîhu'l-kebir, c:1, ks:2, s:78; İbn Asâkir, Târih, C:3. S:269; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:4, s: 62)

---

739. Yaciriye ﷺ amacandwe mu jisho rya Abu Dharr ryakomeretse ku munsi wa Uhud maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yaciriye ﷺ amacandwe mu jisho rya Abu Dharr ryakomeretse ku munsi wa Uhud maze ijisho rikira burundu.

Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.236 (s.208), no.944 (s.773); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14099; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 360

740. I Uhud amaze kurasa imyambi kugeza umuheto we uvunitse, yahaye ﷺ Sa'd ibn Abi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Uhud amaze kurasa imyambi kugeza umuheto we uvunitse, yahaye ﷺ Sa'd ibn Abi Waqqas imyambi itagira amababa avuga ati: "Rasa"; iyo myambi iguruka nk'imyambi ifite amababa yinjira mu mibiri y'umwanzi.

Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 1. misal (s. 202)

741. Ku munsi wa Uhud umwambi wafashe Kulthum ibn al-Husayn mu gituza (mu muhogo)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Uhud umwambi wafashe Kulthum ibn al-Husayn mu gituza (mu muhogo); acira amacandwe ku gikomere cye arakira.

Uhud, Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl (hastaların iyileşmesi)

742. Ku bwa Quzman warwanye gitwari hamwe n'Abayisilamu yavuze ﷺ ati: "Ni uwo mu..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Quzman warwanye gitwari hamwe n'Abayisilamu yavuze ﷺ ati: "Ni uwo mu muriro"; Quzman (ananiwe kwihanganira ibikomere bye) ariyahura.

Uhud, AH 3 (625 CE) – igikorwa gisa na cyo i Khaybar muri Sahihayn

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

743. Ku munsi wa Uhud Mus'ab ibn Umayr ahowe Imana, umumarayika mu ishusho ye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Uhud Mus'ab ibn Umayr ahowe Imana, umumarayika mu ishusho ye yafashe ibendera; avuze ﷺ ati: "Imbere yewe Mus'ab," umumarayika asubije ati: "Sindi Mus'ab" amenya ko ari umumarayika.

Uhud, Shawwal AH 3 (Werurwe 625 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl (melekler ve cinler)

744. Abantu b'umwami Negus bemeye basabye uruhushya bavuga bati: "Tujye kuri uyu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abantu b'umwami Negus bemeye basabye uruhushya bavuga bati: "Tujye kuri uyu muhanuzi twabonye mu gitabo," baraza baba Abayisilamu kandi bitabira Uhud.

AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 31 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

745. Umuhanga w'Umuyahudi Mukhayriq wamumenyeye ku bimenyetso byo mu bitabo ku munsi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhanga w'Umuyahudi Mukhayriq wamumenyeye ku bimenyetso byo mu bitabo ku munsi wa Uhud (ku wa Gatandatu) yabwiye ubwoko bwe ati: "Gufasha Muhammad ni ukuri kuri mwe," yitabira intambara, asiga umurage ati: "Nimfa imari yanjye ni iya Muhammad," maze ahowa Imana; yavuze ﷺ ati: "Mukhayriq ni we mwiza kurusha Abayahudi bose."

Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl (önceki kitaplar, kâhinler ve meliklerin beklentisi), no. 38

746. Nyuma ya Uhud yavuze ﷺ ati: "Ababangikanyamana ntibazongera kutugirira nabi..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma ya Uhud yavuze ﷺ ati: "Ababangikanyamana ntibazongera kutugirira nabi bene aka kageni kugeza ku gufata Maka," maze biba uko.

Ubuhanuzi: AH 3; isohozwa: AH 3–8

ISOKO Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"

747. I Uhud Abdurrahman ibn Awf avuze ko mu babangikanyamana barindwi babonetse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud Abdurrahman ibn Awf avuze ko mu babangikanyamana barindwi babonetse bapfuye iruhande rwe ari babiri gusa yishe, yamenyesheje ﷺ ko abandi bishwe n'abamarayika.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

748. I Uhud yabwiye ﷺ Malik ibn Sinan wanyunyuze amaraso yavaga ku gikomere cyo mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud yabwiye ﷺ Malik ibn Sinan wanyunyuze amaraso yavaga ku gikomere cyo mu maso he akayamira ati: "Umuriro wa Jahannam ntuzakora ku wivanze amaraso ye n'ayanjye"; Malik ahowa Imana kuri uwo munsi.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan

749. Abasangirangendo yohereje kwica Ka'b ibn al-Ashraf yabagejeje ﷺ i Baqi'...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abasangirangendo yohereje kwica Ka'b ibn al-Ashraf yabagejeje ﷺ i Baqi' al-Gharqad asenga ati: "Mugende mu izina rya Allah; Mana yanjye, batabare," maze umutwe w'ingabo ugaruka utsinze.

Igitero kuri Ka'b ibn al-Ashraf, AH 3 (624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 350 (Kâ'b b. Eşref'in öldürülmesindeki âyetler)

750. I Uhud ubwo al-Zubayr yahanganaga n'umubangikanyamana wari ku ngamiya usaba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud ubwo al-Zubayr yahanganaga n'umubangikanyamana wari ku ngamiya usaba kurwana umwe ku wundi, asimbutse ku ngamiya bakarwana yavuze ﷺ ati: "Uwegereye hasi (uguye hasi) azicwa"; umubangikanyamana agwa hasi maze al-Zubayr aramwica.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 353 (Uhud gazvesindeki âyetler)

751. I Uhud ubwo uwari utwaye ibendera Mus'ab ibn Umayr yatembwaga amaboko yombi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud ubwo uwari utwaye ibendera Mus'ab ibn Umayr yatembwaga amaboko yombi, yasomye ﷺ umurongo wari utaramanuka ugira uti: "Muhammad ni intumwa gusa; mbere ye hanyuze izindi ntumwa"; umurongo umanuka neza uko.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 356 (Uhud gazvesindeki âyetler)

752. I Uhud bose batatanye, umusore mwiza w'inzobe utazwi wagaruriraga Sa'd ibn Abi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud bose batatanye, umusore mwiza w'inzobe utazwi wagaruriraga Sa'd ibn Abi Waqqas imyambi yarashe avuga ati: "Rasa yewe Abu Ishaq" ntiyabonetse intambara irangiye; byatekerejwe ko yari umumarayika.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 356 (Uhud gazvesindeki âyetler)

753. I Uhud abagendera ku mafarasi b'aba-Quraysh bazamutse ku musozi, yasenze ﷺ ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud abagendera ku mafarasi b'aba-Quraysh bazamutse ku musozi, yasenze ﷺ ati: "Mana yanjye, ntibikwiye ko baba hejuru yacu"; Umar n'itsinda ry'aba-Muhajirun babamanura ku musozi.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 357 (Uhud gazvesindeki âyetler)

754. I Uhud yabwiye ﷺ Talhah ibn Ubaydullah watatse ati "Has!" ubwo intoki ze...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

I Uhud yabwiye ﷺ Talhah ibn Ubaydullah watatse ati "Has!" ubwo intoki ze zacibwaga ati: "Iyo uvuga uti Bismillah abamarayika bari kukuzamura mu ijuru abantu bareba (wari kubonera ku isi ingoro Allah yakubakiye mu Ijuru)."

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 357 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

755. I Uhud Anas ibn al-Nadr yavuze ati: “Ndahiye kuri Uwufite roho yanjye mu...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Uhud Anas ibn al-Nadr yavuze ati: “Ndahiye kuri Uwufite roho yanjye mu biganza bye, numva impumuro y'Ijuru ituruka hakurya ya Uhud,” atera imbere maze ahowa Imana.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 357 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

756. I Uhud yabonye ﷺ abamarayika bogereza Hamzah wahowe Imana ari mu mwanda...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud yabonye ﷺ abamarayika bogereza Hamzah wahowe Imana ari mu mwanda w'imibonano (junub) maze arabimenyesha.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 358 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

757. Yabwiye ﷺ nyirasenge waririraga se wa Jabir, Abdullah ibn Amr ibn Haram wahowe...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ nyirasenge waririraga se wa Jabir, Abdullah ibn Amr ibn Haram wahowe Imana i Uhud ati: “Ntugire agahinda; kugeza igihe mumuteruriye abamarayika bamutwikirije amababa yabo.”

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 358 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

758. I Uhud yohereje ﷺ Zayd ibn Thabit gushaka Sa'd ibn al-Rabi' no kumugezaho...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Uhud yohereje ﷺ Zayd ibn Thabit gushaka Sa'd ibn al-Rabi' no kumugezaho intashyo ye; bamusanga mu guhumeka kwe kwa nyuma mu bikomere mirongo irindwi, avuze ati: “Numva impumuro y'Ijuru” atanga roho ye.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 358 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

759. Khaythamah umuhungu we Sa'd wahowe Imana i Badr yavuze ko mu nzozi ze yabonye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Khaythamah umuhungu we Sa'd wahowe Imana i Badr yavuze ko mu nzozi ze yabonye umuhungu we mu busitani bw'Ijuru avuga ati: “Dusange,” asaba isengesho ry'ubuhamya; asenze ﷺ Khaythamah ahowa Imana i Uhud.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 359 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

760. Abdullah ibn Jahsh umunsi umwe mbere ya Uhud yasenze ati: “Mana yanjye, ejo…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Jahsh umunsi umwe mbere ya Uhud yasenze ati: “Mana yanjye, ejo mpure n’umwanzi; banyice, bansature inda, bace izuru ryanjye n’ugutwi kwanjye,” maze bukeye bwaho ahowa Imana neza atyo.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 359 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

761. I Uhud imyambi igwa iturutse impande zose, ahagaze hagati yayo yose yamuhushaga…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud imyambi igwa iturutse impande zose, ahagaze hagati yayo yose yamuhushaga ﷺ; umubangikanyamana (Abdullah ibn Shihab) wavuze ati: “Munyereke Muhammad,” nubwo nta muntu wari iruhande rwe akamunyura hafi ntiyamubonye maze avuga ati: “Arinzwe kuri twe.”

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 360 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

762. I Uhud yavumye ﷺ Utbah ibn Abi Waqqas wamennye iryinyo rye agakomeretsa mu maso…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud yavumye ﷺ Utbah ibn Abi Waqqas wamennye iryinyo rye agakomeretsa mu maso he agira ati: “Mana yanjye, atarajya umwaka apfe ari umuhakanyi,” maze Utbah apfa ari umuhakanyi umwaka utarashira.

Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 361 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

763. Abu Azzah al-Jumahi uwo yarekuye i Badr nta ncungu akica isezerano akitabira…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Azzah al-Jumahi uwo yarekuye i Badr nta ncungu akica isezerano akitabira Uhud yasenze ﷺ ngo atabasha guhunga, maze mu babangikanyamana aba ari we wenyine ufatwa mpiri.

Uhud / Hamra’ al-Asad, AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 361 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

764. I Uhud Hind bint Utbah yahekenye umwijima wa Hamzah ntiyashobora kuwumira…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud Hind bint Utbah yahekenye umwijima wa Hamzah ntiyashobora kuwumira; yavuze ﷺ ati: “Allah yaziririje ko igice cy’inyama za Hamzah cyinjira mu muriro.”

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 362 (Uhud gazvesindeki âyetler)

765. I Uhud Jibril yamumenyesheje ﷺ icyo al-Harith ibn Suwayd wari warishimye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud Jibril yamumenyesheje ﷺ icyo al-Harith ibn Suwayd wari warishimye akavuga ko yishe Umuyisilamu al-Mujadhdhar ibn Ziyad mu ibanga yakoze; ajya i Quba ategeka ko yicwa.

Nyuma ya Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 362 (Uhud gazvesindeki âyetler)

766. Nyuma y'uko umwenda wa se wishyuwe, yaje ﷺ kwa Jabir ku manywa arasinzira...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'uko umwenda wa se wishyuwe, yaje ﷺ kwa Jabir ku manywa arasinzira; akangutse ku mwana w'ihene (anaq) umugore wa Jabir yari yabaze ahamagaza Abu Bakr n'abigishwa be ba hafi (hawariyyun), bose barahaga kandi inyama nyinshi zirasaguka.

hafi AH 3–4 (nyuma ya Uhud)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 87 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: yemeğin çoğalması)

767. I Uhud abatwaye abahowe Imana babo ku ngamiya ngo babajyane i Madina, ingamiya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud abatwaye abahowe Imana babo ku ngamiya ngo babajyane i Madina, ingamiya zabo zerekejwe i Madina zarapfukamaga zikanga kugenda, zerekejwe ku kibuga cy'intambara zikihuta; amenye uko bimeze asoma ﷺ umurongo wa 154 wa Sura Al-i Imran maze ashyingurisha abahowe Imana aho.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 148 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

768. I Uhud yaciriye ﷺ amazi yari yashyize mu kanwa ke ku bikomere bya Ali wagize...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud yaciriye ﷺ amazi yari yashyize mu kanwa ke ku bikomere bya Ali wagize ibikomere mirongo ine; ibikomere bikira ako kanya nk'aho bitigeze bibaho.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 148 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

769. Ku munsi wa Uhud, inkota ya Ali ivunitse, yafashe ﷺ ishami rishaje kandi ryumye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Uhud, inkota ya Ali ivunitse, yafashe ﷺ ishami rishaje kandi ryumye ry'umukindo hasi ararizunguza ararimuha; ishami rihinduka inkota ya Dhu'l-Fiqar maze Ali akubiseho akabigabanyamo kabiri (inkuru ya Ali).

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 148 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

770. Ku munsi wa Uhud yihisha ababangikanyamana, yunamye ﷺ umutwe yerekeza ku musozi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Uhud yihisha ababangikanyamana, yunamye ﷺ umutwe yerekeza ku musozi maze urutare ruracukuka rungana n'umutwe we rumuha umwanya; aho hantu habaye ahantu hazwi ho gusura mu kibaya (shi'b).

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 915 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

---

771. Yasubiranyije ﷺ ukuboko kwa Abdullah ibn Atik wo mu ba-Ansar kwacitse i Uhud...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yasubiranyije ﷺ ukuboko kwa Abdullah ibn Atik wo mu ba-Ansar kwacitse i Uhud araguhuha maze gusubira uko kwari kuri.

Uhud, AH 3 (625 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 101 (fasl fî mu'cizât ef'âlihî)

---

772. Ku munsi Ka'b ibn al-Ashraf yishweho, Muhammad ibn Maslamah wakomeretse mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi Ka'b ibn al-Ashraf yishweho, Muhammad ibn Maslamah wakomeretse mu jisho no ku kuboko yahanaguweho ibikomere bye maze ntihasigara n'inkovu.

Igitero kuri Ka'b ibn al-Ashraf, AH 3 (624 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 295 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

---

773. Ku munsi wa Uhud ikibabi cy'umukindo (sa'fah) yahaye ﷺ Abu Dujana cyahindutse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Uhud ikibabi cy'umukindo (sa'fah) yahaye ﷺ Abu Dujana cyahindutse inkota mu kuboko kwe; Abu Dujana abivuga mu gisigo ati: "Ishami ry'umukindo ryabaye inkota ityaye; iki ni kimwe mu bimenyetso bya Allah n'Intumwa ye."

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 382 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

---

774. I Uhud ku bwa Ali watatanije amatsinda abiri y'ababangikanyamana ku itegeko...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

I Uhud ku bwa Ali watatanije amatsinda abiri y'ababangikanyamana ku itegeko rye, Jibril yavuze ati: "Ubu ni ukwitanga (muwasat)," avuze ﷺ ati: "Ni uwanjye nanjye ndi uwe" Jibril aravuga ati: "Nanjye ndi uwanyu," maze

muri ako kanya humvikana ijwi rigira riti: “Nta nkota ibaho uretse Dhu’l-Fiqar, nta ntwari ibaho uretse Ali.”

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hz. Ali'nin Müşriklerden İki Topluluğu Bozguna Uğratışı" (kitabın dipnotu: Taberî, Tarih, c:3, s:17)

---

775. I Uhud ubwo Abu Talhah wamutwikiraga imbere n’ingabo yari amaze kurasa imyambi…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud ubwo Abu Talhah wamutwikiraga imbere n’ingabo yari amaze kurasa imyambi ye mirongo itanu yose ikashira, yafashe ﷺ ishami ry’igiti hasi arimuha agira ati: “Yewe Abu Talhah, rasa na ryo nk’umwambi mwiza” (nk’uko umutwe ubivuga ishami ryabaye umwambi mwiza mu kuboko kwe).

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ensardan Ebu Talha'nın Elinde, Efendimizin yerden alıp Verdiği Ağaç Dalının İyi Bir Ok Olması" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s: 243; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c:3, s:239,346; Hakim, Müstedrek, c:3, s:26); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıbü'l-Ensâr 18 (3811); Müslim, Cihâd 136 (1811) (Enes: Ebû Talha'nın Uhud'da siper olması; dal kısmı yok) (Canan'da bulunamadı)

---

776. I Uhud Sa’d ibn Abi Waqqas uwo yategetse ﷺ gatatu gusubiza inyuma…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Uhud Sa’d ibn Abi Waqqas uwo yategetse ﷺ gatatu gusubiza inyuma ababangikanyamana bazamukaga umusozi, yarashe umwambi umwe wari mu isaho ye yica umubangikanyamana, hanyuma asanga uwo mwambi wawo mu isaho ye izindi nshuro ebyiri buri gihe akica umubangikanyamana; ababangikanyamana bahatirwa kumanuka kandi Sa’d abika uwo “mwambi w’umugisha” ubuzima bwe bwose.

Uhud, Shawwal AH 3 (625 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Yüzünün Kanının Mihras Suyu ile Yıkanışı ve Müşriklerin Kendilerinden Yukarıya Çıkmalarına Meydan Vermemesi İçin Allah'a Dua Edişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, c:3, s:90-91; Taberî, Târîh, c:3, s:21; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:2, s:106; Zehebî, Siyeru a'lâmi'n-nübelâ, c:2, s:244)

777. Yahaye ﷺ Abdullah ibn Unays yohereje kwica Khalid ibn Sufyan al-Hudhali…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ Abdullah ibn Unays yohereje kwica Khalid ibn Sufyan al-Hudhali ikimenyetso kigira kiti: “Numubona uzagira ubwoba,” kandi bisohora neza uko.

AH 4 (625–626 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.148; 1000 Mucize no.210 (s.191); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 390; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd, Salât (korku namazı bâbı; Canan'da künye metinde yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2929, c./s. 9/255-256]

778. Umurambo wa Asim ibn Thabit wahowe Imana i al-Raji’ warinzwe ababangikanyamana…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umurambo wa Asim ibn Thabit wahowe Imana i al-Raji’ warinzwe ababangikanyamana n’inzuki (n’umwuzure).

Safar AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.652; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 366; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 267-268; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî, 38, 9, 170, Tevhid 14; Ebu Dâvud, Cihad 115, (2660, 2661), Cenâiz 16, (3112) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4256, c./s. 12/136-138]

779. Imbohe Khubayb ibn Adi wari uboshye n’iminyururu i Maka yariye imizabibu mishya…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imbohe Khubayb ibn Adi wari uboshye n’iminyururu i Maka yariye imizabibu mishya kandi bitari mu gihe cyayo.

AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.652; 1000 Mucize no.187 (s.165); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 365; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî, 38, 9, 170, Tevhid 14; Ebu Dâvud, Cihad 115, (2660, 2661), Cenâiz 16, (3112) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4256, c./s. 12/136-138]

780. Yamenyesheje ﷺ Abasangirangendo be inkuru y’abahowe Imana ba al-Raji’ kuri uwo…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Abasangirangendo be inkuru y’abahowe Imana ba al-Raji’ kuri uwo munsi; intashyo ya Khubayb iramugezwaho.

AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.652; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 365; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 133-134; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 96-97; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî, 38, 9, 170, Tevhid 14; Ebu Dâvud, Cihad 115, (2660, 2661), Cenâiz 16, (3112) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4256, c./s. 12/136-138]

781. Yamenyesheje ﷺ umugambi w’Umwarabu wo mu butayu woherejwe kumwica n’icyuma yari…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ umugambi w'Umwarabu wo mu butayu woherejwe kumwica n'icyuma yari yahishe.

AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.664; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 367; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ebu Süfyan Tarafından Peygamberimiz Aleyhisselâm İçin Bir Katil Kiralanıp Medine'ye Gönderilişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:2, s:93-94; Beyhakî, Delâil, c:3, s:333-334)

---

782. Umurambo wa Amir ibn Fuhayrah wahowe Imana i Bi'r Ma'unah wabonywe uzamurwa mu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umurambo wa Amir ibn Fuhayrah wahowe Imana i Bi'r Ma'unah wabonywe uzamurwa mu ijuru.

Safar AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.678; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 368; c. 2, s. 313); Kütüb-i Sitte: Buhârî (satırdaki künye)

---

783. Yamenyesheje ﷺ kuri uwo munsi uko abahowe Imana ba Bi'r Ma'unah bamerewe...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ kuri uwo munsi uko abahowe Imana ba Bi'r Ma'unah bamerewe n'ubutumwa bwabo bugira buti: "Twahuye na Nyagasani wacu."

Safar AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.670, 678; web: Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 369; Kütüb-i Sitte: Müslim (Enes; satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2612]

---

784. Umugambi w'ubwicanyi w'aba-Banu Nadir wo kumujugunyiraho ibuye wamenyeshejwe uvuye mu ijuru

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umugambi w'ubwicanyi w'aba-Banu Nadir wo kumujugunyiraho ibuye wamenyeshejwe uvuye mu ijuru.

AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.479, 688; 1000 Mucize no.185 (s.163); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 347-348; c. 1, s. 349; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 46, 110; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 33; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kinâne b. Suriya'nın Benî Nadîr Yahudîlerini Uyarışı ve Öğütleyişi" (kitabın dipnotu: Vâkidî, Megâzî, c:1, s:365-366 / Taberî, Târîh, c:3, s:37; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:492-493) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Sellâm b. Mişkem'in Benî Nadîr Yahudîlerini Uyarışı" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:364-366; Ebu Nuaym , Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:489-490; İbn İshak-İbn Hişam, Sire, c:3, s:199; Taberi, Târih, c:3, s:37)

---

785. Umuyahudi Amr ibn Su'da n'abandi biyemereye ko babonye ibimenyetso bye muri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuyahudi Amr ibn Su'da n'abandi biyemereye ko babonye ibimenyetso bye muri Tawrat.

AH 4 (625 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.696; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 349

786. I Dhat al-Riqa’ asinziriye munsi y’igiti, inkota ya Ghawrath ibn al-Harith...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Dhat al-Riqa’ asinziriye munsi y’igiti, inkota ya Ghawrath ibn al-Harith wakuye inkota ye yaguye mu kuboko kwe.

AH 4 (AH 7 ukurikije igitekerezo kimwe)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.707; 19. Mektup listesi (183.txt) no.49; 1000 Mucize no.367 (s.352), no.392 (s.383); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 145; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 370; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 331-332, 331; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 60; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 164; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 63; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Cihâd 87, 84, Megazî 31, 32; Müslim, Müsafirîn 311, (843) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5604, c./s. 15/460]

787. Agaruka avuye i Dhat al-Riqa’ yakozeho ﷺ asengera ingamiya ya Jabir...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Agaruka avuye i Dhat al-Riqa’ yakozeho ﷺ asengera ingamiya ya Jabir itashoboraga kugenda maze ijya imbere y’izindi zose.

AH 4 (AH 7 ukurikije igitekerezo kimwe)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.717; Beyhakî, Delâil c.4 s.617; 19. Mektup listesi (183.txt) no.162; 1000 Mucize no.32 (s.45), no.359 (s.347); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 582; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14175; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 374; c. 2, s. 97; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 155, 199; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 305-306; IslamHouse, The Miracles of Muhammad; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 108, hadis no. 101/4; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Câbir b. Abdullah'ın Yorulup Hızlandırılan Devesinin Satın Alınıp Kendisine Bağışlanışı" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbnHişam, Sîre, c:3, s:217; Müslim, Sahih, c:2, s:1222; Buhârî, Sahih, c:3, s:15; c: 6, s:194); Kütüb-i Sitte: Buhârî 2718, 2967; Müslim 715 (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 276]

788. Mu gitero cya Dhat al-Riqa’ yasomeye ﷺ mu kanwa k’umwana ufashwe n’ijini...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitero cya Dhat al-Riqa’ yasomeye ﷺ mu kanwa k’umwana ufashwe n’ijini umugore yazanye avuga ati: “Sohoka yewe mwanzi wa Allah,” maze arakira (inkuru ya Jabir).

AH 4

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.717; Beyhakî, Delâil c.4 s.470; 1000 Mucize no.246 (s.216); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 17; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.19; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 373; c. 2, s. 61-62; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 151

789. Isengesho rye ﷺ kuri Umm Salama rigira riti: “Kura ishyari rye, umuhe uwiza...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho rye ﷺ kuri Umm Salama rigira riti: “Kura ishyari rye, umuhe uwiza kurushaho” ryarakiriwe.

AH 4 (626 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.97; 1000 Mucize no.151 (s.132); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 121); Kütüb-i Sitte: Müslim (Ümmü Seleme; satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3233, c./s. 9/542-543]

790. Imikindo ~300 yateye ﷺ n’amaboko ye ku bw’ikiguzi cyo kubohorwa kwa Salman…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Imikindo ~300 yateye ﷺ n’amaboko ye ku bw’ikiguzi cyo kubohorwa kwa Salman al-Farsi yeze imbuto muri uwo mwaka (uretse umukindo umwe watewe na Umar).

AH 4–5 (mbere y’Umwobo)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.552; İbn Kesîr s.50; 19. Mektup listesi (183.txt) no.68, 69, 139; 1000 Mucize no.46-85 (s.57); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 37; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 19; c. 1, s. 106; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 250; c. 18, s. 28-29; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 31-32; c. 1, s. 150-151; c. 3, s. 904; 927-928; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Selman-ı Fârisî'nin Kölelikten Kurtarılışı için dikilen 300 hurma ağacı" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:4, s:79-80; Semhûdî, Vefâu'l-vefâ, c:1, s:300; İbn Seyyid, Uyünu'l-eser, c:1, s:65)

791. Zahabu ingana n’igi yahaye ﷺ Salman ihinduka ihaza umwenda wa 40 uqiyyah nyuma…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Zahabu ingana n’igi yahaye ﷺ Salman ihinduka ihaza umwenda wa 40 uqiyyah nyuma y’uko ayikojejeho ururimi rwe.

AH 4–5 (mbere y’Umwobo)

ISOKO İbn Kesîr s.50; 19. Mektup listesi (183.txt) no.70; 1000 Mucize no.89 (s.64); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 116 — Delâilü'n-nübüvve: Selmân kıssası; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 37; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 102; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 29; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 32; c. 1, s. 151-152; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Yumurta Kadar Bir Altın Külçesinin Yarısının Bütün Altın Borcunu Ödemeye Yetmesi"

792. Umm Salama azanye inyama zahindutse ibuye, yamenye ﷺ ko adahari haje…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umm Salama azanye inyama zahindutse ibuye, yamenye ﷺ ko adahari haje umusabirizi ku muryango maze avuga ati: “Ibi ni isomo kuri mwe.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi (nyuma ya AH 4)

ISOKO 1000 Mucize no.171 (s.149)

793. Yarokotse ﷺ ari muzima umugambi w’aba-Banu Nadir wo kumujugunyiraho ibuye…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yarokotse ﷺ ari muzima umugambi w’aba-Banu Nadir wo kumujugunyiraho ibuye rinini; nk’uko bamwe mu bahanga babivuga Jibril yafashe ibuye ryajugunywe (Sura al-Ma’idah, umurongo wa 11 wamanutse kuri ibyo).

Ikibazo cya Banu Nadir, AH 4 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.186 (s.163); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kinâne b. Suriya'nın Benî Nadîr Yahudîlerini Uyarışı ve Öğütleyişi" (kitabın dipnotu: Vâkidî, Megâzî, c:1, s:365-366 / Taberî, Târîh, c:3, s:37; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:492-493) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Sellâm b. Mişkem'in Benî Nadîr Yahudîlerini Uyarışı" (kitabın

dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:364-366; Ebu Nuaym , Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:489-490; İbn İshak-İbn Hişam, Sire, c:3, s:199; Taberi, Târih, c:3, s:37)

---

794. Nyuma ya Bi'r Ma'unah, Abu Bara yohereje mwishywa we Labid ibn Rabi'ah asaba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma ya Bi'r Ma'unah, Abu Bara yohereje mwishywa we Labid ibn Rabi'ah asaba umuti w'ikibyimba cye, yaciriye amacandwe ku gice cy'ubutaka avuga ko babitetse mu mazi bakabimuha akanywa maze Abu Bara arakira; muri iyo nkuru imwe amenyesha ko umurambo w'uwahowe Imana Amir ibn Fuhayrah wazamuwe mu ijuru wafashwe n'abamarayika.

Nyuma ya Bi'r Ma'una, AH 4 (625 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.188 (s.167); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 118; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 22; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 33-34; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 84-85; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 101

---

795. Ajya mu gitero cya Dhat al-Riqa', yatetse Jabir amagi atatu y'imbuga yazanywe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ajya mu gitero cya Dhat al-Riqa', yatetse Jabir amagi atatu y'imbuga yazanywe na Ulbah ibn Zayd al-Harithi; nubwo we ﷺ n'Abasangirangendo be bariye nta mugati kugeza bahaze, ibiryo ntibyagabanutse kandi imbaga yaje nyuma na yo irahaga.

Igitero cya Dhat al-Riqa', hafi AH 4 (626 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.892 (s.743); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 375

---

796. Umurambo wa Khubayb ibn Adi wahowe Imana i Maka wamaze iminsi mirongo ine ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umurambo wa Khubayb ibn Adi wahowe Imana i Maka wamaze iminsi mirongo ine ku giti cyo kumanikwaho utangiritse, ku gikomere cye hava amaraso mashya ahumura umubavu, kandi bawumanuye ubutaka buramumira.

AH 4 (625 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

797. Mu gitero cya Dhat al-Riqa' yabwiye ﷺ Umwarabu wo mu butayu wabajije ati: "Mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitero cya Dhat al-Riqa' yabwiye ﷺ Umwarabu wo mu butayu wabajije ati: "Mu nda y'ifarasi yanjye harimo iki?" ko ibitagaragara bizwi na Allah gusa, hanyuma amenyesha ko mu maso he hazazaho igisebe kandi biba uko.

Dhat al-Riqa', AH 4–5 (626 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

798. Khubayb ibn Adi ubwo yicwaga yavumye ati: “Mana yanjye, babare umwe ku wundi...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Khubayb ibn Adi ubwo yicwaga yavumye ati: “Mana yanjye, babare umwe ku wundi, ubice batatanye, ntusige n'umwe muri bo”; uretse umugabo umwe waryamye hasi kubera gutinya uwo muvumo, abari aho bose bapfuye umwaka utarashira.

Nyuma ya al-Raji', AH 4 (625 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 366 (Recî' gazvesindeki âyetler)

799. I Nakhl (mu ntambara na Juhaynah) ababangikanyamana bahushije amahirwe yo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Nakhl (mu ntambara na Juhaynah) ababangikanyamana bahushije amahirwe yo gutera gitunguro igihe isengesho rya adhuhur ryakorwaga bateguye gutera kuri asr bavuga bati: “Hazaza irindi sengesho bakunda kurusha abana babo,” maze Jibril abimenyesha ﷺ asengesha isengesho ry'ubwoba.

Dhat al-Riqa' / Nakhl, hafi AH 4 (626 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 371 (Zâtürrikā' gazvesindeki âyetler)

800. Agaruka avuye i Dhat al-Riqa', yamenyesheje ﷺ ko ingamiya yaje yiruka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Agaruka avuye i Dhat al-Riqa', yamenyesheje ﷺ ko ingamiya yaje yiruka igahagarara imbere ye yari itaka ko nyirayo nyuma yo kuyihingisha imyaka myinshi ashaka kuyibaga; yohereza Jabir kwa nyirayo maze ingamiya ijya imbere ihagarara ku muryango wa nyirayo.

Dhat al-Riqa', hafi AH 4 (626 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 373 (Zâtürrikā' gazvesindeki âyetler)

801. Yasobanuye ﷺ inzozi za Umm al-Fadl bint al-Harith wavuze ati: “Nabonye igice...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yasobanuye ﷺ inzozi za Umm al-Fadl bint al-Harith wavuze ati: “Nabonye igice cy'umubiri wawe gitemwa kigashyirwa mu gituza cyanjye,” agira ati: “Wabonye ibyiza; Fatimah niba Allah abishaka azabyara umuhungu, azaba mu gituza cyawe”; Fatimah abyara Husayn maze Umm al-Fadl amwonsa amashereka ya Qutham.

Ubuhanuzi n'isohozwa: ivuka rya al-Husayn, AH 4 (626 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 325-326 (Hüseyin b. Ali'nin öldürüleceğini haber vermesi)

802. Nyina wa Ali, Fatimah bint Asad amaze kwitaba Imana, yamwambitse ﷺ ishati ye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyina wa Ali, Fatimah bint Asad amaze kwitaba Imana, yamwambitse ﷺ ishati ye bwite amanuka mu mva ye; ahamagaye mu mva ati: “Yewe Fatimah,” asubiza ati: “Labbayka ya Rasulullah,” n'ikibazo cye ati: “Ese wabonye

ibyo nakwishingiye?” asubiza ati: “Yego”; amenyesha ko yamusabiye Allah ko ubwambure bwe butagaragara, ko atabona Munkar na Nakir, ko imva ye yagurwa kandi ko azazurwa mu myenda ye yo gushyingurwamo.

hafi AH 4 (625–626 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 90-91 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

803. Nyuma y’umugambi w’ubwicanyi w’aba-Banu Nadir, Umuyahudi Kinanah ibn Suriya...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y’umugambi w’ubwicanyi w’aba-Banu Nadir, Umuyahudi Kinanah ibn Suriya yabwiye ubwoko bwe ko azi ko uwo mugambi wamenyeshejwe ﷺ, ko ari we muhanuzi wa nyuma wanditswe muri Tawrat ufite ahantu h’ivuka i Maka n’ahantu h’iyimuka i Yathrib kandi ko ibimenyetso bye bihura n’ibitabo byabo inyuguti ku nyuguti, abagira inama yo kuba Abayisilamu; amenyesha mbere ko bazasiga ibihugu byabo bakimuka.

Banu Nadir, Rabi’ al-Awwal AH 4 (625 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kinâne b. Suriya'nın Benî Nadîr Yahudîlerini Uyarışı ve Öğütleyişi" (kitabın dipnotu: Vâkidî, Megâzî, c:1, s:365-366)

---

804. Sallam ibn Mishkam, umuhanga w’Abayahudi ba Banu Nadir, yiyemereye Huyayy ibn...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sallam ibn Mishkam, umuhanga w’Abayahudi ba Banu Nadir, yiyemereye Huyayy ibn Akhtab wari ushimangiye ku ntambara ati: “Wowe, abo muri kumwe na twe twese tuzi ko Muhammad ari Intumwa ya Allah; ibimuranga biri mu bitabo dufite; ntitumukurikira gusa kubera ishyari no kuba twarizeraga ko umuhanuzi wa nyuma azakomoka mu bahungu ba Harun.”

Banu Nadir, Rabi’ al-Awwal AH 4 (625 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Sellâm b. Mişkem'in Huyey'e Tehditte ve Uyarıda Bulunuşu" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:1, s:368-370)

---

805. Umuhanuzi ﷺ yategetse Bilal kwishyura Jabir uqiyya imwe (n’inyongera nto)...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umuhanuzi ﷺ yategetse Bilal kwishyura Jabir uqiyya imwe (n’inyongera nto) nk’ikiguzi cy’ingamiya yamuguzeho mu nzira bagaruka bava i Dhat al-Riqa; iyo uqiyya yakomeje kwiyongera kwa Jabir, kandi umugisha wayo ugaragara mu rugo rwabo kugeza ku ntambara ya al-Harra.

Igikorwa: kugaruka avuye i Dhat al-Riqa’, AH 4 (AH 7 ukurikije igitekerezo kimwe); umugisha: kugeza ku Ntambara ya al-Harra (AH 63 / 683 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Câbir b. Abdullah'ın Yorulup Hızlandırılan Devesinin Satın Alınıp Kendisine Bağışlanışı" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbnHişam, Sîre, c:3, s:217; Müslim, Sahih, c:2, s:1222; Buhârî, Sahih, c:3, s:15; c: 6, s:194); Kütüb-i Sitte: Buhârî 2718, 2967; Müslim 715 (fazlalığın Harre'ye kadar saklanması Müslim'in rivayetinde) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 278]

806. Ubwo Banu Nadir baganiraga ku mugambi wo gusunika urutare ku Muhanuzi ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Banu Nadir baganiraga ku mugambi wo gusunika urutare ku Muhanuzi ﷺ, umuhanga w'Umuyahudi Sallam ibn Mishkam yababuriye ati: "Nimugerageza gukora ikintu nk'icyo, azabimenyeshwa binyuze mu ihishurirwa; Abayahudi bazarandurwa kandi Isilamu izahagarara kugeza ku Munsi w'Urubanza"; kandi koko uwo mugambi wabwiwe Intumwa binyuze kuri Jibril.

Banu Nadir, Rabi' al-Awwal AH 4 (625 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Sellâm b. Mişkem'in Benî Nadîr Yahudîlerini Uyarışı" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s:364-366; Ebu Nuaym , Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:489-490; İbn İshak-İbn Hişam, Sire, c:3, s:199; Taberi, Târih, c:3, s:37)

21 · Umwaka wa 5 wa Hijira (626–627 CE): Umwobo (Khandaq) na Banu Qurayza

807. Umugisha w’ibiryo ku Mwobo

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIRYO

Ubwo hacukurwaga umwobo, Jabir ibn Abdullah yateguye ibiryo bike maze atumira Umuhanuzi ﷺ hamwe n’abandi bake. Umuhanuzi ﷺ yatumiye abacukuraga umwobo bose, maze ibiryo bihaza buri wese ndetse hari n’ibisigara.

Intambara y’Umwobo (al-Khandaq), AH 5.

ISOKO Sahih al-Bukhari 4101

808. Isahani y’ibiryo bya hays yoherejwe na Umm Sulaym mu birori by’ubukwe...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isahani y’ibiryo bya hays yoherejwe na Umm Sulaym mu birori by’ubukwe bw’Intumwa ya Allah ﷺ na Zaynab yahagije abantu bagera kuri 300.

AH 5 (626–627 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.119, 134; 1000 Mucize no.251 (s.222); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 110 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 1. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 77-78; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 89; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 280; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 36; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 90; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mu'cizeli Düğün Ziyâfeti" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:8, s:104; Müslim, Sahih, c:2, s:1051.); Kütüb-i Sitte: Müslim, Nikah 87, (1428); Nesâî, Nikah 26; Buhârî, Nikâh 64 (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5615, c./s. 15/496-497]

809. Juwayriya, mbere y’uko ashyingirwa, yarose abona ukwezi guturuka i Yathrib...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Juwayriya, mbere y’uko ashyingirwa, yarose abona ukwezi guturuka i Yathrib kukagwa mu bibero bye.

AH 5 (AH 6 ukurikije igitekerezo kimwe)

ISOKO 1000 Mucize no.999 (s.813); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 391

810. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko umuyaga ukaze wahushye mu nzira bagaruka bava i...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko umuyaga ukaze wahushye mu nzira bagaruka bava i al-Muraysi wahanuraga urupfu rw’indyarya ikomeye i Madina.

AH 5 (AH 6 ukurikije igitekerezo kimwe)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.170; 1000 Mucize no.390 (s.380); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5900; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6500; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 391; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 313; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 116, 131; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 102; İbn

Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 94; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kurayza oğulları Yahudî bilginlerinden münâfık olan Rafi' b. Hureymile" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:174-175); Kütüb-i Sitte: Müslim 2782 (satırdaki künye)

---

811. Amagambo Abdullah ibn Ubayy yavuze mu rwihisho yahishuriwe Intumwa ya Allah ﷺ...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amagambo Abdullah ibn Ubayy yavuze mu rwihisho yahishuriwe Intumwa ya Allah ﷺ binyuze mu ihishurirwa (byemejwe na Zayd ibn Arqam).

AH 5 (AH 6 ukurikije igitekerezo kimwe)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.160; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (Zeyd b. Erkam; satırdaki künye)

---

812. Ibindi bimenyetso by'ubuhanuzi byagaragaye mu rugendo rwo kurwanya Banu Mustaliq (al-Muraysi)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibindi bimenyetso by'ubuhanuzi byagaragaye mu rugendo rwo kurwanya Banu Mustaliq (al-Muraysi).

AH 5

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.152

---

813. Mu gihe Umusarani wacukurwaga, urutare runini amapiki atashoboraga kumena...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Umusarani wacukurwaga, urutare runini amapiki atashoboraga kumena rwasenyutse nk'umusenyi ku nshuro eshatu Intumwa ya Allah ﷺ yarukubise.

Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.40; 1000 Mucize no.93 (s.68); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5877; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 447; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 325; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 381-382; c. 18, s. 32; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 152; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 103-104; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Hendekte Parçaladığı Kaya Münasebetiyle Verdiği Fütûhât Müjdesi" (kitabın dipnotu: Beyhaki, Delâil, c:3, s:419 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s:230; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:4, s:99-102; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:303; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:450); Kütüb-i Sitte: Buharî, Megazî 29, Cihad 188; Müslim, Eşribe 141, (2039); Buhârî 4101 (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5596, c./s. 15/447-448]

---

814. Intsinzi za Sham, Buperesi na Yemeni zerekewe Intumwa ya Allah ﷺ mu murabyo...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intsinzi za Sham, Buperesi na Yemeni zerekewe Intumwa ya Allah ﷺ mu murabyo watumukaga ku rutare buri uko yarukubitaga.

Ubuhanuzi: AH 5; isohozwa: AH 10–16

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.40; 1000 Mucize no.138-141 (s.118); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 377; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 244; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 169-171; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Hendekte Parçaladığı Kaya Münasebetiyle Verdiği Fütûhât

Müjdesi" (kitabın dipnotu: Beyhaki, Delâil, c:3, s:419 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s:230; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:4, s:99-102; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:303; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:450); Kütüb-i Sitte: Nesâî 3176 (satırdaki künye)

---

815. Ku munsi w'Umusarani, abagabo igihumbi bariye barahaga ku gipimo kimwe cya sa'...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Umusarani, abagabo igihumbi bariye barahaga ku gipimo kimwe cya sa' cy'ingano za sayiri n'umwana w'ihene umwe bya Jabir, kandi inkono n'igiponde ntibyagabanutse.

Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.49; İbn Kesîr s.42; 19. Mektup listesi (183.txt) no.8, 62, 63, 123; 1000 Mucize no.40 (s.52); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5877; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 109 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 5. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 376; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 429, 458; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 276; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 232-233; c. 18, s. 24-26, 33-34, 36; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 27; c. 1, s. 152-154; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 80; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 89-90; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 50-51, no. 17/6; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buharî, Megazî 29, Cihad 188; Müslim, Eşribe 141, (2039) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5596, c./s. 15/447-448]

---

816. Ku Musarani, urushyi rw'imbuto z'itende ruzanywe n'umukobwa wa Bashir ibn Sa'd...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku Musarani, urushyi rw'imbuto z'itende ruzanywe n'umukobwa wa Bashir ibn Sa'd rwahagije abantu bose bacukuraga umusarani.

Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.49; 1000 Mucize no.387 (s.376); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 116 — Delâilü'n-nübüvve: hurmanın çoğalması; Questions on Islam, "The Miracles Concerning the Increase in Food and Drink"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 380; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 99; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 286; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 234; c. 18, s. 31, 35; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 110; c. 1, s. 123; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 89; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Bir Avuç Hurmanın İslâm Ordusunu Doyuruşu" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c: 3, s:228-229)

---

817. Ku isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ ryo kurwanya Abafatanije (al-Ahzab)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ ryo kurwanya Abafatanije (al-Ahzab), hoherejwe umuyaga n'ingabo zitagaragara maze umwanzi aratatanywa.

Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.60, 90; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 380; c. 1, s. 382; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 399, 450; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 276-277; c. 18, s. 67; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 156; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 70; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 316-317; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yardım Mû'cizeleri" (kitabın dipnotu: Âl-i İmrân:123-127; Ahzâb: 9) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "6-DEHŞETLİ RÜZGÂR VE FIRTINALARLA YAPILAN İLÂHÎ DESTEKLER VE YARDIM MU'CİZELERİ > Dehşetli Bir Rüzgârın Esmeye Başlayıp Müşrikleri Tedirgin ve Perişan Edişi" (kitabın dipnotu: Ahzab: 9 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s:243; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:490; İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:69; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:2, s:653, 654); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (İbn Ebî Evfâ; satırdaki künye)

---

818. Hudhayfa, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje mu nkambi y'abanzi mu ijoro...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Hudhayfa, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje mu nkambi y'abanzi mu ijoro ry'ubukonje bukabije, yumvise ashyushye nk'aho agendagenda mu bwogero bw'amazi ashyushye kugeza agarutse.

Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.81; 1000 Mucize no.152 (s.132); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 381; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 157; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Huzeyfe b. Yeman'ın Beyaz Sarıklı Süvârîlere Rastlayışı + Dehşetli Bir Rüzgârın Esmeye Başlayıp Müşrikleri Tedirgin ve Perişan Edişi" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:3, s:1414 / İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:71 / Müslim, Sahih, c:3, s.1414; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:4, s:114; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:489; Hâkim, Müstedrek, c.3, s.31; Ebu Nuaym, Delâil, c:2, s:501 / İbn Hacer, Metâlibu'l-âliye, c:4, s:226 / Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c.4, s.115; Müslim, Sahih, c.3, s.1414; İbn Hacer, Metâlib, c.4, s.228; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c.3, s.243; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:489; Hâkim, Müstedrek, c.3, s.31; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c.2, s.652 / İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:3, s:243; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:490; İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:69; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:2, s:653, 654); Kütüb-i Sitte: Müslim (Huzeyfe; satırdaki künye)

---

819. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Guhera ubu ni twe tuzabatera; ntibazongera..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Guhera ubu ni twe tuzabatera; ntibazongera kudutera", kandi koko byagenze bityo.

Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.91; 19. Mektup listesi (183.txt) no.113; 1000 Mucize no.155 (s.136); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5879; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 603; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 318; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 132; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî 29 (4109-4110) (satırdaki künye)

---

820. Ku munsi wa Qurayza, Abasangirangendo babonye Jibril mu ishusho ya Dihya (ari kumwe n'umukungugu w'ifarashi ye)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Qurayza, Abasangirangendo babonye Jibril mu ishusho ya Dihya (ari kumwe n'umukungugu w'ifarashi ye).

Dhu al-Qa'da AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.103; Beyhakî, Delâil c.5 s.389; 1000 Mucize no.838 (s.702); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5881; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 384; Kütüb-i Sitte: Buhârî 4118 (satırdaki künye)

---

821. Kwemerwa kw'isengesho rya Sa'd ibn Mu'adh wari wakomeretse rigira riti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kwemerwa kw'isengesho rya Sa'd ibn Mu'adh wari wakomeretse rigira riti: "Ntutware ubuzima bwanjye utarampa kunyurwa ku byerekeye Qurayza"; igikomere cye cyongeye gufunguka nyuma y'uko atanze umwanzuro we.

AH 5 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.130; 1000 Mucize no.190 (s.169); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 387; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megazî 30, Cihad 18; Müslim, Cihâd 67, (1769); Ebu Dâvud, Cenâiz 8, (3101); Nesâî, Mesâcid 18; Tirmizî, Siyer 28, (1582) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4261, c./s. 12/149-150; no. 4262, c./s. 12/150-151]

822. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yakoraga ku kuguru kwa Abdullah ibn Atik kwari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yakoraga ku kuguru kwa Abdullah ibn Atik kwari kwavunitse mu rugendo rwo kurwanya Abu Rafi, kwakize nk'aho kutigeze kubabara.

AH 5–6 (627 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.139; İbn Kesîr s.80; 1000 Mucize no.144 (s.124), no.232 (s.204); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5876; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 587; Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 390; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 197, 465; IslamHouse, The Miracles of Muhammad; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 294; c. 18, s. 40-41; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 506; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 102; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 333; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî 16, Cihad 155 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4243, c./s. 12/115]

823. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Qabath ibn Ashyam al-Laythi, wari mu mirongo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Qabath ibn Ashyam al-Laythi, wari mu mirongo y'abakafiri i Badr, neza neza ibyo yari yaribwiye icyo gihe ati: "Sinigeze mbona ibisa bitya; bose bahunze uretse abagore", ubwo Qabath yazaga kwinjira muri Isilamu nyuma y'Umusarani.

Nyuma y'Umwobo, hafi AH 5 (627 CE); ijambo ryavuzwe: Badr, AH 2 (624 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.444; 1000 Mucize no.384 (s.371); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14066; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 343-344; ayrıca: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c. 8, s. 287, no. 14066

824. Umuvumo wa Sa'd ibn Mu'adh kuri Ibn al-Ariqa wari wamukomerekeje akoresheje...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo wa Sa'd ibn Mu'adh kuri Ibn al-Ariqa wari wamukomerekeje akoresheje umwambi ku Musarani ugira uti: "Allah ajugunye isura ye mu Muriro."

Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.189 (s.169)

825. Ubwo Umusarani wacukurwaga, Intumwa ya Allah ﷺ yajyanye n'Abasangirangendo bari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umusarani wacukurwaga, Intumwa ya Allah ﷺ yajyanye n'Abasangirangendo bari bahambiriye amabuye ku nda zabo kubera inzara mu rugo rw'umugabo umwe, ikoza intoki zayo mu biryo by'umwana w'ihene wabazwe n'umugati, maze isaba umugisha; nubwo bose bariye bagahaga, hagabanutse kimwe cya gatatu gusa cy'ibiryo, hanyuma abandi bantu icumi bararya barahaga.

Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.388 (s.377)

826. Mu rugendo rwa al-Muraysi, ubwo ingamiya y'Intumwa ya Allah ﷺ yazimiraga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa al-Muraysi, ubwo ingamiya y'Intumwa ya Allah ﷺ yazimiraga, yatangaje, nubwo atari ahari, amagambo y'indyarya imwe yo mu Ba-Ansar yari yavuze iti: "Kuki Allah atamubwira aho ingamiya ye iri?", maze ababwira ko ingamiya iri mu kibaya kiri imbere ifite umugozi wayo wafashwe n'igiti; uwo mugabo yahise yemera by'ukuri.

Igitero cya al-Muraysi' (Banu Mustaliq), hafi AH 5–6 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.391 (s.380); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 391; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 116; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 102

---

827. Ubwo Umusarani wacukurwaga, Umm Amir al-Ashhaliyya yohereje isahani y'ibiryo mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umusarani wacukurwaga, Umm Amir al-Ashhaliyya yohereje isahani y'ibiryo mu ihema ry'Intumwa ya Allah ﷺ ryari iruhande rwa Umm Salama; nyuma y'uko Umm Salama ariye, yasohoye ibisigaye hanze ahamagarira abantu ifunguro rya nimugoroba; abacukuzi b'Umusarani bose bariye barahaga, kandi ibiryo ntibyagabanutse.

Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.891 (s.742); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 377

---

828. Ku munsi w'Abafatanije (Umusarani), umugabo wo muri Banu al-Mughira wavuze ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Abafatanije (Umusarani), umugabo wo muri Banu al-Mughira wavuze ati: "Nzica Muhammad", yashoye ifarashi ye ku musarani, ayigwamo avunika ivi; ubwo ababangikanyamana batangaga indishyi y'amaraso y'umurambo we, Intumwa ya Allah ﷺ yarabyanze igira iti: "Uwo ni umwanda, kandi n'indishyi ye ni umwanda."

Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.910 (s.751); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 380; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 68; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Cihâd 35, (1715) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1076]

---

829. Ubwo al-Harith yazaga azanye incungu y'umukobwa we Juwayriya wari wafashwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo al-Harith yazaga azanye incungu y'umukobwa we Juwayriya wari wafashwe mpiri mu rugendo rwo kurwanya Banu Mustaliq, Intumwa ya Allah ﷺ yamubajije iby'ingamiya ebyiri yakundaga cyane yari yahishe i al-Aqiq; al-Harith, wavuze ko nta wundi ubizi uretse Allah, yahise yinjira muri Isilamu.

Igitero kuri Banu Mustaliq, AH 5–6 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.932 (s.767); web: Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 392

---

830. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Ali inkota ye ubwo yasohokaga kurwanya Amr ibn Abd...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Ali inkota ye ubwo yasohokaga kurwanya Amr ibn Abd Wudd wari wasabye imirwano y'umwe ku wundi ku Musarani, maze isenga iti: "Mana yanjye, mufashe kumunesha"; Ali yishe Amr, abari kumwe na we barahunga.

Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.947 (s.774); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 383

---

831. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza cyayo ku kuguru kwa Ali ibn al-Hakam kwari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza cyayo ku kuguru kwa Ali ibn al-Hakam kwari kwavunwe n'umwanzi mu Ntambara y'Umusarani; kwakize ako kanya, ndetse ntiyanamanutse ku ifarashi ye.

Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 5. misal (s. 206)

---

832. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yagarukaga avuye ku Musarani, akarambika intwaro ze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yagarukaga avuye ku Musarani, akarambika intwaro ze kandi akiyuhagira, Jibril yaje afite umukungugu ku mutwe maze aravuga ati: "Mbese warambitse intwaro? Ndahiye kuri Allah, twe ntituzirambika; sohoka ubatere", atunga urutoki kuri Banu Qurayza (byavuzwe na Aisha).

Nyuma y'Umwobo, Dhu al-Qa'da AH 5 (627 CE)

ISOKO Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5880

---

833. Ku Musarani, ubwo igihe cy'isengesho rya Asr cyari cyarenze, izuba ryasubijwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku Musarani, ubwo igihe cy'isengesho rya Asr cyari cyarenze, izuba ryasubijwe inyuma maze isengesho rya Asr rirakorwa mu gihe cyaryo.

Umwobo, Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

834. Abahungu babiri bato ba Jabir bari bapfuye umwe ateje undi urupfu mu birori...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abahungu babiri bato ba Jabir bari bapfuye umwe ateje undi urupfu mu birori byabereye kwa Jabir ku munsi w'Umusarani bazutse ku bw'isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ.

Umwobo, Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

---

835. Ubwo Sa'd ibn Mu'adh yapfaga, Intumwa ya Allah ﷺ yihutiye iwe cyane ku buryo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Sa'd ibn Mu'adh yapfaga, Intumwa ya Allah ﷺ yihutiye iwe cyane ku buryo imishumi y'inkweto zayo yenda gucika, ivuga iti: "Natinye ko abamalayika badutanga kumwoza, nk'uko boze Hanzala."

Nyuma ya Banu Qurayza, AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 358 (Uhud gazvesindeki âyetler)

---

836. Mu ijoro ry'Abafatanije, mu nzira agaruka, Hudhayfa yahuye n'abagendera ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro ry'Abafatanije, mu nzira agaruka, Hudhayfa yahuye n'abagendera ku mafarashi bagera kuri makumyabiri (abamalayika) bamubwiye bati: "Bwira shobuja ko Allah yamuhagije ku mwanzi we."

Umwobo, Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 381 (Hendek gazvesindeki âyetler)

---

837. Intumwa ya Allah ﷺ yasenze mu Musigiti w'Abafatanije (Umusigiti w'Intsinzi) ku...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasenze mu Musigiti w'Abafatanije (Umusigiti w'Intsinzi) ku wa Mbere, ku wa Kabiri no ku wa Gatatu, maze isengesho ryayo rirakirwa ku wa Gatatu hagati y'amasengesho abiri; nyuma Jabir yajyaga ategereza iryo saha mu bikorwa bye by'ingenzi maze akabona amasengesho ye akirwa.

Umwobo, Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 382 (Hendek gazvesindeki âyetler)

---

838. Umm Salama yabonye Jibril yambaye igitambaro cy'umukara ku mutwe ku munsi wa Qurayza

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umm Salama yabonye Jibril yambaye igitambaro cy'umukara ku mutwe ku munsi wa Qurayza.

Banu Qurayza, Dhu al-Qa'da AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 385 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

839. Allah yafashishije abamalayika ibihumbi bitatu mu gutera i Qurayza maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Allah yafashishije abamalayika ibihumbi bitatu mu gutera i Qurayza maze intsinzi iroroha.

Banu Qurayza, Dhu al-Qa'da AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 386 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

840. Agahinda k'Intumwa ya Allah ﷺ ubwo Rayhana bint Amr, uwo yari yaritoranyirije...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Agahinda k'Intumwa ya Allah ﷺ ubwo Rayhana bint Amr, uwo yari yaritoranyirije, yanze kwemera Isilamu; ubwo yari yicaranye n'Abasangirangendo bayo yumvise intambwe z'inkweto inyuma yayo maze ivuga iti: "Izo ni intambwe za Ibn Sa'ya; aje kunzanira inkuru nziza ko Rayhana yabaye Umuyisilamu", kandi koko byabaye bityo.

Nyuma ya Banu Qurayza, AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 386 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

841. Ka'b ibn Asad, umutware wa Qurayza, yabwiye abantu be mu gihe cy'igotwa ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka'b ibn Asad, umutware wa Qurayza, yabwiye abantu be mu gihe cy'igotwa ati: "Ndahiye kuri Allah, byagaragaye ku buryo budashidikanywaho ko ari umuhanuzi woherejwe kandi ari we musanga ibimuranga muri Tawurati", abantu be baranga bati: "Ntituzareka itegeko rya Tawurati."

Banu Qurayza, Dhu al-Qa'da AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 387 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

842. Mu ijoro Sa'd ibn Mu'adh yapfuyemo, Jibril yaje yambaye igitambaro cya hariri...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro Sa'd ibn Mu'adh yapfuyemo, Jibril yaje yambaye igitambaro cya hariri ku mutwe maze abaza ati: "Uyu mugaragu w'intungane wapfuye, uwo inzugi z'ijuru zafunguriwe kandi Intebe ya Allah ikanyeganyega ni nde?"; Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko ari Sa'd, kandi ko abamalayika ibihumbi mirongo irindwi bitabiriye ishyingurwa rye.

Nyuma ya Banu Qurayza, AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 388 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

843. Intumwa ya Allah ﷺ yinjiye mu nzu yarimo umurambo utwikiriye wa Sa'd ibn Mu'adh...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yinjiye mu nzu yarimo umurambo utwikiriye wa Sa'd ibn Mu'adh itambuka intambwe ndende (nk'aho harimo abantu benshi) kandi nta wundi muntu wagaragaragamo, maze iha ikimenyetso Salama ibn Aslam cyo guhagarara.

Nyuma ya Banu Qurayza, AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 388 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

844. Ubwo indyarya zajujuraga ko isanduku ya Sa'd ibn Mu'adh wari ufite igihagararo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo indyarya zajujuraga ko isanduku ya Sa'd ibn Mu'adh wari ufite igihagararo kinini yumvikanaga yoroshye cyane, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Yatwawe n'abamalayika ibihumbi mirongo irindwi batari barigeze bamanuka ku isi mbere hose."

Nyuma ya Banu Qurayza, AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 389 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

845. Impumuro ya miski yakwirakwiriye kuri buri gukubita kw'ipiki ubwo imva ya Sa'd...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Impumuro ya miski yakwirakwiriye kuri buri gukubita kw'ipiki ubwo imva ya Sa'd ibn Mu'adh yacukurwaga, kandi urushyi rw'itaka rwavanywe mu mva ye nyuma rwabonetse rwahindutse miski.

Nyuma ya Banu Qurayza, AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 389 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

846. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iby'imimerere ya Sa'd mu mva ubwo Sa'd ibn Mu'adh...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iby'imimerere ya Sa'd mu mva ubwo Sa'd ibn Mu'adh yashyingurwaga igira iti: "Imva yakamiye Sa'd rimwe, hanyuma Allah aramuruhura."

Nyuma ya Banu Qurayza, AH 5 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 389 (Benî Kurayza gazvesindeki âyetler)

---

847. I al-Muraysi, ingabo z'Abayisilamu zagaragariye Banu Mustaliq ari nyinshi cyane...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I al-Muraysi, ingabo z'Abayisilamu zagaragariye Banu Mustaliq ari nyinshi cyane zidashobora kuneshwa; nyuma Juwayriya yasobanukiwe ko ibyo byari ubwoba bwatewe na Allah, kandi abinjiye muri Isilamu bavuze bati: "Twabonaga abagabo b'abazungu bari ku mafarashi y'ibibara tutari twarigeze tubona mbere cyangwa nyuma."

Al-Muraysi' (Banu Mustaliq), AH 5–6 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 391 (Benî Mustalik gazvesindeki âyetler)

---

848. Mu kibazo cy'ikinyoma (Ifk), nyuma y'ukwezi kose nta hishurirwa riza, ubwere...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu kibazo cy'ikinyoma (Ifk), nyuma y'ukwezi kose nta hishurirwa riza, ubwere bwa Aisha bwatangajwe buvuye mu ijuru binyuze mu mirongo ya Sura al-Nur (imirongo icumi cyangwa cumi n'umunani); ubwo imiterere y'ihishurirwa yavaga ku Muhanuzi ﷺ, yavuze ati: "Inkuru nziza, Aisha; Allah yakugize umwere."

Ikibazo cy'Ibirego (al-Ifk), AH 5–6 (627 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 392 (İfk hadisi)

---

849. Ku munsi w'Umusarani, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo iti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Umusarani, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo iti: "Uyu munsi muri bake, ariko muzaba benshi; muri abanyantege nke, ariko muzarabagirana; muzaba inyenyeri zizayobora abantu binyuze kuri mwe no kuri umwe muri mwe", kandi koko byabaye bityo.

Ubuhanuzi: Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 66 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

850. Mughira ibn Abi al-As, wasinziriye cyane ku munsi w'intambara ntiyakanguka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mughira ibn Abi al-As, wasinziriye cyane ku munsi w’intambara ntiyakanguka kugeza mu gitondo, yahungiye mu nzu ya Uthman; Intumwa ya Allah ﷺ yamuhaye iminsi itatu; ubwo indogobe ye, inkweto ze n’ibirenge bye byari bishaje kandi akagwa munsi y’igiti, umumarayika yayibwiye aho ari, maze yohereza Zayd na al-Zubayr igira iti: “Ari ahantu runaka”, baramubona.

Igihe cy’i Madina (inyandiko ivuga umunsi w’Umwobo; AH 3–5)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 94-95 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

851. Mu gutera Banu Qurayza, ubwo ingabo zitabonaga aho zikambika kubera ibiti…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gutera Banu Qurayza, ubwo ingabo zitabonaga aho zikambika kubera ibiti byinshi by’imikindo byari bikikije igihome, Intumwa ya Allah ﷺ yahagaze mu nzira iri hagati mu ishyamba ry’imikindo maze itunga ukuboko iburyo n’ibumoso; ibiti by’imikindo byigira ku mpande zombi, ubutaka burafunguka, maze ingabo zirakambika.

Banu Qurayza, Dhu al-Qa’da AH 5 (627 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 158 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

852. Ku Musarani, ubwo Abu Sufyan yateranyaga abarashi be b’imyambi bose bakarasa…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku Musarani, ubwo Abu Sufyan yateranyaga abarashi be b’imyambi bose bakarasa icyarimwe maze Abasangirangendo bakitotomba kubera imyambi, Intumwa ya Allah ﷺ yerekeje ukuboko kw’ikanzu yayo kuri iyo myambi maze irasenga; haje umuyaga ukaze, usubiza inyuma imyambi, maze buri mwambi ukomeretsa uwawurashe.

Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 67 (fasl fî hıfzillâhi lehû mine'l-müşrikîn ve keydi'ş-şeytânîn)

---

853. Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Salman wari wacecetse mu gihe abandi bose…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Salman wari wacecetse mu gihe abandi bose baririmbaga ibisigo bya rajaz bacukura Umusarani iti: “Mana yanjye, fungura ururimi rwa Salman, nubwo byaba mu mirongo ibiri gusa”; Salman yahise avuga igisigo, kandi ubwo inkomoko ye yashidikanywagaho, yavuze ati: “Salman ni uwacu, ni uwo mu Muryango w’Intumwa.”

Umwobo, AH 5 (627 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 19 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

---

854. Mu rugendo rwo kurwanya Banu Mustaliq, amazi yavubutse hagati y’intoki…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwo kurwanya Banu Mustaliq, amazi yavubutse hagati y’intoki z’Intumwa ya Allah ﷺ ubwo yashyiraga ikiganza cyayo mu mazi; ingabo nyinshi zaranyoye, zishora amatungo yazo kandi zifata impamba (byavuzwe na Abu Qatada).

Banu Mustaliq (al-Muraysi’), AH 5–6 (627 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 38 (Bâb 7: mübarek uzuvlarının bereketi, yiyecek ve içeceğin çoğalması)

---

855. Mu rugendo rwo kurwanya Banu Mustaliq, mu ijoro Intumwa ya Allah ﷺ yakambitse...

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwo kurwanya Banu Mustaliq, mu ijoro Intumwa ya Allah ﷺ yakambitse iruhande rw’ikibaya cy’imisozi miremire, Jibril yayibwiye ko amajini atemera yo muri icyo kibaya yari ategereye Abasangirangendo bayo; yohereje Ali muri icyo kibaya ari kumwe n’abagabo ijana, maze amashusho yari atwaye imiyaga ikaze n’ibirimi by’umuriro yahindutse umwotsi aratatana ubwo Ali yasomaga Korowani kandi agatambuka afite inkota ye; agarutse yavuze iti: “Bamwe mu bagutinye baje kandi baremera.”

Banu Mustaliq, AH 5–6 (627 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 84-85 (Bâb 9: cinler ve şeytanlar üzerindeki hâkimiyeti, bazı cinlerin imanı)

---

856. Ubwo itaka ryacukuwe mu Musarani ryakoraga ikirundo kirekire, Intumwa ya Allah...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo itaka ryacukuwe mu Musarani ryakoraga ikirundo kirekire, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Jabir iti: “Ntutinye; vuba urabona ikimenyetso”; nijoro humvikanye urusaku rukomeye n’ijwi rivuga riti: “Nimujyane itaka ahantu kure; mufashe Muhammad”, maze mu gitondo nta n’urushyi rw’itaka rwari rusigaye.

Umwobo, Shawwal AH 5 (627 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 366 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

---

857. Ubwo ibibazo by’igotwa ry’Umusarani byiyongeraga, Intumwa ya Allah ﷺ yahaye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo ibibazo by’igotwa ry’Umusarani byiyongeraga, Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Abasangirangendo bayo inkuru nziza ko ibibazo bizavaho, ko bazazenguruka Ka’ba nta bwoba bafite kandi bakakira imfunguzo zayo, kandi ko Allah azarimbura Kisra na Kayisari maze ubutunzi bwabo bugakoreshwa mu nzira ya Allah; kandi ibyo byose byarasohoye.

Ubuhanuzi: Umwobo, Shawwal AH 5 (627 CE); isohozwa: AH 8 (Kwigarurira Maka) na AH 15–31 (isenyuka rya Khosrow na Kayisari)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Müslümanlara Ferahlatıcı Müjdeler Verişi" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:459-460)

22 · Umwaka wa 6 wa Hijira (627–628 CE): Hudaybiyya

858. Ababangikanyamana b’i Usfan bari bayobowe na Khalid ibn al-Walid bashatse…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ababangikanyamana b’i Usfan bari bayobowe na Khalid ibn al-Walid bashatse gutera mu gihe cy’isengesho, ibyo bihishurirwa Intumwa ya Allah ﷺ, maze hakorwa isengesho ry’ubwoba.

AH 6 (627–628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.698; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 371; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd; Nesâî; Tirmizî; Müslim (satırın kaynağı) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2926, c./s. 9/253; no. 2928]

---

859. Intumwa ya Allah ﷺ yasabye imvura mu kibwiriza cyo ku wa Gatanu ku busabe…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabye imvura mu kibwiriza cyo ku wa Gatanu ku busabe bw’umuturage wo mu butayu maze iragwa icyumweru cyose; ku wa Gatanu wakurikiyeho, ku magambo yayo agira ati: “Hiruhande rwacu (hawalayna)”, ibicu biratandukana.

hafi AH 6 (ntibizwi neza)

ISOKO İbn Kesîr s.25; Beyhakî, Delâil c.4 s.600; 19. Mektup listesi (183.txt) no.79; 1000 Mucize no.14 (s.22), no.308 (s.284); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3582; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 580; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 89 — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – istiskā; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 275; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 48-52, 394, 429; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 352-353; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Facts and Details, “Miracles of Muhammad”; IslamHouse, The Miracles of Muhammad; Djamduri–Malinda, Journal of Islamic Education 6/1 (2021); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 251, 276; c. 17, s. 354; c. 18, s. 14; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 58-59; c. 3, s. 905; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 72-73; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 316 (+1 kaynak daha: web_kaynaklari dosyasında); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mescidde Yağmur Duası Yapışı" (kitabın dipnotu: Mâlik, Muvatta', c:11, s:191;); Kütüb-i Sitte: Buhârî 1013, 3582; Müslim, İstiskā 8, (897) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3054]

---

860. Ubwo ingamiya y’Intumwa ya Allah ﷺ yitwaga al-Qaswa yapfukamaga i Hudaybiyya, yavuze iti: “Yabujijwe n’Uwabujije Inzovu.”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo ingamiya y’Intumwa ya Allah ﷺ yitwaga al-Qaswa yapfukamaga i Hudaybiyya, yavuze iti: “Yabujijwe n’Uwabujije Inzovu.”

Dhu al-Qa’da AH 6 (Werurwe 628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.216; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 398; Kütüb-i Sitte: Buharî, Şurût 15, 1, Hacc 106, Muhsar 3, Megâzî 35, Tefsir, Mümtahine 2; Ebu Dâvud, Cihad 168, (2765, 2766) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4266, c./s. 12/172-181]

---

861. I Hudaybiyya, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko umwambi wayo ushingwa mu iriba…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Hudaybiyya, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko umwambi wayo ushingwa mu iriba ryumye (cyangwa isukamo amazi yayo yo kwisukura/wudu), maze amazi aravubuka ahagije abantu 1400.

Dhu al-Qa’da AH 6 (Werurwe 628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.231; İbn Kesîr s.29; 19. Mektup listesi (183.txt) no.31, 141, 144; 1000 Mucize no.27 (s.39), no.191 (s.171); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3577; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 576; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 94 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 5. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 398; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 59, 63; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 289; Facts and Details, "Miracles of Muhammad"; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 286; c. 18, s. 29-30, 37; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 58; c. 1, s. 123; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 91; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 325; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 45, no. 7/7; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Susuz Kuyudan Su Fışkırtılması Mu'cizesi" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:587-589; Zürkânî, Mevâhib, c:2, s:185; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:290; Ebu Nuaym, Delâilü, c:2, s:409, 410.); Kütüb-i Sitte: Buharî, Şurût 15; Buharî, Enbiya 25, Megazî 35; Müslim, Cihad 132, (1807) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4266, c./s. 12/172-181; no. 5593, c./s. 15/444; no. 4268, c./s. 12/191-197]

---

862. I Hudaybiyya, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashyiraga ikiganza cyayo mu mazi yo mu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Hudaybiyya, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashyiraga ikiganza cyayo mu mazi yo mu gikoresho gito, amazi yavubutse hagati y'intoki zayo, maze abantu 1400-1500 baranywa kandi barayisukuza (wudu).

Dhu al-Qa'da AH 6 (Werurwe 628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.236, 250; İbn Kesîr s.27; 19. Mektup listesi (183.txt) no.6, 29; 1000 Mucize no.268 (s.243); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3576; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 574; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 95 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.11; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 406; c. 2, s. 67; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 63; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 294; Buhârî, Menâkıb, no 3576; Megāzî, no 4152; Eşribe, no 5639; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); IslamHouse, The Miracles of Muhammad; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 286; c. 18, s. 38; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 158; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 91; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 325; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 44, no. 6/6; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Parmağından Pınar Gibi Su Akıtması" (kitabın dipnotu: Buhârî, Sahih, c:5, s:63; Alâüddin Ali, Kenzü'l-ummâl, c:10, s:475, 476; Ahmedb. Hanbel, Müsned, c:3, s:153); Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25, Megazî 35, Tefsir Feth 5, Eşribe 31; Müslim, İmaret 67, (1856) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5592, c./s. 15/444]

---

863. Mu rugendo rwa Hudaybiyya, impamba yari ishize yateranyirijwe ku musambi maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Hudaybiyya, impamba yari ishize yateranyirijwe ku musambi maze ihabwa umugisha binyuze mu isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ, maze abantu 1400 buzuza ibikoresho byabo (byavuzwe na Salama ibn al-Akwa).

Dhu al-Qa'da AH 6 (Werurwe 628 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.121; web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 115 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması – azıkların toplanması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 3. misal; Yaqeen Institute, "The Physical Miracles of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 407; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 98; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 278; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 123-124; Kütüb-i Sitte: Müslim 1729

---

864. Inkuru nziza y'uko Allah yishimiye abasezeranye munsi y'igiti kandi ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inkuru nziza y'uko Allah yishimiye abasezeranye munsi y'igiti kandi ko batazinjira mu Muriro.

Dhu al-Qa'da AH 6 (Werurwe 628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.263; İbn Kesîr s.148; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezâilu's-Sahâbe 163, (2496); Ebû Dâvud, Sünnet 9, (4653); Tirmizî, Menâkıb, (3859) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4505, c./s. 13/64]

865. Inzozi z’Intumwa ya Allah ﷺ z’uko bazinjira muri al-Masjid al-Haram mu mutekano, n’isohozwa ryazo nyuma y’umwaka umwe

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inzozi z’Intumwa ya Allah ﷺ z’uko bazinjira muri al-Masjid al-Haram mu mutekano, n’isohozwa ryazo nyuma y’umwaka umwe.

Ubuhanuzi: AH 6; isohozwa: Dhu al-Qa’da AH 7 (629 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.276, 467; 1000 Mucize no.516 (s.529), no.983 (s.797); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 410; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 237; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 164, 253, 280; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 319-320; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 910; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Hz. Ömer ve Arkadaşlarına Son Cevabı + Ebu Ubeyde b. Cerrah'ın Hz. Ömer'i Öğütleyişi ve Hz. Ömer'in Davranışlarına Tevbe ve Nedâmet Edişi + Fetih Ve Umre Hakkındaki İlahî Vaadlerin Gerçekleşmesi" (kitabın dipnotu: Ebu Yusuf, Kitâbu'l-haraç, s:211; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:607-609 / Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:606-607; İbn Seyyid, Uyûnu'l-eser, c:2, s:119; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:49 / Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:731 / Feth: 27 / Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye ve'n-nihâye, c:4, s:89,227); Kütüb-i Sitte: Buharî, Şurût 15, 1, Hacc 106, Muhsar 3, Megâzî 35; Ebu Dâvud, Cihad 168, (2765, 2766) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4266, c./s. 12/172-181]

866. Isezerano riri muri Sura al-Fath ry’intsinzi iri hafi n’iminyago myinshi, n’isohozwa ryaryo i Khaybar

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isezerano riri muri Sura al-Fath ry’intsinzi iri hafi n’iminyago myinshi, n’isohozwa ryaryo i Khaybar.

Ubuhanuzi: AH 6; isohozwa: AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.276; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 409; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Fetih Ve Umre Hakkındaki İlahî Vaadlerin Gerçekleşmesi" (kitabın dipnotu: Feth: 27 / Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye ve'n-nihâye, c:4, s:89,227); Kütüb-i Sitte: Ebu Dâvud, Cihâd 155, (2736), Harâc 24, (3015) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1101]

867. Abamalayika babiri bamenyesheje Intumwa ya Allah ﷺ ko uburozi bwakozwe na Labid...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abamalayika babiri bamenyesheje Intumwa ya Allah ﷺ ko uburozi bwakozwe na Labid ibn al-A’sam bwari mu iriba rya Dharwan, maze bukurwamo.

Impera ya AH 6 – intangiriro ya AH 7

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.708; 19. Mektup listesi (183.txt) no.56, 104; 1000 Mucize no.370 (s.356); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5893; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 169-170; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 57, 69-71; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 34; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "2-MELEKLERLE YAPILAN İLÂHÎ DESTEKLER VE YARDIM MU'CİZELERİ (başlıksız paragraf, Huzeyfe bölümünden sonra)" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:196-198; Buhârî, Sahih, c:7, s:28, 29, Müslim, Sahih, c:4. S:1720); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Tıb 47, 49, 50; Müslim, Selâm 43, (2189) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2239, c./s. 8/194]

868. Ku munsi wa Dhu Qarad, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Abu Qatada wari wishe...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Dhu Qarad, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Abu Qatada wari wishe Mas’ada iti: “Mana yanjye, ha umugisha umusatsi we n’uruhu rwe”, maze ihuha ku gikomere cy’umwambi cyari mu maso ye; ubwo Abu Qatada

yapfaga afite imyaka 70, isura ye yari imeze nk'iy'umusore w'imyaka 15.

Igitero cya Dhu Qarad, hafi AH 6 (627 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.221 (s.199), no.957 (s.779); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 1. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 415; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ebu Katâde'nin Alnındaki Yarasının İyileştirilişi" (kitabın dipnotu: Belâzurî, Ensâbu 'l-eşrâf, c. 1, s. 348; Hâkim, Müstedrek, c. 3, s. 480; Vâkıdî, Megâzî, c.2, s. 537,55,544)

---

869. Abdullah ibn Unays, woherejwe hamwe n'abagendera ku mafarashi 30 bayobowe na...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Unays, woherejwe hamwe n'abagendera ku mafarashi 30 bayobowe na Abdullah ibn Rawaha kurwanya Umuyahudi Usayr ibn Rizam, yakubiswe mu maso; ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yaciraga amacandwe kuri icyo gikomere, cyakize burundu.

Igitero cya Abdullah ibn Rawaha, hafi AH 6 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.222 (s.200), no.394 (s.385); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü'l-bur' mine'l-cirâha, no 14102; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 117; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 102

---

870. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ kuri Umm Qirfa wo muri Banu Fazara witeguraga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ kuri Umm Qirfa wo muri Banu Fazara witeguraga kohereza abagendera ku mafarashi mirongo itatu mu bahungu be n'abuzukuru be i Madina kuyica ugira uti: "Mana yanjye, murimbure hamwe n'abana be"; Umm Qirfa n'abahungu be biciwe mu rugendo rwa kabiri rwa Zayd ibn Haritha.

Igitero cya Zayd ibn Haritha kuri Banu Fazara (Umm Qirfa), hafi AH 6 (627–628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.368 (s.354); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 429

---

871. I Hudaybiyya, ubwo abasore mirongo itatu bitwaje intwaro basohokaga batera...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Hudaybiyya, ubwo abasore mirongo itatu bitwaje intwaro basohokaga batera Abayisilamu, Intumwa ya Allah ﷺ yabasabiye ibibi maze amaso yabo arahuma; nyuma yo gufatwa, byagaragaye ko nta wundi bari bafitiye uburinzi maze bararekurwa; kandi umurongo wa 24 wa Sura al-Fath warahishuwe.

Hudaybiyya, AH 6 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.389 (PDF s.382); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 403; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 62; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 65; Kütüb-i Sitte: Müslim, Cihad 132, (1807) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4268, c./s. 12/191-197]

---

872. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ku itsinda ryo muri Ukl na Urayna ryinjiye muri...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ku itsinda ryo muri Ukl na Urayna ryinjiye muri Isilamu i Madina, rikoherezwa ku ngamiya za zakat kubera ko bari barwaye, hanyuma bakareka idini, bakica umushumba kandi bagatwara

ingamiya ugira uti: “Mana yanjye, bayobye inzira kandi ubaheze inzira”; bayobye inzira, barafatwa kandi barahanwa.

hafi AH 6 (628 CE), Madina

ISOKO 1000 Mucize no.976 (s.789); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 397; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 68; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 71; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Muhâribin 16, 17, 18, Megâzî 36, Tıbb 5; Müslim, Kasâme 9, (1671) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1587, c./s. 6/193]

---

873. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yanyuraga ku mazi, yabajije izina ryayo; baravuga bati...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yanyuraga ku mazi, yabajije izina ryayo; baravuga bati: “Izina ryayo ni Baysan, kandi amazi yayo ararura”; iravuga iti: “Oya, ni Nu’man, kandi amazi yayo araryoshye”, maze amazi araryoha.

Igitero cya Dhu Qarad, AH 6–7 (627–628 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

---

874. Al-Muqawqis n’umwepisikopi w’Umukobuti babwiye al-Mughira ibn Shu’ba, wari...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Al-Muqawqis n’umwepisikopi w’Umukobuti babwiye al-Mughira ibn Shu’ba, wari wagiye kwa al-Muqawqis mbere y’uko aba Umuyisilamu, ko ibiranga umuhanuzi w’imperuka biri mu bitabo byabo (koherezwa ku bantu bose, isi igirwa ahantu ho gusengera kuri we, n’ibindi) bihura na Muhammad ﷺ; al-Mughira yahise agaruka yinjira muri Isilamu.

hafi AH 5–6 (626–627 CE), Alegizandiriya

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 19-21, Mukavkıs'a mektup bâbı

---

875. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga Abd al-Rahman ibn Awf i Dumat al-Jandal...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga Abd al-Rahman ibn Awf i Dumat al-Jandal, yamubwiye iti: “Nibakwitaba, uzarongore umukobwa w’umutware wabo”; nyuma y’iminsi itatu umutware w’Umukirisitu al-Asbagh ibn Amr al-Kalbi yinjiye muri Isilamu, maze Abd al-Rahman arongora umukobwa we Tumadir.

Igitero i Dumat al-Jandal, Sha’ban AH 6 (627–628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 397 (Dûmetülcendel seriyyesindeki âyet)

---

876. Mu nzira ijya i Hudaybiyya, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku bambutse ikibaya cya...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya i Hudaybiyya, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku bambutse ikibaya cya Thaniyyat al-Murar (Dhat al-Hanzal) nijoro iti: “Mwese mwababariwe uretse nyir’ingamiya itukura”; mu gitondo uwo muntu yagaragaye ko ari umuturage wo mu butayu (wo muri Banu Damra) washakishaga ingamiya ye yazimiye, wavuze ati: “Kubona ingamiya yanjye biruta ko mugenzi wanyu ansabira imbabazi.”

Mu nzira igana i Hudaybiyya, Dhu al-Qa’da AH 6 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 403 (Hudeybiye yılındaki âyet ve mucizeler)

877. I Hudaybiyya, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga Uthman i Maka, yamutegetse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Hudaybiyya, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga Uthman i Maka, yamutegetse guha abagabo n'abagore bemera bahari inkuru nziza ko intsinzi iri hafi kandi ko Isilamu izabaho ku mugaragaro i Maka; mu gihe cy'Isezerano rya Ridwan, Allah yashyize ubwoba mu mitima y'ababangikanyamana, barekura imbohe kandi basaba amahoro.

Hudaybiyya, Dhu al-Qa'da AH 6 (628 CE); isohozwa ry'inkuru nziza: AH 8

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 408 (Hudeybiye yılındaki âyet ve mucizeler)

878. Ubwo bogoshaga imitwe yabo i Hudaybiyya, Allah yohereje umuyaga ukaze ujyana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo bogoshaga imitwe yabo i Hudaybiyya, Allah yohereje umuyaga ukaze ujyana imisatsi yabo mu Buturo Butagatifu (Haram).

Hudaybiyya, Dhu al-Qa'da AH 6 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 409 (Hudeybiye yılındaki âyet ve mucizeler)

879. Ingamiya mirongo irindwi z'ibitambo zabujijwe kugera kuri Ka'ba i Hudaybiyya...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya mirongo irindwi z'ibitambo zabujijwe kugera kuri Ka'ba i Hudaybiyya ziborogera zerekeye ku Nzu ya Allah nk'ingamiya ikumbuye icyana cyayo.

Hudaybiyya, Dhu al-Qa'da AH 6 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 409 (Hudeybiye yılındaki âyet ve mucizeler)

880. I Dhu Qarad, ubwo Salama ibn al-Akwa yakurikiranaga umwanzi, Intumwa ya Allah ﷺ...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Dhu Qarad, ubwo Salama ibn al-Akwa yakurikiranaga umwanzi, Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje iti: "Ubu barakirirwa mu gihugu cya Ghatafan"; umugabo wo muri Ghatafan waje nyuma yarabyemeje.

Igitero cya Dhu Qarad, AH 6–7 (627–628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 414 (Zû Kared gazvesindeki âyetler)

881. Umugore w'Umuyisilamu wari wafashwe mpiri n'ababangikanyamana yatorotse nijoro...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugore w'Umuyisilamu wari wafashwe mpiri n'ababangikanyamana yatorotse nijoro agera i Madina agendesheje al-Adba, ingamiya yonyine mu zindi yamwubashye itagize ijwi na rimwe ikora.

hafi AH 6 (627–628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 414 (Zû Kared gazvesindeki âyetler)

---

882. Muhriz ibn Nadla, umunsi umwe mbere ya Dhu Qarad, yarose abona ijuru...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Muhriz ibn Nadla, umunsi umwe mbere ya Dhu Qarad, yarose abona ijuru rimufungukiye, agera mu ijuru rya karindwi no ku Giti cya Sidrat al-Muntaha maze abwirwa ati: "Aha ni ho hantu hawe"; Abu Bakr yabisobanuye nk'ubuhamya bwo guhorwa Imana (shahada), kandi Muhriz yishwe nk'umuhamya bukeye bwaho.

Igitero cya Dhu Qarad, AH 6–7 (627–628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 416 (Zû Kared gazvesindeki âyetler)

---

883. Mu nzira bagaruka bava i Hudaybiyya, i Dajnan (Kura al-Ghamim), Sura al-Fath...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Hudaybiyya, i Dajnan (Kura al-Ghamim), Sura al-Fath yarahishuwe, maze Intumwa ya Allah ﷺ iyisoma iri ku itungo ryayo igira iti: "Mu by'ukuri, twaguhaye intsinzi igaragara"; Jibril yaramanutse arayishimira, hanyuma n'Abayisilamu barayishimira (byavuzwe na Mujammi ibn Jariya).

Kugaruka avuye i Hudaybiyya, Dhu al-Qa'da AH 6 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 337 (şerh-i sadr, vizrinin kaldırılması ve zikrinin yükseltilmesi bâbı)

---

884. Ubwo Amasezerano ya Hudaybiyya yandikwaga, nubwo Intumwa ya Allah ﷺ itari izi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Amasezerano ya Hudaybiyya yandikwaga, nubwo Intumwa ya Allah ﷺ itari izi kwandika, yafashe urwandiko maze yandikisha ikiganza cyayo "Muhammad" (ibn Abdullah) aho kwandika "Intumwa ya Allah"; bamwe mu bahanga babibara nk'igitangaza, kuko yanditse atarigeze yiga (Umar ibn Shabba, Abu Dharr al-Harawi, Abu al-Fath al-Naysaburi, Abu al-Walid al-Baji, Abu Ja'far al-Simnani); inkuru igira iti "Ntiyapfuye atarasoma ngo yandike" ni nke mu rwego rw'ubuziranenge.

Hudaybiyya, Dhu al-Qa'da AH 6 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 409 (ona özgü yasaklar (muharremât) kısmı)

---

885. Ku munsi wa Hudaybiyya, abanyamaka mirongo inani bitwaje intwaro bamanutse bava...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Hudaybiyya, abanyamaka mirongo inani bitwaje intwaro bamanutse bava mu cyerekezo cy'Umusozi wa al-Tan'im kugira ngo batungure Intumwa ya Allah ﷺ n'Abasangirangendo bayo; yabasabiye ibibi, bose barafatwa, kandi irababababarira; maze umurongo wa 24 wa Sura al-Fath urahishurwa (byavuzwe na Anas).

Hudaybiyya, Dhu al-Qa'da AH 6 (628 CE)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. Mustafa Abdülkādir Atâ, Beyrut: Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1408/1988; tek cilt), s. 353 (Ebvâbü mu'cizâtih, 32. bâb: dualarının kabulü)

---

886. Mu nzira ijya i Hudaybiyya, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yageraga ku mazi make cyane...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya i Hudaybiyya, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yageraga ku mazi make cyane yashoboraga guhaza gusa umugendera ku ifarashi umwe cyangwa babiri, yavuze iti: "Ntihagire ugerayo mbere yacu uyavoma", maze isukamo amazi yari yiyunyuguje mu kanwa ivanye mu gikombe; bose baranyoye, buzuza ibikoresho byabo kandi barayisukuza (wudu); iravuga iti: "Nimuramuka mubayeho, muzumva ko aha hantu hahindutse icyatsi kibisi kubera ubwinshi bw'amazi yaho", kandi koko byabaye bityo.

Mu nzira igana i Hudaybiyya, AH 6 (628 CE), ukurikije inyandiko

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 109-110 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

887. I Hudaybiyya, ku gutaka kw'Abasangirangendo bishwe n'inyota, Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Hudaybiyya, ku gutaka kw'Abasangirangendo bishwe n'inyota, Intumwa ya Allah ﷺ yazamuye ibiganza byayo irasenga; ijuru ririyasa, imvura iragwa, maze bose banywa barahaga (byavuzwe na Abu Hurayra).

Hudaybiyya, AH 6 (628 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 4-5 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

---

888. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abu Dharr, washakaga kujyana na mwishywa we i...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abu Dharr, washakaga kujyana na mwishywa we i al-Ghaba kubera ko ikirere cya Madina kitamumereraga neza iti: "Ndatinya ko abagendera ku mafarashi b'Abarabu bazagutera bakica mwishywa wawe, nawe ukaza ufite umusatsi utatanye, wishingikirije inkoni yawe uvuga uti: 'Mwishywa wanjye yishwe kandi umukumbi watwawe'"; byabaye neza neza bityo mu gitero cya Uyayna ibn Hisn al-Fazari, maze Abu Dharr wari wakomerekejwe bikomeye n'icumu aza yishingikirije inkoni ye avuga ati: "Allah n'Intumwa ye bavuze ukuri."

hafi AH 6 (627 CE) (igitero cy'i al-Ghaba / Dhu Qarad)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 117 (Bâb 11: gaybî haberleri)

---

889. Umupadiri w'Umukirisitu yasobanuriye neza Aban ibn Sa'id, wari wagiye muri Sham...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umupadiri w'Umukirisitu yasobanuriye neza Aban ibn Sa'id, wari wagiye muri Sham gucuruza mbere ya Hudaybiyya, imiterere n'isura by'Umuhanuzi ﷺ, imyaka ye, se, sekuru n'inkomoko ye, yumvise izina rye gusa, ahanura ko azatsinda kandi agatwara mbere Abarabu hanyuma isi yose, maze amwohererereza indamutso; Aban

yabajije i Maka, asanga ari ko bimeze nk’uko umupadiri yari yabivuze, maze yinjira muri Isilamu hagati ya Hudaybiyya na Khaybar.

AH 6 (627–628 CE), mbere ya Hudaybiyya; kwinjira muri Islam: impera ya AH 6 – intangiriro ya AH 7

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Eban'ın Müslüman Oluşunun Sebebi" (kitabın dipnotu: İbn Abdilberr, İstiâb, c:1, s:62; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:1, s:46)

23 · Umwaka wa 7 wa Hijira (628–629 CE): Khaybar n’inzandiko zohererejwe abami

890. Heraklius yabajije Abu Sufyan ibibazo maze yemeza ubuhanuzi bwe

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Heraklius yabajije Abu Sufyan ibibazo maze yemeza ubuhanuzi bwe.

Intangiriro ya AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.537; web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, alâmâtü'n-nübüvve, no. 5861; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 239; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 4-5, Kayser'e mektup bâbı; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "MU'CİZELER PEYGAMBERLERİN TEBLİĞİNE VESİLEDİR" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, el-Cihad:73); "Herakliyus'un Roma'daki Dostu Dagatır'a Peygamberimiz Aleyhisselâm Hakkında Yazı Yazışı ve Şam Taraflarında Bulunan Ebu Süfyan'a Sorular Soruşu" (kitabın dipnotu: Buhârî, Sahîh, c:1, s:5,7; c:4, s:3; Taberî; Tarih, c:3. S:86-87; Abdurrezzak, Musannef, c:5, s:344; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:262; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:4, s:263.); Kütüb-i Sitte: Buharî, Bed'ü'l-Vahy 1, Cihad 102, Tefsir Al-i İmran 4; Müslim, Cihad 73, (1773); Tirmizî, İsti'zan 24, (2718) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5561, c./s. 15/382-385]

---

891. Umuvumo w’Intumwa ya Allah ﷺ ugira uti: “Allah na we atanyaguze ubwami bwe”...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w’Intumwa ya Allah ﷺ ugira uti: “Allah na we atanyaguze ubwami bwe”, kuri Kisra wari washwanyaguje urwandiko rwayo, n’ihirima rya leta y’Abasasani.

Umuvumo: AH 7 (628 CE); isohozwa: AH 16–31

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.553; 19. Mektup listesi (183.txt) no.98; 1000 Mucize no.435 (s.426); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 14, Kisrâ'ya mektup bâbı; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 17; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 70; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Kisrâ Aleyhindeki Duası" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:258; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:349 / Buhârî, Sahıh, c:1, s:24; Diyarbekrî, Hamis, c:2, s:35; Taberî, Tarih, c:3, s:90; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:260); Kütüb-i Sitte: Buharî İlm 7; Buharî, Menâkıb 25; Müslim, Fiten 77, (2919) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5955, c./s. 16/425-426; no. 5572, c./s. 15/416]

---

892. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa zari zivuye muri Yemeni, muri iryo joro...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa zari zivuye muri Yemeni, muri iryo joro nyirizina byabereyemo, ko Kisra yishwe n’umuhungu we Shirawayh, maze Badhan yinjira muri Isilamu.

Jumada al-Ula AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.556; 19. Mektup listesi (183.txt) no.99; 1000 Mucize no.436 (s.426); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14068; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 240; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 15-18, Kisrâ'ya mektup bâbı; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 470; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 64; c. 1, s. 132-133; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 70-71; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kisrâ'nın Peygamberimiz Aleyhisselâm Hakkında Yemen Valisine Emir ve Direktif Verişi + Peygamberimiz Aleyhisselâmın Kisrâ Hakkında Allah'tan Aldığı Haberi Elçilere Bildirişi + Kisrâ Şîreveyh'in Vali Bâzân'a Mektubu, Bâzân'la Ebnâların Müslüman Olmaları" (kitabın dipnotu: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:8, s:287; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:260; İbn Seyyid, Uyûn, c:2, s:263; Taberî, Târih, c:3, s:90; İbn Haldun, Târîh, c:2, ks:2, s:37; Diyarbekrî, Târîh, c:2, s:35 / Taberî, Târîh, c:3, s:91; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:260; İbn Haldun, Târîh, c:2, ks:2, s:38; Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:348 / Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:350; İbn Seyyid, Uyûnu'l-eser, c:2, s:263)

893. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje intsinzi ubwo yinjiraga i Khaybar igira iti: “Allahu akbar, Khaybar irasenyutse.”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje intsinzi ubwo yinjiraga i Khaybar igira iti: “Allahu akbar, Khaybar irasenyutse.”

Muharram AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.330; 1000 Mucize no.395 (s.386); web: Buhârî, Menâkıb, no. 3647; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve, "Fetih haberleri"; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6521; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 420; Kütüb-i Sitte: Buhârî 371, 3647; Müslim 1365

894. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze i Khaybar iti: “Ejo nzaha ibendera umugabo uwo Allah...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze i Khaybar iti: “Ejo nzaha ibendera umugabo uwo Allah azaha intsinzi binyuze mu maboko ye”, maze igihome gifatwa bukeye bwaho binyuze mu maboko ya Ali.

Muharram–Safar AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.335; İbn Kesîr s.81; 19. Mektup listesi (183.txt) no.22, 91, 174; 1000 Mucize no.396 (s.387); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 132; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 159-160; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95, 101; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Hayber'in Fethedileceğini Müjdeleyişi Ve Onu Fethedecek Yiğidin Vasıflarını Bildirişi + Sancağın Kime Verileceğinin Ümit ve Merakla Beklenişi + Hayber Fatihliğinin Hz. Ali Üzerinde Gerçekleşmesi" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:99;c:3, s:16; c:5, s:76,353; Buhârî, Sahih, c:4, s:207,57; Diyarbekrî, Târîh, c:2, s:48; Müslim, Sahih, c:4. S:1871-1873; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:6, s:153; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:2, s:734) · N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Hz. Ali'nin Giydirilip Kuşattırılışı ve Görevinin Kendisine Bildirilişi" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:4, s:185-187; Halebî, İnsân, c:2, s:735-737; Beyhakî, Sünen, c:9, s:132; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:654; Buhârî , Sahîh, c:5, s:77; Müslim, Sahih, c:4, s:1872); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezailu'l-Ashab 32, (2404); Tirmizî, Menakıb, (3726); Müslim, Cihad 132, (1807); Buhârî, Cihâd 102, Megāzî 38 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4407, c./s. 12/466-467; no. 4268, c./s. 12/191-197]

895. Imirwano y’umwe ku wundi ya Muhammad ibn Maslama n’intwari y’Umuyahudi Marhab i...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imirwano y’umwe ku wundi ya Muhammad ibn Maslama n’intwari y’Umuyahudi Marhab i Khaybar n’intsinzi ye.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.348; 1000 Mucize no.397 (s.388), no.952 (s.777); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 419

896. I Khaybar, intama z’umushumba w’umwirabura winjiye muri Isilamu zasubiye kwa ba...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Khaybar, intama z’umushumba w’umwirabura winjiye muri Isilamu zasubiye kwa ba nyirazo ku bwazo ubwo yateraga amabuye mato (itaka) mu maso yazo.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.354; 1000 Mucize no.399 (s.390); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 419

---

897. Umuturage wo mu butayu watunze urutoki ku muhogo we akavuga ati: “Ndashaka...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umuturage wo mu butayu watunze urutoki ku muhogo we akavuga ati: “Ndashaka gukubitwa n'umwambi aha nkinjira mu Ijuru”, yakubiswe neza neza aho hantu maze apfa nk'umuhamya (“Yabereye Allah umunyakuri”).

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.354; 1000 Mucize no.134 (s.112); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 420; Kütüb-i Sitte: Nesâî, Cenâiz 61, (4, 60, 61) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1043, c./s. 5/85-86]

---

898. Igikomere kirekire cyari mu kuguru kwa Salama ibn al-Akwa i Khaybar cyakize...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Igikomere kirekire cyari mu kuguru kwa Salama ibn al-Akwa i Khaybar cyakize ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yagihuhagaho inshuro eshatu.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.395; 1000 Mucize no.143 (s.124), no.223 (s.200); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5886; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 588; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6510; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 2. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 424; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 465; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 9; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 42-43; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Tıbb 19, (3894); Buhârî, Megāzî 38 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5602, c./s. 15/457]

---

899. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku mugabo warwanye nk'intwari i Khaybar iti: “Ni uwo...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku mugabo warwanye nk'intwari i Khaybar iti: “Ni uwo mu bantu bo mu Muriro”; uwo mugabo, ananiwe kwihanganira igikomere cye, yariyahuye.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.396; İbn Kesîr s.142; 1000 Mucize no.133 (s.111); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5892; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 600; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 424; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 244; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 310; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Cihad 182, Megâzî 38, Kader 5; Müslim, İman 173, (111) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4936, c./s. 14/147]

---

900. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko umwitero umugaragu Mid'am, uwo abantu bitaga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko umwitero umugaragu Mid'am, uwo abantu bitaga umuhamya (shahid), yari yibye mu minyago wari uri kumwakaho nk'umuriro.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.399; 1000 Mucize no.401 (s.392); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Kütüb-i Sitte: Buhârî 4234; Müslim 115 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1135]

---

901. Ikibero cy'intama cyari kirimo uburozi cyatangiwe i Khaybar cyabwiye Intumwa ya Allah ﷺ ko kirimo uburozi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ikibero cy'intama cyari kirimo uburozi cyatangiwe i Khaybar cyabwiye Intumwa ya Allah ﷺ ko kirimo uburozi.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.400; İbn Kesîr s.53; 19. Mektup listesi (183.txt) no.55; 1000 Mucize no.98 (s.73); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 602; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü mâ câe fi'ş-şâti'l-mesmûme, no 14089-14094; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 147; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 2. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 425; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 244, 412, 445, 455; İbn Hişâm, es-Sîretü'n-nebeviyye, c. 2, s. 337-338; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 281-282; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36, 35-36; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 215, 232, 279; c. 17, s. 317-320; c. 17, s. 393, 396, 405-406, 408; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 27; c. 1, s. 108-109; c. 2, s. 509; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 80; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 81; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 319; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 80, no. 63/1 (+1 kaynak daha: web_kaynaklari dosyasında); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Yahudîlerin Peygamberimiz Aleyhisselâmı Zehirlemeye Kalkışmaları + Yahudî Kadını Zeyneb ile Hayber Yahudîlerinin Sorguya Çekilmeleri" (kitabın dipnotu: Ebu Dâvud, Sünen, c:4, s:175,673; Vâkıdı, Megâzî, c:2, s:665, 677-678; Kastalânî, Mevâhib, c:1, s:181; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:2, s:338 / Ebu Dâvud, Sünen, c:4, s:173-174; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:678; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c: 2, s:155); Kütüb-i Sitte: Buharî, Cizye 7; Ebu Davud, Diyat 6, (4509) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5581, c./s. 15/430-431; no. 4974, c./s. 14/191]

---

902. Mu nzira bagaruka bava i Khaybar, mu gihe cy'inyota, ingabo zose zanyoye kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Khaybar, mu gihe cy'inyota, ingabo zose zanyoye kandi zuzuza ibikoresho byazo zikuye ku mazi y'umugore wari ufite imifuka ibiri y'amazi, kandi iyo mifuka ntiyagabanutse.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.423; İbn Kesîr s.31; 19. Mektup listesi (183.txt) no.33; 1000 Mucize no.266 (s.241); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3571; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 574; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 98 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 7. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 72-74; ayrıca: İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 43-44, no. 5/5; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 65; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 287-288; Facts and Details, "Miracles of Muhammad"; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "MU'CİZELER PEYGAMBERLERİN TEBLİĞİNE VESİLEDİR" (kitabın dipnotu: Buhari, el-Menâkıp:25); Kütüb-i Sitte: Buhârî 344, 3571; Müslim 682

---

903. Amazi make yo kwisukura (wudu) yari mu icupa rya Abu Qatada yahagije urugendo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amazi make yo kwisukura (wudu) yari mu icupa rya Abu Qatada yahagije urugendo rwose ("Bika icupa ryawe; hazaba inkuru ikomeye kuri ryo").

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.431; Beyhakî, Delâil c.4 s.591; 19. Mektup listesi (183.txt) no.32; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14106; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 99 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 6. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 14. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 74-75; c. 2, s. 75; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 66-67; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 291-292; Kütüb-i Sitte: Müslim, Mesâcid 311

904. Safiyya, mbere y'uko ashyingirwa, yarose abona ukwezi kugwa mu bibero bye

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Safiyya, mbere y'uko ashyingirwa, yarose abona ukwezi kugwa mu bibero bye.

AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.1000 (s.813)

905. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje mbere y'uko Aba-Ash'ari bahagera iti: "Haje ubwoko..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje mbere y'uko Aba-Ash'ari bahagera iti: "Haje ubwoko bw'abantu bafite imitima yoroshye kurusha iyanyu."

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.285; Beyhakî, Delâil c.3 s.387; 1000 Mucize no.324 (s.301); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 36, Eş'arîlerin gelişi bâbı

906. Nyuma y'isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, yobora Daws..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, yobora Daws kandi ubazane", ubwo bwoko bwinjiye muri Isilamu kandi buraza.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.295; 1000 Mucize no.351 (s.338); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 225-226; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Tufeyl b. Amr'ın Müslüman Oluşu ve Efendimiz Aleyhisselâmın dua mucizesi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:4, c:237-239; İbn İshak- İbn Hişam, Sire, c:2, s:22; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:3, s:98; Zehebî, Siyer, c:1, s:248-249.); Kütüb-i Sitte: Buharî, Megazî 75, Cihad 100, Da'avat 59; Müslim, Fezâilu's-Sahabe 197, (2524) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4541, c./s. 13/104]

907. Muri Umrat al-Qada, amagambo y'ababangikanyamana agira ati: "Uburwayi..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Umrat al-Qada, amagambo y'ababangikanyamana agira ati: "Uburwayi bw'umuriro bw'i Yathrib bwabaciye intege", yamenyeshejwe Intumwa ya Allah ﷺ.

Dhu al-Qa'da AH 7 (629 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.477; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 428; Kütüb-i Sitte: Buharî, Hacc 55, Megâzî 43; Müslim, Hacc 240, (1266); Tirmizî, Hacc 39, (863); Ebu Dâvud, Menâsik 51, (1886, 1889) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1326, c./s. 5/443-444]

908. Ubwo, nyuma y'uko umusigiti wubatswe, Intumwa ya Allah ﷺ yafataga uruhimbi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo, nyuma y'uko umusigiti wubatswe, Intumwa ya Allah ﷺ yafataga uruhimbi (minbar), igiti cy'umukindo yajyaga yishingikirizaho mu gihe itanga ikibwiriza cyaraboroze kandi kirarira, maze kiraceceka ubwo yakigwaga mu nda (hanin al-jidh).

AH 7–8 (628–630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.251; Beyhakî, Delâil c.4 s.523; İbn Kesîr s.57; 19. Mektup listesi (183.txt) no.38, 149, 150; 1000 Mucize no.91 (s.66); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3583-3585; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 579; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6506-6508; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.66-68; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 126-128; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 121-131, 421-423; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 326-328; islamveihsan.com, "Hz. Peygamber'in Mucizeleri"; Buhârî, Menâkıb, no 3584; Cum'a, no 918; Tirmizî, Menâkıb, no 3627; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36, 35-36; Tirmizî, Sünen, Cum'a, no. 505; Nesâî, Sünen, Cum'a, no. 1396; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Facts and Details, "Miracles of Muhammad" (+7 kaynak daha: web_kaynaklari dosyasında); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Mescidde ki Hurma Kütüğünün İnlemesi + Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mescidde Dayandığı Kütüğün Ağlayışı" (kitabın dipnotu: Dârimî, Sünen, c:1, s:119; Ahmed b. Hanbel, c:3, s:300-304; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:251-252; Semhûdi, Vefâu'l-vefâ, c:2, s:394 / İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:188,251-252; Dârimî, Sünen, c:1, s:23-24; Semhûdî, Vefâ, c:2, s:390, 393; Ebu Nuaym, Delâil, c:2, s:400; Kadı Iyaz, Şifâ, c:1, s:253); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3583-3585; Tirmizî, Menakıb 9, (3631); İbn Mâce 1415; İbn Mâce 1417 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5590, c./s. 15/442; no. 6412, c./s. 17/104; no. 6413, c./s. 17/104-105]

---

909. Igiti cyariraga cyashyinguwe (cyangwa cyabitswe) munsi y'uruhimbi ku itegeko ry'Intumwa ya Allah ﷺ

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Igiti cyariraga cyashyinguwe (cyangwa cyabitswe) munsi y'uruhimbi ku itegeko ry'Intumwa ya Allah ﷺ.

AH 7–8 (628–630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.251; 19. Mektup listesi (183.txt) no.39, 151; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 10. İşaret; Kādî Iyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 17. fasıl; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 121-122, 130; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 327-329; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 380; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 80; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Mescidde ki Hurma Kütüğünün İnlemesi + Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mescidde Dayandığı Kütüğün Ağlayışı" (kitabın dipnotu: Dârimî, Sünen, c:1, s:119; Ahmed b. Hanbel, c:3, s:300-304; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:251-252; Semhûdi, Vefâu'l-vefâ, c:2, s:394 / İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:188,251-252; Dârimî, Sünen, c:1, s:23-24; Semhûdî, Vefâ, c:2, s:390, 393; Ebu Nuaym, Delâil, c:2, s:400; Kadı Iyaz, Şifâ, c:1, s:253); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 1414

---

910. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko ba huri babiri bari ku mutwe w'umushumba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko ba huri babiri bari ku mutwe w'umushumba w'umwirabura wiciwe nk'umuhamya i Khaybar.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.354

---

911. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ i Khaybar isabira abatakambaga kubera ubukene...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ i Khaybar isabira abatakambaga kubera ubukene n'intege nke rigira riti: "Mana yanjye, bafungurire igihome kinini kurusha ibindi, gifite ubutunzi n'ibiribwa byinshi kurusha ibindi", n'ifatwa ry'igihome cya al-Sa'b ibn Mu'adh, igihome cy'i Khaybar cyari gikize ku biribwa kurusha ibindi.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.359; 1000 Mucize no.973 (s.787); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 420

912. I Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yasize amacandwe yayo ku maso ya Ali yari arwaye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yasize amacandwe yayo ku maso ya Ali yari arwaye, uwo yari igiye guha ibendera, maze irasenga, ako kanya amaso ye arakira.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.102 (s.78); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 593; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 2. misal; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 417; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 197, 465; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 350; IslamHouse, The Miracles of Muhammad; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 4, 13, 40; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Hz. Ali İçin Duası" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c:4, s:185-187; Halebî, İnsân, c:2, s:735-737; Beyhakî, Sünen, c:9, s:132; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:654; Buhârî , Sahîh, c:5, s:77; Müslim, Sahih, c:4, s:1872); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezailu'l-Ashab 32, (2404); Tirmizî, Menakıb, (3726); Müslim, Cihad 132, (1807); İbn Mâce 117; Buhârî 4210 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4407, c./s. 12/466-467; no. 4268, c./s. 12/191-197; no. 6019, c./s. 16/512]

913. I Khaybar, indogobe y'umukara yaraje iravuga, ibwira Intumwa ya Allah ﷺ izina...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

I Khaybar, indogobe y'umukara yaraje iravuga, ibwira Intumwa ya Allah ﷺ izina ryayo, ko yari imwe mu bavandimwe barindwi bose bari baratwaye abahanuzi, kandi ko nyirayo w'Umuyahudi yayikubitaga; yayibwiye iti: "Ubwo rero uri Ya'fur."

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.353 (s.344); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 107; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 173, 454; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 404-405, 416; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 42; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 85

914. I Khaybar, ubwo al-Zubayr yasohokaga kurwanya Yasir, umuvandimwe wa Marhab...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Khaybar, ubwo al-Zubayr yasohokaga kurwanya Yasir, umuvandimwe wa Marhab, maze nyina akabaza ati: "Mbese umuhungu wanjye azicwa?", Intumwa ya Allah ﷺ yashubije iti: "Oya; Allah nabishaka, umuhungu wawe azamwica."

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.398 (s.390); ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 132; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95

915. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku Musangirangendo wapfiriye i Khaybar iti...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku Musangirangendo wapfiriye i Khaybar iti: "Mwisengere mugenzi wanyu ubwanyu; yariye iminyago mu nzira ya Allah mu buryo bw'ubuhemu"; ubwo basakaga ibintu bye, hasanzwemo amasaro y'Abayahudi adafite n'agaciro ka dirhamu ebyiri.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.400 (s.391); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 424; Kütüb-i Sitte: Muvatta, Cihâd 23; Ebu Dâvud, Cihâd 143, (2710); Nesâî, Cenâiz 66, (4, 64); İbnu Mâce, Cihad 34, (2848) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1136]

---

916. Mu rugendo rwa Khaybar, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma, yategetse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Khaybar, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma, yategetse Ibn Mas'ud kubwira ibiti bibiri byari bitandukanye ati: "Intumwa ya Allah irabategetse ngo muhure", maze ibyo biti bihita bihura birayikingiriza.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.883 (s.738), no.884 (s.738); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14166; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.20; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 4. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 422

---

917. Ubwo bageraga i Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse abasirikare bari bariye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo bageraga i Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse abasirikare bari bariye imbuto z'itende zidahiye bakarwara umuriro gukonjesha amazi bakayisukaho hagati y'amatorero abiri y'isengesho rya mu gitondo bavuga bati "Bismillah", maze ababikoze barakira.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.945 (s.773); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 421

---

918. Mu rugendo rwa Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yagiriye inama Abdullah ibn Unays...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yagiriye inama Abdullah ibn Unays, uwo umugore we utwite yafatiwe n'ibise mu nzira, ko yinika imbuto z'itende mu mazi akazimuha akanywa zimaze koroha, maze uwo mugore ntiyagira ikibazo mu kubyara.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.946 (s.774); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 421

---

919. Mu igotwa rya Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Abu al-Yasar Ka'b ibn Amr...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu igotwa rya Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Abu al-Yasar Ka'b ibn Amr, wari ugiye kuzana ibiryo mu mukumbi w'Umuyahudi wari ugiye kwinjira mu gihome iti: "Mana yanjye, reka tumugireho akamaro"; yafashe intama ebyiri arazizana, kandi ni we wabaye uwanyuma mu Basangirangendo wapfuye.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.956 (s.778)

920. I Khaybar (nk'ikimenyetso cy'igitangaza cy'Umuhanuzi ﷺ), Ali yashikuje urugi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Khaybar (nk'ikimenyetso cy'igitangaza cy'Umuhanuzi ﷺ), Ali yashikuje urugi rw'igihome arukoresha nk'ingabo; nyuma y'intsinzi, abagabo umunani (mu yindi nkuru mirongo ine) b'ibigango ntibashoboye guterura urwo rugi yari yajugunye hasi.

Muharram–Safar AH 7 (628 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret (s. 158)

921. Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo ku giti cyariraga maze ivuga iti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo ku giti cyariraga maze ivuga iti: "Nubishaka, ndagusubiza mu murima wawe wa kera; uzashora imizi kandi wongere were imbuto; cyangwa nubishaka, ndagutera mu Ijuru, maze inshuti za Allah zirye ku mbuto zawe"; icyo giti cyashubije mu ijwi abari inyuma na bo bumvise kiti: "Ntera mu Ijuru, aho hataba kubora"; maze iravuga iti: "Nabikoze; cyahisemo ubuturo buhoraho kiruta ubuturo buhita" (byavuzwe na Burayda).

AH 7–8 (628–630 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 10. İşaret (s. 191)

922. Inkuru ivuga ko Intumwa ya Allah ﷺ itagiye ku giti cyariraga ubwayo, ahubwo ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru ivuga ko Intumwa ya Allah ﷺ itagiye ku giti cyariraga ubwayo, ahubwo ko cyaje kuri yo ku itegeko ryayo hanyuma kigasubira mu mwanya wacyo ku itegeko ryayo (byashikirijwe n'umuhanga mu by'imyizerere Abu Ishaq al-Isfara'ini).

AH 7–8 (628–630 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 10. İşaret (s. 192)

923. Inkuru ivuga ko nyuma yo kubwira abantu iby'ihene irimo uburozi i Khaybar...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru ivuga ko nyuma yo kubwira abantu iby'ihene irimo uburozi i Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Nimuvuge Bismillah hanyuma murye; uburozi ntibuzongera kugira icyo butwara" (Ibn Hajar al-Asqalani ntiyabyemeye; abandi barabyemeye).

AH 7 (628 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 2. misal (s. 200)

924. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga intumwa ku bami, intumwa esheshatu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga intumwa ku bami, intumwa esheshatu zahagurutse umunsi umwe, kandi buri imwe yabyutse ivuga ururimi rw'ubwoko yari yoherejwemo.

Inzandiko zohererejwe abami, Muharram AH 7 (628 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

---

925. Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Ali kurindwa ubushyuhe n'ubukonje; Ali yambaraga...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Ali kurindwa ubushyuhe n'ubukonje; Ali yambaraga imyenda y'impeshyi mu gihe cy'ubukonje n'imyenda y'ubukonje mu gihe cy'impeshyi, kandi nta bushyuhe cyangwa ubukonje bwamugiragaho ingaruka.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl (duasının kabulü)

---

926. I al-Sahba hafi ya Khaybar, izuba ryarenze mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yakiraga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I al-Sahba hafi ya Khaybar, izuba ryarenze mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yakiraga ihishurirwa umutwe wayo uri ku bibero bya Ali; Ali yari atarasenga isengesho rya Asr; yasenze igira iti: "Mana yanjye, yari mu kubaha Wowe n'Intumwa Yawe; musubirize izuba inyuma"; Asma bint Umays yabonye izuba ryongera kurasa rimaze kurenga maze rihagarara hejuru y'imisozi n'isi (radd al-shams).

Igitero cya Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 12. fasıl (inşikāk-ı kamer ve habs-i şems) — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – redd-i şems hadisinin tarikleri; Wikipedia, "Miracles of Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 137; c. 2, s. 310); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 32, 37-38, 41, 30-46, 436-437, 30; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 358-359; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 52-53; c. 1, s. 155-156; c. 2, s. 498-499; Şeyh Müfîd, el-İrşâd, c. 1, s. 345-346; Şeyh Sadûk, Men lâ yahduruhü'l-fakîh, c. 1, s. 203, hadis no. 609-610; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; al-shia.org (Farsça mucize listeleri)

---

927. Kayisari Heraklius yitegereje inyenyeri abona ko "umwami w'abakebwe..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kayisari Heraklius yitegereje inyenyeri abona ko "umwami w'abakebwe yagaragaye", maze urwandiko rugera kuri we mu gihe yari ari kubikurikirana.

Intangiriro ya AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 4-6, Kayser'e mektup bâbı

---

928. Umwepisikopi w'Umurumi (Daghatir) Heraklius yagishije inama yavuze ati: "Uyu ni..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umwepisikopi w'Umurumi (Daghatir) Heraklius yagishije inama yavuze ati: "Uyu ni we muhanuzi Musa na Isa bahanuye", aremera, yoherereza indamutso binyuze kuri Dihya, maze yicwa n'abantu be.

Intangiriro ya AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 7-8, Kayser'e mektup bâbı

929. Heraklius, amaze gusoma urwandiko, yabwiye abanyacyubahiro b'Abarumi ati...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Heraklius, amaze gusoma urwandiko, yabwiye abanyacyubahiro b'Abarumi ati: "Nk'uko mubisoma mu bitabo byanyu, uyu mugabo azegukana byanze bikunze ubutaka buri munsi y'ibirenge byanjye."

AH 7–9 (628–630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 9-14, Kayser'e mektup bâbı

930. Kisra yarose abona urwego rugera kuva ku isi kugera mu ijuru n'umugabo wambaye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kisra yarose abona urwego rugera kuva ku isi kugera mu ijuru n'umugabo wambaye igitambaro ku mutwe, umwenda wo hasi n'umwitero aruzamuka; yabonye abagabo, abagore n'ubutunzi by'Ubuperesi bishyirwa mu mifuka bigahabwa uwo mugabo; hanyuma urwandiko rurahagera.

Mbere ya AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 16, Kisrâ'ya mektup bâbı

931. Muri, umugaragu mukuru w'Umuromani wa al-Harith ibn Abi Shamir al-Ghassani, uwo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Muri, umugaragu mukuru w'Umuromani wa al-Harith ibn Abi Shamir al-Ghassani, uwo Shuja ibn Wahb yashyiriye urwandiko, yasanze ibiranga byavuzwe bihuye neza n'iby'umuhanuzi uri mu Ivanjili maze aremera arira.

AH 7 (628 CE), Damasiko

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 18, Hâris el-Gassânî'ye mektup bâbı

932. Al-Muqawqis yemeye ubuhanuzi bw'Intumwa ya Allah ﷺ, abwira Hatib ibn Abi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Al-Muqawqis yemeye ubuhanuzi bw'Intumwa ya Allah ﷺ, abwira Hatib ibn Abi Balta'a ati: "Nari nzi ko hasigaye umuhanuzi umwe; nakekaga ko azagaragarira muri Sham"; kandi yashimye igisubizo Hatib yatanze, akoresheje urugero rwa Isa, ku kibazo kigira kiti: "Kuki atavumye ubwoko bwe?"

AH 7 (628 CE), Alegizandiriya

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 19-21, Mukavkıs'a mektup bâbı

933. Ubwo Amr ibn al-As yasabaga Negus guhabwa Amr ibn Umayya, Negus yararakaye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Amr ibn al-As yasabaga Negus guhabwa Amr ibn Umayya, Negus yararakaye aravuga ati: "Uransaba intumwa y'umugabo uwo Namus Mukuru azaho, uwaje kuri Musa?", ahamya ubuhanuzi bwe; maze Amr yinjira muri Isilamu mu maboko ya Negus.

AH 7–8 (628–629 CE), Habesha

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 29-30, Amr b. Âs'ın gelişi bâbı

934. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yicaranye n'Abasangirangendo bayo, yasenze iti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yicaranye n'Abasangirangendo bayo, yasenze iti: "Mana yanjye, rokora abari mu bwato"; nyuma y'akanya iravuga iti: "Barokotse", kandi ubwo begeraga i Madina igira iti: "Baje, bayobowe n'umugabo w'intungane"; abaje bagaragaye ko ari Aba-Ash'ari, bayobowe na Amr ibn al-Hamiq al-Khuza'i.

AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 36-37, Eş'arîlerin gelişi bâbı

935. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze kuri Amir ibn al-Akwa, wajyaga ayobora ingamiya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze kuri Amir ibn al-Akwa, wajyaga ayobora ingamiya n'ibisigo mu nzira ijya i Khaybar iti: "Allah amugirire impuhwe"; Umar yaravuze ati: "Byabaye ihame, yewe Ntumwa ya Allah; iyaba wari waretse tukamwishimira igihe kirekire ho gato"; maze Amir apfa nk'umuhamya i Khaybar.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14004 (8/268)

936. Baraka (Umm Yusuf), umuja Umm Habiba yazanye amuvanye muri Abisiniya, yanyoye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Baraka (Umm Yusuf), umuja Umm Habiba yazanye amuvanye muri Abisiniya, yanyoye inkari z'Intumwa ya Allah ﷺ azikuye mu gikoresho; yavuze iti: "Ubuzima bwiza kuri wowe, yewe Umm Yusuf", maze uwo mugore ntiyigeze arwara kugeza ku ndwara ye ya nyuma.

Igihe cy'i Madina (nyuma ya AH 7)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 122 (İdrarıyla şifa bulunması)

937. Khalid ibn al-Walid, mbere y'uko aba Umuyisilamu, yarose asohoka ahantu hato...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Khalid ibn al-Walid, mbere y'uko aba Umuyisilamu, yarose asohoka ahantu hato kandi h'ubutayu akinjira ahantu h'icyatsi kibisi kandi hagutse; ubwo yazaga i Madina, Abu Bakr yabisobanuye nk'uko "Allah agukura mu kubangikanya akakujyana muri Isilamu."

AH 7–8 (629 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 412 (Hâlid b. Velîd'in Müslüman oluş kıssası)

938. Ubwo Ali yashingaga ibendera munsi y'igihome cya Khaybar, Umuyahudi wari ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ali yashingaga ibendera munsi y'igihome cya Khaybar, Umuyahudi wari ku rukuta yabajije ati: "Uri nde?", maze yumvise ngo "Ali" aravuga ati: "Ndahiye ku byahishuriwe Musa, mwatsinze."

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 418 (Hayber gazvesindeki mucizeler)

---

939. Abagabo bo muri Ghatafan bayobowe na Uyayna ibn Hisn, bari baje gutabara...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abagabo bo muri Ghatafan bayobowe na Uyayna ibn Hisn, bari baje gutabara Abayahudi b'i Khaybar, basubiye inyuma badashoboye kubatabara.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 420 (Hayber gazvesindeki mucizeler)

---

940. I Khaybar, igihome cyaranyeganyeze maze kiridukira hasi ubwo Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Khaybar, igihome cyaranyeganyeze maze kiridukira hasi ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yagiteragaho urushyi rw'amabuye mato, maze abari imbere barafatwa.

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 420 (Hayber gazvesindeki mucizeler)

---

941. Safiyya bint Huyayy, mbere y'uko ashyingirwa, yarose abona ibaba ry'umumarayika...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Safiyya bint Huyayy, mbere y'uko ashyingirwa, yarose abona ibaba ry'umumarayika rimutwikiriye hamwe n'"umugabo uvuga ko Allah yamwohereje", maze abantu be baramucyaha ubwo yabibatekererezaga.

Mbere ya Khaybar, hafi AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 421 (Hayber gazvesindeki mucizeler)

---

942. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Uyayna ibn Hisn, wasabaga umugabane mu nzira...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Uyayna ibn Hisn, wasabaga umugabane mu nzira bagaruka bava i Khaybar, iby'Umusozi wa Dhu al-Ruqayba, uwo Uyayna yari yarabonye mu nzozi awuhabwa; al-Harith ibn Awf na we yavuze ko yari yarumvise Abayahudi bavuga bati: "Muhammad azatsinda."

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 422 (Hayber gazvesindeki mucizeler)

---

943. Nyuma y'amasezerano ya Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yabajije Kinana ibn al-Rabi...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'amasezerano ya Khaybar, Intumwa ya Allah ﷺ yabajije Kinana ibn al-Rabi na bene wabo iby'ubutunzi bwa Huyayy bari bahishe, bavuga ko "bwakoreshejwe", maze ubutunzi bwari buhishe buraboneka (ibisobanuro birambuye bibura mu ncamake).

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 422 (Hayber gazvesindeki mucizeler)

---

944. Mu nzira bagaruka bava i Khaybar, Bilal, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yasize ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Khaybar, Bilal, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yasize ku burinzi, yasinziriye kugeza izuba rirashe; yavuze iti: "Satani yaje kuri Bilal mu gihe yasengaga maze amunyeganyeza kugeza asinziriye nk'uko umwana anyeganyezwa"; Bilal yatekerereje ibyo nyirizina, maze Abu Bakr aravuga ati: "Ndamya ko uri Intumwa ya Allah."

Kugaruka avuye i Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 427 (Hayber gazvesindeki mucizeler)

---

945. Muri Umrat al-Qada, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko impamba y'Abasangirangendo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Umrat al-Qada, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko impamba y'Abasangirangendo iteranyirizwa i Marr al-Zahran (kandi irayisengera); bose bariye barahaga kandi buzuza imifuka yabo.

Umrat al-Qada', Dhu al-Qa'da AH 7 (629 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 428 (Kazâ umresindeki âyet)

---

946. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Abu Hurayra ni igikoresho cy'ubumenyi"; Ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Abu Hurayra ni igikoresho cy'ubumenyi"; Ibn Umar yavuze ati: "Ni we wari uzi Intumwa ya Allah kurusha abandi bose muri twe kandi wari warafashe mu mutwe hadith zayo neza kurusha abandi."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina (AH 7–11); isohozwa: AH 11–59

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 255 (Ebû Hüreyre'nin hâlini haber vermesi)

---

947. Al-Tufayl ibn Amr yabonye mu nzozi mugenzi we, wari wararwaye nyuma ya Hijra...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Al-Tufayl ibn Amr yabonye mu nzozi mugenzi we, wari wararwaye nyuma ya Hijra kandi agapfa amaze kwikata ingingo z'intoki, ari mu mimerere myiza ariko afite ibiganza bipfutse ("Nababariwe kubera kwimuka kwanjye; nabwiwe ngo: Ntituzasana ibyo wowe ubwawe wangije"); ubwo yabitekererezaga, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iti: "Mana yanjye, babarira n'ibiganza bye na byo" (byavuzwe na Jabir).

Igihe cy'i Madina (nyuma ya AH 7)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 303 (onun zamanında görülen rüyalardaki âyetler)

---

948. Intumwa y'Umugassani Heraklius yohereje afite amabwiriza agira ati: "Reba icyo..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa y'Umugassani Heraklius yohereje afite amabwiriza agira ati: "Reba icyo yicaraho n'uri iburyo bwe, kandi urebe ikimenyetso cy'ubuhanuzi", yasanze Intumwa ya Allah ﷺ yicaye hasi ifite Ali iburyo bwayo n'amazi avubuka munsi y'ibirenge byayo; ubwo iyo ntumwa yibagirwaga ikintu cya gatatu, yavuze iti: "Ngwino, urebe icyo shobuja yagutegetse", maze iyereka ikimenyetso; Heraklius yavuze ati: "Uyu ni we Isa mwene Mariyamu yahanuye ko azagendera ku ngamiya; mumukurikire."

AH 7–9 (628–630 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 104 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

949. I Khaybar, ku Muyahudi wasabye kwerekana umuyoboro w'amazi w'igihome cya nyuma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Khaybar, ku Muyahudi wasabye kwerekana umuyoboro w'amazi w'igihome cya nyuma, aho ibicuruzwa byose n'impamba byari byateranyirijwe, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Wenda Allah azazana ikindi kintu"; bukeye bwaho, ubwo yateraga igihome iri ku nyumbu yayo, imyambi n'amabuye byayisukwagaho byanyuraga iburyo n'ibumoso bwayo ntibikubite yaba yo cyangwa Abayisilamu; urukuta rw'igihome yatunze ukuboko rwaramanutse rugera hafi ku rwego rw'ubutaka, maze ivuga iti: "Nimwinjire hejuru y'urukuta nta ngorane."

Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 164-165 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

---

950. Mu nzira ijya i Khaybar, umwanzi ari inyuma yabo, Abasangirangendo bageze ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya i Khaybar, umwanzi ari inyuma yabo, Abasangirangendo bageze ku kibaya kirimo umugezi ufite ubujyakuzimu bungana n'uburebure bw'umugabo maze baravuga bati: "Tugiye gufatwa"; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Oya", maze irasenga, nuko amafarashi n'ingamiya byambuka amazi bitatose ibinono n'ibirenge byabyo.

Igitero cya Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 912 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

---

951. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yageraga i Fadak, yahamagariye abaturage baho kwishyira...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yageraga i Fadak, yahamagariye abaturage baho kwishyira mu maboko yayo maze igira iti: "Imfunguzo z'ibihome byanyu nazihawe", ikuramo imfunguzo irazibereka; umurinzi wari wahishe imfunguzo ntiyazisanze aho yari yazihishe maze aravuga ati: "Ibi si uburozi; ikibazo cye ni kinini", maze abaturage bemera amasezerano.

Fadak, AH 7 (628 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 123 (fasl fîmâ zahara min mu'cizâtihî ba'de vefâtihî)

952. Igihe Intumwa ya Allah ﷺ yagarukaga ivuye mu rugendo, ubwo bari bahagaze ngo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igihe Intumwa ya Allah ﷺ yagarukaga ivuye mu rugendo, ubwo bari bahagaze ngo barye, Jibril yaraje arayuriza, maze isi irazingwa kuri yo nk'umwenda kugeza igeze i Fadak; Jibril yafashe imfunguzo abaturage b'i Fadak, bari bafunze inzugi zabo batekereza ko umwanzi yaje, bari basigiye umukecuru hanze y'umujyi, maze afungura inzugi; nyuma yo kuzenguruka amazu, yafunze urugi ashyira imfunguzo mu rwubiko rw'inkota ye; yagarutse muri ubwo buryo asanga Abasangirangendo bayo bataratatana, avuga ati: "Nagiye i Fadak, kandi Allah yahagize iminyago (fay) kuri njye", yerekana imfunguzo maze aha Fadak Fatima (al-Hashr 6-7).

Nyuma ya Khaybar, AH 7 (628 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 378-379 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

953. Mu gisubizo cye ku rwandiko rw'Umuhanuzi ﷺ, Negus Ashama, umutegetsi wa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gisubizo cye ku rwandiko rw'Umuhanuzi ﷺ, Negus Ashama, umutegetsi wa Abisiniya, yarahiye ku Mwami w'ijuru n'isi ko amagambo ye kuri Isa yari ukuri nta kintu na gito cyongeyeho cyangwa cyagabanyijeho, ahamya ko ari Intumwa ya Allah yemeza abahanuzi ba mbere, atangaza ko yinjiye muri Isilamu asezerana mu kiganza cya mubyara we (Ja'far), kandi yohereza umuhungu we.

AH 7 (628 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselamın Mektuplarını Necaşi'nin Cevaplayışı" (kitabın dipnotu: Taberî, Tarih, c:3, s:89)

954. Heraklius yiyemereye Dihya ati: "Shobuja ni umuhanuzi woherejwe na Allah..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Heraklius yiyemereye Dihya ati: "Shobuja ni umuhanuzi woherejwe na Allah; twasanze izina rye n'ibimuranga byanditse mu bitabo byacu; iyo bitaba uko ntinya Abarumi, nari kumukurikira", kandi ahamya ubuhanuzi bwe mu gisubizo yandikiye Intumwa ya Allah ﷺ, ayihamagara nka "Intumwa ya Allah iyo Isa yahanuye" kandi avuga ati: "Twakubonye wanditse mu Ivanjili."

Intangiriro ya AH 7 (628 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kayser'in İtirafları, Endişeleri ve Dıhye'yi Dagatır'a Gönderişi + Kayser Herakliyus'un Peygamberimiz Aleyhisselamın Mektubuna Cevap Yazışı" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3. S:87-88; Diyarbekrî, Târîhu'l-hamîs, c:2, s:34; İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:1, s:276 / Taberî, Târih, c:3, s:88; Yâkubî, Târih, c:2, s:77)

955. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ugira uti: "Ubwami bwe burimbuke", ku mutegetsi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ugira uti: "Ubwami bwe burimbuke", ku mutegetsi w'Umugassani al-Harith ibn Abi Shamir wajugunye urwandiko rwayo hasi maze akitegura gutera i Madina; al-Harith yapfuye mu mwaka w'Intsinzi ya Maka, maze ubwami bw'Abagassani bujya kuri Jabala ibn al-Ayham burangirira kuri we.

Umuvumo: AH 7 (628 CE); isohozwa: AH 8 (629–630 CE) na nyuma yaho

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Hâris b. Ebi Şimr el-Gassanî'nin Aleyhinde Duası" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:258,261; Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c.4, s.268; Diyarbekrî, Târîh, c.2, s.38, 39; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c.3, s.305)

24 · Umwaka wa 8 wa Hijira (629–630 CE): Mu’ta, Kwigarurira Maka, Hunayn

956. Ubutaka bwasohoye hanze kenshi umurambo wa Muhallim ibn Jaththama wari wishe...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubutaka bwasohoye hanze kenshi umurambo wa Muhallim ibn Jaththama wari wishe umugabo amaze kuvuga ubuhamya bw’ukwemera (Shahada).

AH 8 (629–630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.463; 1000 Mucize no.977 (s.790); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 130; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3930 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7175]

957. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje i Madina, muri icyo gihe nyirizina byaberagamo, ko...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje i Madina, muri icyo gihe nyirizina byaberagamo, ko Zayd, Ja’far na Ibn Rawaha bishwe nk’abahamya umwe nyuma y’undi i Mu’ta kandi ko Khalid yafashe ibendera.

Jumada al-Ula AH 8 (629 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.512; 1000 Mucize no.146 (s.126); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3630; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 597; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 431; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 469; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 318; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 296; c. 18, s. 131; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 121; 166; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 94-95; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 333; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 101-102, hadis no. 94/3; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mu'te'de Kumandanların Nasıl Şehit Olduklarını Medine'de Müslümanlara Bildirişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:130; c:3,s:4,530; c:4, s:37-38; Taberî, Târih, c:3, s:109-110; Beyhakî, Delâil, c:4, s:368-369; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:6, s:161); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Cenâiz 4, Cihâd 7, 183, Menâkıb 25, Fedâili'l-Ashâb 25, 44; Nesâî, Cenâiz 27, (4, 26) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4272]

958. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko Ja’far yahawe amababa abiri mu Ijuru mu cyimbo cy’amaboko ye abiri yaciwe

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko Ja’far yahawe amababa abiri mu Ijuru mu cyimbo cy’amaboko ye abiri yaciwe.

AH 8 (629 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.512; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 430; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 166-167; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mu'te'de Kumandanların Nasıl Şehit Olduklarını Medine'de Müslümanlara Bildirişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:130; c:3,s:4,530; c:4, s:37-38; Taberî, Târih, c:3, s:109-110; Beyhakî, Delâil, c:4, s:368-369; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:6, s:161); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb, (3767) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4422, c./s. 12/488]

959. Mu rugendo rwa Dhat al-Salasil, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Awf ibn Malik ibyo...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Dhat al-Salasil, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Awf ibn Malik ibyo yari yakoze mu kubaga ingamiya.

AH 8 (629 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.76; 1000 Mucize no.927 (s.763); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 434

---

960. Mu rugendo rwa Sif al-Bahr, inyanja yajugunye hanze ifi nini cyane (al-anbar)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Sif al-Bahr, inyanja yajugunye hanze ifi nini cyane (al-anbar) ku bw'umutwe w'ingabo wari wishwe n'inzara, maze abagabo 300 bayiryaho iminsi myinshi.

Rajab AH 8 (629 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.574; 1000 Mucize no.300 (s.278); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 434; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 429; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 255; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 913; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (Câbir) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3478, c./s. 10/276-278]

---

961. Intumwa ya Allah ﷺ yahishuye urwandiko rw'ibanga Hatib ibn Abi Balta'a...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahishuye urwandiko rw'ibanga Hatib ibn Abi Balta'a yandikiye abanyamaka n'ahantu umugore warutwaye yari kuboneka (Rawdat Khakh).

Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.25, 78, 100; 1000 Mucize no.148 (s.127), no.403 (s.393); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6499; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 435; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 469; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 313; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 110-111; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 60; c. 1, s. 161-162; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hâtıb'ın Kureyş Müşriklerine Harekât Durumunu Bir Yazı ile Bildirmeye Yeltenişi + Mektubun Kureyş Müşriklerine Bir Kadınla Gönderilişi + Hâtıb'ın Sorguya Çekilişi" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megazi, c:2,s:797; / Vâkıdî, Megazi, c:2, s:797-798,860; Zemahşerî, Keşşaf, c:4, s:88; Diyarbekrî, Târîh, c:2, s:78; Belâzurî, Ensâbu'l-eşrâf, c:1, s:361 / Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:79; Zemahşerî, Keşşaf, c:4, s:88; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:797-798,801; Hâkim, Müstedrek, c:3, s:301-302; Taberî, Tefsfr, c:28, s:60; Buhârî, Sahih, c:5, s:89, / Mümtahine:1-5); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî 9, Cihâd 141, 195, Tefsir, Mümtehine 1, İsti'zân 23, İstitâbe 9; Müslim, Fedâilu's-Sahâbe 161; Ebu Dâvud, Cihâd 108, (2650, 2651); Tirmizî, Tefsir, Mümtahine, (3302) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4276, c./s. 12/223-224]

---

962. Mu Intsinzi ya Maka, ibigirwamana 360 byari bikikije Ka'ba byaguye hasi kimwe...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu Intsinzi ya Maka, ibigirwamana 360 byari bikikije Ka'ba byaguye hasi kimwe ku kindi ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yabitunze inkoni yari mu kiganza cyayo.

Ramadan AH 8 (Mutarama 630 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.170; 1000 Mucize no.92 (s.67); web: İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6522; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 7. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 437; c. 2, s. 307); ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 104; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 139, 414; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 307; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 279; c. 17, s. 382; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 97; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Kâ'be Çevresindeki Putların Yıktırılışı" (kitabın dipnotu: Ezrakî, Ahbâru

Mekke, c:1, s:120-121, 212; Kastalânî, Mevâhibü'l-ledünniye, c:1, s:204); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî 48, Mezâlim 32, Tefsir, Beni İsrail 12; Müslim, Cihâd 87, (1781); Tirmizî, Tefsir, Beni İsrâil, (3137) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4282, c./s. 12/230-231]

---

963. Ku munsi w'Intsinzi, mu gihe Bilal yatangaga umuhamagaro w'isengesho (Adhan)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Intsinzi, mu gihe Bilal yatangaga umuhamagaro w'isengesho (Adhan), Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye abanyacyubahiro ba Quraysh ibyo bari barimo bavugana mu ibanga hagati yabo.

Ramadan AH 8 (Mutarama 630 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.102; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 97-98; 163-164; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 333; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "(başlıksız bölüm: Bilâl-i Habeşî'nin Kâ'be üzerinde ezan okuması)" (kitabın dipnotu: Ezrakî, Ahbâr, c:1, s:274-275; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c.4, s:56; Hindî , Kenzu'l-ummâl, c:10, s:536; Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:7, s:137)

---

964. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Fadala ibn Umayr, wari ufite umugambi wo kuyica mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Fadala ibn Umayr, wari ufite umugambi wo kuyica mu gihe cyo kuzenguruka Ka'ba (Tawaf), ibyo yari afite mu mutima we; ubwo yashyiraga ikiganza cyayo mu gituza cye, umutima we wahise uhinduka.

Ramadan AH 8 (Mutarama 630 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.48; 1000 Mucize no.340 (s.325); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Fadâle'nin Kötü Niyetini Değiştiren ve İmanını Berkiştiren Bir Hadise" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, c:4, s:59)

---

965. I Hunayn, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yateraga urushyi rw'amabuye mato (itaka)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Hunayn, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yateraga urushyi rw'amabuye mato (itaka) ikavuga iti: "Amaso yabo asebe", amaso y'abanzi yuzuyemo itaka maze baratsindwa.

Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.39; 19. Mektup listesi (183.txt) no.44, 171; 1000 Mucize no.116 (s.92), no.129 (s.105); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5888, 5891; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6520; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 1. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 445; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 138; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 113-114, hadis no. 110/13; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Huneyn'de Yüce Allah'a Dua Edişi ve Müşriklerin Bozguna Uğrayışı" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:3, s:1398-1399,1401-1402; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:905-906; Halebî, İnsân, c:3, s:69; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; Taberî, Tarih,c:3, s:129); Kütüb-i Sitte: Müslim, Cihâd 76, 81 (1775, 1777)

---

966. Abamalayika bamanutse i Hunayn maze ubufasha butangwa binyuze mu ngabo zitagaragara

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abamalayika bamanutse i Hunayn maze ubufasha butangwa binyuze mu ngabo zitagaragara.

Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.9, 39; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 446; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 451; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Huneyn'de Yüce Allah'a Dua Edişi ve Müşriklerin Bozguna Uğrayışı" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:3, s:1398-1399,1401-1402; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:905-906; Halebî, İnsân, c:3, s:69; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; Taberî, Tarih,c:3, s:129)

---

967. I Hunayn, ubwo Shayba ibn Uthman yazaga kwica Intumwa ya Allah ﷺ, yashyize...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Hunayn, ubwo Shayba ibn Uthman yazaga kwica Intumwa ya Allah ﷺ, yashyize ikiganza cyayo mu gituza cye maze irasenga, nuko umutima wa Shayba wuzura ukwemera.

Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.47; 1000 Mucize no.293 (s.271), no.409 (s.399); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 144; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 448; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 333; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 61; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 117-118; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 64-65; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Şeybe b. Osman'ın Peygamberimiz Aleyhisselâma Suikaste Kalkışı ve Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:909-910; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:3, s:71; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c: 2, s:208)

---

968. Mu nzira ijya i Ta'if, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iby'imva ya Abu Righal...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya i Ta'if, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iby'imva ya Abu Righal n'ishami rya zahabu ryashyinguwe hamwe na we, maze bigaragara ubwo bacukuraga.

Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.65; İbn Kesîr s.144; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 452; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 244; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 319; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ebu Rigal ve Onun Kabrinden Çıkarılan Altın Dal" (kitabın dipnotu: Suyûtî, Hasâis, c:2, s:98-99; Zürkânî, Mevâhib, c:3, s:30; Firuzâbadi, Kâmüs, c:3, s:396-397; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1007-1008; Yakut, c:3, s:53; İbn Kuteybe, Maarif, s.41); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Harac 41, (3088) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5986, c./s. 16/470-471]

---

969. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Uyayna ibn Hisn ibyo yari yabwiye abagabo bo muri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Uyayna ibn Hisn ibyo yari yabwiye abagabo bo muri Thaqif mu ibanga, n'ikinyoma cye.

Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.68; 1000 Mucize no.411 (s.401); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 451; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 118-119

---

970. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, yobora Thaqif kandi..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, yobora Thaqif kandi ubazane kuri twe"; umwaka wakurikiyeho baje bari kumwe n'intumwa zabo maze binjira muri Isilamu.

Isengesho: AH 8; isohozwa: AH 9 (630–631 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.69, 231; 1000 Mucize no.166 (s.145), no.968 (s.784); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 451; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menakıb, (3937) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4542, c./s. 13/105]

---

971. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagabanaga iminyago ya Hunayn i al-Ji'rana, yahanuye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagabanaga iminyago ya Hunayn i al-Ji'rana, yahanuye ko mu ruvyaro rwa Dhu al-Khuwaysira, wari wayibwiye ati: "Ba umutabera", hazaturuka ubwoko (Abakhariji) buzasohoka mu idini nk'uko umwambi usohoka mu cyo warashweho, kandi isobanura umugabo ufite ukuboko kw'igikwembe uzaba ari muri bo.

Ubuhanuzi: AH 8 (630 CE); isohozwa: AH 37–38 (657–658 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.90; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3610; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 605; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 297-298; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 316; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 113, 123-124; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Humus 16; Müslim, Zekât 142, (1063); Müslim, Zekat 156, (1066) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4818, c./s. 13/496; no. 4813, c./s. 13/488-489]

---

972. Nyuma y'Intsinzi ya Maka, Intumwa ya Allah ﷺ yohereje Khalid ibn al-Walid...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'Intsinzi ya Maka, Intumwa ya Allah ﷺ yohereje Khalid ibn al-Walid gusenya al-Uzza; ubwo Khalid yagarukaga amaze gutema ibiti bitatu no gusenya inyubako, yavuze iti: "Subirayo; nta cyo wakoze"; ubwo Khalid yasubiragayo, yahuye n'umugore wambaye ubusa ufite umusatsi utatanye maze amwicisha inkota ye, nuko Umuhanuzi avuga ati: "Uwo ni we wari al-Uzza."

Nyuma yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.157 (s.137); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 440; Kütüb-i Sitte: Nesâî, es-Sünenü'l-kübrâ (Ebü't-Tufeyl)

---

973. Intumwa ya Allah ﷺ yanze icyifuzo cyo gusangira ubutegetsi cya Hawdha ibn Ali...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yanze icyifuzo cyo gusangira ubutegetsi cya Hawdha ibn Ali, umutegetsi wa Yamama, uwo yari yoherereje urwandiko binyuze kuri Salit ibn Amr; igarutse ivuye mu Intsinzi, ubwo yamenyaga kuri Jibril ko Hawdha yapfuye, yavuze iti: "Umunyabinyoma wiyita umuhanuzi azagaragara i Yamama kandi azicwa nyuma yanjye."

Ubuhanuzi: kugaruka avuye i Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE); isohozwa: Intambara ya Yamama, hafi AH 11–12 (632–633 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.192 (s.172)

---

974. Intumwa ya Allah ﷺ yashubije umugabo wabajije uzica umuhanuzi w'ibinyoma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashubije umugabo wabajije uzica umuhanuzi w'ibinyoma uzagaragara i Yamama iti: "Wowe na bagenzi bawe."

Ubuhanuzi: kugaruka avuye i Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE); isohozwa: Intambara ya Yamama, hafi AH 11–12 (632–633 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.193 (s.172)

---

975. Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo ku itama ryari riri kubabara rya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo ku itama ryari riri kubabara rya Abdullah ibn Rawaha, wari watatse uburibwe bukabije bw'iryinyo, maze isenga inshuro zirindwi iti: "Mana yanjye, muvanireho uburibwe bwe ku bw'isengesho ry'Umuhanuzi Wawe wahawe umugisha", maze uburibwe bugenda ako kanya.

Igihe cy'i Madina, mbere ya Mu'ta (AH 8 / 629 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.323 (s.300); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 117

---

976. I Hunayn, ubwo Abayisilamu basubiraga inyuma, itungo Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Hunayn, ubwo Abayisilamu basubiraga inyuma, itungo Intumwa ya Allah ﷺ yagenderagaho (Duldul) ryumvise amagambo yayo maze rirapfukama kugeza inda yaryo ikoze ku butaka; yafashe urushyi rw'itaka, irutera mu maso y'umwanzi ivuga iti: "Ha Mim, ntibazafashwa", maze umwanzi aratatanywa mbere y'uko haraswa n'umwambi umwe.

Hunayn, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.331 (s.307), no.876 (s.734); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 449; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 306; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Huneyn'de Yüce Allah'a Dua Edişi ve Müşriklerin Bozguna Uğrayışı" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:3, s:1398-1399,1401-1402; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:905-906; Halebî, İnsân, c:3, s:69; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; Taberî, Tarih,c:3, s:129)

---

977. Ubwo imbohe za Hawazin zasubizwaga, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze isabira umugabo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo imbohe za Hawazin zasubizwaga, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze isabira umugabo umwe utarashakaga kureka umugabane we iti: "Mana yanjye, tuma umwambi we uhusha"; uwo mugabo yarenze abakobwa b'abaja bakiri bato n'amasugi ahitamo umukecuru nta muntu washakaga, maze amaherezo na we aramurekura.

Gusubiza imbohe za Hawazin nyuma ya Hunayn, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.348 (s.335); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 450; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 16-17; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 73

---

978. Abdullah ibn Rawaha, wari mu gace ka Banu Ghanm, yumvise Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Rawaha, wari mu gace ka Banu Ghanm, yumvise Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti "Nimwicare" iri ku ruhimbi ku wa Gatanu, maze yicara aho yari ari.

Igihe cy'i Madina (mbere y'uko Ibn Rawaha apfira ukuri, mbere ya AH 8)

ISOKO 1000 Mucize no.363 (s.349); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 113

979. Mu ijoro ry'Intsinzi ya Maka, Abu Sufyan, abonye urusaku rwa Allahu akbar no...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro ry'Intsinzi ya Maka, Abu Sufyan, abonye urusaku rwa Allahu akbar no kuzenguruka Ka'ba, yabwiye umugore we Hind bari bihereye ati: "Mbese utekereza ko ibi bituruka kuri Allah?"; bukeye bwaho mu gitondo Intumwa ya Allah ﷺ yamubwiye neza neza ayo magambo iravuga iti: "Yego, bituruka kuri Allah" (mu nkuru ya Ibn Abbas, yamubwiye mu gihe cyo kuzenguruka Ka'ba ibyari byabaye hagati ye na Hind).

Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.404 (s.395); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 441; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 113; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 317; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 140; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Mücahidlerin Fetih Gecesini Zikir ve İbadetle Geçirmeleri" (kitabın dipnotu: Zürkânî, Mevâhibü'l-ledünniye Şerhi, c:2, s:320)

980. Imenye ko Abu Sufyan, wari wicaye mu musigiti, yibwiraga ati: "Sinsobanukirwa..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imenye ko Abu Sufyan, wari wicaye mu musigiti, yibwiraga ati: "Sinsobanukirwa uko Muhammad yadutsinze", Intumwa ya Allah ﷺ yamukubise mu gituza ivuga iti: "Yatsinze ku bw'ubufasha bwa Allah", maze Abu Sufyan ahamya ukwemera.

Nyuma yo Kwigarurira Maka, hafi AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.405 (PDF s.399)

981. Imenye ko nyuma y'Intsinzi ya Maka Abu Sufyan ibn Harb yatekerezaga ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imenye ko nyuma y'Intsinzi ya Maka Abu Sufyan ibn Harb yatekerezaga ati: "Byagenda bite nongereye guteranya abagabo bo kurwanya Muhammad?", Intumwa ya Allah ﷺ yamukubise ku rutugu (mu yindi nkuru, mu gituza) ivuga iti: "Ubwo rero Allah yagusebya."

Nyuma yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.406 (s.397); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 441; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 163; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 108; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ebu Süfyan b. Harb'in İçinden Geçirdiği Bir Kuruntudan Dolayı Uyarılışı" (kitabın dipnotu: Suyûtî, Hasâisü'l-kübrâ, c:2, s:85)

982. Ubwo Quraysh yicaga amasezerano ifasha Banu Bakr kurwanya Khuza'a, Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Quraysh yicaga amasezerano ifasha Banu Bakr kurwanya Khuza'a, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Abu Sufyan azaza kuri mwe gusubiramo amasezerano no kongera igihe cyayo, kandi azasubirayo imbokoboko afite umujinya"; Abu Sufyan yaje i Madina, arakanirwa maze asubirayo.

Ubuhanuzi: mbere yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE); isohozwa: bidatinze, muri uwo mwaka

ISOKO 1000 Mucize no.407 (s.398)

983. Mu nzira ijya mu Intsinzi ya Maka, i Marr al-Zahran, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya mu Intsinzi ya Maka, i Marr al-Zahran, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Abu Sufyan ubu ari i al-Arak; mumufate mumuzane", maze Abu Sufyan asangwayo arazanwa.

Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.408 (s.398)

984. Intumwa ya Allah ﷺ yaburiye Amr ibn al-Fagwa al-Khuza'i, uwo yari yashinze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yaburiye Amr ibn al-Fagwa al-Khuza'i, uwo yari yashinze gutwara ubutunzi kwa Abu Sufyan ngo bugabanwe muri Quraysh, imuburira ku mugenzi we w'urugendo Amr ibn Umayya al-Damri iti: "Nugera mu gihugu cy'ubwoko bwe, umwirinde"; i al-Abwa, Amr ibn Umayya yamufungiye inzira ari kumwe n'abagabo bo mu bwoko bwe, maze arokoka kubera kwitonda kwe.

Nyuma yo Kwigarurira Maka ukurikije inyandiko, hafi AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.915 (s.755); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 181; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Edeb 34, (4861) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5958, c./s. 16/435]

985. Qadr ibn Ammar wo muri Sulaym, winjiye muri Isilamu maze agasezeranya kuzana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Qadr ibn Ammar wo muri Sulaym, winjiye muri Isilamu maze agasezeranya kuzana abagendera ku mafarashi igihumbi bo mu bwoko bwe, yasize ijana inyuma mu gihugu cye kubera gutinya igitero cya Banu Kinana; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Bazanire na bo; nta kintu mutishimira kizaba muri uyu mwaka", maze ba bagendera ku mafarashi ijana baraza barabasanga.

Igihe cy'i Madina, hafi AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.929 (s.764); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 32, Benî Süleym heyeti bâbı

986. Mu Intsinzi ya Maka, nubwo Intumwa ya Allah ﷺ yakambitse i Marr al-Zahran ifite...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu Intsinzi ya Maka, nubwo Intumwa ya Allah ﷺ yakambitse i Marr al-Zahran ifite ingabo ibihumbi icumi, nta makuru y'uko yaje yageze ku banyamaka, kandi ntibamenye icyo bakora.

Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.933 (s.768); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 436

987. Mu Ntambara ya Hunayn na ho, ikintu nk'igitangaza cy'ibiti bibiri byahuriye ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu Ntambara ya Hunayn na ho, ikintu nk'igitangaza cy'ibiti bibiri byahuriye ku itegeko ry'Intumwa ya Allah ﷺ ngo biyikingirize cyarabaye (byavuzwe na Ibn Mas'ud).

Intambara ya Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl (ağaçların konuşması ve itaati)

---

988. Mu gihe al-Abbas ibn Mirdas yatangazwaga n'uko ikigirwamana cye Dimar cyari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe al-Abbas ibn Mirdas yatangazwaga n'uko ikigirwamana cye Dimar cyari cyavuze kandi kikavuga igisigo kivuga Umuhanuzi ﷺ, inyoni yaramanutse iravuga iti: "Yewe Abbas, utangazwa n'uko Dimar ivuga, ariko ntiwitangazaho? Intumwa ya Allah irahamagarira muri Isilamu, nawe wicaye gusa"; ibyo byabaye impamvu yo kwinjira kwe muri Isilamu.

Hafi mbere yo Kwigarurira Maka, AH 8 (629–630 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

---

989. Ku munsi w'Intsinzi ya Maka inuma z'i Maka zatwikiriye Intumwa ya Allah ﷺ, maze izisabira umugisha

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Intsinzi ya Maka inuma z'i Maka zatwikiriye Intumwa ya Allah ﷺ, maze izisabira umugisha.

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (Mutarama 630 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

---

990. Ku munsi wa Hunayn Intumwa ya Allah ﷺ yahanaguye amaraso mu maso ya A'idh ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Hunayn Intumwa ya Allah ﷺ yahanaguye amaraso mu maso ya A'idh ibn Amr wari wakomeretse maze irasenga, nuko urumuri rumeze nk'ikimenyetso cyera (ghurra) ku ruhanga rw'ifarashi rugaragara mu maso ye.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

---

991. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mbere y'uko Amr ibn al-As ahagera iti: "Iri joro..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mbere y'uko Amr ibn al-As ahagera iti: "Iri joro umwimukira w'umunyabwenge azaza kuri mwe", maze Amr ibn al-As aza iryo joro ari Umuyisilamu.

Safar AH 8 (629 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 31, Amr b. Âs'ın gelişi bâbı

---

992. Nyuma y'igitero cya Ghalib ibn Abdullah al-Laythi kuri Banu al-Mulawwih i...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'igitero cya Ghalib ibn Abdullah al-Laythi kuri Banu al-Mulawwih i al-Kadid, ubwo umwanzi yabakurikiranaga, umwuzure wuzuza inkombe zombi z'ikibaya waraje, nubwo nta mvura cyangwa igicu cyari gihari, maze uza hagati y'umwanzi n'umutwe w'ingabo; mu gihe umwanzi yarebaga nta cyo ashobora gukora, uwo mutwe warokotse ufite iminyago.

Igitero cya Ghalib al-Laythi, Safar AH 8 (629 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 428 (Gâlib el-Leysî seriyyesi)

---

993. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga ingabo i Mu'ta, Umuyahudi al-Nu'man...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga ingabo i Mu'ta, Umuyahudi al-Nu'man yayumvise ivuga iti: "Niba Zayd yishwe nk'umuhamya, ubwo Ja'far; niba na we yishwe nk'umuhamya, ubwo Abdullah ibn Rawaha", maze aravuga ati: "Niba ari umuhanuzi, bose abo yavuze bazapfa; ubwo abahanuzi b'Abana ba Isirayeli bavugaga abagabo batya, byabaga bityo"; kandi bose uko ari batatu bishwe nk'abahamya umwe nyuma y'undi.

Mu'ta, Jumada al-Ula AH 8 (629 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 430 (Mûte gazvesindeki mucizeler)

---

994. Mu gihe Asma bint Umays yari hafi y'Intumwa ya Allah ﷺ, yashubije indamutso...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Asma bint Umays yari hafi y'Intumwa ya Allah ﷺ, yashubije indamutso maze iravuga iti: "Yewe Asma, uyu ni Ja'far; yanyuze hano ari kumwe na Jibril, Mika'il na Israfil aradusuhuza; yambwiye ko yakomerekejwe inshuro mirongo irindwi n'eshatu i Mu'ta kandi ko, ubwo amaboko ye yombi yaciwe, Allah yamuhaye amababa abiri."

Nyuma ya Mu'ta, AH 8 (629 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 432 (Mûte gazvesindeki mucizeler)

---

995. Ubwo Amr ibn Salim wo muri Khuza'a yazaga gusaba ubufasha, Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Amr ibn Salim wo muri Khuza'a yazaga gusaba ubufasha, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku gicu cyagaragaye mu kirere iti: "Iki gicu kiratangaza intsinzi ya Banu Ka'b (Khuza'a)", maze nyuma yaho Maka irafatwa.

Mbere yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 435 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

---

996. Abu Bakr yabonye mu nzozi, ubwo begeraga i Maka, imbwa y'ingore yasohotse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Bakr yabonye mu nzozi, ubwo begeraga i Maka, imbwa y'ingore yasohotse imoka, hanyuma iryama igaramye amata yayo atemba; Umuhanuzi ﷺ yabisobanuye agira ati: "Kumoka kwabo kwagiye kandi amata yabo (ibyiza byabo) yaje; bazabinginga bifashishije uburenganzira bw'ubuvandimwe", kandi koko byabaye bityo mu Intsinzi.

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 436 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

---

997. Ku munsi w'Intsinzi, imenye binyuze mu ihishurirwa ko Aba-Ansar bari bavuze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Intsinzi, imenye binyuze mu ihishurirwa ko Aba-Ansar bari bavuze hagati yabo bati: "Urukundo rw'igihugu cye n'impuhwe afitiye ubwoko bwe byafashe uyu mugabo", Intumwa ya Allah ﷺ yabibasubiriyemo ijambo ku rindi maze ivuga iti: "Ubuzima bwanjye ni ubuzima bwanyu, n'urupfu rwanjye ni urupfu rwanyu."

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 437 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

---

998. Mu ijoro Intumwa ya Allah ﷺ yegereye Maka mu Intsinzi, yavuze iti: "I Maka hari..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro Intumwa ya Allah ﷺ yegereye Maka mu Intsinzi, yavuze iti: "I Maka hari abagabo bane bo muri Quraysh abo mfata ko ari abanyacyubahiro cyane ku buryo badakwiye kubangikanya, kandi nifuza ko bakwinjira muri Isilamu: Attab ibn Asid, Jubayr ibn Mut'im, Hakim ibn Hizam na Suhayl ibn Amr", maze bose uko ari bane binjira muri Isilamu.

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 438 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

---

999. Ku munsi w'Intsinzi Intumwa ya Allah ﷺ yazanye Utba na Mu'attib, abahungu ba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Intsinzi Intumwa ya Allah ﷺ yazanye Utba na Mu'attib, abahungu ba Abu Lahab, ibahamagarira muri Isilamu; ubwo babaga Abayisilamu, yabasabiye kuri Multazam maze ivuga yishimye iti: "Nasabye Umwami wanjye aba babyara banjye babiri, kandi Yabampaye."

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 439 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

1000. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko ubwo Maka yafatwaga, Iblis yarize cyane...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko ubwo Maka yafatwaga, Iblis yarize cyane, ateranya uruvyaro rwe maze aravuga ati: "Nyuma y'uyu munsi, nimureke icyizere cyo gusubiza umuryango wa Muhammad mu kubangikanya."

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 439 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

1001. Ku munsi w'Intsinzi, ubwo umugore w'umwirabura ufite umusatsi w'imvi yazaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Intsinzi, ubwo umugore w'umwirabura ufite umusatsi w'imvi yazaga yishimagura mu maso kandi aboroga, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Uyu ni Na'ila; yihebye ko atazongera gusengwa ukundi muri iki gihugu cyanyu."

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 439 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

1002. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku munsi w'Intsinzi iti: "Nyuma y'uyu munsi, kugeza..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku munsi w'Intsinzi iti: "Nyuma y'uyu munsi, kugeza ku Munsi w'Urubanza, Maka ntizongera guterwa (nk'igihugu cy'ubuhakanyi)."

Ubuhanuzi: Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 439 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

1003. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku munsi w'Intsinzi iti: "Nyuma y'uyu munsi, kugeza..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku munsi w'Intsinzi iti: "Nyuma y'uyu munsi, kugeza ku Munsi w'Urubanza, nta Munyaqurayshi uzicwa aboshye (sabran)"; nk'uko al-Bayhaqi abivuga, ibi byahanuye ko Abaqurayshi bose bazinjira muri Isilamu kandi nta n'umwe uzicwa ari mu buhakanyi.

Ubuhanuzi: Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 440 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

1004. Ku munsi w'Intsinzi ya Maka, umwotsi watwikiriye ibikikije (uhujijwe n'umurongo...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Intsinzi ya Maka, umwotsi watwikiriye ibikikije (uhujijwe n'umurongo wa 10 wa Sura al-Dukhan).

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 440 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

1005. Sa'd ibn Zayd al-Ashhali, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje gusenya ikigirwamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa'd ibn Zayd al-Ashhali, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje gusenya ikigirwamana Manat i al-Mushallal, yahuye n'umugore w'umwirabura wambaye ubusa ufite umusatsi utatanye, aboroga; Sa'd yamwishe maze asenya icyo kigirwamana.

Nyuma yo Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 441 (Mekke fethindeki mucizeler ve hasâis)

1006. Intumwa ya Allah ﷺ yasubije kimwe ku kindi ibibazo bya Khuzayma ibn Hakim...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasubije kimwe ku kindi ibibazo bya Khuzayma ibn Hakim al-Sulami ku byerekeye impamvu z'ijoro n'amanywa, iz'uko amazi aba ashyushye mu gihe cy'ubukonje kandi agakora mu gihe cy'ubushyuhe, iz'ibicu, iz'amazi y'umugabo n'ay'umugore, aho roho itura mu mubiri, imirire y'uruhinja ruri mu nda n'inkomoko y'inzige.

Iminsi yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 443 (Gece ile gündüzün sebebi, bulutun çıkış yeri ve nefsin bedendeki yeri)

1007. Mu ijoro ribanziriza Hunayn, abatasi batatu boherejwe na Malik ibn Awf...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro ribanziriza Hunayn, abatasi batatu boherejwe na Malik ibn Awf bagarutse ingingo zabo zacitse intege bavuga bati: "Twabonye abagabo b'abazungu bari ku mafarashi y'ibibara; ntitwashoboye kwifata."

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 447 (Huneyn gazvesindeki mucizeler)

1008. Nudayr ibn al-Harith, wari witabiriye Hunayn mbere y'uko aba Umuyisilamu kandi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nudayr ibn al-Harith, wari witabiriye Hunayn mbere y'uko aba Umuyisilamu kandi akagambirira gutera Intumwa ya Allah ﷺ iyo abona amahirwe, yabonye ubwo bahuraga nyuma yaho i al-Ji'rana ko umugambi we wari warayimenyeshejwe, maze ukwemera kwe gushimangirwa binyuze mu isengesho ryayo.

Hunayn – al-Ji'rana, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 447 (Huneyn gazvesindeki mucizeler)

1009. Igikomere cya Khalid ibn al-Walid, yari yakomerekeye i Hunayn, cyakize ako...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igikomere cya Khalid ibn al-Walid, yari yakomerekeye i Hunayn, cyakize ako kanya ubwo Umuhanuzi ﷺ yagiciyeho amacandwe.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 450 (Huneyn gazvesindeki mucizeler)

1010. Mu igotwa rya Ta'if, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abu Sufyan ibn Harb, wari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu igotwa rya Ta'if, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abu Sufyan ibn Harb, wari wakubiswe ijisho n'umwambi rikavuyemo iti: "Nubishaka, ndasenga maze ijisho ryawe risubizweho; cyangwa nubishaka, Ijuru", maze Abu Sufyan ahitamo Ijuru.

Gota i Ta'if, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 451 (Tâif gazvesindeki mucizeler)

1011. Mu igotwa rya Ta'if, Intumwa ya Allah ﷺ yarose abona isahani yuzuye amavuta...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu igotwa rya Ta'if, Intumwa ya Allah ﷺ yarose abona isahani yuzuye amavuta y'inka ihabwa yo maze isake ikayidodora ikamena ibyari birimo; Abu Bakr yabisobanuye agira ati: "Uyu munsi ntuzabona kuri bo ibyo ushaka", maze iravuga iti: "Nan jye ni ko mbibona; sinahawe uruhushya ku byerekeye Thaqif", maze ikuraho igotwa.

Gota i Ta'if, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 451 (Tâif gazvesindeki mucizeler)

1012. Intumwa ya Allah ﷺ yakoze Umra iturutse i al-Ji'rana maze itangaza iti: "Abahanuzi mirongo irindwi bakoze Umra baturutse hano."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakoze Umra iturutse i al-Ji'rana maze itangaza iti: "Abahanuzi mirongo irindwi bakoze Umra baturutse hano."

Al-Ji'rana, Dhu al-Qa'da AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 452 (Tâif gazvesindeki mucizeler)

1013. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza mu maso (no mu gituza) ha Usayd ibn Abi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza mu maso (no mu gituza) ha Usayd ibn Abi Unas; igihe cyose Usayd yinjiraga mu cyumba cy'umwijima, yaracyumurikiraga.

Nyuma yo Kwigarurira Maka, hafi AH 8

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 142 (Mübarek elinin değdiği yerde görülen eserler (saçın ağarmaması vb.) bâbı)

1014. Igihe Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukaga yerekeza ku Intsinzi ya Maka, yasenze...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Igihe Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukaga yerekeza ku Intsinzi ya Maka, yasenze iti: "Mana yanjye, hisha amakuru Quraysh kugira ngo tubagwe gitumo mu gihugu cyabo"; Quraysh ntiyigeze ibona amakuru kandi ntiyamenye ibyayo kugeza ubwo yamanukaga munsi ya Aqaba ifite abagendera ku mafarashi ibihumbi icumi.

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 161-162 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1015. Saa sita z'amanywa ku munsi w'Intsinzi, ubwo Bilal yatangaga umuhamagaro...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Saa sita z'amanywa ku munsi w'Intsinzi, ubwo Bilal yatangaga umuhamagaro w'isengesho (Adhan) hejuru ya Ka'ba, buri kigirwamana cyose cyari i Maka cyaguye cyubitse inda.

Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (630 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 163 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1016. Mu rugendo rwa Dhat al-Salasil, ku munsi Ali yagabye igitero mu rukerera ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Dhat al-Salasil, ku munsi Ali yagabye igitero mu rukerera ku mwanzi ku ntera y'ingendo eshanu uvuye i Madina, Intumwa ya Allah ﷺ yasomye Sura al-Adiyat mu isengesho rya mu gitondo maze ivuga iti: "Allah amaze guhishura iyi Sura ubu; irambwira iby'igitero cya Ali ku mwanzi."

Dhat al-Salasil, AH 8 (629 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 167-168 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1017. Mu nzira ijya mu kibaya cya Hunayn, abari imbere bahagaze bafite ubwoba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya mu kibaya cya Hunayn, abari imbere bahagaze bafite ubwoba bw'inzoka nini nk'umusozi yari ifunze inzira; iyo nzoka yazamuye umutwe wayo, isuhuza Intumwa ya Allah ﷺ maze iravuga iti: "Ndi Haytham ibn Tah ibn Iblis; nakwemeye, kandi nazanye n'ibihumbi icumi bo mu muryango wanjye kugufasha kurwanya umwanzi wawe", maze iva mu nzira ku itegeko ryayo.

Hunayn, AH 8 (630 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 88 (fasl fî kelâmi'l-hayvânât)

1018. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze, ubwo yoherezaga urwandiko kuri Ibn al-Julanda...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze, ubwo yoherezaga urwandiko kuri Ibn al-Julanda n'abaturage ba Omani iti: "Bazakira urwandiko rwanjye kandi banyemeze; Ibn al-Julanda azababaza ati: 'Mbese Intumwa ya Allah yoherereje impano hamwe namwe?' Muzavuga muti oya, maze azavuga ati: 'Iyo aba yayoherereje, iba yari imeze nk'ameza yamanuriwe Abana ba Isirayeli na Mesiya'"; kandi byabaye neza neza bityo.

AH 8 (629–630 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 138 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1019. Intama (umwana w'intama) yarimo uburozi, yabazwe, ikurwaho uruhu kandi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intama (umwana w'intama) yarimo uburozi, yabazwe, ikurwaho uruhu kandi igatetwa, yatangiwe i Ta'if yavuze iti: "Yewe Ntumwa ya Allah, ntundye; ndimo uburozi."

Ta'if (itariki itazwi)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 295 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1020. Ku munsi wa Hunayn, Abasangirangendo bumvise ikuzo n'ubutagatifu (tasbih)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Hunayn, Abasangirangendo bumvise ikuzo n'ubutagatifu (tasbih) by'ibuye Intumwa ya Allah ﷺ yafashe mu kiganza cyayo; ubwo yabwiraga iryo buye iti "Iyase", ryiyashijemo ibice bitatu, kandi ijwi ry'ikuzo ryumvikanye muri buri gice ukwacyo.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 296 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1021. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagabanaga iminyago i al-Ji'rana, abasabaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagabanaga iminyago i al-Ji'rana, abasabaga bayegereye bayitsindagira ku giti, maze icyo giti gikurura umwitero wayo kandi gikomeretsa umugongo wayo; yavuze iti: "Iyo mba mfite amatungo angana n'ibiti bya Tihama, nari kuyagabanya hagati yanyu"; nyuma y'uko ihavuye, icyo giti cyahoraga kigaragara gitoshye kandi ari icyatsi kibisi nk'aho cyamijweho amazi.

Al-Ji'rana, Dhu al-Qa'da AH 8 (630 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 379-380 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın ona itaati ve onunla konuşması)

1022. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko abahamya b'i Mu'ta bayerekewe mu Ijuru bari ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje ko abahamya b'i Mu'ta bayerekewe mu Ijuru bari ku ntebe z'ubwami za zahabu, kandi ko intebe ya Abdullah ibn Rawaha yari ihengamye ugereranyije n'iza bagenzi be kubera ko yari yashidikanyije mu nzira ajya ku rugamba; mu nzozi yinjiye mu Ijuru abona Ja'far afite amababa abiri asize amaraso, Zayd amureba, na Ibn Rawaha ameze nk'ubatera umugongo.

Nyuma ya Mu'ta, Jumada al-Ula AH 8 (629 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Mu'te'de Kumandanların Nasıl Şehit Olduklarını Medine'de Müslümanlara Bildirişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s:130; c:3,s:4,530; c:4, s:37-38; Taberî, Târih, c:3, s:109-110; Beyhakî, Delâil, c:4, s:368-369; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:6, s:161); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Cenâiz 4, Cihâd 7, 183, Menâkıb 25, Fedâili'l-Ashâb 25, 44; Nesâî, Cenâiz 27 (Enes: şehadetlerin haber verilmesi; tahtlar kısmı yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4272]

1023. Mbere y'uko Ya'la ibn Umayya, uwabaye uwa mbere mu kuzana inkuru ya Mu'ta i...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mbere y'uko Ya'la ibn Umayya, uwabaye uwa mbere mu kuzana inkuru ya Mu'ta i Madina, atangira kuvuga, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Nubishaka, mbwira; cyangwa nubishaka, ndakubwira", maze itekerereza kimwe ku kindi ibyari byabaye ku barwanyi; Ya'la yarahiye ati: "Ntiwasize n'inyuguti n'imwe", maze ivuga iti: "Allah yakuyeho isi hagati yacu, maze mbona ikibuga cyabo cy'intambara n'amaso yanjye bwite."

Nyuma ya Mu'ta, AH 8 (629 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ya'lâ b. Ümeyye'nin Mu'te Haberini Medine'ye Getirişi" (kitabın dipnotu: İbn Asâkir, Târîh, c:1, s.87)

1024. Ku munsi w'Intsinzi, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasubizaga urufunguzo rwa Ka'ba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi w'Intsinzi, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasubizaga urufunguzo rwa Ka'ba kuri Uthman ibn Talha, yasomye umurongo wa 58 wa Sura al-Nisa maze ivuga iti: "Yemwe bahungu ba Abu Talha, nimwakire ikiragano

cya Allah kugira ngo kigumane namwe iteka; nta wuzakibambura uretse umunyabyaha”, itangaza ko ububitsi (hijaba) buzagumana na bo.

Ubuhanuzi: Kwigarurira Maka, Ramadan AH 8 (Mutarama 630 CE); isohozwa ntiryavuzwe mu gitabo

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Hicâbe ve Sikâye Hızmetlerini Eski Görevlilerine Vermesi" (kitabın dipnotu: Nisa: 58 / Vâkıdî, Megâzî, c:2, s: 838; Ezrakî, Ahbâru Mekke, c.1, s.114,265,267; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c.4, s.55; Kastalânî, Mevâhib, c.1, s: 204)

1025. Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: “Allah ahe umugisha intama zanyu…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: “Allah ahe umugisha intama zanyu kandi yongere izibyara”, ku bwa Hind bint Utba wari wohereje abana b’ihene babiri bokeje mu ihema ryayo i al-Abtah kandi akayibwira ko intama ze zari zarabyaye bike cyane muri iyo myaka; intama za Hind n’izibyara zazo zororotse ku buryo butari bwarigeze bubaho mbere, maze Hind abishyira ku mugisha w’isengesho ryayo.

Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Hind'in Peygamberimiz Aleyhisselâma Oğlak Kebabı Hediye Edişi ve Koyunlarının ve Kuzulayıcılarının Bereketlenişi" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:2, s:868-869-871)

1026. Hind bint Utba, ashima Allah ku bwo kumuyobora muri Isilamu, yatekerereje ko…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Hind bint Utba, ashima Allah ku bwo kumuyobora muri Isilamu, yatekerereje ko ijoro rimwe yibonye mu nzozi ahagaze iteka ku zuba, adashobora na rimwe kugera mu gicucu cyari hafi aho, kandi ko ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yabegeraga, byabaye nk’aho yari yinjiye mu gicucu.

Inzozi: itariki itazwi (mbere yo Kwigarurira Maka); iyakiriwe: nyuma yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Hind'in Peygamberimiz Aleyhisselâma Oğlak Kebabı Hediye Edişi ve Koyunlarının ve Kuzulayıcılarının Bereketlenişi" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:2, s:868-869-871)

1027. Ubwo Ikrima ibn Abi Jahl yegeraga Maka ari kumwe n’umugore we Umm Hakim, mbere…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ikrima ibn Abi Jahl yegeraga Maka ari kumwe n’umugore we Umm Hakim, mbere y’uko ahagera, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo iti: “Ikrima araza kuri mwe nk’umwemera n’umwimukira; ntimukavuge nabi se”; maze Ikrima araza yinjira muri Isilamu.

Nyuma yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "İkrime b. Ebu Cehil'e Eman Verilişi ve Kendisinin Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: Hâkim, Müstedrek, c:3, s:241-242; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:851; Taberî, Târih, c:3, s:120; Diyarbekrî, Târîh, c:2, s:91; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:4, s:71; Ezrakî, Ahbâru Mekke, c:1, s:123)

1028. Ubwo, mu gihe cyo gutsindwa i Hunayn, Intumwa ya Allah ﷺ yasengaga iti: “Mana…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo, mu gihe cyo gutsindwa i Hunayn, Intumwa ya Allah ﷺ yasengaga iti: “Mana yanjye, ishimwe ni iryawe; kuri Wowe wenyine ni ho hatakambirwa, kandi kuri Wowe wenyine ni ho hasabirwa ubufasha”, Jibril yaraje ayibwira ko Allah yari yarigishije ayo magambo na Musa ku munsi inyanja yatandukanyijwe.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Huneyn'de Yüce Allah'a Dua Edişi ve Müşriklerin Bozguna Uğrayışı" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:3, s:1398-1399,1401-1402; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:905-906; Halebî, İnsân, c:3, s:69; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; Taberî, Tarih,c:3, s:129); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megâzî 54, Cihâd 52, 61, 97, 167; Müslim, Cihâd 79, (1776); Tirmizî, Cihâd 15, (1688) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4291, c./s. 12/255-256]

1029. I Hunayn, amajwi arangira hagati y’ijuru n’isi nk’ibice by’ibyuma bigwa ku...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Hunayn, amajwi arangira hagati y’ijuru n’isi nk’ibice by’ibyuma bigwa ku mabuye y’ibyuma yarumvikanye; Suwayd (cyangwa Burayd) ibn Amir, wari witabiriye intambara, abajijwe iby’ubwoba bwabafashe mu mitima uwo munsi, yajugunye amabuye mato mu gikombe ngo akore urusaku maze aravuga ati: “Twumvaga amajwi nk’aya arangira imbere muri twe.”

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Huneyn'de Yüce Allah'a Dua Edişi ve Müşriklerin Bozguna Uğrayışı" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:3, s:1398-1399,1401-1402; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:905-906; Halebî, İnsân, c:3, s:69; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; Taberî, Tarih,c:3, s:129)

1030. Mu gihe cyo gusubira inyuma i Hunayn, ubwo Shayba ibn Uthman yazaga aturutse...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe cyo gusubira inyuma i Hunayn, ubwo Shayba ibn Uthman yazaga aturutse inyuma ngo ahorere se akazamurira inkota, ikirimi cy’umuriro kimeze nk’umurabyo cyagaragaye hagati ye n’Umuhanuzi ﷺ; Shayba, atinya gushya, yafunze amaso asubira inyuma, maze asobanukirwa ko arinzwe na Allah.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Şeybe b. Osman'ın Peygamberimiz Aleyhisselâma Suikaste Kalkışı ve Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:909-910; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:3, s:71; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c: 2, s:208)

1031. Shayba ibn Uthman, wari wemeye kandi akinjira mu ntambara i Hunayn, yabonye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Shayba ibn Uthman, wari wemeye kandi akinjira mu ntambara i Hunayn, yabonye abagendera ku mafarashi benshi (abamalayika) bari ku mafarashi y’ibibara; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: “Yewe Shayba, abahakanyi gusa ni bo bababona”, imusiga mu gituza maze isenga inshuro eshatu iti: “Mana yanjye, yobora Shayba”, maze ku nshuro ya gatatu Shayba arayikunda kurusha undi wese.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Şeybe b. Osman'ın Peygamberimiz Aleyhisselâma Suikaste Kalkışı ve Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:909-910; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:3, s:71; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c: 2, s:208)

1032. Nyuma y’uko Hawazin batsindwa, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Shayba ibn Uthman...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y’uko Hawazin batsindwa, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Shayba ibn Uthman, wari uje kuri yo, ibyo yari yaragambiriye kuyikorera byose neza neza uko byari biri, nubwo nta muntu yari yarabibwiye; Shayba yahamije ukwemera kandi asaba imbabazi.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Şeybe b. Osman'ın Peygamberimiz Aleyhisselâma Suikaste Kalkışı ve Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:909-910; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:3, s:71; Beyhakî, Delâil, c:5, s:146; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c: 2, s:208)

1033. I Hunayn, mu gihe intambara yakomezaga na mbere gato y’uko Hawazin batsindwa...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

I Hunayn, mu gihe intambara yakomezaga na mbere gato y’uko Hawazin batsindwa, Jubayr ibn Mut’im yabonye ikintu kimeze nk’umwitero w’umukara w’imirongo (bijad) kimanuka kivuye mu kirere kikagwa hagati yabo n’umwanzi; yabonye ko ari ibimonyo by’umukara byuzuye ikibaya kandi ntiyashidikanya ko abo bari abamalayika; ako kanya nyuma yaho umwanzi yaratsinzwe.

Hunayn, Shawwal AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 333 (Bedir bâbında, savaş adı anılmadan nakledilir)

25 · Umwaka wa 9 wa Hijira (630–631 CE): Tabuk

1034. Ibimenyetso by’ubuhanuzi byagaragaye mu myiteguro y’urugendo rwa Tabuk

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibimenyetso by’ubuhanuzi byagaragaye mu myiteguro y’urugendo rwa Tabuk.

Rajab AH 9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.125

1035. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze kuri Abu Dharr mu nzira ijya i Tabuk iti: “Agenda…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze kuri Abu Dharr mu nzira ijya i Tabuk iti: “Agenda wenyine, azapfa wenyine kandi azazurwa wenyine”; maze Abu Dharr apfa wenyine i al-Rabadha.

Ubuhanuzi: AH 9; isohozwa: AH 32 (652 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.135; 1000 Mucize no.445 (s.436); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 453; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 99-100

1036. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku ishusho yazaga iturutse kure mu nzira ijya i Tabuk…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku ishusho yazaga iturutse kure mu nzira ijya i Tabuk iti: “Ba Abu Khaythama!”, maze uwaje aba ari we.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.135; 1000 Mucize no.418 (s.411); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 453; Kütüb-i Sitte: Müslim (Ka'b b. Mâlik)

1037. I Tabuk, impamba yari ishize yateranyirijwe ku musambi maze ihabwa umugisha…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Tabuk, impamba yari ishize yateranyirijwe ku musambi maze ihabwa umugisha binyuze mu isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ, maze ingabo zose zuzuza ibikoresho byazo.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.143; İbn Kesîr s.48; 19. Mektup listesi (183.txt) no.59, 136; 1000 Mucize no.263 (s.236); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 114 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması – azıkların toplanması; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Concerning the Increase in Food and Drink"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 407; c. 1, s. 454; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 94-95, 97; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 278; islamveihsan.com, “Hz. Peygamber'in Mucizeleri”; Müslim, Îmân, no 27a; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 23-24; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 28; c. 1, s. 169-170; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 89; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamber Aleyhisselâmın Tebük'te Yaptığı En Son Bereket Duası" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:3, s:1037-1038; Müslim, Sahih, c:1, s:56); Kütüb-i Sitte: Müslim İman 44, (27) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5595, c./s. 15/446]

1038. Mu nzira ijya i Tabuk, ubwo ingamiya zabagwaga kubera inyota, igicu cyaje ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya i Tabuk, ubwo ingamiya zabagwaga kubera inyota, igicu cyaje ku isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ maze kigusha imvura hejuru y'ingabo gusa.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.143; 19. Mektup listesi (183.txt) no.28, 34; 1000 Mucize no.417 (s.410); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 93 — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – istiskā; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 14. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 457; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 56; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 15; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 98-99; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Yağmur Dualarının Sayısı ve Çeşitleri" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1008-1009; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:1, s:156; Taberî, Tefsir, c:2, s:55); "Su Sıkıntısına Düşen Mücâhidlerin Peygamberimiz Aleyhisselâmın Duasıyla Yağmura Kavuşmaları" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, c:4, s:165; Taberi, tefsir, c:11, s:55; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1009)

1039. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze aho ingamiya yayo yazimiye yari iri (mu kibaya...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze aho ingamiya yayo yazimiye yari iri (mu kibaya, umugozi wayo wafashwe n'igiti), kandi itangaza n'amagambo y'indyarya agira ati: "Atanga amakuru avuye mu ijuru, nyamara ntazi aho ingamiya ye iri."

Rajab AH 9 (630 CE); mu nkuru imwe, kugaruka avuye i al-Muraysi' (AH 5–6)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.143; Beyhakî, Delâil c.3 s.170; 1000 Mucize no.341 (s.326); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 230, 237; c. 18, s. 109-110, 119, 129; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 30-31; c. 1, s. 108; c. 1, s. 121; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 83-84; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 113; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kaynuka oğulları Yahudî bilginlerinden münafık olan Mâlik b. Kavkal'ın itirazı" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Tarih, c:3, s:1009)

1040. Intumwa ya Allah ﷺ yagereranyije umusaruro w'umurima w'umugore i Wadi al-Qura...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yagereranyije umusaruro w'umurima w'umugore i Wadi al-Qura ko ari wasq 10, maze mu nzira bagaruka bigaragara ko ari ko bingana neza neza.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.155; 1000 Mucize no.416 (s.408); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 604; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6501; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 458; Kütüb-i Sitte: Buhârî 1481; Müslim 1392

1041. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze i Tabuk iti: "Iri joro umuyaga ukaze uzahuha..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze i Tabuk iti: "Iri joro umuyaga ukaze uzahuha; ntihagire uhaguruka"; maze umuyaga ujugunya umugabo wahagurutse hejuru y'imisozi ya Tayyi.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.155; Beyhakî, Delâil c.5 s.47; 1000 Mucize no.416 (s.408); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve, "Hayatında gerçekleşen gayb haberleri"; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6501; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 458; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 310; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 131; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 94; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hıcr'da Emre Aykırı Hareket Eden İki Mücâhidin Başlarına Gelenler" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:399,1006; İshak-İbn Hişam, Sîre, c:4, s:165); Kütüb-i Sitte: Buhârî 1481, 1482; Müslim 1392

1042. Umugera muto w'isoko ya Tabuk wavubutse ku bwinshi ubwo Intumwa ya Allah ﷺ...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugera muto w'isoko ya Tabuk wavubutse ku bwinshi ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yakarabaga ibiganza n'amaso muri yo maze igasubizamo amazi.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.153; İbn Kesîr s.33; 19. Mektup listesi (183.txt) no.30; 1000 Mucize no.413 (s.406); web: Müslim, Fezâil, bâbün fî mu'cizâti'n-nebî; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 574; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 14. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 453; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 69; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Tebük Su Kaynağının Bereketlendirilişi" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1012; İbn Hazm, Cevami, s:253); Kütüb-i Sitte: Müslim 706, Fezâil; Muvatta, Sefer 2

1043. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu'adh iti: "Nuramuka ubyayeho igihe kirekire..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu'adh iti: "Nuramuka ubyayeho igihe kirekire, uzabona aha hantu huzuye imirima", maze Tabuk iratera imbere.

Ubuhanuzi: AH 9; isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.153; 1000 Mucize no.414 (s.406); web: Müslim, Fezâil, bâbün fî mu'cizâti'n-nebî; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 14. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 453; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Tebük Su Kaynağının Bereketlendirilişi" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1012; İbn Hazm, Cevami, s:253); Kütüb-i Sitte: Müslim 706, Fezâil

---

1044. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ i Tabuk ugira uti: "Allah amuce ibimenyetso bye"...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ i Tabuk ugira uti: "Allah amuce ibimenyetso bye", ku mugabo wanyuze imbere yayo mu gihe yasengaga, maze uwo mugabo aba ikimuga.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.161; 1000 Mucize no.873 (PDF s.736); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 460; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 211; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd 705-707 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2739, c./s. 9/37]

1045. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari i Tabuk, yasenze isengesho ry'abapfuye kuri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari i Tabuk, yasenze isengesho ry'abapfuye kuri Mu'awiya ibn Mu'awiya al-Laythi wari wapfiriye i Madina, isi ikaba yari yazingiwe kuri yo kandi umurambo we ukayerekeza.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.163; 1000 Mucize no.912 (s.752), no.913 (s.752)

1046. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze, ubwo yoherezaga Khalid kuri Ukaydir, umutware wa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze, ubwo yoherezaga Khalid kuri Ukaydir, umutware wa Dumat al-Jandal iti: "Uzasanga ari guhiga inka z'ishyamba", maze asangwa ari ko bimeze neza neza.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.166; 19. Mektup listesi (183.txt) no.107; 1000 Mucize no.924 (PDF s.764), no.925 (PDF s.764); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 461; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 116, 136; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 101; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 98; Kütüb-i Sitte (kısmen): kısmen: Ebû Dâvûd 3037 (sunnah.com)

1047. Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, indyarya zari zipfutse mu maso zagambiriye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, indyarya zari zipfutse mu maso zagambiriye kwica Intumwa ya Allah ﷺ mu gace ka Aqaba zarayimenyeshejwe, maze ibwira Hudhayfa amazina yazo.

Ramadan AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.173; 1000 Mucize no.365 (s.350); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 463; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 184; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 100-101; c. 2, s. 504-505; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Münâfıkların Peygamberimiz Aleyhisselâma Tuzak Kurmaları" (kitabın dipnotu: İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:3, s:10; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1015,1042; Beyhakî, Delâil, c:5, s:256; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:5, s:453; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:3, s:120; Ebu Nuaym, Delâil, c:2, s:528; Müslim, Sahih, c:4, s: 2144); Kütüb-i Sitte: Müslim (Huzeyfe)

1048. Impamvu yatumye Masjid al-Dirar yubakwa yamenyekanye binyuze mu ihishurirwa

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Impamvu yatumye Masjid al-Dirar yubakwa yamenyekanye binyuze mu ihishurirwa.

Ramadan AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.173

1049. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Abdullah Dhu'l-Bijadayn n'urupfu rwa Abdullah i Tabuk (rubarwa nk'ubuhamya bwo guhorwa Imana)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Abdullah Dhu'l-Bijadayn n'urupfu rwa Abdullah i Tabuk (rubarwa nk'ubuhamya bwo guhorwa Imana).

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.352 (s.341), no.958 (s.779); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 461

1050. Inkuru ya Tha'laba ibn Hatib, wasabye Intumwa ya Allah ﷺ kumusabira ubutunzi...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Inkuru ya Tha'laba ibn Hatib, wasabye Intumwa ya Allah ﷺ kumusabira ubutunzi, maze amaze gukira akanga gutanga zakat.

AH 9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.220; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 294; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Malının Zekâtını Vermekten Kaçınan Sa'lebe'nin Âkibeti" (kitabın dipnotu: Tevbe: 103 / Tevbe: 75-77 / Taberî, Tefsir, c:10, s:189-191; Beyhakî, Delâil, c. 5, s. 290; Ebussuud, Tefsîr, c. 4, s.85; Zemahşerî, Keşşâf, c. 2, s. 203; Buhârî. Sahîh. c. 1. s. 14)

1051. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje i Madina, ku munsi byabereyeho, urupfu rwa Ashama...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje i Madina, ku munsi byabereyeho, urupfu rwa Ashama, Negus wa Abisiniya, maze iyobora isengesho ry'abapfuye adahari.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.578; 1000 Mucize no.147 (s.127); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 168; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 469; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 130; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 64; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 93; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Habeş Necaşî'si Ashama'nın Vefat Edişi ve Kendisi İçin Gıyâbî Olarak Medine'de Cenaze Namazı Kılınışı" (kitabın dipnotu: Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:3, s:262; İbn Hazm, Cevâmi, s:11; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:3, s:400, c:4, s:7; Diyarbekrî, Târîh, c:2, s:139; İbn Mâce, Sünen, c:1, s:490; Zehebî, Tarih, c:1, s:316); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim, Nesâî (Ebû Hüreyre); İbn Mâce 1538 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3058, c./s. 9/369; no. 3059, c./s. 9/370-371; no. 6458, c./s. 17/129]

1052. Nubwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yavuze ku isoko ya Tabuk iti: "Ntihagire ukora ku..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nubwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yavuze ku isoko ya Tabuk iti: "Ntihagire ukora ku mazi yayo mbere y'uko nza", yamenye iby'abagabo babiri bagezeyo mbere yayo maze irababaza.

Igitero cya Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.415 (s.406); web: Müslim, Fezâil, bâbün fî mu'cizâti'n-nebî; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Tebük Su Kaynağının Bereketlendirilişi" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1012; İbn Hazm, Cevami, s:253); Kütüb-i Sitte: Müslim 706, Fezâil

1053. Ku bwa Wathila ibn al-Asqa wo mu Bantu ba Suffa, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Wathila ibn al-Asqa wo mu Bantu ba Suffa, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko umugati ukorwamo tharid hamwe n'amazi ashyushye, ihamagarira abagabo icumi maze iravuga iti: "Murye muvana ku mpande; umugisha umanuka uturutse hejuru", maze bose bariye barahaga kuri uwo mugati umwe.

Igihe cy'i Madina, hafi AH 9–10 (igihe Wathila yari muri Abantu ba Suffa)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.67, 127; 1000 Mucize no.257 (s.230); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14117-14118; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 79; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3276 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6963]

1054. Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye, ku busabe bw'umuhungu ubwe, umunyamuryango muto...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye, ku busabe bw'umuhungu ubwe, umunyamuryango muto kurusha abandi mu ntumwa cumi n'eshatu za Tujib zari zaje zizanye zakat zabo kandi akaba yari yasigajwe ku matungo iti: "Mana yanjye, mubabarire, mugirire impuhwe kandi ushyire ubukire bwe mu mutima we"; uwo musore yabaye umugabo unyurwa kandi wiyanga kurusha abandi mu bwoko bwe, kandi nyuma y'urupfu rw'Umuhanuzi yaburiye ubwoko bwe ku baretse idini muri Yemeni.

Intumwa za Tujib, hafi AH 9 (630–631 CE); umwanzuro wavuzwe: Mina, igihe cy'Umutambagiro cya AH 10 (632 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.284 (s.261); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 47, Tücîb heyeti bâbı

1055. Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye umusore wari muto kandi ari umugaragu mu ntumwa za...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye umusore wari muto kandi ari umugaragu mu ntumwa za Banu Sa'd Hudhaym zaje i Madina iti: "Allah amuhe umugisha"; uwo musore yagaragaye ko ari we usoma Korowani neza kurusha abandi muri bo kandi yagizwe umuyobozi n'imamu w'ubwoko bwe.

Igihe cy'intumwa, hafi AH 9 (630–631 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.347 (s.333)

1056. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Bishr ibn Mu'awiya, wari waje...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Bishr ibn Mu'awiya, wari waje imbere yayo ari kumwe na se Mu'awiya ibn Thawr, maze iramusabira; ikimenyetso cy'ikiganza cyayo cyasigaye mu maso ye, kandi buri murwayi Bishr yakoragaho yarakiraga.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi (igihe cy'intumwa, hafi AH 9)

ISOKO 1000 Mucize no.219 (s.199); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 46-47, Benî Bekkâ heyeti bâbı

1057. I Tabuk, ku bwa al-Irbad ibn Sariya, Ju'ayl ibn Suraqa na Abdullah ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Tabuk, ku bwa al-Irbad ibn Sariya, Ju'ayl ibn Suraqa na Abdullah ibn Mughaffal bari bishwe n'inzara, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo ku mbuto z'itende ndwi zavuye mu mufuka wa Bilal maze ivuga iti "Bismillah"; uko ari batatu bariye barahaga kandi babara imbuto z'itende 54, mu gihe za zindi ndwi zari zikiriho; bukeye bwaho abagabo icumi bariye barahaga kuri za mbuto ndwi za zindi.

Igitero cya Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.250 (s.220); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 455; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 104-105

1058. Ku bwa Wathila ibn al-Asqa, wari waje ahagarariye Abantu ba Suffa bashonje...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Wathila ibn al-Asqa, wari waje ahagarariye Abantu ba Suffa bashonje, Intumwa ya Allah ﷺ yakoze tharid mu gisorori ikuye ku buvungukira bw'umugati Aisha yari afite; Abantu ba Suffa, bahamagawe mu matsinda ya cumi na cumi, bariye barahaga itsinda rimwe nyuma y'irindi, maze igisorori gisubizwa Aisha cyuzuye, kitagabanutse.

Igihe cy'i Madina, hafi AH 9–10 (igihe Wathila yari muri Abantu ba Suffa)

ISOKO 1000 Mucize no.258 (s.230); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 78

1059. Ku bwa Wathila ibn al-Asqa, woherejwe n'Abantu ba Suffa makumyabiri bashonje...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Wathila ibn al-Asqa, woherejwe n'Abantu ba Suffa makumyabiri bashonje, Intumwa ya Allah ﷺ yakoze tharid ikuye ku mugati wajanjaguritse umugore wayo yari afite, hamwe n'amata make; mbere icumi hanyuma n'abandi icumi bariye barahaga, maze igisorori gikomeza kuzura.

Igihe cy'i Madina, hafi AH 9–10 (igihe Wathila yari muri Abantu ba Suffa)

ISOKO 1000 Mucize no.259 (s.232); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 78

1060. Ubwo intumwa cumi n'eshatu za Banu Murra, ziyobowe na al-Harith ibn Awf...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo intumwa cumi n'eshatu za Banu Murra, ziyobowe na al-Harith ibn Awf, zasobanuraga amapfa ari mu gihugu cyabo, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iti: "Mana yanjye, bahe imvura"; basubiyeyo, izo ntumwa zamenye ko imvura yari yatangiye kugwa ku munsi w'isengesho ryayo.

Intumwa za Banu Murra, hafi AH 9 (630–631 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.285 (s.265); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 44, Benî Mürre heyeti bâbı; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Benî Mürre Temsilcilerinin Medine'ye Gelişi ve Müslüman Oluşlarında İstekleri Üzere Yapılan Yağmur Duası" (kitabın dipnotu: İbn Seyyid, Uyûnu'leser, c:2, s:250-253; Yâkût, Mu'cem, c:3, s:233; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:1, s:410; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:3, s:274)

1061. Hamza ibn Amr yasanze uruhu rw'amavuta y'inka ayunguruye, rwari rwubamye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Hamza ibn Amr yasanze uruhu rw'amavuta y'inka ayunguruye, rwari rwubamye rukameneka mu gihe yateguraga ibiryo, nyuma rwuzuye rusesekara; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Iyo uba waruretse, ikibaya kiba cyaratembye amavuta" (mu nkuru imwe, icyo gikorwa cyabereye mu rugendo rwa Tabuk).

Igitero cya Tabuk, AH 9 (630 CE), ukurikije inkuru imwe

ISOKO 1000 Mucize no.309 (s.286); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14129; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 455; c. 2, s. 90

1062. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye kabiri Urwa ibn Mas'ud, wari wabaye Umuyisilamu i...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye kabiri Urwa ibn Mas'ud, wari wabaye Umuyisilamu i Madina kandi agasaba uruhushya rwo guhamagarira ubwoko bwe bwa Thaqif muri Isilamu iti: "Bazakwica"; Urwa yishwe nk'umuhamya i Ta'if n'umwambi w'umugabo wo muri Thaqif mu gihe yatangaga umuhamagaro w'isengesho ryo mu rukerera, maze imugereranya n'umugabo wo muri Sura Ya Sin.

Ubuhanuzi: nyuma ya gota i Ta'if, hafi AH 9 (630 CE); isohozwa: bidatinze nyuma yaho muri Ta'if

ISOKO 1000 Mucize no.412 (PDF s.405); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 23, Sakîf heyeti bâbı

1063. Ahantu bahagaze mu nzira ijya i Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku mugabo...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ahantu bahagaze mu nzira ijya i Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku mugabo wagaragaraga kure aza n'amaguru yikoreye umuzigo we ku mugongo kubera ko ingamiya ye itagendaga iti: "Uyu ni Abu Dharr", maze ubwo yegeraga, koko yari Abu Dharr.

Igitero cya Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.444 (s.436)

1064. Ubwo izuba ryarasaga rifite urumuri rudasanzwe i Tabuk, Jibril yabwiye Intumwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo izuba ryarasaga rifite urumuri rudasanzwe i Tabuk, Jibril yabwiye Intumwa ya Allah ﷺ ko Mu'awiya ibn Mu'awiya al-Laythi yari yapfuye uwo munsi i Madina kandi ko abamalayika ibihumbi mirongo irindwi bari boherejwe ku bw'isengesho rye ry'abapfuye.

Igitero cya Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.911 (s.752); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 461

1065. Ubwo Zayd al-Khayl, wari waje hamwe n'intumwa za Tayyi akemera Isilamu kandi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Zayd al-Khayl, wari waje hamwe n'intumwa za Tayyi akemera Isilamu kandi uwo Intumwa ya Allah ﷺ yahinduriye izina ikamwita Zayd al-Khayr, yasubiraga mu bantu be, yavuze iti: "Zayd ntazacika uburwayi bw'umuriro bw'i Madina"; Zayd yafashwe n'umuriro ageze ahantu bavoma amazi i Najd maze apfirayo.

Umwaka w'Intumwa, hafi AH 9 (630–631 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.918 (s.756); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 34, Tay heyeti bâbı

1066. Ubwo Ukaydir, umutegetsi wa Dumat al-Jandal, yafatwaga, Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ukaydir, umutegetsi wa Dumat al-Jandal, yafatwaga, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye Bujayr ibn Bujra wo muri Tayyi wavuze igisigo iti: "Allah akomeze akanwa kawe ari kazima"; ubwo Bujayr yageraga ku myaka mirongo cyenda, amenyo ye yose yari akiri mazima.

Isengesho: igitero i Dumat al-Jandal, AH 9 (630 CE); isohozwa: Bujayr agera ku myaka mirongo cyenda, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.923 (PDF s.762); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 462

1067. Ku busabe bwa Mu'awiya ibn Thawr, wari waje hamwe n'intumwa za Banu Bakka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku busabe bwa Mu'awiya ibn Thawr, wari waje hamwe n'intumwa za Banu Bakka, asaba umugisha, Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza mu maso y'umuhungu we Bishr, imuha ihene maze imusabira umugisha; ndetse n'igihe inzara yateraga Banu Bakka, ntiyigeze ibageraho.

Intumwa za Banu Bakka', AH 9 (630–631 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.960-961 (s.780); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl

1068. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga umugaragu wayo wahawe ubwigenge Safina kwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yoherezaga umugaragu wayo wahawe ubwigenge Safina kwa Mu'adh muri Yemeni, Safina yahuye n'intare mu nzira; ubwo yavugaga ati: "Ndi umugaragu wahawe ubwigenge w'Intumwa ya Allah kandi ntwaye urwandiko rwayo", intare yarahumye maze iva mu nzira; ibyo byabaye no mu nzira agaruka.

AH 9–10 (kohereza Mu'adh muri Yemeni)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

1069. Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, nyirarume al-Abbas, amaze gusaba uruhushya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, nyirarume al-Abbas, amaze gusaba uruhushya, yasomye igisigo avuga ko yari mu ruvyaro rw'abakurambere be mu bwato bwa Nuh no mu muriro wa Ibrahim, kandi ko ubwo yavukaga isi n'ikerekezo byamuritswe n'urumuri rwe; al-Abbas yahawe isengesho rigira riti: "Allah ntakagire icyo atwara akanwa kawe."

Ramadan AH 9 (630 CE), kugaruka avuye i Tabuk

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 66 (nesebinin temizliği bâbı)

1070. I Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa y'Umugatanukhi ya Heraklius ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa y'Umugatanukhi ya Heraklius ko ubwami bwa Kisra buzatanyagurwa kubera ko yari yashwanyaguje urwandiko, mu gihe ubwa Kayisari buzamara igihe kubera ko yari yarubikanye; maze iyo ntumwa ibona ibimenyetso bitatu Heraklius yari yayibwiye gushakisha (amagambo yayo ku rwandiko, igisubizo cyayo kigira kiti: "Iyo ijoro rije, amanywa aba he?" n'ikimenyetso cy'ubuhanuzi ku mugongo wayo).

Tabuk, Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 13-14, Kayser'e mektup bâbı

1071. Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo mu gituza cya Uthman ibn Abi al-As...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo mu gituza cya Uthman ibn Abi al-As, wari watatse ko adashobora gufata Korowani mu mutwe, maze iravuga iti: “Yewe Satani, sohoka mu gituza cya Uthman”; Uthman yumvise ubukonje bw’ikiganza hagati y’intugu ze, kandi kuva icyo gihe ntiyigeze yibagirwa ikintu na kimwe yashakaga gufata mu mutwe.

AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 24, Sakîf heyeti bâbı

1072. Farwa ibn Amr al-Judhami, guverineri w’Abarumi wa al-Balqa na Ma’an, yinjiye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Farwa ibn Amr al-Judhami, guverineri w’Abarumi wa al-Balqa na Ma’an, yinjiye muri Isilamu, yanga guhakana ukwemera kwe, abwira umutegetsi w’Umurumi ati: “Nawe uzi ko Isa yamuhanuye”, maze kubera iyo mpamvu aricwa kandi abambwa ku musaraba.

AH 9–10 (630–631 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 43, Ferve b. Amr'ın İslâm'ı bâbı

1073. Mu rugendo rwa Qutba ibn Amir ari kumwe n’abagabo makumyabiri barwanya Khath’am...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Qutba ibn Amir ari kumwe n’abagabo makumyabiri barwanya Khath’am mu karere ka Tabala, ubwo bagarukaga bafite iminyago, umwuzure ukomeye waje hagati yabo n’umwanzi, maze umwanzi ntiyashobora kubageraho.

Igitero cya Qutba ibn Amir, Safar AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 452 (Kutbe b. Âmir seriyyesi)

1074. Nk’uko byahamijwe n’umugabo wo muri Banu Sa’d Hudhaym waje ku Ntumwa ya Allah ﷺ...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk’uko byahamijwe n’umugabo wo muri Banu Sa’d Hudhaym waje ku Ntumwa ya Allah ﷺ i Tabuk, abari bahari bariye barahaga, binyuze mu isengesho ryayo, kuri hays nke (uruvange rw’imbuto z’itende n’amavuta) Bilal yari yazanye; ibiryo ntibyagabanutse, kandi ibyo byasubiwemo iminsi itatu.

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 456 (Tebük gazvesindeki mucizeler)

1075. Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo abagabo ibihumbi mirongo itatu, amafarashi ibihumbi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo abagabo ibihumbi mirongo itatu, amafarashi ibihumbi cumi n’abiri n’ingamiya ibihumbi cumi n’abiri byari bishonje amazi, amazi yavubutse hagati y’intoki z’Intumwa ya Allah ﷺ yari yashyize mu gikoresho, maze abantu bose n’amatungo banywa barahaga.

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 456 (Tebük gazvesindeki mucizeler)

1076. Mu rugendo rwa Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye umugisha amazi make Usayd ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye umugisha amazi make Usayd ibn Hudayr yari yavanye ku mugore, maze ibikoresho byose biruzura.

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 456 (Tebük gazvesindeki mucizeler)

1077. Mu rugendo rwa Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze inyuma ya Abd al-Rahman ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze inyuma ya Abd al-Rahman ibn Awf; n'icyubahiro kigira kiti: "Nta muhanuzi upfa umugabo w'intungane wo mu muryango we ataramuyobora mu isengesho."

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 458 (Tebük gazvesindeki mucizeler)

1078. Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo amatungo yari yashize imbaraga burundu, Intumwa ya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo amatungo yari yashize imbaraga burundu, Intumwa ya Allah ﷺ yahagaze mu kayira gato irasenga iti: "Mana yanjye, bahe imbaraga mu nzira Yawe", maze amatungo arazanzamuka asubirana imbaraga zayo.

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 460 (Tebük gazvesindeki mucizeler)

1079. Mu nzira ijya i Tabuk inzoka nini cyane yagaragaye imbere yabo maze yegera...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya i Tabuk inzoka nini cyane yagaragaye imbere yabo maze yegera Intumwa ya Allah ﷺ; yavuze iti: "Iyi ni imwe mu majini umunani yaje kumva Korowani; irabasuhuza."

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 460 (Tebük gazvesindeki mucizeler)

1080. Intumwa ya Allah ﷺ yahanuye iti: "Mu Basangirangendo banjye harimo indyarya..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahanuye iti: "Mu Basangirangendo banjye harimo indyarya cumi n'ebyiri; ntizizinjira mu Ijuru kugeza ubwo ingamiya izanyura mu mwenge w'urushinge; kuri munani muri zo ikibyimba cy'umuriro

(dubayla) kizagaragara hagati y’intugu zazo kandi giturike mu bituza byazo, maze ibyo bizizirangize.”

Ubuhanuzi: kugaruka avuye i Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 464 (Tebük gazvesindeki mucizeler)

1081. Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo Anas yari ari kumwe n’intama, ikirura cyatwaye imwe...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo Anas yari ari kumwe n’intama, ikirura cyatwaye imwe; ku bashumba bagikurikiranaga ikirura cyaravuze kiti: “Mbese murambuza ifunguro Allah yampaye?”, kandi ubwo batangazwaga, kiravuga kiti: “Muratangazwa n’uko ikirura kivuga? Ihishurirwa riri kumanukira Muhammad.”

Igitero cya Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 103 (Hayvan türlerindeki mucizeleri: kurt kıssası)

1082. Ubwo Abayisilamu bahuraga n’ibibazo n’inzara mu rugendo, Intumwa ya Allah ﷺ...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abayisilamu bahuraga n’ibibazo n’inzara mu rugendo, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: “Mbere y’uko izuba rirenga Allah azabazanira ifunguro”; Uthman, abyumvise, yaguze imizigo cumi n’ine y’ingamiya y’ibiribwa maze yohereza icyenda muri yo ku Ntumwa ya Allah mbere y’uko izuba rirenga.

Igitero cya Tabuk, hafi AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 179 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1083. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye ingamiya yayo Mu’adh, uwo yohereje muri Yemeni, maze...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye ingamiya yayo Mu’adh, uwo yohereje muri Yemeni, maze iravuga iti: “Aho ingamiya izapfukama hose, wubakeho umusigiti”; ingamiya yapfukamye ahantu runaka (i al-Janad), maze Mu’adh yubakayo umusigiti.

AH 9–10 (631 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 182 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1084. Ku kibazo cy’intumwa za Banu Mustaliq kigira kiti: “Nitutakubona umwaka utaha...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku kibazo cy’intumwa za Banu Mustaliq kigira kiti: “Nitutakubona umwaka utaha, ni nde tuzaha amaturo yacu?”, Intumwa ya Allah ﷺ yashubije kimwe ku kindi iti: “Kuri Abu Bakr”, “Kuri Umar”, “Kuri Uthman”, hanyuma iravuga iti: “Muzabona ishyano ubwo Uthman azicwa” (byavuzwe na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina (hafi AH 9–10); isohozwa: AH 11–35 (632–656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 196 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

1085. Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, itangazo ryari ryabanje gutangwa ry'uko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, itangazo ryari ryabanje gutangwa ry'uko indyarya zari zasigaye inyuma zizaza kandi zigasaba imbabazi, zirahira kuri Allah (Sura al-Tawba 94-95), kandi bikaba neza neza bityo.

Kugaruka avuye i Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 239 (Bâbü mâ ahbera bihî mine'l-kâinâti'l-müstakbele fî hayâtihî ve ba'deh)

1086. Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yategekaga ko umwambi uvuye mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yategekaga ko umwambi uvuye mu ruhago rwayo ushingwa hasi mu iriba ryari rifite amazi make adashobora no gutosa umuhogo umwe, amazi yavubutse agera ku munwa w'iriba; abagabo ibihumbi mirongo itatu baranyoye kandi bafata amazi y'urugendo, maze indyarya zari zihari zisigara zitangaye.

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 28 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1087. Mu rugendo rwa Tabuk, aho Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukanye n'abagabo ibihumbi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, aho Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukanye n'abagabo ibihumbi makumyabiri na bitanu, yavuze ku musozi wo ku gasongero kawo amazi yatonyangiraga agera hasi iti: "Urarira"; ubwo yabazaga iti: "Yewe musozi, urarira iki?", umusozi wavuze mu ijwi risobanutse buri wese yumvise uti: "Isa mwene Mariyamu yanyuze iruhande rwanjye asoma umurongo w'Umuriro ufite inkwi ari abantu n'amabuye; kuva uwo munsi ndarira kubera gutinya kuba rimwe muri ayo mabuye"; ubwo yavugaga iti: "Reka kurira; nturi rimwe muri yo; iryo buye ni sulfure", gutonyanga kwahise gukama ako kanya.

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 169 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1088. Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko umwambi uvuye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko umwambi uvuye mu ruhago rwayo ushingwa ku mutwe w'ikibaya cyari cyarigeze kugira amazi ariko basanze cyumye burundu; amasoko cumi n'abiri yavubutse iruhande rw'umwambi maze atemba mu kibaya kuva ku mpera kugera ku yindi, maze bose baranywa kandi buzuza imifuka yabo y'amazi.

Kugaruka avuye i Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 170 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1089. Mu rugendo rwa Tabuk, ku bw'Abasangirangendo bayo b'abakene batatse inzara...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tabuk, ku bw'Abasangirangendo bayo b'abakene batatse inzara, Intumwa ya Allah ﷺ yasabye ibisigazwa by'impamba yabo, ariko habonetse imbuto z'itende zigera ku icumi gusa maze zishyirwa imbere yayo; yashyizeho ikiganza cyayo maze iravuga iti: "Bismillah, murye"; bose bariye barahaga, kandi za mbuto z'itende zagumye imbere y'amaso yabo nk'uko zari ziri.

Tabuk, Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 81 (2. bâb, fasl: bazı mucizelerinin beyanı)

1090. Mu nzira ijya i Tabuk, i Wadi al-Mushaqqaq, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashyiraga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya i Tabuk, i Wadi al-Mushaqqaq, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashyiraga ikiganza cyayo munsi y'umugera muto w'amazi, amazi yavubutse n'urusaku rumeze nk'inkuba; yavuze iti: "Nimugumaho (nimubaho), muzabona iki kibaya gihinduka ahantu harumbuka kurusha ahandi."

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 91 (fasl fî tekessüri't-taâm ve'ş-şarâb)

1091. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Allah yongere ubuzima bwe kandi..."

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Allah yongere ubuzima bwe kandi abwongere", ku bwa Ja'far ibn Nastur al-Rumi wamanutse ku ifarashi ye maze akayihereza ikiboko cyari cyaguye kivuye mu kiganza cyayo mu rugendo rwa Tabuk; bivugwa ko yabayeho imyaka 320.

Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 17 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

1092. I Tabuk, nyuma y'ikibwiriza cy'Intumwa ya Allah ﷺ ku ndyarya, Amir ibn Qays...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Tabuk, nyuma y'ikibwiriza cy'Intumwa ya Allah ﷺ ku ndyarya, Amir ibn Qays yatangaje ko Julas ibn Suwayd yari yavuze ati: "Niba Muhammad ari umunyakuri, twebwe turi babi kurusha indogobe"; bombi barahiye iruhande rw'uruhimbi; havuzwe "Amin" ku isengesho rya Amir rigira riti: "Mana yanjye, manurira Umuhanuzi Wawe umurongo wemeza uvuga ukuri", maze bataratatana Jibril azana uwo murongo (al-Tawba 74); Julas yariyemereye kandi aricuza.

Igitero cya Tabuk no kugaruka, AH 9 (630 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 183 (Bâb 1: i'câzü ümmi'l-mu'cizât el-Kur'ânü'l-Kerîm)

1093. Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, ubwo ingabo zari zinaniwe n’inyota, Intumwa ya...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava i Tabuk, ubwo ingabo zari zinaniwe n’inyota, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko amazi angana n’igikombe yari mu gikoresho cya Abu Hurayra asukwa mu gisorori maze irasenga; abantu baje umwe ku wundi baranywa, ingabo zose n’amatungo yazo banywa barahaga, maze hanyuma ya bose yo na Abu Hurayra baranywa.

Kugaruka avuye i Tabuk, AH 9 (630 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 234 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1094. Ingamiya y’ingore y’Intumwa ya Allah ﷺ (ubwo umuntu yageragezaga kuyikanga)...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya y’ingore y’Intumwa ya Allah ﷺ (ubwo umuntu yageragezaga kuyikanga) yaravuze iti: “Ndahiye kuri Allah, nubwo natanyagurwa ibice, sinakuraho ikirenge cyanjye aho kiri.”

Itariki itazwi (ahantu ntihasobanutse mu ncamake; gereranya n’igerageza ryo kumwica ku nzira ya Aqaba agaruka avuye i Tabuk)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 401 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 5: hayvanların itaati ve konuşması)

1095. I Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa y’Umugatanukhi ya Heraklius...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

I Tabuk, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa y’Umugatanukhi ya Heraklius indahiro ko ubwami bwa Negus wari washwanyaguje urwandiko yamwandikiye na bwo buzatanyagurwa (nk’ubwa Kisra).

Ubuhanuzi: Tabuk, Rajab AH 9 (630 CE); isohozwa ntiryavuzwe mu gitabo

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamber Aleyhisselâmın Kayser Herakliyus'a Tebük'ten Mektup Gönderişi" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:3, s:441-442; c:4,s:74; Kastalânî, Mevâhibu'l-ledünniye, c:1, s:226)

1096. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yasengaga isengesho ry’abapfuye i Madina kuri...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yasengaga isengesho ry’abapfuye i Madina kuri Ashama, Negus wa Abisiniya, adahari, isanduku ya Negus muri Abisiniya yarazamuwe maze irayerekeza; nk’uko inkuru imwe ibivuga, inzitizi zari hagati zakuweho maze n’Abasangirangendo babona iyo sanduku.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Habeş Necaşî'si Ashama'nın Vefat Edişi ve Kendisi İçin Gıyâbî Olarak Medine'de Cenaze Namazı Kılınışı" (kitabın dipnotu: Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:3, s:262; İbn Hazm, Cevâmi, s:11; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:3, s:400, c:4, s:7; Diyarbekrî, Târîh, c:2, s:139; İbn Mâce, Sünen, c:1, s:490; Zehebî, Tarih, c:1, s:316); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim, Nesâî (Ebû Hüreyre); İbn Mâce 1536, 1538 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3058, c./s. 9/369; no. 3059, c./s. 9/370-371; no. 6457; no. 6458, c./s. 17/129]

1097. Ubwo Ashama, Negus wa Abisiniya, yapfaga kandi agashyingurwa, urumuri...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ashama, Negus wa Abisiniya, yapfaga kandi agashyingurwa, urumuri rwabonetse ruhagaze hejuru y'imva ye.

Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Habeş Necaşî'si Ashama'nın Vefat Edişi ve Kendisi İçin Gıyâbî Olarak Medine'de Cenaze Namazı Kılınışı" (kitabın dipnotu: İbn Hacer, el-İsâbe, c:1, s:109); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd, Cihâd (no. 2523) (kitabın dipnotunda anılmıyor; Canan'da bulunamadı, künye doğrulanmadı)

1098. Abajijwe impamvu yahaye ishati ye umukuru w'indyarya Abdullah ibn Ubayy kandi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abajijwe impamvu yahaye ishati ye umukuru w'indyarya Abdullah ibn Ubayy kandi akayobora isengesho rye ry'abapfuye, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Nizeye ko binyuze muri ibi igihumbi bo mu bwoko bwe bazaba Abayisilamu"; maze abagabo igihumbi bo muri Khazraj, babonye ibyo, bareka kubangikanya kandi binjira muri Isilamu.

Dhu al-Qa'da AH 9 (631 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Gömleğini Baş Münâfıka Vermesinin ve Cenaze Namazını Kıldırmasının Hikmeti" (kitabın dipnotu: Tevbe: 80 / Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1057-1058; Ahmed b. Hanbel, c:1, s:18; Buhârî, c:2, s:76; Müslim, Sahîh, c:4, s:1865; Diyarbekrî, Târıh, c:2, s:140); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (İbn Ömer, Hz. Ömer: gömleğini verip cenaze namazını kılması) (kitabın dipnotuna göre; Canan'da bulunamadı)

1099. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugabo wo muri Banu Sa'ida wari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugabo wo muri Banu Sa'ida wari wasohotse wenyine kwituma mu ijoro ry'umuyaga i al-Hijr binyuranyije n'itegeko ryayo maze agafatwa n'ikiniga, n'ugukira kw'uwo mugabo.

Igitero cya Tabuk, Rajab AH 9 (630 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hıcr'da Emre Aykırı Hareket Eden İki Mücâhidin Başlarına Gelenler" (kitabın dipnotu: Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:399,1006; İshak-İbn Hişam, Sîre, c:4, s:165)

1100. Intumwa ya Allah ﷺ yakubise mu gituza cya Uthman ibn Abi al-As maze icira...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakubise mu gituza cya Uthman ibn Abi al-As maze icira amacandwe mu kanwa ke, imukuraho ibitekerezo bibi n’ukwibagirwa mu isengesho.

AH 9–10 (630–632 CE), Umwaka w’Intumwa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.243; 1000 Mucize no.286 (s.266); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14150; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 24, Sakîf heyeti bâbı; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3548 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7055]

1101. Umuvumo w’Intumwa ya Allah ﷺ kuri Amir ibn al-Tufayl na Arbad, bari bagambiriye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w’Intumwa ya Allah ﷺ kuri Amir ibn al-Tufayl na Arbad, bari bagambiriye kuyica; Amir yapfuye azize icyorezo kandi Arbad apfa akubiswe n’inkuba.

AH 9–10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.252; 1000 Mucize no.339 (s.321); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 157; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 27-29, Benî Âmir heyeti bâbı; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 228; c. 18, s. 61-62, 75; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 65; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Âmir'le Erbed'in Peygamberimiz Aleyhisselâma Suikasta Yeltenmeleri" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye, c:4, s:114; Halebî, İnsânu'l-uyun, c:3, s:246; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:310; Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:7, s:438); Kütüb-i Sitte: Buhârî (aslı, satırdaki künye)

1102. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje mbere y’uko intumwa za Abd al-Qays zigaragara iti...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje mbere y’uko intumwa za Abd al-Qays zigaragara iti: “Haje abeza kurusha abandi bo mu bantu bo mu burasirazuba baturutse hariya.”

AH 9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.257; 1000 Mucize no.928 (s.764); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 26, Abdülkays heyeti bâbı; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 4187 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7277]

1103. Intumwa ya Allah ﷺ yabonye mu nzozi ibikomo bibiri bya zahabu ku kuboko kwayo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabonye mu nzozi ibikomo bibiri bya zahabu ku kuboko kwayo byagurutse ubwo yabihuhagaho; yabisobanuye nk’abanyabinyoma babiri (al-Aswad al-Ansi na Musaylima), maze bombi baricwa.

Inzozi: AH 10; isohozwa: AH 11–12 (632–633 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.268; 1000 Mucize no.429 (s.419), no.978 (s.792); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3621; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 25, Benî Hanîfe heyeti bâbı; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 269; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 112; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 66; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023),

"Peygamberimiz Aleyhisselâmın Esved'in Öldürüldüğünü Ashabına Müjdelemesi" (kitabın dipnotu: Buharî, Sahih, c:5, s:118-119); Kütüb-i Sitte: Buharî, Ta'bir 40, 70; Müslim, Rüya,22, (2274), Tirmizî, 10, (2293) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 965, c./s. 4/531]

1104. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Musaylima, wari waje i Madina ari kumwe n'intumwa za...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Musaylima, wari waje i Madina ari kumwe n'intumwa za Banu Hanifa iti: "Nutera umugongo, Allah azakurimbura byanze bikunze"; maze Musaylima yicirwa i Yamama.

Ubuhanuzi: AH 10; isohozwa: AH 12 (633 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.263; 1000 Mucize no.428 (s.419), no.979 (s.793); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3620; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 609; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 25, Benî Hanîfe heyeti bâbı; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 269; Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25, Megazî 70, 71, Tevhid 29; Müslim, Rü'ya 21, (2273) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5984, c./s. 16/466-467]

1105. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje i Madina, muri iryo joro nyirizina byabereyemo, ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje i Madina, muri iryo joro nyirizina byabereyemo, ko umuhanuzi w'ibinyoma al-Aswad al-Ansi yari yiciwe muri Yemeni.

Rabi' al-Awwal AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.135; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 464; c. 2, s. 182; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 319; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 131; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 71; c. 1, s. 94; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Esved'in Öldürüldüğünü Ashabına Müjdelemesi" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye ve'n-nihâye, c:6, s:308; İbn Esîr, Kâmil, c:2, s:338; Taberî, Târih, c:3, s:190,215-216,218-219 / Süheylî, Ravdu'l-ünf, c:7, s:442-443; Diyarbekrî, Târîhu'l-hamîs, c:2, s:157-159; Yâkubî, Târih, c:2, s:130; Taberî, Târih, c:3, s:162)

1106. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim ko umugore azahaguruka i al-Hira akaza...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim ko umugore azahaguruka i al-Hira akaza wenyine, nta wundi atinya uretse Allah, kuzenguruka Ka'ba; maze Adi akabibona.

Ubuhanuzi: AH 9; isohozwa: AH 15–20

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.272; İbn Kesîr s.146; 1000 Mucize no.437 (s.428); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3595; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 34, Tay heyeti bâbı; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 246, 257; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 314; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 136; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 98; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Adiyy B. Hâtim'in Medine'ye Gelip Müslüman Oluşu Esnasında Şahit Olduğu Gaybî Mucizeler" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3, s:149,150,163; İbn Abdilberr, İstiâb, c:3. S:1057; İbn Esir, Usdu'l-gâbe, c:4, s:8; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:984; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:257- 378; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:2, s:228 / Buhârî, Sahih, c:2, s:113; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:25,379; Taberî, Târih, :3, s:150); Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5573, c./s. 15/418-419]

1107. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje mbere y'uko Jarir ibn Abdullah ahagera iti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje mbere y'uko Jarir ibn Abdullah ahagera iti: "Umwiza kurusha abandi wo muri Yemeni arinjiye; mu maso ye hari ikimenyetso cy'umumarayika."

AH 10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.282; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 33, Cerîr'in gelişi bâbı; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Cerir b. Abdullah el-Becelî Gelmeden Önce Haber Vermesi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:347; Zehebî, Tarih, c:2, s:381; İbn Abdilberr, İstiâb, c:1, s:337-338; Beyhakî, Delâil, c:5, s:346-347; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:357,364,365); Kütüb-i Sitte: Nesâî (satırdaki künye)

1108. Intumwa ya Allah ﷺ yakubise mu gituza cya Jarir, utarashoboraga gushikama ku ifarashi, maze iramusabira; Jarir ntiyongeye kugwa ku ifarashi ukundi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakubise mu gituza cya Jarir, utarashoboraga gushikama ku ifarashi, maze iramusabira; Jarir ntiyongeye kugwa ku ifarashi ukundi.

AH 10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.282; 1000 Mucize no.150 (s.131); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5897; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 34, Cerîr'in gelişi bâbı; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; ayrıca: IslamHouse, The Miracles of Muhammad; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Megazî 62, Cihâd 154, 162; Müslim, Fedâilu's-Sahâbe 137; Ebû Dâvud, Cihâd 172, (2772) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4302, c./s. 12/275]

1109. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Abasangirangendo bayo inkuru nziza y'ukuza kwa Wa'il ibn Hujr iminsi itatu mbere yaho

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Abasangirangendo bayo inkuru nziza y'ukuza kwa Wa'il ibn Hujr iminsi itatu mbere yaho.

AH 9–10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.285; 1000 Mucize no.919 (s.757); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 35, Hadramevt heyeti bâbı; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 108; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 60-61; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yemen krallarından Vâil b. Hucr'un Geleceğinin Haber Verilmesi" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:5, s:425,435; Buhârî, Târîh, ks:2, s:4, s:175; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:9, s:374; İbn Sa'd,Tabakât, c:1, s:349)

1110. Amazi yavubutse hagati y'intoki z'Intumwa ya Allah ﷺ, nk'uko byahamijwe na Ziyad ibn al-Harith al-Suda'i

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amazi yavubutse hagati y'intoki z'Intumwa ya Allah ﷺ, nk'uko byahamijwe na Ziyad ibn al-Harith al-Suda'i.

AH 8–9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.289; 1000 Mucize no.264 (s.238), no.269 (s.244); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14106; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 69

1111. Ubwo amabuye mato arindwi Intumwa ya Allah ﷺ yatanze yajugunywaga mu iriba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo amabuye mato arindwi Intumwa ya Allah ﷺ yatanze yajugunywaga mu iriba ry'intumwa za Suda, ryajyaga rikama mu mpeshyi, amazi yaryo ntiyongeye gukama ukundi.

AH 8–9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.289; 1000 Mucize no.264 (s.238), no.269 (s.244); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 101 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 69; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 69-70; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 290; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 34-35; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 513-514

1112. Impamba yahawe abagendera ku mafarashi 400 bo muri Muzayna ivanywe mu mbuto...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Impamba yahawe abagendera ku mafarashi 400 bo muri Muzayna ivanywe mu mbuto z'itende nke zari mu nzu ya Umar, kandi izo mbuto z'itende ntizagabanutse na gato.

AH 5–9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.302; İbn Kesîr s.52; 19. Mektup listesi (183.txt) no.130; 1000 Mucize no.253 (s.227); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14114-14116; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 38, Müzeyne ve Cüheyne heyeti bâbı; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 13. misal; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Müzeynelere İkrâm Edilen Yol Azığında Müşâhade Edilen Mu'cize" (kitabın dipnotu: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c:5, s:365-366); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd, Edeb (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 407, c./s. 3/178]

1113. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa za Surad ibn Abdullah ibyari birimo kuba ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa za Surad ibn Abdullah ibyari birimo kuba ku bwoko bwabo i Jurash muri icyo gihe nyirizina ("Ingamiya ziri kubagwa ku Musozi wa Shakar").

AH 10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.309; 1000 Mucize no.350 (s.336); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 42, Cüreş heyeti bâbı; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Cüreş Halkının Şekr'de Öldürülmekte Olduğunu Haber Verişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:4, s:234,238; İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:1, s.338; Kastalânî, Mevâhibü'l-ledünniye, c:1, s:314)

1114. Abakirisitu b'i Najran batinye umuvumo wo gusabirana ibibi (mubahala) maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abakirisitu b'i Najran batinye umuvumo wo gusabirana ibibi (mubahala) maze barawirinda ("Iyo baza gusaba umuvumo, baba bararimbutse").

AH 9–10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.318; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 244-245; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 40-41, Necran heyeti bâbı; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 28. fasıl; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 221; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 54; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 131; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 134-135; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fedailu'l-Ashab 21, Megazî 72, İcazetu Haberi'l-Vahid 1 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5979, c./s. 16/460]

1115. Intumwa ya Allah ﷺ yakubise mu gituza cya Ali, uwo yohereje muri Yemeni...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakubise mu gituza cya Ali, uwo yohereje muri Yemeni nk'umucamanza, hamwe n'isengesho rigira riti: "Mana yanjye, yobora umutima we kandi ukomeze ururimi rwe"; Ali ntiyongeye gushidikanya mu guca imanza ukundi.

AH 10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.335; 1000 Mucize no.948 (s.774); web: Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 122; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 12; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 53; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74; Kütüb-i Sitte: Ebu Dâvud, Akdiye 6, (3582); Tirmizî, Ahkâm 5, (1331); İbnu Mâce, Ahkâm 1, (2310) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4891, c./s. 14/90; no. 6706]

1116. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagabanaga zahabu Ali yohereje ivuye muri Yemeni...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagabanaga zahabu Ali yohereje ivuye muri Yemeni, yahanuye ko mu ruvyaro rw'umugabo wari wayibwiye ati "Tinya Allah" hazaturuka ubwoko buzasoma Korowani ariko ntirenge mu muhogo wabo; na Ali akabarwanya i Nahrawan.

Ubuhanuzi: AH 10 (631–632 CE); isohozwa: AH 38 (658 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.205; İbn Kesîr s.159; 19. Mektup listesi (183.txt) no.17; Kütüb-i Sitte: Buhâri, Menâkıb 25, İstitabe 6, 7; Müslim, Zekât 143-148, (1064); Müslim, Zekat 156, (1066) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4816, c./s. 13/494; no. 4813, c./s. 13/488-489]

1117. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu'adh ubwo yamusezeragaho ajya muri Yemeni iti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu'adh ubwo yamusezeragaho ajya muri Yemeni iti: "Wenda ntuzongera kumbona nyuma y'uyu mwaka; uzanyura iruhande rw'umusigiti wanjye n'imva yanjye."

AH 10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.341; 1000 Mucize no.939 (s.771); web: Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 66; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 116; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 102; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Muaz b. Cebel'e Kendisiyle Bir Daha Görüşemeyeceğini ve Bazı Hadiseleri Haber verişi" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3, s:167; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:5, s:235)

1118. Inkuru ya Tamim al-Dari ya al-Jassasa na Dajjal waboshye ihura n'ibyo Intumwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inkuru ya Tamim al-Dari ya al-Jassasa na Dajjal waboshye ihura n'ibyo Intumwa ya Allah ﷺ yari yarabwiye abantu mbere yaho.

AH 9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.358; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 45-46, Dârîler heyeti bâbı; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 119, (2942); Ebu Davud, Melahim 15, (4325, 4326); Tirmizî, Fiten 66, (2254) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5009, c./s. 14/290-292]

1119. Inkuru ya Hama ibn al-Haym, umwuzukuru wa Iblis, waje akinjira muri Isilamu

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Inkuru ya Hama ibn al-Haym, umwuzukuru wa Iblis, waje akinjira muri Isilamu.

Itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.360; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 269; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 234-236); ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 83-84

1120. Inkuru y'uko Intumwa ya Allah ﷺ yahuye na Ilyas

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Inkuru y'uko Intumwa ya Allah ﷺ yahuye na Ilyas.

Itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.364; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 459; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 301; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 118

1121. Inkuru y'uko Intumwa ya Allah ﷺ yumvise amagambo ya Khidr

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Inkuru y'uko Intumwa ya Allah ﷺ yumvise amagambo ya Khidr.

Itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.365; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 151-152

1122. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje urupfu rwayo mu Mutambagiro wo Gusezera igira iti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje urupfu rwayo mu Mutambagiro wo Gusezera igira iti: "Wenda sinzongera guhura namwe nyuma y'uyu mwaka."

Dhu al-Hijja AH 10 (Werurwe 632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.391; 19. Mektup listesi (183.txt) no.114; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 65; Kütüb-i Sitte: Müslim, Hacc 310, (2197); Ebu Dâvud, 78 (1970); Nesâî, Hacc 220, (5, 270) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1452, c./s. 6/19]

1123. Buri wese mu nkambi zabo yumvise ikibwiriza cy'Intumwa ya Allah ﷺ i Mina aho yari yicaye

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Buri wese mu nkambi zabo yumvise ikibwiriza cy'Intumwa ya Allah ﷺ i Mina aho yari yicaye.

Dhu al-Hijja AH 10 (Werurwe 632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.718; 1000 Mucize no.363 (s.349); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 113; Kütüb-i Sitte: Ebu Dâvud, Menâsik 70, (1951); Nesâî, Hacc 189, (5, 249) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1559, c./s. 6/145]

1124. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu Mutambagiro wo Gusezera ibwira Sa'd ibn Abi Waqqas...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu Mutambagiro wo Gusezera ibwira Sa'd ibn Abi Waqqas wari urembye cyane iti: "Wenda uzasigara inyuma, kugira ngo bamwe bazakugireho akamaro n'abandi bagirirwe nabi"; Sa'd yabayeho indi myaka 45 kandi afata Iraki.

Ubuhanuzi: AH 10; isohozwa: AH 14–55

ISOKO 1000 Mucize no.145 (s.125), no.322 (s.299); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Sa'd b. Ebi Vakkas'ı Ziyâret ve Teselli Edişi" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, c:1, S:168,171,176; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1115-1116; Nesâî, Sünen, c:6, s:241; İbn Sa'd, Tabakât, c:1,s:251-252 / İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:1, s:413; İbn Sa'd, Tabakât, c:3,s:149); Kütüb-i Sitte: Buharî Cenaiz 37, Vasaya 2, 3, Megazi 77; Müslim, Vesaya 5, (1628); Tirmizî 6, (975); Ebu Davud, Vesaya 2, (2864) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5797, c./s. 16/260]

1125. Kwegereza kw'urupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ kwamenyekanye hamwe n'ihishurwa rya Sura al-Nasr

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kwegereza kw'urupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ kwamenyekanye hamwe n'ihishurwa rya Sura al-Nasr.

Dhu al-Hijja AH 10 (Werurwe 632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.447; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3627; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 470; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 116; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 102; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3627, 4970 (satırdaki künye)

1126. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim ko ubutunzi bwa Kisra mwene Hurmuz...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim ko ubutunzi bwa Kisra mwene Hurmuz buzafatwa; Adi yari mu bafunguye ubwo butunzi.

Ubuhanuzi: AH 9; isohozwa: AH 16 (637 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.272; İbn Kesîr s.146; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3595; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 607; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 246, 257; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 314; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Adiyy B. Hâtim'in Medine'ye Gelip Müslüman Oluşu Esnasında Şahit Olduğu Gaybî Mucizeler" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3, s:149,150,163; İbn Abdilberr, İstiâb, c:3. S:1057; İbn Esir, Usdu'l-gâbe, c:4, s:8; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:984; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:257- 378; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:2, s:228 / Buhârî, Sahih, c:2, s:113; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:25,379; Taberî, Târih, :3, s:150); Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5573, c./s. 15/418-419]

1127. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim ko igihe kizagera aho umugabo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim ko igihe kizagera aho umugabo atazabona n'umwe wakira ituro rye ry'urushyi rwa zahabu.

Ubuhanuzi: AH 9; isohozwa: AH 99–101 (igihe cya Umar ibn Abd al-Aziz)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.272; İbn Kesîr s.146; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3595; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 246, 257; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 314; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Adiyy B. Hâtim'in Medine'ye Gelip Müslüman Oluşu Esnasında Şahit Olduğu Gaybî Mucizeler" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3, s:149,150,163; İbn Abdilberr, İstiâb, c:3. S:1057; İbn Esir, Usdu'l-gâbe, c:4, s:8; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:984; Ahmed b. Hanbel,

Müsned, c:4, s:257- 378; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:2, s:228 / Buhârî, Sahih, c:2, s:113; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:25,379; Taberî, Târih, :3, s:150); Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5573, c./s. 15/418-419]

1128. Uburibwe bwari mu mubiri wa Uthman ibn Abi al-As bwagiye binyuze mu isengesho...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Uburibwe bwari mu mubiri wa Uthman ibn Abi al-As bwagiye binyuze mu isengesho Intumwa ya Allah ﷺ yamwigishije ("Bismillah... nikingiye mu mbaraga za Allah n'ubushobozi Bwe").

AH 9–10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.243; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 25, Sakîf heyeti bâbı; Kütüb-i Sitte: Müslim, Selam 67, (2202); Muvatta, Ayn 9, (2, 942); Ebu Dâvud, Tıbb 19, (3891); Tirmizî, Tıbb 29, (2081) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4032, c./s. 11/344]

1129. Mu nzira y'umutambagiro i al-Rawha, ubwo hatabonekaga ikintu cyo gukingiriza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira y'umutambagiro i al-Rawha, ubwo hatabonekaga ikintu cyo gukingiriza Intumwa ya Allah ﷺ ngo yitume, yabwiye Usama ibn Zayd kugeza itegeko ryayo ku mabuye, maze amabuye asimbuka rimwe ku rindi afatana nk'urukuta arayikingiriza.

Mu nzira igana ku Mutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.211 (s.193)

1130. Nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ yituma i al-Rawha, ubwo yategekaga Usama ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ yituma i al-Rawha, ubwo yategekaga Usama ibn Zayd kugeza itegeko ryayo, ibiti by'imikindo n'amabuye byasimbukiye inyuma kimwe ku kindi bisubira mu myanya yabyo ya kera.

Mu nzira igana ku Mutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.213 (s.193); web: Questions on Islam, "Miracles Concerning Trees"

1131. Mu mwaka w'Umutambagiro wo Gusezera, Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza mu maso...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu mwaka w'Umutambagiro wo Gusezera, Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza mu maso ha Khuzayma wo mu ntumwa icumi za Muharib, maze mu maso he hararabagirana kandi haramurika.

Intumwa za Muharib, AH 10 (632 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.220 (s.199); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 48, Muhârib heyeti bâbı

1132. Ubwo Habib ibn Amr na bagenzi be bo mu ntumwa ndwi za Banu Salaman batakaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Habib ibn Amr na bagenzi be bo mu ntumwa ndwi za Banu Salaman batakaga amapfa mu gihugu cyabo, Intumwa ya Allah ﷺ yazamuye ibiganza byayo isaba imvura; ubwo izo ntumwa zasubiragayo nyuma y'iminsi itatu, zamenye ko imvura yari yaguye ku butaka bwabo kuri uwo munsi nyirizina w'isengesho.

Intumwa za Salaman, hafi AH 10 (631 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.270 (s.248); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 47, Selâmân heyeti bâbı

1133. Intumwa ya Allah ﷺ yasobanuye inzozi za Zurara ibn Amr, umuyobozi w'intumwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasobanuye inzozi za Zurara ibn Amr, umuyobozi w'intumwa magana abiri za al-Nakha (ihene yari yasize inyuma ibyara umwana w'ihene w'umukara ufite inenge), nk'uko umuja we utwite yari yamubyariye umuhungu, kandi ivuga, nk'impamvu y'ibara ry'umwana, ibibara byera (baras) Zurara yari yarahishe buri wese.

Intumwa za al-Nakha', Muharram AH 10 (631 CE), ukurikije inyandiko

ISOKO 1000 Mucize no.279 (s.257), no.992 (s.805); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 57; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Zürâre b. Amr'ın Gelirken Yolda Gördüğü Rüyayı Peygamberimiz Aleyhisselâma Anlatıp Yordurması" (kitabın dipnotu: İbn Hacer, el-İsâbe, c:1, s:548 / İbn Hacer, el-İsâbe, c:1, s:548; Halebî, İnsanu'l-uyûn, c:3, s:279)

1134. Ku Munsi w'Igitambo ingamiya eshanu, esheshatu cyangwa ndwi zazanywe ku Ntumwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku Munsi w'Igitambo ingamiya eshanu, esheshatu cyangwa ndwi zazanywe ku Ntumwa ya Allah ﷺ ngo zibagwe, kandi buri imwe yayisunikiraga kuri yo nk'aho ari yo igiye gutangiriraho (byavuzwe na Abdullah ibn Qurt).

Umutambagiro w'Isezera, Dhu al-Hijja AH 10 (632 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

1135. Intumwa ya Allah ﷺ yafashe ugutwi kw'intama yari iy'itsinda rya Abd al-Qays...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yafashe ugutwi kw'intama yari iy'itsinda rya Abd al-Qays hagati y'intoki ebyiri irakurekura; ikimenyetso cyagaragaye ku gutwi, kandi cyagumye kuri iyo ntama no ku ruvyaro rwayo.

Intumwa za Abd al-Qays, AH 8–10

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

1136. Al-Jarud ibn Abdullah yavuze ubwo yazaga kandi akinjira muri Isilamu ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Al-Jarud ibn Abdullah yavuze ubwo yazaga kandi akinjira muri Isilamu ati: "Nasanze ibikuranga mu Ivanjili; umuhungu w'Umwari (Isa) yatanze inkuru nziza yawe."

AH 9–10 (630–631 CE), intumwa za Abd al-Qays

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 24 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

1137. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Sinan ibn Talq al-Yamami, umwe mu ba mbere mu ntumwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Sinan ibn Talq al-Yamami, umwe mu ba mbere mu ntumwa za Banu Hanifa bahageze, amazi yari asigaye mu yo yari yogesheje umutwe wayo kandi, ku busabe bwe, igice cy'ishati yayo; icyo gice cyabitswe mu muryango we kandi kirameswa, maze amazi yacyo ahabwa abarwayi ngo banywe bakire.

AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 25-26, Benî Hanîfe heyeti bâbı

1138. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze kimwe ku kindi, imbere y'intumwa za Abd al-Qays...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze kimwe ku kindi, imbere y'intumwa za Abd al-Qays, amoko y'imbuto z'itende zo mu gihugu cyabo cya Hajar; maze baravuga bati: "Nubwo wari kuba waravukiye kandi ugakurira muri twe, ntiwari kubimenya neza kurusha uku."

AH 8–9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 26, Abdülkays heyeti bâbı

1139. Ubwo Zari (Wazi) al-Abdi, waje hamwe n'intumwa za Abd al-Qays, yazanaga mwene...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Zari (Wazi) al-Abdi, waje hamwe n'intumwa za Abd al-Qays, yazanaga mwene wabo wari warasaze, Intumwa ya Allah ﷺ yamukubise mu mugongo ivuga iti: "Sohoka, yewe mwanzi wa Allah!", maze uwo mugabo atangira kureba n'amaso mazima; nyuma y'uko imuhanagura mu maso kandi ikamusabira, nta wundi mu ntumwa wari mwiza kumurusha.

AH 8–9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 27, Abdülkays heyeti bâbı

1140. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa za Abd al-Qays ubwo yazibuzaga inzoga iti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye intumwa za Abd al-Qays ubwo yazibuzaga inzoga iti: "Iyo umwe muri mwe anyoye, akubita ukuguru kwa mubyara we inkota"; umugabo wo muri izo ntumwa (witwaga al-Harith) wari wakomerekejwe neza neza muri ubwo buryo yatwikiriye ukuguru kwe afite isoni.

AH 8–9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 27, Abdülkays heyeti bâbı

1141. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku

mutwe wa Ziyad ibn Abdullah ibn Malik wo…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Ziyad ibn Abdullah ibn Malik wo mu ntumwa za Banu Hilal kugeza ku mutwe w'izuru rye; Banu Hilal babonye umugisha (urumuri) mu maso ye kugeza apfuye, kandi abasizi babivuze mu bisigo.

AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 33, Benî Hilâl heyeti bâbı

1142. Intumwa ya Allah ﷺ yakubise n'igiti cy'umwambi (qidh) ikibyimba cyari inyuma…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakubise n'igiti cy'umwambi (qidh) ikibyimba cyari inyuma y'ikiganza cya Abu Sabra Yazid ibn Malik al-Ju'fi, cyamubuzaga gufata umugozi w'ingamiya ye, iragisiga, maze icyo kibyimba kirazimira.

AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 33, Cu'fî heyeti bâbı

1143. Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye ubumuga bwo kuvuga bwa Mikhwas ibn Ma'dikarib wo mu…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye ubumuga bwo kuvuga bwa Mikhwas ibn Ma'dikarib wo mu ntumwa za Hadramawt (Kinda); ubwo Mikhwas yafatwaga n'uburemayi bwo mu maso (laqwa) mu nzira agaruka, yamwandikiye umuti ati: "Mushyushye urushinge maze mukubure ibikope by'amaso ye; umuti we urimo", maze uwo murwayi arakira.

AH 10 (631 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 36, Hadramevt heyeti bâbı

1144. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Aqyas (Aq'as) ibn Salama wo mu ntumwa za Banu Suhaym…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Aqyas (Aq'as) ibn Salama wo mu ntumwa za Banu Suhaym igikoresho cy'amazi yari yaciriyemo amacandwe kandi ikiyunyuguza mu kanwa igira iti: "Mumishagire aya mu musigiti wanyu kandi mwubure imitwe yanyu"; nta n'umwe wo muri ubwo bwoko wakurikiye Musaylima, kandi nta Mukhariji n'umwe waturutse muri bo.

AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 38, Benî Sühaym heyeti bâbı

1145. Abu Haritha ibn Alqama, umuhanga n'umwepisikopi w'intumwa mirongo itandatu za…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Haritha ibn Alqama, umuhanga n'umwepisikopi w'intumwa mirongo itandatu za Najran, yabwiye murumuna we Kurz, wari watutse Umuhanuzi ﷺ ubwo inyumbu ye yasitara ati: "Ni we muhanuzi twari dutegereje, uwo Isa yahanuye; ariko ntitumukurikira kugira ngo tutabura ibyo abami b'Abarumi baduhaye"; maze Kurz yinjira muri Isilamu.

AH 9–10 (631 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 40, Necran heyeti bâbı

1146. Ubwo intumwa za Banu Fazara, abagabo bagera ku icumi n'ikirenga baje nyuma ya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo intumwa za Banu Fazara, abagabo bagera ku icumi n'ikirenga baje nyuma ya Tabuk, zatakaga amapfa, Intumwa ya Allah ﷺ yazamutse ku ruhimbi, izamura ibiganza byayo isaba imvura; haguye imvura idahagarara iminsi itandatu, hanyuma, ku isengesho ryayo rigira riti "Hiruhande rwacu, atari kuri twe", ibicu byatandukanye hejuru ya Madina.

AH 9 (630 CE), kugaruka avuye i Tabuk

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 43, Benî Fezâre heyeti bâbı

1147. Intumwa ya Allah ﷺ yasabye imvura ku gutaka amapfa kw'intumwa za Daris zaje mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabye imvura ku gutaka amapfa kw'intumwa za Daris zaje mu mwaka wa 9 H.; imvura yatangiye kugwa mu minsi yo gutaha kwazo kandi igwa buri minsi cumi n'itanu, kugeza ubwo ingamiya zarishirizaga aho ziryamye n'intama zikabyibuha cyane ku buryo zitashoboraga gusohoka mu rugo.

AH 9 (630–631 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 45, Dârîler heyeti bâbı

1148. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mbere y'uko al-Harith ibn Abd Kulal, umwe mu bami ba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mbere y'uko al-Harith ibn Abd Kulal, umwe mu bami ba Himyar, ahagera iti: "Muri iyi nzira hazinjira umugabo ufite inkomoko y'icyubahiro n'isura nziza"; al-Harith yarinjiye yinjira muri Isilamu, maze imusasira umwitero wayo.

AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 46, Hâris b. Abdikülâl'in gelişi bâbı

1149. Mu nzira y'umutambagiro i al-Rawha, umugore yazanye umuhungu we wari wararwaye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira y'umutambagiro i al-Rawha, umugore yazanye umuhungu we wari wararwaye kugwa igihumura kuva avutse; Intumwa ya Allah ﷺ yaciriye amacandwe mu kanwa k'umwana maze iravuga iti: "Sohoka, yewe mwanzi

wa Allah; ndi Intumwa ya Allah"; mu nzira bagaruka uwo mugore yayibwiye ko umwana yakize maze ayiha intama nk'impano.

Mu nzira igana ku Mutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.25

1150. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasuraga Sa'd ibn Abi Waqqas wari warwariye i Maka...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasuraga Sa'd ibn Abi Waqqas wari warwariye i Maka, yashyize ikiganza cyayo ku ruhanga rwe maze isiga mu maso ye no mu gituza cye; nyuma y'imyaka myinshi Sa'd yari agishobora kumva ubukonje bw'icyo kiganza ku mutima we (mu nda ye).

AH 10 (Umutambagiro w'Isezera, Maka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 127 (Yaratılışının vasfına dair toplu bâb)

1151. Umurabi w'Umuyahudi wumvise Ali, woherejwe muri Yemeni, asobanura Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umurabi w'Umuyahudi wumvise Ali, woherejwe muri Yemeni, asobanura Intumwa ya Allah ﷺ, yavuze ibiyiranga we ubwe (ubutuku mu maso hayo, ubwanwa n'akanwa keza, n'ibindi) maze ahamya ubuhanuzi bwayo ati: "Nasanganye ibi mu gitabo cy'abasokuruza banjye; asohoka mu Buturo Butagatifu, akimukira mu gihugu cy'imikindo, kandi abafasha be ni abahungu ba Amr ibn Amir."

AH 10 (631–632 CE), Yemeni

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 128 (Yaratılışının vasfına dair toplu bâb)

1152. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Thabit ibn Qays gusubiza, nta myiteguro, Utarid...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Thabit ibn Qays gusubiza, nta myiteguro, Utarid ibn Hajib, umuvugizi w'intumwa za Banu Tamim, na Hassan ibn Thabit asubiza umusizi wabo al-Zibriqan; izo ntumwa zavuganye hagati yazo ziti: "Uyu mugabo afashwa (na Allah); umuvugizi we aruta umuvugizi wacu n'umusizi we aruta umusizi wacu", maze binjira muri Isilamu.

Intumwa za Banu Tamim, AH 9 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 58 (Heyetlerin gelişinde vuku bulan mucizeler)

1153. Mu nzira bagaruka bava mu mutambagiro, Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava mu mutambagiro, Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro eshatu ukuboko kw'imbere (dhira) kw'intama yokeje yazanywe na wa mugore umwana we yari yakize; ubwo yabwirwaga ngo "Intama igira amaboko abiri gusa", yavuze ko iyo baza guceceka, ukuboko kwari gutangwa buri uko yabishakaga.

Kugaruka avuye ku Mutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 61 (Veda Haccı'nda vuku bulan mucizeler)

1154. Mu gihe cyo kuzenguruka Ka'ba, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yageraga ku Mfuruka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe cyo kuzenguruka Ka'ba, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yageraga ku Mfuruka y'Iburengerazuba ya Ka'ba, iyo mfuruka yaravuze iti: "Yewe Ntumwa ya Allah, mbese nanjye sindi umwe mu misingi y'Inzu y'Umwami wawe? Kuki ntanyoborwa (ntakorwaho)?"; yegereye hafi iravuga iti: "Tuza; amahoro abe kuri wowe; ntiwatereranywe."

Umutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE), ukurikije igice

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 65 (Veda Haccı'nda vuku bulan mucizeler)

1155. Mu Mutambagiro wo Gusezera, Intumwa ya Allah ﷺ yamanutse i al-Hajun ibabaye...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Mu Mutambagiro wo Gusezera, Intumwa ya Allah ﷺ yamanutse i al-Hajun ibabaye kandi irira, maze igaruka nyuma y'akanya yishimye; yabwiye Aisha ko yari yagiye ku mva ya nyina kandi igasaba Allah kumuzura, ko nyina yazuwe kandi akayemera, hanyuma akongera agapfa.

Umutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 66 (Veda Haccı'nda vuku bulan mucizeler)

1156. Ubwo abami ba Hadramawt na Kinda, barimo al-Ash'ath ibn Qays, bageragezaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo abami ba Hadramawt na Kinda, barimo al-Ash'ath ibn Qays, bageragezaga Intumwa ya Allah ﷺ bati: "Hari ikintu twaguhishiye; ni iki?", maze bakayisaba ikimenyetso cy'ubuhanuzi bwayo, yafashe urushyi rw'amabuye mato iravuga iti: "Aya ahamya ko ndi Intumwa ya Allah", maze amabuye mato asingiza Allah mu kiganza cyayo.

Intumwa za Kinda, AH 10 (631 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 125 (Cansız varlık türlerindeki mucizeleri)

1157. Umuriro ntiwagize icyo utwara Dhu'ayb ibn Kulayb, uwo umuhanuzi w'ibinyoma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuriro ntiwagize icyo utwara Dhu'ayb ibn Kulayb, uwo umuhanuzi w'ibinyoma al-Aswad al-Ansi, umutegetsi wa San'a, yari yajugunye mu muriro kubera kwemera; Intumwa ya Allah ﷺ yabibwiye Abasangirangendo bayo i Madina, maze Umar aravuga ati: "Ishime ribe irya Allah, wadushyiriye mu muryango wacu umwe umeze nka Ibrahim, Inshuti ya Allah."

AH 10–11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 133 (Cansız varlık türlerindeki mucizeleri: ateşin yakmaması)

1158. Mu isengesho ryo gusubirana kw'izuba, Ijuru n'Umuriro byerekewe Intumwa ya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu isengesho ryo gusubirana kw'izuba, Ijuru n'Umuriro byerekewe Intumwa ya Allah ﷺ; yarambuye ukuboko ngo ifate iseri rivuye mu Ijuru ("Iyo ndifata, muba mwararíriyeho igihe cyose isi ikiriho"), kandi ibona Umuriro n'uko abenshi mu bantu bawo bari abagore.

Ubwirakabiri bw'izuba, AH 10 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 150 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1159. Intumwa ya Allah ﷺ yahanuye iti: "Satani yihebye ko atazasengwa n'abasenga mu..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahanuye iti: "Satani yihebye ko atazasengwa n'abasenga mu Kigobe cy'Abarabu, ariko ntiyihebye ko atazabateranya hagati yabo (tahrish)" (byavuzwe na Jabir ibn Abdullah).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina (hafi AH 10); isohozwa: nyuma ya AH 11

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 217 (Arap yarımadasında putlara bir daha tapılmayacağını haber vermesi)

1160. Umusatsi w'Intumwa ya Allah ﷺ wemewe ko usukuye ku bwumvikane bw'abahanga bose...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umusatsi w'Intumwa ya Allah ﷺ wemewe ko usukuye ku bwumvikane bw'abahanga bose: mu Mutambagiro wo Gusezera, ubwo yogoshaga umutwe wayo ku Munsi w'Igitambo, yategetse ko umusatsi wayo ugabanwa mu bantu, maze Abu Talha afata umugabane; Ibn Sirin yavuze ati: "Kugira umusatsi umwe wayo biruta isi n'ibiyirimo byose kuri njye" (byavuzwe na Anas).

Umutambagiro w'Isezera, Dhu al-Hijja AH 10 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 442 (ona özgü ikramlar (kerâmât) kısmı)

1161. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ubwo umuhungu wayo Ibrahim yapfaga iti: "Afite..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ubwo umuhungu wayo Ibrahim yapfaga iti: "Afite umubyeyi umwonsa mu Ijuru uzarangiza kumwonsa", na "Iyo aba yarabayeho, aba yarabaye umuhanuzi w'umunyakuri" (inkuru za al-Bara, Ibn Abbas na Anas).

AH 10 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 464 (Ehl-i beytinin, eşlerinin ve ashabının şerefi bâbı)

1162. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo iti: "Mutekereza ko ari njye..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo iti: "Mutekereza ko ari njye uzaba uwanyuma muri mwe gupfa; ariko nzapfa mbere yanyu, maze muzankurikira mu matsinda, mwicana hagati yanyu" (byavuzwe na Wathila ibn al-Asqa).

Ubuhanuzi: AH 10–11; isohozwa: AH 11 (itabaruka rye) na intambara z'imbere mu gihugu nyuma ya AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 469 (vefatını kendisinin haber vermesi ve vefatı sırasındaki mucizeler bâbı)

1163. Kuri al-Jarud ibn Amr al-Abdi wavuze ati: “Niba uri umuhanuzi, tubwire impamvu...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuri al-Jarud ibn Amr al-Abdi wavuze ati: “Niba uri umuhanuzi, tubwire impamvu twaje”, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: “Mwaje kubaza iby’imyenda y’amaraso yo mu gihe cy’ubujiji (Jahiliyya), amasezerano n’itungo ryatijwe”, no kuri Salama ibn Iyad al-Azdi iti: “Waje kubaza ibyo gusenga ibigirwamana, Umunsi wa Sabasib n’indishyi y’amaraso y’umwana w’imvange (hajin)”, maze irabasubiza; bombi baravuze bati: “Ndahiye kuri Allah, ibyo ni byo byari mu mitima yacu.”

Umwaka w’Intumwa, AH 9–10 (630–631 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 98-99 (fasl fî mu'cizât akvâlihî (gayb haberleri))

1164. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo, bashimaga umugabo wunamaga...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo, bashimaga umugabo wunamaga kandi akubama neza i Mina, ko uwo yari Iblis, watumye Adam yirukanwa mu Ijuru; Ali yaragiye aramunyeganyeza, maze Iblis aravuga ati: “Ntushobora kunyica kugeza ku gihe cyagenwe” (byavuzwe na Jabir).

Mina (AH 10 / 632 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 89 (Bâb 9: cinler ve şeytanlar üzerindeki hâkimiyeti, bazı cinlerin imanı)

1165. Kuri Abda ibn Mushir (wari waje hamwe na Jarir ibn Abdullah al-Bajali)...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuri Abda ibn Mushir (wari waje hamwe na Jarir ibn Abdullah al-Bajali), wamugerageje avuga ati: “Mbwira icyo ngiye kukubaza”, Intumwa ya Allah ﷺ yamubwiye amazina y’inkota (Husam), umuhungu (Humam) n’ifarashi (Isam) yari yasize inyuma, kandi imuhanurira ibizaba ku muhungu we (ko hari umuntu uzamwicira munsi y’umusozi).

hafi AH 10 (631 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 138-139 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1166. Umusore Ali, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje muri Yemeni gukora amahoro mu...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umusore Ali, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje muri Yemeni gukora amahoro mu bwoko bunini, yahamagaye (nk’uko yari yamwigishije) ari ku gasongero k’inzira ati: “Yemwe biti, yemwe matafari y’ibumba, yewe butaka! Muhammad, Intumwa ya Allah, arabasuhuza”; ibiti byose, amabuye n’ubutaka byashubije indamutso mu ijwi rimwe, maze Abanyayemeni biteguraga intambara bafatwa n’ubwoba bukabije baraganduka.

Kohereza Ali muri Yemeni, AH 10 (631–632 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 371 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1167. Kulayb ibn Asad wo muri Hadramawt, ubwo yazanaga umwambaro nyina yari yaboheye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kulayb ibn Asad wo muri Hadramawt, ubwo yazanaga umwambaro nyina yari yaboheye Umuhanuzi ﷺ, yavuze mu gisigo yasomye ko ari we muhanuzi wahanuwe n'abahanga b'Abayahudi (nk'uko Ibn Sa'd abivuga, na Tawurati) ndetse n'abahanuzi ba mbere, uwo ukuza kwe kwari kwarahanuwe; ubwo Kulayb yinjiraga muri Isilamu, Umuhanuzi yasize ikiganza ku mutwe we maze aramusabira.

Igihe cy'intumwa, hafi AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Küleyb b. Esed'in Medine'ye Gelme Sebebi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c.1.s:350)

1168. Izina n'ibiranga Umuhanuzi ﷺ byari byanditse mu bitabo abatware b'i Najran...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Izina n'ibiranga Umuhanuzi ﷺ byari byanditse mu bitabo abatware b'i Najran babikaga kuva kuisekuruza kugera ku rindi, bifatanyishijwe ibishashara; umutware wo mu gihe cye yabwiye umuhungu we ati: "Ni we muhanuzi izina rye ryanditse muri ibi bitabo"; ubwo uwo mutware yapfaga, umuhungu we yamennye ikimenyetso cy'ibishashara, abona avuzweho, yinjira muri Isilamu kandi ajya mu mutambagiro.

Igihe cy'intumwa za Najran, AH 9–10 (630–632 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın, Necran Reislerinin Yanındaki Kitapta İsim ve Sıfatlarının Yazılı Oluşu" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3,s:163; İbn İshâk- İbn Hişam, Sîre, c.2, s.222-223)

1169. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye intumwa cumi n'ebyiri za Banu Udhra, zaje i Madina mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye intumwa cumi n'ebyiri za Banu Udhra, zaje i Madina mu mwaka wa 9 H. zikinjira muri Isilamu, inkuru nziza ko Sham izafatwa kandi ko Heraklius azahunga igihugu cye akajya ahantu ashobora kwirinda.

Ubuhanuzi: Safar AH 9 (630 CE); isohozwa: AH 13–15 (634–636 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Benî Uzre Heyetinin Medine'ye Gelmeleri ve Müslüman Olmaları" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:331-332; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:1, s:349; İbn Seyyid, Uyûnu'l-eser, c:2, s:251-252; Halebî, İnsânu'l-uyûn, c:3, s:272)

1170. Intumwa ya Allah ﷺ yahanuriye Abda ibn Mushir ko kureka idini kuzabaho...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahanuriye Abda ibn Mushir ko kureka idini kuzabaho, imutegeka kutakurikira Kinana icyo gihe no kutica amasezerano ye; yamugiriye inama yo gushaka amafarashi mu gihugu cye igira iti: "Ibintu bikomeye birateguwe."

Ubuhanuzi: AH 10 (631 CE); isohozwa: AH 11 (632 CE), intambara za Ridda

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Abde b. Müshir'in Medine'ye Gelişi ve Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: İbn Hacer, el-Isâbe, c:2, s:435; İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:1. S:340)

1171. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim, waje kwinjira muri Isilamu iti: “Nzi...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Adi ibn Hatim, waje kwinjira muri Isilamu iti: “Nzi idini ryawe kukurusha”, imubwira ko yari Umurakusi, ko nk’umutware w’ubwoko bwe yatwaraga kimwe cya kane cy’iminyago (mirba), ibyo bitari byemewe mu idini rye bwite, kandi imuhishurira ibitekerezo byamubuzaga kwinjira muri Isilamu; binyuze muri ibyo Adi yasobanukiwe ko ari umuhanuzi uzi ibitagaragara.

AH 9–10 (630–631 CE) (Sha’ban AH 10 ukurikije igitabo)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Adiyy B. Hâtim'in Medine'ye Gelip Müslüman Oluşu Esnasında Şahit Olduğu Gaybî Mucizeler" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3, s:149,150,163; İbn Abdilberr, İstiâb, c:3. S:1057; İbn Esir, Usdu'l-gâbe, c:4, s:8; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:984; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:257- 378; İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:2, s:228); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce, Mukaddime (87) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6005, c./s. 16/498]

1172. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu’adh ibn Jabal, uwo yasezeragaho ajya muri Yemeni...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu’adh ibn Jabal, uwo yasezeragaho ajya muri Yemeni iti: “Ubwoko bw’umutima woroshye woherejwemo buzarwana kabiri ku bw’ukuri, abakumvira bazarwana n’abagomeka, umugore azarakarira umugabo, umuhungu azarakarira se n’umuvandimwe azarakarira umuvandimwe we, maze nyuma bazagaruka muri Isilamu.”

Ubuhanuzi: AH 10 (631 CE); isohozwa: AH 11 (632 CE), Ridda muri Yemeni (ntibivugwa mu gitabo)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Muaz b. Cebel'e Kendisiyle Bir Daha Görüşemeyeceğini ve Bazı Hadiseleri Haber verişi" (kitabın dipnotu: Taberî, Târih, c:3, s:167; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:5, s:235)

1173. Intumwa ya Allah ﷺ yishimiye ukuza kwa Wa’il ibn Hujr, iteranya Abayisilamu...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yishimiye ukuza kwa Wa’il ibn Hujr, iteranya Abayisilamu, imwerekana iri ku ruhimbi maze isenga iti: “Mana yanjye, ha umugisha Wa’il ibn Hujr, umuhungu we n’umuhungu w’umuhungu we.”

AH 9–10 (630–631 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yemen krallarından Vâil b. Hucr'un Geleceğinin Haber Verilmesi" (kitabın dipnotu: İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:5, s:425,435; Buhârî, Târîh, ks:2, s:4, s:175; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, c:9, s:374; İbn Sa'd,Tabakât, c:1, s:349)

1174. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu Mutambagiro wo Gusezera ibwira Sa’d ibn Abi Waqqas...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu Mutambagiro wo Gusezera ibwira Sa’d ibn Abi Waqqas wari urembye cyane iti: “Allah nabishaka, ntuzapfa”, imubwira ko uburwayi bwe bwari mu mutima we, itegeka umuvuzi al-Harith ibn

Kalada kumuvuza akoresheje imbuto z’itende za Ajwa maze isenga iti: “Mana yanjye, kiza Sa’d”; Sa’d yanyoye umuti wakozwe mu mbuto z’itende maze akira ako kanya, nk’aho abohowe ku ngoyi.

AH 10 (Umutambagiro w’Isezera, Maka)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Sa'd b. Ebi Vakkas'ı Ziyâret ve Teselli Edişi" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, c:1, S:168,171,176; Vâkıdî, Megâzî, c:3, s:1115-1116; Nesâî, Sünen, c:6, s:241; İbn Sa'd, Tabakât, c:1,s:251-252 / İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:1, s:413; İbn Sa'd, Tabakât, c:3,s:149); Kütüb-i Sitte: Buharî Cenaiz 37, Vasaya 2, 3, Marza 13, 16, 43; Müslim, Vesaya 5, (1628) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5797, c./s. 16/260]; Ebû Dâvûd, Tıbb 12, (3875) (Acve ile tedavi; Canan'da bulunamadı)

1175. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza cyayo ku ibere ry’ingamiya yazanywe na…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza cyayo ku ibere ry’ingamiya yazanywe na Nuqada ibn Abdullah wo mu ntumwa za Banu Asad maze itegeka ko ikamwa; yo, Abasangirangendo bayo na Nuqada banyoye ayo mata; yasenze iti: “Mana yanjye, ha umugisha iyi ngamiya mu zindi ngamiya n’uwayitanze”, kandi ku busabe bwa Nuqada ishyira n’uwayizanye mu isengesho ryayo.

AH 9 (630–631 CE), intumwa za Banu Asad

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Kendisine Bağışlanan Deve ve Onu Bağışlayan ve Getiren Hakkındaki Bereket Duası" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakâtü'l-kübrâ, c:1, s:293)

1176. Mu gihe Amir ibn al-Tufayl yagumishaga Intumwa ya Allah ﷺ mu biganiro, Arbad…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Amir ibn al-Tufayl yagumishaga Intumwa ya Allah ﷺ mu biganiro, Arbad ibn Qays, wari ushinzwe kuyikubita inkota aturutse inyuma, yabonaga Amir hagati yabo kuri buri gikorwa, akabona urukuta rw’icyuma ruzamuwe hagati yabo, kandi ukuboko kwe kwerekezaga ku rwubiko rw’inkota kwarumye; maze irindwa ubwo bwicanyi ubwo Arbad yabonaga ingamiya y’ingabo imusatira yasamye akanwa nk’igiye kumira umutwe we.

Intumwa za Banu Amir, AH 10 (631 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Âmir'le Erbed'in Peygamberimiz Aleyhisselâma Suikasta Yeltenmeleri" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, el-Bidâye, c:4, s:114; Halebî, İnsânu'l-uyun, c:3, s:246; İbn Sa'd, Tabakât, c:1, s:310; Süheylî, Ravdu'l-ünüf, c:7, s:438)

27 · Umwaka wa 11 wa Hijira (632 CE): uburwayi bwe bwa nyuma n’itabaruka rye

1177. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umugaragu wayo wahawe ubwigenge Abu Muwayhiba ko...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umugaragu wayo wahawe ubwigenge Abu Muwayhiba ko yari yahawe guhitamo hagati y’ubutunzi bw’isi no guhura n’Umwami wayo, kandi ko yahisemo guhura na We.

Safar AH 11 (Gicurasi 632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.472; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 471

1178. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umukobwa wayo Fatima ko yari igiye gupfa kandi ko...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umukobwa wayo Fatima ko yari igiye gupfa kandi ko ari we wa mbere mu muryango wayo uzayisanga; n’urupfu rwa Fatima nyuma y’amezi atandatu.

AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.142, 474; 19. Mektup listesi (183.txt) no.11, 81; 1000 Mucize no.149 (s.130); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3623-3626; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 469; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 270; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 112, 132, 142; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 65; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95, 122; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Ölüm Hastalığı Şiddetlendiğinde" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:2, s.:247; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:6, s:282); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb, (3872); Buhârî 3623-3626; Müslim 2450 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4485, c./s. 13/43]

1179. Mu ntangiriro z’uburwayi bwayo, Intumwa ya Allah ﷺ yaciye amarenga y’urupfu...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu ntangiriro z’uburwayi bwayo, Intumwa ya Allah ﷺ yaciye amarenga y’urupfu rwayo ibwira Aisha iti: “Ahubwo ni njye ukwiye kuvuga nti: Yewe mutwe wanjye!”

Safar AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.479; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 472; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Ahkâm 51, Merdâ 16; Müslim, Fedailu's-Sahâbe 11, (2387); İbn Mâce 1465 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1740, c./s. 6/479; no. 6430, c./s. 17/114]

1180. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko mu burwayi bwayo bwa nyuma yumvise ingaruka...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko mu burwayi bwayo bwa nyuma yumvise ingaruka z’intama irimo uburozi yari yariye i Khaybar (“umutsi wanjye mukuru uraciwe”), n’uko yapfuye nk’umuhamya (shahid).

Rabi’ al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.479; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 473; ayrıca: İbn Hişâm, es-Sîretü'n-nebeviyye, c. 2, s. 338; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 396, 405-406; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 81; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023),

"Yahudîlerin Peygamberimiz Aleyhisselâmı Zehirlemeye Kalkışmaları" (kitabın dipnotu: Ebu Dâvud, Sünen, c:4, s:175,673; Vâkıdı, Megâzî, c:2, s:665, 677-678; Kastalânî, Mevâhib, c:1, s:181; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:2, s:338); Kütüb-i Sitte: Buhârî (Âişe) — satırdaki künye

---

1181. Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje urupfu rwayo mu kibwiriza cyayo igira iti: “Allah…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangaje urupfu rwayo mu kibwiriza cyayo igira iti: “Allah yahaye umwe mu bagaragu Be guhitamo”, kandi Abu Bakr wenyine ni we wabisobanukiwe.

AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.483; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 470; Kütüb-i Sitte: Buharî, Fezailu'l-Ashab 3, Menâkıbu'l-Ensâr 45, Mesacid 80; Müslim, Fezâilu's-Sahabe 2, (2382); Tirmizî, Menakıb, (3661) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4382, c./s. 12/436]

1182. Intumwa ya Allah ﷺ yatangarije Abasangirangendo bayo urupfu rwayo kandi itanga inama yayo ya nyuma, mu nkuru ya Ibn Mas’ud

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatangarije Abasangirangendo bayo urupfu rwayo kandi itanga inama yayo ya nyuma, mu nkuru ya Ibn Mas’ud.

AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.553

1183. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: “Allah n’abemera ntibazemera undi uretse Abu…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: “Allah n’abemera ntibazemera undi uretse Abu Bakr”, maze ubukhalifa buba bityo.

AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.118; 1000 Mucize no.423 (s.417); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 196; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 266; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Ahkâm 51, Merdâ 16; Müslim, Fedailu's-Sahâbe 11, (2387) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1740, c./s. 6/479]

1184. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko Satani atazongera gusengwa mu Kigobe cy’Abarabu…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko Satani atazongera gusengwa mu Kigobe cy’Abarabu, ariko ko azateranya abantu hagati yabo.

AH 10–11

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.141; 1000 Mucize no.421 (s.415); Kütüb-i Sitte: Müslim, Münâfikûn 65, (2812) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4624, c./s. 13/208]

1185. Mu gihe umurambo w'Intumwa ya Allah ﷺ wozwaga, ibitotsi byatwaye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe umurambo w'Intumwa ya Allah ﷺ wozwaga, ibitotsi byatwaye Abasangirangendo maze ijwi rirumvikana rivuga riti: "Mwoge Umuhanuzi yambaye imyenda ye."

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.565; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 482; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 1466; Ebû Dâvûd 3141 — satırdaki künye [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6431]

1186. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokeraga mu musigiti umutwe wayo upfutse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokeraga mu musigiti umutwe wayo upfutse, ishigikiwe n'abagabo babiri, maze igahamagarira abafite ibibazo gusaba isengesho ryayo, yasabiye umugabo wavuze ati: "Ndi umunyabugugu, ndi ikigwari kandi ndaryama cyane"; uwo mugabo nyuma yabaye intwari n'umunyabuntu kurusha abandi ku rugamba kandi akaba ari we uryama bike kurusha abandi.

hafi AH 11 (632 CE), uburwayi bwe bwa nyuma (byumvikana mu nyandiko)

ISOKO 1000 Mucize no.355 (s.345); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 474; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 13; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 56

1187. Ku munsi Intumwa ya Allah ﷺ yasohokeye mu musigiti mu burwayi bwayo bwa nyuma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi Intumwa ya Allah ﷺ yasohokeye mu musigiti mu burwayi bwayo bwa nyuma, yohereje mu nzu ya Aisha umugore watunze urutoki ku rurimi rwe (atabasha kuvuga) maze iramusabira; uwo mugore yabashije kuvuga kandi aba umunyamasengesho w'ukuri.

hafi AH 11 (632 CE), uburwayi bwe bwa nyuma (byumvikana mu nyandiko)

ISOKO 1000 Mucize no.356 (s.345); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 474

1188. Ku rupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ, abamalayika basenze ku murambo wayo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku rupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ, abamalayika basenze ku murambo wayo.

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

1189. Umumarayika w'Urupfu yasabye Intumwa ya Allah ﷺ uruhushya rwo gutwara roho...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umumarayika w'Urupfu yasabye Intumwa ya Allah ﷺ uruhushya rwo gutwara roho yayo; ntiyari yarigeze asaba uruhushya undi muntu mbere yaho.

Rabi’ al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

1190. Byavuzwe ko ku rupfu rw’Intumwa ya Allah ﷺ, Khidr n’abamalayika bahoje…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Byavuzwe ko ku rupfu rw’Intumwa ya Allah ﷺ, Khidr n’abamalayika bahoje Umuryango wayo.

Rabi’ al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

1191. Dhu Karabat al-Himyari, umwe mu bahanga kurusha abandi mu Bayahudi, yavuze ku…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Dhu Karabat al-Himyari, umwe mu bahanga kurusha abandi mu Bayahudi, yavuze ku murongo ku rupfu rw’Intumwa ya Allah ﷺ abari kuyisimburaho ati: “al-Amin (Abu Bakr), ihembe ry’icyuma (Umar), al-Azhar (Uthman), al-Waddah al-Mansur (Mu’awiya)”; Ka’b na we yavuze ko nyuma ya Uthman umutegetsi yari kuzaba Mu’awiya.

AH 11 (632 CE); isohozwa: AH 11–41

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 55 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

1192. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umukobwa wayo Fatima ko urupfu rwayo rwari hafi…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umukobwa wayo Fatima ko urupfu rwayo rwari hafi igira iti: “Buri muhanuzi abaho igice cy’igihe cy’ubuzima bw’umuhanuzi wamubanjirije.”

AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 472 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1193. Nyirarume al-Abbas yarose abona isi ikururwa yerekeza mu kirere n’imigozi…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyirarume al-Abbas yarose abona isi ikururwa yerekeza mu kirere n’imigozi minini; ubwo yabitekererezaga, Intumwa ya Allah ﷺ yabisobanuye igira iti: “Marume, urwo ni urupfu rw’umwishywa wawe.”

AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 472 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1194. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu burwayi bwayo bwa nyuma ibwira abatinya indwara yo…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu burwayi bwayo bwa nyuma ibwira abatinya indwara yo mu mbavu (dhat al-janb) iti: “Allah ntazayireka ngo ingerageze; ituruka kuri Satani” (kurindwa kwayo iyi ndwara).

AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 474 (Hastalığında görülen âyetler)

1195. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: “Nta muhanuzi upfa atarerekwa umwanya we mu…”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: “Nta muhanuzi upfa atarerekwa umwanya we mu Ijuru kandi ngo ahabwe guhitamo”; mu gihe cyo gupfa yahanze amaso igisenge maze iravuga iti: “Mana yanjye, Umugenzi w'Ikirenga (hamwe na Jibril, Mika'il na Israfil)”, maze Aisha asobanukirwa ati: “Ubwo rero ntazaduhitamo.”

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 476 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis) — satırdaki künye

---

1196. Mu gihe cyo gupfa Intumwa ya Allah ﷺ yarambuye ukuboko kwayo iragukururа…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe cyo gupfa Intumwa ya Allah ﷺ yarambuye ukuboko kwayo iragukururа, ihamagara Jibril, maze Aisha yumva Jibril avuga ati: “Ndi hano, ndi hano.”

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 479 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1197. Ubwo roho y'Intumwa ya Allah ﷺ yatwarwaga, Aisha yumvise impumuro nziza kurusha…

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo roho y'Intumwa ya Allah ﷺ yatwarwaga, Aisha yumvise impumuro nziza kurusha iyo yari yarigeze yumva kugeza uwo munsi; Abu Bakr yayisomye maze aravuga ati: “Mbega ukuntu uhumura neza mu buzima no mu rupfu.”

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 479 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1198. Umm Salama, washyize ikiganza cye mu gituza cy'Intumwa ya Allah ﷺ ku munsi…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umm Salama, washyize ikiganza cye mu gituza cy'Intumwa ya Allah ﷺ ku munsi yapfuyeho, ntiyashoboye gukura impumuro ya miski ku kiganza cye ibyumweru byinshi, nubwo yaryaga kandi akisukura (wudu).

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 480 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1199. Ubwo urupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ rwashidikanywagaho, Asma bint Umays yashyize…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo urupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ rwashidikanywagaho, Asma bint Umays yashyize ikiganza cye hagati y'intugu zayo, abona ko ikimenyetso cy'ubuhanuzi cyari cyazamuwe maze aravuga ati: "Yapfuye."

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 480 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1200. Ubwo roho y'Intumwa ya Allah ﷺ yatwarwaga, Umumarayika w'Urupfu yazamutse mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo roho y'Intumwa ya Allah ﷺ yatwarwaga, Umumarayika w'Urupfu yazamutse mu ijuru arira, maze ijwi rirumvikana rivuye mu kirere rihamagara riti: "Wa Muhammadah!"

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 480 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1201. Abagabo babiri muri Yemeni bitwaga Dhu al-Kala na Dhu Amr babwiye Jarir ibn...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abagabo babiri muri Yemeni bitwaga Dhu al-Kala na Dhu Amr babwiye Jarir ibn Abdullah (bakuye mu bumenyi bw'Abantu b'Igitabo) bati: "Umugabo usobanura yapfuye hashize iminsi itatu"; urugendo rw'abacuruzi rwaturutse i Madina rwabyemeje mu nzira.

Rabi' al-Awwal AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 480 (Ehl-i kitabın onun vefatını haber vermesi) — satırdaki künye

---

1202. Umuyahudi yabwiye Amr ibn al-As, wari muri Omani ati: "Niba uwakohereje ari..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuyahudi yabwiye Amr ibn al-As, wari muri Omani ati: "Niba uwakohereje ari Intumwa ya Allah, yapfuye uyu munsi"; nyuma y'akanya gato urwandiko rwa Abu Bakr rwatangaje urupfu rwayo kuri uwo munsi.

Rabi' al-Awwal AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 481 (Ehl-i kitabın onun vefatını haber vermesi)

1203. Umuhanga w'Umuyahudi yabwiye al-Harith ibn Abdullah al-Juhani, uwo Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhanga w'Umuyahudi yabwiye al-Harith ibn Abdullah al-Juhani, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yohereje muri Yemeni, iby'urupfu rwayo avuga ati: "Byanditswe mu bitabo ko Muhammad azapfa ku munsi runaka", maze urwandiko rwa Abu Bakr rurabyemeza.

Rabi' al-Awwal AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 481 (Ehl-i kitabın onun vefatını haber vermesi)

1204. Umusizi Abu Dhu'ayb al-Hudhali, mu

ijoro yakiriye inkuru y’uburwayi, yumvise mu…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umusizi Abu Dhu’ayb al-Hudhali, mu ijoro yakiriye inkuru y’uburwayi, yumvise mu rukerera uwahamagaraga atagaragara asoma imirongo isobanura iti: “Ibyago bikomeye byagwiririye Isilamu; Umuhanuzi Muhammad yatwawe”, maze asanga abantu barira ubwo yageraga i Madina.

Rabi’ al-Awwal AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 481 (Ehl-i kitabın onun vefatını haber vermesi)

1205. Nta kintu na kimwe kigaragara ku bapfuye cyagaragaye ku Ntumwa ya Allah ﷺ mu…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nta kintu na kimwe kigaragara ku bapfuye cyagaragaye ku Ntumwa ya Allah ﷺ mu gihe yozwaga, kandi hakwirakwira impumuro nziza itari yarigeze imenyekana kugeza uwo munsi; Ali yavuze ati: “Data na mama babe incungu yawe; mbega ukuntu uri mwiza mu buzima no mu rupfu.”

Rabi’ al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 482 (Yıkanması sırasında görülen âyetler)

1206. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Ali iti: “Ntihagire undi unyoza uretse wowe…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Ali iti: “Ntihagire undi unyoza uretse wowe; uzabona ubwambure bwanjye azahuma amaso”; buri rugingo rwose Ali yafataga mu gihe yayozaga rwahindukiraga mu buryo bworoshye nk’aho abagabo mirongo itatu baruhindukizaga hamwe na we (ingingo zizamura ku bwazo), kandi ijwi ryumvikanye rivuga riti: “Ntimutwikurure ubwambure bw’Umuhanuzi wanyu.”

Rabi’ al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 482 (Yıkanması sırasında görülen âyetler)

1207. Isengesho ry’abapfuye ry’Intumwa ya Allah ﷺ ryakozwe nta imamu, abantu binjira…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry’abapfuye ry’Intumwa ya Allah ﷺ ryakozwe nta imamu, abantu binjira itsinda nyuma y’irindi kandi bagasenga umwe ku wundi (umwihariko wayo).

Rabi’ al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 483 (Üzerine namaz kılınmasındaki hususiyet)

1208. Umwihariko ugira uti: “Buri muhanuzi ashyingurwa aho roho ye yatwariwe”, n’uko…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umwihariko ugira uti: “Buri muhanuzi ashyingurwa aho roho ye yatwariwe”, n’uko Intumwa ya Allah ﷺ yashyinguwe aho yapfiriye ubwo Abu Bakr yibutsaga ayo magambo.

Rabi’ al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 485 (Defnedilmesindeki hususiyetler)

1209. Ubwo hatumwaga kuri Abu Talha, wacukuraga imva zifite umwobo wo mu rubavu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo hatumwaga kuri Abu Talha, wacukuraga imva zifite umwobo wo mu rubavu (lahd), no kuri Abu Ubayda, wacukuraga imva z'umwobo ugorororotse (shaqq), al-Abbas yasenze ati: "Mana yanjye, hitamo ibyiza kurusha ibindi ku bw'Umuhanuzi Wawe", maze Abu Talha, umucukuzi w'imva za lahd, aza mbere.

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 486 (Defnedilmesindeki hususiyetler)

1210. Umwenda utukura wa velour washaswe mu mva y'Intumwa ya Allah ﷺ (Waki: "Ibi ni...")

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umwenda utukura wa velour washaswe mu mva y'Intumwa ya Allah ﷺ (Waki: "Ibi ni umwihariko wayo"), n'amagambo yayo agira ati: "Mushase velour yanjye mu mwobo wanjye; ubutaka ntibuhawe ububasha ku mibiri y'abahanuzi."

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 486 (Defnedilmesindeki hususiyetler) — satırdaki künye; İbn Mâce 1628 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6502, c./s. 17/153-254]

1211. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Nta muhanuzi upfa umugabo wo mu muryango we..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Nta muhanuzi upfa umugabo wo mu muryango we ataramuyobora mu isengesho", n'ibyishimo byayo ubwo yakuraga igitambaro ikabona Abasangirangendo bayo basenga inyuma ya Abu Bakr; yavuze iti: "Uwagerwaho n'ibyago nyuma yanjye yihanganishwe n'ibyago byo kumbura; nta n'umwe mu muryango wanjye uzahura n'ibyago biruta ibyanjye."

Rabi' al-Awwal AH 11 (Kamena 632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 491 (Hayatının da ölümünün de ümmeti için hayır olması)

1212. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko inzugi zose zerekeza mu musigiti zifungwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko inzugi zose zerekeza mu musigiti zifungwa, isiga urugi rwa Abu Bakr gusa, maze iravuga iti: "Ndabona umwijima ku nzugi zanyu zose n'urumuri ku rugi rwa Abu Bakr."

hafi AH 11 (uburwayi bwe bwa nyuma)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 145 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler) — olayın aslı [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4382, c./s. 12/436]

1213. Ubwo Jibril yahaga Intumwa ya Allah ﷺ guhitamo hagati yo kuguma ku isi no…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Jibril yahaga Intumwa ya Allah ﷺ guhitamo hagati yo kuguma ku isi no guhura n'Umwami wayo, yagishije inama Abasangirangendo bayo; bavuze bati: "Gumana natwe", ariko al-Hubab ibn al-Mundhir aravuga ati: "Hitamo ibyo Umwami wawe yaguhitiyemo", maze yemera igitekerezo cye.

AH 11 (632 CE), bidatinze mbere ya itabaruka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 399 (istişarenin ona vacip oluşu bâbı)

1214. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Nafashijwe n'igitinyiro; nahawe guhitamo hagati…"

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Nafashijwe n'igitinyiro; nahawe guhitamo hagati yo gutegereza kugeza mbonye intsinzi zizafungurirwa umuryango wanjye no guhura n'Umwami wanjye ako kanya, maze mpitamo ibyihuse" (byavuzwe na Tawus); kandi yavuze ko mu bitotsi byayo yahawe imfunguzo z'isi, hanyuma ijyanywa mu nzira nziza kurusha izindi, mu gihe Abasangirangendo bayo basigajwe mu migisha y'isi (byavuzwe na Salim ibn Abi al-Ja'd).

AH 11 (632 CE), bidatinze mbere ya itabaruka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 471 (vefatını kendisinin haber vermesi ve vefatı sırasındaki mucizeler bâbı)

1215. Ku munota w'urupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ, indogobe yayo Ufayr (Ya'fur) yaciye…

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Ku munota w'urupfu rw'Intumwa ya Allah ﷺ, indogobe yayo Ufayr (Ya'fur) yaciye umugozi wayo, iriruka yijugunya mu iriba rya Banu Khatma i Quba, maze iryo riba riba imva yayo.

Itabaruka rye, AH 11 (632 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 404, 416 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 5: hayvanların itaati ve konuşması)

1216. Amazi atemba ava mu ntoki ze

Sahih (Y'ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N'AMAZI

Jabir ibn Abdullah yavuze ko abantu bagize inyota ku munsi wa Hudaybiyya. Umuhanuzi ﷺ yashyize ikiganza cye mu gikoresho gito cy'amazi maze amazi atangira kududubiza ava hagati y'intoki ze, ku buryo itsinda rinini ryanyoye kandi rigafata wudu.

Urugendo rwa Hudaybiyya, AH 6.

ISOKO Sahih al-Bukhari 3576

1217. I al-Zawra (isoko rya Madina), amazi yavubutse hagati y'intoki z'Intumwa ya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

I al-Zawra (isoko rya Madina), amazi yavubutse hagati y'intoki z'Intumwa ya Allah ﷺ ubwo yashyiraga ikiganza cyayo mu gikoresho gito, maze abantu bagera kuri 300 barayisukuza (wudu).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'amazi

ISOKO İbn Kesîr s.27; 1000 Mucize no.271 (s.249); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3572; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 94 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 1. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 13. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 68; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 59; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 292; Buhârî, Menâkıb, no 3572; Müslim, Fezâil, no 2279c-d; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buharî, Vüdu 32, Menakıb 25; Müslim Fezail 5, (2279); Nesâî, Taharet 61; Tirmizî, Menakıb 12, (3635) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5591, c./s. 15/443]

1218. Ubwo hatabonekaga amazi mu gihe cy'isengesho, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo hatabonekaga amazi mu gihe cy'isengesho, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo mu gikoresho gito cy'ibuye cyazanywe maze ituma amazi atemba hagati y'intoki zayo, nuko abantu 70-80 barayisukuza (inkuru ya kabiri ya Anas).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'amazi

ISOKO İbn Kesîr s.27; 19. Mektup listesi (183.txt) no.6; 1000 Mucize no.26 (s.38); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3575; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 575; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 94 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 13. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 67-68; c. 2, s. 68; ayrıca: Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 58; Buhârî, Vudû, no 200; Menâkıb, no 3574-3575; Müslim, Fezâil, no 2279a; Nesâî, Tahâret, no 78; Kütüb-i Sitte: Buharî, Vüdu 32, Menakıb 25; Müslim Fezail 5, (2279); Muvatta, Taharet 32 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5591, c./s. 15/443]

1219. Mu rugendo rwa Buwat, amazi yavubutse mu ntoki z'Intumwa ya Allah ﷺ ubwo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Buwat, amazi yavubutse mu ntoki z'Intumwa ya Allah ﷺ ubwo yashyiraga ikiganza cyayo mu gitonyanga kimwe cy'amazi mu gisorori (byavuzwe na Jabir).

AH 2 (623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.457; web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 575; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 96 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.9-10; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 8. İşaret, 3. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 372; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 62; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 295; islamveihsan.com, "Hz. Peygamber'in Mucizeleri"; Kütüb-i Sitte: Müslim, Zühd 74 (3013) — satırdaki künye

---

1220. Amazi yiyongera inshuro nyinshi imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ mu ngendo z'intambara n'izisanzwe (inkuru rusange)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amazi yiyongera inshuro nyinshi imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ mu ngendo z'intambara n'izisanzwe (inkuru rusange).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'amazi

ISOKO İbn Kesîr s.30; ayrıca: TDV İslâm Ansiklopedisi, "Mûcize", c. 30; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 254; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menakıb 25; Müslim Fezail 5, (2279); Müslim, İmaret 67, (1856) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5591, c./s. 15/443; no. 5592, c./s. 15/444; no. 5593, c./s. 15/444; no. 5594, c./s. 15/445]

1221. Amazi y'iriba ry'i Quba (cyangwa iriba rya Anas) yariyongereye ubwo Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amazi y'iriba ry'i Quba (cyangwa iriba rya Anas) yariyongereye ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasuragamo amazi avuye mu kanwa kayo, kandi ntiyongeye gukama ukundi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'amazi

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.597; 1000 Mucize no.267 (s.243); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 101 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 68; c. 2, s. 69; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 71

1222. Amazi y'iriba yabaye meza kandi ahumura nka miski ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yariciragamo amacandwe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amazi y'iriba yabaye meza kandi ahumura nka miski ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yariciragamo amacandwe.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'amazi

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.143; 1000 Mucize no.361 (s.348); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 105; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 102-103; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 659 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6189, c./s. 16/620]

1223. Intumwa ya Allah ﷺ yanyoye ku ndobo ya Zamzam maze imishamo (amazi avuye mu kanwa kayo), nuko iyo ndobo ihumura miski

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yanyoye ku ndobo ya Zamzam maze imishamo (amazi avuye mu kanwa kayo), nuko iyo ndobo ihumura miski.

AH 10 (632 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.142; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 659 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6189, c./s. 16/620]

1224. Mu rugendo, ubwo al-Bara n'abandi batandatu bageragezaga kuvoma amazi mu iriba...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo al-Bara n'abandi batandatu bageragezaga kuvoma amazi mu iriba ryari rifite amazi make maze indobo ya al-Bara ikaza irimo ubusa, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo mu ndobo maze irasenga; ubwo indobo yongeye kumanurwa, amazi yaravubutse atemba nk'umugezi, ku buryo umwe muri bo yatinye kurohama.

Mu rugendo, itariki itazwi (ukurikije Ibn Kathir, igikorwa gitandukanye na Hudaybiyya)

ISOKO 1000 Mucize no.28 (s.40); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14105; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 95 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 60; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 289

1225. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye indobo y'amazi Hammam ibn Nufayd al-Sa'di, wavuze ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye indobo y'amazi Hammam ibn Nufayd al-Sa'di, wavuze ko iriba bari bacukuye ryari rifite amazi y'umunyu, maze imubwira kuyasuka mu iriba; amazi y'iriba yabaye meza kandi aba amazi asukuye kurusha ayandi muri Yemeni.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.225 (s.201)

1226. Mu rugendo, ubwo amazi y'ingabo yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize intoki...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo amazi y'ingabo yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize intoki zayo mu gikoresho kirimo amazi make irazitandukanya; amazi yavubutse hagati y'intoki zayo, maze itegeka Bilal guhamagara, nuko abasirikare bisukuza ayo mazi.

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.312 (s.290); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, bâbü mâ ekramallâhu'n-nebiyye min tefcîri'l-mâi min beyni esâbi'ihî, no. 25; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü mu'cizâtihî fi'l-mâ, no 14104; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 97 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 70; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 64; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 293; al-shia.org (Farsça mucize listeleri)

1227. Intumwa ya Allah ﷺ yemeye, ku mbuto z'itende ijana, kuvomerera n'umufuka umwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yemeye, ku mbuto z'itende ijana, kuvomerera n'umufuka umwe w'amazi umurima w'umugabo wo mu Ba-Ansar wari unaniwe no kuwuvomerera, kandi irawuvomerera kugeza nyirawo avuze ati: "Umurima wanjye wuzuye amazi."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.887 (s.740); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14108; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 88; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 114

1228. Mu rugendo, ubwo nta mazi yari asigaye, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Ufite..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo nta mazi yari asigaye, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Ufite amazi asigaye, nayazane"; yasutse amazi make yazanywe mu gikoresho maze ishyiramo ikiganza cyayo, nuko amazi atangira kuvubuka hagati y'intoki zayo (byavuzwe na Ibn Mas'ud binyuze kuri Alqama).

Igihe cy'i Madina, mu gitero (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 13. fasıl (parmaklarından su akması) — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 70; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 64-65; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 293-294; Buhârî, Menâkıb, no 3579; Tirmizî, Menâkıb, no 3633; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Facts and Details, "Miracles of Muhammad"; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 38; Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25; Tirmizî, Menakıb 14, (3637); Nesâî, Taharet 61, (1, 60) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5594, c./s. 15/445]

1229. Mu rugendo rumwe rw'Intumwa ya Allah ﷺ, yazaniwe icupa (idawa) irabwirwa iti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rumwe rw'Intumwa ya Allah ﷺ, yazaniwe icupa (idawa) irabwirwa iti: "Nta yandi mazi dufite uretse aya"; yasutse amazi mu ibesani maze ikozamo urutoki rwayo hagati, nuko abantu baraza barayisukuza (inkuru ya mursal ya al-Sha'bi; al-Tirmidhi: "Hari n'inkuru kuri ibi ituruka kuri Imran ibn al-Husayn").

Igihe cy'i Madina, mu gitero (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 13. fasıl (parmaklarından su akması)

1230. Intumwa ya Allah ﷺ yabajije iti: "Hari amazi yo kwisukuza?"; umugabo yazanye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabajije iti: "Hari amazi yo kwisukuza?"; umugabo yazanye icupa ririmo igitonyanga gito (nutfa) cy'amazi; yayasutse mu gisorori, maze abantu 1400 bayisukaho ku bwinshi bose barayisukuza (byavuzwe na Salama ibn al-Akwa).

Mu gitero, Igihe cy'i Madina (hafi AH 6–7)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 14. fasıl (suyun bereketiyle fışkırması) — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması – azıkların toplanması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 450; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 98; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 290; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim 1729 (Lukata) — satırdaki künye

---

1231. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye ururimi rwayo al-Hasan na al-Husayn bariraga kubera inyota; bararonse maze baratuza

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye ururimi rwayo al-Hasan na al-Husayn bariraga kubera inyota; bararonse maze baratuza.

Igihe cy'i Madina, AH 4–10

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1232. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Abasangirangendo bayo umufuka w'amazi nk'impamba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Abasangirangendo bayo umufuka w'amazi nk'impamba; yaziritse umunwa wawo irasenga; igihe cy'isengesho kigeze, baramanutse bafungura uwo mufuka, basangamo amata aryohera, n'amavuta y'inka (ikivuguto) ku munwa wawo (byavuzwe na Hammad ibn Salama).

Mu gitero, Igihe cy'i Madina (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1233. Ubwo igihe cy'isengesho rya Asr cyageraga kandi abantu batabona amazi yo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo igihe cy'isengesho rya Asr cyageraga kandi abantu batabona amazi yo kwisukuza, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo mu gikoresho cyazanywe, amazi avubuka munsi y'intoki zayo, maze buri wese yisukuza kugeza ku muntu wa nyuma (inkuru ya Ishaq ibn Abdullah ikuye kuri Anas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3573 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 67; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 57; Buhârî, Menâkıb, no 3573; Müslim, Fezâil, no 2279b; Nesâî, Tahâret, no 76; Djamduri–Malinda, Journal of Islamic Education 6/1 (2021); WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buharî, Vüdu 32, Menakıb 25; Müslim Fezail 5, (2279); Muvatta, Taharet 32; Nesâî, Taharet 61; Tirmizî, Menakıb 12, (3635) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5591, c./s. 15/443]

1234. Mu rugendo, ubwo igihe cy'isengesho cyageraga kandi hataboneka amazi, Intumwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo igihe cy'isengesho cyageraga kandi hataboneka amazi, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize intoki enye mu gisorori kirimo amazi make maze ivuga iti: "Nimuhaguruke mwisukuze", nuko abantu bagera kuri mirongo irindwi barayisukuza (inkuru ya al-Hasan al-Basri ikuye kuri Anas).

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3574 — satırdaki künye; Buharî, Menakıb 25; Müslim Fezail 5, (2279) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5591, c./s. 15/443]

1235. Mu rugendo hamwe n'abagabo magana abiri na cumi n'ikirenga, ubwo hatari amazi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo hamwe n'abagabo magana abiri na cumi n'ikirenga, ubwo hatari amazi mu gihe cy'isengesho, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko amazi yari hasi mu icupa asukwa mu gisorori, ishyiramo ikiganza cyayo maze ivuga iti: "Nimwisukuze neza"; Jabir yabonye amasoko y'amazi avubuka hagati y'intoki zayo, kandi ntiyakuyemo ikiganza cyayo kugeza buri wese yisukuje.

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 26 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 63

1236. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Rashid ibn Abd Rabbih ubutaka i Ruhat kandi imuha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Rashid ibn Abd Rabbih ubutaka i Ruhat kandi imuha icupa ry'amazi yari yaciriyemo amacandwe (yahushyemo) igira iti: "Suka aya hejuru y'ubu butaka"; maze isoko yitwa "Ma al-Rasul" iravubuka ikomeza gutemba kugeza ubu.

Igihe cy'i Madina (hafi AH 8)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 68

1237. Intumwa ya Allah ﷺ yanyoye amazi avuye mu ndobo yazaniwe maze imishamo amazi yo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yanyoye amazi avuye mu ndobo yazaniwe maze imishamo amazi yo mu kanwa kayo mu iriba (cyangwa mu ndobo), nuko impumuro imeze nka miski ikwirakwira ivuye muri ryo (byavuzwe na Wa'il ibn Hujr).

Igihe cy'i Madina, hafi AH 9–10

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.69

1238. Mu rugendo, ubwo inyota ikabije yateraga, Intumwa ya Allah ﷺ yatumye bazana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo inyota ikabije yateraga, Intumwa ya Allah ﷺ yatumye bazana amazi y'umugabo wari ufite make mu icupa rye, icukura ubutaka, ishyiramo ikiganza cyayo kandi itegeka ko ayo mazi asukwaho; ingabo zose n'amatungo byanyoye birahaga bivuye ku mazi yavubutse hagati y'intoki zayo (byavuzwe na Abu Layla al-Ansari).

Igihe cy'i Madina, mu gihe cy'igitero

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14107 (8/301)

1239. Mu rugendo, ubwo buri wese yashakishaga amazi kandi umugabo umwe gusa ari we...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo buri wese yashakishaga amazi kandi umugabo umwe gusa ari we uyafite, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko asukwa mu gikoresho; mu gihe bisukuzaga, amasoko yavubutse mu ntoki zayo, kandi ubwo urugendo rwose rwari rumaze kwisukuza yafunze ikiganza cyayo, hasigara amazi angana n'ayari yasutswe mbere.

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 70 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: suyun çoğalması)

1240. Mu rugendo, ubwo inyota ikabije yateraga abantu, Intumwa ya Allah ﷺ yasabye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo inyota ikabije yateraga abantu, Intumwa ya Allah ﷺ yasabye icupa (rakwa), itegeka ko hasukwamo amazi, iciramo amacandwe irasenga, maze ubwo yashyiragamo urutoki rwayo ruto, amasoko yaravubutse; buri wese yaranyoye, yashora amatungo ye kandi yuzuza ibikoresho bye; yasetse kugeza amenyo yayo yo inyuma agaragaye maze itanga inkuru nziza ko uvuga ubuhamya bw'ukwemera azinjira mu Ijuru.

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 71 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: suyun çoğalması)

1241. Mu rugendo, ubwo bahagararaga i Qaha hatari amazi, umwe mu Basangirangendo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo bahagararaga i Qaha hatari amazi, umwe mu Basangirangendo yacukuye umusenyi n'ikiganza cye, umusenyi uratoha maze amazi aravubuka; Intumwa ya Allah ﷺ n'abari kumwe na yo banyoye barahaga, maze aho hantu ihita "Suqya".

Igihe cy'i Madina, mu rugendo, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 71 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: suyun çoğalması)

1242. Intumwa ya Allah ﷺ yisukuje ikuye mu ndobo y'iriba rya Buda'a, isuka ibyari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yisukuje ikuye mu ndobo y'iriba rya Buda'a, isuka ibyari bisigaye n'amacandwe yayo mu iriba kandi inywa ku mazi yaryo; mu gihe cyayo abarwayi baruhagirwaga, abantu bavuga bati: "Mubogeje amazi ya Buda'a", maze bagakira nk'aho babohowe ku ngoyi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 118 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1243. Ubwo Abasangirangendo batakaga inyota, Intumwa ya Allah ﷺ yasabye igisororo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abasangirangendo batakaga inyota, Intumwa ya Allah ﷺ yasabye igisororo kinini (uss), itegeka ko hasukwamo amazi make, ishyiramo urutoki rwayo (ikiganza) maze ivuga iti: "Nimufate amazi"; Jabir yabonye amazi avubuka nk'amasoko hagati y'intoki zayo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 60 (Arzî mucizeler, cemâdât: parmakları arasından suyun kaynaması)

1244. Mu rugendo Intumwa ya Allah ﷺ yasigayemo inyuma hamwe n'abagabo umunani na Anas...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo Intumwa ya Allah ﷺ yasigayemo inyuma hamwe n'abagabo umunani na Anas nyuma y'ingabo yari yohereje kurwanya ababangikanyamana (arimo Abu Bakr), yasize ikiganza cyayo ku mazi yari mu gikoresho gito cyo kwisukuza (mida'a) maze isaba umugisha, nuko abantu icyenda barayisukuza; hanyuma irabaza iti: "Nyir'iki

gikoresho ni nde?", maze abantu bose banywa kuri icyo gikoresho kimwe, bashora amatungo yabo kandi buzuza ibikoresho byabo.

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 68-69 (Su bereketi: Enes'ten buna benzer başka hadis)

1245. Intumwa ya Allah ﷺ yaciriye amacandwe mu iriba ry'umunyu ryumye ry'ubwoko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yaciriye amacandwe mu iriba ry'umunyu ryumye ry'ubwoko bwatakaga uburyohe bw'umunyu bw'amazi yabo, maze amazi meza avubuka mu iriba; ba nyiraryo babibaraga nk'ishema kuva ku gisekuruza kugera ku kindi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 28-29 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1246. Mu rugendo, ubwo Abasangirangendo, bari bagiye gupfa bazize inyota...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo Abasangirangendo, bari bagiye gupfa bazize inyota, batakambaga, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Oya; Umwami wanjye ari kumwe nanjye, kandi namwiringiye", maze itegeka ko igikoresho gishyirwamo amazi make adashobora guhaza n'umugabo w'intege nke; ubwo yashyiragamo ikiganza cyayo, amazi yavubutse hagati y'intoki zayo; ibihumbi byaranyoye birahaga, maze iravuga iti: "Ndamya ko ndi Intumwa ya Allah by'ukuri."

Igihe cy'i Madina, igitero (isoko ntirivuga izina ryabyo)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 75 (2. bâb, fasl: bazı mucizelerinin beyanı)

1247. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye umuturage wo mu butayu, wari watatse ko amazi y'iriba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye umuturage wo mu butayu, wari watatse ko amazi y'iriba ryabo yagabanutse, ibuye rimwe cyangwa abiri yari yasizeho n'imitwe y'intoki zayo, maze ivuga iti: "Jugunya iri mu iriba"; ubwo ibuye ryajugunywagamo, amazi yavubutse agera ku munwa w'iriba.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 491 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

1248. Ubwo Jabir yatakaga amazi asharira (y'umunyu) y'iriba rye n'inyota, Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Jabir yatakaga amazi asharira (y'umunyu) y'iriba rye n'inyota, Intumwa ya Allah ﷺ yakarabye ibirenge byayo mu ibesani y'amazi maze itegeka ko ayo mazi asukwa mu iriba, nuko amazi y'iriba araryoha.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 507 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

1249. Intumwa ya Allah ﷺ yaciriye amacandwe mu iriba amazi yaryo yari yagabanutse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yaciriye amacandwe mu iriba amazi yaryo yari yagabanutse (iriba ritakoreshwaga), maze amazi arasesekara ku buryo yashoboraga kuvomwa nta ndobo cyangwa umugozi.

Igihe cy'i Madina

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 103 (fasl fî mu'cizât ef'âlihî)

1250. Ku "Munsi wa Mida'a", amazi yarazamutse arasesekara ubwo Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku "Munsi wa Mida'a", amazi yarazamutse arasesekara ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashyiraga ikiganza cyayo mu gikoresho cyo kwisukuza cyazanywe; abantu ibihumbi umunani bisukuje kuri yo, baranywa, bashora amatungo yabo kandi buzuza ibikoresho byabo.

Igihe cy'i Madina, igitero; itariki itazwi

ISOKO Tabersî, el-İhticâc (thk. M. Bâkır el-Hursân, Necef: Matbaatü'n-Nu'mân 1386/1966), c. 1, s. 325 (İhticâcü Emîri'l-mü'minîn ale'l-Yehûd min ahbârihim... fî mu'cizâti'n-Nebî)

1251. Mu rugendo, ubwo amazi yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yohereje Ali ku rutare...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo amazi yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yohereje Ali ku rutare maze imubwira kuvuga ati: "Ndi intumwa y'Intumwa ya Allah; sohoka mazi"; amazi yatembeye mu bikomerezwa by'urutare nk'imoko z'ingamiya, maze ingabo ziranywa, zishora amatungo yazo kandi zirisukuza.

Igihe cy'i Madina, igitero; itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 42, no. 1/1 (fasl: âyâtühû fi'l-miyâh)

1252. Mu rugendo Intumwa ya Allah ﷺ yasabye Ali igikoresho (tawr), ishyiramo ikiganza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo Intumwa ya Allah ﷺ yasabye Ali igikoresho (tawr), ishyiramo ikiganza cyayo cy'iburyo hamwe n'ikiganza cya Ali, maze ubwo yavugaga iti "Vubuka", amazi yavubutse hagati y'intoki zayo.

Igihe cy'i Madina, igitero; itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 42, no. 2/2 (fasl: âyâtühû fi'l-miyâh)

1253. Mu rugendo, ubwo Ali, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje gushaka amazi, yabonaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo Ali, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje gushaka amazi, yabonaga ibyondo gusa mu iriba, yatumye bazana kuri ibyo byondo, (irabisengera) kandi itegeka ko bijugunywa mu iriba, maze amazi arazamuka

arasesekara.

Igihe cy'i Madina, igitero; itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 43, no. 4/4 (fasl: âyâtühû fi'l-miyâh)

1254. Mu rugendo, ubwo amazi yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yatumye al-Bara ibn Azib...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo amazi yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yatumye al-Bara ibn Azib azana igikoresho gito (tawr) maze ishyiramo ikiganza cyayo hamwe n'ikiganza cya al-Bara; amazi yaravubutse, maze ingabo n'amatungo banywa barahaga (byavuzwe na al-Bara).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 38 (Bâb 7: mübarek uzuvlarının bereketi, yiyecek ve içeceğin çoğalması)

1255. Mu nzira bagaruka bava mu rugendo, ubwo ubwoko amariba yabwo yakamaga mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira bagaruka bava mu rugendo, ubwo ubwoko amariba yabwo yakamaga mu mpeshyi bwasabaga Intumwa ya Allah ﷺ gusenga, yaciriye amacandwe mu mariba yabo, maze amazi aravubuka ariyongera kugeza indiba yayo itabasha kugaragara; ubwo Musaylima Umunyabinyoma yabyumvaga, yaciriye amacandwe mu iriba ryari rifite amazi make, maze iryo riba rikama burundu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 234, 238-239 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

29 · Igihe cy'i Madina, itariki itazwi: amasengesho yo gusaba imvura

1256. Intumwa ya Allah ﷺ yasohotse ijya aho basengera mu gihe cy'amapfa isaba imvura...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasohotse ijya aho basengera mu gihe cy'amapfa isaba imvura; imvura yaguye cyane mbere y'uko inasubira mu musigiti, maze iramwenyura ubwo abantu birukaga bashaka aho bugama (byavuzwe na Aisha).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yo gusaba imvura

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.600; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 277; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Yağmur Dualarının Sayısı ve Çeşitleri" (kitabın dipnotu: Ebu Dâvud, Sünen, c:1, s:304; Hâkim, Müstedrek, c:3, s:328); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd (Âişe) — satırdaki künye; Canan K3055 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3055, c./s. 9/366-367]

1257. Ubwo, mu isengesho ryo gusaba imvura, Abu Lubaba yavugaga ati: "Imbuto z'itende..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo, mu isengesho ryo gusaba imvura, Abu Lubaba yavugaga ati: "Imbuto z'itende ziri ku mbuga yo kuzanikaho", Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iti: "Reka imvura igwe kugeza ubwo Abu Lubaba azaziba umuyoboro w'imbuga ye yo kwanikaho akoresheje umwitero we wo hasi", kandi byabaye neza neza bityo.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yo gusaba imvura

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.600; web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 580; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 92 — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – istiskā; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 277; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 55; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 90, hadis no. 74/5; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Yağmur Dualarının Sayısı ve Çeşitleri" (kitabın dipnotu: Ebu Nuaym, Delâilü'n-nübüvve, c:2, s:450)

1258. Nyuma y'umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ kuri Mudar, ubwo Ka'b ibn Murra yavugaga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ kuri Mudar, ubwo Ka'b ibn Murra yavugaga ati: "Ubwoko bwawe burarimbuka; busabire", yasabye imvura, maze imvura iragwa mbere y'uko umunsi wa Gatanu umwe ushira.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 44, Kâ'b b. Mürre'nin gelişi bâbı — satırdaki künye

1259. Ubwo umuturage wo mu butayu yasobanuraga amapfa mu gisigo agasaba imvura...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umuturage wo mu butayu yasobanuraga amapfa mu gisigo agasaba imvura, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iri ku ruhimbi iti: "Mana yanjye, duhe imvura, imvura itabara...", maze imvura iragwa ako kanya; umugabo wo muri Kinana yahise asoma igisigo aciye amarenga ku murongo wa Abu Talib uvuga kuri "ufite isura nziza uwo imvura isabwa mu bicu ku bw'isura ye", maze iravuga iti: "Niba hari umusizi wavuze neza, nawe wavuze neza."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 91 — Delâilü'n-nübüvve: semâvî mucizeler – istiskā

1260. Muri urwo rugendo nyine, ubwo bahagurukaga, imvura yaraguye maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Muri urwo rugendo nyine, ubwo bahagurukaga, imvura yaraguye maze Abasangirangendo banywa amazi y'imvura; ubwo abagabo batatu bazaga maze babiri bakicara mu gihe umwe yateraga umugongo akagenda, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iby'imimerere yabo iti: "Umwe yagize isoni imbere ya Allah, na Allah agira isoni imbere ye; undi yahindukiriye ukwicuza, na Allah yakira ukwicuza kwe; undi yateye umugongo, na Allah amutera umugongo."

Usfan, igitero muri Tihama (itariki itazwi)

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 115 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması – azıkların toplanması

1261. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti "Allahu akbar" inshuro eshatu mu musigiti mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti "Allahu akbar" inshuro eshatu mu musigiti mu gitondo cya kare maze isenga iti: "Mana yanjye, duhe imvura; duhe amavuta y'inka, amata, ibinure n'inyama"; nubwo nta gicu cyari mu kirere, umuyaga n'umukungugu byarazamutse, ibicu biraterana imvura iragwa, maze uwo mwaka amavuta, amata n'inyama biba byinshi cyane ku buryo byamenekaga mu nzira (byavuzwe na Abu Umama).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 276 (duaların kabulündeki mucizeler: yağmur duaları)

1262. Mu rugendo, ubwo hatabonekaga amazi yo kwisukuza, Intumwa ya Allah ﷺ yarasenze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo hatabonekaga amazi yo kwisukuza, Intumwa ya Allah ﷺ yarasenze, maze imvura iragwa kugeza abantu n'amatungo banyoye barahaga (byavuzwe na al-Rubayyi bint Mu'awwidh).

Igihe cy'i Madina, mu gitero (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 277 (duaların kabulündeki mucizeler: yağmur duaları)

1263. Ku bw'umuturage wo mu butayu watatse amapfa, Intumwa ya Allah ﷺ yazamutse ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku bw'umuturage wo mu butayu watatse amapfa, Intumwa ya Allah ﷺ yazamutse ku ruhimbi maze, imaze gushima Allah, isaba imvura; imvura yaraguye, kandi abaturutse impande zose baravuze bati: "Twahawe ubuzima" (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 277 (duaların kabulündeki mucizeler: yağmur duaları) — Canan K3054 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6364, c./s. 17/79; no. 3054]

1264. Mu gihe cy’inzara, Intumwa ya Allah ﷺ yasohotse i Madina ijya i Baqi al-Gharqad...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe cy’inzara, Intumwa ya Allah ﷺ yasohotse i Madina ijya i Baqi al-Gharqad yambaye igitambaro cy’umukara ku mutwe, yishingikirije umuheto w’Abarabu kandi yerekeye i Qibla, isenga raka ebyiri mu ijwi riranguruye (hamwe na Sura al-Takwir na Sura al-Duha) kandi ikora isengesho rirerire ryo gusaba imvura; ikirangiza, imvura yaguye cyane ku buryo abantu bibazaga uko bari bugere mu ngo zabo, amatungo arazanzamuka kandi ubutaka buhinduka icyatsi kibisi (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 278 (duaların kabulündeki mucizeler: yağmur duaları)

1265. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yasabaga imvura iri ku ruhimbi, Ibn Umar yitegereje...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yasabaga imvura iri ku ruhimbi, Ibn Umar yitegereje mu maso hayo maze yibuka igisigo cya Abu Talib kigira kiti: “Umwiza uwo imvura isabwa mu bicu ku bw’isura ye, ubuhungiro bw’imfubyi, umurinzi w’abapfakazi” (ubuhamya bw’ukwakirwa kw’amasengesho yayo yo gusaba imvura).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 47-48 (Yağmur gecikince ümmeti için Rabbinden yağmur istemesi ve duasının kabulü) — satırdaki künye

1266. Ubwo bahagararaga mu kibaya kitagira amazi cy’ubutaka bworoshye kandi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo bahagararaga mu kibaya kitagira amazi cy’ubutaka bworoshye kandi ababangikanyamana bari bafashe amariba mbere, Abayisilamu bagize inyota, maze zimwe mu ndyarya zivuga ziti: “Iyo aba ari umuhanuzi, aba yasabiye abantu be amazi nk’uko Musa yabikoze”; abyumvise, Intumwa ya Allah ﷺ yarambuye ibiganza byayo irasenga, ivuga imiterere y’igicu; mbere y’uko ibiganza byayo bimanuka, igicu cyabatwikiriye muri buri miterere yavuze, imvura iragwa, umwuzure wuzura ikibaya maze buri wese aranywa arahaga (inkuru ya Aisha bint Sa’d ikuye kuri se Sa’d ibn Abi Waqqas).

Igihe cy’i Madina, mu gitero (itariki itazwi)

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. Mustafa Abdülkādir Atâ, Beyrut: Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1408/1988; tek cilt), s. 353 (Ebvâbü mu'cizâtih, 32. bâb: dualarının kabulü)

1267. Intumwa ya Allah ﷺ yarahagurutse mu gihe yari yicaye nk’aho isuhuzanya n’umuntu...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yarahagurutse mu gihe yari yicaye nk’aho isuhuzanya n’umuntu utagaragara mu ntoki, hanyuma iravuga iti: “Isma’il, umumarayika w’imvura, yasabye Umwami we uruhushya maze aransuhuza; nasabye imvura, maze ayisezeranya ku munsi runaka w’ukwezi runaka”; indyarya zanditse uwo munsi ziranegura; kuri uwo munsi, nubwo hari hashyushye cyane, yategetse Ali kureba mu kirere maze imwereka igicu kingana n’ingabo, nuko imvura iragwa cyane.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 15, 115 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

1268. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko uruhimbi ruzanwa hanze maze isabira ubwoko...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko uruhimbi ruzanwa hanze maze isabira ubwoko bwatakaga amapfa, abantu bavuga bati “Amin”; Jibril yaramanutse ayibwira ko imvura yasezeranyijwe ku munsi runaka ku isaha runaka; kuri iyo saha umuyaga wazanye ibicu maze imvura y’umuvumbi iragwa; ubwo bagarukaga batinya kurohama, yabategetse gusenga bati: “Mana yanjye, hiruhande rwacu atari kuri twe”, maze imvura igenda mu bikikije (byavuzwe na Ruzayq).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 21-22 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

1269. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye abayisabaga imvura iti: “Ejo imvura izagwa”; bukeye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye abayisabaga imvura iti: “Ejo imvura izagwa”; bukeye bwaho mu gitondo, ubwo ikirere cyari gikeye nk’ikirahuri, umuntu yavuze ati: “Ibyo wavuze ejo biri he?”, maze igicu kirazamuka cyuzura ibibaya; ubwo kuri iyi nshuro bavugaga bati: “Yikureho”, icyo gicu cyigiriye iburyo n’ibumoso hamwe n’isengesho rigira riti: “Mana yanjye, hiruhande rwacu atari kuri twe.”

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 105 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1270. Imigati mike y’ingano za sayiri ya Umm Sulaym yahagije abantu 70-80 mu nzu ya Abu Talha

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imigati mike y’ingano za sayiri ya Umm Sulaym yahagije abantu 70-80 mu nzu ya Abu Talha.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.543; İbn Kesîr s.39; 19. Mektup listesi (183.txt) no.64, 124; 1000 Mucize no.30 (s.43); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3578; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14119-14122; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 105 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması – Ebû Talha'nın evi; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 76-77; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 507-508; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 81-87; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 279; Buhârî, Menâkıb, no 3578; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 26, 36; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 90; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıb 25 (3578), Et'ime 6, 48; Müslim, Eşribe 142-143 (2040)

1271. Mu rugendo rwatekererejwe na Abd al-Rahman ibn Abi Bakr, abagabo 130 bariye...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwatekererejwe na Abd al-Rahman ibn Abi Bakr, abagabo 130 bariye kuri sa’ imwe y’ifu n’umwijima w’intama imwe, maze ibisigaye bihekwa ku ngamiya.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO İbn Kesîr s.47; 19. Mektup listesi (183.txt) no.61, 122; 1000 Mucize no.256 (s.229); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 113 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 80; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 94; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 280; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Hibe 28, Et'ime 6 (2618); Müslim, Eşribe 175 (2056)

1272. Ibiryo byahawe abashyitsi bo mu Bantu ba Suffa mu nzu ya Abu Bakr byiyongereye...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ibiryo byahawe abashyitsi bo mu Bantu ba Suffa mu nzu ya Abu Bakr byiyongereye bivuye hasi uko byaribwaga, kugeza ubwo byabaye inshuro eshatu.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.559; İbn Kesîr s.45; 1000 Mucize no.38 (s.50); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3581; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 112 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 84; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 93; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3581, 602; Müslim 2057

1273. Amatsinda y’icumi na cumi yariye ku gisorori kimwe cy’ibiryo kuva mu gitondo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amatsinda y’icumi na cumi yariye ku gisorori kimwe cy’ibiryo kuva mu gitondo kugeza saa sita; “byongerwaga bivuye mu ijuru” (byavuzwe na Samura).

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO İbn Kesîr s.45; 19. Mektup listesi (183.txt) no.66, 126; 1000 Mucize no.41 (s.53); web: Tirmizî, Menâkıb, bâb fî âyâti isbâti nübüvveti'n-nebî, no. 3625; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 112 — Delâilü'n-nübüvve:

yemeğin çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 8. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 79; ayrıca: Tirmizî, Menâkıb, no 3625; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 92; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 281; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb (3625)

1274. Abantu ba Suffa bose na Abu Hurayra banyoye barahaga bavuye ku gisorori kimwe cy'amata, kandi hasigara n'andi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abantu ba Suffa bose na Abu Hurayra banyoye barahaga bavuye ku gisorori kimwe cy'amata, kandi hasigara n'andi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.557; İbn Kesîr s.35; 19. Mektup listesi (183.txt) no.133, 146; 1000 Mucize no.29 (s.40); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 102 — Delâilü'n-nübüvve: sütün çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 16. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 80-81; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 73; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 296; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 48-49, no. 15/4; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Rikāk 17 (6452); Tirmizî, Sıfatü'l-Kıyâme 36 (2477)

1275. Urushyi rw'imbuto z'itende mu mufuka wa Abu Hurayra rwahawe umugisha binyuze mu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Urushyi rw'imbuto z'itende mu mufuka wa Abu Hurayra rwahawe umugisha binyuze mu isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ kandi ntirwashize imyaka myinshi, kugeza ku rupfu rw'ubuhamya rwa Uthman.

Isengesho: Igihe cy'i Madina; ingaruka zacyo zikomeza kugeza AH 35

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.565; İbn Kesîr s.50; 19. Mektup listesi (183.txt) no.132; 1000 Mucize no.44 (s.55); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 117 — Delâilü'n-nübüvve: Ebû Hüreyre'nin dağarcığı; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 15. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 84-85; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 102-104; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 284-285; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 18, 29; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 55; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menakıb (3838) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5597, c./s. 15/448-449]

1276. Uruhu rw'amavuta y'inka ayunguruye rwa Umm Malik rwabonekaga rwuzuye amavuta...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Uruhu rw'amavuta y'inka ayunguruye rwa Umm Malik rwabonekaga rwuzuye amavuta igihe cyose abana be basabaga ikintu cyo kurisha umugati wabo; rwahagaze ubwo yarukamuraga ("Iyo utaba wararukamuye, ruba rwaramaze iteka").

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO İbn Kesîr s.37; 19. Mektup listesi (183.txt) no.140; 1000 Mucize no.43 (s.54), no.311 (s.288); web: Müslim, Fezâil, bâbün fî mu'cizâti'n-nebî, no. 2280; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 104 — Delâilü'n-nübüvve: yağın çoğalması; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 89; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 78-79, 105; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 283; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 121; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezâil 8 (2280)

1277. Uruhu rw'amavuta rwa Umm Sharik rwari rurimo ubusa rwuzuye amavuta

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Uruhu rw'amavuta rwa Umm Sharik rwari rurimo ubusa rwuzuye amavuta.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.581; 1000 Mucize no.346 (s.330); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 104 — Delâilü'n-nübüvve: yağın çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 32, Devs heyeti bâbı; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 78; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 235, 239; c. 18, s. 26, 36; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 25; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 90

1278. Uruhu rw'amavuta rwatanzwe nk'impano na Umm Aws al-Bahziyya rwahawe umugisha

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Uruhu rw'amavuta rwatanzwe nk'impano na Umm Aws al-Bahziyya rwahawe umugisha.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO 1000 Mucize no.310 (s.287); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14128; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 104 — Delâilü'n-nübüvve: yağın çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 89; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 77-78

1279. Umuryango w'umugabo umwe wariye igihe kirekire kuri kimwe cya kabiri cya wasq...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umuryango w'umugabo umwe wariye igihe kirekire kuri kimwe cya kabiri cya wasq y'ingano za sayiri Intumwa ya Allah ﷺ yamuhaye; zashize ubwo bazipimaga ("Iyo mutaba mwarazipimye, muba mwarakomeje kuzirya").

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.65, 125, 137; 1000 Mucize no.42 (s.54); web: Müslim, Fezâil, bâbün fî mu'cizâti'n-nebî, no. 2281; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14131; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 104 — Delâilü'n-nübüvve: yağın çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 86; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 79, 105; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 37; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 90; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezâil 3 (2281)

1280. Ingano za sayiri zari ku kabati ka Aisha ntizashize igihe kirekire, maze zishira ubwo yazipimaga

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ingano za sayiri zari ku kabati ka Aisha ntizashize igihe kirekire, maze zishira ubwo yazipimaga.

Nyuma ya AH 11

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.570; 1000 Mucize no.45 (s.57); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 86; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 105; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (Hz. Âişe)

1281. Umwenda munini wa se wa Jabir w'umuhamya wishyuwe uvanywe mu mbuto z'itende nke...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umwenda munini wa se wa Jabir w'umuhamya wishyuwe uvanywe mu mbuto z'itende nke nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ izenguruka imbuga yo guhuriraho imyaka igasenga, maze imbuto z'itende ziriyongera.

AH 3–4 (nyuma ya Uhud)

ISOKO İbn Kesîr s.49; Beyhakî, Delâil c.4 s.470; 19. Mektup listesi (183.txt) no.131; 1000 Mucize no.88 (s.63), no.886 (s.739); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3580; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 116 — Delâilü'n-nübüvve: hurmanın çoğalması; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 14. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 87; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 101; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 276; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Facts and Details, "Miracles

of Muhammad"; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 31-32, 42; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 154-155; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 117; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 52, no. 20/9; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Câbir b. Abdullah'ın Hurma Mahsulünün Bütün Borçlarını Ödeyecek Kadar Bereketlenişi" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:3, s:373, 391; Buhârî, Sahîh, c:3, s:21, 84, 89, 199); Kütüb-i Sitte: Buharî, Büyu 51, İstikraz 8, 9, 18, Sulh 13, Vesaya 36, Menakıb 25; Megazî 18; Nesaî, Vesaya 4; Ebu Davud, Vesaya 17 (2884) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5599, c./s. 15/453-454]

1282. Ifunguro rito rya Fatima (igisorori cy'inyama n'umugati) ryahagije, binyuze mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ifunguro rito rya Fatima (igisorori cy'inyama n'umugati) ryahagije, binyuze mu isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ, umuryango wose n'abaturanyi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.564; 19. Mektup listesi (183.txt) no.129, 138; 1000 Mucize no.249 (s.219); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 111 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması – Fâtıma'nın evi; Questions on Islam, "The Miracles Concerning the Increase in Food and Drink"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 82-83; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 91

1283. Izindi nkuru ku kwiyongera kw'ibiribwa (igice rusange)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Izindi nkuru ku kwiyongera kw'ibiribwa (igice rusange).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO İbn Kesîr s.39; Beyhakî, Delâil c.4 s.577; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 255; Kütüb-i Sitte: Buharî, Megazî 29; Müslim, Eşribe 141 (2039) (örnek) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5596, c./s. 15/447-448; no. 5597, c./s. 15/448-449]

1284. Ubwo umushyitsi yazaga kandi nta kintu cyo kumuzimanira gihari, intama yokeje...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umushyitsi yazaga kandi nta kintu cyo kumuzimanira gihari, intama yokeje yaje nk'impano nyuma y'isengesho rigira riti: "Mana yanjye, turagusaba mu buntu Bwawe n'impuhwe Zawe."

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.587; İbn Kesîr s.51; 1000 Mucize no.131 (s.108), no.273 (s.250); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 279; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 108

1285. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Allah aguhe umugisha", ku ma-dinar al-Miqdad yatoraguye, n'umugisha wayo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Allah aguhe umugisha", ku ma-dinar al-Miqdad yatoraguye, n'umugisha wayo.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by'ibiryo n'umugisha

ISOKO 1000 Mucize no.173 (s.150); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 283; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvud, İmâret 40 (3087); İbnu Mâce, Lukata 3 (2508) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2032, c./s. 7/378]

1286. Inyama y’intama yoherejwe na Mas’ud ibn Khalid ihawe umugisha

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inyama y’intama yoherejwe na Mas’ud ibn Khalid ihawe umugisha.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO 1000 Mucize no.305 (s.282); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14130; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 83

1287. Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro eshatu zikurikiranya “ukuboko kw’imbere”...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro eshatu zikurikiranya “ukuboko kw’imbere” kw’intama yatetswe, kandi iravuga iti: “Iyo uba wacecetse, uba wampaye nyinshi nk’uko nabisabaga” (Abu Rafi).

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO 1000 Mucize no.112 (s.89); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 577; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü kavlihî nâvilni'z-zirâ', no 14133-14135; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 377; c. 2, s. 92; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 111-113

1288. Inyama Umm Salama yabitse aho kuyiha umukene wasabirizaga yahindutse ibuye

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inyama Umm Salama yabitse aho kuyiha umukene wasabirizaga yahindutse ibuye.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.68; 1000 Mucize no.170 (s.149), no.297 (s.274); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 178-179

1289. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashyiraga mu kanwa kayo inyama y’intama yafashwe nta...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashyiraga mu kanwa kayo inyama y’intama yafashwe nta ruhushya rwa nyirayo, yavuze iti: “Iyi nyama irambwira ko yafashwe nta ruhushya.”

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.78; 1000 Mucize no.393 (PDF s.387); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 176; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 252; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 318; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd (İbn Kesîr'in naklettiği metin)

1290. Ikuzo ry’ibiryo byari mu kiganza cy’Intumwa ya Allah ﷺ mu gihe byaribwaga...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ikuzo ry’ibiryo byari mu kiganza cy’Intumwa ya Allah ﷺ mu gihe byaribwaga ryumviswe n’Abasangirangendo (byavuzwe na Ibn Mas’ud).

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza by’ibiryo n’umugisha

ISOKO Beyhakî, Delâil c.3 s.250; Beyhakî, Delâil c.4 s.520; İbn Kesîr s.30; 1000 Mucize no.94 (s.69); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3579; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 575 ve 578; İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6493; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 98 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 70; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 64-65, 135, 419, 445, 135; Buhârî, Menâkıb, no 3579; Tirmizî, Menâkıb, no 3633; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Facts and Details, “Miracles of Muhammad”; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 379; c. 17, s. 379-380;

Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 47; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 80; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25; Tirmizî, Menakıb 14 (3637); Nesâî, Taharet 61 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5594, c./s. 15/445]

1291. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yatumiwe mu ibanga ku ifunguro nyina wa Jabir yari...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yatumiwe mu ibanga ku ifunguro nyina wa Jabir yari yatetse, yazanye n'abagabo mirongo itanu; buri wese, yinjizwa icumi ku icumi, yariye arahaga, kandi ibiryo bisigara uko byari biri.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.893 (s.743); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14123; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 82

1292. Intumwa ya Allah ﷺ yaziritse kandi ikama intama imwe rukumbi Khabbab ibn...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yaziritse kandi ikama intama imwe rukumbi Khabbab ibn al-Aratt, wari wagiye mu rugendo, yari yasigiye umuryango we, yuzuza igikoresho kingana n'icyo bavugiramo igiponde; umuryango n'abaturanyi baranyoye, maze ubwo Khabbab yagarukaga akayikama ubwe, amata yasubiye uko yari ari mbere.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.538; 1000 Mucize no.307 (s.283); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü bereketihî fi'l-leben, no 14139; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 102 — Delâilü'n-nübüvve: sütün çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 99; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 74; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 383; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 104

1293. Nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ n'Abasangirangendo bayo barya bagahaga ku mbuto...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ n'Abasangirangendo bayo barya bagahaga ku mbuto z'itende ijana yahawe kubera kuvomerera umurima w'Umwansari, yasubije uwo mugabo imbuto z'itende ijana.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.888 (s.740)

1294. Ibiryo byasigaye mu nzu ya Abu Bakr bijyanywe ku Muhanuzi ﷺ, maze abahagarariye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ibiryo byasigaye mu nzu ya Abu Bakr bijyanywe ku Muhanuzi ﷺ, maze abahagarariye cumi n'ababiri b'ubwoko bufitanye amasezerano, hamwe n'abagabo bose buri umwe yari afite, barya kuri iyo sahani imwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.39 (s.50); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3581, 602; Müslim 2057

1295. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Umar kugaburira abantu 440 baje basaba ibiryo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Umar kugaburira abantu 440 baje basaba ibiryo; nubwo buri wese yafashe uko akeneye mu kirundo cy'imbuto z'itende cyari mu cyumba cya Umar, imbuto z'itende ntizagabanutse na gato.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.90 (s.65), no.272 (s.249); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 113; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvud (Dükeyn b. Saîd el-Müzenî) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 407, c./s. 3/178]

1296. Intumwa ya Allah ﷺ yajyanye iwayo umugabane wayo w'abashyitsi bari bateraniye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yajyanye iwayo umugabane wayo w'abashyitsi bari bateraniye mu musigiti, ibanza gusogongera isupu nke n'ikinyobwa gito Aisha yari yarateganyirije gucishaho umunsi (iftar) maze ibibazanira hamwe na "Bismillah", kandi birahagije abo bashyitsi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.168 (s.146); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 82

1297. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Bilal gusukamo igikoresho cy'amavuta y'inka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Bilal gusukamo igikoresho cy'amavuta y'inka ayunguruye cyazanywe na Umm Malik al-Ansariyya no kukimusubiza; Umm Malik yasanze igikoresho cyongeye kuzura, maze iravuga iti: "Uyu ni umugisha Allah yaguhaye nk'inyiturano y'ineza yawe."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.169 (s.148); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14127; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 89

1298. Nadla ibn Amr al-Ghifari, wamukamiye, yanyuzwe n'igikoresho kimwe cy'amata...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nadla ibn Amr al-Ghifari, wamukamiye, yanyuzwe n'igikoresho kimwe cy'amata nyuma ye, nubwo mbere yashoboraga kunywa birindwi kandi ntiyinyurwe.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.226 (s.202); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 86

1299. Ku bwa Nawfal ibn al-Harith ibn Abd al-Muttalib, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Nawfal ibn al-Harith ibn Abd al-Muttalib, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yashyingiye, yatangije umwambaro wayo w'ibyuma kwa Umuyahudi binyuze kuri Abu Rafi na Abu Ayyub ngo ihabwe sa' mirongo itatu z'ingano; zarariwe igice cy'umwaka, nyamara ubwo zipimwaga ntizari zagabanutse, maze ivuga iti: "Iyo mutaba mwarazipimye, muba mwaraziriyeho ubuzima bwanyu bwose."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.254 (s.227); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 86; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 106

1300. Ubwo Abasangirangendo bavugaga bati: “Turarya ariko ntiduhaga”, Intumwa ya...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abasangirangendo bavugaga bati: “Turarya ariko ntiduhaga”, Intumwa ya Allah ﷺ yamenye ko baryaga buri wese ukw’akwe maze ivuga iti: “Nimuteranire hamwe ku biryo byanyu kandi muvuge izina rya Allah, bizahabwa umugisha.”

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.255 (s.228); Kütüb-i Sitte: Ebu Dâvud, Et'ime 15 (3764); İbnu Mâce, Et'ime 17 (3286) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3871, c./s. 11/98]

1301. Mu gusubiza ikibazo cya Salama ibn Nufayl, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko ibiryo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gusubiza ikibazo cya Salama ibn Nufayl, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko ibiryo byari byayiturutseho mu ijuru (mu nkono ishyushye) kandi ko ibyari bisigaye byari byasubijwe hejuru mu ijuru; kandi ihanura na none ko yari igiye kubasiga vuba, ko Abasangirangendo bari kuzarimburana hagati yabo, kandi ko mbere y’Isaha hazaba imyaka ibiri ikomeye y’urupfu n’imitingito y’isi.

Igihe cy’i Madina, near itabaruka rye (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.301 (s.279); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 92-93; c. 2, s. 93; Kütüb-i Sitte (kısmen): Nesâî, Hayl 1 (6, 214-215) (kısmen) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1032, c./s. 5/75]

1302. Intumwa ya Allah ﷺ yariye, hamwe n’Abasangirangendo bayo, ku ntama imwe rukumbi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yariye, hamwe n’Abasangirangendo bayo, ku ntama imwe rukumbi Khalid ibn Abd al-Uzza, wari ufite umuryango munini cyane, yayibagiye; ibyari bisigaye byahawe Khalid n’umuryango we, bararya, kandi harasigara.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.302 (s.280); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 86

1303. Al-Miqdad ibn al-Aswad, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yacumbikiye mu nzu yayo i...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Al-Miqdad ibn al-Aswad, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yari yacumbikiye mu nzu yayo i Madina, yanyoye umugabane w’amata wari wayibikiwe maze aricuza; ubwo yatahaga agasanga igikoresho kirimo ubusa, yasenze iti: “Mana yanjye, gaburira uwo unyigaburira kandi uhe amazi uwo umpa kunywa”; al-Miqdad yasanze amabere y’ihene zari zimaze gukamwa yongeye kuzura, arazikama arayiha, maze ivuga iti: “Uyu ni umugisha umanutse uturutse mu ijuru.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.313 (s.290); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 102 — Delâilü'n-nübüvve: sütün çoğalması; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 100; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 74; Kütüb-i Sitte: Müslim 2055

1304. Mu rugendo Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukanye n'abagabo magana ane, ubwo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukanye n'abagabo magana ane, ubwo bahagararaga ahantu hatagira amazi, ihene ifite amahembe abiri yaraje ihagarara imbere yayo; yarayikamye, maze yo n'Abasangirangendo bayo bose banywa barahaga; yabwiye Nafi iti: "Yizirike, nubwo ntatekereza ko uzashobora kuyigumana"; iyo hene yazimiye nijoro, maze iravuga iti: "Uwayizanye yayitwaye."

Mu rugendo, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.332 (s.308), no.899 (s.746); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 103 — Delâilü'n-nübüvve: sütün çoğalması; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 98; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 75; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 297

1305. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mabere no ku migongo y'ihene z'umushumba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mabere no ku migongo y'ihene z'umushumba w'imfubyi Abu Qirsafa, zari zarananutse kandi zitagira amata, maze irasenga, nuko ihene zirabyibuha n'amabere yazo yuzura amata; maze nyina wa Abu Qirsafa na nyina wabo binjira muri Isilamu kubera ibyo.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.342 (s.328); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 99

1306. Intumwa ya Allah ﷺ yashyingiye Umm Sharik kuri Zayd maze itegeka ko bahabwa sa'...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashyingiye Umm Sharik kuri Zayd maze itegeka ko bahabwa sa' mirongo itatu z'ingano hamwe n'amagambo agira ati: "Murye kandi ntimupime"; nubwo zaririweho, ubwo zapimwaga nyuma yaho, izo ngano ntizari zagabanutseho na gato kuri sa' mirongo itatu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.345 (s.330); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 104 — Delâilü'n-nübüvve: yağın çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 88; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 78

1307. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse umusore wayikoreraga kuzana urutugu (ukuboko...)

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse umusore wayikoreraga kuzana urutugu (ukuboko kw'imbere) rw'intama imwe yari yabaze inshuro eshatu zikurikiranya; ubwo yasabaga urwa kane, uwo musore yavuze ati: "Wabaze intama imwe, kandi nazanye intugu eshatu", maze iravuga iti: "Iyo uba wacecetse, uba wazanye ibyo nasabaga."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.885 (s.739); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü kavlihî nâvilni'z-zirâ', no 14136; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 92

1308. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye imbuto z'itende ebyiri kuri buri umwe zivuye ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye imbuto z'itende ebyiri kuri buri umwe zivuye ku isahani y'imbuto z'itende Abu Hurayra n'itsinda ry'Abasangirangendo bari baje ku musigiti kubera inzara, maze ivuga iti: "Murye izi kandi munywe amazi nyuma yazo; zirabahagije uyu munsi."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.889 (PDF s.744); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 84

1309. Ku bw'umuhungu w'imfubyi wasabye ibiryo bya mushiki we w'imfubyi na nyina...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bw'umuhungu w'imfubyi wasabye ibiryo bya mushiki we w'imfubyi na nyina w'umupfakazi, Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye imbuto z'itende makumyabiri n'imwe zazanywe zivuye mu mazu y'abagore bayo maze ivuga iti: "Indwi ni izawe, indwi ni iza nyoko n'indwi ni iza mushiki wawe; murye imwe mu gitondo n'imwe nimugoroba", maze izo mbuto z'itende zirabahagije.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.890 (s.742); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 86-87

1310. Intumwa ya Allah ﷺ yashyize intoki zayo mu isahani y'ibiryo bifite imbuto...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashyize intoki zayo mu isahani y'ibiryo bifite imbuto z'itende Abu Hurayra yazanye avuye mu mazu y'abagore bayo maze ivuga iti: "Murye hamwe na Bismillah", nuko abari mu musigiti bose yari yahamagaye barya barahaga.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.894 (s.744), no.895 (s.744); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14124; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 84

1311. Intumwa ya Allah ﷺ yatumye Abu Hurayra ahamagara Aba-Muhajirun b'abakene...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatumye Abu Hurayra ahamagara Aba-Muhajirun b'abakene barenga ijana bari bari muri Suffa; bose bariye uko bashaka bavuye ku isahani nini y'ibiryo yari yashyizwe imbere yabo barahaguruka, mu gihe isahani yagumye yuzuye nk'uko yari imeze ubwo yashyirwaga hasi, hagaragara gusa ibimenyetso by'intoki mu biryo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 7. İşaret, 9. misal (s. 170) — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14122-14123; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 81; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 36; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 90; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 89-90

1312. Fatima yatekeye inkono ifunguro rya saa sita maze yohereza Ali guhamagara...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Fatima yatekeye inkono ifunguro rya saa sita maze yohereza Ali guhamagara Intumwa ya Allah ﷺ; ku itegeko ryayo Fatima yatandukanije avana mu nkono igisorori kuri buri umwe mu bagore bayo, hanyuma ku bwayo, ku bwa Ali no ku bwe; ubwo yateruraga inkono, yari igisesekara, maze avuga ati: "Twariyeho igihe cyose Allah yashatse."

Igihe cy'i Madina, nyuma ya AH 2 (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl (yemeğin çoğalması)

1313. Intumwa ya Allah ﷺ yashashe mu isahani urushyi rw'ibiryo rwateguwe n'umugabo wo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashashe mu isahani urushyi rw'ibiryo rwateguwe n'umugabo wo mu Ba-Ansar n'umugore we maze irasenga, ivuga iti "Masha'Allah"; buri wese wajyanye na yo, wuzuye inzu, icyumba n'urugo, yarariyeho, kandi ubwo bari bamaze guhaga, mu isahani hasigaye ibiryo bingana n'ibyari birimo mbere (inkuru ya Thabit ikuye ku mugabo n'umugore b'Aba-Ansar batazwi amazina).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 15. fasıl (yemeğin çoğalması)

1314. (Ku munsi wa Ashura) Intumwa ya Allah ﷺ yajyaga icira amacandwe mu kanwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Ku munsi wa Ashura) Intumwa ya Allah ﷺ yajyaga icira amacandwe mu kanwa k'impinja zonka, kandi amacandwe yayo yarazihagizaga kugeza nijoro.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1315. Hanash ibn Uqayl yaravuze ati: "Intumwa ya Allah yampaye ikinyobwa cya sawiq..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Hanash ibn Uqayl yaravuze ati: "Intumwa ya Allah yampaye ikinyobwa cya sawiq; yanyoye icya mbere cyacyo nanjye nywa icya nyuma; kuva uwo munsi, igihe cyose nshonje numva guhaga kwacyo, igihe cyose ngize inyota numva kumara inyota kwacyo, kandi mu bushyuhe numva ubukonje bwacyo."

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1316. Intama ya Anas itanga amata menshi ku bw'umugisha w'Intumwa ya Allah ﷺ

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intama ya Anas itanga amata menshi ku bw'umugisha w'Intumwa ya Allah ﷺ.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1317. Muri urwo rugendo nyine, ubwo Abasangirangendo batakaga inzara, Intumwa ya…

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri urwo rugendo nyine, ubwo Abasangirangendo batakaga inzara, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Wenda Allah azabagaburira"; ubwo bageraga ku nkombe y'inyanja, inyanja yarazamutse ijugunya hanze ikiremwa kinini cyane, maze bakiryaho kugeza bahaze.

Mu gitero (bivugwa ko ari i Buwat), hafi AH 2 (623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.10 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 373; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 62; islamveihsan.com, "Hz. Peygamber'in Mucizeleri"; Kütüb-i Sitte: Müslim, Zühd 74 (3014)

1318. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Sa'd, umugaragu wahawe ubwigenge wa Abu Bakr, ahantu…

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Sa'd, umugaragu wahawe ubwigenge wa Abu Bakr, ahantu Sa'd yari azi ko nta hene ihari iti: "Nkamira ihene"; Sa'd yaragiye, asanga ihene ifite ibere ryuzuye arayikama; ubwo iyo hene yazimiraga mu muvundo wo guhaguruka, iravuga iti: "Ifite nyirayo."

Mu rugendo, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 103 — Delâilü'n-nübüvve: sütün çoğalması

1319. Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko uruhu rw'amavuta y'inka ayunguruye Umm Sulaym…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko uruhu rw'amavuta y'inka ayunguruye Umm Sulaym yohereje ruzanywe n'umukobwa w'umugabo we rukurwamo amavuta maze urwo ruhu rusubizwayo; Umm Sulaym yasanze uruhu rumanitse ku ruyonga rwuzuye cyane ku buryo amavuta yatonyangiraga avuyemo, maze iravuga iti: "Mbese uratangazwa n'uko Allah yakugaburiye nk'uko wagaburiye Umuhanuzi We? Rya kandi ugaburire abandi"; ayo mavuta yabaye isosi mu gihe cy'ukwezi cyangwa abiri.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 103 — Delâilü'n-nübüvve: yağın çoğalması

1320. Mu rugendo rwa Tihama, ubwo i Usfan Abasangirangendo bashakaga kubaga ingamiya…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwa Tihama, ubwo i Usfan Abasangirangendo bashakaga kubaga ingamiya zabo kubera inzara, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko impamba yari isigaye iteranyirizwa ku mwenda ku gitekerezo cya Umar maze irayisengera, nuko buri wese yuzuza ibikoresho bye (Abu Khunays al-Ghifari).

Usfan, igitero muri Tihama (itariki itazwi)

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 114 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması – azıkların toplanması

1321. Nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ igaburira Aba-Ansar itsinda ku rindi ku ntama yo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ igaburira Aba-Ansar itsinda ku rindi ku ntama yo mu rugo Jabir yari yabaze kandi agatetwa, yavuze iti: "Ntimuvune amagufa", iteranya amagufa hagati mu gisorori, ishyiraho ikiganza cyayo kandi isoma ikintu, maze intama izuka mu bapfuye irahaguruka, izunguza amatwi yayo; ubwo umugore wa Jabir yabonaga ibi, yahamije ukwemera inshuro eshatu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 109 — Delâilü'n-nübüvve: yemeğin çoğalması

1322. Intumwa ya Allah ﷺ yakiriye ubuki umugore yohereje nk'impano maze isubizayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakiriye ubuki umugore yohereje nk'impano maze isubizayo igikoresho kirimo ubusa; icyo gikoresho cyagarutse cyuzuye ubuki, kandi nubwo umuryango wariyeho amezi menshi ntibwagabanutse, ariko bwashize ubwo babusukaga mu kindi gikoresho.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât't'tan

1323. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yazaga ishonje ikabaza Safiyya iti: "Ufite ikintu?"...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yazaga ishonje ikabaza Safiyya iti: "Ufite ikintu?", habonetse mudd ebyiri z'ifu gusa zitekwa mu nkono; Aisha yakamuriye mu nkono amavuta make yari asigaye mu ruhu rwe rw'amavuta; yashyizeho ikiganza cyayo, ivuga iti "Bismillah" maze iravuga iti: "Hamagara abavandimwe bawe"; abagore bayo, hanyuma Abu Bakr, Umar n'undi mugabo umwe bariye barahaga, kandi hasigara ibiryo.

Madina, AH 7–11

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14125-14126 (8/308-309)

1324. Ku munsi hatari ikintu na kimwe mu byumba by'Intumwa ya Allah ﷺ, ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi hatari ikintu na kimwe mu byumba by'Intumwa ya Allah ﷺ, ku bw'umuturage wo mu butayu ushonje wari uje kuyibaza ikibazo, yavunguye igice kimwe cy'umugati yabonye, ishyiraho ikiganza cyayo maze iravuga iti: "Rya, yewe muturage wo mu butayu"; uwo muturage wo mu butayu yariye arahaga maze icyo gice cy'umugati kiriyongera, nuko aravuga ati: "Uri umugabo mwiza by'ukuri" (byavuzwe na Abu Hurayra).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14132 (8/310)

1325. Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro eshatu ukuboko kw'imbere kw'intama Abu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro eshatu ukuboko kw'imbere kw'intama Abu Hurayra yari yayibagiye kandi akayitetwa; ubwo Abu Hurayra yavugaga ati: "Yewe Ntumwa ya Allah, intama igira amaboko abiri gusa", yavuze iti: "Iyo uba washakishije, uba warakubonye."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hibbân, Sahîh (el-İhsân), K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6484-6485 (14/403-404)

1326. Intumwa ya Allah ﷺ yaje hamwe n'itsinda ry'Abasangirangendo ku ifunguro rito...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yaje hamwe n'itsinda ry'Abasangirangendo ku ifunguro rito Suhayb yari yayiteguriye yonyine ("N'aba na bo?", irabaza, kandi irabazana); bose bariye, maze ibiryo biriyongera.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 82 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: yemeğin çoğalması)

1327. Intumwa ya Allah ﷺ yariye, hamwe n'Abasangirangendo bagera kuri mirongo ine, ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yariye, hamwe n'Abasangirangendo bagera kuri mirongo ine, ku igufa ririho inyama (arq) n'umugati Umm Amir Asma bint Yazid yayizaniye nyuma y'uko iyobora isengesho ryo kurenga kw'izuba mu musigiti, maze ibiryo biriyongera; Asma yabikanye umufuka w'amazi yanywereyemo maze awuha abarwayi ngo banywe bakire kandi bahabwe umugisha.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 83 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: yemeğin çoğalması)

1328. Umugore w'umugabo ukennye (wo mu Ba-Ansar) utari ufite ibiryo mu rugo yazunguje...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugore w'umugabo ukennye (wo mu Ba-Ansar) utari ufite ibiryo mu rugo yazunguje urusyo rw'ikiganza rurimo ubusa kandi acana ifuru kugira ngo abaturanyi bumve, maze asenga Allah; urusyo rwazungurutse ku bwarwo maze rusuka ifu kugeza buri gikoresho cyose cyo mu nzu cyuzuye, n'ifuru yuzura umugati; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Iyo mutaba mwarateruye urusyo, ruba rwarazungurutse kugeza ku Munsi w'Urubanza."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 91 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: yemeğin çoğalması)

1329. Intumwa ya Allah ﷺ yasabye kenshi ukuboko kw'imbere (dhira) kwa Abu Ubayd, wari...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabye kenshi ukuboko kw'imbere (dhira) kwa Abu Ubayd, wari utetse inkono y'inyama ku bwayo; ubwo Abu Ubayd yavugaga ati: "Intama igira amaboko angahe?", yavuze iti: "Iyo uba wacecetse, uba wampaye ukuboko igihe cyose nabisabaga."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 91 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: yemeğin çoğalması)

1330. Ku kibazo kigira kiti: "Hari ikintu cyo mu biryo byo mu Ijuru wazaniwe?"...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Ku kibazo kigira kiti: "Hari ikintu cyo mu biryo byo mu Ijuru wazaniwe?", Intumwa ya Allah ﷺ yashubije iti: "Yego; Jibril yanzaniye harisa (halwa) ivuye mu Ijuru, kandi narayiriye."

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 93 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: yemeğin çoğalması)

1331. Ubwo umusore wajyaga azanira Intumwa ya Allah ﷺ amata avuye ku ntama za se...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umusore wajyaga azanira Intumwa ya Allah ﷺ amata avuye ku ntama za se yapfaga, yahaye se guhitamo iti: "Nubishaka, ndasenga Allah amukuzurire; cyangwa nubishaka, ihangane (azaza imbere yawe ku Munsi w'Urubanza)"; uwo mugabo yahisemo kwihangana.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 113 (Ölülerin diriltilmesi ve konuşması bâbı)

1332. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko tharid (ifunguro ry'umugati n'inyama) yazaniwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ko tharid (ifunguro ry'umugati n'inyama) yazaniwe yasingizaga Allah, maze ihereza ibyo biryo umwe ku wundi abari iruhande rwayo, bose bumva ikuzo ryabyo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 125 (Cansız varlık türlerindeki mucizeleri)

1333. Intumwa ya Allah ﷺ yasetse umugabo watangiye kurya atavuze "Bismillah" maze ku...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasetse umugabo watangiye kurya atavuze "Bismillah" maze ku ntama ya nyuma akavuga ati: "Mu izina rya Allah ku ntangiriro yacyo no ku iherezo ryacyo", maze ivuga iti: "Satani yari ari kurya hamwe na we; ubwo yavugaga izina rya Allah, Satani yarutse ibyari mu nda ye."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 153 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1334. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yatumiye umugore w'ururimi rukaze (uvuga abandi nabi)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yatumiye umugore w'ururimi rukaze (uvuga abandi nabi) ku ifunguro maze akavuga ati: "Ndasiba", yavuze iti: "Ntiwasibye" (ku munsi wa kabiri, "Wabeshye"); ku munsi wa gatatu, ubwo uwo mugore nta muntu yavugaga nabi, yavuze iti: "Uyu munsi wasibye."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 177 (Gıybet eden oruçlu kadının hâlini haber vermesi bâbı)

1335. Ubwo Abu Bakr na Umar, bari bavuze ku mugaragu wabo wasinziriye atabateguriye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abu Bakr na Umar, bari bavuze ku mugaragu wabo wasinziriye atabateguriye ibiryo bati: "Asinzira cyane", batumaga ku Ntumwa ya Allah ﷺ gusaba ikintu cyo kurisha umugati wabo, yavuze iti: "Mwariye isosi yanyu; mwariye inyama y'umuvandimwe wanyu; ndabona inyama ye hagati y'amenyo yanyu."

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 178 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1336. Ubwo bimwe mu biryo byari bishyizwe imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ byasigaraga...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo bimwe mu biryo byari bishyizwe imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ byasigaraga, yavuze iti: "Umugabo wo mu bantu bo mu Ijuru azaza muri iyi nzira maze arye ibisigaye", nuko Abdullah ibn Salam araza arabirya.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 221 (Abdullah b. Selâm'ın hâlini haber vermesi)

1337. Ubwo umugabo wo muri Banu Haritha utaragiye mu rugamba yavugaga ati: "Mfite..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo wo muri Banu Haritha utaragiye mu rugamba yavugaga ati: "Mfite ingemwe z'imikindo; ningenda, zizangirika", Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Urugamba ni rwiza kurushaho ku ngemwe zawe"; uwo mugabo yaragiye, maze agarutse asanga ingemwe ze zimeze neza kandi zikuze kurusha mbere hose (byavuzwe na Abu al-Darda).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 273 (bir adama "Gaza, hurma fidanların için daha hayırlıdır" buyurması)

1338. Mu rugendo, ubwo abasirikare bashonje basabaga uruhushya rwo kubaga ingamiya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo abasirikare bashonje basabaga uruhushya rwo kubaga ingamiya zabo bagenderaho, Umar yavuze ati: "Tuzasigara nta matungo dufite", maze ku gitekerezo cye impamba yari isigaye irateranywa (icyinshi kurusha ibindi umuntu yazanye cyari sa' y'imbuto z'itende) kandi irasengerwa; nta gikoresho na kimwe mu ngabo cyasigaye kituzuye, kandi ibiryo byari bingana n'ibyo nanone; Intumwa ya Allah ﷺ yasetse kugeza amenyo yayo yo inyuma agaragaye maze itanga ubuhamya bw'ukwemera (inkuru ya Abu Amra al-Ansari na binyuze kuri

al-Awza’i ikuye kuri al-Muttalib ibn Hantab; urugendo ntiruvuzwe izina kandi rushobora kuba ari igikorwa kimwe nk’icyo mu nkuru za Tabuk cyangwa Usfan).

Mu gihe cy’igitero, itariki itazwi (birashoboka ko ari igikorwa kimwe n’icyo mu nkuru za Tabuk, Usfan cyangwa Hudaybiyya)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 95-96 (Yiyecekleri çoğaltması: seferde yemeğin çoğalması hakkında başka bir hadis)

1339. Ijoro rimwe muri Ramadani, ubwo nta muntu wazaga imbere ngo ajyane Abantu ba...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ijoro rimwe muri Ramadani, ubwo nta muntu wazaga imbere ngo ajyane Abantu ba Suffa mu rugo gucisha umunsi (iftar) kandi ibyo bikabwirwa Intumwa ya Allah ﷺ, yatumye ku bagore bayo umwe ku wundi maze imenya ko nta biryo bihari; yasenze iti: “Mana yanjye, ndasaba mu buntu Bwawe n’impuhwe Zawe, kuko biri mu kiganza Cyawe”, maze haza intama yokeje n’imigati; Abantu ba Suffa bariye barahaga, maze iravuga iti: “Twasabye Allah ubuntu Bwe n’impuhwe Ze; ubu ni ubuntu Bwe” (byavuzwe na Wathila ibn al-Asqa).

Igihe cy’i Madina, Ramadan imwe (hafi AH 9–10, igihe Wathila yari mu Bantu ba Suffa)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 108-109 (Yiyecekleri çoğaltması: başka bir hadis (Vâsile b. el-Eska'))

1340. Mu gihe yajyaga ku isoko hamwe na Anas afite dirhamu icumi zo kugura umwitero...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe yajyaga ku isoko hamwe na Anas afite dirhamu icumi zo kugura umwitero, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse Anas guha dirhamu ebyiri umukobwa w’umuja wariraga kubera ko yari yataye dirhamu ebyiri; nyuma y’uko umwitero ugurwa dirhamu icumi, Anas yasanze neza neza dirhamu icumi zikiri mu kiganza cye.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 39 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1341. Ku bw’abakene baryamaga iruhande rw’uruhimbi mu musigiti nijoro, Intumwa ya...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bw’abakene baryamaga iruhande rw’uruhimbi mu musigiti nijoro, Intumwa ya Allah ﷺ yashyize hasi inkono irimo ibiryo bike cyane yazanywe n’umukobwa w’umuja wakoreraga abagore bayo, ibakangura icumi ku icumi maze ivuga iti: “Bismillah, murye”; bose bariye barahaga, maze ibiryo bisigaye mu nkono ibyohereza abagore bayo.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 88-89 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1342. Mu gihe yagendanaga na Salman, wari warasibye iminsi itatu ku mazi gusa, bahuye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe yagendanaga na Salman, wari warasibye iminsi itatu ku mazi gusa, bahuye n’ihene nyirayo yavugaga ko itabyara (ingumba); ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasigaga ikiganza ku ibere ryayo, amata yaramanutse; yujuje

igikoresho maze ibanza guha nyirayo ngo anywe, hanyuma Salman, maze na yo iranywa.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 102-103 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1343. Mu rugendo, ubwo Abasangirangendo bari bananiwe n'inzara, Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo Abasangirangendo bari bananiwe n'inzara, Intumwa ya Allah ﷺ yashashe sa' imwe cyangwa hafi aho y'imbuto z'itende bazanye ku myenda yo hasi no ku misambi maze irasenga; imbuto z'itende zariyongereye kugeza ubwo zababereye impamba inzira yose igera i Madina.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 110 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1344. Nk'uko Aisha abivuga, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahoberaga Ali mu cyumba cye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko Aisha abivuga, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahoberaga Ali mu cyumba cye, igicu cyabatwikiriye bombi; ubwo igicu cyavagaho, iseri ry'imizabibu yera ryabonetse mu kiganza cyayo; yarariyeho, igaburira Ali maze iravuga iti: "Ibi ni ibyo mu mbuto zo mu Ijuru; muri iyi si umuhanuzi cyangwa umusigire wagenwe (wasi) w'umuhanuzi wenyine ni bo babirya."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 165 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1345. Ubwo umwuzukuru wayo al-Hasan, wari umaze kubyuka avuye mu burwayi akaza mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umwuzukuru wayo al-Hasan, wari umaze kubyuka avuye mu burwayi akaza mu musigiti, yasabaga umutini/umwumbati (khirbiz), Jibril yazanye avuye mu ijuru umwumbati, ikomamanga, ikinyabutabire cya quince na pome; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Allah yabagize nk'abatoranyijwe bo mu Bana ba Isirayeli; ifunguro ryanyu rimanutse riva mu Ijuru", maze al-Hasan, al-Husayn, Ali na Fatima barabirya; umwumbati wazimiye ku rupfu rwayo, ikomamanga ku rwa Fatima na quince ku rwa Ali, mu gihe pome yagumanye na al-Hasan na al-Husayn (inkuru ya Ali ibn al-Husayn ikuye kuri se).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi (ubwana bwa al-Hasan, AH 3–11)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 53-54, hadis no. 22/2 (bâb 1, gökten indirilenlerde âyetlerinin zuhuru faslı)

1346. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokaga mu mujyi hamwe n'Aba-Muhajirun n'Aba-Ansar...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokaga mu mujyi hamwe n'Aba-Muhajirun n'Aba-Ansar nyuma y'uko imvura igwa i Madina, Jibril yashimye Ali ubwo yazaga; hanyuma ikiganza cyera kurusha urubura cyamanutse kivuye mu

kirere maze kimutegera, hamwe n'ijwi, ikomamanga ry'icyatsi kibisi kurusha emeraude; yariye kuri iryo komamanga, ateganyiriza imigabane Ali, al-Hasan na al-Husayn maze iravuga iti: "Iyi ni impano kuri njye, ku musigire wanjye wagenwe, ku mukobwa wanjye no ku buzukuru banjye babiri"; ubwo Salman yabazaga iby'iryo jwi, yavuze ko ryari ikuzo ry'igiti icyo komamanga cyasaruweho (byavuzwe na Ja'far al-Sadiq).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 56-57, hadis no. 27/7 (bâb 1, gökten indirilenlerde âyetlerinin zuhuru faslı)

1347. Ukuza kw'Intumwa ya Allah ﷺ mu nzu ya Ali na Fatima, bari batariye iminsi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ukuza kw'Intumwa ya Allah ﷺ mu nzu ya Ali na Fatima, bari batariye iminsi itatu, maze ikavuga iti: "Reba niba hari ikintu mu nzu"; Ali yasanze isahani y'imbuto z'itende n'igisorori cya tharid, maze ubwo Ali yasobanuraga uwabizanye nk'uwari "mu mutuku, icyatsi kibisi n'umuhondo", yavuze iti: "Iyo ni imirongo iri ku mababa ya Jibril"; bose bariye barahaga, kandi ibiryo ntibyagabanutse (byavuzwe na Ali).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 57-58, hadis no. 28/8 (bâb 1, gökten indirilenlerde âyetlerinin zuhuru faslı)

1348. Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro eshatu iti: "Mpa urutugu (ukuboko...)"

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inshuro eshatu iti: "Mpa urutugu (ukuboko kw'imbere)", mu ntama imwe rukumbi itsinda ry'Aba-Ansar ryari ryabaze; ubwo nyir'urugo yavugaga ati: "Nabaze intama imwe; ndakura he intugu eshatu?", yavuze iti: "Iyo uba wacecetse, uba wazanye nyinshi nk'uko nabisabye."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 50, no. 16/5 (fasl: âyâtühû fi'l-et'ime ve'l-eşribe)

1349. Mu rugendo, ubwo impamba y'ingabo yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yatumye bazana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo impamba y'ingabo yashiraga, Intumwa ya Allah ﷺ yatumye bazana urushyi rw'ingano za sayiri, iruzishasha ku mwenda, irazitwikira maze irasenga; ingabo zose zazikuyeho kandi zuzuza ibikoresho byazo, maze impamba ntiyashira.

Igihe cy'i Madina, igitero; itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 52, no. 18/7 (fasl: âyâtühû fi'l-et'ime ve'l-eşribe)

1350. Mu gitondo nyuma y'ijoro ry'imvura i Madina, Intumwa ya Allah ﷺ yasohotse mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitondo nyuma y'ijoro ry'imvura i Madina, Intumwa ya Allah ﷺ yasohotse mu mujyi hamwe na Ali, maze ubwo yuburaga umutwe munsi y'umusozi yabonye ikomamanga ryo mu Ijuru riregeye hasi; yarifashe, irya igice

ubwayo, igaburira Ali ikindi gice maze iravuga iti: “Iri ni ikomamanga ryo mu Ijuru; muri iyi si umuhanuzi cyangwa umusigire wagenwe w’umuhanuzi wenyine ni bo barirya.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 53, no. 21/1 (fasl: mâ ünzile aleyhi mine's-semâ)

1351. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu nzu ya Fatima iti: “Haguruka uzane iriya sahani”...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze mu nzu ya Fatima iti: “Haguruka uzane iriya sahani”; nubwo Fatima yavuze ati: “Nta kintu nk’icyo dufite”, yarumviye aragenda, asanga isahani, maze havamo umugati w’umweru, inzabibu zumye nk’iz’i Ta’if n’imbuto z’itende nk’iza Ajwa; iravuga iti: “Murye.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 55-56, no. 26/6 (fasl: mâ ünzile aleyhi mine's-semâ)

1352. Mu gitondo nyuma y’ijoro ry’imvura, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokaga hamwe na...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitondo nyuma y’ijoro ry’imvura, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokaga hamwe na Ali bajya mu kibaya cya al-Aqiq, igicu cyabatwikiriye, maze igiseke (ameza) cyuzuye amakomamanga ya buri rimwe rifite ibishishwa bitatu kimanuka imbere yayo.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 58-59, no. 29/9 (fasl: mâ ünzile aleyhi mine's-semâ)

1353. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagendaga yerekeza i al-Baqi hamwe na Ali, uwo yari...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagendaga yerekeza i al-Baqi hamwe na Ali, uwo yari yatumye Anas guhamagara, igicu cyamanutse hejuru yabo; yafashe ikintu mu gicu irakirya, igaburira na Ali maze iravuga iti: “Buri muhanuzi akorana ibi n’umusigire we wagenwe.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 59-60, no. 30/10 (fasl: mâ ünzile aleyhi mine's-semâ)

1354. Nyuma y’isengesho ryo mu rukerera Intumwa ya Allah ﷺ yagendeye ku ndogobe yayo...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y’isengesho ryo mu rukerera Intumwa ya Allah ﷺ yagendeye ku ndogobe yayo izamuka umusozi muto i Madina hamwe na Ali agenda iruhande rwayo, maze baraganira kugeza izuba rirashe; igicu cyaraje kirabatwikira, maze ifata ikintu mu gicu irakirya kandi igaburira Ali (Anas yatekerereje ibi al-Hajjaj).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 60, no. 31/11 (fasl: mâ ünzile aleyhi mine's-semâ)

1355. Indimu nini (utrujja) impumuro yayo yakwirakwiriye i Madina yaherejwe Intumwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Indimu nini (utrujja) impumuro yayo yakwirakwiriye i Madina yaherejwe Intumwa ya Allah ﷺ nk'impano ivuye mu Ijuru; mu nzu ya Umm Salama yayigabanyijemo gatanu, maze yo, Ali, Fatima, al-Hasan na al-Husayn barayirya; ubwo Umm Salama yabazaga, yavuze iti: "Iyi ni impano yo mu Ijuru; Jibril yambwiye kuyirya no kuyigaburira Abantu b'Inzu yanjye."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 61, no. 33/13 (fasl: mâ ünzile aleyhi mine's-semâ)

1356. Intumwa ya Allah ﷺ yatumiye 7800 bo mu Ba-Muhajirun n'Aba-Ansar ku ifunguro...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatumiye 7800 bo mu Ba-Muhajirun n'Aba-Ansar ku ifunguro Abdullah ibn Ubayy yari yateguriye abantu bane cyangwa batanu; icyumba gito cyaragutse kibakwira bose, amaboko yabo ararembuza agera ku mwana w'intama uri hagati, maze ibiryo bike bihabwa umugisha bihaza buri wese.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 330-333 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1357. Mu ifunguro ririmo uburozi Abdullah ibn Ubayy yatumiye Intumwa ya Allah ﷺ, ubwo...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Mu ifunguro ririmo uburozi Abdullah ibn Ubayy yatumiye Intumwa ya Allah ﷺ, ubwo yasengaga ku magufa y'umwana w'intama inyama ze zari zarariwe, iryo tungo ryazutse mu bapfuye rifite ibere ryuzuye amata, maze buri wese anywa amata yaryo; hanyuma, ku isengesho ryayo rigira riti "Mana yanjye, risubize kuba amagufa nk'uko wariremye", ryongeye kuba amagufa.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 333 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

31 · Igihe cy’i Madina, itariki itazwi: ibiti, amabuye n’ibitari bifite ubuzima

1358. Kurira kw’igiti cy’umukindo

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BIJYANYE N’IBIDUKIKIJE

Umuhanuzi ﷺ yakundaga gutanga inyigisho yishingikirije ku gishyitsi cy’igiti cy’umukindo. Ubwo hakorwaga minbar akayimukiraho, igishyitsi cyumvikanye kirira kugeza ubwo aje akakirambikaho ikiganza cye.

Umusigiti w’Umuhanuzi i Madina.

ISOKO Sahih al-Bukhari 3583

1359. Igiti Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye ngo yereke umuturage wo mu butayu ubuhanuzi…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Igiti Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye ngo yereke umuturage wo mu butayu ubuhanuzi bwayo kije gisatura ubutaka maze gihagarara imbere yayo (byavuzwe na Ibn Umar).

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n’ibitari bifite ubuzima

ISOKO İbn Kesîr s.56; 19. Mektup listesi (183.txt) no.9, 36, 152, 153; 1000 Mucize no.25 (s.37), no.880 (s.736); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, bâbü mâ ekramallâhu bihî nebiyyehû min îmâni'ş-şecer, no. 16; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü şehâdeti'ş-şecer, no 14085; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.14-15; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 2. misal; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 118-119, 421; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "MU’CİZELER PEYGAMBERLERİN TEBLİĞİNE VESİLEDİR" (kitabın dipnotu: Beyhakî Delâili'n-Nübüvve; c:6, s:14-15)

1360. Mu rugendo, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma, yafashe ibiti bibiri ku…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma, yafashe ibiti bibiri ku mashami yabyo maze irabihamagara; ibiti byarahuye bikora uruzitiro maze nyuma bisubira mu myanya yabyo (byavuzwe na Jabir).

Mu gitero (bivugwa ko ari i Buwat cyangwa Dhat al-Riqa’)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.457; İbn Kesîr s.29; 19. Mektup listesi (183.txt) no.37, 154; 1000 Mucize no.22 (s.33); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5885; İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 96 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.7-8; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 3. misal; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 371; c. 2, s. 61-62; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 61, 115, 420; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 299; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 375; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 26-27; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Müslim, Zühd 74 (3012)

1361. Mu rugendo rwatekererejwe na Ya’la ibn Murra, ibiti bibiri byahuriye hamwe ku…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwatekererejwe na Ya’la ibn Murra, ibiti bibiri byahuriye hamwe ku itegeko ry’Intumwa ya Allah ﷺ bikora uruzitiro maze birongera biratandukana.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n’ibitari bifite ubuzima

ISOKO 1000 Mucize no.37 (s.48), no.320 (s.297), no.878 (s.735); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 573; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.23; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s.

145-148; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 298; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 44-45; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 117; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 339 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6096, c./s. 16/568]

1362. Mu nzira y'Umutambagiro wo Gusezera, i al-Rawha, ibiti bito by'imikindo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira y'Umutambagiro wo Gusezera, i al-Rawha, ibiti bito by'imikindo byagendaga kandi bigafatana bikora uruzitiro ku itegeko ry'Intumwa ya Allah ﷺ ryagejejweho na Usama ibn Zayd.

AH 10 (632 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.212 (s.193); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.25; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 9; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 46

1363. Ku busabe bw'umuturage wo mu butayu, iseri ry'imbuto z'itende ryamanutse riva...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku busabe bw'umuturage wo mu butayu, iseri ry'imbuto z'itende ryamanutse riva ku giti riza ku Ntumwa ya Allah ﷺ, maze risubirayo ubwo yavugaga iti "Subirayo".

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.464; 1000 Mucize no.23 (s.34); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 24; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 573; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14171; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.15; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 59-60; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 117-118, 420; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 301; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 368-369; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 44; c. 2, s. 503; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 112; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menakıb 9 (3632) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5588, c./s. 15/441]

1364. Amabuye mato ari mu kiganza cy'Intumwa ya Allah ﷺ asingiza Allah, kandi ayo...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Amabuye mato ari mu kiganza cy'Intumwa ya Allah ﷺ asingiza Allah, kandi ayo mabuye mato nyine asingiza Allah no mu biganza bya Abu Bakr, Umar na Uthman.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.522; İbn Kesîr s.59; 19. Mektup listesi (183.txt) no.40, 41, 156, 172; 1000 Mucize no.95 (s.69); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.64-65; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 2. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 124-125; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 133-135, 419, 446; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 329-330; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 281; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36, 35-36; TDV İslâm Ansiklopedisi, "Mûcize", c. 30; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 256; c. 17, s. 295; c. 17, s. 377, 379; c. 17, s. 379-380; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 124; 159; c. 3, s. 915; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 333; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 70, no. 53/8 (+1 kaynak daha: web_kaynaklari dosyasında)

1365. Ubwo Umusozi wa Uhud wanyeganyegaga, Intumwa ya Allah ﷺ yawukubise ikirenge...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umusozi wa Uhud wanyeganyegaga, Intumwa ya Allah ﷺ yawukubise ikirenge cyayo maze iravuga iti: "Tuza, Uhud; hejuru yawe hari umuhanuzi, umunyakuri (siddiq) n'abahamya babiri"; maze Umar na Uthman bicwa nk'abahamya.

Igikorwa: Igihe cy'i Madina; ubuhamya bwo gupfira ukuri: AH 23 na AH 35

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.126; 19. Mektup listesi (183.txt) no.75, 164, 165; 1000 Mucize no.328 (s.303); web: İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6492; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 5. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 129; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 267; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fezâilü'l-Ashâb 5-7 (3675)

1366. Ubwo Umusozi wa Hira wanyeganyegaga, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Tuza..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umusozi wa Hira wanyeganyegaga, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Tuza; hejuru yawe nta wundi uhari uretse umuhanuzi, umunyakuri n'abahamya"; maze Umar, Uthman, Ali, Talha na al-Zubayr, bari kumwe na yo, bose bicwa nk'abahamya.

Igikorwa: itariki itazwi; ubuhamya bwo gupfira ukuri: AH 23–40

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.127; İbn Kesîr s.157; 1000 Mucize no.327 (s.303); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Wikipedia, "Miracles of Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 129; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 268; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 302; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 288; c. 17, s. 376; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 326; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezâilü's-Sahâbe (2417); Tirmizî, Menâkıb (3696, 3757)

1367. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yasobanuraga icyubahiro cya Allah iri ku ruhimbi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yasobanuraga icyubahiro cya Allah iri ku ruhimbi, uruhimbi rwanyeganyeze ku buryo abantu batekereje ko ruri bugwe.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.169; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 6. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 129; Kütüb-i Sitte: Müslim, Sıfatü'l-Kıyâme 19-26 (2788)

1368. Urutare runyeganyega ku itegeko ry'Intumwa ya Allah ﷺ

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Urutare runyeganyega ku itegeko ry'Intumwa ya Allah ﷺ.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.168

1369. Urugingo rw'urugi n'inkuta bivuga biti "Amin" ku isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira al-Abbas n'abahungu be

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Urugingo rw'urugi n'inkuta bivuga biti "Amin" ku isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira al-Abbas n'abahungu be.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.528; 1000 Mucize no.329 (s.304); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.71-72; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 4. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and

lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 128; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 136; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 340; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 281; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 377; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 47-48; Kütüb-i Sitte (kısmen): İbn Mâce 3711 (kısmen; âmin kısmı yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7103]

1370. Impumuro ya miski isigara mu nzira Intumwa ya Allah ﷺ yanyuragamo, kandi ibiti n'amabuye biyubamira

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Impumuro ya miski isigara mu nzira Intumwa ya Allah ﷺ yanyuragamo, kandi ibiti n'amabuye biyubamira.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.526; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb sıfatihî ve tîbi râihatihî, no 14053; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.69; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 11. İşaret, 3. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 114-115; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 346; c. 17, s. 377; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 46; c. 2, s. 494; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 107

1371. Ishusho iri ku mwambaro (cyangwa ku ngabo) izimira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yayisigagaho ikiganza cyangwa ikayanga

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ishusho iri ku mwambaro (cyangwa ku ngabo) izimira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yayisigagaho ikiganza cyangwa ikayanga.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.537; 1000 Mucize no.360 (s.347); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 137; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 139; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 382; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 104

1372. Mu ijoro ry'umwijima n'imvura, ishami ry'umukindo (urjun) Intumwa ya Allah ﷺ...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro ry'umwijima n'imvura, ishami ry'umukindo (urjun) Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Qatada ibn al-Nu'man ryatanze urumuri kandi rimurikira inzira ye.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.532; 1000 Mucize no.159 (s.138), no.261 (s.235); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 3. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning mountains, rocks and lifeless creatures"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 135; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 376, 380; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 34-35; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 103; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 98-99, hadis no. 90/5

1373. Inkoni za Usayd ibn Hudayr na Abbad ibn Bishr zitanga urumuri ubwo basigaga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inkoni za Usayd ibn Hudayr na Abbad ibn Bishr zitanga urumuri ubwo basigaga Intumwa ya Allah ﷺ mu ijoro ry'umwijima.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.532; İbn Kesîr s.68; 1000 Mucize no.834 (s.699); web: Buhârî, Menâkıb, no. 3639; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 135; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 177, 425-426; Facts and Details, "Miracles of Muhammad"; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 98,

hadis no. 88/3; Kütüb-i Sitte: Buharî, Mesâ'ıd 78, Menâkıb 28, Menakıbu'l-Ensar 13 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4378, c./s. 12/431]

1374. Inkoni Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Umusangirangendo amaso ye yari yacitse intege...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkoni Intumwa ya Allah ﷺ yahaye Umusangirangendo amaso ye yari yacitse intege (bivugwa ko ari Abu Abs ibn Jabr) imurikira inzira ye nijoro.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO 1000 Mucize no.158 (s.138); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 135

1375. Mu ijoro ry'umwijima, intoki za Hamza ibn Amr al-Aslami zitanga urumuri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro ry'umwijima, intoki za Hamza ibn Amr al-Aslami zitanga urumuri, zimufasha guteranya ingamiya zari zatatanye.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.532; 1000 Mucize no.160 (s.139); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 455; c. 2, s. 135; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 179, 426; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 255; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 913; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 107; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 98, hadis no. 89/4

1376. Umurabyo urabya kandi umurikira inzira al-Hasan na al-Husayn ubwo batahaga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umurabyo urabya kandi umurikira inzira al-Hasan na al-Husayn ubwo batahaga iwabo mu ijoro ry'umwijima.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibiti, amabuye n'ibitari bifite ubuzima

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.532; 1000 Mucize no.260 (s.233); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.76; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 136; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 179; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 99, hadis no. 91/6

1377. Mu rugendo, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma mu kibaya kitagira ibiti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma mu kibaya kitagira ibiti, yabwiye Jabir kugeza ku giti kimwe mu biti bibiri itegeko rigira riti: "Sanga mugenzi wawe", maze icyo giti kiragenda gisanga ikindi bikora uruzitiro; muri urwo rugendo nyine ingamiya ishaje y'imyaka makumyabiri yaraje irayubamira, maze itegeka ba nyirayo, abasore b'Aba-Ansar, kuyifata neza.

Mu rugendo, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.247 (s.216); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 17; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 573; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14165; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.18; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 149-151; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 299, 305; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 214; Kütüb-i Sitte (kısmen): Ebû Dâvûd ; İbn Mâce (muhtasar) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3559, c./s. 10/377]

1378. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Qatada ibn al-Nu'man iti: "Nubona ishusho y'umwijima..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Qatada ibn al-Nu'man iti: "Nubona ishusho y'umwijima mu nguni y'inzu yawe, uyikubite; ni Satani"; Qatada yasanze Satani mu nzu ye (mu ishusho y'ikinyogote) nk'uko yari yabibwiwe maze ayirukanisha inkoni.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.262 (s.236); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 12. İşaret, 3. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 34-35

1379. Intumwa ya Allah ﷺ yatsinze umunyamakofe w'umubangikanyamana Rukana, waragiraga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatsinze umunyamakofe w'umubangikanyamana Rukana, waragiraga intama mu kibaya cya Idam, inshuro eshatu; ubwo Rukana yasabaga ikimenyetso, igiti yahamagaye cyiyashijemo kabiri, maze igice kimwe kiza kuri yo hamwe n'amashami yacyo, hanyuma ku itegeko ryayo gisubirayo gifatana n'ikindi gice.

Itariki itazwi (Rukana yari umubangikanyamana w'i Maka; inyandiko ivuga inzu ya Aisha)

ISOKO 1000 Mucize no.338 (s.317); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 215-217; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 368-369; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 109; Kütüb-i Sitte (kısmen): Ebu Davud, Libas 24, (4078); Tirmizî, Libas 47, (1785) [yalnız güreş kısmı] [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5233, c./s. 15/45]

1380. Ku bw'umuturage wo mu butayu wari winjiye muri Isilamu kandi agasaba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bw'umuturage wo mu butayu wari winjiye muri Isilamu kandi agasaba ikimenyetso cyo kongera ukwemera kwe, igiti Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye cyiyashijemo kabiri, maze igice kimwe kiza imbere yayo kivuga kiti: "Amahoro abe kuri wowe, yewe Ntumwa ya Allah"; kandi yanze icyifuzo cy'uwo muturage wo mu butayu cyo kuyubamira.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.879 (s.735); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 112

1381. Igiti Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye ku busabe bw'umuturage wo mu butayu gihamya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Igiti Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye ku busabe bw'umuturage wo mu butayu gihamya inshuro eshatu, ku itegeko ryayo, ko ari Intumwa ya Allah, maze gisubira mu mwanya wacyo; uwo muturage wo mu butayu yagiye asezeranya kuzana ubwoko bwe.

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.881 (s.736); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 60; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 376; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 300; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 281; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 43; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1

(2023), "MU'CİZELER PEYGAMBERLERİN TEBLİĞİNE VESİLEDİR" (kitabın dipnotu: Beyhakî Delâili'n-Nübüvve; c:6, s:14-15)

1382. Mu rugendo, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umuturage wo mu butayu wasabaga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umuturage wo mu butayu wasabaga igitangaza iti: "Bwira kiriya giti uti: Intumwa ya Allah iraguhamagara"; icyo giti cyegamye iburyo n'ibumoso, kirandura imizi yacyo, kiza imbere yayo maze kiravuga kiti: "Amahoro abe kuri wowe, yewe Ntumwa ya Allah", kandi ku busabe bw'uwo muturage wo mu butayu gisubira mu mwanya wacyo; uwo muturage yasabye uruhushya rwo kuyubamira, maze ataruhawe, asoma ibiganza byayo n'ibirenge byayo (byavuzwe na Burayda ibn al-Husayb al-Aslami).

Igihe cy'i Madina, igitero, itariki itazwi

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 2. misal (s. 185)

1383. Ghaylan ibn Salama al-Thaqafi na we yatekerereje igitangaza nk'icyo cy'ibiti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ghaylan ibn Salama al-Thaqafi na we yatekerereje igitangaza nk'icyo cy'ibiti bibiri bihura kandi bigatandukana ku itegeko ry'Intumwa ya Allah ﷺ.

Igihe cy'i Madina, mu gitero (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 16. fasıl (ağaçların konuşması ve itaati)

1384. Mu rugendo, igiti cyitwa talh cyangwa samura cyaje kizenguruka Intumwa ya Allah...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, igiti cyitwa talh cyangwa samura cyaje kizenguruka Intumwa ya Allah ﷺ nk'aho gikora Tawaf, hanyuma gisubira mu mwanya wacyo; yavuze iti: "Cyasabye Umwami wacyo uruhushya rwo kunsuhuza" (byavuzwe na Ya'la ibn Murra).

Igihe cy'i Madina, igitero, itariki itazwi

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 9. İşaret, 6. misal (s. 187)

1385. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yarwaraga, Jibril yazanye isahani irimo amakomamanga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yarwaraga, Jibril yazanye isahani irimo amakomamanga n'imizabibu; yarariyeho, maze imbuto (isahani) zisingiza Allah (inkuru ya Ja'far ibn Muhammad ikuye kuri se).

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 18. fasıl (cemâdât)

1386. Nk'uko Anas abivuga, ubwo Abu Bakr na Umar basohokaga mu mwijima nyuma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko Anas abivuga, ubwo Abu Bakr na Umar basohokaga mu mwijima nyuma y'ikiganiro cya nijoro imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ (mu nzu ya Abu Bakr), inkoni zabo zatanze urumuri zimurikira inzira yabo kugeza bageze

mu ngo zabo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 135 (Asâların, kamçının ve parmakların ışık vermesi bâbı)

1387. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yari ku Musozi wa Hira maze umusozi ukanyeganyega...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yari ku Musozi wa Hira maze umusozi ukanyeganyega, yavuze iti: "Tuza; hejuru yawe nta wundi uhari uretse umuhanuzi n'umusigire wagenwe", maze umusozi urahagarara (Ali yari kumwe na yo).

Itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 34 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1388. Amabuye mato Intumwa ya Allah ﷺ yafashe mu kiganza cyayo asingiza Allah; ubwo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amabuye mato Intumwa ya Allah ﷺ yafashe mu kiganza cyayo asingiza Allah; ubwo yayasukaga mu kiganza cya Ali, yasingije Allah no muri cyo kandi ijwi ryayo rirumvikana, ariko ubwo yasubikwaga mu biganza by'abandi Basangirangendo ntiyasingije (byavuzwe na Anas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 47 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1389. Ku munsi Intumwa ya Allah ﷺ yateranirije Abantu b'Inzu yayo munsi y'umwitero...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi Intumwa ya Allah ﷺ yateranirije Abantu b'Inzu yayo munsi y'umwitero, ubwo yaryaga ku isahani y'amakomamanga n'imizabibu Jibril yazanye, imbuto zasingije Allah, kandi zasingije no mu biganza bya al-Hasan, al-Husayn na Ali; ubwo Umusangirangendo yashakaga kurya, Jibril yavuze ati: "Umuhanuzi, umwana w'umuhanuzi cyangwa umusigire wagenwe w'umuhanuzi wenyine ni bo baryaho" (byavuzwe na Umm Salama).

Igihe cy'i Madina (Hadithi ya al-Kisa')

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 48 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1390. Imbere y'umugabo wavuze ati: "Nyereka ikimenyetso", Intumwa ya Allah ﷺ yatunze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imbere y'umugabo wavuze ati: "Nyereka ikimenyetso", Intumwa ya Allah ﷺ yatunze ukuboko ku giti cy'umukindo; icyo giti cyimukiye iburyo, maze ubwo yavugaga iti "Gutya", cyimukira ibumoso, nuko uwo mugabo aremera (byavuzwe na Imamu Ja'far al-Sadiq).

Itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 90 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1391. Ubwo abacukuraga imva y'umugabo wari wapfuye batakaga bati: "Icyuma cyacu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo abacukuraga imva y'umugabo wari wapfuye batakaga bati: "Icyuma cyacu ntikirya, nk'aho gikubita urutare", Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Kuki? Mugenzi wanyu yari afite imico myiza", maze imishagira ku butaka igisorori cy'amazi yari yashyizemo ikiganza cyayo; ubutaka bwacukuwe mu buryo bworoshye nk'umusenyi usutswe hejuru yabo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 91 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1392. Mu rugendo, ubwo bahagararaga mu butayu bufite ibiti bike, Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo bahagararaga mu butayu bufite ibiti bike, Intumwa ya Allah ﷺ yohereje Ammar ibn Yasir ku biti bibiri bito ngo avuge ati: "Intumwa ya Allah irabategetse ngo muhure"; ibyo biti byaragiye birahura biba nk'igiti kimwe, maze ubwo yari imaze kwituma bisubira mu myanya yabyo ku itegeko ryayo (byavuzwe na Ammar).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 155 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1393. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagendanaga na Ali mu ishyamba ry'imikindo, igiti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagendanaga na Ali mu ishyamba ry'imikindo, igiti kimwe cy'umukindo cyahamagariye ikindi kiti: "Uyu ni Intumwa ya Allah, n'uyu ni umusigire we wagenwe"; ubwo bwoko bw'imbuto z'itende bwiswe "Sayhani" kubera iyo mpamvu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 928 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

1394. Mu murima w'imikindo Intumwa ya Allah ﷺ yinjiyemo, amaseri (urjun) yahamagaraga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu murima w'imikindo Intumwa ya Allah ﷺ yinjiyemo, amaseri (urjun) yahamagaraga aturutse impande zose ati: "Amahoro abe kuri wowe, yewe Ntumwa ya Allah", buri rimwe rivuga riti: "Mfateho kandi urye"; ubwo yegeraga igiti cy'umukindo cya Ajwa, cyarunamye, maze isenga iti: "Mana yanjye, gihe umugisha kandi ugire ko kigira akamaro" (ni yo mpamvu bivugwa ngo "Ajwa ituruka mu Ijuru").

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 494 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

1395. Intumwa ya Allah ﷺ yatumye bazana amabuye mato icyenda imbere ya Mikraz...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yatumye bazana amabuye mato icyenda imbere ya Mikraz al-Amiri, wasabye ikimenyetso (igitangaza), maze amabuye mato asingiza Allah mu kiganza cyayo; yaracecetse ubwo yayashyiraga hasi kandi yongera gusingiza ubwo yayateruraga.

Itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 80 (fasl fî nutki'l-cemâdât)

1396. Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye umusozi (urutare) ngo uhamye mu maso y'Abayahudi...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye umusozi (urutare) ngo uhamye mu maso y'Abayahudi bavuze bati: "Imitima yacu iroroshye kurusha ibuye": umusozi waranyeganyeze, amazi avubuka muri wo maze uhamya uti: "Uri intumwa y'Umwami w'ibiremwa byose, umutware w'ibiremwa byose"; ku itegeko ryayo umusozi wiyashijemo kabiri, igice cyawo cyo hasi kiza hejuru; ubwo yigiraga kure igahamagara iti: "Yewe musozi, ku bw'ukuri kwa Muhammad n'umuryango wa Muhammad, ngwino", umusozi wagenze nk'ingamiya yihuta maze uhagarara imbere yayo (ubusobanuro kuri Sura al-Baqara 74).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 82 (fasl fî nutki'l-cemâdât)

1397. Mu gihe yari yicishije umusabirizi imbere, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku mufuka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe yari yicishije umusabirizi imbere, Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku mufuka umuntu yazanye iti: "Yewe musabirizi, akira aya ma-dinar magana ane"; ubwo nyirawo yavugaga ati: "Yari ama-dirhamu", yavuze iti: "Ntunnyomoze", maze itegeka ko umufuka ufungurwa, ibyari birimo bigaragara ko ari ama-dinar; yavuze iti: "Wavuze ukuri; ariko ubwo ijambo dinar ryasohokaga mu kanwa kanjye, Allah yahinduye ama-dirhamu mo ama-dinar."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 99 (fasl fî mu'cizât akvâlihî (gayb haberleri))

1398. I al-Juhfa, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahagararaga munsi y'igiti gito gifite...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I al-Juhfa, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahagararaga munsi y'igiti gito gifite igicucu gito maze Abasangirangendo bayo bakagikikiza, yababajwe n'uko igicucu kitari gihagije; ku bushake bwa Allah icyo giti cyarakuze kirazamuka kugeza kibakingirije bose, maze umurongo wa 45 wa Sura al-Furqan ("Mbese ntiwabonye uko Umwami wawe arambura igicucu?") urahishurwa.

Hijra / urugendo, al-Juhfa

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 117 (fasl fîmâ zahara mine'l-hayevânât ve'l-cemâdât)

1399. Ku bw'umugabo wavuze ati: "Nyereka ikimenyetso", ubwo Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bw’umugabo wavuze ati: “Nyereka ikimenyetso”, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yabwiraga ibiti bibiri iti “Nimuhure”, byarahuye, maze ubwo yavugaga iti “Nimutandukane”, buri kimwe gisubira mu mwanya wacyo (inkuru ya Hammad ibn Uthman na Makhlad ibn Abdullah ikuye kuri Ja’far al-Sadiq).

Itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 91, hadis no. 75/1 (bâb 1, fasıl 11: ağaç ve taşın itaati)

1400. Igaruka ivuye mu rugendo, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma ahantu...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igaruka ivuye mu rugendo, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma ahantu hadakingirije, yahamagaye igiti cya kure; icyo giti cyaje hamwe n’imizi yacyo gihagarara imbere yayo, maze imaze kwituma inyuma yacyo, gisubira mu mwanya wacyo ku itegeko ryayo (inkuru ya Abu Bakr kuri Umar).

Igihe cy’i Madina, kugaruka avuye i igitero (itariki itazwi)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 92, hadis no. 78/4 (bâb 1, fasıl 11: ağaç ve taşın itaati)

1401. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma, yohereje Umusangirangendo wari kumwe...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yashakaga kwituma, yohereje Umusangirangendo wari kumwe na yo ku biti bibiri by’imikindo ngo avuge ati “Nimuhure”, maze ibyo biti birahura birayikingiriza; nyuma yaho umugabo warebye aho hantu nta kimenyetso na kimwe yabonye (byavuzwe na Ja’far al-Sadiq).

Itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 92-93, hadis no. 80/6 (bâb 1, fasıl 11: ağaç ve taşın itaati)

1402. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari ishonje, Jibril yayizaniye impano (tuhfa) ivuye...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari ishonje, Jibril yayizaniye impano (tuhfa) ivuye mu Ijuru mu gikoresho; iyo mpano n’icyo gikoresho byasingije Allah kandi bitangaza ubukuru Bwe mu kiganza cyayo hanyuma no mu biganza by’Abantu b’Inzu yayo (nk’ihura no kuba Idris yaragaburiwe ku migisha yo mu Ijuru; Ali: “Ndashobora kumva uburyohe bwabyo mu kanwa kanjye na n’ubu”).

Itariki itazwi

ISOKO Tabersî, el-İhticâc (thk. M. Bâkır el-Hursân, Necef: Matbaatü'n-Nu'mân 1386/1966), c. 1, s. 315 (İhticâcü Emîri'l-mü'minîn ale'l-Yehûd min ahbârihim... fî mu'cizâti'n-Nebî)

1403. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yamenyaga ko nta biryo bisigaye mu nzu ya Abu...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yamenyaga ko nta biryo bisigaye mu nzu ya Abu al-Haytham, aho yari yagiye hamwe na Ali, yamishagiye amazi yari yaciriyemo amacandwe ku giti cy’umukindo kitari cyarigeze cyera imbuto; icyo giti cyuzuye imbuto z’itende zidahiye n’inzitoshye, maze bararya kandi bagaburira n’abaturanyi na bo; icyo giti

cyamenyekanye nka “Nakhlat al-jiran” (umukindo w’abaturanyi) kandi cyagumyeho kugeza gitemwe mu Ntambara ya al-Harra (n’ingabo za Yazid).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 41-42 (Bâb 7: mübarek uzuvlarının bereketi, yiyecek ve içeceğin çoğalması)

1404. Umusozi uhamya ubuhanuzi bw’Intumwa ya Allah ﷺ ku busabe bw’Abayahudi

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umusozi uhamya ubuhanuzi bw’Intumwa ya Allah ﷺ ku busabe bw’Abayahudi.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 256 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1405. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abayahudi basabye ikimenyetso nk’inkoni ya Musa iti…

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abayahudi basabye ikimenyetso nk’inkoni ya Musa iti: “Iri joro, nimuteranira mu nzu yanyu, ibiti by’igisenge bizahinduka inzoka zirenga ijana; bane muri mwe bazapfa bazize ubwoba, n’abasigaye bazaryama batumva kugeza mu gitondo”; nubwo baneguye, byabaye neza neza bityo iryo joro; abandi Bayahudi baje mu gitondo na bo babona inzoka, maze bamwe barapfa mu gihe abandi bataye ubwenge; abarokotse basabye ubuvugizi bw’Intumwa n’ubw’umuryango wayo baremeye, maze ibiti bisubira mu miterere yabyo ya mbere.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 265-267 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1406. I Madina, ubwo Umuyahudi Malik ibn al-Sayf yavugaga ati: “Sinzemera keretse uyu…”

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

I Madina, ubwo Umuyahudi Malik ibn al-Sayf yavugaga ati: “Sinzemera keretse uyu musambi (bisat) uri munsi yanjye nukwemera”, uwo musambi waravuze maze uhamya ubumwe bwa Allah, ubuhanuzi bw’Intumwa ya Allah ﷺ n’uko Ali ari umusigire wayo wagenwe; wavuze ko abemera bonyine ari bo bashobora kuwicaraho, maze yicaza Salman, al-Miqdad, Abu Dharr na Ammar kuri wo; Abayahudi babyise “uburozi bugaragara”.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 302-304 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1407. Ubwo Abu Lubaba ibn Abd al-Mundhir yavugaga ati: “Sinzemera keretse iyi nkoni…”

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abu Lubaba ibn Abd al-Mundhir yavugaga ati: “Sinzemera keretse iyi nkoni iri mu kiganza cyanjye nikwemera”, iyo nkoni yaravuze maze ihamya ubumwe bwa Allah, ubuhanuzi n’ubuyobozi (walaya) bwa Ali, maze ikurura nyirayo imujugunya hasi kenshi; nuko Abu Lubaba aremera.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 302-305 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1408. Mu rugendo hagati ya Maka na Madina, ubwo Allah yamenyeshaga Intumwa ya Allah ﷺ...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo hagati ya Maka na Madina, ubwo Allah yamenyeshaga Intumwa ya Allah ﷺ umugambi w'indyarya zashakaga kuyireba mu gihe yituma, yohereje Zayd ibn Thabit gutegeka ibiti bibiri byari bitandukanye ngo bihure; ibyo biti byariranduye ubwabyo bihura nk'inshuti ebyiri kugira ngo biyikingirize, kandi aho indyarya zageragezaga kuzenguruka hose, ibyo biti byahindukiraga kugira ngo bitayigaragaza; hanyuma ku itegeko ryayo bisubira mu myanya yabyo, kandi nta kimenyetso na kimwe cyashoboye kuboneka ku butaka.

Igihe cy'i Madina, mu rugendo (itariki itazwi)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 314-316 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1409. Al-Harith ibn Kalada, umuvuzi w'i Thaqif, yaraje avuga ati: "Mvura abasazi"...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Al-Harith ibn Kalada, umuvuzi w'i Thaqif, yaraje avuga ati: "Mvura abasazi", maze asaba nk'igitangaza ko Intumwa ya Allah ﷺ ihamagara igiti kinini cyari kure; icyo giti cyaraje, gisatura ubutaka n'imizi yacyo, maze gihamya mu ijwi risobanutse ubumwe bwa Allah, ubuhanuzi bwayo n'ubuyobozi (imamate) bwa Ali; nuko al-Harith yinjira muri Isilamu.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 316-317 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1410. Ibuye Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ku muhanda ngo ikure amazi mu butaka bwayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibuye Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ku muhanda ngo ikure amazi mu butaka bwayo ntiryigeze ritera ingamiya cyangwa umuntu gusitara cyangwa kubababaza kuva uwo munsi kugeza mu gihe cya Imamu al-Sadiq.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 346 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1411. Ubwo Umuyahudi yageragezaga Intumwa ya Allah ﷺ, yahaye Ali imbuto z'imbuto...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umuyahudi yageragezaga Intumwa ya Allah ﷺ, yahaye Ali imbuto z'imbuto z'itende yari afite mu kanwa kayo ngo azitere; kuri buri mbuto hamereye igiti cy'umukindo ako kanya (gifite imbuto z'umuhondo, umutuku, umweru n'umukara), maze ibyo biti bihamagara biti: "Uyu ni Intumwa ya Allah, n'uyu ni umusigire we wagenwe"; kubera iryo jwi (sayha) iyo mbuto y'itende yiswe "Sayhani".

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 365 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1412. Igiti cyumye Intumwa ya Allah ﷺ yishingikirijeho umugongo cyahindutse icyatsi kibisi kandi cyera imbuto

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igiti cyumye Intumwa ya Allah ﷺ yishingikirijeho umugongo cyahindutse icyatsi kibisi kandi cyera imbuto.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 366 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1413. Ubwo amatsinda abiri yarwanaga maze hakavugwa amagambo agira ati: "Muhammad ni..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo amatsinda abiri yarwanaga maze hakavugwa amagambo agira ati: "Muhammad ni Intumwa ya Allah", inkota n'amacumu byari mu biganza byabo byarahindanye (bigwa hasi), maze imirwano irangira mu mahoro (inkuru ya Ali).

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 372 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1414. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari yicaranye n'Abasangirangendo bayo, akabuye kato...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari yicaranye n'Abasangirangendo bayo, akabuye kato yashyize mu kiganza cya Ali, wari ukihagera, karavuze kati: "Nta yindi mana ibaho uretse Allah; Muhammad ni Intumwa ya Allah; nishimiye Allah nk'Umwami, Muhammad nk'Umuhanuzi na Ali ibn Abi Talib nka wali" (byavuzwe na Salman).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 373 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1415. Umuyahudi witwaga Subukht (umwe mu banyacyubahiro b'Ubuperesi) yaje kugerageza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuyahudi witwaga Subukht (umwe mu banyacyubahiro b'Ubuperesi) yaje kugerageza Intumwa ya Allah ﷺ; nyuma y'uko isubije ibibazo bye bigira biti: "Umwami wawe ari he kandi ameze ate?", uwo Muyahudi yavuze ati: "Ni nde uhamya ko uri umuhanuzi?", maze amabuye yose, ubutaka n'ibintu byari bimukikije bivuga mu Cyarabu gisobanutse biti: "Yewe musaza, uyu ni Intumwa ya Allah"; uwo Muyahudi yavuze ati: "Sinigeze mbona ikintu gisobanutse nk'iki cy'uyu munsi", yinjira muri Isilamu, maze imwita Abdullah.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 373 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1416. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yinjiraga mu murima wa Banu al-Najjar hamwe na Sahl ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yinjiraga mu murima wa Banu al-Najjar hamwe na Sahl ibn Hunayf na Abu Ayyub al-Ansari (Khalid ibn Zayd), ibuye ryari ku iriba ryavuze riti: “Nsabira ku Mwami wawe kugira ngo ntazaba mu mabuye yo mu Muriro”, umusenyi na wo usaba ibyo nyine, maze irabasabira; ibiti by’imikindo byarayisuhuje kandi biyiha imbuto zabyo, kandi ubwo umukindo wa Ajwa wunamaga, yasabye umugisha maze ivuga iti: “Ajwa ituruka mu Ijuru.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 374 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1417. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Ammar ibn Yasir, wavuze ko ugushidikanya kwari...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Ammar ibn Yasir, wavuze ko ugushidikanya kwari kwinjiye mu mutima we iti: “Baza amabuye n’ibiti uhura na byo”; buri buye n’igiti Ammar yabajije byashubije biti: “Ndamya ko Muhammad ari intumwa y’Umwami wacu.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 383 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1418. Imbuto y’itende Intumwa ya Allah ﷺ yashyize mu kanwa kayo hanyuma igatera...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imbuto y’itende Intumwa ya Allah ﷺ yashyize mu kanwa kayo hanyuma igatera yameze kandi irashibuka ako kanya.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 388 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1419. Ingamiya y'umugabo wo mu Ba-Ansar, yari yarabaye inkazi, yaje yubama imbere...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya y'umugabo wo mu Ba-Ansar, yari yarabaye inkazi, yaje yubama imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ ubwo yayibonaga, maze iroroha.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.482; İbn Kesîr s.61; 19. Mektup listesi (183.txt) no.71, 160, 163; 1000 Mucize no.99 (s.74); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü mu'cizâtihî fi'l-hayvânât ve'ş-şecer, no 14153; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.28; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 94, 96; c. 2, s. 94; c. 2, s. 96; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 141; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 304; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 408; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 39-40

1420. Ingamiya irira amarira kandi irega ko nyirayo yayicishije inzara kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya irira amarira kandi irega ko nyirayo yayicishije inzara kandi akayinaniza.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO İbn Kesîr s.63; 1000 Mucize no.100 (s.76); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.26-27; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 95; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 144, 401; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 303; Ebû Dâvûd, Cihâd, no 2549; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36, 35-36; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 400, 417; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 84; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte (kısmen): Ebû Dâvud, Cihâd 47, (2549); Müslim, Hayız (342) [aynı isnadla yalnız baş kısmı; satırın kaynağından] [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1990, c./s. 7/272]

1421. Mu rugendo rwatekererejwe na Ya'la ibn Murra, ingamiya yareze ko ba nyirayo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwatekererejwe na Ya'la ibn Murra, ingamiya yareze ko ba nyirayo bashakaga kuyibaga nyuma yo kuyikoresha imyaka myinshi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO İbn Kesîr s.64; 1000 Mucize no.35 (s.48), no.320 (s.297); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.23; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 63; c. 2, s. 96; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 407-408; c. 17, s. 277; c. 17, s. 400, 411; Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 317; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 145-148; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 303; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 37; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 85

1422. Ikirura kivugisha umushumba kandi kimubwira iby'Umuhanuzi ﷺ i Madina

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ikirura kivugisha umushumba kandi kimubwira iby'Umuhanuzi ﷺ i Madina.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.494; İbn Kesîr s.65; 1000 Mucize no.34 (s.47); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbâri'z-zi'b bi-nübüvvetihî, no 14081-14083; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.41-43; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 102-103; c. 2, s. 102; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 159, 157-160; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 321-324; c. 17, s. 215, 226; c. 17, s. 393-395, 406, 412-413; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 155; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 282; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36; Facts and Details, “Miracles of Muhammad”; Râvendî, el-Harâic, c. 1,

s. 36; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 79-80; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 71, no. 54/1; Kütüb-i Sitte (kısmen): Tirmizî, Fiten 19, (2182) [yalnız hadisin son kısmı] [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5034]

1423. Intumwa y'ibirura iza mu iteraniro isaba umugabane

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa y'ibirura iza mu iteraniro isaba umugabane.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.497; 1000 Mucize no.33 (s.46); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 22; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü süâli'z-zi'bi'l-kūt, no 14084; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.39-40; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 104; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 161; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 391, 399; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 496-497

1424. Inyoni (hummara) izenguruka hejuru y'umutwe w'Intumwa ya Allah ﷺ itaka ubwo utwana twayo twari twafashwe

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Inyoni (hummara) izenguruka hejuru y'umutwe w'Intumwa ya Allah ﷺ itaka ubwo utwana twayo twari twafashwe.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.487; İbn Kesîr s.67; 1000 Mucize no.97 (s.72); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.32-33; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 105; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 175; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvud, Cihâd 122, (2675), Edeb, 176, (5268) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1992, c./s. 7/274]

1425. Inyamaswa y'ishyamba yari mu rugo ruhire rw'Intumwa ya Allah ﷺ ituza kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inyamaswa y'ishyamba yari mu rugo ruhire rw'Intumwa ya Allah ﷺ ituza kandi ikaguma hamwe itanyeganyega igihe cyose yinjiraga.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.486; 1000 Mucize no.31 (s.45), no.877 (s.734); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü edebi'l-hayvân, no 14152; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.31; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 105; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 162-163

1426. Impongo yaziritswe n'umuhigi ivuga, isaba uruhushya rwo konsa utwana twayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Impongo yaziritswe n'umuhigi ivuga, isaba uruhushya rwo konsa utwana twayo, kandi igahamya ubuhanuzi bw'Intumwa ya Allah ﷺ.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.488; 19. Mektup listesi (183.txt) no.51; 1000 Mucize no.330 (s.305); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü hadîsi'z-zabye, no 14087-14088; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.34; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 101-102; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 165-167; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 340-341; İcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 282; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36, 35-36; Meclisî,

Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 299; c. 17, s. 398, 402, 413, 415-416; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 37; c. 2, s. 523; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 81; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 84

1427. Imiserebanya minini (dabb) yazanywe n'umuturage wo mu butayu ivuga kandi ihamya ubuhanuzi bw'Intumwa ya Allah ﷺ

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Imiserebanya minini (dabb) yazanywe n'umuturage wo mu butayu ivuga kandi ihamya ubuhanuzi bw'Intumwa ya Allah ﷺ.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.490; 19. Mektup listesi (183.txt) no.50, 74, 76; 1000 Mucize no.336 (s.312); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü şehâdeti'd-dabb, no 14086; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.36-38; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 107-108; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 169-171; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 342-344; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 401, 406-407, 415; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 38-39; c. 2, s. 504; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 83-84; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 73, no. 56/3; WikiShia (Farsça), «Mu'cizât-ı Peygamber» maddesi

---

1428. Intumwa ya Allah ﷺ yagendeye ku ifarashi igenda buhoro ya Abu Talha maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yagendeye ku ifarashi igenda buhoro ya Abu Talha maze iravuga iti: "Twayisanze imeze nk'inyanja"; kandi iyo farashi ntiyongeye gusigwa ukundi nyuma yaho.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO İbn Kesîr s.84; 1000 Mucize no.113 (s.90); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 583; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 106; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 155, 199; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 305-306; Kütüb-i Sitte: Buharî, Cihad 46, 82; Müslim, Fezail 48, (2307); Ebu Davud, Edeb 87, (4988); Tirmizî, Cihad 14, (1685) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5549, c./s. 15/367; no. 5550, c./s. 15/367-368]

1429. Intumwa ya Allah ﷺ yakoze ku ifarashi y'intege nke ya Ju'ayl al-Ashja'i...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakoze ku ifarashi y'intege nke ya Ju'ayl al-Ashja'i n'ikiboko cyayo maze isaba umugisha; iyo farashi yafashe umwanya wa mbere, kandi inyana zayo zazanye inyungu nyinshi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza bijyanye n'inyamaswa

ISOKO İbn Kesîr s.84; 19. Mektup listesi (183.txt) no.72; 1000 Mucize no.114 (s.91); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 106; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 200; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 12; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 54; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 73

1430. Ingamiya y'Intumwa ya Allah ﷺ yitwa al-Adba yanga kurya cyangwa kunywa nyuma y'urupfu rwayo kubera agahinda maze irapfa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya y'Intumwa ya Allah ﷺ yitwa al-Adba yanga kurya cyangwa kunywa nyuma y'urupfu rwayo kubera agahinda maze irapfa.

Nyuma ya AH 11

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.161; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"

1431. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari kumwe n'itsinda ry'Aba-Muhajirun n'Aba-Ansar...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari kumwe n'itsinda ry'Aba-Muhajirun n'Aba-Ansar, ingamiya yaraje irayubamira; maze yanga icyifuzo cy'Abasangirangendo cyo kuyubamira, ivuga iti: "Musenge Umwami wanyu kandi mwubahe umuvandimwe wanyu."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.108 (s.83); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14167; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 96; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 144; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 398-399; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 76, no. 61/8; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 1852 [yalnız "kocaya secde" cümlesi] [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6566]

1432. Intumwa ya Allah ﷺ yohereje umugabo wari wararongoye umugore wo mu Ba-Ansar...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yohereje umugabo wari wararongoye umugore wo mu Ba-Ansar kandi agasaba ubufasha bw'inkwano mu mutwe w'ingabo urwanya Banu Abs; ubwo uwo mugabo yatakaga ko itungo rye ritagenda, yakubise iryo tungo ikirenge cyayo, maze ritangira kwiruka cyane.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.117 (s.93); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 97; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 200-201; Kütüb-i Sitte: Müslim, Nikâh 74, (1424); Nesâî, Nikah 23 [Canan'da hadisin baş kısmı] [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5634, c./s. 15/525]

1433. Intumwa ya Allah ﷺ yegereye ingamiya yari yarabaye inkazi mu murima maze ivuga...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yegereye ingamiya yari yarabaye inkazi mu murima maze ivuga iti "Ngwino"; ingamiya yaje yunamye umutwe, irayizirika maze iyishyikiriza ba nyirayo; ubwo Abu Bakr yatangazwaga, yavuze iti: "Nta kintu na kimwe kitazi ko ndi umuhanuzi uretse abigomeka bo mu majini n'abantu."

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.333 (s.309); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 18; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14154; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.30; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 94-95; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 141-142

1434. Amafarashi abiri y'ingabo z'inkazi yari afungiranywe mu murima n'umugabo wo mu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Amafarashi abiri y'ingabo z'inkazi yari afungiranywe mu murima n'umugabo wo mu Ba-Ansar yubamye imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ ubwo yinjiraga mu murima; yaziritse imitwe yayo n'umugozi maze ituma yumvira nyirayo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.334 (s.309); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14154-14155; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.20; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 64; c. 2, s. 97; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 142

1435. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo ko ikirura cyari gihagaze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo ko ikirura cyari gihagaze inyuma yayo mu gihe yasengaga cyari cyaje kuvuga ko kigomba guhabwa umugabane w'ibiryo cyangwa se kikazatera imikumbi.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.335 (s.311); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 105

1436. Intama amata yayo bari banyoye yazimiye ubwo biteguraga guhaguruka, maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intama amata yayo bari banyoye yazimiye ubwo biteguraga guhaguruka, maze Intumwa ya Allah ﷺ ivuga, ubwo Sa'd yayibwiraga iti: "Nyirayo yayisubiranye."

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.897 (s.745)

1437. Ubwo hatari ibiryo mu mazu y'abagore bayo icyenda, Intumwa ya Allah ﷺ yafashe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo hatari ibiryo mu mazu y'abagore bayo icyenda, Intumwa ya Allah ﷺ yafashe ibere ry'intama itagira amata yabonye mu nzu imwe, maze ibere ryuzura amata; yarayikamye maze iyohereza umwe ku wundi mu mazu y'abagore bayo, hanyuma iha Abasangirangendo bari kumwe na yo baranywa.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.898 (s.745); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 100

1438. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye al-Harith ibn Sawa ingamiya y'ingore maze ivuga iti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye al-Harith ibn Sawa ingamiya y'ingore maze ivuga iti: "Allah azayigira umugisha kuri wowe"; n'abahungu be bavuga ko ingamiya zose baragiraga zari zikomoka kuri iyo ngamiya.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.937 (s.770); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 98

1439. Byavuzwe ko Salama ibn Amr ibn al-Akwa na we ari we uvugwa mu nkuru yo kuvugana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Byavuzwe ko Salama ibn Amr ibn al-Akwa na we ari we uvugwa mu nkuru yo kuvugana n'ikirura, kandi ko ibyo byabaye impamvu yo kwinjira kwe muri Isilamu.

Igihe cy'i Madina (mbere ya AH 6)

1440. Abu Sufyan ibn Harb na Safwan ibn Umayya batangajwe no kubona ikirura...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Sufyan ibn Harb na Safwan ibn Umayya batangajwe no kubona ikirura cyirukankana impongo gisubira inyuma ubwo impongo yinjiraga mu Buturo Butagatifu; ikirura cyaravuze kiti: "Igitangaje kurusha ibi ni Muhammad ibn Abdullah i Madina, ubahamagarira mu Ijuru mu gihe mwe mumuhamagarira mu Muriro"; Abu Sufyan yaravuze ati: "Ndahiye kuri al-Lat na al-Uzza, nubwira ibi i Maka, uzahasiga nta mugabo uhasigaye."

Hagati ya Hijira no Kwigarurira Maka (AH 1–8)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

1441. Intumwa ya Allah ﷺ yinjiye mu murima w'umugabo wo mu Ba-Ansar hamwe na Abu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yinjiye mu murima w'umugabo wo mu Ba-Ansar hamwe na Abu Bakr, Umar n'umugabo wo mu Ba-Ansar, maze intama zari mu murima zirayubamira; Abu Bakr yavuze ati: "Ni twe dukwiye kurusha zo kukubamira" (ntiyabyemeye) (byavuzwe na Anas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

1442. Ingamiya y'ingore ivuga imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ kandi ihamya ko nyirayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya y'ingore ivuga imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ kandi ihamya ko nyirayo atari yayibye ahubwo ko ari umutungo we.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

1443. Rimwe, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukaga ngo isenge, yabwiye ifarashi yayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Rimwe, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahagurukaga ngo isenge, yabwiye ifarashi yayo iti: "Ntunyeganyege kugeza turangije isengesho, Allah aguhe umugisha", maze iyishyira yerekeye i Qibla; ifarashi ntiyigeze inyeganyeza urugingo na rumwe kugeza irangije isengesho.

Igihe cy'i Madina, mu gitero (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl (hayvanlar)

1444. Ingamiya imwe y'Intumwa ya Allah ﷺ yaratorotse; yarasenze, maze umuyaga w'ishuheri uzana iyo ngamiya uyisubiza kuri yo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya imwe y'Intumwa ya Allah ﷺ yaratorotse; yarasenze, maze umuyaga w'ishuheri uzana iyo ngamiya uyisubiza kuri yo.

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl (duasının kabulü)

1445. Intumwa ya Allah ﷺ yagendeye ku ndogobe igenda buhoro ya Sa'd ibn Ubada maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yagendeye ku ndogobe igenda buhoro ya Sa'd ibn Ubada maze iyisubiza igenda neza ku muvuduko utashoboraga gusigwa.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1446. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yajyaga kure kwituma, ikisukuza maze ikambara rimwe mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yajyaga kure kwituma, ikisukuza maze ikambara rimwe mu masogisi yayo y'uruhu, inyoni y'icyatsi kibisi yashikuje irindi sogisi, irijyana mu kirere irarirekura, maze inzoka y'umukara igwa ivuye muri ryo; yavuze iti: "Iki ni igikorwa cyiza Allah yankoreye", maze yikingira kuri Allah ibibi by'ibikururuka.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 150

1447. Nk'uko umugabo wo muri Qays abivuga, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yazaga kuri bo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko umugabo wo muri Qays abivuga, ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yazaga kuri bo bari bafite ingamiya y'ingore ikiri nto nta muntu washoboraga kuyifata; yayegereye asiga ikiganza ku ibere ryayo, ingamiya iroroha itanga amata, maze irayikama iranywa.

Itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.29

1448. Mu nzira ijya ku ishyingurwa ry'umugabo wo mu Ba-Ansar i al-Baqi, Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzira ijya ku ishyingurwa ry'umugabo wo mu Ba-Ansar i al-Baqi, Intumwa ya Allah ﷺ yahuye mu nzira n'ikirura cyicaye cyarambuye amaguru yacyo y'imbere; yavuze iti: "Cyaje kugira ngo gihabwe umugabane wacyo; mugihe intama imwe muri buri mukumbi buri mwaka"; ubwo basangaga ibyo ari byinshi, yahaye ikimenyetso ikirura iti: "Fata ushikuje", maze ikirura kiragenda.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.40

1449. Ingamiya y'Intumwa ya Allah ﷺ yitwa al-Adba ivugana na yo kandi iyitekerereza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya y'Intumwa ya Allah ﷺ yitwa al-Adba ivugana na yo kandi iyitekerereza igikorwa cyabaye (byashikirijwe na Abu Ishaq al-Isfara'ini).

Itariki itazwi

ISOKO Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"

1450. Igaruka ivuye mu rugendo, ubwo bageraga mu murima wa Banu al-Najjar, ingamiya...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Igaruka ivuye mu rugendo, ubwo bageraga mu murima wa Banu al-Najjar, ingamiya yateraga buri wese winjiraga yaje ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yayihamagaraga, ikuba umunwa wayo ku butaka, maze ipfukama imbere yayo; yasabye umugozi iyishyikiriza nyirayo, maze ivuga iti: "Nta n'umwe uri hagati y'ijuru n'isi utazi ko ndi Intumwa ya Allah, uretse abigomeka bo mu majini n'abantu" (byavuzwe na Jabir).

Igihe cy'i Madina, kugaruka avuye i igitero

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14164 (9/7)

1451. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari mu musigiti, ingamiya itinya yaraje, irambika...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari mu musigiti, ingamiya itinya yaraje, irambika umutwe wayo mu bibero byayo irabira; yavuze iti: "Iyi ngamiya ivuga ko ari iya runaka kandi ko nyirayo ashaka kuyibaga (mu izina rya se, cyangwa ku bw'ibirori), kandi iri gusaba ubufasha"; nyirayo yarahamagawe arabyemeza, maze ku busabe bwayo areka kubaga iyo ngamiya.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 95 (Hayvan türlerindeki mucizeleri: deve kıssası bâbı)

1452. Intumwa ya Allah ﷺ yacyashye ingamiya y'ingore ya al-Hakam ibn al-Harith (mu...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yacyashye ingamiya y'ingore ya al-Hakam ibn al-Harith (mu ncamake, al-Hakam ibn Ayyub) al-Sulami, yari yapfukamye ikanga kugenda; ingamiya yarahagurutse ijya imbere y'urugendo.

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 97 (Hayvan türlerindeki mucizeleri: deve kıssası bâbı)

1453. Intama umubazi yari agiye kubaga yirukanse ihungira ku Ntumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intama umubazi yari agiye kubaga yirukanse ihungira ku Ntumwa ya Allah ﷺ; yabwiye iyo ntama iti: "Ihangane ku itegeko rya Allah", maze itegeka umubazi kuyiyobora ku rupfu rwayo mu buryo bworoheje (maze intama

iraganduka).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 100 (Hayvan türlerindeki mucizeleri)

1454. Mu gihe Rafi ibn Umayra wo muri Tayyi yaragiraga intama, ikirura cyamuvugishije...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Rafi ibn Umayra wo muri Tayyi yaragiraga intama, ikirura cyamuvugishije kandi kimuhamagarira kujya ku Muhanuzi ﷺ; Rafi yatekerereje icyo gikorwa mu gisigo maze yinjira muri Isilamu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 103-104 (Hayvan türlerindeki mucizeleri: kurt kıssası)

1455. Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku kirura cyaje gihagarara imbere yayo i al-Harra...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yavuze ku kirura cyaje gihagarara imbere yayo i al-Harra iti: "Iki ni Uways; gisaba intama imwe kuri buri nyir'umukumbi"; ubwo Abasangirangendo batabyemeraga, yagihaye ikimenyetso, maze ikirura gihindukira kiragenda.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 105 (Hayvan türlerindeki mucizeleri: kurt kıssası)

1456. Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye kabiri umugabo wayisabye gusabira umugisha ingamiya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasabiye kabiri umugabo wayisabye gusabira umugisha ingamiya yari yabonye, maze ingamiya zipfa vuba nyuma yaho; ku nshuro ya gatatu yavuze iti: "Mana yanjye, reka imutware", maze iyo ngamiya igumana na we imyaka makumyabiri; al-Bayhaqi yavuze ati: "Isengesho ryakirwe no ku nshuro ebyiri za mbere; umugisha wabikiwe Ubuzima buhoraho" (inkuru ya mursal ya Mujahid).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 293 (duaların kabulündeki mucizeler)

1457. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokaga yerekeza mu cyerekezo runaka hamwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasohokaga yerekeza mu cyerekezo runaka hamwe n'Abasangirangendo bayo, ingamiya yakoreshwaga mu kuvoma amazi (nadih) yazamuye umutwe wayo, irayibona maze irayubamira, irambika igituza cyayo (ijosi) ku butaka; kandi yanga amagambo y'Abasangirangendo agira ati: "Ni twe dukwiye kurushaho kubama" (byavuzwe na Abu Hurayra).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 143 (Bâbü mâ yeteallaku bi'l-hayevânât min delâili'n-nübüvve)

1458. Ingamiya ba nyirayo bashakaga kubaga yaje yiruka ihungira ku Ntumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya ba nyirayo bashakaga kubaga yaje yiruka ihungira ku Ntumwa ya Allah ﷺ; yacyashye ba nyirayo, igura iyo ngamiya maze irayibohora; iyo ngamiya yasabiye Intumwa, maze yo ivuga iti "Amin" kuri buri sengesho ryayo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 155-156 (Bâbü mâ yeteallaku bi'l-hayevânât min delâili'n-nübüvve)

1459. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasabaga amasogisi yayo y'uruhu kandi yari imaze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasabaga amasogisi yayo y'uruhu kandi yari imaze kwambara rimwe, igikona cyaraje, gishikuza irindi sogisi, kirarijyana kirarirekura, maze inzoka isohoka muri ryo; yavuze iti: "Uwemera Allah n'Umunsi w'Imperuka, ntakambare amasogisi ye atabanje kuyakunkumura" (byavuzwe na Abu Umama).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. Mustafa Abdülkādir Atâ, Beyrut: Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1408/1988; tek cilt), s. 338 (Ebvâbü mu'cizâtih, 24. bâb: haşerat ezasının ondan def edilmesi)

1460. Mu rugendo, ubwo ingamiya yagwaga hasi kubera umunaniro maze igasiga ba nyirayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo ingamiya yagwaga hasi kubera umunaniro maze igasiga ba nyirayo mu nzira, Intumwa ya Allah ﷺ yategetse ko amazi yari yiyunyuguje mu kanwa kandi yisukuje asukwa ku munwa no ku mutwe wayo maze ivuga iti: "Mana yanjye, reka itware Khallad, Amir na bagenzi babo"; iyo ngamiya yabatwaye imbere y'amafarashi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 107 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1461. Ubwo ingamiya yari ipfukamye yazunguzaga umurizo wayo imbere y'Intumwa ya Allah...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo ingamiya yari ipfukamye yazunguzaga umurizo wayo imbere y'Intumwa ya Allah ﷺ kandi ikabira, yavuze iti: "Irege ba nyirayo kubera ko bayifata nabi kandi irashaka gukurwa kuri bo"; ubwo nyirayo yangaga kuyigurisha, ingamiya yarahagurutse irayikurikira, maze iravuga iti: "Irashaka ko nyitaho"; iyo ngamiya yagurishijwe Ali maze igumana na we kugeza mu minsi ya Siffin.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 107-108 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1462. Mu rugendo, ubwo ingamiya ya Ammar ibn Yasir yapfukamaga mu nzira igasigara...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo, ubwo ingamiya ya Ammar ibn Yasir yapfukamaga mu nzira igasigara inyuma, Intumwa ya Allah ﷺ yayimishijeho amazi yari yafashe mu kanwa kayo maze irayihamagara; ingamiya yahagurutse nk'impongo, kandi n'ingamiya yayo bwite al-Adba ntiyashoboye kuyisiga; yayiguze dirhamu ijana, iyishyura i Madina maze iyiha Ammar nk'impano (inkuru ya Jabir ikuye kuri Ammar).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 158-159 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1463. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo ko inyoni y'impumyi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Abasangirangendo bayo ko inyoni y'impumyi yaririmbiraga ku giti mu butayu yavugaga iti: "Mwami wanjye, ndashonje kandi nta mbaraga mfite zo gushaka ifunguro"; muri ako kanya uruzige rwaguye mu munwa w'iyo nyoni, maze inyoni irarurya.

Itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 919 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

1464. Intumwa ya Allah ﷺ yagiye mu murima w'ubwoko bwatakaga ingamiya yabwo yari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yagiye mu murima w'ubwoko bwatakaga ingamiya yabwo yari yarasaze kandi yangizaga umurima wabo; ubwo irembo ryafungurwaga, ingamiya yajyaga itera yijugunye ku butaka ikimara kuyibona, iniha kandi irira; yavuze iti: "Irabarega: nabakoreye imyaka myinshi, mwananije mu mirimo yanyu, none ubu kuko nshaje murashaka kumbaga mu bukwe"; ba nyirayo barabyemeje kandi bashatse kuyiyihera, ariko yarayiguze irayibohora; iyo ngamiya yazengurutse i Madina, maze abantu bakayigaburira, bayita "uwabohowe n'Intumwa ya Allah".

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 490-491 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

1465. Ingamiya yanyuragaho mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari yicaye yapfukamye imbere...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya yanyuragaho mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari yicaye yapfukamye imbere yayo irabira; ubwo Umar yavugaga ati: "Iyi ngamiya yakubamiye; ni twe dukwiye kurushaho kubama", yavuze iti: "Oya, mwubamire Allah; iyo mba nategeka umuntu kubamira undi, nari gutegeka umugore kubamira umugabo we", maze irababwira iti: "Iyi ngamiya irega ba nyirayo: iravuga ko bayoroye ikiri nto bakayikoresha, none ubu kuko ishaje, ifite ijisho rimwe kandi ifite intege nke, barashaka kuyibaga."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 495 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

1466. Nk'uko Salman abivuga, ubwo umuturage wo mu butayu yavugaga ati: "Yewe..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko Salman abivuga, ubwo umuturage wo mu butayu yavugaga ati: "Yewe Muhammad, mbwira ibiri mu nda y'ingamiya yanjye, kugira ngo menye ko ibyo wazanye ari ukuri", Intumwa ya Allah ﷺ yahindukiriye Ali maze iravuga iti: "Inshuti yanjye nkunda Ali irakwereka"; Ali yafashe umugozi w'ingamiya, asiga ikiganza ku ijosi ryayo maze asenga ati: "Mana yanjye, ku bw'ukuri kwa Muhammad n'Abantu b'Inzu ye, tuma iyi ngamiya ivuga"; ingamiya yaravuze iti: "Yewe Muyobozi w'Abemera", maze ivuga igikorwa kibi nyirayo yari yayikoreye mu kibaya; uwo muturage wo mu butayu yarabajije ati: "Ni nde muri mwe umuhanuzi?", maze abwiwe ngo: "Uyu ni umuhanuzi, n'uyu ni umuvandimwe we n'umusigire we wagenwe", yahamije ukwemera; hanyuma binyuze mu isengesho rwayo imimerere yari mu nda y'ingamiya yakuweho.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 497-498 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

1467. Igikorwa Abu Dharr yatekerereje Intumwa ya Allah ﷺ ubwo yamubazaga iby'intama...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igikorwa Abu Dharr yatekerereje Intumwa ya Allah ﷺ ubwo yamubazaga iby'intama ze: mu gihe yasengaga, ikirura cyateye umukumbi gitwara umwana w'intama; kuko atashoboraga guhagarika isengesho rye, intare yarasohotse, ikiza umwana w'intama mu menyo y'ikirura iwugarura mu mukumbi, ivuga iti: "Yewe Abu Dharr, komeza isengesho ryawe; Allah yangize umurinzi w'intama zawe"; nyuma y'isengesho intare yaravuze iti: "Jya kwa Muhammad umubwire ko Allah yubahishije mugenzi we, umurinzi w'amategeko ye, ashyiraho intare ngo irinde intama ze"; abari bamukikije batangajwe n'ibyo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 503-504 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

1468. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yaryaga imbuto z'itende nshya n'ikiganza cyayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yaryaga imbuto z'itende nshya n'ikiganza cyayo cy'iburyo kandi ifashe utubuto mu cy'ibumoso, yahaye ikimenyetso intama yanyuragaho; intama yaraje irya utwo tubuto mu kiganza cyayo cy'ibumoso maze iguma iruhande rwayo kugeza irangije izo mbuto z'itende.

Igihe cy'i Madina

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 104 (fasl fî mu'cizât ef'âlihî)

1469. Ifi yafashwe yasanzweho amagambo agira ati "Nta yindi mana ibaho uretse Allah"...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ifi yafashwe yasanzweho amagambo agira ati "Nta yindi mana ibaho uretse Allah" yanditse ku gutwi kumwe (uruhande rumwe) na "Muhammad ni Intumwa ya Allah" ku kundi.

Itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 117 (fasl fîmâ zahara mine'l-hayevânât ve'l-cemâdât)

1470. Umugabo wo mu Ba-Ansar wumvise ko Intumwa ya Allah ﷺ yifuzaga inyama yabaze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugabo wo mu Ba-Ansar wumvise ko Intumwa ya Allah ﷺ yifuzaga inyama yabaze kandi atetse umwana w'ihene umwe rukumbi (anaq) wari mu nzu ye; yavuze iti: "Murye, ariko ntimuvune amagufa", maze ubwo buri wese yari amaze kurya n'uwo mugabo agataha iwe, yasanze wa mwana w'ihene ukina ku rugi rwe (byavuzwe na Misma ibn Abd al-Malik Kirdin).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 94-95, hadis no. 84/2 (bâb 1, fasıl 12: ölülerin diriltilmesi)

1471. Abu al-Ash'ath ibn Qays al-Khuza'i yabwiye ikirura cyamuhagaritse inshuro enye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu al-Ash'ath ibn Qays al-Khuza'i yabwiye ikirura cyamuhagaritse inshuro enye ati: "Sinigeze mbona ikirura kitagira isoni kukurusha"; ikirura cyavuze kiti: "Utagira isoni kundusha ni utera umugongo umwiza kurusha abandi ku isi", maze kimubwira iby'Umuhanuzi; uwo mugabo yasize intama ze mu burinzi bw'ikirura, araza yinjira muri Isilamu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 72, no. 55/2 (fasl: kelâmü'l-behâim ve't-tıfl)

1472. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yegeraga igihugu cya Banu Salim hamwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yegeraga igihugu cya Banu Salim hamwe n'Abasangirangendo bayo, inka yaje yiruka maze ihamagara iti: "Yemwe Banu Salim, umugabo w'intungane yaje kuri mwe ari kumwe n'umujyanama w'umunyakuri", maze irega ko nyuma y'uko yari yarabyaye inyana cumi n'ebyiri kandi bakamara amata yayo, ubu bashakaga kuyibaga; Banu Salim barabibonye maze baremera (mu nkuru ituruka kuri Ja'far al-Sadiq igira iti: "Mu gihe cye inyamaswa eshatu zaravuze: ingamiya, ikirura n'inka", iyo nka ihamya ubuhanuzi bwe n'uko Ali ari umusigire we wagenwe).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 76, no. 60/7 (fasl: kelâmü'l-behâim ve't-tıfl)

1473. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari ahantu hadakingirije i Madina, ingamiya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yari ahantu hadakingirije i Madina, ingamiya y'umuturage wo mu butayu yaje yiruka, itose icyuya, ipfukama imbere yayo maze irira amarira, iyibwira ko ba nyirayo bashakaga kuyibaga;

yabwiye ba nyirayo imyaka myinshi y'imirimo y'iyo ngamiya (kubaheka ijya ahantu hashyushye mu gihe cy'ubukonje n'aho kurisha mu mpeshyi, kubyarira umukumbi) n'uko bateganyaga kuyibaga mu mwaka w'inzara, maze barabyemeza; yayiguze dirhamu ijana irayibohora; ingamiya yabiye inshuro enye, maze buri nshuro ivuga iti "Amin"; ku ya kane yararirize ivuga ko mu masengesho ane y'iyo ngamiya asabira umuryango wayo, irya nyuma (ry'uko umuryango utazarwana hagati yawo) ritari ryakiriwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 77-79, no. 62/7 (fasl: kelâmü'l-behâim ve't-tıfl)

1474. Impongo Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye yaraje; nyuma y'uko itegeka ko ibagwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Impongo Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye yaraje; nyuma y'uko itegeka ko ibagwa, inyama zayo zikaribwa n'amagufa yayo ntatunganywe ngo avunwe, yategetse ko amagufa asubizwa mu ruhu rwayo maze itanga itegeko, nuko impongo izuka mu bapfuye igenda irisha.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 7 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

1475. Amagambo agira ati "Nta yindi mana ibaho uretse Allah" na "Muhammad ni Intumwa..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amagambo agira ati "Nta yindi mana ibaho uretse Allah" na "Muhammad ni Intumwa ya Allah" abonetse mu bweru bw'amatwi y'umwana w'ihene (sakhla) wazanywe.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 300 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1476. Ubwo Ka'b ibn al-Ashraf yavugaga ati: "Sinzemera keretse iyi ndogobe ngenderaho..."

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ka'b ibn al-Ashraf yavugaga ati: "Sinzemera keretse iyi ndogobe ngenderaho nikwemera", iyo ndogobe yamujugunye hasi avuye ku mugongo wayo inshuro zirindwi cyangwa umunani, iravuga, ihamya ubumwe bwa Allah, ubuhanuzi n'ubuyobozi (imamate) bwa Ali, maze iravuga iti: "Umwemera wenyine ni we ushobora kungenderaho"; Umuhanuzi ﷺ yavuze ati: "Indogobe yawe ifite ubwenge kukurusha; yigurishe umwemera", maze Thabit ibn Qays ayigura dirhamu ijana arayigenderaho mu buryo bworoshye.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 302-307 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1477. Intumwa ya Allah ﷺ yagiye ku mukumbi iri kumwe n'indyarya zashidikanyaga ku byo...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yagiye ku mukumbi iri kumwe n'indyarya zashidikanyaga ku byo umushumba yari yatekerereje; ibirura bibiri byari byazengurutse umukumbi byaraje birayisuhuza biti: "Amahoro abe kuri wowe, yewe Ntumwa y'Umwami w'ibiremwa byose", maze byitegereje mu maso byamenye Ali, wari wivanze mu Basangirangendo, biramusuhuza bikuba imisaya yabyo ku butaka imbere ye biti: "Yewe musigire wagenwe wa al-Mustafa."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 324-326 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1478. Ubwo umugabo yatakambiraga Intumwa ya Allah ﷺ kubera inzoka nini (ivuga...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo yatakambiraga Intumwa ya Allah ﷺ kubera inzoka nini (ivuga nk'ingamiya kandi ikabira nk'ikimasa) yari yarigaruriye ikibaya cye n'umukindo we wumye, yagiyeyo; inzoka yarahagaze ubwo yayibonaga maze irayisuhuza; yashyize ikiganza cyayo ku mukindo maze isenga iti: "Mu izina rya Allah, wagennye kandi akayobora", nuko igiti kirazamuka, cyera imbuto, kandi amazi avubuka munsi yacyo (byavuzwe na Amr ibn Muntashir).

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 391 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 5: hayvanların itaati ve konuşması)

1479. Ingamiya yari igiye kubagwa ku bw'ibirori by'ubukwe yaraje irarira; Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ingamiya yari igiye kubagwa ku bw'ibirori by'ubukwe yaraje irarira; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Iravuga iti: Mwandereye nkiri nto, murankoresha nkura, none ubu murashaka kumbaga", maze yambura ba nyirayo iyo ngamiya (irayigura irayibohora); nyuma yaho iyo ngamiya yazengurutse amazu y'Aba-Ansar nk'umusabirizi, yishingikiriza umutwe wayo ku nkuta, maze abakobwa bato bayibikira ubwatsi bavuga bati: "Iyi ni iyabohowe n'Intumwa ya Allah", maze ingamiya irabyibuha.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 401, 412 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 5: hayvanların itaati ve konuşması)

1480. Ubwo umugenzi wo mu butayu, wari watambutse imbere y'Abayahudi icumi baje...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugenzi wo mu butayu, wari watambutse imbere y'Abayahudi icumi baje kubaza ibibazo kubera ukwikanyiza, yasabaga umuhamya, Intumwa ya Allah ﷺ yahamagaye Ali iramushima (mu cyubahiro cya Adam, ubwenge bwa Shith, ubuhanga bwa Idris, ishimwe rya Nuh, ubudahemuka bwa Ibrahim, urwango rwa Musa ku banzi n'urukundo rwa Isa ku bemera), maze isaba ubuhamya ku muserebanya munini wari mu mufuka w'uwo muturage wo mu butayu; uwo muserebanya, uwo yavuze ko "utazahunga", wayihindukiriye ubwo washyirwaga hasi, ukuba isura yawo mu itaka maze uhamya ijambo ry'ubumwe bwa Allah, ko ari we mutware kandi akaba uwanyuma mu bahanuzi n'icyubahiro cya Ali; uwo muturage wo mu butayu na ba Bayahudi icumi baremeye, maze ategeka ko umuserebanya urekerwa ubwigenge agira ati: "Inyamaswa yemera ntifungwa."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 418-421 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 5: hayvanların itaati ve konuşması)

1481. Umuserebanya, umaze kurekurwa, wabwiye umuturage wo mu butayu ukennye kujya ku...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Umuserebanya, umaze kurekurwa, wabwiye umuturage wo mu butayu ukennye kujya ku mwobo aho wari wafatiwe, aho yari gusanga ama-dinar ibihumbi icumi (n'ama-dirhamu ibihumbi magana atatu); indyarya zumvise ibyo zikajya kwiruka ngo zitware ubwo butunzi zarumwe n'inzoka nini yasohotse muri uwo mwobo zirapfa, maze iyo nzoka nyine ifasha uwo muturage wo mu butayu gutwara ubwo butunzi kandi iramurinda kugeza ageze iwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 420-421 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 5: hayvanların itaati ve konuşması)

1482. Mu rugendo rwatekererejwe na Ya'la ibn Murra, umuhungu wari usanzwe afatwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwatekererejwe na Ya'la ibn Murra, umuhungu wari usanzwe afatwa n'indwara yo gusara, azanywe n'umugore, yakize ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahuhaga mu kanwa ke maze ikavuga iti: "Sohoka, yewe mwanzi wa Allah; ndi Intumwa ya Allah."

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO İbn Kesîr s.76; 1000 Mucize no.36 (s.48); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14156-14162, 14168-14169; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.22-24; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 62; ayrıca: Tabersî, el-İhticâc, c. 1, s. 332; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 146-148, 459; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 351; IslamHouse, The Miracles of Muhammad

1483. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza mu gituza cy'umuhungu wasaze w'umugore maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza mu gituza cy'umuhungu wasaze w'umugore maze irasenga; uwo muhungu yararutse, ikintu cy'umukara gisohoka muri we, maze arakira (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.651; 19. Mektup listesi (183.txt) no.178; 1000 Mucize no.120 (s.97); web: Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 19; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb minhu fî tâatihim, no 14146-14147; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 116-117; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 193, 459; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 351; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 10; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 49

1484. Intumwa ya Allah ﷺ yahaye inkuru nziza y'Ijuru umugore w'umwirabura (Umm Zufar)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yahaye inkuru nziza y'Ijuru umugore w'umwirabura (Umm Zufar) wahisemo kwihanganira indwara ye yo kugwa igihumura, maze imusabira ko atazatwikururwa.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO İbn Kesîr s.77; 1000 Mucize no.317 (s.295); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 293; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 193-194, 460; Kütüb-i Sitte: Buhârî ve Müslim [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3237]

1485. Amaso y'umugabo w'impumyi afunguka binyuze mu isengesho Intumwa ya Allah ﷺ yamwigishije (byavuzwe na Uthman ibn Hunayf)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amaso y'umugabo w'impumyi afunguka binyuze mu isengesho Intumwa ya Allah ﷺ yamwigishije (byavuzwe na Uthman ibn Hunayf).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO İbn Kesîr s.78; 19. Mektup listesi (183.txt) no.176; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 3. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c.

2, s. 347 bâbı); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 195-196, 463; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 13; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 55; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 65, no. 44/11; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Daavât 119 (3578); İbn Mâce, İkāme 189 (1385)

1486. Fudayk, uwo amaso ye yari yarabaye umweru kandi atabasha kubona ikintu na...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Fudayk, uwo amaso ye yari yarabaye umweru kandi atabasha kubona ikintu na kimwe, yatangiye kubona ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yahuhaga mu maso ye, ku buryo ku myaka mirongo inani yashoboraga gushyira urudodo mu rushinge.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.52; 1000 Mucize no.236 (s.208), no.315 (s.293), no.944 (s.773); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14100; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 115; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 197, 465

1487. Ukuboko kwa Muhammad ibn Hatib, kwari kwahiye inkono ibira akiri muto, gukira...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ukuboko kwa Muhammad ibn Hatib, kwari kwahiye inkono ibira akiri muto, gukira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yaguhuhagaho kandi igasenga.

hafi AH 7

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.640; 19. Mektup listesi (183.txt) no.179; 1000 Mucize no.288 (s.267); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 115; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 197, 465; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 39; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 101; Kütüb-i Sitte: Nesâî, es-Sünenü'l-kübrâ (satırdaki atıf)

1488. Jabir, wari wataye ubwenge, akanguka ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yamumishagiragaho amazi yayo yo kwisukuza

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Jabir, wari wataye ubwenge, akanguka ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yamumishagiragaho amazi yayo yo kwisukuza.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.628; 1000 Mucize no.101 (s.77), no.290 (s.268); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 118; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 39; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 101; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (Câbir) — satırdaki atıf

---

1489. Umwana w'ikiragi (ufite uburwayi) w'umugore wo muri Khath'am akira kandi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umwana w'ikiragi (ufite uburwayi) w'umugore wo muri Khath'am akira kandi agarura ubwenge nyuma yo kunywa amazi Intumwa ya Allah ﷺ yari yakarabiyemo ibiganza n'akanwa.

AH 10 (Umutambagiro w'Isezera)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.518; 19. Mektup listesi (183.txt) no.54, 57, 177; 1000 Mucize no.161 (s.139), no.354 (s.344); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14151; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb,

21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 64; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce, Tıb 40 (3532) — satırdaki atıf

---

1490. Uruhinja ruvuka i Yamama ruvuga ruti: “Uri Intumwa ya Allah” (Mubarak al-Yamama)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Uruhinja ruvuka i Yamama ruvuga ruti: “Uri Intumwa ya Allah” (Mubarak al-Yamama).

AH 10 (Umutambagiro w’Isezera)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.518; 19. Mektup listesi (183.txt) no.53; 1000 Mucize no.314 (s.292); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.59-60; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 20. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 64; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 190-191; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 391; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 118; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 74, no. 57/4

1491. Ikibyimba kiri mu kiganza cya Shurahbil al-Ju’fi kizimira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yagihuhagaho kandi ikagisiga

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ikibyimba kiri mu kiganza cya Shurahbil al-Ju’fi kizimira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yagihuhagaho kandi ikagisiga.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO 1000 Mucize no.277 (s.255), no.941 (s.772); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü'ş-şifâ mine's-sil'a, no 14101; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 7. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 116; ayrıca: İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 63-64, hadis no. 38/5; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 197

1492. Mu maso h’Umusangirangendo (Qatada ibn Milhan) Intumwa ya Allah ﷺ yasize mu maso hashyashyana nk’indorerwamo

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu maso h’Umusangirangendo (Qatada ibn Milhan) Intumwa ya Allah ﷺ yasize mu maso hashyashyana nk’indorerwamo.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.181; 1000 Mucize no.242 (s.212); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 592; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 140 bâbı); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 205; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 97, hadis no. 86/1

1493. Uburwayi bw’umuriro buza imbere y’Intumwa ya Allah ﷺ busaba uruhushya, maze ibwohereza ku bantu b’i Quba

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Uburwayi bw’umuriro buza imbere y’Intumwa ya Allah ﷺ busaba uruhushya, maze ibwohereza ku bantu b’i Quba.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.624; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 145-146; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 194-195

1494. Amasengesho Intumwa ya Allah ﷺ yasomye yo gukiza no gukira kw'abarwayi (igice rusange muri al-Bayhaqi)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Amasengesho Intumwa ya Allah ﷺ yasomye yo gukiza no gukira kw'abarwayi (igice rusange muri al-Bayhaqi).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.631; 19. Mektup listesi (183.txt) no.145

1495. Umuhungu wapfuye w'umukecuru w'impumyi wo mu Ba-Ansar azuka binyuze mu isengesho rye (byavuzwe na Anas)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhungu wapfuye w'umukecuru w'impumyi wo mu Ba-Ansar azuka binyuze mu isengesho rye (byavuzwe na Anas).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.506; İbn Kesîr s.75; web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.50-52; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 20. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning Resurrected Corpses"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 111; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 182-183, 386-387, 456-457; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 9; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 45

1496. Umutware w'ubwoko akira binyuze muri ruqya hakoreshejwe Sura al-Fatiha, kandi Intumwa ya Allah ﷺ ikabyemera

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umutware w'ubwoko akira binyuze muri ruqya hakoreshejwe Sura al-Fatiha, kandi Intumwa ya Allah ﷺ ikabyemera.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – ibitangaza byo gukiza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.408; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 299; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Tıbb 39, 33, İcâre 16, Fedâilu'l-Kur'an 9; Müslim, Selam 66, (2201); Ebu Dâvud, Tıbb 19, (3900); Tirmizî, Tıbb 20, (2064, 2065) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4033, c./s. 11/346]

1497. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Umm Ayman, wagize inyota nijoro maze atabizi akanywa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Umm Ayman, wagize inyota nijoro maze atabizi akanywa inkari zayo azikuye mu gikoresho cyari mu nguni y'inzu iti: "Inda yawe ntizongera kubabara ukundi", maze Umm Ayman ntiyongeye kubabara mu nda ukundi.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.106 (s.82); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14014-14015; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 122; c. 2, s. 441 kısmı); ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 109

1498. Ubwo Sahl ibn Hunayf yagwaga hasi amaze gufatwa n'ijisho ribi rya Amir ibn...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Sahl ibn Hunayf yagwaga hasi amaze gufatwa n'ijisho ribi rya Amir ibn Rabi'a mu gihe yogaga, Intumwa ya Allah ﷺ yacyashye Amir kandi imutegeka kwiyuhagira; ubwo amazi Amir yari yogesheje mu maso ye, ibiganza, inkokora, amavi n'imitwe y'ibirenge bye yasubikwaga kuri Sahl, yahagurutse ari muzima neza.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.216 (s.196)

1499. Intumwa ya Allah ﷺ yakoze ikirenge cyayo kuri Ali, watakaga uburibwe bw'amaso...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yakoze ikirenge cyayo kuri Ali, watakaga uburibwe bw'amaso kandi agasenga, iravuga iti: "Mana yanjye, mukize"; Ali ntiyongeye kubabara amaso ukundi.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.357 (s.346); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 6. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 279; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 10; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 49; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Daavât 112 (3564) — satırdaki atıf

1500. Intumwa ya Allah ﷺ ikora ruqya ku muvandimwe wasaze wazanywe n'umuturage wo mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ikora ruqya ku muvandimwe wasaze wazanywe n'umuturage wo mu butayu ikoresheje imirongo n'amasura nka Sura al-Fatiha, intangiriro n'iherezo rya Sura al-Baqara, Ayat al-Kursi, Sura al-Ikhlas na za Mu'awwidha zombi, maze uwo mugabo ahaguruka nk'aho nta kintu cyari cyamubayeho.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.921 (s.758); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 123-124); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3549 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7056]

1501. Intumwa ya Allah ﷺ ishyira ikiganza cyayo hejuru y'umwenda ahantu hababara ha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ishyira ikiganza cyayo hejuru y'umwenda ahantu hababara ha Asma bint Abi Bakr, wari ufite ibiheri ku mutwe no mu maso, maze isenga inshuro eshatu iti: "Mu izina rya Allah, muvanireho uburwayi bwe ku bw'isengesho ry'Umuhanuzi", maze ubwo burwayi bugenda.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.940 (s.771); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 116

1502. Intumwa ya Allah ﷺ isabira Thabit ibn Yazid, wavuze ko kimwe mu birenge bye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isabira Thabit ibn Yazid, wavuze ko kimwe mu birenge bye cyari kiremaye, maze ikirenge kirakira kandi kiba kizima.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.954 (s.777); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 283

1503. Intumwa ya Allah ﷺ ibaza umuhungu w'ikiragi, wari warakuze atarigeze avuga iti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ibaza umuhungu w'ikiragi, wari warakuze atarigeze avuga iti: "Ndi nde?"; uwo muhungu yavuze ati: "Uri Intumwa ya Allah", maze atangira kuvuga.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal (4. çocuk) (s. 207)

1504. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe w'umuhungu wari ufite ibihushi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe w'umuhungu wari ufite ibihushi (indwara yo ku ruhu rw'umutwe); uwo muhungu yarakize kandi umusatsi we wongera kumera neza.

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1505. Ibyo ni byo bivugwa kuri al-Muhallab ibn Qabala no ku bana benshi, abarwayi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibyo ni byo bivugwa kuri al-Muhallab ibn Qabala no ku bana benshi, abarwayi n'abasazi: bakize binyuze mu gukorwaho n'Intumwa ya Allah ﷺ.

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1506. Umugabo ufite indwara yo kubyimba mu kiziba cy'inda (udra) yaraje; Intumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugabo ufite indwara yo kubyimba mu kiziba cy'inda (udra) yaraje; Intumwa ya Allah ﷺ yamutegetse kuvoma amazi mu isoko yari yaciriyemo amacandwe akayamishagiraho; uwo mugabo yabikoze maze arakira.

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1507. Muri urwo rugendo nyine rwatekererejwe na Jabir, umukobwa mwiza wari watewe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Muri urwo rugendo nyine rwatekererejwe na Jabir, umukobwa mwiza wari watewe n'ijini yazanywe ku Ntumwa ya Allah ﷺ mu mudugudu; ubwo yavugaga iti: "Ndi Muhammad, Intumwa ya Allah; mureke", ijini ryarasohotse maze uwo mukobwa arakira.

Igihe cy'i Madina, igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 51, Cin heyetleri bâbı

1508. Ikirenge cya Amr ibn Mu'adh, cyari cyatemwe (cyakomeretse), gikira ubwo Intumwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ikirenge cya Amr ibn Mu'adh, cyari cyatemwe (cyakomeretse), gikira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yagiciragaho amacandwe (byavuzwe na Burayda ibn al-Husayb).

Itariki itazwi (Igihe cy'i Madina)

ISOKO A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 594

1509. Mu rugendo rwatekererejwe na Ghaylan ibn Salama, umugore yazanye umuhungu we...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwatekererejwe na Ghaylan ibn Salama, umugore yazanye umuhungu we yakundaga cyane, wari wafashwe n'ubusazi bukabije; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze inshuro eshatu iti: "Bismillah, ndi Intumwa ya Allah; sohoka, yewe mwanzi wa Allah", maze iravuga iti: "Jyana umuhungu wawe; ku bushake bwa Allah nta kintu kimurwaye ubu."

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 63 (Veda Haccı'nda vuku bulan mucizeler)

1510. Ku bw'umugabo wari ufite igisebe ku kirenge abavuzi batashoboraga gukiza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bw'umugabo wari ufite igisebe ku kirenge abavuzi batashoboraga gukiza, Intumwa ya Allah ﷺ yafashe amacandwe yayo ku rutoki rwayo, ikora ku butaka maze iyashyira kuri icyo gisebe, isenga iti: "Mu izina rya Allah; umukungugu w'igihugu cyacu, hamwe n'amacandwe y'umwe muri twe, ukiza umurwayi wacu ku bushake bw'Umwami wacu"; maze icyo gisebe kirakira.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 115 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1511. Intumwa ya Allah ﷺ ihanagura mu maso ha Abyad ibn Hammal, uwo indwara ye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ihanagura mu maso ha Abyad ibn Hammal, uwo indwara ye y'uruhu (quba) yari yarakwirakwiriye ku zuru rye, maze nta kimenyetso cy'iyo ndwara cyasigaye kuva uwo munsi.

Igihe cy'i Madina (hafi AH 10, intumwa za Ma'rib), itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 116 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1512. Intumwa ya Allah ﷺ ihanagura ku ijosi rya Asma bint Abi Bakr, aho kubyimba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ihanagura ku ijosi rya Asma bint Abi Bakr, aho kubyimba (ikibyimba) kwari kwagaragaye, maze isenga iti: "Mana yanjye, murinde ibibi byacyo n'ingaruka zacyo."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 116 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1513. Umugore yazanye umuhungu we, wari warananiwe n'indwara, uwo (mu kababaro ke)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugore yazanye umuhungu we, wari warananiwe n'indwara, uwo (mu kababaro ke) yifurizaga urupfu; binyuze mu isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ uwo muhungu yarakize, arakura kandi apfa nk'umuhamya mu nzira ya Allah.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 117 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1514. Intumwa ya Allah ﷺ inyura ikiganza cyayo ku nda ya Rifa'a ibn Rafi, wari umaze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ inyura ikiganza cyayo ku nda ya Rifa'a ibn Rafi, wari umaze umwaka ababara mu nda, maze uburibwe bugenda.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 117 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1515. Intumwa ya Allah ﷺ ihuha ku kiganza cya Jarhad, waryaga akoresheje ukuboko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ihuha ku kiganza cya Jarhad, waryaga akoresheje ukuboko kw'ibumoso kubera ko ukw'iburyo kwari kurwaye; Jarhad ntiyongeye gutaka uko kuboko kugeza apfuye.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 117 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1516. Intumwa ya Allah ﷺ ihanagura mu maso h'umugabo wasaze wazanywe kuri yo maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ihanagura mu maso h'umugabo wasaze wazanywe kuri yo maze irasenga, nuko ubwenge bw'uwo mugabo buragaruka.

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 117 (Hayvan türlerindeki mucizeleri ana başlığı altında: hastaları ve sakatları iyileştirmesine dair rivayetler)

1517. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasabaga al-Harith (mu ncamake, Haritha ibn Abi...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasabaga al-Harith (mu ncamake, Haritha ibn Abi Haritha) umukobwa we ngo amurongore, al-Harith yabeshye avuga ati: "Afite indwara (ibibara byera)", kugira ngo atamutanga; ubwo yatahaga iwe, yasanze umukobwa we koko yafashwe n'ibibara byera (baras).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 133 (Türlerine göre mucizeler bölümü (alt bâb başlığı özetten alınamadı))

1518. Umusazi waboshye n'iminyururu akira, nk'aho abohowe ku ngoyi, ubwo se wabo wa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umusazi waboshye n'iminyururu akira, nk'aho abohowe ku ngoyi, ubwo se wabo wa Kharija ibn al-Salt yamusomeraga Sura al-Fatiha mu gitondo na nimugoroba iminsi itatu kandi akamuhuhaho; maze Intumwa ya Allah ﷺ imwemerera kwakira intama ijana yahawe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 299 (humma rukyesi, borç duası, cin rukyesi ve diğer öğrettiği dualar)

1519. Intumwa ya Allah ﷺ iha umugabo wo muri Juhayna, uwo umubiri we wari urimo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ iha umugabo wo muri Juhayna, uwo umubiri we wari urimo gushwanyagurika kubera ibibembe, igisorori cy'amazi yari yaciriyemo amacandwe igira iti: "Isige aya ku mubiri wawe"; uwo mugabo yakize nta n'inkovu isigaye.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 36 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1520. Qays al-Lakhmi, waje afite ibibara byera (baras), akira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yamuciragaho amacandwe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Qays al-Lakhmi, waje afite ibibara byera (baras), akira ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yamuciragaho amacandwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 101 (fasl fî mu'cizât ef'âlihî)

1521. Ku bw'abagabo batatu bavuze bati: "Ibrahim yari Inshuti ya Allah, Musa..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bw'abagabo batatu bavuze bati: "Ibrahim yari Inshuti ya Allah, Musa uwavugishijwe, na Isa yazuye abapfuye; wowe wazuye ryari abapfuye?", Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Ali iti: "Haguruka, wambare ishati yanjye, ubajyane

ku mva ya Yusuf ibn Ka’b maze umuzure ku bushake bwa Allah”; Ali yakubise ikirenge imva yasenyutse i al-Baqi maze aravuga ati: “Zuka ku bushake bwa Allah, uha abapfuye ubuzima”, maze umusaza arasohoka akunkumura umukungugu ku mutwe no ku bwanwa bwe aravuga ati: “Ubuhakanyi nyuma yo kwemera? Ndi Yusuf ibn Ka’b; Allah yatumye mpfa hashize imyaka magana atatu” (byavuzwe na Umm Salama; umwanditsi yanditse ko yahinnye iyi hadith).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 95, hadis no. 85/3 (bâb 1, fasıl 12: ölülerin diriltilmesi)

1522. Intumwa ya Allah ﷺ icira amacandwe ku muturage wo mu butayu wari wafashwe…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ icira amacandwe ku muturage wo mu butayu wari wafashwe n’ibibara byera (baras), maze uwo mugabo ahaguruka ari muzima.

Itariki itazwi

ISOKO Tabersî, el-İhticâc (thk. M. Bâkır el-Hursân, Necef: Matbaatü'n-Nu'mân 1386/1966), c. 1, s. 332 (İhticâcü Emîri'l-mü'minîn ale'l-Yehûd min ahbârihim… fî mu'cizâti'n-Nebî)

1523. Intumwa ya Allah ﷺ isabira umugabo w’impumyi wayisabye gusabira amaso ye, maze…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isabira umugabo w’impumyi wayisabye gusabira amaso ye, maze amaso y’uwo mugabo arafunguka; kandi iha umugabo wa kabiri w’impumyi waje afite icyifuzo kimwe guhitamo iti: “Ijuru, cyangwa amaso yawe?”, maze uwo mugabo ahitamo Ijuru.

Itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 63, no. 37/4 (fasl: ibrâü'l-merdâ ve'l-a'zâ)

1524. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasuraga Umusangirangendo uburwayi bwari bwasize ameze…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasuraga Umusangirangendo uburwayi bwari bwasize ameze nk’akanyoni katagira amababa, yabajije uko yajyaga asenga akiri muzima; imenye ko yari yaravuze iti: “Mpa muri iyi si igihano Wari kumpa mu Buzima buhoraho”, yamwigishije isengesho rigira riti: “Mwami wacu, duhe ibyiza muri iyi si…”, maze uwo mugabo ahaguruka ari muzima, nk’aho abohowe ku ngoyi.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 64, no. 39/6 (fasl: ibrâü'l-merdâ ve'l-a'zâ)

1525. Intumwa ya Allah ﷺ iha al-Tufayl al-Amiri, watakaga ibibembe, amazi yari…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ iha al-Tufayl al-Amiri, watakaga ibibembe, amazi yari yaciriyemo amacandwe kandi imubwira kuyiyuhagira, maze akira burundu.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 39 (Bâb 7: mübarek uzuvlarının bereketi, yiyecek ve içeceğin çoğalması)

1526. Ku bwa Hassan ibn Amr al-Khuza'i, waje arwaye ibibembe, Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Hassan ibn Amr al-Khuza'i, waje arwaye ibibembe, Intumwa ya Allah ﷺ isaba amazi, iciramo amacandwe kandi imubwira kuyisukaho; Hassan yarakize, maze ubwoko bwe bwose bwinjira muri Isilamu.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 39 (Bâb 7: mübarek uzuvlarının bereketi, yiyecek ve içeceğin çoğalması)

1527. Umuhungu watewe n'ijini wajyaga agira ibisazi igihe cyose yashakaga kurya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhungu watewe n'ijini wajyaga agira ibisazi igihe cyose yashakaga kurya cyangwa kunywa kandi wari ugeze hafi yo gupfa; ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yavugaga iti: "Genda kure, yewe mwanzi wa Allah; ndi Intumwa ya Allah", shitani yasubiye inyuma maze uwo muhungu ahaguruka ari muzima.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 294 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1528. Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku jisho ryakomeretse rya Abdullah ibn Unays...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku jisho ryakomeretse rya Abdullah ibn Unays, nyuma yaho ntiryashoboraga gutandukanywa n'irindi jisho rye.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 295 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1529. Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ risabira Anas ibn Malik umugisha mu butunzi…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ risabira Anas ibn Malik umugisha mu butunzi, abana n’ubuzima; Anas yabayeho imyaka irenga 100 kandi abona abamukomokaho barenga 100.

Isengesho: AH 1–2; isohozwa: kugeza AH 93

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.659; İbn Kesîr s.86; 1000 Mucize no.121 (s.98); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 286; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 204; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 354; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 10; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 50; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Hz. Enes'e Mal Ve Evlat İçin Yaptığı Dua" (kitabın dipnotu: Zehebî, Siyeru a'lâmi'n-nübelâ, c:3, s:266-267; Müslim, Sahih, c:4, s:1929); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Da'avât 19, 26, 47, Savm 61; Müslim, Mesâcid 268, (660), Fezâilu's-Sahâbe 141, 142, (2480, 2481); Tirmizî, Menakıb, (3827, 3828) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4466, c./s. 13/12-13]

1530. Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ risabira Ibn Abbas rigira riti: “Mana yanjye…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ risabira Ibn Abbas rigira riti: “Mana yanjye, muhe gusobanukirwa idini kandi umwigishe ubusobanuro (ta’wil)”, maze Ibn Abbas aba umuhanga w’umuryango w’Abayisilamu.

Isengesho: AH 8–10; isohozwa: kugeza AH 68

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.658; İbn Kesîr s.85; 1000 Mucize no.128 (s.104); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 285; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 203; Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 18; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 57-58; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74; Kütüb-i Sitte: Buharî, Fezâil'l-Ashâb 24, İlm 17, Vudû 10, İ'tisam 1; Müslim, Fezâilu's Sahâbe 138, (2477); Tirmizî, Menâkıb, (3823, 3824) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4452, c./s. 12/538]

1531. Intumwa ya Allah ﷺ iyora n’ikiganza cyayo maze ishyira ikintu mu mwitero Abu…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ iyora n’ikiganza cyayo maze ishyira ikintu mu mwitero Abu Hurayra yari yashashe, nyuma yaho Abu Hurayra ntiyigeze yibagirwa hadith n’imwe.

Nyuma ya AH 7

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.665; İbn Kesîr s.82; 1000 Mucize no.110 (s.86); web: Buhârî, Menâkıb, no. 3648; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 589; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 122; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 198; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 312; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 13; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 57; Kütüb-i Sitte: Buhârî, İlim 42; Müslim, Fezâilu's-Sahâbe 159, (2492); Tirmizî, Menâkıb, (3833, 3834) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4472, c./s. 13/20]

1532. Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ risabira kuyoborwa kwa nyina wa Abu Hurayra, no kwinjira kwe muri Isilamu kuri uwo munsi nyine

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira kuyoborwa kwa nyina wa Abu Hurayra, no kwinjira kwe muri Isilamu kuri uwo munsi nyine.

Nyuma ya AH 7

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.667; İbn Kesîr s.87; 1000 Mucize no.132 (s.109); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5895; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Yaqeen Institute, "The Physical Miracles of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 287; ayrıca: Elshinawy, The Physical Miracles of the Prophet (Yaqeen); IslamHouse, The Miracles of Muhammad; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ebu Hureyre'nin Anası İçin Hidâyet Duası" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:4, s:938-939); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezailu's-Sahabe 158, (2491) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5600, c./s. 15/456]

1533. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Sa'd ibn Abi Waqqas rigira riti: "Mana..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Sa'd ibn Abi Waqqas rigira riti: "Mana yanjye, umwakire igihe agusenga", maze Sa'd amenyekana nk'umuntu amasengesho ye akirwa.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO İbn Kesîr s.83; 1000 Mucize no.118 (s.94); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 280; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 198, 205; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 18; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74-75; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ensardan Ebu Talha'nın Elinde, Efendimizin yerden alıp Verdiği Ağaç Dalının İyi Bir Ok Olması" (kitabın dipnotu: Vakıdî, Megâzî, c:1, s: 243; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c:3, s:239,346; Hakim, Müstedrek, c:3, s:26); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb 27 (3751) — satırdaki atıf

---

1534. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Abu Talha n'umugore we Umm Sulaym...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Abu Talha n'umugore we Umm Sulaym rigira riti: "Allah ahe umugisha ijoro ryanyu"; abahungu icyenda ba Abdullah, wabyawe na bo, bose babaye abafashe Korowani mu mutwe.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO İbn Kesîr s.86; 1000 Mucize no.135 (s.114); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 288; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 204; Kütüb-i Sitte: Buhârî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3241]

1535. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugisha Abd al-Rahman ibn Awf, wabaye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugisha Abd al-Rahman ibn Awf, wabaye umukire cyane ku buryo yavugaga ati: "Niyo naterura ibuye, nasanga zahabu munsi yaryo."

AH 1

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.680; İbn Kesîr s.89; 1000 Mucize no.119 (s.95); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 287; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 205

1536. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugisha mu bucuruzi bwa Urwa al-Bariqi: "Iyo aba yaraguze umukungugu, aba yarawungukiyemo."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugisha mu bucuruzi bwa Urwa al-Bariqi: "Iyo aba yaraguze umukungugu, aba yarawungukiyemo."

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.683; İbn Kesîr s.90; 1000 Mucize no.123 (s.99); web: Buhârî, Menâkıb, no. 3642; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 581; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 288; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 206; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 112, hadis no. 108/11; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıb 28 (3642) — satırdaki atıf

---

1537. Intumwa ya Allah ﷺ ibwira umugabo wavuze, kubera ubwibone iti: "Sinshobora..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ibwira umugabo wavuze, kubera ubwibone iti: "Sinshobora kurya n'ikiganza cyanjye cy'iburyo", "Ntuzagishobore", maze uwo mugabo ntiyongeye gushobora kuzamura icyo kiganza ngo akigeze ku kanwa ke ukundi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.697; İbn Kesîr s.90; 1000 Mucize no.19 (s.30); web: İbn Hibbân, Sahîh, K. et-Târîh, bâbü'l-mu'cizât, no 6512-6513; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 292; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 210; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 11; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 50; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 72; Kütüb-i Sitte: Müslim, Eşribe 107, (2021) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3875, c./s. 11/102]

1538. Intumwa ya Allah ﷺ ibwira umugabo wayiganaga mu mugongo wayo agoramya isura ye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ibwira umugabo wayiganaga mu mugongo wayo agoramya isura ye iti: "Guma gutyo", maze uwo mugabo aguma atyo kugeza apfuye.

Igihe cy'i Maka cyangwa i Madina

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.697; 1000 Mucize no.295 (s.272); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 132)

1539. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ w'ibibembe n'ubukene ku bahunika ibiribwa by'Abayisilamu

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ w'ibibembe n'ubukene ku bahunika ibiribwa by'Abayisilamu.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.706; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 293; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 2155 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6665]

1540. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira ubuyobozi n'umugisha abaturage ba Yemeni, Sham (na Iraki)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira ubuyobozi n'umugisha abaturage ba Yemeni, Sham (na Iraki).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.696; 1000 Mucize no.431 (s.424); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 291; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 210; Kütüb-i Sitte: Buhârî (Şam ve Yemen duası) — satırdaki atıf

---

1541. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Quraysh rigira riti: "Watumye aba mbere muri bo basogongera igihano; tuma abanyuma muri bo basogongera ineza."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira Quraysh rigira riti: "Watumye aba mbere muri bo basogongera igihano; tuma abanyuma muri bo basogongera ineza."

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO 1000 Mucize no.964 (s.782); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 290; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 13; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 56; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menakıb, (3904) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4531, c./s. 13/94]

1542. Intumwa ya Allah ﷺ ivuga kuri Mu'awiya, watindaga kuza igihe ahamagawe iti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ivuga kuri Mu'awiya, watindaga kuza igihe ahamagawe iti: "Allah ntakamuhaze mu nda ye", maze Mu'awiya ntiyigeze ahaga.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO 1000 Mucize no.126 (s.102); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 293; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 211; Kütüb-i Sitte: Müslim, Birr 96, (2604) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4479, c./s. 13/33]

1543. Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku mutwe wa Abu Zayd al-Ansari (Amr ibn...)

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku mutwe wa Abu Zayd al-Ansari (Amr ibn Akhtab) maze isenga iti: "Mana yanjye, mugire mwiza"; nubwo yarengeje ijana, umusatsi we n'ubwanwa bwe ntibyabaye imvi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO İbn Kesîr s.88; 1000 Mucize no.115 (s.92), no.243 (s.213); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 590; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 139 bâbı); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 205; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 354; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 11; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 50; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menakıb 10, (3633) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5601, c./s. 15/456]

1544. Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku mutwe wa al-Sa'ib ibn Yazid kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku mutwe wa al-Sa'ib ibn Yazid kandi imusabira; aho ikiganza cyayo cyakoze ntihahindutse imvi ndetse no mu busaza bwe.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO İbn Kesîr s.88; 1000 Mucize no.122 (s.99); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 591; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 138 bâbı); c. 2, s. 287; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 205; islamveihsan.com, "Hz. Peygamber'in Mucizeleri"; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 12; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 53; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıb (3540); Müslim (2345) — satırdaki atıf

1545. Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza mu maso ha Amr ibn Tha'laba al-Juhani, uwo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza mu maso ha Amr ibn Tha'laba al-Juhani, uwo isura ye itahindutse nubwo yashaje.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO 1000 Mucize no.240 (s.211); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 139 bâbı)

1546. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umusizi al-Nabigha al-Ja'di rigira...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umusizi al-Nabigha al-Ja'di rigira riti: "Allah ntakangize akanwa kawe"; nubwo yarengeje ijana, amenyo ye ntiyahungutse.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO 1000 Mucize no.316 (s.293); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 282; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 208-209; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 11, 17; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 51; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74

1547. Inkuru nziza y'Intumwa ya Allah ﷺ kuri Ukkasha ibn Mihsan igira iti: "Uri umwe..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inkuru nziza y'Intumwa ya Allah ﷺ kuri Ukkasha ibn Mihsan igira iti: "Uri umwe muri bo" (ba mirongo irindwi b'ibihumbi bazinjira mu Ijuru nta kubarirwa), n'urupfu rw'ubuhamya rwa Ukkasha.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; gupfira ukuri: AH 11–12 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.128; 1000 Mucize no.369 (s.355); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 268; Kütüb-i Sitte: Müslim, İman, 371, (218) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4034, c./s. 11/350]

1548. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira ibyiza Muhammad ibn Maslama n'amagambo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira ibyiza Muhammad ibn Maslama n'amagambo yayo agira ati: "Amakimbirane ntazakugiraho ingaruka"; kandi aguma kure y'amakimbirane.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 35–43

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.185; 1000 Mucize no.448 (s.442); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 231; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 285-286; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd 4663 — satırdaki atıf

1549. Ingaruka z'amasengesho Intumwa ya Allah ﷺ yigishije zo kwirinda uburozi n'ijisho ribi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ingaruka z'amasengesho Intumwa ya Allah ﷺ yigishije zo kwirinda uburozi n'ijisho ribi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amasengesho yasubijwe

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.708

1550. Khalid ibn al-Walid atsinda muri buri ntambara yarwanye binyuze mu mugisha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Khalid ibn al-Walid atsinda muri buri ntambara yarwanye binyuze mu mugisha w'imisatsi y'Umuhanuzi ﷺ yabikaga mu ngofero ye.

Umusatsi: AH 10 (Umutambagiro w'Isezera); intsinzi: AH 11–21

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.710; 1000 Mucize no.215 (s.196); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 117

1551. Intumwa ya Allah ﷺ ifata uruhanga rw'umuhungu yazaniwe maze isaba umugisha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ifata uruhanga rw'umuhungu yazaniwe maze isaba umugisha, nuko umusatsi umera ku ruhanga rwe nk'umusatsi w'imbere ku ifarashi; ubwo uwo muhungu yakuraga akinjira mu Bakhariji uwo musatsi warahungutse, maze ubwo yicuzaga amaze kugirwa inama, Allah yamusubije uwo musatsi.

Isengesho: Igihe cy'i Madina; ugupfuka k'umusatsi: kwaduka kw'Abakharaji, hafi AH 37–38 (657–658 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.318 (s.295); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 141-142 bâbı); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 207

1552. Intumwa ya Allah ﷺ isubiza Umuyahudi wari wicaranye na yo uwo, ubwo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isubiza Umuyahudi wari wicaranye na yo uwo, ubwo yayitsamuraga, yavuze ati "Allah akugirire impuhwe", igira iti "Allah akuyobore", maze uwo mugabo yinjira muri Isilamu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.289 (s.268); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 284

1553. Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku mutwe w'umuhungu Hanzala ibn Hidhyam...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isiga ikiganza ku mutwe w'umuhungu Hanzala ibn Hidhyam, wazanywe na se ushaje, maze ivuga iti: "Allah aguhe umugisha"; nyuma yaho Hanzala yaciraga amacandwe mu kiganza cye bwite, akavuga ati "Bismillah, ku bw'ikimenyetso cy'ikiganza cy'Intumwa ya Allah", maze agasiga ku ntama, ingamiya n'abantu barwaye, bagakira.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.107 (s.83), no.238 (s.210); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 140 bâbı)

1554. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugisha Abdullah ibn Hisham; kubera...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ risabira umugisha Abdullah ibn Hisham; kubera ryo, ubwo yaguraga ibiribwa ku isoko, Ibn al-Zubayr na Ibn Umar bashakaga kuba abafatanyabikorwa be, kandi rimwe na rimwe yungukaga

umuzigo w'ingamiya maze akawuhereza iwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.124 (s.100), no.303 (s.281); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 289; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 206; islamveihsan.com, "Hz. Peygamber'in Mucizeleri"; Kütüb-i Sitte: Buhârî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2301, c./s. 8/176-177]

1555. Intumwa ya Allah ﷺ ivuga ku mugabo wikusanyirizaga umusatsi we mu gihe cyo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ivuga ku mugabo wikusanyirizaga umusatsi we mu gihe cyo kubama kugira ngo udakora ku butaka iti: "Mana yanjye, gira umusatsi we mubi", maze umusatsi w'uwo mugabo urahunguka.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.164 (s.143); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 293; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 72; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 10; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 50

1556. Intumwa ya Allah ﷺ ibaza umusore wasabye uruhushya rwo gukora ubusambanyi iti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ibaza umusore wasabye uruhushya rwo gukora ubusambanyi iti: "Mbese wabyifuza kuri nyoko, umukobwa wawe, mushiki wawe, nyokorome cyangwa nyinawabo wawe?", maze isenga iti: "Mana yanjye, sukura umutima we kandi urinde ubumanzi bwe"; kuva icyo gihe uwo musore yanze ubusambanyi kurusha undi wese.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.207 (s.187); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 284

1557. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, mugire mwiza", ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, mugire mwiza", ku Muyahudi wakoze ku bwanwa bwayo (wayegereye), maze ubwanwa bw'umweru (n'umusatsi) bw'uwo mugabo bihinduka umukara w'inkorokoro, kandi agaragara nk'umusore kugeza ku myaka mirongo cyenda.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.217 (s.197)

1558. Ubwo Ukkasha ibn Mihsan yatekererezaga amagambo ya Umm Qays, wavuze ubwo...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ukkasha ibn Mihsan yatekererezaga amagambo ya Umm Qays, wavuze ubwo umuhungu we yapfaga ati: "Ntimwumwogeshe amazi akonje; muzamwica", Intumwa ya Allah ﷺ yaramwenyuye maze ivuga iti: "Ubuzima bwe bube burebure", nuko Umm Qays aba umugore wenyine uzwi ko yabayeho igihe kirekire cyane.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.224 (s.201), no.969 (s.785); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 294; Kütüb-i Sitte: Nesâî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3810]

1559. Ku bwa Abu Umama, wasabye mu itangazwa ry'ingendo eshatu zitandukanye isengesho...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Abu Umama, wasabye mu itangazwa ry'ingendo eshatu zitandukanye isengesho ryo gupfa nk'umuhamya, Intumwa ya Allah ﷺ yasengaga buri nshuro iti: "Mana yanjye, bahe umutekano n'iminyago", maze bakagaruka buri nshuro ari bazima kandi bafite iminyago; nyuma yaho yamugiriye inama yo gusiba no kubama kenshi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.235 (s.207), no.953 (s.777); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 291; Kütüb-i Sitte (kısmen): Nesâî — yalnız oruç tavsiyesi kısmı [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3110, c./s. 9/425]

1560. Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo mu gituza cya Fatima, waje...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yashyize ikiganza cyayo mu gituza cya Fatima, waje yahindutse ibara kubera inzara, maze isenga iti: "Mana yanjye, ugaburira abashonje, ntureke Fatima, umukobwa wa Muhammad, ngo asonze"; ibara ry'amaraso ryagarutse mu maso he, maze Fatima avuga ko atigeze yongera kumva inzara ukundi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.245 (s.215); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 119; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 52

1561. Mu gitondo cy'ubukonje bukabije, ubwo nta muntu wazaga ku musigiti nubwo Bilal...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitondo cy'ubukonje bukabije, ubwo nta muntu wazaga ku musigiti nubwo Bilal yari yatanze umuhamagaro w'isengesho kabiri, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iti: "Mana yanjye, bakureho ubukonje", maze Bilal abona abantu bihungiza ubushyuhe mu rukerera.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.248 (s.218); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 121); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 206; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 355

1562. Ubwo ugushidikanya kwinjiraga mu mutima wa Ubayy ibn Ka'b nyuma y'uko Intumwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo ugushidikanya kwinjiraga mu mutima wa Ubayy ibn Ka'b nyuma y'uko Intumwa ya Allah ﷺ ibwira abagabo babiri batandukanaga mu gusoma kwabo ko bombi basomye neza, yakubise mu gituza cya Ubayy maze isenga iti: "Mana yanjye, mukureho ibitekerezo bibi bya Satani"; Ubayy yabize icyuya maze ugushidikanya kwe kuramuvamo, kandi yamubwiye ko Korowani yari yarahishuwe mu ndimi ndwi (ahruf).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.287 (s.266), no.955 (s.778); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 285; c. 2, s. 387; Kütüb-i Sitte: Müslim — satırdaki atıf

---

1563. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ku mugabo yohereje ahantu akabeshya mu izina...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ku mugabo yohereje ahantu akabeshya mu izina ryayo; uwo mugabo yapfuye inda ye yashwanyaguritse, kandi ubutaka ntibwakiriye umurambo we.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.294 (s.272); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 130

1564. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, ha umugisha..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, ha umugisha umuryango wanjye mu masaha yawo ya kare", n'uko yoherezaga imitwe y'ingabo mu gitondo cya kare; umucuruzi Sakhr al-Ghamidi na we yoherezaga abagaragu be gucuruza mu gitondo cya kare maze akira cyane ku buryo atabonaga aho ashyira ubutunzi bwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.304 (s.281); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 291; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 2238; Ebû Dâvûd, Cihâd — satırdaki atıf [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6685, c./s. 17/256]

1565. Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagendanaga na Umar, ubwo umugore yatakaga umugabo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Intumwa ya Allah ﷺ yagendanaga na Umar, ubwo umugore yatakaga umugabo we kandi akavuga ko amwanga, yegeranyije impanga zabo maze isenga iti: "Mana yanjye, bahuze kandi utume bakundana"; nyuma yaho, ubwo bahuriraga ku isoko, uwo mugore yavuze ati: "Nta wundi muntu nkunda kumurusha."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.319 (s.296); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb min bereketi duâihî, no 13999; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 291; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 206-207; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 11, 17; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 51-52; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 73

1566. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, mukomeze ari muto"...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, mukomeze ari muto", ku bwa Amr ibn al-Hamiq, wayihaye amata yo kunywa; nubwo Amr yageze ku myaka mirongo inani, nta musatsi n'umwe w'imvi wagaragaye ku mutwe we.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.358 (s.347); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 283; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 12, 17; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 52; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74

1567. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu’awiya ibn Hayda al-Qushayri ubwo yazaga kuri yo…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye Mu’awiya ibn Hayda al-Qushayri ubwo yazaga kuri yo iti: “Nasabye Allah kubateza inzara n’imitima yanyu ubwoba”; Mu’awiya yiyemereye ko nubwo yari yarahiye kutemera, inzara n’ubwoba bitamuvuyeho kugeza aje imbere yayo.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.381 (s.369), no.974 (s.788); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 43, Muâviye b. Hayde'nin gelişi bâbı

1568. Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ risabira Mu’awiya rigira riti: “Mana yanjye…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ risabira Mu’awiya rigira riti: “Mana yanjye, mwigishe Igitabo n’imibare, mushimangire mu gihugu kandi umurinde igihano; mugire umuyobozi kandi uyobowe neza”; Shipure na Rodes byarafashwe kandi ibihugu bya Isilamu biraguka mu gihe cy’ubuyobozi n’ubukhalifa bwa Mu’awiya.

Isengesho: Igihe cy’i Madina, itariki itazwi; isohozwa: ubutegetsi bwa Mu’awiya n’ubukalifa bwe (hafi AH 18–60 / 639–680 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.464 (s.457); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb, (3841) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4480, c./s. 13/33]

1569. Intumwa ya Allah ﷺ ivuga kuri Subay’a al-Aslamiyya, iyo yabonye irisha ukuboko…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ivuga kuri Subay’a al-Aslamiyya, iyo yabonye irisha ukuboko kw’ibumoso iti: “Indwara ya Gaza imufate”, maze uwo mugore arwara ubwo yanyuraga i Gaza kandi apfirayo.

Ijambo: Igihe cy’i Madina, itariki itazwi; isohozwa: itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.874 (PDF s.736); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 292; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd — satırdaki atıf (doğrulanamadı)

1570. Intumwa ya Allah ﷺ ivuga ku mugabo witwa Qays uwo yabajijeho iti: “Ntazigera…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ivuga ku mugabo witwa Qays uwo yabajijeho iti: “Ntazigera atura ahantu na hamwe”, maze uwo mugabo agahita ava ako kanya ahantu hose yageraga.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.875 (PDF s.736); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 292; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd (listedeki kaynağa göre; künye yok)

1571. Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: “Mana yanjye, ha umugisha…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry’Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: “Mana yanjye, ha umugisha ubucuruzi bwe”, ku bwa Abdullah ibn Ja’far, uwo yanyuzeho mu gihe yagurishaga ikintu, maze Abdullah agahora yunguka mu bucuruzi bwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.949 (s.775); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Questions on Islam, "The miracles occurring upon the prayer of the prophet Muhammad"; Beyhakî, Delâil, 6/221; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 288; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 17-18; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 74

1572. Ubwo Hakim ibn Hizam, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yahaye dinar imwe ngo agure itungo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Hakim ibn Hizam, uwo Intumwa ya Allah ﷺ yahaye dinar imwe ngo agure itungo ry'igitambo, yagurishaga ibyo yaguze ama-dinar abiri maze akagarukana itungo rya dinar imwe n'indi dinar hejuru, yasabiye umugisha ubucuruzi bwe; buri kintu cyose Hakim yagurishaga cyazanaga inyungu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.950 (s.775); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 289; Kütüb-i Sitte: Ebu Dâvud, Büyû 28, (3386); Tirmizî, Büyu 34, (1257). [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5808, c./s. 16/273]

1573. Intumwa ya Allah ﷺ isabira umugisha urubyaro rwa Malik ibn Rabi'a al-Saluli...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isabira umugisha urubyaro rwa Malik ibn Rabi'a al-Saluli, wagize abahungu mirongo inani.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.959 (s.780); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 282

1574. Ku bwa Damra ibn Tha'laba al-Bahzi, wasabye isengesho ryo gupfa nk'umuhamya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Damra ibn Tha'laba al-Bahzi, wasabye isengesho ryo gupfa nk'umuhamya, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iti: "Mana yanjye, ngize amaraso ya Damra azira ku babangikanyamana"; Damra yabayeho igihe kirekire cyane kandi agaruka ari muzima amaze guca mu mirongo y'abanzi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.962 (s.781); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 284

1575. Intumwa ya Allah ﷺ isabira al-Harith, Sabra na Abd al-Uzza (uwo yahinduriye...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isabira al-Harith, Sabra na Abd al-Uzza (uwo yahinduriye izina ikamwita Abd al-Rahman), abahungu ba Yazid ibn Malik al-Ju'fi baje kuri yo, maze bagera ku myanya yo hejuru.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.963 (s.781); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 284

1576. Intumwa ya Allah ﷺ isoma qunut muri raka ya kabiri y'isengesho rya nijoro maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isoma qunut muri raka ya kabiri y'isengesho rya nijoro maze isabira kurokorwa kwa Ayyash ibn Abi Rabi'a, Salama ibn Hisham, al-Walid ibn al-Walid n'abemera barenganywa, n'umuvumo wayo kuri Mudar ugira uti: "imyaka y'inzara nk'imyaka ya Yusuf"; Mudar yatewe n'inzara ikaze, abarenganywa bararokorwa, maze ihagarika iryo sengesho.

Igihe cy'i Madina (mbere yo Kwigarurira Maka), itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.966-967 (s.783); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 410; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Yağmur Dualarının Sayısı ve Çeşitleri" (kitabın dipnotu: İbn Kayyım, Zâdu'l-mead, c:1, s:156; İbn Mâce, Sünen, c:1, s:404-405; Abdurrezzak, Musannef, c:3, s:90); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (satırdaki künye: Buhârî 1007, 4821; Müslim 2798)

1577. Isengesho nk'iryo ryo gusabira umugisha mu bucuruzi rivugwa no kuri Gharqada

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho nk'iryo ryo gusabira umugisha mu bucuruzi rivugwa no kuri Gharqada.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl (duasının kabulü)

1578. Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umugore iti: "Intare ikurye", maze intare iramurya

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yabwiye umugore iti: "Intare ikurye", maze intare iramurya.

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl (duasının kabulü)

1579. Ku bw'umugabo wayigurishije ifarashi hanyuma akihakana ubwo buguzi (igikorwa...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bw'umugabo wayigurishije ifarashi hanyuma akihakana ubwo buguzi (igikorwa Khuzayma yamuhamijeho), Intumwa ya Allah ﷺ yasubije iyo farashi maze ivuga iti: "Mana yanjye, niba abeshya, ntumuhe umugisha mu ifarashi ye"; bukeye bwaho mu gitondo iyo farashi yasanzwe yazamuye ukuguru kwayo (yapfuye).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl (duasının kabulü)

1580. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Umayr ibn Sa'd maze isaba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Umayr ibn Sa'd maze isaba umugisha; Umayr yapfuye ku myaka mirongo inani umusatsi we utarahindutse imvi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1581. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Qays ibn Zayd al-Judhami maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Qays ibn Zayd al-Judhami maze imusabira; Qays yapfuye ku myaka ijana umutwe we ari umweru nk'urubura, uretse ko umusatsi ikiganza cyayo cyari cyakozeho kandi ukuboko kwayo kwari kwanyuzeho wagumye ari umukara, ari yo mpamvu yamenyekanye nka "al-Agharr".

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1582. Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Abd al-Rahman ibn Zayd ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yasize ikiganza ku mutwe wa Abd al-Rahman ibn Zayd ibn al-Khattab, wari mugufi kandi ufite isura mbi (dhamim) akiri umwana, maze isaba umugisha; yarakuze aruta abandi bagabo mu burebure no mu gihagararo.

Igihe cy'i Madina, AH 8–11

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1583. Intumwa ya Allah ﷺ ivuga kuri Banu Haritha ibn Amr ibn Qurayt, boze urwandiko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ivuga kuri Banu Haritha ibn Amr ibn Qurayt, boze urwandiko rwayo rwo guhamagarira muri Isilamu maze bakadoda indobo zabo n'uruhu rwarwo iti: "Bafite iki? Allah abatware ubwenge bwabo"; ubwo bwoko bwabaye abantu bahinda umushyitsi, bahubuka, bavuga ibivangavanze kandi b'abapfapfa.

Igihe cy'i Madina, hafi AH 7–9

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 22, Benî Hârise b. Amr b. Kurayt'a mektup bâbı

1584. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasuraga umuturage wo mu butayu urwaye maze ikavuga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yasuraga umuturage wo mu butayu urwaye maze ikavuga iti: "Nta kibazo; ni ukwisukura, Allah nabishaka", uwo muturage yavuze ati: "Oya, ni umuriro ugurumanira mu musaza uzamujyana mu mva"; maze ivuga iti: "Ubwo rero bibe bityo" (mu yindi mirongo y'inkuru, uwo muturage wo mu butayu yapfuye bukeye bwaho).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3616

1585. Ku bwa Mazin ibn Ghaduba, wari warabaswe n'inzoga n'abagore kandi nta bana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Mazin ibn Ghaduba, wari warabaswe n'inzoga n'abagore kandi nta bana afite, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iti: "Mana yanjye, muhe gusoma Korowani mu cyimbo cy'umuziki n'ibiziruwe mu cyimbo cy'ibizira, kandi umuhe imvura n'abana"; Mazin yafashe mu mutwe igice cya Korowani, arongora abagore bane b'abigenga, umuhungu we Hayyan aravuka, kandi Omani igira uburumbuke.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 63

1586. Intumwa ya Allah ﷺ isabira umusore wo mu Ba-Ansar wayifashije gukuramo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isabira umusore wo mu Ba-Ansar wayifashije gukuramo (kwambara) inkweto zayo iti: "Mana yanjye, uyu mugaragu Wawe ashaka kwishimirwa naWe; mwishimire"; uwo musore nyuma yishwe nk'umuhamya (byavuzwe na Anas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14002-14003 (8/268)

1587. Ku munsi wa Dhu Qar intambara yerekewe Intumwa ya Allah ﷺ (Jibril ayereka...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Dhu Qar intambara yerekewe Intumwa ya Allah ﷺ (Jibril ayereka ikibuga cy'intambara), isabira Bakr ibn Wa'il, maze ivuga iti: "Uyu munsi, ku nshuro ya mbere, Abarabu bafashe ukuri kwabo ku Baperesi; bafashijwe binyuze kuri njye."

Intambara ya Dhu Qar (itariki itavugwaho rumwe: hagati y'ubuhanuzi n'imyaka ya mbere nyuma ya Hijira, hafi 610–624 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 302 (Kendisini kabilelere arz etmesinde görülen âyetler bâbı)

1588. Ubayy ibn Ka'b, winjiye mu musigiti agambiriye gushima Allah mu mashimwe nta...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubayy ibn Ka'b, winjiye mu musigiti agambiriye gushima Allah mu mashimwe nta wundi wari warakoresheje, yumvise nyuma y'isengesho ijwi riranguruye inyuma ye risenga riti: "Mana yanjye, ishimwe ryose ni iryawe, ubwami bwose ni ubwawe, ibyiza byose biri mu kiganza Cyawe..."; Intumwa ya Allah ﷺ yavuze iti: "Uwo yari Jibril."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 158 (Cebrâil aleyhisselâmın duası)

1589. Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, gira ifunguro..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isengesho ry'Intumwa ya Allah ﷺ rigira riti: "Mana yanjye, gira ifunguro ry'umuryango wa Muhammad irihagije gusa (qut)"; nk'uko al-Bayhaqi abivuga, umuryango wayo wahabwaga ifunguro muri ubwo buryo neza neza kandi ubyihanganira (byavuzwe na Abu Hurayra).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 279 (duaların kabulündeki mucizeler: ailesi, misafir, Ömer ve Ali için duaları)

1590. Intumwa ya Allah ﷺ ibwira umukobwa muto washyize ikiganza cye mu mazi yo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ibwira umukobwa muto washyize ikiganza cye mu mazi yo kwisukuza ya Sa'd iti: "Allah agabanye uburebure bwe", maze uwo mukobwa ntiyongera gukura ukundi ahubwo aguma angana n'umwana (inkuru ya nyina wa al-Mughira).

Hagati y'ibihe bya Umar na Mu'awiya, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 281 (duaların kabulündeki mucizeler: Sa'd b. Ebî Vakkâs için duası)

1591. Intumwa ya Allah ﷺ yicaza Abdullah ibn Utba, w'imyaka itanu cyangwa itandatu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ yicaza Abdullah ibn Utba, w'imyaka itanu cyangwa itandatu, ku bibero byayo, isiga ikiganza ku mutwe we maze isabira umugisha we n'abamukomokaho; umuryango we wavuze uti: "Tuzi umugisha wabyo kuko tudasaza."

Igihe cy'i Madina (AH 8–11)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 282 (duaların kabulündeki mucizeler)

1592. Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti "Amin" ku masengesho ya Zayd ibn Thabit na mugenzi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti "Amin" ku masengesho ya Zayd ibn Thabit na mugenzi we ubwo basengaga mu musigiti; hanyuma ivuga iti "Amin" ku isengesho rya Abu Hurayra rigira riti: "Ndagusaba ubumenyi butibagirana", maze ivuga iti: "Umusore wo muri Daws yabatambutseho"; na Abu Hurayra ntiyibagirwa hadith.

Igihe cy'i Madina (AH 7–11)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 287 (duaların kabulündeki mucizeler)

1593. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ku bwoko bwa Banu Usayya (isaba ko uburwayi...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ku bwoko bwa Banu Usayya (isaba ko uburwayi bw'umuriro bubahindukirira), maze bafatwa n'iyo ndwara (byavuzwe na Ibn Umar).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 294 (duaların kabulündeki mucizeler)

1594. Intumwa ya Allah ﷺ isaba Umwami wayo kutahana abana barangaye (al-lahin)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ isaba Umwami wayo kutahana abana barangaye (al-lahin) b'abantu, maze isengesho ryayo rirakirwa (byavuzwe na Anas).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 386 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

1595. Inkuru ya Yasir ibn Suwayd: ubwo umugabo

wo muri Juhayna Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru ya Yasir ibn Suwayd: ubwo umugabo wo muri Juhayna Intumwa ya Allah ﷺ yari yohereje hamwe n'umutwe w'abagendera ku mafarashi yazanaga umwana umugore we utwite yari yabyaye, yasenze iti: "Mana yanjye, ongera abagabo babo, gabanya abagore babo, kandi ntubahe kuba abakene", maze uwo mwana imwita Musri, ivuga iti: "Yihuse kwinjira muri Isilamu."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 80 (13. bâb: Amr b. Mürre'nin rüyası)

1596. Ubwo Umuyahudi uwo Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inguzanyo yemeye icyifuzo cyayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umuyahudi uwo Intumwa ya Allah ﷺ yasabye inguzanyo yemeye icyifuzo cyayo, yavuze iti: "Saba icyo ushaka cyose", hanyuma isenga iti: "Allah akomeze uburanga bwawe"; uwo Muyahudi yabayeho imyaka mirongo inani nta n'umusatsi umwe w'imvi ugaragara ku mutwe we.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 87 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1597. Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti: "Muri uru rugi hazinjira umwiza kurusha abandi mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti: "Muri uru rugi hazinjira umwiza kurusha abandi mu basigire bagenwe kandi wegereye abahanuzi kurusha abandi mu rwego", maze Ali arinjira; imusabira iti: "Mana yanjye, mukureho ubushyuhe n'ubukonje", maze Ali ntiyumva ubushyuhe cyangwa ubukonje kugeza apfuye (byavuzwe na Anas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 103 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1598. Ubwoko Intumwa ya Allah ﷺ yahamagariye muri Isilamu bwanze umuhamagaro maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwoko Intumwa ya Allah ﷺ yahamagariye muri Isilamu bwanze umuhamagaro maze buyikurikira bufite abagendera ku mafarashi ibihumbi bitanu; ubwo bayigeragaho, yabasabiye ibibi, maze umuyaga uraza urabarimbura bose.

Itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 69 (fasl fî istiâbeti daavâtihî)

1599. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yateraga al-Muqa'qa ibn Humaysa, Abasangirangendo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yateraga al-Muqa'qa ibn Humaysa, Abasangirangendo batatse umusozi muremure mu nzira wananizaga amatungo; binyuze mu isengesho ryayo uwo musozi warigise mu butaka maze urasenyuka.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 69 (fasl fî istiâbeti daavâtihî)

1600. Umukunzi wa Bilal, Jumana bint al-Zahhaf al-Ashja'i, yamwiciye mu nzira...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umukunzi wa Bilal, Jumana bint al-Zahhaf al-Ashja'i, yamwiciye mu nzira ahungira kwa Shihab ibn Mazin; ubwo Salman na Suhayb, abo Intumwa ya Allah ﷺ yohereje, basangaga Bilal yapfuye kandi yuzuye amaraso, yasenze raka ebyiri, isenga kandi imishagira urushyi rw'amazi hejuru ye, maze Bilal azuka mu bapfuye asoma ibirenge byayo; ku makuru ya Jibril yohereje Ali kurwanya Shihab, itangaza intsinzi mbere yaho, maze Shihab na Jumana binjira muri Isilamu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 120-121 (fasl fi'l-müfredât (münferit mucizeler))

1601. Ubwo se w'umwana yatakaga ko nubwo yari yarareze umuhungu we akamugira umukire...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Ubwo se w'umwana yatakaga ko nubwo yari yarareze umuhungu we akamugira umukire, uwo muhungu yamutaye nta bufasha mu busaza bwe, umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ kuri uwo muhungu wavuze ko nta butunzi afite; ingano, sayiri, imbuto z'itende n'inzabibu zumye zo mu bigega bye byuzuye inyo kandi birabora, ama-dirhamu n'ama-dinar byo mu mifuka ye bihinduka amabuye, maze uwo mugabo agwa mu bukene n'uburwayi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 272-273 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1602. Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ugira uti: "Allah abahane akoresheje amaraso", ku...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Umuvumo w'Intumwa ya Allah ﷺ ugira uti: "Allah abahane akoresheje amaraso", ku ndyarya mirongo ine zaneguye amagambo yayo ubwo Abu Sa'id al-Khudri yanywaga amaraso yayo; mu minsi mirongo ine ya mu gitondo amaraso yavaga mu kanwa kabo (mu ishinya) kandi ibiryo byabo n'ibinyobwa byabo byatondwaga n'amaraso.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 270-271 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1603. Nyuma y'uko nyina wa Abu Hurayra yinjira muri Isilamu, ku busabe bwa Abu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y’uko nyina wa Abu Hurayra yinjira muri Isilamu, ku busabe bwa Abu Hurayra, Intumwa ya Allah ﷺ yasenze iti: “Mana yanjye, gira uyu mugaragu Wawe muto na nyina bakundwe n’abagaragu Bawe bemera, kandi ugire ko abemera bakundwa na bo”; Abu Hurayra yavuze ati: “Nta mwemera n’umwe waremwe wumvise ibyanjye cyangwa wambonye utankunda nanjye na mama.”

Nyuma ya AH 7

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Ebu Hureyre'nin Anası İçin Hidâyet Duası" (kitabın dipnotu: Müslim, Sahih, c:4, s:938-939); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezailu's-Sahabe 158, (2491) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5600, c./s. 15/456] (Canan'ın tercümesi hidayet duasıyla bitiyor; ikinci dua Müslim'in tam metninde)

1604. Intumwa ya Allah ﷺ ibwira Wabisa, wari uje kubaza iby'ineza n'icyaha, mbere...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ibwira Wabisa, wari uje kubaza iby'ineza n'icyaha, mbere y'uko abaza iti: "Waje kubaza ibya birr na ithm", maze iramusubiza.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.57; İbn Kesîr s.122; 1000 Mucize no.136 (s.115); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 171; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 233-234; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 229; c. 18, s. 118; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 106-107

1605. Intumwa ya Allah ﷺ ibwira abagabo babiri, umwe wo muri Thaqif n'undi wo mu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ ibwira abagabo babiri, umwe wo muri Thaqif n'undi wo mu Ba-Ansar, bari baje kuyibaza ibibazo i Mina, ibyo bari bagiye kubaza mbere y'uko babaza, maze irabasubiza.

AH 10 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.57; 1000 Mucize no.142 (s.121), no.931 (s.766); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 65; c. 2, s. 171-172; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 128, 138; Râvendî, el-Harâic, c. 2, s. 514-516; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 99

1606. Intumwa ya Allah ﷺ itangaza mbere y'uko biba ko Abu al-Darda yari kuzaba Umuyisilamu

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Intumwa ya Allah ﷺ itangaza mbere y'uko biba ko Abu al-Darda yari kuzaba Umuyisilamu.

AH 2

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.69; 1000 Mucize no.386 (s.376); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 175; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 111-112; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 64

1607. Yamenyesheje ﷺ ari i Madina ibyaberaga mu bwato mu nyanja

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ari i Madina ibyaberaga mu bwato mu nyanja.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.66

1608. Yamenyesheje ﷺ ko hari umugabo wiyahuje umwambi, kandi bisanga ari ko byagenze

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hari umugabo wiyahuje umwambi, kandi bisanga ari ko byagenze.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.70; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 175; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 251; Kütüb-i Sitte (kısmen): Ebu Davud, Cenaiz 51, (3185); Müslim (muhtasar, listedeki kaynağa göre) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4937, c./s. 14/148]

1609. Yahanuye ﷺ ibyari kuzagera kuri Muadh ibn Malik

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ibyari kuzagera kuri Muadh ibn Malik.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.71

1610. Yabwiye ﷺ umusaza waregaga umuhungu we mu gisigo yibwiraga mu mutima icyo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umusaza waregaga umuhungu we mu gisigo yibwiraga mu mutima icyo gisigo nyirizina atari yavuze mu ruhame.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.72; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 172-173

1611. Yabwiye ﷺ umugabo wari wakoze ku mugore mu nzira ibyo yari yakoze

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugabo wari wakoze ku mugore mu nzira ibyo yari yakoze.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.74

1612. Yamenyesheje ﷺ iby'igicu cyagushije imvura mu kibaya runaka cyo muri Yemeni

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ iby'igicu cyagushije imvura mu kibaya runaka cyo muri Yemeni.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.79; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14074; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 175

1613. Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be amazina y'indyarya rimwe ku rindi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be amazina y'indyarya rimwe ku rindi.

hafi AH 9

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.51; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 174; Kütüb-i Sitte: Müslim (satırdaki künye: Huzeyfe'ye bildirmesi)

1614. Yabwiriye ﷺ mu maso umugabo washimirwaga ibikorwa bye byo gusenga ko yari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiriye ﷺ mu maso umugabo washimirwaga ibikorwa bye byo gusenga ko yari yibwiye mu mutima ati: “Nta muntu unduta muri iri teraniro.”

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.52; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 171

1615. Yamenyesheje ﷺ imiterere y’abagore babiri bavugaga abandi nabi mu gihe bari...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ imiterere y’abagore babiri bavugaga abandi nabi mu gihe bari basibye; ubwo bahawe ibibarutsa, havuyemo amaraso n’inyama.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.54; 1000 Mucize no.280 (s.258); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 177

1616. Imvugo ye ﷺ igira iti: “Uwirinda gusaba, Allah amurinda; naho uwigira...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imvugo ye ﷺ igira iti: “Uwirinda gusaba, Allah amurinda; naho uwigira uwihagije, Allah aramukiza,” yasohoreye kuri Abu Sa’id al-Khudri.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.55; 1000 Mucize no.244 (s.214); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 173; Kütüb-i Sitte: Buharî, Zekat 50, Rikak 20; Müslim, Zekat 124, (1053); Ebu Davud, Zekat 28, (1644); Tirmizî, Birr 77, (2025); Nesaî, Zekat 85 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4857, c./s. 14/46]

1617. Yamenyesheje ﷺ ko umubangikanyamana wabajije mu buryo bw’ubwibone ibyerekeye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umubangikanyamana wabajije mu buryo bw’ubwibone ibyerekeye kamere ya Allah yari gukubitwa n’inkuba, kandi ni ko byagenze.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.48; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 22, Müşrik reisini yakan yıldırım bâbı; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 353-354

1618. Yavuze ﷺ ku mugabo wahimbaga ibinyoma mu izina rye ati: “Sinibwira ko muri...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ku mugabo wahimbaga ibinyoma mu izina rye ati: “Sinibwira ko muri bumufate,” maze uwo mugabo asangwa yapfuye.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.49; 1000 Mucize no.296 (s.273); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 131 bâbı)

1619. Umuntu wavuze ati: “Umunyabinyoma nashye” igihe

hatangwaga adhana yahiye mu nkongi y’umuriro yadutse mu nzu ye

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuntu wavuze ati: “Umunyabinyoma nashye” igihe hatangwaga adhana yahiye mu nkongi y’umuriro yadutse mu nzu ye.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.37; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 323; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 68; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 117

1620. Abayahudi babwiwe bati: “Niba muri abanyakuri, nimwifuze urupfu,” kandi...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abayahudi babwiwe bati: “Niba muri abanyakuri, nimwifuze urupfu,” kandi bamenyeshwa ko batazigera barwifuza.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.37; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 41, Necran heyeti bâbı; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 221; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 159, 168, 220-221; al-shia.org (Farsça mucize listeleri)

1621. Yashubije ﷺ ibibazo by’umuhanga w’Umuyahudi (ibyokurya bya mbere by’abaturage...)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yashubije ﷺ ibibazo by’umuhanga w’Umuyahudi (ibyokurya bya mbere by’abaturage bo mu Ijuru, isano y’umwana n’ibindi), maze uwo muhanga aravuga ati: “Uvuze ukuri, uri umuhanuzi.”

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.23; İbn Kesîr s.98; web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 584; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 318; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 347-348; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 217-218; Kütüb-i Sitte: Müslim, Hayz 34, (315). [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5605, c./s. 15/464-465]

1622. Yahaye ﷺ itsinda ry’Abayahudi ibisubizo bo ubwabo bemeye ku bibazo bine (ibyo...)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ itsinda ry’Abayahudi ibisubizo bo ubwabo bemeye ku bibazo bine (ibyo Isirayeli yiziririje, inkuba n’ibindi).

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y’ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.26; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13902-13903; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 316; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 218-219; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 345-346; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Yahudî Bilginlerinin Birtakım Sorular Sorarak Peygamberimiz aleyhisselâmı Oyalamaya Çalışmaları" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:160-163,191-192; İbn Sa’d, Tabakât, c:1, s:174-175 / Bakara: 97-100); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Tefsir Ra'd, (3116). [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1695, c./s. 6/387]

1623. Abayahudi babiri babajije iby’“ibimenyetso icyenda bigaragara,” maze bamaze guhabwa igisubizo basoma ikiganza n’ikirenge bye ﷺ

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abayahudi babiri babajije iby'"ibimenyetso icyenda bigaragara," maze bamaze guhabwa igisubizo basoma ikiganza n'ikirenge bye ﷺ.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.29; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 219-220; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce (satırdaki künye)

1624. Yagaragaje ﷺ ko Abayahudi bari bahishe n'ibiganza byabo umurongo wo gutera amabuye uri muri Tawurati

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yagaragaje ﷺ ko Abayahudi bari bahishe n'ibiganza byabo umurongo wo gutera amabuye uri muri Tawurati.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.30; İbn Kesîr s.103; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3635; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 317; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 223-224; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Hudud 37, 24, Cenâiz 61, Menâkıb 26, Tefsir, Âl-i İmran 6, İ'tisâm 16, Tevhid 51; Müslim, Hudud 26, (1699) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1613, c./s. 6/250-251]

1625. Umuyahudi wasomeraga Tawurati ku buriri bw'umuhungu we wari hafi gupfa yemeye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umuyahudi wasomeraga Tawurati ku buriri bw'umuhungu we wari hafi gupfa yemeye ko ibimuranga ﷺ byanditse muri Tawurati.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.34; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13885, 13891; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 30; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 225; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ölüm Döşeğinde Müslüman Olan Yahudî Genci" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1,s:185)

1626. Umuhanga w'Umuyahudi wumvise Sura ya Yusuf yatangajwe n'uko ihura na Tawurati

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuhanga w'Umuyahudi wumvise Sura ya Yusuf yatangajwe n'uko ihura na Tawurati.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.39

1627. Yabariye ﷺ umwe ku wundi Umuyahudi wabajije amazina y'inyenyeri zunamiye Yusuf

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabariye ﷺ umwe ku wundi Umuyahudi wabajije amazina y'inyenyeri zunamiye Yusuf.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.41; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 318

1628. Umuhanga w'Umuyahudi Zayd ibn Sa'na yamusuzumyemo ﷺ ibimenyetso bibiri bya...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umuhanga w'Umuyahudi Zayd ibn Sa'na yamusuzumyemo ﷺ ibimenyetso bibiri bya nyuma (kuba ubwitonzi bwe buruta uburakari bwe), maze yinjira muri Islam.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.42; 1000 Mucize no.201 (s.177); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 601; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13898; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 48; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 27; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz aleyhisselâmın Yumuşak Huyluluğunun Bir Yahudîyi Müslüman Edişi" (kitabın dipnotu: İbn Sa'd, Tabakât, c:1,s:361)

1629. Yashubije ﷺ binyuze mu ihishurirwa ibibazo byerekeye roho, Dhu'l-Qarnayn...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yashubije ﷺ binyuze mu ihishurirwa ibibazo byerekeye roho, Dhu'l-Qarnayn n'Abantu b'Ubuvumo, ibyo Aba-Quraysh bari bamenye babikuye ku Bayahudi bakabimubaza.

Igihe cy'i Maka (hafi 615–619 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.94; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 248; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 238-239; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 215; Kütüb-i Sitte: Buhârî 125, Müslim 2794 (satırdaki künye; ruh sorusu)

1630. Ubutaka bwasohoye kenshi umurambo w'Umukirisitu wari warakoze akazi ko kwandika...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubutaka bwasohoye kenshi umurambo w'Umukirisitu wari warakoze akazi ko kwandika ihishurirwa hanyuma akareka idini.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – amakuru y'ibitagaragara yatanze akiriho

ISOKO İbn Kesîr s.92; Beyhakî, Delâil c.5 s.441; 1000 Mucize no.125 (s.101); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3617; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 585; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 130-131; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 334; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 212-213; Facts and Details, "Miracles of Muhammad"; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3617, Müslim 2781 (satırdaki künye)

1631. Mbere y'uko Abu Talha—uwo Ummu Sulaym yasabye ko inkwano ye iba gusa kwinjira...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mbere y'uko Abu Talha—uwo Ummu Sulaym yasabye ko inkwano ye iba gusa kwinjira muri Islam—amugeraho, yabwiye ﷺ abasangirangendo be ati: "Abu Talha araje abagana, mu maso he hagaragara urumuri rwa Islam," maze abashyingira kuri iyo nkwano.

Itariki itazwi (hafi ya Hijira, hafi 622 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.137 (s.117); Kütüb-i Sitte (kısmen): Nesâî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3456, c./s. 10/252]

1632. Ubwo yari mu busitani, yabwiye ﷺ Anas ku bagabo batatu bakomanze ku muryango...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yari mu busitani, yabwiye ﷺ Anas ku bagabo batatu bakomanze ku muryango umwe nyuma y'undi ati: "Fungura, umuhe inkuru nziza y'Ijuru n'ubuyobozi nyuma yanjye": abaje bari Abu Bakr, hanyuma Umar, hanyuma

Uthman wanamenyeshejwe ko yari kuzicwa azira ukwemera.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: ubukalifa bwa AH 11, 13 na 23, no gupfira ukuri kwa Uthman muri AH 35 (656 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.113; 1000 Mucize no.427 (s.419); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 207; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 267; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3674, 3693; Müslim 2403 (satırdaki künye)

1633. Yabanje kuvuga ﷺ ku mujura wazanywe imbere ye ati: "Mumwice," maze abwiwe ko...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yabanje kuvuga ﷺ ku mujura wazanywe imbere ye ati: "Mumwice," maze abwiwe ko "yibye gusa," ategeka ko acibwa ikiganza; nyuma y'uko uwo mugabo yibye kenshi akacibwa ibiganza n'ibirenge, yibye ku nshuro ya gatanu Abu Bakr amwicisha avuga ati: "Intumwa ya Allah yamumenyaga neza kurushaho."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa Abu Bakr (AH 11–13 / 632–634 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.298 (s.275); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 176; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvud, Hudud 20, (4410); Nesâî, Sârik 15 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1631, c./s. 6/270-271]

1634. Yerekanye ﷺ yerekeza muri Yemeni maze aravuga ati: "Ukwemera kuri hariya; naho..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yerekanye ﷺ yerekeza muri Yemeni maze aravuga ati: "Ukwemera kuri hariya; naho ubukana n'umutima unangiye biri aho amahembe abiri ya Satani arasira, muri Rabi'a na Mudar basakuza inyuma y'imirizo y'ingamiya."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.325 (s.302); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Bed'ü'l- Halk 15, Menakıb 1, Megâzî 74; Müslim, İman 85, (52); Müslim, İman 92, (53) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4804, c./s. 13/472; no. 4803, c./s. 13/471; no. 4623, c./s. 13/207]

1635. Ubwo umugabo witwaga Karkara wari ushinzwe gutwara imizigo ye yapfaga, yavuze ﷺ...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo witwaga Karkara wari ushinzwe gutwara imizigo ye yapfaga, yavuze ﷺ ati: "Ari mu Muriro"; hasatswe ibintu bye, hagaragara ko yari yaranyereje mu rwihisho ikintu mu minyago.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.402 (s.392); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Cihâd 190; İbnu Mâce, Cihâd 34, (2849). [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1135]

1636. Yagaragaje ﷺ avuga ati: "Nimukurikire abantu babiri banzakurikira, Abu Bakr na..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yagaragaje ﷺ avuga ati: "Nimukurikire abantu babiri banzakurikira, Abu Bakr na Umar," ko ari bo bari kuzaba abayobozi nyuma ye muri uko kurushanwa.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: AH 11 (632 CE) na AH 13 (634 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.424 (s.417); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 195; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 267; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menakıb, (3804). [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4371, c./s. 12/422-423]

1637. Yamenyesheje ﷺ ko imyaka yo kubaho y'umuryango we yari kuzaba hagati ya mirongo...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imyaka yo kubaho y'umuryango we yari kuzaba hagati ya mirongo itandatu na mirongo irindwi; na we ubwe yatabarutse afite imyaka mirongo itandatu n'itatu.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.489 (s.481); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 332; Kütüb-i Sitte: Buhârî ve Tirmizî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 152, c./s. 2/474-475]

1638. Ubwo Dhu'l-Jawshan uwo yahamagariraga ﷺ Islam yavugaga ati: "Nutsinda ubwoko..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Dhu'l-Jawshan uwo yahamagariraga ﷺ Islam yavugaga ati: "Nutsinda ubwoko bwawe nzemera," yavuze ati: "Nuramuka uramye gato uzabona mbatsinda"; nyuma y'igihe Dhu'l-Jawshan yamenye abikuye ku mugendera ku ifarashi wari uturutse i Maka ko abaturage b'i Maka batsinzwe, maze aricuza.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.926 (s.762); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 437

1639. Yabwiye ﷺ Umubeduwini wabajije igikorwa cyamujyana mu Ijuru ko yatwara amazi ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Umubeduwini wabajije igikorwa cyamujyana mu Ijuru ko yatwara amazi ku ngamiya ye no mu ruhago rw'amazi akayashyira umuryango wari ufite amazi make, maze aravuga ati: "Uzinjira mu Ijuru ingamiya yawe itarapfa n'uruhago rwawe rutarasaza"; kandi uwo mugabo koko yishwe azira ukwemera ingamiya ye itarapfa.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.930 (s.765); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 223

1640. Yahaye Mas'ud ibn al-Dahhak al-Lakhmi izina rya Muta' (uwumvirwa) maze aravuga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahaye Mas'ud ibn al-Dahhak al-Lakhmi izina rya Muta' (uwumvirwa) maze aravuga ﷺ ati: "Ubwoko bwawe buzakumvira"; yasubiye mu bwoko bwe, ubwoko bwe buramwumvira maze bujana na we kwa Umuhanuzi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.936 (s.769); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 179

1641. Mu mbwirwaruhame imwe, yahagaze ﷺ hagati y'abasangirangendo be ababwira ibintu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu mbwirwaruhame imwe, yahagaze ﷺ hagati y'abasangirangendo be ababwira ibintu byose bizaba kugeza ku Munsi w'Imperuka nta na kimwe asize; uwafashe mu mutwe yarafashe, uwibagiwe yaribagiwe; Hudhayfa ati: "Iyo ikintu kibaye, ndacyibuka nk'uko umugabo yibuka isura y'uwo yari amaze igihe kirekire atabona."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

1642. Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be buri muyobozi w'imvururu uzaduka kugeza isi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be buri muyobozi w'imvururu uzaduka kugeza isi irangiye ufite abamukurikira bagera kuri magana atatu cyangwa barenga, amuvuga mu izina rye, izina rya se n'umuryango we (byavuzwe na Hudhayfa).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

1643. Yasezeranyije ﷺ abasangirangendo be mbere y'igihe ko bari gutsinda abanzi babo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yasezeranyije ﷺ abasangirangendo be mbere y'igihe ko bari gutsinda abanzi babo kandi ko Maka yari kwigarurirwa; kandi ni ko byagenze.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 8 (630 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

1644. Yasohotse ﷺ nyuma yo kurenga kw'izuba yumva ijwi maze aravuga ati: "Abayahudi..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yasohotse ﷺ nyuma yo kurenga kw'izuba yumva ijwi maze aravuga ati: "Abayahudi barimo guhanirwa mu mva zabo" (byavuzwe na Abu Ayyub al-Ansari).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5899

1645. Yamenyesheje ﷺ ko amajini y'i Madina yinjiye muri Islam, avuga ati: "I Madina..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amajini y'i Madina yinjiye muri Islam, avuga ati: "I Madina hari amajini yabaye Abayisilamu; nimubona rimwe muri yo (inzoka yo mu nzu), muribure iminsi itatu; nirigaruka nyuma y'aho, muryice, kuko ari

satani.”

Igihe cy’i Madina (nyuma y’Umwobo)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl (hicret yolundaki âyetler), no. 249

1646. Muri urwo rugendo nyine, yategetse ﷺ Jabir guca ishami kuri buri giti mu biti…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri urwo rugendo nyine, yategetse ﷺ Jabir guca ishami kuri buri giti mu biti bibiri akabishyira ahantu habiri hatandukanye; kandi amenyesha ko yari yanyuze ku mva ebyiri z’abantu bahanwaga, kandi ko yasabye binyuze mu buvugizi bwe ko igihano cyabo cyoroshwa igihe cyose ayo mashami agifite ubuhehere.

Mu gitero (bivugwa ko ari i Buwat), hafi AH 2 (623 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.9 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 372; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 62; Kütüb-i Sitte: Müslim, Zühd 74 (3012) (satırdaki künye)

1647. Ubwo yajyaga i al-Baqi’ nijoro, yabwiye ﷺ Aisha wamukurikiraga mu ibanga ati…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yajyaga i al-Baqi’ nijoro, yabwiye ﷺ Aisha wamukurikiraga mu ibanga ati: “Wowe urabimbwira cyangwa Uwitonda kandi Uzi byose arabimenyesha,” azi ko igicucu cyari imbere ye ari we.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

1648. Yumvise ﷺ amajwi y’abahanirwaga mu mva zabo; kandi anyuze ku mva ebyiri…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yumvise ﷺ amajwi y’abahanirwaga mu mva zabo; kandi anyuze ku mva ebyiri amenyesha ko ba nyirazo bahanwaga n’impamvu yabyo.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Wikipedia (en), "Miracles of Muhammad"

1649. Ubwo yashyingiranwaga na Ummu Salama, yavuze ﷺ ati: “Nohereereje Umwami wa…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yashyingiranwaga na Ummu Salama, yavuze ﷺ ati: “Nohereereje Umwami wa Abisiniya (Najashi) umwambaro (hulla) n’ama-oka make y’umubavu wa miski nk’impano; ndatekereza ko Najashi yapfuye kandi impano yanjye izangarukira; nigaruka izaba iyawe”; impano yaragarutse nk’uko yari yabivuze, aha buri mugore we oka imwe ya miski, ibisigaye hamwe n’umwambaro abiha Ummu Salama.

Madina, AH 4–9

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14071 (8/289)

1650. Yavuze ﷺ ati: “Iyaba Korowani yari ikusanyirijwe mu ruhu, umuriro ntiwari…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Iyaba Korowani yari ikusanyirijwe mu ruhu, umuriro ntiwari kuyitwika” (nk’uko bamwe babivuga, ni igitangaza cyihariye ku gihe cye).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 197 (Kur'an'ın i'câzı)

1651. Yinjiye ﷺ mu isinagogi y’Abayahudi aravuga ati: “Nimunyerereke muri mwe abantu…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yinjiye ﷺ mu isinagogi y’Abayahudi aravuga ati: “Nimunyerereke muri mwe abantu cumi na babiri batanga ubuhamya, Allah akureho uburakari bwe ku Bayahudi bose”; bose baracecetse, maze agiye gusohoka umugabo umwe muri bo (Abdullah ibn Salam) aravuga ati: “Ndatanga ubuhamya ko ari umuhanuzi wa Allah musanga muri Tawurati.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 315 (Yahudilerin onunla buluşması, soruları ve doğruluğunu bilmeleri bâbı)

1652. Mu rugendo rumwe, ubwo hahuhaga umuyaga unuka nabi, yavuze ﷺ ati: “Bamwe mu…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rumwe, ubwo hahuhaga umuyaga unuka nabi, yavuze ﷺ ati: “Bamwe mu ndyarya bavuze nabi abemera; uyu muyaga wahushye kubera ibyo.”

Igihe cy’i Madina, igitero (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 392 (Benî Mustalik gazvesindeki âyetler)

1653. Yamenyesheje ﷺ umunsi w’itabaruka rye abwira Bilal ati: “Ntukareke gusiba ku wa…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ umunsi w’itabaruka rye abwira Bilal ati: “Ntukareke gusiba ku wa Mbere; navutse ku wa Mbere, ihishurirwa ryangezeho ku wa Mbere, nimukiye i Madina ku wa Mbere, kandi nzapfa ku wa Mbere,” maze atabaruka ku wa Mbere.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Rabi’ al-Awwal AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 472 (Vefat edeceği günü ve yeri haber vermesi)

1654. Yamenyesheje ﷺ aho yari gutabarukira avuga ati: “Madina ni igihugu cy’iyimukira…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ aho yari gutabarukira avuga ati: “Madina ni igihugu cy’iyimukira ryanjye, aho nzaryama (nzapfira) kandi aho nzazurirwa.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 473 (Vefat edeceği günü ve yeri haber vermesi)

1655. Yahanuye ﷺ ati: “Nyuma yanjye abantu bazajya bahumurizanya banihanganishanya ku...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Nyuma yanjye abantu bazajya bahumurizanya banihanganishanya ku bwanjye (kubera urupfu rwanjye)”; nyuma y’itabaruka rye abantu bahuraga bagahumurizanya bamwibukiranya.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 11 na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 488 (Vefatı sırasında görülen mucizeler ve hasâis)

1656. Yamenyesheje ﷺ avuga ati: “Allah yabujije isi kurya imibiri y’abahanuzi,” ko...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ avuga ati: “Allah yabujije isi kurya imibiri y’abahanuzi,” ko umubiri we utari kuzabora kandi ko amasengesho y’amahoro (salat) amusabirwa ku wa Gatanu yari kuzamushyikirizwa.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 489 (Cesedinin çürümemesi)

1657. Yavuze ﷺ ati: “Nta muntu n’umwe unsuhuza ngo Allah atansubiza roho yanjye...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Nta muntu n’umwe unsuhuza ngo Allah atansubiza roho yanjye kugira ngo musubize indamutso ye.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 490 (Kabrinde hayatı, namazı ve selamın ulaştırılması)

1658. Yavuze ﷺ ati: “Ubuzima bwanjye ni bwiza kuri mwe kandi n’urupfu rwanjye ni...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Ubuzima bwanjye ni bwiza kuri mwe kandi n’urupfu rwanjye ni rwiza kuri mwe; ibikorwa byanyu biranshyikirizwa, byaba byiza ngashima Allah, byaba bibi nkabasabira imbabazi.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 491 (Hayatının da ölümünün de ümmeti için hayır olması)

1659. Yashatse ﷺ guhindura izina rya Hazn, sekuru wa Sa’id ibn al-Musayyab, avuga...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yashatse ﷺ guhindura izina rya Hazn, sekuru wa Sa’id ibn al-Musayyab, avuga ati: “Uri Sahl”; Hazn aravuga ati: “Sinzahindura izina data yanyise,” maze Sa’id aravuga ati: “Kuva uwo munsi ubukana (huzuna) ntibwigeze bubura mu muryango wacu.”

Igihe cy’i Madina (nyuma yo Kwigarurira), itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 123 (Türlerine göre mucizeler bölümü (alt bâb başlığı özetten alınamadı))

1660. Itsinda ry'Abasangirangendo bo mu ba-Ansar muri iryo joro nyine bashatse gusoma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Itsinda ry'Abasangirangendo bo mu ba-Ansar muri iryo joro nyine bashatse gusoma sura bari barafashe mu mutwe ntibagira icyo bibuka usibye basmala; mu gitondo babimubajije, aravuga ﷺ ati: "Iyo sura yakuweho (yaneshejwe) ijoro ryashize," abamenyesha ko ibyo byababayeho bose.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 124 (Cansız varlık türlerindeki mucizeleri)

1661. Ijoro rimwe, ubwo yabyukaga iruhande rwa Aisha agasenga, urumuri rwamurikiye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ijoro rimwe, ubwo yabyukaga iruhande rwa Aisha agasenga, urumuri rwamurikiye inzu rwaje rugenda inshuro eshatu (buri nshuro rurushaho gushashagirana); aravuga ﷺ ati: "Nasabye Nyagasani wanjye kubabarira kimwe cya gatatu cy'umuryango wanjye, arabitanga; nsaba icya kabiri n'icya gatatu cya nyuma, na byo arabimpa."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 136 (Hâne-i saadetin üç kez nurlanması ve ümmetinin tamamının mağfireti hakkındaki duasının kabulü bâbı)

1662. Yaje ﷺ asanga itsinda ry'abantu bibuka Allah, barimo Salman, maze aravuga ati...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yaje ﷺ asanga itsinda ry'abantu bibuka Allah, barimo Salman, maze aravuga ati: "Mwavugaga iki? Nabonye impuhwe zibamanukiraho nshaka gusangira namwe."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 144 (Rahmetin ve sekînetin görülmesi bâbı)

1663. Mu nama imwe yarebye ﷺ hejuru mu kirere hanyuma yunama umutwe; abajijwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nama imwe yarebye ﷺ hejuru mu kirere hanyuma yunama umutwe; abajijwe, amenyesha ko yari yabonye ituze (sakina) ritwawe n'abamarayika rimanuka nk'igisenge hejuru y'itsinda ryibukaga Allah, kandi rikazamurwa igihe umwe muri bo yavugaga ijambo ry'ikinyoma.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 144 (Rahmetin ve sekînetin görülmesi bâbı)

1664. Nk'uko Abu Bakr yabivuze arira ubwo bamuzaniraga amazi arimo ubuki: igihe nta...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko Abu Bakr yabivuze arira ubwo bamuzaniraga amazi arimo ubuki: igihe nta muntu wari kumwe na we, yavuze ﷺ ati: "Nkurwa imbere," nk'usunikisha ikintu ukuboko; abajijwe, yavuze ko isi yari yamwiyeretse mu

ishusho y’umubiri ikamwegera, maze avuze ati: “Nkurwa imbere,” ikavuga iti: “Wowe warancitse, ariko abazakurikira ntibazancika.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 146 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1665. Yamenyesheje ﷺ ko isi yaje imusanga itatse mu ishusho y’icyatsi kibisi kandi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko isi yaje imusanga itatse mu ishusho y’icyatsi kibisi kandi iryoshye ikazamura umutwe wayo, maze akavuga ati: “Singushaka.”

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 147 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1666. Jibril yaje afite mu ntoki indorerwamo yera irimo akadomo k’umukara, maze...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Jibril yaje afite mu ntoki indorerwamo yera irimo akadomo k’umukara, maze aravuga ati: “Uyu ni uwa Gatanu; Nyagasani wawe awuguhaye wowe n’umuryango wawe ngo ube umunsi mukuru; naho akadomo k’umukara ni Umunsi w’Imperuka uzabaho kuri wo.”

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 147 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1667. Umunsi umwe mu gitondo yasohotse ﷺ yishimye amenyesha ko ubwo yahunikiraga mu...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umunsi umwe mu gitondo yasohotse ﷺ yishimye amenyesha ko ubwo yahunikiraga mu isengesho rya nijoro yabonye Nyagasani we mu ishusho nziza cyane kandi akabazwa ati: “Abateraniye hejuru barajya impaka ku ki?”, kandi ko ubwo yumvaga ubuhehere bw’Ikiganza ku gituza cye yamenye ibiri mu ijuru no mu isi.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 147-148 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1668. Yabwiye ﷺ Aisha wabajije iby’abana b’ababangikanyamana ati: “Niba ubishaka...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Aisha wabajije iby’abana b’ababangikanyamana ati: “Niba ubishaka, nakwumvisha imiborogo yabo mu muriro wa Jahanamu.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 148 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1669. Ubwo umwuka mubi wazamukaga bari kumwe na we, yavuze ﷺ ati: “Murazi icyo iki...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umwuka mubi wazamukaga bari kumwe na we, yavuze ﷺ ati: “Murazi icyo iki ari cyo? Ni umwuka w’abavuga nabi abemera.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 149 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1670. Yigishije ﷺ Islam umugendera ku ifarashi yahuriye na we mu butayu wari wasize...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yigishije ﷺ Islam umugendera ku ifarashi yahuriye na we mu butayu wari wasize umuryango we akamusanga; ubwo ikirenge cy’ingamiya ye cyajyaga mu mwobo w’imbeba yo mu gasozi akagwa agapfa, yavuze ati: “Yakoze bike ahabwa ibihembo byinshi; nabonye abamarayika babiri bashyira imbuto zo mu Ijuru mu kanwa ke” (mu yindi mvugo: aba-huri baramwifuje kandi ashyingiranwa n’aba-huri mirongo irindwi).

Igihe cy’i Madina (hafi AH 10), itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 150 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1671. Ubwo yinjiraga mu Ijuru, yumvise ﷺ isomwa rya Korowani amenyeshwa ko uwari...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yinjiraga mu Ijuru, yumvise ﷺ isomwa rya Korowani amenyeshwa ko uwari urimo gusoma ari Haritha ibn al-Nu’man, maze aravuga ati: “Uku ni ko kugira neza (kubaha nyina) kumera.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 151 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1672. Jibril yamufashe ukuboko amwereka umuryango w’Ijuru umuryango we uzinjiriramo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Jibril yamufashe ukuboko amwereka umuryango w’Ijuru umuryango we uzinjiriramo; maze abwira ﷺ Abu Bakr wavuze ati: “Iyaba nari kumwe nawe ngo mbibone,” ati: “Uzaba uwa mbere mu muryango wanjye winjira mu Ijuru.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 151 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1673. Abasangirangendo babonye umwitero (burda) n’ikiganza bari kumwe na we...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abasangirangendo babonye umwitero (burda) n’ikiganza bari kumwe na we; babajije, avuga ﷺ ati: “Uwo ni Isa mwene Mariyamu; yansuhuje.”

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 152 (Hızır ve Îsâ aleyhimesselâm ile buluşması bâbı)

1674. Nyuma y'uko asuye ﷺ Abu Bakr wari urwaye, agasohoka kandi akamenyesha Aisha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'uko asuye ﷺ Abu Bakr wari urwaye, agasohoka kandi akamenyesha Aisha uburwayi bwe, ako kanya Abu Bakr yaje yakize; aravuga ati: "Umaze gusohoka narahunikiriye, maze Jibril araza ashyira umuti (sa'ut) mu mazuru yanjye, mbyuka nakize."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 156 (Ashabının melekleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1675. Abakuru b'i Madina bamenyesheje Intumwa ya Allah ﷺ ko inzu ya Thabit ibn Qays...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abakuru b'i Madina bamenyesheje Intumwa ya Allah ﷺ ko inzu ya Thabit ibn Qays ibn Shammas yamuritswe ijoro ryose nk'aho hari amatara; iravuga iti: "Wenda yasomye Sura al-Baqara," maze Thabit arabyemeza.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 157 (Ashabının melekleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1676. Yabwiye ﷺ itsinda ry'Abantu b'Igitabo baje bafite ibitabo byabo mu ntoki ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ itsinda ry'Abantu b'Igitabo baje bafite ibitabo byabo mu ntoki ati: "Niba mubishaka, nababwira ibyo mugiye kubaza mutarabivuga," abamenyesha ko bari baje kubaza ibya Dhu'l-Qarnayn, kandi ababwira inkuru ye (kuba yari umusore w'Umwaroma, kuba yarashinze Alegizandiriya, kuba umumarayika yaramuzamuye mu kirere akamwereka isi, no kubaka urukuta) nk'uko biri mu bitabo byabo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 172 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1677. Yabwiye ﷺ Aisha wari uvuze ku mugore wanyuragaho ati: "Mbega ukuntu ijipo ye..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Aisha wari uvuze ku mugore wanyuragaho ati: "Mbega ukuntu ijipo ye ari ndende!" ati: "Cira," maze mu kanwa ka Aisha havamo agace k'inyama.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 178 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1678. Yavuze ﷺ abonye abagendera ku mafarashi babiri baza baturutse kure ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ abonye abagendera ku mafarashi babiri baza baturutse kure ati: "Abanya-Kinda, Abanya-Madhhij"; begereye, abo bagabo babiri basanga ari Abanya-Madhhij maze baraza baramuyoboka.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 179 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1679. Yavuze ﷺ ati: "Ubu hagiye kubageraho umugabo wo mu baturage bo mu Ijuru," maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Ubu hagiye kubageraho umugabo wo mu baturage bo mu Ijuru," maze Abu Bakr araza (mu gusura Sa'd ibn al-Rabi', kuri ayo magambo nyine haje ku murongo Abu Bakr, Umar, Uthman na Ali; mu mvugo ya Salma, haje Ali).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 180-181 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1680. Yavuze ﷺ ati: "Uzabanza kwinjira muri uriya muryango ni uwo mu baturage bo mu..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Uzabanza kwinjira muri uriya muryango ni uwo mu baturage bo mu Ijuru," maze Sa'd ibn Abi Waqqas arinjira (mu mvugo imwe yavuze ibyo iminsi itatu ikurikirana, kandi buri nshuro hazaga Sa'd).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 180 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1681. Ubwo Aisha, uwo yohereje ﷺ kureba umugore wo mu ba-Kalb yashakaga kurongora...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Aisha, uwo yohereje ﷺ kureba umugore wo mu ba-Kalb yashakaga kurongora, yavugaga ati: "Nta kintu cy'ingenzi nabonye," yavuze ati: "Wabonye ikibara ku itama rye cyatumye umusatsi wawe uhagarara"; maze Aisha aravuga ati: "Nta banga rihishwa imbere yawe."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 181 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1682. Yasohotse ﷺ arakaye aravuga ati: "Uyu munsi icyo muri bumbaze cyose..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yasohotse ﷺ arakaye aravuga ati: "Uyu munsi icyo muri bumbaze cyose ndakibabwira" (Jibril ari kumwe na we); ababajije abamenyesha ba se n'imyanya yabo mu Ijuru no mu Muriro, kugeza ubwo Umar yacururukije uburakari bwe avuga ati: "Twishimiye ko Allah ari Nyagasani, Islam ari idini, na Muhammad akaba umuhanuzi."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 182 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1683. Ubwo Damdam ibn Qatada yashidikanyaga ku mugore we kuko yari yabyaye umwana...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Damdam ibn Qatada yashidikanyaga ku mugore we kuko yari yabyaye umwana w'umwirabura, yamubajije ﷺ amabara y'ingamiya ze maze aravuga ati: "Wenda hari umuzi wo mu muryango we wabikuruye" (nyuma byaje kumenyekana ko mu muryango we hari nyirakuru w'umwirabura).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 182 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1684. Ubwo umugabo utari uzwi cyane mu bikorwa byo gusenga yapfaga, yavuze ﷺ ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo utari uzwi cyane mu bikorwa byo gusenga yapfaga, yavuze ﷺ ati: "Murazi ko Allah yashyize runaka mu Ijuru?"; abasangirangendo baratangarira barashakisha basanga igihe cyose umwadhini yatangaga adhana, uwo mugabo yasubiragamo ubuhamya bw'ukwemera akavuga n'iryo sengesho rimwe.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 183 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1685. Mu rugamba rumwe yamenyesheje ﷺ ku murongo ati: "Muzarwana mu Kigobe cy'Abarabu..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugamba rumwe yamenyesheje ﷺ ku murongo ati: "Muzarwana mu Kigobe cy'Abarabu maze Allah azagifungura; hanyuma mu Buperesi, Allah azabufungura; hanyuma ku Baroma, Allah azabafungura; hanyuma kuri Dajjal, Allah azamufungura" (byavuzwe na Hashim/Nafi' ibn Utba).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 8–21 (630–642 CE) na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 192 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

1686. Yahanuye ﷺ ati: "Nyuma yanjye hazaza abayobozi bakora ibyo bazi kandi bagakora..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Nyuma yanjye hazaza abayobozi bakora ibyo bazi kandi bagakora ibyo bategetswe; hanyuma nyuma yabo hazaza abayobozi bakora ibyo batazi kandi bagakora ibyo batategetswe" (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11–40 na nyuma yaho AH 41

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 194 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

1687. Ubwo Abu Bakr yavugaga ati: "Mu nzozi zanjye nabonye nkandagira umwanda..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abu Bakr yavugaga ati: "Mu nzozi zanjye nabonye nkandagira umwanda w'abantu kandi nabonye ibimenyetso bibiri (raqma) ku gituza cyanjye," yabisobanuye ﷺ ati: "Uzafata inshingano z'ibibazo by'abantu; ibimenyetso bibiri ni imyaka ibiri," kandi ubuyobozi bwa Abu Bakr bwamaze hafi imyaka ibiri.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11–13 (632–634 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 195 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

1688. Yahanuye ﷺ ati: "Nta buhanuzi na bumwe bubaho ngo ubuyobozi (khilafa)..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Nta buhanuzi na bumwe bubaho ngo ubuyobozi (khilafa) ntibubukurikire; nta buyobozi na bumwe bubaho ngo ubwami ntibubukurikire; kandi nta maturo (zakat) abaho ngo ku iherezo atazihinduka umusoro (maks)" (byavuzwe na Abd al-Rahman ibn Sahl al-Ansari).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11 na nyuma yaho AH 41

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 197 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

1689. Yahanuye ﷺ ati: "Ubuyobozi (khilafa) buzaba i Madina, naho ubwami bube muri..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Ubuyobozi (khilafa) buzaba i Madina, naho ubwami bube muri Siriya" (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11–35 i Madina, AH 41–132 i Damasiko

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 197 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

1690. Yabwiye ﷺ Aba-Quraysh ati: "Iki kintu kizaguma muri mwe, kandi muri abarinzi..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Aba-Quraysh ati: "Iki kintu kizaguma muri mwe, kandi muri abarinzi bacyo, igihe cyose mutazazana ibihimbano bishya; nimubikora, Allah azabateza ababi mu biremwa bye, babashishure nk'uko bashishura inkoni" (byavuzwe na Abu Mas'ud al-Ansari).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 11

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 204 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

1691. Yahanuye ﷺ ati: "Umunsi w'Imperuka ntuzaba amoko amwe yo mu muryango wanjye..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Umunsi w'Imperuka ntuzaba amoko amwe yo mu muryango wanjye atarifatanya n'ababangikanyamana ngo asenge ibigirwamana" (byavuzwe na Thawban).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: intambara za Ridda, AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 216 (kendisinden sonra irtidat olacağını haber vermesi)

1692. Ubwo yabwirwaga ﷺ ati: "Urukuta rwaguye kuri Ammar arapfa," yavuze ati: "Ammar..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yabwirwaga ﷺ ati: "Urukuta rwaguye kuri Ammar arapfa," yavuze ati: "Ammar ntiyapfuye," maze Ammar arasohoka ari muzima (byavuzwe na Hudhayl).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 239 (Ammâr b. Yâsir'in öldürüleceğini haber vermesi)

1693. Qays ibn Mutatiya yaje mu ruziga rwari rurimo Salman, Suhayb na Bilal aravuga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Qays ibn Mutatiya yaje mu ruziga rwari rurimo Salman, Suhayb na Bilal aravuga ati: "Aws na Khazraj bafashije uyu mugabo; ariko aba bo barabaye bate?"; Mu'adh yamufashe aramuzana; Umuhanuzi ﷺ yinjiye mu musigiti arakaye atanga ikiganiro ati: "Nyagasani ni umwe, umubyeyi ni umwe, idini ni rimwe; Ubwarabu ntibuva kuri nyina cyangwa kuri se, ahubwo buva ku rurimi," maze kuri Qays aravuga ati: "Mureke, azajya mu Muriro"; Qays yaretse idini mu ntambara ya Ridda aricwa (byavuzwe mu buryo bwa mursal na Abu Salama ibn Abd al-Rahman).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 247 (Kays b. Mutâtıye'nin hâlini haber vermesi)

1694. Yabwiye ﷺ umugore wahoraga aneka Sa'd ati: "Uburanga bwawe nibuhinduke bubi..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugore wahoraga aneka Sa'd ati: "Uburanga bwawe nibuhinduke bubi (buhindukire)," maze uburanga bw'uwo mugore buhindukirira ku irungu rye (byavuzwe na Mina).

Itariki itazwi (Madina)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 281 (duaların kabulündeki mucizeler: Sa'd b. Ebî Vakkâs için duası)

1695. Yahaye ﷺ amahitamo umwana ababyeyi be—umwe ari Umuyisilamu undi ari...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ amahitamo umwana ababyeyi be—umwe ari Umuyisilamu undi ari umuhakanyi—baburaniraga; ubwo umwana yerekezaga ku muhakanyi, aravuga ati: "Nyagasani Allah, muyobore," maze umwana yerekeza ku Muyisilamu (byavuzwe na Abd al-Hamid ibn Salama abikuye kuri sekuru).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 284 (duaların kabulündeki mucizeler)

1696. Yavuze ﷺ ku mugabo wasuzuguye amategeko mu gitero agasengera wenyine hasi aho...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ku mugabo wasuzuguye amategeko mu gitero agasengera wenyine hasi aho gusengera hamwe n'itsinda ati: "Yarwanye n'ibyo twari turimo; Allah na we amugire uwigomeka (ku kwemera)," maze uwo mugabo apfa ari hanze ya Islam (byavuzwe na Damra na Muhajir ibn Habib).

Igihe cy'i Madina, itsinda ry'ingabo (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 292 (duaların kabulündeki mucizeler)

1697. Yigishije ﷺ umugabo witotomberaga ubukene kuvuga inshuro ijana hagati y'umuseke...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yigishije ﷺ umugabo witotomberaga ubukene kuvuga inshuro ijana hagati y'umuseke n'isengesho rya mu gitondo ati: "Ubutagatifu ni ubwa Allah kandi ishimwe ni irye; ubutagatifu ni ubwa Allah Uhambaye; ndasaba Allah imbabazi"; uwo mugabo nyuma yaragarutse aravuga ati: "Isi yaranyegereye ku buryo ntazi aho nyishyira" (byavuzwe na Ibn Umar).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 299 (humma rukyesi, borç duası, cin rukyesi ve diğer öğrettiği dualar)

1698. Yamenyesheje ﷺ ko imirongo igira iti: "Vuga uti: Nimusabe Allah cyangwa musabe..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imirongo igira iti: "Vuga uti: Nimusabe Allah cyangwa musabe Nyir'impuhwe..." (Sura al-Isra, umurongo wa 110–111) ari uburinzi ku bujura; umujura winjiye mu nzu y'umusangirangendo wari wayisomye agiye kuryama yakusanyije ibintu agera ku muryango inshuro eshatu ariko buri nshuro agasanga umuryango ufunze ntabashe gusohoka (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 300 (humma rukyesi, borç duası, cin rukyesi ve diğer öğrettiği dualar)

1699. Yavuze ﷺ ati: "Ndahiye ku Wufite ubuzima bwanjye mu kiganza cye, iyaba Musa..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Ndahiye ku Wufite ubuzima bwanjye mu kiganza cye, iyaba Musa yari akiriho, nta kindi yari gukora uretse kunkurikira" (ku rupapuro rwa Tawurati Umar yari yazanye).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 319 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

1700. Ubwo Umar yakubitaga urushyi Umuyahudi wari ufite umwenda wataranze amagambo ye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umar yakubitaga urushyi Umuyahudi wari ufite umwenda wataranze amagambo ye agira ati: "Ndahiye ku Warutishije Muhammad abantu bose," Umuhanuzi ﷺ yaravuze ati: "Adam ni intore ya Allah, Ibrahim ni inshuti ya Allah, Musa ni uwo Allah yiyegereje akamubwira amabanga, Isa ni roho ituruka kuri Allah; naho jye ndi inkoramutima ya Allah; mu mazina ye abiri Allah yahaye umuryango wanjye izina ry'Abayisilamu n'Abemera; turi aba nyuma ariko ku Munsi w'Imperuka tuzaba aba mbere; Ijuru rirazira ku bahanuzi ntararyinjiramo, no ku yindi miryango umuryango wanjye utararyinjiramo" (byavuzwe na Makhul; ukuziririzwa kw'Ijuru byavuzwe kandi na Umar na Ibn Abbas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 362 (ümmetine özgü hususiyetler bâbları)

1701. Yakoze ﷺ ugucudama (sujuda) kurekure ku buryo abasangirangendo be baketse ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yakoze ﷺ ugucudama (sujuda) kurekure ku buryo abasangirangendo be baketse ko roho ye yafashwe; amaze kubura umutwe, amenyesha ko Nyagasani we yari yamugishije inama inshuro eshatu ku muryango we; ubwo yavugaga ati: "Nyagasani wanjye, ni abagaragu bawe," Allah aravuga ati: "Sinzakubabaza ku bijyanye n'umuryango wawe," maze amuha inkuru nziza ko abantu ibihumbi mirongo irindwi bazinjira mu Ijuru nta kubazwa, n'ibindi bikorwa by'ubuntu (byavuzwe na Hudhayfa).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 365 (ümmetine özgü hususiyetler bâbları)

1702. Yabwiye ﷺ umusore wo mu ba-Quraysh wanyoye amaraso ye yo kuruma (hijama) ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umusore wo mu ba-Quraysh wanyoye amaraso ye yo kuruma (hijama) ati: "Genda, warinze umubiri wawe umuriro" (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 440 (ona özgü ikramlar (kerâmât) kısmı)

1703. Umuhungu (banavuga abahungu babiri) uwo yahaye ﷺ amaraso ye yo kuruma...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umuhungu (banavuga abahungu babiri) uwo yahaye ﷺ amaraso ye yo kuruma yarayanyoye; ubwo Jibril yazaga akabimumenyesha, aravuga ati: "Umuriro ntuzagukoraho" (byavuzwe na Asma' bint Abi Bakr).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 441 (ona özgü ikramlar (kerâmât) kısmı)

1704. Ubwo Baraka, umukozi wa Ummu Salama (banavuga ko ari uwa Ummu Habiba), yanywaga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Baraka, umukozi wa Ummu Salama (banavuga ko ari uwa Ummu Habiba), yanywaga inkari ze zari mu gikombe munsi y'uburiri, yavuze ﷺ ati: "Wirinze umuriro wubaka urukuta rukomeye" (byavuzwe na Hukayma bint Umayma).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 441 (ona özgü ikramlar (kerâmât) kısmı)

1705. Umunsi umwe yaje ﷺ afite ibyishimo mu maso amenyesha ko umumarayika (Jibril)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umunsi umwe yaje ﷺ afite ibyishimo mu maso amenyesha ko umumarayika (Jibril) yari yaje akamuzanira inkuru nziza iturutse kwa Nyagasani we igira iti: “Uwo mu muryango wawe uzagusabira umugisha (salat) inshuro imwe nzamugirira umugisha inshuro icumi, n’uzagusuhuza nzamusuhuza inshuro icumi” (byavuzwe na Abu Talha na Umar).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 453 (salât ü selâmın fazileti bâbı)

1706. Yateye ﷺ akanyabugabo al-Hasan ubwo al-Hasan na al-Husayn bakiranaga; Fatima...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yateye ﷺ akanyabugabo al-Hasan ubwo al-Hasan na al-Husayn bakiranaga; Fatima abajije, aravuga ati: “Jibril na we ari gutera akanyabugabo al-Husayn”; n’imvugo ivuga ko mu mpigi zari mu ijosi ryabo harimo ibaba ryavuye ku ibaba rya Jibril (byavuzwe na Muhammad ibn Ali na Ibn Umar).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 465 (Ehl-i beytinin, eşlerinin ve ashabının şerefi bâbı)

1707. Isohozwa ry’isezerano rigira riti: “Azabaha ibiruta ibyabakuweho” (Sura...)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isohozwa ry’isezerano rigira riti: “Azabaha ibiruta ibyabakuweho” (Sura al-Anfal, umurongo wa 70) ryerekeye nyirarume w’Umuhanuzi ﷺ, al-Abbas, wari wishyuye incungu i Badr ku bwe no ku bwa Aqil: ubwo al-Abbas yavugaga ku mutungo waje nyuma ati: “Nanjye mpa,” hashyizwe mu mwambaro we ibintu byinshi ku buryo atashoboye kubiterura.

Ubuhanuzi: nyuma ya Badr, AH 2; isohozwa: Igihe cy’i Madina (umutungo waje nyuma)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 238 (Bâbü mâ ahbera bihî mine'l-kâinâti'l-müstakbele fî hayâtihî ve ba'deh)

1708. Ubwo Umar yajyaga ku Bayahudi mu isomo ryabo rya Tawurati akabarahiza, umukuru...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umar yajyaga ku Bayahudi mu isomo ryabo rya Tawurati akabarahiza, umukuru wabo yemeye ati: “Tuzi ko ari Intumwa ya Allah,” maze atanga urwitwazo ati: “Jibril ni umwanzi wacu naho Mika’il ni inshuti yacu”; ubwo Umar yaje kubimenyesha, Umuhanuzi ﷺ, ataravuga, yamusomeye umurongo wahishuwe kuri ibyo (Sura al-Baqara, umurongo wa 97), maze Umar aravuga ati: “Ndahiye ku Wakohereje n’ukuri, nari naje kukubwira ibyo nyirizina.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ bi-ahvâli'l-Mustafâ (thk. M. Abdülkādir Atâ, DKİ 1408/1988), tek cilt, s. 44-45 (4. bâb: Tevrat ve İncil'de zikri)

1709. Yavuze ﷺ ko inka yari ihetswe yahindukiye ikabwira nyirayo iti: “Sinaremewe...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ko inka yari ihetswe yahindukiye ikabwira nyirayo iti: “Sinaremewe ibi, naremewe guhinga,” kandi ko isega ryafashe intama ryabwiye umushumba riti: “Ni inde uzayirinda ku munsi w’inyamaswa z’inkazi, umunsi itazagira undi mushumba utari jye?”, maze avuga ati: “Njyewe, Abu Bakr na Umar turabyemera” (byavuzwe na Abu Hurayra).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi (igikorwa kivugwa cyerekeye amahanga ya mbere)

ISOKO Jeffrey Hays (der.), "Miracles of Muhammad", Facts and Details – Middle East and North Africa, "Miracles of Muhammad: the Talking Wolf and Expulsion of a Liar's Corpse" bölümü

1710. Yavuze ﷺ ku mugabo wari mu rugamba watashyaga inkwi za bagenzi be akanabavomera...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ku mugabo wari mu rugamba watashyaga inkwi za bagenzi be akanabavomera amazi, agakora akazi k’abantu batatu, ati: “Ari mu baturage bo mu Muriro”; bahuye n’umwanzi, uwo mugabo yarakomeretse yiyahura umwambi, maze avuga ati: “Ndatanga ubuhamya ko ndi Intumwa ya Allah n’umugaragu we” (byavuzwe na Abu Sa’id al-Khudri).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 61 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1711. Ubwo umugabo yavugaga ati: “Nagiye mu rugendo umugore wanjye ari mu mihango...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo yavugaga ati: “Nagiye mu rugendo umugore wanjye ari mu mihango, ngarutse nsanga atwite,” yazanye ﷺ abagabo babiri uwo mugabo yakekaga maze aravuga ati: “Umwana naba ari uw’uyu, azavuka afite umusatsi w’injwiri, gutya na gutya”; kandi umwana avuka nk’uko yari yabivuze.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 87 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1712. Ubwo yasohokaga ﷺ agiye gushyingura umukobwa we, yavuze ati: “Muri iri joro...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yasohokaga ﷺ agiye gushyingura umukobwa we, yavuze ati: “Muri iri joro uwararanye n’umugore we w’umuja ntiyitabire ishyingura,” maze nta n’umwe uhagurutse, aravuga ati: “Cyangwa arahaguruka cyangwa ndamuvuga mu izina rye n’irya se” (kugaragaza ikintu cyari gihishwe).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 96 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1713. Ubwo Qays ibn Arana al-Bajali, uwo yari yatumiye ﷺ mu ibaruwa, yazaga ahisha...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Qays ibn Arana al-Bajali, uwo yari yatumiye ﷺ mu ibaruwa, yazaga ahisha mugenzi we Khuwaylid ibn al-Harith al-Kalbi wari watinye kwinjira mu mujyi agategereza ku musozi, maze akabaza ati: “Mfite umutekano?”,

yavuze ati: “Yego; ndetse na mugenzi wawe wasigaye ku musozi”; maze Qays ahita atanga ubuhamya bw’ukwemera.

Igihe cy’i Madina (delegations, AH 9–10)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 103-104 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1714. Amagambo Umubeduwini yabajije nta muntu uyazi (sulayya: ubutaka bw’ubugumba…)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amagambo Umubeduwini yabajije nta muntu uyazi (sulayya: ubutaka bw’ubugumba butagira icyo bumera iyo buhinzwe; qurayya: ubutaka bumera gake butagaruza ikiguzi cyabwo), ahantu heza kurusha ahandi n’ahabi kurusha ahandi ku isi (imisigiti n’amasoko), n’amaraso ya mbere yaguye hasi (ingobyi ya Hawwa ubwo yabyaraga Qabil), Jibril yazamutse mu ijuru kubimenya maze abimumenyesha ﷺ.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 110-111 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1715. Umuyahudi yabajije ati: “Buri muhanuzi agira Haman we; uwawe ni inde?”; aravuga…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuyahudi yabajije ati: “Buri muhanuzi agira Haman we; uwawe ni inde?”; aravuga ﷺ ati: “Niba mukumweretse, urizera?”; Umuyahudi avuga ibimenyetso icumi, maze ku ba mbere babiri binjiye ahawe igisubizo cya “oya,” ku wa gatatu ahabwa “yego,” ahita avuga ati: “Ndatanga ubuhamya ko uri Intumwa ya Allah.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 1083-1084 (el-Bâbü'l-ışrûn fî alâmât ve merâtib nebiyyinâ ve evsiyâih)

1716. Yabwiye ﷺ abasangirangendo be ati: “Ubu hagiye kwinjira muri mwe umugabo wo…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ abasangirangendo be ati: “Ubu hagiye kwinjira muri mwe umugabo wo muri Rabi’a uvugisha ururimi rwa Satani”; ubwo Hutam ibn Hind yinjiraga agasaba igihe akagenda, yavuze ati: “Yinjiye afite isura y’umuhakanyi asohoka afite agatsinsino k’umugambanyi”; kandi uwo mugabo asohotse yatwaye umukumbi w’i Madina.

Igihe cy’i Madina (AH 6–9)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 96 (fasl fî mu'cizât akvâlihî (gayb haberleri))

1717. Yahanuye ﷺ ati: “Ejo hazaza abantu icyenda baturutse i Hadramawt; batandatu…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Ejo hazaza abantu icyenda baturutse i Hadramawt; batandatu bazaba Abayisilamu, batatu ntibazaba bo” (ubwo Ali yabyemezaga, yamwise “al-Siddiq mukuru cyane, umuyobozi w’abemera”); bukeye bw’aho biba uko nyirizina, kandi abwira batatu batizeye ko umwe azicwa n’inkuba ivuye mu kirere, undi

kurumwa n’inzoka, naho undi akicwa arimo gushaka ingamiya ze; batandatu babaye Abayisilamu baje nyuma baravuga bati: “Nta n’umwe muri batatu watannye ku byo wavuze” (byavuzwe na Ali).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi (birashoboka ko ari igihe cy’intumwa)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 103-104, hadis no. 95/4 (bâb 1, fasıl 14: gaybdan haber vermesi)

1718. Yavuze ﷺ ku Muyahudi wanyuzeho avuga ati: “al-samu alayk (urupfu rube kuri…)”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ku Muyahudi wanyuzeho avuga ati: “al-samu alayk (urupfu rube kuri wowe)” ati: “Inzoka y’umukara izamuruma ku irungu imwice”; ubwo uwo Muyahudi yagarukaga ari muzima avuye gutashya inkwi, yategetse ko umutwaro w’inkwi ufungurwa yerekana inzoka y’umukara irimo iruma agati, kandi amenyesha ko uwo mugabo yarokotse kuko uwo munsi yari yahaye umukene umwe mu migati ye ibiri nk’ituro.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 21 (Bâb 6: duasının kabulü, ölülerin diriltilmesi ve hastaların şifası)

1719. Jibril yamumenyesheje ﷺ ko (abahagarariye) imiryango ine yo muri Yemeni yari…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Jibril yamumenyesheje ﷺ ko (abahagarariye) imiryango ine yo muri Yemeni yari yarahanahanye mu bisekuruza ibyasigaye ku bisate bya Musa bari bahagurutse bamusanga; ubwo bakomangaga ku muryango nijoro, yavuze buri wese mu izina rye abaza ati: “Igitabo cyarazwe kivuye kuri Yusha’ ibn Nun kiri hehe?”, maze batanga ubuhamya bw’ukwemera; yahaye Ali igitabo cyanditse mu nyuguti nto z’Igiheburayo, maze mu gitondo kiba cyahindutse mu Cyarabu kirimo buri bumenyi bwose (byavuzwe na Ali).

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 106 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1720. Abonye ﷺ Ali n’itsinda baza, yaramwenyuye aravuga ati: “Niba mubishaka…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abonye ﷺ Ali n’itsinda baza, yaramwenyuye aravuga ati: “Niba mubishaka, nababwira ibyo mugiye kubaza,” abamenyesha mbere y’uko bavuga ibintu bitatu bashakaga kubaza (uwo kugirira neza, jihad y’umugore, n’aho amafunguro aturuka), kandi abisubiza (Sa’id ibn al-Musayyab ← Abu Hurayra).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 107 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1721. Yabwiye ﷺ Abu Sufyan wari ushaka kubaza ikintu ati: “Niba ubishaka, nakubwira…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Abu Sufyan wari ushaka kubaza ikintu ati: “Niba ubishaka, nakubwira utarabaza: ugiye kubaza uko ubuzima bwanjye buzaba bungana; nzamara imyaka mirongo itandatu n’itatu”; maze Abu Sufyan abyemeza (ku rurimi) (byavuzwe na Ibn Abbas).

Nyuma yo Kwigarurira Maka (AH 8–11)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 107 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1722. Yategetse ﷺ ko imbohe zazanywe imbere ye zicwa, arekura umwe muri zo gusa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yategetse ﷺ ko imbohe zazanywe imbere ye zicwa, arekura umwe muri zo gusa; umugabo abajije impamvu, aravuga ati: "Jibril yambwiye imico yawe itanu Allah akunda: gufuhira abagore bawe (ghayra), ubutabera no gutanga, imico myiza, kuvugisha ukuri n'ubutwari," maze uwo mugabo yinjira muri Islam (byavuzwe na Imam al-Sadiq).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 108 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1723. Mu rugamba rumwe yavuze ﷺ ku mugabo wikoraga akazi ka buri wese kandi akarwana...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugamba rumwe yavuze ﷺ ku mugabo wikoraga akazi ka buri wese kandi akarwana cyane (mu butwari) ati: "Ari mu baturage bo mu Muriro"; ubwo uwo mugabo yakomerekeraga mu rugamba n'umwanzi akananirwa kwihanganira uburibwe akiyicisha umwambi we, uwazanye inkuru yavuze ati: "Ndatanga ubuhamya ko uri Intumwa ya Allah" (byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 111 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1724. Yabwiye ﷺ umukene wari uvuze ko amaze iminsi ibiri ntacyo ariye kujya ku isoko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umukene wari uvuze ko amaze iminsi ibiri ntacyo ariye kujya ku isoko; nyuma y'uko uwo mugabo amaze iminsi ibiri avuga ati: "Nta cyo nabonye," ku wa gatatu nubwo yabihakanye, yamubwiye ati: "Mu rugendo rw'abahungu ba runaka wagenewe umugabane, wungutse dinari imwe"; umugabo yemera ati: "Nashakaga kukugerageza," maze aravuga ati: "Uwigira uwihagije, Allah aramukiza."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 114-115 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1725. Mu musigiti yahagurukije ﷺ abagabo batanu abavuga mu mazina ati: "Haguruka yewe..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu musigiti yahagurukije ﷺ abagabo batanu abavuga mu mazina ati: "Haguruka yewe runaka, haguruka yewe runaka," maze aravuga ati: "Nimusohoke mu musigiti wacu; ntimusengere hano mutishyura zakat" (kumenyesha ibihishwe byabo; byavuzwe na Imam al-Baqir).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 130 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1726. Ubwo umugabo witwaga Abu Badr, uwo yabwiye ﷺ ati: “Vuga uti: Nta yindi mana...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo witwaga Abu Badr, uwo yabwiye ﷺ ati: “Vuga uti: Nta yindi mana ibaho uretse Allah,” yasabaga gihamya, yamubwiye ibyari mu mutima we ati: “Hashize amezi ane mu mutima wawe harimo iki n’iki”; uwo mugabo arabyemeza yinjira muri Islam (byavuzwe na Anas).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 138 (Bâb 11: gaybî haberleri)

1727. Umugambi w’ibanga w’abarabi cumi na babiri (cyangwa cumi n’umwe) bo mu Bayahudi...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugambi w’ibanga w’abarabi cumi na babiri (cyangwa cumi n’umwe) bo mu Bayahudi b’imidugudu ya Khaybar na Urayna wo kugaragara nk’abizeye mu gitondo hanyuma bakisubiraho nimugoroba kugira ngo bashyire Abayisilamu mu gushidikanya washyizwe ahagaragara n’umurongo wa Korowani (Sura Al Imran, umurongo wa 72).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 159, 171-172 (Bâb 1: i'câzü ümmi'l-mu'cizât el-Kur'ânü'l-Kerîm)

1728. Kuri Arbad ibn Qays na al-Nadr ibn al-Harith bari baje bumvikanye kumugerageza...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuri Arbad ibn Qays na al-Nadr ibn al-Harith bari baje bumvikanye kumugerageza mu bibazo by’ibitagaragara, yahindukiye ﷺ areba Arbad aravuga ati: “Uribuka impamvu wazanye na Amir ku munsi runaka?”, ababwira ibiganiro byabo by’ibanga; Arbad aravuga ati: “Nta muntu wari kumwe natwe; ibi wabimenyeshejwe gusa n’umumarayika uvuye mu ijuru,” maze atanga ubuhamya bw’ukwemera.

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 228 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1729. Nyuma y’isengesho rimwe yamenyesheje ﷺ uko uwapfuye amerewe ati: “Hari uwo muri...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y’isengesho rimwe yamenyesheje ﷺ uko uwapfuye amerewe ati: “Hari uwo muri Banu al-Najjar uri hano? Mugenzi wanyu (nubwo yishwe azira ukwemera) yabujijwe kwinjira ku muryango w’Ijuru kubera umwenda w’amadinari atatu.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 295 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1730. Ubwo indyarya Rafi’ ibn Huraymila, umwe mu bahanga b’Abayahudi ba Qurayza...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo indyarya Rafi’ ibn Huraymila, umwe mu bahanga b’Abayahudi ba Qurayza, yapfaga, yamenyesheje ﷺ urupfu rwe avuga ati: “Uyu munsi hapfuye umwe mu bakuru b’indyarya.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kurayza oğulları Yahudî bilginlerinden münâfık olan Rafi' b. Hureymile" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:174-175)

1731. Yabajije ﷺ Abanya-Abs batatu baje i Madina ibya Khalid ibn Sinan wo mu bwoko...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabajije ﷺ Abanya-Abs batatu baje i Madina ibya Khalid ibn Sinan wo mu bwoko bwabo kandi ababwira ibyamubayeho.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi (intumwa za Abs)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Abs Oğullarına Hâlid b. Sinan'ı Soruşu ve Onlara Onun Başına Gelenleri Haber Verişi" (kitabın dipnotu: Diyarbekrî, Târîh, c:1, s:200)

1732. Umar n'abasangirangendo babonye Jibril wari waje mu ishusho y'umuntu kwigisha...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umar n'abasangirangendo babonye Jibril wari waje mu ishusho y'umuntu kwigisha idini (hadithi ya Jibril).

hafi AH 10

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.393; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 154; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Îmân 37; Müslim, Îmân 1-7 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 14, c./s. 2/215-218]

1733. Ummu Salama yabonye Jibril mu ishusho ya Dihya aganira n'Intumwa ya Allah ﷺ

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ummu Salama yabonye Jibril mu ishusho ya Dihya aganira n'Intumwa ya Allah ﷺ.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.392; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3633; Questions on Islam, "Miracles concerning Angels and Jinn"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 154; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3633, 4980; Müslim 2451

1734. Haritha ibn al-Nu'man yabonye Jibril yicaranye n'Intumwa ya Allah ﷺ maze aramusuhuza

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Haritha ibn al-Nu'man yabonye Jibril yicaranye n'Intumwa ya Allah ﷺ maze aramusuhuza.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.395; 1000 Mucize no.839 (s.702); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 155

1735. Abdullah ibn Abbas yabonye Jibril

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Abbas yabonye Jibril.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.396; 1000 Mucize no.837 (s.701); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 155

1736. Umwe wo mu ba-Ansar yabonye Jibril kandi aganira na we

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umwe wo mu ba-Ansar yabonye Jibril kandi aganira na we.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.397; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 155

1737. Muhammad ibn Maslama yabonye Jibril; Jibril aravuga ati: "Iyaba yansuhuje nari..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Muhammad ibn Maslama yabonye Jibril; Jibril aravuga ati: “Iyaba yansuhuje nari kumusubiza.”

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n’inzozi z’ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.398; 1000 Mucize no.840 (s.703); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 155; c. 2, s. 156

1738. Hudhayfa yabonye umumarayika wamanutse ku isi bwa mbere gusuhuza Intumwa ya...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Hudhayfa yabonye umumarayika wamanutse ku isi bwa mbere gusuhuza Intumwa ya Allah ﷺ (inkuru nziza ya al-Hasan na al-Husayn).

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n’inzozi z’ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.399; 1000 Mucize no.835 (s.700); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 156; c. 2, s. 464; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb, (3783) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4447, c./s. 12/531]

1739. Abamarayika basuhuje Imran ibn al-Husayn; indamutso ihagarara igihe yiyokeshaga...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abamarayika basuhuje Imran ibn al-Husayn; indamutso ihagarara igihe yiyokeshaga umuriro, igaruka igihe yabiretse.

Kugeza AH 52

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.400; 1000 Mucize no.836 (s.700); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 156-157; Kütüb-i Sitte: Müslim 1226

1740. Ubwo Usayd ibn Hudayr yasomaga Korowani, ituze/abamarayika bamanutse bava mu kirere nk’amatara

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Usayd ibn Hudayr yasomaga Korowani, ituze/abamarayika bamanutse bava mu kirere nk’amatara.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n’inzozi z’ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.403; 1000 Mucize no.833 (s.698); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 157; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (Üseyd b. Hudayr)

1741. Umusangirangendo umwe yumvise isomwa rya Korowani rivuye ku muntu atashoboraga kubona

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umusangirangendo umwe yumvise isomwa rya Korowani rivuye ku muntu atashoboraga kubona.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n’inzozi z’ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.406; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 167

1742. Awf ibn Malik na bagenzi be bumvise ijwi ry’umumarayika wazanye inkuru iturutse...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Awf ibn Malik na bagenzi be bumvise ijwi ry'umumarayika wazanye inkuru iturutse kwa Nyagasani we ku byerekeye ubuvugizi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.407; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 385; Kütüb-i Sitte: Tirmizî (listedeki kaynağa göre); İbn Mâce 4311 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7328]

1743. Abu Hurayra yafashe satani wibaga mu maturo ya zakat; Intumwa ya Allah ﷺ...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abu Hurayra yafashe satani wibaga mu maturo ya zakat; Intumwa ya Allah ﷺ ikamubwira buri gitondo ibyari byabaye.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.421; 1000 Mucize no.202 (s.181); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 267; Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 161-162; Kütüb-i Sitte: Buhârî 2311 (ta'lîkan); Nesâî (listedeki kaynağa göre)

1744. Amashetani abiri yakurikiye umugabo maze satani ituma indamutso ku Ntumwa ya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amashetani abiri yakurikiye umugabo maze satani ituma indamutso ku Ntumwa ya Allah ﷺ.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.428

1745. Inyandiko y'uburinzi (hirz) yandikishije ﷺ ku bwa Abu Dujana yo kurwanya amajini yabuzaga amahoro inzu ye

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Inyandiko y'uburinzi (hirz) yandikishije ﷺ ku bwa Abu Dujana yo kurwanya amajini yabuzaga amahoro inzu ye.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.433; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 166-167

1746. Uburinzi bwa al-Rubayyi', umukobwa wa Mu'awwidh ibn Afra'

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Uburinzi bwa al-Rubayyi', umukobwa wa Mu'awwidh ibn Afra'.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.430; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 499

1747. Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be mbere y'uko Ammar ibn Yasir agaruka ko Ammar...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be mbere y'uko Ammar ibn Yasir agaruka ko Ammar yarwanye n'ijini/satani ku iriba.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.439; 1000 Mucize no.203 (s.183); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 165-166; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 111; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 60

1748. Umar yakiranye na satani yamutegereye maze arayitsinda

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umar yakiranye na satani yamutegereye maze arayitsinda.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.438; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 268; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 165

1749. Yahanuye ﷺ ko Iblis yari kubaza ibibazo ku byerekeye idini kugira ngo ateze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Iblis yari kubaza ibibazo ku byerekeye idini kugira ngo ateze abantu ugushidikanya.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.440; 1000 Mucize no.206 (s.186); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 166

1750. Inzozi za Abdullah ibn Umar (zerekeye Umuriro) n'ubusobanuro bwazo ﷺ bugira...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inzozi za Abdullah ibn Umar (zerekeye Umuriro) n'ubusobanuro bwazo ﷺ bugira buti: "Abdullah ni umugabo mwiza cyane, iyaba yasengaga nijoro."

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.348; 1000 Mucize no.990 (s.803); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 300; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Ta'bir, 35, 36, Salât 58, Teheccüt 2, Fedâilu'l-Ashâb 19; Müslim, Fedâilu's- Sahâbe 140, (2479) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 969, c./s. 4/537-538]

1751. Inzozi za Talha ibn Ubaydullah aho umuvandimwe wapfuye nyuma y'umwaka umwe...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Inzozi za Talha ibn Ubaydullah aho umuvandimwe wapfuye nyuma y'umwaka umwe yinjiye mu Ijuru mbere y'umuvandimwe wari warishwe azira ukwemera.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.351; 1000 Mucize no.993 (s.807); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 302; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3925 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7173]

1752. Inzozi za Abu Sa'id al-Khudri zerekeye ugucudama kwa Sura Sad

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Inzozi za Abu Sa'id al-Khudri zerekeye ugucudama kwa Sura Sad.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.355; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 302

1753. Inzozi za al-Tufayl ibn Sakhbara zerekeye imvugo “Allah na Muhammad...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inzozi za al-Tufayl ibn Sakhbara zerekeye imvugo “Allah na Muhammad nibabishaka,” no kubuzwa kwayo.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.356; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 2118 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6651, c./s. 17/240]

1754. Inzozi z'umwe wo mu ba-Ansar zerekeye amashimwe (tasbih) akorwa nyuma y'isengesho, no kwemerwa kwazo

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inzozi z'umwe wo mu ba-Ansar zerekeye amashimwe (tasbih) akorwa nyuma y'isengesho, no kwemerwa kwazo.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.357; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 303; Kütüb-i Sitte: Nesâî (Zeyd b. Sâbit rivayeti, 'te) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1813, c./s. 7/42]

1755. Abu Umama yabonywe mu nzozi abamarayika bamusabira kubera kwibuka Allah kwe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Umama yabonywe mu nzozi abamarayika bamusabira kubera kwibuka Allah kwe.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.358

1756. Inzozi z'umugore w'umukiranutsi n'ibyabaye nyuma y'aho byemeza izo nzozi

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Inzozi z'umugore w'umukiranutsi n'ibyabaye nyuma y'aho byemeza izo nzozi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.359

1757. Inzozi z'umugore warahiye imbere ya Aisha ko azinjira mu Ijuru

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inzozi z'umugore warahiye imbere ya Aisha ko azinjira mu Ijuru.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.361

1758. Abasangirangendo benshi beretswe mu nzozi ko Ijoro ry'Igena (Lailat al-Qadr)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abasangirangendo benshi beretswe mu nzozi ko Ijoro ry'Igena (Lailat al-Qadr) riri mu majoro arindwi cyangwa icumi ya nyuma ya Ramadani.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.362; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 303; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (listedeki kaynağa göre)

1759. Inzozi za Ibn Zimil al-Juhani (zerekeye imyaka y'isi n'uruhimbi)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inzozi za Ibn Zimil al-Juhani (zerekeye imyaka y'isi n'uruhimbi).

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.365

1760. Inzozi z'umuntu wabonye abantu bateraniye kubazwa ku Munsi w'Imperuka, n'uko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inzozi z'umuntu wabonye abantu bateraniye kubazwa ku Munsi w'Imperuka, n'uko ibyo bigaragaza icyubahiro cye.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.368

1761. Umuntu wumvise inama ivuye ku muntu wapfuye wari mu mva yari yegamye

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuntu wumvise inama ivuye ku muntu wapfuye wari mu mva yari yegamye.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.369

1762. Umusangirangendo wumvise umuntu wapfuye wari mu mva yari yashinze ihema hejuru yayo asoma Sura al-Mulk

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umusangirangendo wumvise umuntu wapfuye wari mu mva yari yashinze ihema hejuru yayo asoma Sura al-Mulk.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.370; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 364; Kütüb-i Sitte: Tirmizî (listedeki kaynağa göre)

1763. Ya'la ibn Murra yumvise igihano (ukwegerana kw'imva) mu mva imwe

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ya'la ibn Murra yumvise igihano (ukwegerana kw'imva) mu mva imwe.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.371; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 145

1764. Abd al-Rahman ibn Awf avuga ibyo abamarayika babiri bamubwiye igihe yari yataye ubwenge

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abd al-Rahman ibn Awf avuga ibyo abamarayika babiri bamubwiye igihe yari yataye ubwenge.

Mbere ya AH 32

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.372; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 159

1765. Abdullah ibn Rawaha avuga ko igihe yari yataye ubwenge, kuri buri jambo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Rawaha avuga ko igihe yari yataye ubwenge, kuri buri jambo ry'umuborogo wa mushiki we yabazwaga ati: "Mbese umeze utyo?"

Mbere ya AH 8

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.373; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 158-159; Kütüb-i Sitte: Buhârî (Nu'mân b. Beşîr; listedeki kaynağa göre)

1766. Yavuze ﷺ ati: "Uwambonye mu nzozi aba yambonye koko; Satani ntashobora gufata ishusho yanjye."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Uwambonye mu nzozi aba yambonye koko; Satani ntashobora gufata ishusho yanjye."

Bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.374; web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 567; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 452 kısmı); Kütüb-i Sitte: Buharî, Tabir 2, 10; Müslim, Rüya 10; (2266); İbn Mâce 3903, 3904 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 959, c./s. 4/516; no. 7165; no. 7166]

1767. Abdullah ibn Abbas yabonye Ijoro ry'Igena (Lailat al-Qadr) mu nzozi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Abbas yabonye Ijoro ry'Igena (Lailat al-Qadr) mu nzozi.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11), nta tariki nyayo – kubona abamarayika n'inzozi z'ukuri

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.364

1768. Mu nzozi ze ﷺ, ubwo yavomaga amazi mu iriba, indobo yahindutse indobo nini mu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzozi ze ﷺ, ubwo yavomaga amazi mu iriba, indobo yahindutse indobo nini mu kiganza cya Umar, maze Umar avomana imbaraga zitagira urugero kugeza abantu bapfukamishije ingamiya zabo ngo ziruhuke; ikimenyetso cy'ubuyobozi bwe burebure bwuzuye intsinzi.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: AH 13–23 (634–644 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.426 (s.418); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3634; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3634, 3682; Müslim 2393

1769. Yabonye ﷺ mu nzozi Abu Jahl aza amuyoboka; ubwo Khalid ibn al-Walid yinjiraga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi Abu Jahl aza amuyoboka; ubwo Khalid ibn al-Walid yinjiraga muri Islam abantu bakavuga bati: “Inzozi zawe zabaye impamo,” yavuze ati: “Hazabaho n’undi,” maze amaherezo Ikrima ibn Abi Jahl yinjira muri Islam.

Inzozi: itariki itazwi; isohozwa: Khalid muri AH 8 (629 CE), Ikrima nyuma yo Kwigarurira Maka muri AH 8 (630 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.985 (s.798); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 56; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "İkrime b. Ebu Cehil'e Eman Verilişi ve Kendisinin Müslüman Oluşu" (kitabın dipnotu: Hâkim, Müstedrek, c:3, s:241-242; Vâkıdî, Megâzî, c:2, s:851; Taberî, Târih, c:3, s:120; Diyarbekrî, Târîh, c:2, s:91; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:4, s:71; Ezrakî, Ahbâru Mekke, c:1, s:123)

1770. Mu nzozi umugabo yabwiye Umuhanuzi ﷺ, indobo yamanutse ivuye mu kirere; Abu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu nzozi umugabo yabwiye Umuhanuzi ﷺ, indobo yamanutse ivuye mu kirere; Abu Bakr ayifata ku mikondo yayo anywa bike, Umar na Uthman baranywa barahaga, maze Ali ayifashe irakururwa hamwe n’amazi make amumenekaho; ibi byafashwe nk’ikimenyetso cy’ibihe by’abayobozi bane n’imvururu zo mu gihe cya Ali.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: igihe cy’abakalifa bane, amakimbirane mu gihe cya Ali, AH 35–40 (656–661 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.991 (s.804); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd (listedeki kaynağa göre)

1771. Ibn Abbas, Usama ibn Zayd n’abandi babonye Jibril imbere ye ﷺ mu ishusho ya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ibn Abbas, Usama ibn Zayd n’abandi babonye Jibril imbere ye ﷺ mu ishusho ya Dihya (al-Kalbi).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl (melekler ve cinler)

1772. Nk’uko byavuzwe na Rabi’a al-Jurashi, mu bitotsi bye hari uwaje amubwira ati...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nk’uko byavuzwe na Rabi’a al-Jurashi, mu bitotsi bye hari uwaje amubwira ati: “Ijisho ryawe nirisinzire, ugutwi kwawe nikwumve, umutima wawe wumve,” maze imimerere ye isobanurwa mu mugani w’umutware wubaka inzu, agategura ameza kandi akohereza umutumizi: umutware ni Allah, inzu ni Islam, ameza ni Ijuru, naho umutumizi ni Muhammad ﷺ.

Itariki itazwi

ISOKO Dârimî, Sünen, Mukaddime, no. 11

1773. Ubwo umugabo yasomaga Sura al-Kahf, itungo rye ryo mu nzu ryikanguye maze igicu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo yasomaga Sura al-Kahf, itungo rye ryo mu nzu ryikanguye maze igicu (igihu) kiraritwikira; abibwiye Umuhanuzi ﷺ, aravuga ati: “Soma yewe runaka! Iryo ni ituze (sakina) ryamanutse kubera Korowani” (byavuzwe na al-Bara’ ibn Azib).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3614

1774. Mu nzozi ze ﷺ, abamarayika babiri bahagaze ku mutwe no ku birenge bye…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu nzozi ze ﷺ, abamarayika babiri bahagaze ku mutwe no ku birenge bye bagereranya we n’umuryango we n’umugani w’abagenzi basigaye nta mpamba bafite hagati mu butayu, maze umugabo wambaye neza akabazanira ababwira ati: “Nimunkurikira, ndabajyana mu busitani butoshye no ku bidendezi byuzuye” (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb fî meselihî ve meseli men etâahû, no 13957 (8/260)

1775. Abu Bakr yumvise Jibril yongorerana n’Umuhanuzi ﷺ atamubona

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Bakr yumvise Jibril yongorerana n’Umuhanuzi ﷺ atamubona.

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 198 (Vahiy sırasında görülen âyetler)

1776. Sa’d ibn Abi Waqqas, amajoro atatu mbere yo kuba Umuyisilamu, yabonye mu nzozi…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa’d ibn Abi Waqqas, amajoro atatu mbere yo kuba Umuyisilamu, yabonye mu nzozi akurikiye ukwezi kwaka mu mwijima w’icuraburindi maze Zayd ibn Haritha, Ali na Abu Bakr bakaba bageze kuri uko kwezi mbere ye; nyuma y’aho yahuye n’Umuhanuzi ﷺ mu kibaya cya Ajyad yinjira muri Islam.

hafi 610–611 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 205 (Sa'd b. Ebî Vakkās'ın rüyası)

1777. Umugore yabonye mu nzozi yinjira mu Ijuru kandi abagabo cumi na babiri yavuze…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugore yabonye mu nzozi yinjira mu Ijuru kandi abagabo cumi na babiri yavuze amazina yabo bazanwa yo; umuzani w’inkuru nziza wavuye mu gitero yari yohereje ﷺ yamenyesheje ko abo cumi na babiri nyirizina ari bo bishwe bazira ukwemera.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 429 (Bir başka seriyyedeki mucize)

1778. Aisha yabonye mu nzozi amezi atatu agwa mu cyumba cye; Abu Bakr arabisobanura...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Aisha yabonye mu nzozi amezi atatu agwa mu cyumba cye; Abu Bakr arabisobanura ati: "Mu cyumba cyawe hazashyingurwa abantu batatu beza kurusha abandi ku isi," maze igihe yatabarukaga ﷺ aravuga ati: "Uyu ni we mwiza mu mezi yawe."

Inzozi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11, 13, na 23

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 486 (Defnedilmesindeki hususiyetler)

1779. Yabonye ﷺ mu nzozi mu Ijuru ishami (igiti) ry'itende rya Abu Jahl; ubwo Ikrima...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi mu Ijuru ishami (igiti) ry'itende rya Abu Jahl; ubwo Ikrima ibn Abi Jahl yinjiraga muri Islam, amenyesha ko izo nzozi zasohoreye kuri we.

Inzozi: itariki itazwi; isohozwa: nyuma yo Kwigarurira Maka, AH 8 (630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 57 (Heyetlerin gelişinde vuku bulan mucizeler)

1780. Ubwo yinjiraga ﷺ mu Ijuru, yabonye ingoro ya Umar maze aravuga ati...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yinjiraga ﷺ mu Ijuru, yabonye ingoro ya Umar maze aravuga ati: "Ikintangiye kwinjiramo ni uko gusa nari nzi ishyari ryawe" (uwabivuze Humayd: ibi byabaye ari maso, atari mu nzozi).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 151 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1781. Yavuze ﷺ ati: "Iri joro umugabo w'umukiranutsi yeretswe mu nzozi Abu Bakr..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Iri joro umugabo w'umukiranutsi yeretswe mu nzozi Abu Bakr yometse ku Ntumwa ya Allah, Umar kuri Abu Bakr, na Uthman kuri Umar"; Jabir yasobanuye ibi nk'uko abo bayobozi batatu bazajya ku butegetsi bakurikirana.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11–35 (632–656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 195 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

1782. Yasobanuye ﷺ inzozi za Ibn Zimil al-Juhani: inzira ngari ni ubuyobozi bwiza...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Yasobanuye ﷺ inzozi za Ibn Zimil al-Juhani: inzira ngari ni ubuyobozi bwiza, ikibaya cy'ubwatsi ni isi (ikigare cya mbere cyanyuzeho kitabikurikiye, abakurikiye bakabiriramo); kandi kuba yaramubonye ku gasongero k'uruhimbi rw'intambwe ndwi, Musa iburyo bwe, Isa ibumoso bwe, Ibrahim imbere ye n'ingamiya y'ingore idakomeye yashoreraga (Umunsi w'Imperuka), abisobanura ati: "Isi ni imyaka ibihumbi birindwi, nanjye ndi mu gihumbi cyayo cya nyuma."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 301 (onun zamanında görülen rüyalardaki âyetler)

1783. Umusangirangendo yabonye mu nzozi asengera inyuma y'igiti, mu gucudama kwa Sura...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umusangirangendo yabonye mu nzozi asengera inyuma y'igiti, mu gucudama kwa Sura Sad igiti na cyo gicudama gisenga kiti: "Nyagasani Allah, kubera ibi nyandikira igihembo kandi umbahanagurire icyaha..."; maze na we ﷺ nyuma y'aho muri uko gucudama asoma iryo sengesho rimwe (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 303 (onun zamanında görülen rüyalardaki âyetler)

1784. Umusangirangendo yabonye mu nzozi ibiti bibiri by'icyatsi kibisi ku gasongero...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umusangirangendo yabonye mu nzozi ibiti bibiri by'icyatsi kibisi ku gasongero k'inzira ihanamye bifata n'amashami yabyo abasomaga Sura al-Baqara na Sura Al Imran bikabambutsa iyo nzira (byavuzwe na Abu Umama).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 303 (onun zamanında görülen rüyalardaki âyetler)

1785. Yabonye ﷺ mu nzozi umugabo wo mu muryango we utitira kandi akururuka ku Kiraro...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi umugabo wo mu muryango we utitira kandi akururuka ku Kiraro (al-Sirat), maze amasengesho y'amahoro (salat) yamusabiraga akaza, akamufata ukuboko akamuhagarika neza akamwambutsa (byavuzwe na Abd al-Rahman ibn Samura).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 456 (salât ü selâmın fazileti bâbı)

1786. Umuja witwaga Za'ida wakundaga kumusura ﷺ yahuye ari gutashya inkwi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuja witwaga Za'ida wakundaga kumusura ﷺ yahuye ari gutashya inkwi n'umugendera ku ifarashi w'isura nziza (Ridwan, umurinzi w'Ijuru), atuma indamutso kuri we amuha inkuru nziza igira iti: "Allah yagabanyijemo Ijuru ibice bitatu ku bw'umuryango wawe: kimwe cya gatatu kizinjira nta kubazwa, kimwe cya gatatu kizabazwa byoroshye, naho kimwe cya gatatu uzakibavuganira"; uwo mugendera ku ifarashi yakoze ku rutare n'inkoni ye itukura arubwira ati: "Twara inkwi hamwe na we," maze urutare ruhirika inkwi ruzigeza iwe mu rugo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 35-36 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1787. Yabonye ﷺ mu nzozi bari mu nzu ya Uqba ibn Rafi’ kandi bakirizwa itende rya Ibn...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi bari mu nzu ya Uqba ibn Rafi’ kandi bakirizwa itende rya Ibn Tab, maze abisobanura ati: “Ubutumburuke (rif’a) muri iyi si n’iherezo ryiza mu buzima buzaza ni ibyacu, kandi idini ryacu ryabaye ryiza (taba).”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 90 (2. bâb: gayb ve gelecek haberleri)

1788. Yahaye ﷺ Ali, ku itegeko rya Jibril, impano (imbuto) yari yamuzaniwe ivuye mu...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ Ali, ku itegeko rya Jibril, impano (imbuto) yari yamuzaniwe ivuye mu Ijuru; ubwo Ali yayihumurizaga (ayifata mu ntoki), iyo mpano yarasadutse havamo inyandiko igira iti: “Ivuye ku Mushakashatsi utsinda (al-Talib al-Ghalib) igana kuri Ali ibn Abi Talib.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 61, no. 32/12 (fasl: mâ ünzile aleyhi mine's-semâ)

1789. Yaciriye ﷺ mu kanwa k’uruhinja rwa Jamila bint Abdullah ibn Ubayy, rwari…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yaciriye ﷺ mu kanwa k’uruhinja rwa Jamila bint Abdullah ibn Ubayy, rwari rwaciwe na Thabit ibn Qays, wari wararahiye kutazarwonsa, amuha tahnik n’itende rya Ajwa, amwita Muhammad aravuga ati: “Allah azamufungurira”; ku munsi wa gatatu umugore w’Umwarabu wabonye mu nzozi yonsa umwana witwa Muhammad yaraje aronsa uwo mwana, amashereka ye atemba menshi.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.306 (s.282); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 106

1790. Yasabiye ﷺ Abu Sufyan Madluk winjiye muri Islam amukora ku mutwe; umusatsi aho…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yasabiye ﷺ Abu Sufyan Madluk winjiye muri Islam amukora ku mutwe; umusatsi aho ikiganza cye cyari cyakoze wagumye ari umukara nubwo umusatsi wari uwuzengurutse wahindutse umweru.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.239 (s.211); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 138 bâbı)

1791. Iruhande rwa Ka’ba yateruye ﷺ Ali amushyira ku bitugu bye; Ali yumvise ko muri…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Iruhande rwa Ka’ba yateruye ﷺ Ali amushyira ku bitugu bye; Ali yumvise ko muri ako kanya iyo abishaka yashoboraga gukora ku kirere, yurira hejuru ya Ka’ba, arandura ikigirwamana kinini cy’umuringa cy’aba-Quraysh cyari giteyemo imisumari y’icyuma, akijugunya hasi arakimena.

Maka; nta tariki iri mu nyandiko (itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.105 (s.81)

1792. Agace k’inyama kahindutse ibuye igihe kimwe kabuzwaga umusabirizi kagumye ari…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Agace k’inyama kahindutse ibuye igihe kimwe kabuzwaga umusabirizi kagumye ari ibuye kugeza ku rupfu rwa Ummu Salama.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi; mu ishusho y’ibuye kugeza ku itabaruka rya Umm Salama (hafi AH 59–62 / 679–681 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.172 (s.149)

1793. Yabujije ﷺ abasangirangendo be igisibo cyo gukomeza ubudasiba (wisal) asobanura…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabujije ﷺ abasangirangendo be igisibo cyo gukomeza ubudasiba (wisal) asobanura ukuba we agikora avuga ati: “Simeze nkamwe; nijoro Nyagasani wanjye arangaburira akanamfasha kunywa.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.194 (s.173); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 418 kısmı); ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 905; Kütüb-i Sitte: Buharî, Savm 48, Temennî 9; Müslim, Savm 57-60, (1103-1105); Tirmizî, Savm 62, (778) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3195, c./s. 9/501]

1794. Nubwo mbere y’urugendo yari yavuze ﷺ ati: “Uwaba arwaye cyangwa ufite ingamiya...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nubwo mbere y’urugendo yari yavuze ﷺ ati: “Uwaba arwaye cyangwa ufite ingamiya itagonda ntaze,” umugabo umwe yahagurukanye ingamiya ye itagonda aragwa avunika itako arapfa; maze ategeka Bilal kurangurura inshuro eshatu ati: “Ijuru rirazira ku wigomeka.”

Mu rugendo, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.214 (s.195); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 423

1795. Ku bwa Utba ibn Farqad wamugejejeho ikirego, yahuhiye ﷺ mu biganza bye akora...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku bwa Utba ibn Farqad wamugejejeho ikirego, yahuhiye ﷺ mu biganza bye akora n’ukuboko kumwe ku mugongo we n’ukundi ku nda ye; nyuma y’aho Utba yahumuye neza kurusha abagore be bisigaga imibavu, nubwo we atayisigaga.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.218 (s.198); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14055; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 141 bâbı)

1796. Yaminjiriye ﷺ urushyi rw’amazi mu maso ha Ummu Ishaq, uwo musaza we wari...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yaminjiriye ﷺ urushyi rw’amazi mu maso ha Ummu Ishaq, uwo musaza we wari wasubiye i Maka mu gihe cy’iyimukira kugira ngo azane impamba ye yishwe n’umugabo we; nyuma y’aho amarira ye ntiyongeye gutemba ku matama ye, ndetse no mu byago.

Igihe cy’i Madina (mu gihe cyo kwimuka kwa Umm Ishaq), itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.229 (s.203); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 121)

1797. Umugore wasabanaga n’abagabo mu buryo budakwiriye akavuga n’amagambo mabi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugore wasabanaga n’abagabo mu buryo budakwiriye akavuga n’amagambo mabi yamusabye ﷺ ubwo yari arimo kurya akamanyu ko mu kanwa ke; amaze kurya akamanyu yamuhaye, uwo mugore yabaye uwubaha cyane ntiyongera kuvuga amagambo mabi.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.233 (s.205); web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâb fîmen ekele min fîhi şey'en, no 14138; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 21. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning the sick and the wounded being healed"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 105; c. 2, s. 122; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 41; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 103; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 107-108, hadis no. 100/3

1798. Yaciriye ﷺ mu kanwa ka Abdullah ibn Amir wari ufite imyaka itanu cyangwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yaciriye ﷺ mu kanwa ka Abdullah ibn Amir wari ufite imyaka itanu cyangwa itandatu, wari wazanywe na se Amir ibn Kurayz, maze aravuga ati: “Uyu muhungu wawe azaba umuntu utanga amazi”; nyuma Abdullah yashoboraga kuvana amazi mu ibuye ryari imbere ye.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.237 (s.210); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 106; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 42; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 118

1799. Yashyize ﷺ ikiganza cye ku mutwe, mu maso, ku gituza no ku nda by'umusizi Malik...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yashyize ﷺ ikiganza cye ku mutwe, mu maso, ku gituza no ku nda by'umusizi Malik ibn Umayr; ubwo Malik yasazaga cyane umusatsi n'ubwanwa bye bikamera imvi, aho ikiganza cye cyari cyakoze ntihameze imvi.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.241 (s.212); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 139 bâbı)

1800. Yavuze ﷺ ku mugabo wari wararumwe na sikorupiyo ati: “Iyaba nimugoroba yari...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ku mugabo wari wararumwe na sikorupiyo ati: “Iyaba nimugoroba yari yavuze ati: Nikingiye ku magambo atunganye ya Allah ngo andinde ububi bw'ibyo yaremye, ntabwo byari kumugirira nabi”; umugore wo mu muryango w'uwabivuze wo mu ba-Aslam yasomye iri sengesho maze nubwo yarumwe na sikorupiyo ntiyagira icyo aba.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.291 (s.270); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 297; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3518 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7044]

1801. Umuhakanyi yacumbikiye ﷺ yanyoye amata y'inkamo ndwi; mu gitondo cyakurikiyeho...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umuhakanyi yacumbikiye ﷺ yanyoye amata y'inkamo ndwi; mu gitondo cyakurikiyeho amaze kuba Umuyisilamu yanyoye inkamo imwe ananirwa kurangiza iya kabiri, maze aravuga ati: “Umuyisilamu anywera mu mara amwe, naho umuhakanyi mu mara arindwi.”

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.321 (s.298); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Et'ime 12; Müslim, Eşribe 186, (2063); Muvatta, Sıfatu'n-Nebiyy 10, (2, 924); Tirmizî, Et'ime 20, (1820) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3891, c./s. 11/122]

1802. Mu irushanwa ryo kurasa imyambi ry'aba-Aslam, yabanje gushyigikira ﷺ uruhande...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu irushanwa ryo kurasa imyambi ry'aba-Aslam, yabanje gushyigikira ﷺ uruhande rwa Ibn al-Adra'; urundi ruhande ruretse kurasa, aravuga ati: "Ndi kumwe namwe mwese"; nubwo barashwe umunsi wose nta ruhande rwashoboye gutsinda urundi.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.362 (s.348); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 123); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Cihâd 78, Enbiyâ 12, Menâkıb 4 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2218, c./s. 8/56-57]

1803. Imbwirwaruhame yavuze ﷺ mu ijwi riranguruye ku byerekeye kuvuga abandi nabi no...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Imbwirwaruhame yavuze ﷺ mu ijwi riranguruye ku byerekeye kuvuga abandi nabi no kugenzura amakosa y'Abayisilamu yumvikanye kugeza no ku bagore bari mu byumba byabo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.364 (s.350); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 113; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Birr 85, (2033) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3429, c./s. 10/221]

1804. Mu rugamba rumwe, bahuye n'umwanzi, yasenze ﷺ ati: "Yewe Nyir'umunsi..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugamba rumwe, bahuye n'umwanzi, yasenze ﷺ ati: "Yewe Nyir'umunsi w'urubanza, Ni Wowe wenyine dusenga, kandi ni Wowe wenyine dusaba ubufasha"; Abu Talha yabonye abasirikare b'abanzi bakubitwa imbere n'inyuma n'abamarayika bakagwa hasi.

Itariki itazwi (mu gihe cy'igitero)

ISOKO 1000 Mucize no.410 (s.400); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 452

1805. Ubwo yarindwaga ﷺ n'abasangirangendo basimburana, igihe umurongo ugira uti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yarindwaga ﷺ n'abasangirangendo basimburana, igihe umurongo ugira uti: "Allah azakurinda abantu" (Sura al-Ma'ida, umurongo wa 67) wahishurwaga, yasohoye umutwe mu ihema yohereza abarinzi avuga ati: "Nimugende, Allah yasezeranyije kundinda."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.902 (s.749); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 151; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 25. fasıl; Questions on Islam, "He is Protected from his Enemies"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 210 vaadi bâbı); ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 160, 176; Kütüb-i Sitte: Tirmizî 3046

1806. Ikiganza cya Wa'il ibn Hujr wamusuhuje mu kiganza ﷺ cyahumuye neza kurusha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ikiganza cya Wa'il ibn Hujr wamusuhuje mu kiganza ﷺ cyahumuye neza kurusha miski mu gihe cy'iminsi itatu.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.942 (s.772); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 141 bâbı)

1807. Yabwiye ﷺ Qayla bint Makhrama, wamubonye yicaye yiyoroheje imbere ya Allah...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Qayla bint Makhrama, wamubonye yicaye yiyoroheje imbere ya Allah agatangira gutitira kubera ubwoba, ati: "Yewe mugore w'umukene, tuza," maze uwo mugore ahita atuza.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.970 (s.785); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 39, Benî Şeybân heyeti bâbı

1808. Yakoze ﷺ mu maso h'undi muntu; urumuri ruguma mu maso he igihe cyose

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yakoze ﷺ mu maso h'undi muntu; urumuri ruguma mu maso he igihe cyose.

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1809. Umugabo umwe yavuze ko yari yajugunye umukobwa we mu kibaya runaka; ajyana na...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugabo umwe yavuze ko yari yajugunye umukobwa we mu kibaya runaka; ajyana na we ﷺ muri icyo kibaya ahamagara umukobwa mu izina rye ati: "Yewe runaka, nsubiza ku bw'ubushake bwa Allah"; umukobwa asohoka avuga ati: "Ndi hano, nditeguye kugukorera"; aravuga ati: "Ababyeyi bawe babaye Abayisilamu; niba ubishaka, ndagusubiza iwabo"; umukobwa aravuga ati: "Simbakeneye; nabonye Allah ari mwiza kuri njye kubarusha" (byavuzwe mu buryo bwa mursal na al-Hasan al-Basri).

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 20. fasıl (ölülerin diriltilmesi, çocukların konuşması)

1810. Yaminjiriye ﷺ urushyi rw'amazi mu maso ha Zaynab, umukobwa wa Ummu Salama; nta...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yaminjiriye ﷺ urushyi rw'amazi mu maso ha Zaynab, umukobwa wa Ummu Salama; nta mugore n'umwe wamenyekanye ko afite uburanga mu maso nk'ubwe (ndetse no mu busaza itoto ry'isura ye ntiryashize).

Igihe cy'i Madina, AH 4–8

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

1811. Ubwo yavugaga ﷺ ati: “Allah yanyohereje gukuraho ibyuma by’umuziki,” Aws ibn...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yavugaga ﷺ ati: “Allah yanyohereje gukuraho ibyuma by’umuziki,” Aws ibn Sam’an yarabyemeje ati: “Ibi mbisanga muri Tawurati gutyo nyirizina.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 28 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

1812. Mu nzu y’ubwenge (Bayt al-Midras), yarahije ﷺ Abdullah ibn Suriya, umuhanga...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nzu y’ubwenge (Bayt al-Midras), yarahije ﷺ Abdullah ibn Suriya, umuhanga ukomeye w’Abayahudi; yemera ati: “Yego, ibikuranga bigaragara neza muri Tawurati, ariko barakugiriye ishyari.”

Igihe cy’i Madina (AH 1–5)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 29 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

1813. Umuyahudi wamufatiriye ﷺ kuva ku manywa kugeza mu gitondo cyakurikiyeho kubera...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuyahudi wamufatiriye ﷺ kuva ku manywa kugeza mu gitondo cyakurikiyeho kubera amadinari make yari amufitiye; ubwo yavugaga ati: “Nyagasani wanjye yambujije guhemukira uwo dufitanye amasezerano,” uwo Muyahudi yavuze ati: “Ibi nabikoze kugira ngo ndebe ibikuranga biri muri Tawurati,” yinjira muri Islam kandi atanga kimwe cya kabiri cy’umutungo we mu nzira ya Allah.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 30 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

1814. Ubwo umugabo wasomaga Tawurati n’Ivanjili yavugaga ati: “Dusanga ibikuranga...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo wasomaga Tawurati n’Ivanjili yavugaga ati: “Dusanga ibikuranga, ariko hamwe n’uwo muhanuzi hari abantu ibihumbi mirongo irindwi bazinjira mu Ijuru nta kubazwa, naho wowe ufite bake muri kumwe,” yavuze ﷺ ati: “Uwo ni njye; abo ni umuryango wanjye, kandi barenga n’ibihumbi mirongo irindwi.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 26 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

1815. Mu gusubiza ikibazo kigira kiti: “Ni ikihe gihamya cya Allah kuri Khosrow?”...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gusubiza ikibazo kigira kiti: “Ni ikihe gihamya cya Allah kuri Khosrow?”, yamenyesheje ﷺ ko Allah yohereje umumarayika kwa Khosrow wamuburiye asohora ikiganza cyaka urumuri mu rukuta rw’ingoro (mu yindi mvugo, aza mu ishusho y’umugabo wambaye icyatsi afite inkoni mu ntoki, avuga ati: “Ba Umuyisilamu, bitabaye ibyo ndamenagura ubwami bwawe nk’iyi nkoni”).

Ingoma ya Khosrow wa II; ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 15-16, Kisrâ'ya mektup bâbı

1816. Ijwi ryaturutse imbere mu kigirwamana Himam cy'aba-Banu Udhra rivuga riti...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ijwi ryaturutse imbere mu kigirwamana Himam cy'aba-Banu Udhra rivuga riti: "Ukuri kwigaragaje, Himam yarimbutse," no ku nshuro ya kabiri rimenyesha ko umuhanuzi yagaragaye muri Tihama, maze ikigirwamana kikagwa cyubamye; Zimil ibn Amr al-Udhri yumvise ibyo yaraje yinjira muri Islam, maze aravuga ﷺ ati: "Uwo ni umwemera wo mu majini."

AH 7–9 (628–630 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 39, Benî Uzre heyeti bâbı

1817. I Baqi' al-Gharqad i Madina, yasize ﷺ Ibn Mas'ud imbere y'umurongo yari yaciye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Baqi' al-Gharqad i Madina, yasize ﷺ Ibn Mas'ud imbere y'umurongo yari yaciye n'inkoni ye abonana n'intumwa z'amajini; Ibn Mas'ud yabonye igicucu cy'umukara (nk'igicu), maze amenyesha amajini ko nk'impamba azajya abona ibyokurya kuri buri gufa no kuri buri mwanda w'amatungo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 48, Cin heyetleri bâbı

1818. I Madina nyuma y'isengesho rya mu gitondo, yajyanye ﷺ al-Zubayr ibn al-Awwam ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Madina nyuma y'isengesho rya mu gitondo, yajyanye ﷺ al-Zubayr ibn al-Awwam ku ntumwa z'amajini; al-Zubayr yatitiriye abonye abagabo barebare nk'amacumu, ariko ubwoba bwe bumushiramo ubwo yicaraga imbere y'umurongo yari yaciye, maze asomera amajini Korowani kugeza mu gitondo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 49, Cin heyetleri bâbı

1819. Yamenyesheje ﷺ Abu Hurayra ko intumwa z'amajini y'i Nasibin zari zaje zigasaba...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Abu Hurayra ko intumwa z'amajini y'i Nasibin zari zaje zigasaba impamba, kandi ko yazisabiye kubona ibyokurya kuri buri gufa no kuri buri mwanda w'amatungo zinyuzeho.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 49, Cin heyetleri bâbı

1820. Amashetani abiri yakurikiye umugabo wari uhagurutse wenyine avuye i Khaybar...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amashetani abiri yakurikiye umugabo wari uhagurutse wenyine avuye i Khaybar, naho iya gatatu (ijini ry'Umuyisilamu) irayasubiza inyuma yoherezanya n'uwo mugabo indamutso ku Ntumwa ya Allah ﷺ n'ubutumwa bugira buti: "Zakat yacu yakusanyijwe; iyaba byashobokaga twari kuyohereza"; nuko abuza kugenda wenyine mu rugendo.

Nyuma ya Khaybar, AH 7–10

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 50, Cin heyetleri bâbı

1821. Mu rugendo rumwe, i al-Arj, Bilal ibn al-Harith yumvise amajwi atashoboraga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rumwe, i al-Arj, Bilal ibn al-Harith yumvise amajwi atashoboraga gusobanukirwa; Umuhanuzi ﷺ yaje aseka aravuga ati: "Amajini y'Abayisilamu n'amajini y'ababangikanyamana yaburanaga ansaba ubuturo; nashyize Abayisilamu muri al-Jals naho ababangikanyamana muri al-Ghawr."

Igihe cy'i Madina, igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 50, Cin heyetleri bâbı

1822. Ubwo Khuraym ibn Fatik yashakaga ingamiya ze zazimiye nijoro, ijini...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Khuraym ibn Fatik yashakaga ingamiya ze zazimiye nijoro, ijini (umuhamagazi utagaragara) ryamumenyesheje mu gisigo ko umuhanuzi yagaragaye i Yathrib; yaje i Madina asanga ﷺ ari ku ruhimbi atanga ikiganiro maze yinjira muri Islam.

Nyuma ya Hijira, hafi AH 1–2

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 51, Cin heyetleri bâbı

1823. Mu rugendo rwo mu butayu rwavuzwe na Jabir, ubutaka bwasanzwe busukuye neza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rugendo rwo mu butayu rwavuzwe na Jabir, ubutaka bwasanzwe busukuye neza nyuma yo kwituma kwe ﷺ, maze avuga ati: "Ubutaka bwategetswe kumira ibiva ku bahanuzi"; inzoka y'umukara yaraje ishyira umunwa ku gutwi kwe iravuga, amenyesha ko ari intumwa y'amajini yashakaga kwiga Korowani.

Igihe cy'i Madina, igitero, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 50-51, Cin heyetleri bâbı

1824. Rashid ibn Abd Rabbih wo muri Banu Sulaym yumvise amajwi aturuka imbere mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Rashid ibn Abd Rabbih wo muri Banu Sulaym yumvise amajwi aturuka imbere mu kigirwamana Suwa' i Ruhat n'ibindi bigirwamana amenyesha kuza k'umuhanuzi; hanyuma abonye imbwebwe ebyiri zinyara kuri icyo kigirwamana aza i Madina yinjira muri Islam; Umuhanuzi ﷺ ahindura izina rye (Ghawi ibn Abd al-Uzza) amwita Rashid.

Igihe cy'i Madina (hafi AH 8)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 7. fasıl (cinler, putlar ve kâhinlerden işitilenler), no. 68

1825. Yabwiye ﷺ umugabo wazanywe imbere ye bamuvugaho bati: “Uyu yashakaga kukwica,”...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugabo wazanywe imbere ye bamuvugaho bati: “Uyu yashakaga kukwica,” ati: “Ntutinye, ntutinye; n'iyo wari kubishaka Allah ntiyari kuguha ububasha kuri njye.”

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl (ismet ve korunması), no. 143

1826. Nyuma y'uko asohotse ﷺ mu musarani, Aisha ntiyabonye ikindi kimenyetso imbere...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'uko asohotse ﷺ mu musarani, Aisha ntiyabonye ikindi kimenyetso imbere uretse impumuro nziza; maze avuga ati: “Imibiri yacu yaremwe ku buryo bw'amaroho y'abaturage bo mu Ijuru; ibiyivamo ubutaka burabimira.”

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.70

1827. Muri urwo rugamba nyine, umuyaga Allah yohereje wakubise mu maso...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Muri urwo rugamba nyine, umuyaga Allah yohereje wakubise mu maso h'ababangikanyamana, baratatana basiga inyuma abapfuye benshi, imbohe n'iminyago (Anas).

Mu gihe cy'igitero, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye (Saâde bs.), c. 6, s. 100 — Delâilü'n-nübüvve: yeryüzü mucizeleri – suyun çoğalması

1828. Uburozi bwakozwe n'umugore witwaga Hayra, bwishyuwe n'abayoboke ba Abdullah ibn...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Uburozi bwakozwe n'umugore witwaga Hayra, bwishyuwe n'abayoboke ba Abdullah ibn Ubayy ibn Salul, wajombye inshinge mu cyana cy'inuma akagishyira mu iriba, bwamenyekanye nyuma y'uburwayi bwamaze iminsi icyenda, maze buvanwaho na Sura ebyiri za Mu'awwidha.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Molla Câmî, Şevâhidü'n-Nübüvve, 4. bölüm

1829. Ubwo Abu Shahm yazaga kuyoboka, yamushubije inyuma ﷺ avuga ati: “Mbese si wowe...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abu Shahm yazaga kuyoboka, yamushubije inyuma ﷺ avuga ati: “Mbese si wowe wakoze kuriya gufata ejo?”, kuko yari yafashe mu rubavu umuja mu muhanda w’i Madina; Abu Shahm yarihannye maze arayoboka.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 611

1830. Yashubije ﷺ Umuyahudi wanyuragaho akabaza ati: “Umuntu aremwa mu ki?”, ati: “Mu...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yashubije ﷺ Umuyahudi wanyuragaho akabaza ati: “Umuntu aremwa mu ki?”, ati: “Mu masohoro y’umugabo n’ay’umugore; amasohoro y’umugabo arakomera, amagufa n’imitsi bituruka kuri yo; ay’umugore aba yoroheje, inyama n’amaraso bituruka kuri yo”; maze Umuyahudi arabyemeza ati: “Abahanuzi bakubanjirije bavugaga batyo” (byavuzwe na Ibn Mas’ud).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13901 (8/241)

1831. Yamwenyuye ﷺ ubwo umuja we wahawe umudendezo Safina, uwo yahaye amaraso ye yo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamwenyuye ﷺ ubwo umuja we wahawe umudendezo Safina, uwo yahaye amaraso ye yo kuruma avuga ati: “Yahishe inyamaswa, inyoni n’abantu,” yayanyoye akabimubwira.

Igihe cy’i Madina

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14011 (8/270)

1832. Yabwiye ﷺ Salma (umugore wa Abu Rafi’) wanyoye amazi yogesheje umutwe we aho...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Salma (umugore wa Abu Rafi’) wanyoye amazi yogesheje umutwe we aho kuyahamba ati: “Genda, Allah yaziririje umubiri wawe Umuriro.”

Igihe cy’i Madina

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14013 (8/270)

1833. Yabwiye ﷺ umugabo wasabaga ubufasha bwo gushyingira umukobwa we ati: “Ejo uzane...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugabo wasabaga ubufasha bwo gushyingira umukobwa we ati: “Ejo uzane icupa rifite umunwa mugari n’agati,” maze akusanya ibyuya byo ku maboko ye abishyira mu icupa; ubwo umukobwa yabisigaga nk’umubavu, abaturage b’i Madina bumvise iyo mpumuro maze iyo nzu yitwa “Bayt al-Mutayyibin” (inzu y’abahumura neza) (byavuzwe na Abu Hurayra).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14056 (8/283)

1834. Yahaye ﷺ Umayra bint Mas'ud na bashiki be batanu bari baje kuyoboka buri wese...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ Umayra bint Mas'ud na bashiki be batanu bari baje kuyoboka buri wese agace k'inyama yumishijwe (qadid) yari yakanje; nta n'umwe muri bo wigeze agira umwuka mubi mu kanwa kugeza apfuye.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 14058 (8/283)

1835. Ubwo Jabir ibn Abdullah, uwo yahetse ﷺ inyuma ye ku itungo, yakozaga umunwa we...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Jabir ibn Abdullah, uwo yahetse ﷺ inyuma ye ku itungo, yakozaga umunwa we ku kimenyetso cy'ubuhanuzi, impumuro ya miski yasakaye ituruka kuri icyo kimenyetso.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 102 (Nübüvvet mührü hakkında gelenler)

1836. Aisha, watakaje urushinge rwe igihe yadodaga mu museso akananirwa kurubona...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Aisha, watakaje urushinge rwe igihe yadodaga mu museso akananirwa kurubona, yarubonye mu mucyo w'urumuri rw'isura ye ﷺ ubwo yinjiraga.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 107 (Mübarek yüzündeki âyet)

1837. Abarabi b'Abayahudi (mu mvugo imwe, umwe w'i Bayt al-Maqdis) babajije Ali...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abarabi b'Abayahudi (mu mvugo imwe, umwe w'i Bayt al-Maqdis) babajije Ali ibimuranga ﷺ maze bamaze kubyumva baravuga bati: "Uko ni ko twasanze ibimuranga muri Tawurati; ni Intumwa ya Allah."

Igihe cy'i Madina / igihe cy'abakalifa, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 129 (Yaratılışının vasfına dair toplu bâb)

1838. Ubwo Umuyahudi yabazaga iby'igicucu cy'umukara kiri ku kwezi, yashubije ﷺ ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umuyahudi yabazaga iby'igicucu cy'umukara kiri ku kwezi, yashubije ﷺ ati: "Ijoro n'amanywa byari ibimenyetso bibiri (izuba ribiri); Allah yasibye ikimenyetso cy'ijoro, icyo gicucu ubona ni ikimenyetso cy'uko gusiba."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 315 (Yahudilerin onunla buluşması, soruları ve doğruluğunu bilmeleri bâbı)

1839. Ubwo yagendaga ﷺ mu murima i Madina, Abayahudi bamubajije ibya roho; aceceka...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yagendaga ﷺ mu murima i Madina, Abayahudi bamubajije ibya roho; aceceka akanya, ihishurirwa riraza, maze asoma umurongo ugira uti: "Barakubaza ibyerekeye roho...".

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 317 (Yahudilerin onunla buluşması, soruları ve doğruluğunu bilmeleri bâbı)

1840. Abayahudi babiri babajije iby'ibimenyetso icyenda bigaragara byahawe Musa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abayahudi babiri babajije iby'ibimenyetso icyenda bigaragara byahawe Musa; amaze kubibara byose ﷺ, basomye ibiganza n'ibirenge bye baravuga bati: "Turi abahamya ko uri umuhanuzi."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 317 (Yahudilerin onunla buluşması, soruları ve doğruluğunu bilmeleri bâbı)

1841. Umurabi w'Umuyahudi wamusanzwe asoma Sura ya Yusuf yatangajwe avuga ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umurabi w'Umuyahudi wamusanzwe asoma Sura ya Yusuf yatangajwe avuga ati: "Nk'uko yahishuwe muri Tawurati," ajya kuzana abandi Bayahudi; bamenye ibimuranga ﷺ n'ikimenyetso cy'ubuhanuzi hagati y'ibitugu bye, bumva iyo sura maze binjira muri Islam.

Igihe cy'i Madina (Maka mu nkuru imwe), itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 318 (Yahudilerin onunla buluşması, soruları ve doğruluğunu bilmeleri bâbı)

1842. Yavuze ﷺ ati: "Iyo amaguli (ghul) abiyeretse, mutange adhana"; iguli...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Iyo amaguli (ghul) abiyeretse, mutange adhana"; iguli ryagaragariye imbere y'umugabo Sa'd ibn Abi Waqqas yari yohereje mu butumwa ryarazimiraga igihe cyose yatangaga adhana rikongera kugaragara igihe yacecekaga.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; igikorwa: igihe cy'Abasangirangendo

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 324 (Ezanda görülen âyetler bâbı)

1843. Ibn Umar, anyuze nijoro muri Batn Rabigh aho Ubayy ibn Khalaf yaguye, yabonye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibn Umar, anyuze nijoro muri Batn Rabigh aho Ubayy ibn Khalaf yaguye, yabonye umugabo asohoka mu muriro waka afite iminyururu asakuza ati: "Mfite inyota," n'umuntu uvuga ati: "Ntumuhe amazi; uyu ni Ubayy ibn Khalaf wishwe n'Intumwa ya Allah."

Imyaka nyuma ya Uhud (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 353 (Uhud gazvesindeki âyetler)

1844. Buri mwana wese uvuka mu muryango w'uwamennye iryinyo rye ﷺ ry'imbere...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Buri mwana wese uvuka mu muryango w'uwamennye iryinyo rye ﷺ ry'imbere (ruba'iya) i Uhud yavukaga atagira iryo ryinyo.

Nyuma ya Uhud (mu bihe byinshi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 361 (Uhud gazvesindeki âyetler)

1845. Yavuze ﷺ ari ku mva z'abishwe bazira ukwemera i Uhud ati: "Aba ni abahamya..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ari ku mva z'abishwe bazira ukwemera i Uhud ati: "Aba ni abahamya b'ukwemera imbere ya Allah; mubasure; uzabasuhuza kugeza ku Munsi w'Imperuka wese bazamusubiza indamutso."

Nyuma ya Uhud, Igihe cy'i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 363 (Uhud gazvesindeki âyetler)

1846. Isezerano riri mu murongo ugira uti: "Birashoboka ko Allah azashyira urukundo..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isezerano riri mu murongo ugira uti: "Birashoboka ko Allah azashyira urukundo hagati yanyu n'abo mwangana" (Sura al-Mumtahana, umurongo wa 7) ryasohoreye ku ishyingiranwa rye ﷺ na Ummu Habiba, umukobwa wa Abu Sufyan.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 7 (628 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 383 (Hendek gazvesindeki âyetler)

1847. Yavuze ﷺ ati: "Numva unsabira umugisha (salat) iruhande rw'imva yanjye, kandi..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Numva unsabira umugisha (salat) iruhande rw'imva yanjye, kandi umugisha w'uwo ubusabira kure unshyikirizwa; Allah yashinze ku mva yanjye umumarayika wumva amajwi y'ibiremwa byose; abamarayika bazenguruka ku isi bangezaho indamutso z'umuryango wanjye."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 489 (Kabrinde hayatı, namazı ve selamın ulaştırılması)

1848. Yamenyesheje ﷺ ko utubuye duterwa kuri jamarat n'abo umutambagiro wabo (hajj)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko utubuye duterwa kuri jamarat n'abo umutambagiro wabo (hajj) wemewe tuzamurwa (n'umumarayika), bitabaye ibyo tukaba twarundana nk'imisozi; igitangaza kigaragara buri mwaka kandi gikomeza kugeza ubu.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; igitangaza gikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 500 (Onun zamanından bugüne süren mucize)

1849. Al-Hajjaj ibn Ilat al-Sulami, mu rugendo rujya i Maka, yavuze amagambo yo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Al-Hajjaj ibn Ilat al-Sulami, mu rugendo rujya i Maka, yavuze amagambo yo kwirinda nijoro mu kibaya kidatuwe maze yumva umuhamagazi utagaragara asoma umurongo ubwira amajini n'abantu (Sura al-Rahman, umurongo wa 33); i Maka Aba-Quraysh bavuze ko ibyo byari mu byahishuriwe Muhammad ﷺ, maze al-Hajjaj aragenda yinjira muri Islam.

Igihe cy'i Madina (nyuma ya Hijira), itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 55 (Heyetlerin gelişinde vuku bulan mucizeler)

1850. Ubwo Rafi' ibn Umayr wo muri Tamim yasabaga uburinzi ku majini mu butayu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Rafi' ibn Umayr wo muri Tamim yasabaga uburinzi ku majini mu butayu nijoro, ijini rishaje ryamumenyesheje iby'umuhanuzi Muhammad i Yathrib; ageze i Madina, Intumwa ya Allah ﷺ yamubwiye ibyamubayeho atarabivuga, imuhamagarira Islam, maze Rafi' yinjira muri Islam.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 55 (Heyetlerin gelişinde vuku bulan mucizeler)

1851. Yabwiye ﷺ umugabo waje kuyoboka yambaye umwambaro w'umuhondo akiyerekana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugabo waje kuyoboka yambaye umwambaro w'umuhondo akiyerekana n'igisekuru kirekire n'amazina y'icyubahiro ati: "Qati' ibn Sariq ibn Zalim...", ati: "Uri Abu Sufra; reka Sariq na Zalim," maze uwo mugabo atanga ubuhamya bw'ukwemera yinjira muri Islam.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 56 (Heyetlerin gelişinde vuku bulan mucizeler)

1852. Ubwo yabwirwaga ﷺ ko Ikrima ibn Abi Jahl (akiri umubangikanyamana) yari yishe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yabwirwaga ﷺ ko Ikrima ibn Abi Jahl (akiri umubangikanyamana) yari yishe Sakhr wo mu ba-Ansar, yaramwenyuye aravuga ati: "Uwica n'uwicwa bari ku rwego rumwe," agaragaza ko Ikrima nyuma yari kuzaba Umuyisilamu akagera ku rwego rwo kwicwa azira ukwemera.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina (mbere yo Kwigarurira); isohozwa: kwinjira muri Islam kwa Ikrima muri AH 8, gupfira ukuri kwe hafi AH 13–15

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 57 (Heyetlerin gelişinde vuku bulan mucizeler)

1853. Jibril yaje azanye iseri ry’imbuto ryo mu Ijuru, avuga ati: “Nyagasani wawe...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Jibril yaje azanye iseri ry’imbuto ryo mu Ijuru, avuga ati: “Nyagasani wawe aragusuhuza; yanyohereje ngo nkuhe iri seri (qitf) ririye.”

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 93 (Önceki bâblara girmeyen diğer mucizeler: yemeğin çoğalması)

1854. Umugore wakuburaga umusigiti (Ummu Mihjan) yapfuye arashyingurwa atabizi ﷺ...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugore wakuburaga umusigiti (Ummu Mihjan) yapfuye arashyingurwa atabizi ﷺ; yagiye ku mva ye asengana n’abasangirangendo be ku mirongo, hanyuma abaza ati: “Ni ikihe gikorwa wasanze ari cyiza kurusha ibindi?”; abajijwe ati: “Yewe Ntumwa ya Allah, arumva?”, aravuga ati: “Ntimwumva neza kumurusha,” amenyesha ko uwo mugore yari yashubije ati: “Gukubura umusigiti.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 112 (Ölülerin diriltilmesi ve konuşması bâbı)

1855. Abu Umama, uwo yohereje ﷺ guhamagarira ubwoko bwe Bahila Islam, yasinziriye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abu Umama, uwo yohereje ﷺ guhamagarira ubwoko bwe Bahila Islam, yasinziriye afite inzara n’inyota igihe ubwoko bwe bwamwangaga ntibumuhe ibyokurya cyangwa ibyokunywa; mu nzozi yaherewe amata/ikinyobwa (mu gikombe cy’ikirahure) aranywa, akangutse aba ahaze kandi yashize inyota, ntiyongera kugira inzara cyangwa inyota; ubwoko bwe bubonye ibyo burizera.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 120 (Türlerine göre mucizeler bölümü (alt bâb başlığı özetten alınamadı))

1856. Yohereje ﷺ Ali kurwanya umugabo witwaga al-Jundu’i wabeshye muri Yemeni (mu...)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yohereje ﷺ Ali kurwanya umugabo witwaga al-Jundu’i wabeshye muri Yemeni (mu bwoko bumwe) avuga ati: “Intumwa ya Allah yantegetse guca imanza muri mwe uko nshaka,” kugira ngo atware umugore yakundaga; uwo mugabo yarumwe n’impiri nijoro ubwo yari asohotse gushaka amazi arapfa.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 131 (Kendisi adına yalan söyleyen hakkındaki âyet (mucize) bâbı)

1857. Yakoze ﷺ mu maso ha Khuzayma ibn Asim al-Ukli wari winjiye muri Islam; mu maso...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yakoze ﷺ mu maso ha Khuzayma ibn Asim al-Ukli wari winjiye muri Islam; mu maso he haguma hafite itoto n'ubuto kugeza apfuye.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 141 (Mübarek elinin değdiği yerde görülen eserler (saçın ağarmaması vb.) bâbı)

1858. Yakoze ﷺ ku mutwe wa Hulb (Hilb) ibn Yazid ibn Adi wari ufite uruhara, maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yakoze ﷺ ku mutwe wa Hulb (Hilb) ibn Yazid ibn Adi wari ufite uruhara, maze umusatsi we uramera, bituma yitwa "Hulb" (ufite umusatsi).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 142 (Mübarek elinin değdiği yerde görülen eserler (saçın ağarmaması vb.) bâbı)

1859. Ubwo yasohokanaga ﷺ na Anas ajya mu musigiti, yabonye urumuri mu biganza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yasohokanaga ﷺ na Anas ajya mu musigiti, yabonye urumuri mu biganza by'itsinda ry'abantu bazamuye ibiganza basenga; Anas avuze ko atarubona, asaba Allah maze na we aramwereka.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 144 (Bir topluluğun ellerindeki nurun görülmesi bâbı)

1860. Yabonye ﷺ mu Muriro akurura amara ye Amr ibn Amir (Luhayy) al-Khuza'i...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu Muriro akurura amara ye Amr ibn Amir (Luhayy) al-Khuza'i, watangije bwa mbere umugenzo wo gutura amatungo ibigirwamana no kuyareka yigendere (sa'iba); kandi abona igice kimwe cy'Umuriro gishwanyaguza ikindi.

Igihe cy'i Madina (hafi y'isengesho ry'ubwirakabiri), itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 151 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1861. Yasabye ﷺ Nyagasani we kumwereka umugabo wo mu bwoko bwa Ad; maze yerekwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yasabye ﷺ Nyagasani we kumwereka umugabo wo mu bwoko bwa Ad; maze yerekwa umugabo (munini cyane) wari ufite ibirenge i Madina n'umutwe we i Dhu al-Hulayfa.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 152 (Mânaların cisim sûretinde görülmesine dair mucizeler)

1862. Tamim ibn Salama yabonye umugabo usohoka ava iruhande rw'Intumwa ya Allah ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Tamim ibn Salama yabonye umugabo usohoka ava iruhande rw'Intumwa ya Allah ﷺ afite impera y'igitambaro cye cy'umutwe (amama) irebye inyuma ku mugongo; abajije amenyeshwa ko yari Jibril.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 154 (Ashabının melekleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1863. Ubwo Mu'adh ibn Jabal yari yataye ubwenge, mushiki we yaraboroze; agaruye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Mu'adh ibn Jabal yari yataye ubwenge, mushiki we yaraboroze; agaruye ubwenge avuga ko umumarayika ukaze yari ahagaze iruhande rwe, maze buri gihe mushiki we yatakaga ati: "Yewe nkingi yanjye!", umumarayika akamucyaha ati: "Mbese umeze utyo?", na we akavuga ati: "Oya."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 159 (Ashabının melekleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1864. Mu'adh ibn Jabal, abonye amaturo y'itende yari yashyize mu cyumba cye agabanuka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu'adh ibn Jabal, abonye amaturo y'itende yari yashyize mu cyumba cye agabanuka buri munsi, yarinze inshuro eshatu afata ijini ryazaga mu ishusho y'inzovu rikinjirira mu mwanya w'umuryango mu yindi shusho; iryo jini ryavuze ko ari iryo mu majini y'i Nasibin, rikennye kandi rifite umuryango, maze rimwigisha Ayat al-Kursi n'impera ya al-Baqara; buri nshuro Intumwa ya Allah ﷺ yamenyeshaga ibyabaye ikavuga iti: "Wa mugizi wa nabi yavuze ukuri, nubwo ari umubeshyi ruharwa."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 162 (Ashabının cinleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1865. Burayda yafashe nijoro iguli (ijini ry'ingore) ryagabanyaga ibyokurya bye; ubwo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Burayda yafashe nijoro iguli (ijini ry'ingore) ryagabanyaga ibyokurya bye; ubwo ryavugaga ko rifite abana benshi rikanarahira ko ritazagaruka yarirekuye, maze Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti: "Ryabeshye, rizagaruka"; ku nshuro ya gatatu iguli ryamwigishije Ayat al-Kursi, maze iravuga iti: "Ryavuze ukuri, nubwo ari umubeshyi ruharwa."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 163 (Ashabının cinleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1866. Abu Usayd al-Sa'idi yafashe iguli ryibaga rikanangiza itende yari yarasaruye mu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abu Usayd al-Sa'idi yafashe iguli ryibaga rikanangiza itende yari yarasaruye mu murima we akaryibika mu cyumba cyo hejuru (mashraba); iguli riravuga riti: "Ntunjyane ku Ntumwa ya Allah, ndakwigisha Ayat al-Kursi; nuyisoma mu nzu yawe nta satani ishobora kwinjira, kandi nuyisoma ku kintu cyawe umufuniko wacyo ntuzafunguka"; maze Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti: "Ryavuze ukuri, nubwo ari umubeshyi ruharwa."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 164 (Ashabının cinleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1867. Ubayy ibn Ka'b, abonye ikirundo cye cy'itende kigabanuka, yarinze nijoro...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubayy ibn Ka'b, abonye ikirundo cye cy'itende kigabanuka, yarinze nijoro avugana n'ijini ryaje mu ishusho y'umwana ugeze mu bugimbi ufite ikiganza cyuzuye ubwoya nk'icy'imbwa; ijini riravuga riti: "Twumvise ko ukunda gutanga ituro, dushaka umugabane ku byokurya byawe," kandi rivuga ko kwirinda rikorwa binyuze kuri Ayat al-Kursi; Intumwa ya Allah ﷺ ivuga iti: "Wa mugizi wa nabi yavuze ukuri."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 164 (Ashabının cinleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1868. Zayd ibn Thabit yahuye nijoro mu murima we n'ijini ryitotombaga ku nzara...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Zayd ibn Thabit yahuye nijoro mu murima we n'ijini ryitotombaga ku nzara rikamusaba ku mbuto ze; ubwo yabazaga icyabarinda yo, ijini ryavuze riti: "Ayat al-Kursi."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 165 (Ashabının cinleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

1869. Ubwo yari yicaye ﷺ mu gicucu cy'icyumba, yavuze ati: "Ubu hagiye kuza umugabo..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yari yicaye ﷺ mu gicucu cy'icyumba, yavuze ati: "Ubu hagiye kuza umugabo ureba n'amaso ya Satani; naza ntimuvugane na we"; haje umugabo ufite amaso y'ubururu, aramubwira ati: "Kuki wowe na bagenzi bawe muntuka?"; uwo mugabo azana bagenzi be bararahira ko batabivuze, maze umurongo uhishurwa kuri bo (Sura al-Mujadila, umurongo wa 18).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 174 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1870. Abasangirangendo mu gihe cye ﷺ batinyaga ndetse no kuganira no gutera urwenya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abasangirangendo mu gihe cye ﷺ batinyaga ndetse no kuganira no gutera urwenya n'abagore babo kubera gutinya ko ihishurirwa ryamanuka kuri bo rigashyira ahagaragara ibihishwe byabo; nyuma y'itabaruka rye baganiriye bisanzuye.

Igihe cy'i Madina (AH 1–11)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 183 (Önceki bâblarda geçenler dışında haber verdiği gaybî şeylere dair mucizeler)

1871. Yahanuye ﷺ avuga amazina ati: "Umunsi w'Imperuka ntuzaba ababeshyi mirongo..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ avuga amazina ati: “Umunsi w’Imperuka ntuzaba ababeshyi mirongo itatu bataraduka; Musaylima, al-Ansi na al-Mukhtar bari muri bo; amoko mabi kurusha ayandi mu Barabu ni Banu Umayya, Banu Hanifa na Thaqif” (byavuzwe na Abdullah ibn al-Zubayr).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 11 (Musaylima, al-Ansi), AH 66–67 (al-Mukhtar)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 225 (yalancıları ve deccalleri haber vermesi)

1872. Yagiye ﷺ ku musore wasambaga atashoboraga kuvuga ubuhamya bw’ukwemera abaza…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yagiye ﷺ ku musore wasambaga atashoboraga kuvuga ubuhamya bw’ukwemera abaza impamvu; amenye ko uwo musore yasuzuguraga nyina, yamuhamagariye nyina aramubabarira maze uwo musore ashobora kuvuga ati: “Nta yindi mana ibaho uretse Allah” (byavuzwe na Abdullah ibn Abi Awfa).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 295 (duaların kabulündeki mucizeler)

1873. Yigishije ﷺ Khalid ibn al-Walid, wari uvuze ko ijini ryamuteze umutego…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yigishije ﷺ Khalid ibn al-Walid, wari uvuze ko ijini ryamuteze umutego, isengesho rigira riti: “Nikingiye ku magambo atunganye ya Allah…”; ubwo Khalid yarisomaga, agahinda ke kamushizeho (byavuzwe na Abu al-Aliya al-Riyahi).

Igihe cy’i Madina (AH 8–11)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 297 (humma rukyesi, borç duası, cin rukyesi ve diğer öğrettiği dualar)

1874. Abashakaga kuganira na we ﷺ mu ibanga (najwa) bategetswe kubanza gutanga ituro…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abashakaga kuganira na we ﷺ mu ibanga (najwa) bategetswe kubanza gutanga ituro (Sura al-Mujadila, umurongo wa 12); uwa mbere kandi wenyine wabikoze yabaye Ali watanze dinari imwe mu ituro, nyuma y’aho hahishurwa umurongo w’ubworoherane (byavuzwe na Ibn Abbas na Mujahid).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 342 (Kur'an'daki hitap ve itaatin farz kılınması bâbları)

1875. Yasigiye ﷺ abo mu nzu ye amasengesho abiri asubizwa: rimwe ryo gukuraho…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yasigiye ﷺ abo mu nzu ye amasengesho abiri asubizwa: rimwe ryo gukuraho ingorane (“Yewe Uhoraho udahwema…”), irindi ryo gukemura ibikenewe n’imyenda (“Yewe Uhagije kuri buri kintu…”) (byavuzwe na Ja’far ibn Muhammad).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 344 (ihtiyaç ve sıkıntı duaları bâbı)

1876. Ubwo yinjiraga ﷺ mu rusengero rw'Abayahudi, Umuyahudi wasomaga Tawurati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yinjiraga ﷺ mu rusengero rw'Abayahudi, Umuyahudi wasomaga Tawurati yaracecetse ageze ku bimuranga; umugabo urwaye wari mu nguni yarakururutse arafata Tawurati, asoma ibimuranga aravuga ati: "Ibi ni ibikuranga wowe n'umuryango wawe; ndatanga ubuhamya ko nta yindi mana ibaho uretse Allah kandi ko uri intumwa ye," maze arapfa; nuko avuga ati: "Nimutware umuvandimwe wanyu (mumushyingure)."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 225-226 (Hadîs yetedammenü i'tirâfe'l-Yehûd bi-ennehû Resûlullah)

1877. Uruhinja rw'amezi abiri rwari mu biganza by'umugore w'umubangikanyamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Uruhinja rw'amezi abiri rwari mu biganza by'umugore w'umubangikanyamana wamubwiraga ﷺ amagambo akarishye rwavuze ruti: "Amahoro abe kuri wowe yewe Ntumwa ya Allah, yewe Muhammad mwene Abdullah"; ku kibazo kigira kiti: "Ibi wabimenye ute?", rwashubije ruti: "Nyagasani wanjye na Roho Yizewe barabinyigishije; dore Jibril ahagaze ku mutwe wawe"; izina ryarwo ryari Abd al-Uzza ruhabwa izina rya Abdullah, rusaba ko rusabirwa kuba umwe mu bakozi be mu Ijuru, rutanga ubuhamya bw'ukwemera maze rurapfa.

Itariki itazwi

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 88 (fasl fî kelâmi'l-hayvânât)

1878. Yajyanye ﷺ na Ali, Abu Ayyub n'abasangirangendo bamwe mu birori by'intama irimo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yajyanye ﷺ na Ali, Abu Ayyub n'abasangirangendo bamwe mu birori by'intama irimo uburozi Abayahudi bari batetse binyuze ku mugore witwaga Abda bamusezeranyije igihembo; Abayahudi bahagaze begamiye inkoni zabo bafunze amazuru yabo; ikibero cy'intama kiravuga kiti: "Yewe Muhammad, ntundye, ndimo uburozi"; umugore aravuga ati: "Nabikoze ntekereza nti: niba uri umuhanuzi ntibizakugirira nabi, niba utari we nzakiza ubwoko bwanjye"; maze Jibril aramanuka yigisha isengesho.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb fi'l-menâkıb (thk. Nebîl Rızâ Ulvân, Kum: Ensâriyân, 2. bs. 1412), s. 81, no. 65/3 (fasl: kelâmü'z-zirâ' ve'ş-şâti'l-mesmûme)

1879. Ubwo Afra', umugore wo mu majini wumvaga amagambo ye ﷺ akayageza ku majini...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Afra', umugore wo mu majini wumvaga amagambo ye ﷺ akayageza ku majini y'abakiranutsi kandi binyuze kuri we amajini akaba Abayisilamu, yamaze igihe atagaragara, Jibril yamumenyesheje ati: "Yagiye

gusura umuvandimwe akunda ku bwa Allah”; Afra’ agarutse yavuze ko yari yabonye Iblis ku rutare rwera mu nyanja y’icyatsi asenga ati: “Ku bw’ukuri kwa Muhammad, Ali, Fatima, al-Hasan na al-Husayn.”

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 83 (Bâb 9: cinler ve şeytanlar üzerindeki hâkimiyeti, bazı cinlerin imanı)

1880. Ubwo yari yicaranye ﷺ n’abasangirangendo be i al-Abtah, Urfuta (Atrafa) ibn…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yari yicaranye ﷺ n’abasangirangendo be i al-Abtah, Urfuta (Atrafa) ibn Shimrah wo mu majini ya Banu Najah yasohotse mu nkubi y’umuyaga asaba umucamanza mu makimbirane yari afitanye n’ubwoko bwe ku mazi n’inzuri; yamutegesheje gupfundura mu maso he amwereka abasangirangendo be; ubwo Abu Bakr, Umar na Uthman batashoboraga kujyayo, yohereje Ali ku majini yo munsi y’ubutaka, maze Ali arwanya amajini yanze Islam, jizya n’amahoro, aragaruka (byavuzwe na Salman).

Itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 86-88 (Bâb 9: cinler ve şeytanlar üzerindeki hâkimiyeti, bazı cinlerin imanı)

1881. Ubwo yari yicaranye ﷺ na Ali ku muryango, yamenyesheje Ali ko umusaza wasuhuje…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yari yicaranye ﷺ na Ali ku muryango, yamenyesheje Ali ko umusaza wasuhuje akanyuraho yari Iblis; Ali yamukurikiye amutura hasi, maze Iblis aravuga ati: “Nahawe igihe kugeza ku gihe kizwi” (byavuzwe na Anas; al-Majlisi asanga uruhererekane rw’iyi mvugo ari gharib).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 88-89 (Bâb 9: cinler ve şeytanlar üzerindeki hâkimiyeti, bazı cinlerin imanı)

1882. Mu majoro y’umwijima, ubwo yahamagaraga ﷺ abuzukuru be al-Hasan na al-Husayn…

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Mu majoro y’umwijima, ubwo yahamagaraga ﷺ abuzukuru be al-Hasan na al-Husayn ati: “Yewe Abu Muhammad, yewe Abu Abdullah, nimuze kuri njye,” yasohoye urutoki rwe rwa mukubitarukoko mu muryango maze urumuri ruruta urw’ukwezi n’izuba rusohoka mu rutoki rwe; abana baje, urutoki rusubira uko rwari ruri, kandi rukongera kubamurikira inzira basubira iwabo.

Igihe cy’i Madina (AH 4–11 / 625–632 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 267 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1883. Ubwo yasohokaga ﷺ mu mujyi, Allah yateje inda mu mibiri y’indyarya n’abahakanyi…

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yasohokaga ﷺ mu mujyi, Allah yateje inda mu mibiri y’indyarya n’abahakanyi bamukurikiraga bashaka kumwica; inda zibuzura kugeza mu muhogo ku buryo batashoboye kurya cyangwa kunywa, maze bose bapfa mu

mezi abiri.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 268-269 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1884. Mu gihe cy'umutambagiro (hajj), itsinda ryateraniye i Maka riragaba i Madina...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Mu gihe cy'umutambagiro (hajj), itsinda ryateraniye i Maka riragaba i Madina kumwica ﷺ; imbeba zatoboye impago zabo z'amazi n'ikidendezi bavomagamo amazi; bose bapfira mu butayu kubera inyota uretse umwe wasenze ati: "Ku bw'ukuri kwa Muhammad n'umuryango we," warokotse akizera, maze ingamiya n'ibintu by'abapfuye bihabwa we.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 269-270 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1885. Abu Sa'id al-Khudri, uwo yahaye ﷺ amaraso ye yo kuruma ngo ayahishe...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Abu Sa'id al-Khudri, uwo yahaye ﷺ amaraso ye yo kuruma ngo ayahishe, yarayanyoye; maze avuga ati: "Ntuzongere kubikora; ariko menya ko kubera ko inyama zawe n'amaraso yawe byivanze n'amaraso yanjye, wazitiriwe ku Muriro."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 270 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1886. Nk'igihwanye n'uko umuyaga wumviye Sulayman, umuyaga washyizwe mu itegeko rye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'igihwanye n'uko umuyaga wumviye Sulayman, umuyaga washyizwe mu itegeko rye ﷺ; kandi atwara uwamuragijwe (wasi) n'abasangirangendo be ku musambi abageza mu buvumo bw'Abantu b'Ubuvumo.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 257 (Bâb 2: cevâmiu mu'cizâtihî ve nevâdirühâ)

1887. Abdullah ibn Ubayy yacukuje icyobo mu nzu ye, ashyira hasi amacumu n'ibyuma...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Ubayy yacukuje icyobo mu nzu ye, ashyira hasi amacumu n'ibyuma birimo uburozi, asasa umusambi hejuru yacyo kandi ategura ibyokurya birimo uburozi; Jibril amumenyesha ﷺ uwo mugambi mubisha; ubwo yicaraga ku musambi, icyobo cyaruzuye gihinduka ubutaka bukomeye; we, Ali n'abasangirangendo be barya ibyokurya birimo uburozi (isupu y'ifu/harira n'umwana w'intama wokeje) Ali yari yasomeye isengesho rya "Mu izina rya Allah Ukiza..." ntibagira icyo baba; nyuma y'aho umukobwa wa Ibn Ubayy wicaye ku musambi yaguye mu cyobo cyari cyongeye gufunguka arapfa, n'abayoboke be bariye ibisigaye barapfa.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 328-333 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

1888. Umwemera w’umukene utari ufite igishoro cyo gucuruza akamara umunsi we asabira...

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Umwemera w’umukene utari ufite igishoro cyo gucuruza akamara umunsi we asabira umugisha (salat) we ﷺ n’umuryango we, yaguze ku ideni mu izina ry’Umuhanuzi ifi ku madaniq abiri (ikiguzi cyayo yishyurishije Usama dirham imwe), maze mu nda yayo havamo amabuye y’agaciro abiri afite agaciro k’amadirham ibihumbi magana abiri; ubwo umugabo wagurishije ifi, yoshyejwe n’indyarya, yaramburaga ukuboko ngo asubirane ayo mabuye, yahindutse sikorupiyo mu kiganza cye, n’andi abiri yavuye mu ifi ahinduka inzoka aramuruma; ubwo umwemera yayafataga, yose yongeye guhinduka amabuye y’agaciro maze ayo mabuye ane agurishwa abacuruzi amadirham ibihumbi magana ane.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 383-385 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 4: cemâdât ve nebâtâtın itaati ve konuşması)

1889. Abdullah ibn Salam, wari umuhanga w’Umuyahudi akaba Umuyisilamu, yabwiye Umar...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Salam, wari umuhanga w’Umuyahudi akaba Umuyisilamu, yabwiye Umar ko kubera ko ibimuranga ﷺ biri mu bitabo byabo, amuzi kurusha umuhungu we bwite kandi ko atanga ubuhamya bw’ubuhanuzi bwe nta shiti.

Igihe cy’i Madina (AH 1–11), itariki itazwi

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz aleyhisselâmın İsim ve Sıfatlarının Ehl-i Kitab Nezdinde Belli Oluşu" (kitabın dipnotu: Fahru'r-Râzî, Tefsir, c:4, s:128; Hâzin, Tefsir, c: 1, s:94; Vâhidî, Esbâbü'n-nüzûl, s:27)

1890. Isezerano rigira riti: “Allah azakurinda abantu,” n’uko yarinzwe ﷺ ibitero byose byo kumwica

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isezerano rigira riti: “Allah azakurinda abantu,” n’uko yarinzwe ﷺ ibitero byose byo kumwica.

AH 5–11

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.522; İbn Kesîr s.16; 1000 Mucize no.519 (s.533); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Tefsîr, Mâide (listedeki kaynağa göre)

1891. Imico ye ﷺ ihanitse no kutigera hamenyekana ikinyoma na kimwe cye mu buzima bwe bwose

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imico ye ﷺ ihanitse no kutigera hamenyekana ikinyoma na kimwe cye mu buzima bwe bwose.

571–632 CE

ISOKO İbn Kesîr s.15; 1000 Mucize giriş no.1 (s.1); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Peygamberimiz Aleyhisselâmın Her Türlü Kötülüklerden Korunarak Büyütülüşü (İbn İshak'ın değerlendirmesi)" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:1, s:194); Kütüb-i Sitte: Buharî, Bed'ü'l-Vahy 1, Cihad 102, Tefsir Al-i İmran 4; Müslim, Cihad 73, (1773); Tirmizî, İsti'zan 24, (2718) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5561, c./s. 15/382-385]

1892. Kuzuza kwe ﷺ ubutumwa bwe mu myaka makumyabiri n’itatu n’intsinzi itagira urugero

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuzuza kwe ﷺ ubutumwa bwe mu myaka makumyabiri n’itatu n’intsinzi itagira urugero.

610–632 CE

ISOKO 1000 Mucize giriş no.2 (s.7); Kütüb-i Sitte: Buharî, Megazî 85, Fezailu'l-Kur'an 1; Müslim, Feazail 117, 121, (2351, 2353); Tirmizî, Menakıb 28, (3652, 3653) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5533, c./s. 15/348]

1893. Kuba amaso ye ﷺ yarasinziraga ariko umutima we ntusinzire

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba amaso ye ﷺ yarasinziraga ariko umutima we ntusinzire.

Bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.304; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 118-119; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (Âişe) (listedeki kaynağa göre)

1894. Kubona kwe ﷺ mu isengesho imirongo y’inyuma ye nk’aho iri imbere ye

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kubona kwe ﷺ mu isengesho imirongo y’inyuma ye nk’aho iri imbere ye.

Bikomeza (igihe cy’i Madina)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.529; 1000 Mucize no.111 (s.88), no.282 (s.260); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 566; Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.73-74; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 104; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 299; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 349; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 47; c. 2, s. 507; Kütüb-i Sitte: Buhârî 418, 741; Müslim 423-426 (listedeki kaynağa göre; Canan'da künyesi yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2581]

1895. Kubona kwe ﷺ mu mwijima nk'uko yabibonaga mu mucyo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kubona kwe ﷺ mu mwijima nk'uko yabibonaga mu mucyo.

Bikomeza

ISOKO 1000 Mucize no.283 (s.261); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.75; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 104; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 349

1896. Ibyuya bye ﷺ n'uruhu rwe byahumuraga neza kurusha miski; ikiganza cye cyari cyoroshye kurusha hariri kandi gifutse

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ibyuya bye ﷺ n'uruhu rwe byahumuraga neza kurusha miski; ikiganza cye cyari cyoroshye kurusha hariri kandi gifutse.

Bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.199; 1000 Mucize no.104 (s.80); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 114-115; c. 1, s. 127; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 107; Kütüb-i Sitte: Buharî, İsti'zan 41; Müslim, Fezail 84, (2331); Nesâî, Zinet 119, (8, 218) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5548, c./s. 15/366]

1897. Isura ye ﷺ yarabagirana nk'ukwezi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isura ye ﷺ yarabagirana nk'ukwezi.

Bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.158; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 425; Kütüb-i Sitte: Buhârî (listedeki kaynağa göre); Tirmizî, Menakıb 26, (3650) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5544, c./s. 15/365]

1898. Imimerere ihishurirwa ryamuziragamo ﷺ: ibyuya bitemba ku gahanga ke ku munsi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imimerere ihishurirwa ryamuziragamo ﷺ: ibyuya bitemba ku gahanga ke ku munsi w'ubukonje, ijwi nk'iry'inzogera, no gupfukama kw'itungo rye.

610–632 CE

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.379; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, no 13938-13939; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 198-200; c. 1, s. 199; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 165-169; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 41; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (Âişe) (listedeki kaynağa göre)

1899. Umugenzuzi w'ijini (qarin) uri kumwe na buri wese yari yarayobotse kuri we ﷺ kandi amutegeka gukora icyiza gusa

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugenzuzi w’ijini (qarin) uri kumwe na buri wese yari yarayobotse kuri we ﷺ kandi amutegeka gukora icyiza gusa.

Bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.416; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ismetihî mine'l-karîn, no 13856-13860; Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 127; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 323; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 337; Kütüb-i Sitte: Müslim, Münâfıkûn 69, (2814) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4359, c./s. 12/405]

1900. Ubwo yari mu isengesho, yafashe ﷺ arananiga ifriti yashakaga kumushyira umuriro...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yari mu isengesho, yafashe ﷺ arananiga ifriti yashakaga kumushyira umuriro mu maso, arayirekura yibutse isengesho rya Sulayman.

Igihe cy’i Madina

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.413; 1000 Mucize no.204 (s.185); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl, no. 264-265; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 27. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 109; c. 2, s. 109-110; c. 2, s. 110; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 451; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 335; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 258; c. 18, s. 82, 89; Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 918; Kütüb-i Sitte: Buharî, Salat 75, Amel fi's-Salat 10, Bed'ül-Halk 11, Enbiya 40; Müslim, Mesacid 39, (541) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5609, c./s. 15/470]

1901. Ubwo amashetani yateranaga ashaka kugira nabi, yatatanyijwe n’isengesho Jibril...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ubwo amashetani yateranaga ashaka kugira nabi, yatatanyijwe n’isengesho Jibril yamwigishije ﷺ; kandi yigisha iryo sengesho Khalid ibn al-Walid na we.

Igihe cy’i Maka cyangwa i Madina

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.412; 1000 Mucize no.205 (s.185); web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 13. fasıl, no. 137-138; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 298

1902. Umuyobozi w’Abakurikiye (Tabi’un), Tawus al-Yamani, yamenyesheje ku Ntumwa ya...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuyobozi w’Abakurikiye (Tabi’un), Tawus al-Yamani, yamenyesheje ku Ntumwa ya Allah ﷺ mu buryo budashidikanywaho ati: “Nta musazi n’umwe wigeze ayizanirwa ngo ishyire ikiganza cyayo ku gituza cye maze ntakire.”

Igihe cy’i Madina (ubuhamya rusange)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 13. İşaret, 8. misal (s. 208)

1903. Iyo yasabiraga ﷺ umuntu, umugisha w’isengesho rye wageraga no ku mwana no ku...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Iyo yasabiraga ﷺ umuntu, umugisha w’isengesho rye wageraga no ku mwana no ku mwuzukuru w’uwo muntu (byavuzwe na Hudhayfa).

Rusange (itariki itazwi)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 22. fasıl (duasının kabulü)

1904. Abu Dharr yavuze ku Ntumwa ya Allah ﷺ ati: “Yadusigiye mu mimerere ku buryo nta...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abu Dharr yavuze ku Ntumwa ya Allah ﷺ ati: “Yadusigiye mu mimerere ku buryo nta nyoni n’imwe ikubita amababa mu kirere itatubwiyeho ubumenyi runaka.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

1905. Yamenyeshaga ﷺ amabanga y’abasangirangendo be n’ibyanyuraga mu mitima yabo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyeshaga ﷺ amabanga y’abasangirangendo be n’ibyanyuraga mu mitima yabo, ibyo indyarya zahishaga, ubuhakanyi bwazo n’ibyo zamuvugagaho we n’abemera; ku buryo imwe mu ndyarya yabwiraga mugenzi wayo iti: “Ceceka; ndahiye kuri Allah, n’iyo nta muntu waba uri iruhande rwe umubwira, amabuye ya al-Batha’ yamubwira.”

Igihe cy’i Madina, rusange

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

1906. Nubwo atari yarize ﷺ, atarasomaga ngo yandike kandi ntasabane n’abanyamahanga...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nubwo atari yarize ﷺ, atarasomaga ngo yandike kandi ntasabane n’abanyamahanga, yari azi amagambo y’indimi z’ayandi mahanga: mu Gi-Habesha “sanah sanah” (byiza), “harj” (kwica); no muri hadithi ya Abu Hurayra mu Gifarisi “ashkanb dard” (uburibwe bwo mu nda).

Rusange (igihe cy’i Madina)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 26. fasıl (ilimleri)

1907. Nubwo atandikaga ﷺ, yatanze amabwiriza yimbitse ku buryo bw’imyandikire...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nubwo atandikaga ﷺ, yatanze amabwiriza yimbitse ku buryo bw’imyandikire y’inyuguti: “Ntimutindane Bismillahirrahmanirrahim”; abwira umwanditsi we Mu’awiya ati: “Tegura wino (liqa), kata ikaramu ihengamye, andika ba ihagaze neza, tandukanya amenyo ya sin, ntuhume mim, andika izina rya Allah neza, kurura al-Rahman kandi unoze al-Rahim”; abwira n’umwanditsi we ati: “Shyira ikaramu ku gutwi kwawe; birushaho gufasha kwibuka.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 26. fasıl (ilimleri)

1908. Byavuzwe ko igicucu cye ﷺ kitagwaga ku butaka ku zuba cyangwa mu mucyo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Byavuzwe ko igicucu cye ﷺ kitagwaga ku butaka ku zuba cyangwa mu mucyo w'ukwezi, kuko yari urumuri.

Rusange

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

1909. Nta sazi yagwaga ku mubiri we ﷺ cyangwa ku myenda ye

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nta sazi yagwaga ku mubiri we ﷺ cyangwa ku myenda ye.

Rusange

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

1910. Ikimenyetso cy'ubuhanuzi cyari ku mugongo we ﷺ cyari cyanditsweho ku mubiri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ikimenyetso cy'ubuhanuzi cyari ku mugongo we ﷺ cyari cyanditsweho ku mubiri ngo: "Muhammad, Intumwa ya Allah"; mu yindi mvugo, imbere cyari cyanditsweho ngo: "Allah ni Umwe, nta wundi bangikanya, Muhammad ni umugaragu we n'intumwa ye," naho inyuma ngo: "Werekeze aho ushaka hose, uri umutsinzi."

Bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 102 (Nübüvvet mührü hakkında gelenler)

1911. Kuba ikimenyetso (ikibara) cy'ubuhanuzi cy'abahanuzi ba mbere cyari ku biganza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba ikimenyetso (ikibara) cy'ubuhanuzi cy'abahanuzi ba mbere cyari ku biganza byabo by'iburyo, mu gihe icye ﷺ cyari hagati y'ibitugu bye.

Khasa'is (bikomeza)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 103 (Nübüvvet mührü hakkında gelenler)

1912. Iyo yavugaga ﷺ, byagaragaraga nk'aho urumuri rurasohoka hagati y'amenyo ye y'imbere

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Iyo yavugaga ﷺ, byagaragaraga nk'aho urumuri rurasohoka hagati y'amenyo ye y'imbere.

Bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 106 (Mübarek ağzı, tükürüğü ve dişlerindeki âyetler)

1913. Jibril yazanye ubutumwa agira ati: "Allah aravuga ati: Nambitse Yusuf uburanga..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Jibril yazanye ubutumwa agira ati: “Allah aravuga ati: Nambitse Yusuf uburanga buturutse ku rumuri rw’Intebe (Kursi), naho isura yawe nyambika uburanga buturutse ku rumuri rw’Intebe Yanjye y’Ubwami (Arsh).”

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 107 (Mübarek yüzündeki âyet)

1914. Kuba mu kwaha kwe ﷺ hari hera, hatarahinduye ibara kandi hatagira ubwoya...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba mu kwaha kwe ﷺ hari hera, hatarahinduye ibara kandi hatagira ubwoya; ubweru bwo mu kwaha kwe bukagaragara mu gusenga no mu gucudama.

Bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 107 (Mübarek koltuk altındaki âyet)

1915. Kuba yari indashyikirwa mu kuvuga neza mu Barabu; ku kibazo cya Umar kigira...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba yari indashyikirwa mu kuvuga neza mu Barabu; ku kibazo cya Umar kigira kiti: “Ni gute uri indashyikirwa muri twe kandi utarigeze uva hagati yacu?”, yashubije ﷺ ati: “Ururimi rwa Isma’il rwari rwaribagiranye; Jibril yarunjaniye maze ndufata mu mutwe.”

Bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 108 (Mübarek dilindeki mucize)

1916. Kutigera yayura mu buzima bwe bwose ﷺ (nta muhanuzi n’umwe wigeze yayura)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kutigera yayura mu buzima bwe bwose ﷺ (nta muhanuzi n’umwe wigeze yayura).

Khasa’is (bikomeza)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 112 (Esnemekten korunması)

1917. Yavuze ﷺ ati: “Mbona ibyo mutabona kandi nkumva ibyo mutumva; ijuru riraniha...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Mbona ibyo mutabona kandi nkumva ibyo mutumva; ijuru riraniha, kandi rifite ukuri ko kuniha: nta mwanya w’intoki enye ubaho hatari umumarayika uhacudamira.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 113 (Mübarek kulağındaki (işitmesindeki) âyet)

1918. Wahb ibn Munabbih, wasomye ibitabo mirongo irindwi na kimwe, yasanze muri byose...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Wahb ibn Munabbih, wasomye ibitabo mirongo irindwi na kimwe, yasanze muri byose ko ubwenge bwahawe abantu bose kuva ku itangiriro ry’isi kugeza ku iherezo ryayo bungana, ugereranyije n’ubwenge bwe ﷺ,

nk’akanyuzwe kamwe k’umusenyi mu misenyi yose y’isi, kandi ko ari we uruta abantu bose mu bwenge.

Khasa’is (bikomeza)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 114 (Mübarek aklındaki âyet)

1919. Ibyuya byagaragaye ku gahanga ke ﷺ igihe yasanaga urukweto rwe byarabagiranaga...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ibyuya byagaragaye ku gahanga ke ﷺ igihe yasanaga urukweto rwe byarabagiranaga nk’urumuri, maze Aisha arabitangarira.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 115 (Mübarek terindeki âyet)

1920. Nubwo yari afite uburebure buringaniye ﷺ, iyo yagendanaga n’abagabo barebare...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nubwo yari afite uburebure buringaniye ﷺ, iyo yagendanaga n’abagabo barebare yagaragaraga nk’ubasumba, kandi iyo yahagararaga hagati y’abagabo babiri barebare yarabasumbaga; yaba yicaye, urutugu rwe rwabaga ruri hejuru y’urw’abicaye bose.

Bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 116 (Boyundaki âyet ve gölgesinin görülmemesi)

1921. Ubutaka bwaramwizingiraga ﷺ uko yagendaga; mu gihe abasangirangendo be...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubutaka bwaramwizingiraga ﷺ uko yagendaga; mu gihe abasangirangendo be bihatiraga kumugeraho, we yagendaga adatwarwa n’ikintu, kandi uwazaga inyuma ntiyashoboraga kumufata.

Bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 118, 123 (Yürüyüşündeki âyet)

1922. Guhabwa kwe ﷺ imbaraga z’abagabo mirongo itatu (mu yindi mvugo mirongo ine)...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Guhabwa kwe ﷺ imbaraga z’abagabo mirongo itatu (mu yindi mvugo mirongo ine); kubona kwe imbaraga z’abagabo mirongo ine amaze kurya mu nkono (kafit) Jibril yari yamuzaniye.

Igihe cy’i Madina / bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 119 (Cimâdaki âyet)

1923. Kutigera arota iby’imibonano mpuzabitsina mu bitotsi ﷺ (nta muhanuzi n’umwe...)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kutigera arota iby’imibonano mpuzabitsina mu bitotsi ﷺ (nta muhanuzi n’umwe wigeze abirota, kuko biroteshwa na Satani).

Khasa’is (bikomeza)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 120 (İhtilâmdan korunması)

1924. Iyo yasekaga ﷺ, inkuta zarabagiranaga nk'izimuritswe (n'urumuri rw'amenyo ye)...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Iyo yasekaga ﷺ, inkuta zarabagiranaga nk'izimuritswe (n'urumuri rw'amenyo ye); iyo yakuraga umwitero we ku mugongo, umugongo we wagaragaraga nk'umuringa w'ifeza.

Bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 125, 127 (Yaratılışının vasfına dair toplu bâb)

1925. Iyo ihishurirwa ryamanukaga, abari kumwe na we ﷺ bumvaga hafi y'isura ye ijwi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Iyo ihishurirwa ryamanukaga, abari kumwe na we ﷺ bumvaga hafi y'isura ye ijwi rimeze nk'umuzindaro w'inzuki.

610–632 CE

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 198 (Vahiy sırasında görülen âyetler)

1926. Buri tungo yagendagaho ﷺ ryagumaga uko ryari rimeze igihe yarigiyeho kandi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Buri tungo yagendagaho ﷺ ryagumaga uko ryari rimeze igihe yarigiyeho kandi ntirisaze kubera umugisha we (ingingo Ibn Sab' yashyize mu bimuranga byihariye).

Umwihariko rusange

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 107 (Hayvan türlerindeki mucizeleri)

1927. Ubwo yari asinziriye ﷺ mu busitani, Abu Dharr yavunnye agati kumye ngo arebe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yari asinziriye ﷺ mu busitani, Abu Dharr yavunnye agati kumye ngo arebe niba asinziriye, maze avuga ati: "Ntabwo uzi ko mbona ibikorwa byanyu mu bitotsi byanjye nk'uko mbibona ndi maso? Amaso yanjye arasinzira, ariko umutima wanjye ntusinzira."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 106 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

1928. Aho yicaraga n'aho yahagararaga hose ﷺ, urumuri rwarabagiranaga iburyo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Aho yicaraga n'aho yahagararaga hose ﷺ, urumuri rwarabagiranaga iburyo n'ibumoso bwe abantu babonaga; kandi byamenyeshejwe ko uru rumuri ruzakomeza kurabagirana ku mva ye kugeza ku Munsi w'Imperuka (rugereranywa n'ikiganza cyera cya Musa).

Igihe cy'ubuhanuzi, itariki itazwi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 913 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

1929. Kutagira igisigisigi cy’ikirenge iyo yagendaga ﷺ ku butaka bworoshye, mu gihe…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kutagira igisigisigi cy’ikirenge iyo yagendaga ﷺ ku butaka bworoshye, mu gihe iyo yakandagiraga ku rutare rukomeye igisigisigi cye cyagumagaho.

Mu buzima bwe bwose (khasa’is)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 109 (fasl fî mu'cizâtihî fî zâtihî)

1930. Kumva kwe ﷺ mu bitotsi nk’uko yumvaga ari maso (mu rutonde rw’ibitangaza…)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kumva kwe ﷺ mu bitotsi nk’uko yumvaga ari maso (mu rutonde rw’ibitangaza byerekeye ingingo ze).

Mu buzima bwe bwose (rusange)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr (Müessesetü'l-Vefâ), c. 17, s. 299 (ebvâbü mu'cizâtih, bâb 2: cevâmi'u mu'cizâtihî ve nevâdiruhâ)

39 · Igitangaza cya Korowani: kudashoborwa kwayo, kurindwa kwayo n’ibimenyetso bya siyansi

1931. Kudashoborwa kwa Korowani

Sahih (Y’ukuri) IBITANGAZA BYA KOROWANI

Korowani itanga kenshi ikibazo cyo gukora ikintu kimeze nka yo, kandi ikemeza ko n’abantu n’amajini bafatanyije batabishobora. Abahanga b’Abayislamu bafata Korowani nk’igitangaza gikuru kandi gihoraho cy’Umuhanuzi.

Yahishuwe mu bihe byombi by’i Maka n’i Madina.

ISOKO Umurongo 2:23-24 (Surat al-Baqarah); Umurongo 17:88 (Surat al-Isra)

1932. Igitangaza cy’ubudashyikirwa (i’jaz) bwa Korowani Ntagatifu: abantu bose…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Igitangaza cy’ubudashyikirwa (i’jaz) bwa Korowani Ntagatifu: abantu bose n’amajini bananiwe kuzana igisa na yo.

610–632 CE

ISOKO İbn Kesîr s.6; Beyhakî, Delâil c.5 s.444; 1000 Mucize no.497 (s.490); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 188, 194-197; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 7-13, 235-236, 7-9; Bâkılânî, İ'câzü'l-Kur'ân, s. 8-10; Süyûtî, el-İtkān fî ulûmi'l-Kur'ân, c. 4, s. 3; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 268; Şeyh Müfîd, en-Nüketü'l-i'tikâdiyye, s. 36, 35-36; Hoyî, el-Beyân, «i'câzü'l-Kur'ân» bölümü (ikincil aktarımdan); TDV İslâm Ansiklopedisi, “Mûcize”, c. 30; Facts and Details, “Miracles of Muhammad”; Djamduri–Malinda, Journal of Islamic Education 6/1 (2021); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 159, 165-168, 187-188, 191, 214-217, 223-224 (+5 kaynak daha: web_kaynaklari dosyasında); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: İsrâ: 88-89); Kütüb-i Sitte: Buharî, Fezâilu'l-Kur'ân 1, Î'tisâm 1; Müslim, İman 239, (152) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4351, c./s. 12/388]

1933. Kumenyesha kwa Korowani mu buryo bw’ukuri inkuru z’amoko n’abahanuzi bo hambere…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kumenyesha kwa Korowani mu buryo bw’ukuri inkuru z’amoko n’abahanuzi bo hambere binyuze ku rurimi rw’umuntu utarize gusoma no kwandika.

610–632 CE

ISOKO İbn Kesîr s.8; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 185-187, 205-206, 215; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 11-12

1934. Kumenyesha kwa Korowani ibizaba mu gihe kizaza kandi byose bigasohora

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kumenyesha kwa Korowani ibizaba mu gihe kizaza kandi byose bigasohora.

610–632 CE

ISOKO İbn Kesîr s.10, 124

1935. Ubutabera n’ubwuzuzanye bw’amategeko yazanywe na Korowani

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubutabera n’ubwuzuzanye bw’amategeko yazanywe na Korowani.

610–632 CE

ISOKO İbn Kesîr s.12

1936. Isezerano ry’uko Korowani izakingirwa kugeza ku Munsi w’Imperuka n’uko yageze kuri uyu munsi itarahindutse

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isezerano ry’uko Korowani izakingirwa kugeza ku Munsi w’Imperuka n’uko yageze kuri uyu munsi itarahindutse.

610 CE – kugeza ubu

ISOKO İbn Kesîr s.14; Beyhakî, Delâil c.5 s.457; 1000 Mucize no.515 (s.529); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Süleyman Nedvî, İslâm Târihi, c. 4, s. 1575-1577)

1937. Kumenyesha ko idini rizatsinda andi madini yose

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kumenyesha ko idini rizatsinda andi madini yose.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 11

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.84; İbn Kesîr s.135; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 236; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 161, 165, 181-183

1938. Isezerano ry’uko abemera bazagirwa abasimbura n’abayobozi ku isi

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Isezerano ry’uko abemera bazagirwa abasimbura n’abayobozi ku isi.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 11–40

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.86; İbn Kesîr s.135; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 236

1939. Gusubiramo Korowani hamwe na Jibril inshuro imwe buri mwaka, n’inshuro ebyiri...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Gusubiramo Korowani hamwe na Jibril inshuro imwe buri mwaka, n’inshuro ebyiri mu mwaka w’itabaruka rye ﷺ (ikimenyetso cy’uko urupfu rwe rwari rwegereje).

AH 10–11

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.456; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 469; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (listedeki kaynağa göre)

1940. Kuba Korowani yoroshye gufata mu mutwe (Sura al-Qamar, umurongo wa 17; ku gice...)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Korowani yoroshye gufata mu mutwe (Sura al-Qamar, umurongo wa 17; ku gice cya kane ku munsi mu mezi umunani, al-Zuhri ayifata mu mutwe mu minsi mirongo inani), ariko nta muhafidhi n'umwe ugera ku gasongero ko kuyisoma atibeshye na rimwe.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.503 (s.505)

1941. Kutagira inyuguti n'imwe y'umurengera muri Korowani: muri Sura al-Zumar...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kutagira inyuguti n'imwe y'umurengera muri Korowani: muri Sura al-Zumar, imirongo ya 71–73, inyuguti ya "waw" itagaragara igihe hasobanurwa imiryango y'Umuriro yongerwamo igihe hasobanurwa imiryango y'Ijuru, bigaragaza ko imiryango y'Ijuru iba ifunguye mbere y'uko abaturage baryo bahagera.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.504 (s.506)

1942. Ndetse no gusubiramo imirongo isa muri Korowani bigira igisobanuro cyihariye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ndetse no gusubiramo imirongo isa muri Korowani bigira igisobanuro cyihariye: ubuhanga buri mu itandukaniro umunani ry'amagambo hagati ya Sura al-Baqara (imirongo ya 58–59) na Sura al-A'raf (imirongo ya 161–162) zivuga kwinjira kw'Abana ba Isirayeli mu mujyi.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.505 (s.509)

1943. Kuba imirongo imenyesha ko Abayisilamu bazagirwa abazungura n'abayobozi b'isi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba imirongo imenyesha ko Abayisilamu bazagirwa abazungura n'abayobozi b'isi (Sura al-Anbiya, umurongo wa 105; Sura al-Nur, umurongo wa 55; Sura al-Isra, umurongo wa 5) ifite imibare ya 5 n'ibikubiye muri 5; umwanditsi abifata nk'ikimenyetso cy'ubumwe bw'umuryango.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.507 (s.516)

1944. Kuba imirongo ya Sura al-Tawba, umurongo wa 33 na Sura al-Saff, umurongo wa 9...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba imirongo ya Sura al-Tawba, umurongo wa 33 na Sura al-Saff, umurongo wa 9 imenyesha ko Islam izatsinda andi madini yose ihura mu magambo, mu nteruro ziyibanziriza no mu mibare (3×3=9).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.508 (s.520)

1945. Nubwo abasobanuzi basobanuye hafi buri jambo rya Korowani, nta muntu n'umwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nubwo abasobanuzi basobanuye hafi buri jambo rya Korowani, nta muntu n'umwe kuva mu gihe cy'Abasangirangendo washoboye gusobanura inyuguti zitandukanye (al-huruf al-muqatta'a) ziri mu ntangiriro za sura.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.509 (s.524)

1946. Kuba inyuguti zitandukanye zo mu ntangiriro za sura zifite injyana ihuje neza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba inyuguti zitandukanye zo mu ntangiriro za sura zifite injyana ihuje neza kurusha iyo hashirwamo izindi nyuguti (ha, jim, zay).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.510 (s.525)

1947. Ubwiza bw'ijwi inyuguti zitandukanye zo mu ntangiriro za sura zigira iyo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwiza bw'ijwi inyuguti zitandukanye zo mu ntangiriro za sura zigira iyo zisomwe zikuruwe (madd) ugereranyije no kuzisoma zidakuwe.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.511 (s.525)

1948. Guhitamo inyuguti cumi n'enye, ari zo kimwe cya kabiri nyirizina cy'inyuguti...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Guhitamo inyuguti cumi n'enye, ari zo kimwe cya kabiri nyirizina cy'inyuguti z'icyarabu, ku ntangiriro za sura: mu nyuguti icyenda za mbere ebyiri gusa (alif, ha), mu icumi zikurikiraho eshanu zitagira utudomo, no mu icyenda za nyuma zirindwi usibye ebyiri (fa, waw).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.512 (s.526)

1949. Mu nyuguti cumi n'enye zahiswemo ku ntangiriro za sura, icyenda zikagira...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nyuguti cumi n'enye zahiswemo ku ntangiriro za sura, icyenda zikagira amazina asomwa n'inyuguti eshatu ashobora gukururwa, naho eshanu zisigaye (ha, ra, ta, ha, ya) zisomwa n'inyuguti ebyiri kandi zose zisozwa na alif.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.513 (s.527)

1950. Kuba inyuguti zo mu ntangiriro za sura zibarwa nk'umurongo wigenga iyo iherezo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba inyuguti zo mu ntangiriro za sura zibarwa nk'umurongo wigenga iyo iherezo ryazo rihuye n'isozwa ry'imirongo ikurikiraho (Ha Mim: Ghafir, Fussilat, al-Zukhruf), kandi ntizibarwe iyo bidahuye (Alif Lam Ra: Hud n'izindi).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.514 (s.527)

1951. Nubwo atari azi gusoma no kwandika ﷺ kandi atari umuhanga mu butabire...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nubwo atari azi gusoma no kwandika ﷺ kandi atari umuhanga mu butabire, kumenyesha kwe muri Korowani ko ijuru n'isi byari bifatanye maze bigatandukanywa, ko buri kiremwa gifite ubuzima cyaremwe mu mazi (Sura al-Anbiya, umurongo wa 30) kandi ko ubuki ari umuti; ibyo byose bikaba byaremejwe n'ubumenyi bwa none.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.520 (s.534); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Enbiyâ: 30-33 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1952. Muri Sura al-An'am, umurongo wa 125, kumenyesha ko igituza cy'uyoba cyifunga...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-An'am, umurongo wa 125, kumenyesha ko igituza cy'uyoba cyifunga "nk'aho azamuka mu kirere"; nyuma bikaza kugaragara ko guhumeka bigorana ku butumburuke bwa mayili 3–4 kandi ko urupfu rubaho kuri mayili 7–8.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.521 (s.535)

1953. Imvugo zo muri Sura al-Zumar, umurongo wa 5 zivuga uko ijoro rizingirwa ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Imvugo zo muri Sura al-Zumar, umurongo wa 5 zivuga uko ijoro rizingirwa ku manywa n'amanywa ku ijoro, no muri Sura al-Nazi'at, umurongo wa 30 zivuga ukuvunagurwa/ukubumbwa kw'isi, bigaragaza ko isi ari umwiburungushure (ugororotse ku mpera z'isi); ibipimo bya none bikaba byaragaragaje itandukaniro hagati y'umuzenguruko w'impera z'isi n'uwa ekwateri (≈700 mayili).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.522 (s.536)

1954. Muri Sura al-Naml, umurongo wa 88, kumenyesha ko imisozi abantu bibwira ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Naml, umurongo wa 88, kumenyesha ko imisozi abantu bibwira ko ihagaze ahantu hamwe igenda nk'ibicu, bigaragaza kuzenguruka kw'isi; ibyo bikaba byaremejwe bwa mbere mu kinyejana cya 16 na Copernicus.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.523 (s.538)

1955. Muri Sura al-Anbiya, umurongo wa 30, kumenyesha ko ijuru n'isi byari bifatanye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Anbiya, umurongo wa 30, kumenyesha ko ijuru n'isi byari bifatanye maze bigatandukanywa; abahanga mu bumenyi bakaba barageze ku mwanzuro w'uko isi, izuba n'imibumbe byaturutse ku gice kimwe gusa nyuma y'imyaka igihumbi.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.524 (s.538)

1956. Kugaragara hakoreshejwe spekitirosikopi ko ubushyuhe ku bujyakuzimu bwa km 200...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kugaragara hakoreshejwe spekitirosikopi ko ubushyuhe ku bujyakuzimu bwa km 200 mu isi bungana n'ubw'ubuso bw'izuba kandi ko ibigize izuba bihuye n'ibigize isi; Korowani ikaba yari yarabimenyesheje mu buryo rusange mbere y'aho ho imyaka 1300.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.525 (s.539)

1957. Muri Sura Ya Sin, imirongo ya 38–40, kumenyesha ko izuba riruka rigana ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura Ya Sin, imirongo ya 38–40, kumenyesha ko izuba riruka rigana ku gicumbi cyaryo kandi ko buri kimwe cyose cyoga mu nzira yacyo; abahanga mu by'inyenyeri bakaba baramenye nyuma y'imyaka igihumbi ko izuba ryerekeza ku nyenyeri ya Vega (al-Nasr).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.526 (s.540); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Enbiyâ: 30-33 / Yâsîn: 38) / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1958. Muri Sura al-Qiyama (imirongo ya 2–5), kumenyesha ko Allah ashoboye no kongera...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Qiyama (imirongo ya 2–5), kumenyesha ko Allah ashoboye no kongera gutunganya impera z'intoki z'umuntu, bigaragaza ko igikumwe cyihariye kuri buri muntu.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.527 (s.541)

1959. Muri Sura al-Isra (imirongo ya 13–14), Sura al-Kahf (umurongo wa 49) na Sura...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Isra (imirongo ya 13–14), Sura al-Kahf (umurongo wa 49) na Sura al-Anbiya (umurongo wa 104), kumenyesha igitabo cyandika buri gikorwa cy'umuntu, gito n'ikinini, kandi kizashyirwa ahagaragara imbere ye ku Munsi w'Imperuka; umwanditsi akabihuza n'ivumburwa ry'uko amashusho n'amajwi biguma byanditswe mu kirere (televiziyo).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.528 (s.542)

1960. Muri Sura al-Rahman (umurongo wa 33), kumenyesha ko amajini n'abantu bashobora...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Rahman (umurongo wa 33), kumenyesha ko amajini n'abantu bashobora kurenga imbibi z'ijuru n'isi bafite ububasha gusa; umwanditsi abifata nk'ikimenyetso cy'uko umuntu yagiye mu kirere akagera ku Kwezi.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.529 (s.545)

1961. Muri Sura Yunus (umurongo wa 24), kumenyesha igihe isi izambara umutako wayo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura Yunus (umurongo wa 24), kumenyesha igihe isi izambara umutako wayo kandi abayituye bagatekereza ko bafite ububasha kuri yo; umwanditsi abifata nk'ikimenyetso cy'igihe cya none cy'ubumenyi n'ikoranabuhanga, aho isi yagiye mu kiganza cy'umuntu.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.530 (s.545)

1962. Mu rwego rwa Sura al-Najm (imirongo ya 1–5, indahiro ku nyenyeri iyo irenga)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rwego rwa Sura al-Najm (imirongo ya 1–5, indahiro ku nyenyeri iyo irenga), kuba inyenyeri nini kandi zimurika kurusha izuba inshuro amagana (Sirius, Arcturus, Canopus) zaravumbuwe mu gihe cyacu gusa; muri Sura al-Nahl (umurongo wa 89) hakamenyeshwa ko Korowani ari ubusobanuro bwa byose.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.531 (s.547)

1963. Muri Sura al-Dhariyat (umurongo wa 49) na Sura al-Najm (umurongo wa 45)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Dhariyat (umurongo wa 49) na Sura al-Najm (umurongo wa 45), kumenyesha ko buri kintu cyose cyaremwe ari bibiri bibiri; ibiremwa byose kugeza ku mibumbe n'ibindi byo mu kirere bikaba bigaragara ko biri

mu matsinda ya bibiri bibiri.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.532 (s.548)

1964. Muri Sura al-Nahl (umurongo wa 8), nyuma yo kuvuga amafarashi, inyumbu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Nahl (umurongo wa 8), nyuma yo kuvuga amafarashi, inyumbu n'indogobe, kuvuga ngo: "Kandi arema ibyo mutazi," bigaragaza uburyo bw'ingendo bwa none (imodoka, indege, ibyogajuru) butari buzwi mu gihe cy'ihishurirwa.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.533 (s.549)

1965. Kuba Korowani ivuga kumva mbere yo kubona ahantu cumi na hatanu (urugero: Sura...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Korowani ivuga kumva mbere yo kubona ahantu cumi na hatanu (urugero: Sura al-Nahl, umurongo wa 78), kandi mu isengesho ryo gucudama ikavuga ngo: "Uwafunguye kumva kwayo no kubona kwayo"; ubumenyi bwemeza ko kumva bikora mbere yo kubona kandi bidahagarara.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.534 (s.550); Kütüb-i Sitte: Tirmizî (listedeki kaynağa göre; Canan'da künyesi yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2774, c./s. 9/91]

1966. Muri Sura al-Baqara (umurongo wa 233), kumenyesha ko ababyeyi bonsa abana babo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Baqara (umurongo wa 233), kumenyesha ko ababyeyi bonsa abana babo imyaka ibiri yuzuye; ubuvuzi bwa none bukemeza akamaro k'amashereka ku mikurire n'ubudahangarwa bw'uruhinja no ku buzima bw'umubyeyi.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.535 (s.551)

1967. Muri Sura al-Baqara (umurongo wa 222), kumenyesha ko imihango ari umubabaro no...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Baqara (umurongo wa 222), kumenyesha ko imihango ari umubabaro no gutegeka kwirinda imibonano mpuzabitsina mu gihe cyayo; nyuma bikaza kumenyekana ko ibyo bica intege ubudahangarwa kandi bigatera indwara za nyababyeyi.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.536 (s.552)

1968. Gutegeka kwe ﷺ ko igikoresho cyarigitswe n'imbwa cyozwa inshuro zirindwi, iya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Gutegeka kwe ﷺ ko igikoresho cyarigitswe n'imbwa cyozwa inshuro zirindwi, iya mbere ikozwa n'itaka; umwanditsi abifata nk'ingamba yemejwe n'ubumenyi mu kurwanya ibisazi by'imbwa n'udukoko tuba mu macandwe y'imbwa.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.537 (s.553); Kütüb-i Sitte: Müslim (Ebû Hüreyre) — Canan'da künyesi yok, künye doğrulanmadı [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3523, c./s. 10/351]

1969. Kumenyesha kwe ﷺ ko isazi iguye mu kintu igomba kwibizwa yose hanyuma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kumenyesha kwe ﷺ ko isazi iguye mu kintu igomba kwibizwa yose hanyuma ikajugunywa, kuko mu ibaba rimwe harimo indwara mu rindi harimo umuti (yibiza ibaba ririmo uburozi mbere); ubushakashatsi bukaba bwarasanze ko isazi inakora abasirikare barwanya udukoko itwara.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.538 (s.554); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvud, Et'ime 49, (3844); Buhârî, Tıbb 58, Bed'ü'l-Halk 14; İbnu Mâce, Tıb 31, (3504, 3505) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3898, c./s. 11/135]

1970. Muri Sura Yunus (imirongo ya 90–92), kumenyesha ko umubiri wa Farawo warohamye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura Yunus (imirongo ya 90–92), kumenyesha ko umubiri wa Farawo warohamye wari kurokorwa nk'isomo ku bazaza nyuma ye; umurambo w'umwami wa Misiri (uvugwa ko ari Merneptah cyangwa Thutmose wa III) ukaba warabonetse kandi ukaba werekanwa mu Nzu Ndangamurage ya Misiri i Kayiro.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani; umubiri wumishijwe wabonetse mu bihe bigezweho)

ISOKO 1000 Mucize no.539 (s.555)

1971. Umubeduwini umwe, yumvise umugabo asoma umurongo ugira uti: "Tangariza mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umubeduwini umwe, yumvise umugabo asoma umurongo ugira uti: "Tangariza mu ruhame ibyo utegekwa" (Sura al-Hijr, umurongo wa 94), yikubise hasi acudama aravuga ati: "Nacudamiye ubuhanga bw'aya magambo."

Itariki itazwi (igihe cy'Umuhanuzi cyangwa nyuma yaho)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları

1972. Undi mugabo, yumvise umurongo ugira uti: "Ubwo bamwihebureho, bihereye ngo..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Undi mugabo, yumvise umurongo ugira uti: “Ubwo bamwihebureho, bihererey e ngo baganire mu ibanga” (Sura Yusuf, umurongo wa 80), yaravuze ati: “Ndatanga ubuhamya ko nta kiremwa na kimwe gishobora kuvuga amagambo nk’aya.”

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları

1973. Umukirisitu wanyuze ku muntu wasomaga Korowani yarahagaze ararira; abajijwe...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umukirisitu wanyuze ku muntu wasomaga Korowani yarahagaze ararira; abajijwe ati: “Kuki warize?”, aravuga ati: “Kubera agahinda kayo n’imiterere yayo” (ingaruka zayo no ku utumva igisobanuro cyayo).

Itariki itazwi

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları

1974. Yavuze ﷺ ati: “Buri muhanuzi yahawe igitangaza abantu bizereyemo; icyo nahawe...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Buri muhanuzi yahawe igitangaza abantu bizereyemo; icyo nahawe ni ihishurirwa Allah yahishuye (Korowani); nizeye kuzaba umuhanuzi ufite abayoboke benshi ku Munsi w’Imperuka”; kuba Korowani ari igitangaza kigumaho kugeza ku Munsi w’Imperuka, no kuba yaramanuwe igice ku gice.

Khasa’is (610–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 316 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

1975. Kuba Igitabo cye ﷺ gikubiyemo ubumenyi bw’ibitabo byose: Allah yakusanyije...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Igitabo cye ﷺ gikubiyemo ubumenyi bw’ibitabo byose: Allah yakusanyije ubumenyi bw’ibitabo ijana na bine mu bitabo bine, n’ubumenyi bwabyo muri Korowani (al-Hasan al-Basri); kuba Korowani yarahishuwe mu nyuguti (ahruf) ndwi kandi irimo amagambo avuye muri buri rurimi (byavuzwe na Ibn Mas’ud, Ibn Abbas na Ubayy ibn Ka’b).

Khasa’is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 317 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

1976. Kuba igitangaza cye ﷺ (Korowani) gikomeza kugeza ku Munsi w’Imperuka, mu gihe...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba igitangaza cye ﷺ (Korowani) gikomeza kugeza ku Munsi w’Imperuka, mu gihe ibitangaza by’abandi bahanuzi byarangiranye n’ibihe byabo; kuba ibitangaza bye ari byo byinshi kurusha ibindi (bivugwa ko ari igihumbi cyangwa ibihumbi bitatu); kuba ari umusozo w’abahanuzi (khatam al-nabiyyin) kandi amategeko ye akaba yasimbuye amategeko yose ya mbere.

Khasa’is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 318 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

1977. Muri Sura al-Muzzammil (umurongo wa 20), yahishuwe i Maka, kumenyesha ko nyuma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Muzzammil (umurongo wa 20), yahishuwe i Maka, kumenyesha ko nyuma hari abari kuzarwana mu nzira ya Allah; kurwana kwategetswe i Madina gusa maze iyo nkuru irasohora.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Maka (610–622 CE); isohozwa: kuva AH 2 kugera nyuma

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 235 (Bâbü mâ ahbera bihî mine'l-kâinâti'l-müstakbele fî hayâtihî ve ba'deh)

1978. Mu murongo wa 16 wa Sura al-Fath, kumenyesha Ababeduwini basigaye inyuma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu murongo wa 16 wa Sura al-Fath, kumenyesha Ababeduwini basigaye inyuma y'urugendo ko nyuma bari kuzahamagarirwa kurwanya ubwoko bufite imbaraga nyinshi.

Ubuhanuzi: nyuma ya Hudaybiyya, AH 6; isohozwa: ntibivugwa mu ncamake

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 237 (Bâbü mâ ahbera bihî mine'l-kâinâti'l-müstakbele fî hayâtihî ve ba'deh)

1979. Ibn Abbas yavuze ko isohozwa ry'umurongo ugira uti: "Iyaba umujyi wari..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ibn Abbas yavuze ko isohozwa ry'umurongo ugira uti: "Iyaba umujyi wari winjiwemo uturutse impande zose kandi bagasabwa ubugambanyi bari kubikora" (Sura al-Ahzab, umurongo wa 14) ryaje mu ntangiriro z'umwaka wa mirongo itandatu, ubwo Banu Haritha binjizaga Abanyasiriya i Madina.

Ubuhanuzi: ihishurwa rya Sura al-Ahzab, AH 5; isohozwa: Intambara ya al-Harra, AH 63 (683 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 330 (Yezîd zamanındaki Harre vakasını haber vermesi)

1980. Nyuma ya Badr, Abayahudi (mu gitekerezo kimwe, ababangikanyamana b'i Maka)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma ya Badr, Abayahudi (mu gitekerezo kimwe, ababangikanyamana b'i Maka) babwiwe bati: "Muzatsindwa" (Sura Al Imran, umurongo wa 12); kandi ibyo byasohoreye mu kwicwa kwa Qurayza, kwirukanwa kwa Nadir no kwigarurirwa kwa Khaybar.

Ubuhanuzi: nyuma ya Badr, AH 2 (624 CE); isohozwa: AH 4–7 (625–628 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 159, 169 (Bâb 1: i'câzü ümmi'l-mu'cizât el-Kur'ânü'l-Kerîm)

1981. Inkuru y'uko Abayahudi batashoboraga kugirira Abayisilamu inabi irenze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inkuru y'uko Abayahudi batashoboraga kugirira Abayisilamu inabi irenze kubababaza, kandi ko baramutse barwanye bari guhindura imigongo bagahunga ntibabone ubufasha (Sura Al Imran, umurongo wa 111) yasohoreye mu gutsindwa kw'Abayahudi ba Qurayza, Nadir, Qaynuqa' na Khaybar muri buri rugamba, ifatwa rya Fadak no kuyoboka kwa Wadi al-Qura.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 2–7 (624–628 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 173, 176 (Bâb 1: i'câzü ümmi'l-mu'cizât el-Kur'ânü'l-Kerîm)

1982. Nyuma y'itabaruka rye ﷺ, Ibn Abi al-Awja', Abu Shakir al-Daysani, Abd al-Malik...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'itabaruka rye ﷺ, Ibn Abi al-Awja', Abu Shakir al-Daysani, Abd al-Malik al-Basri na Ibn al-Muqaffa' basezeraniye iruhande rwa Ka'ba ko buri wese yari kwandika ikigereranyo cya kimwe cya kane cya Korowani; nyuma y'umwaka umwe buri wese yemeye ko yatsinzwe n'umurongo umwe gusa (Sura Yusuf 80, Sura al-Hajj 73, Sura al-Anbiya 22, Sura Hud 44), maze Ja'far al-Sadiq abanyuzeho asoma Sura al-Isra, umurongo wa 88.

Nyuma y'itabaruka rye; igihe cya Ja'far al-Sadiq (hagati mu kinyejana cya 2 AH)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 213-214 (Bâb 1: i'câzü ümmi'l-mu'cizât el-Kur'ânü'l-Kerîm)

1983. Ubwo al-Asma'i, atangajwe n'ubuhanga bw'imvugo y'umuja, yavugaga ati: "Mbega..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo al-Asma'i, atangajwe n'ubuhanga bw'imvugo y'umuja, yavugaga ati: "Mbega ukuntu uvuga neza!", yamwibukije umurongo wa 7 wa Sura al-Qasas uvuga iby'ihishurirwa kuri nyina wa Musa maze aravuga ati: "Nyuma y'ibi, ibyanjye byakwitwa ubuhanga bwo kuvuga?"; uyu murongo umwe ukaba uhuza amategeko abiri, ibibujijwe bibiri, inkuru ebyiri n'inkuru nziza ebyiri.

Nyuma y'itabaruka rye; igihe cya al-Asma'i (igice cya kabiri cy'ikinyejana cya 2 AH – hafi AH 216)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Kasas: 7 / Kâdı Iyaz, Şifâ, c:1, s: 215-216 / Kâdı Iyaz, Şifâ, c. 1, s. 215-216)

1984. Hudhayfa ibn al-Yaman yasobanuye inyuguti "Ha Mim, Ayn Sin Qaf" ziri mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Hudhayfa ibn al-Yaman yasobanuye inyuguti "Ha Mim, Ayn Sin Qaf" ziri mu ntangiriro za Sura al-Shura, izo Ibn Abbas atasubijeho, ko umugabo wo mu Muryango w'Umuhanuzi witwa Abd al-Ilah cyangwa Abdullah yari kuzatura mu mujyi ugabanyijwemo kabiri n'umwe mu migezi yo mu Burasirazuba (Baghdad), kandi ko ubwami bwabo niburangira bazatezwa umuriro nijoro mu gitondo bakaba bazimiye; nk'uko igitabo kibivuga, ibi byasohoye ubwo ubwami bwahagarariwe n'umuyobozi w'agateganyo Abd al-Ilah bwaraswaga urufaya nijoro mu ihirikwa ry'ubutegetsi rya Jenerali Qasim.

Ubuhanuzi: igisobanuro cya Hudhayfa ibn al-Yaman (yitabye Allah AH 36); isohozwa: 'mu gihe cyacu' ukurikije igitabo (1958 CE, ihirikwa ry'ubutegetsi i Bagdad)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Suyûtî, el-İtkân, c.2, s. 125-126; Taberî, Tefsir, c. 25, s. 6; İbnü'n-Nedîm, Fihrist, s. 56-65)

1985. Muri Sura al-Rahman (umurongo wa 7), kumenyesha ko ijuru ryazamuwe kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Rahman (umurongo wa 7), kumenyesha ko ijuru ryazamuwe kandi hashyirwaho umunzani (mizan), bigaragaza ko itegeko ry'uburinganire ryashyizwe ku kirere.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Rahmân: 7 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1986. Muri Sura Fussilat (umurongo wa 11), kumenyesha ko ijuru ryatunganijwe rikiri...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura Fussilat (umurongo wa 11), kumenyesha ko ijuru ryatunganijwe rikiri umwotsi, bigaragaza ko imimerere yaryo ya mbere yari gazi.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Fussilet: 11 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1987. Muri Sura al-A'raf (imirongo ya 172–173), kumenyesha ko urubyaro rw'abana ba...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-A'raf (imirongo ya 172–173), kumenyesha ko urubyaro rw'abana ba Adam rwakuwe mu migongo yabo, bigaragaza ko urubyaro rwose rw'abantu rwari muri Adam mu buryo bw'utunyangingo duto (genes).

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: A'raf 173 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1988. Muri Sura al-Hijr (umurongo wa 22), kumenyesha ko imiyaga yoherezwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Hijr (umurongo wa 22), kumenyesha ko imiyaga yoherezwa nk'ibangurira, bigaragaza ko imbuto zikorwa binyuze mu miyaga ibangurira.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Hicr: 22 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1989. Muri Sura al-Nahl (imirongo ya 68–69), kumenyesha ko Nyagasani yahishuriye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-Nahl (imirongo ya 68–69), kumenyesha ko Nyagasani yahishuriye uruyuki, bigaragaza ko imirimo itangaje kandi yitondewe igaragara mu nzuki iyikorerwa binyuze mu ihumekero rya Allah.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Nahl: 68-69 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1990. Muri Sura al-An'am (umurongo wa 38), kumenyesha ko inyamaswa zose zigenda ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Muri Sura al-An'am (umurongo wa 38), kumenyesha ko inyamaswa zose zigenda ku isi n'iziguruka mu kirere na zo ari imiryango nk'abantu.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: En'âm: 38 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1991. Kuba Korowani muri Sura al-Shura (umurongo wa 29) igaragaza ko mu kirere hari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Korowani muri Sura al-Shura (umurongo wa 29) igaragaza ko mu kirere hari ibiremwa bifite ubuzima nk'uko biri ku isi, kandi ko umunsi umwe bizahurizwa hamwe.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Şûrâ: 29 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1992. Kuba Korowani muri Sura al-Isra (umurongo wa 85) imenyesha ko ubumenyi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Korowani muri Sura al-Isra (umurongo wa 85) imenyesha ko ubumenyi bw'umuntu budashobora kumenya kamere ya roho.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: İsrâ: 85 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1993. Kuba Korowani muri Sura al-Dhariyat (umurongo wa 47) imenyesha ko ijuru (ikirere) rigenda ryagurwa ubudasiba

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Korowani muri Sura al-Dhariyat (umurongo wa 47) imenyesha ko ijuru (ikirere) rigenda ryagurwa ubudasiba.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Zâriyât: 47 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

1994. Kuba Korowani muri Sura al-Isra (umurongo wa 44) imenyesha ko n'ibintu bikekwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Korowani muri Sura al-Isra (umurongo wa 44) imenyesha ko n'ibintu bikekwa ko bidafite ubuzima kandi bitavuga bishimagiza kandi bikanahimbaza Allah, ariko abantu ntibabyumve.

Itariki itazwi (kudashoborwa kwa Korowani mu bya siyansi; atari igikorwa cyihariye)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: İsrâ: 44 / M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Işık Yayıncılık: C:7-8,s:841-849)

40 · Ibyubahiro n’impano zihariye yahawe (Khasa’is)

1995. Kumenyesha kwe ﷺ ko ari we muhanuzi wa nyuma kandi bikaba uko

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kumenyesha kwe ﷺ ko ari we muhanuzi wa nyuma kandi bikaba uko.

610 CE – kugeza ubu

ISOKO Beyhakî, Delâil c.1 s.303; Kütüb-i Sitte: Buharî, Menâkıb 18; Müslim, Fedâil 21, (2286); Müslim, İmaret 170, (1920); Ebu Davud, Fiten 1, (4252); Tirmizî, Fiten 32 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4353, c./s. 12/395; no. 4779, c./s. 13/425-426]

1996. Yavuze ﷺ ati: “Nahawe ibintu bitanu (mu mvugo zimwe bitandatu) bitahawe undi…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Nahawe ibintu bitanu (mu mvugo zimwe bitandatu) bitahawe undi muhanuzi mbere yanjye: nafashijwe no gutinywa mu rugendo rw’ukwezi kumwe; isi yose yagizwe aho nsengera kandi ikaba isuku kuri njye; iminyago yanziruriwe; noherejwe ku bantu bose; kandi nahawe ubuvugizi” (byavuzwe na Abu Dharr, Ibn Umar, Ibn Abbas, Abu Hurayra na Jabir).

Igihe cy’i Madina (khasa’is)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 3. bâb, 1. fasıl (Rabbi katındaki mertebesi ve hasâis)

1997. Yavuze ﷺ ati: “Hagati y’inzu yanjye n’uruhimbi rwanjye ni umwe mu busitani bwo mu Ijuru.”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Hagati y’inzu yanjye n’uruhimbi rwanjye ni umwe mu busitani bwo mu Ijuru.”

Igihe cy’i Madina

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

1998. Yamenyesheje ﷺ ko ku muryango w’Ijuru no kuri buri kibabi cya buri giti cyo mu…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ku muryango w’Ijuru no kuri buri kibabi cya buri giti cyo mu Ijuru handitse ngo: “Nta yindi mana ibaho uretse Allah, Muhammad ni Intumwa ya Allah.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 13 (isminin Arş'a yazılması bâbı)

1999. Jibril yavuze ati: “Nazengurutse iburasirazuba n’iburengerazuba bw’isi…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Jibril yavuze ati: “Nazengurutse iburasirazuba n’iburengerazuba bw’isi; sinabonye umugabo uruta Muhammad kandi sinabonye igisekuru kiruta Banu Hashim.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 66 (nesebinin temizliği bâbı)

2000. Yavuze ﷺ ati: “Allah yanzamuriye isi imbere yanjye; nyireba hamwe n’ibizabamo...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Allah yanzamuriye isi imbere yanjye; nyireba hamwe n’ibizabamo kugeza ku Munsi w’Imperuka nk’uko ndeba iki kiganza cyanjye” (byavuzwe na Ibn Umar).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14067 (8/287)

2001. Umwihariko wo kwitwa amazina menshi: yavuze ﷺ ati: “Ndi Muhammad, ndi Ahmad...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umwihariko wo kwitwa amazina menshi: yavuze ﷺ ati: “Ndi Muhammad, ndi Ahmad, ndi al-Mahi (uwo Allah asibisha ubuhakanyi), ndi al-Hashir (uwo abantu bazakurikira bakoranijwe), ndi al-Aqib (uwo nta muhanuzi uzaza nyuma ye)”; ndetse na al-Muqaffi, Umuhanuzi w’Ukwihana, Umuhanuzi w’Impuhwe, Umuhanuzi w’Urugamba Rukomeye, al-Fatih, al-Khatam, Ta Ha na Ya Sin (al-Suyuti avuga ko yakusanyije amazina 340).

Khasa’is (bikomeza)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 132-133 (İsimlerinin çokluğu ile hususiyeti)

2002. Kuba izina rye ﷺ ari Muhammad muri Korowani, Ahmad mu Ivanjili, na Uhayd muri...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba izina rye ﷺ ari Muhammad muri Korowani, Ahmad mu Ivanjili, na Uhayd muri Tawurati (“Nzarinda umuryango wanjye umuriro wa Jahanamu”); mu bitabo bya kera akavugwa nka al-Mahi, al-Muqaffi, Faraqlit (Paraclete), Mazmaz na “Ahmad useka cyane, umugwaneza w’umurwanyi; agendera ku ngamiya, yambara umwitero, anyurwa n’ibike, kandi inkota ye iri ku rutugu rwe.”

Ibitabo bya mbere; iyakiriwe: Igihe cy’i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 133 (İsimlerinin çokluğu ile hususiyeti)

2003. Kwitwa kwe ﷺ amazina agera kuri mirongo itatu yo mu mazina ya Allah (al-Akram...)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kwitwa kwe ﷺ amazina agera kuri mirongo itatu yo mu mazina ya Allah (al-Akram, al-Amin, al-Awwal, al-Akhir n’andi); gukomoka kw’izina rye ku izina rya Allah (Hassan ati: “Nyir’Intebe y’Ubwami ni Mahmud, naho uyu ni Muhammad”).

Khasa’is (bikomeza)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 133-134 (Allah'ın isimlerinden isim verilmesi hususiyeti)

2004. Korosherezwa kw'igihano cya nyirarume Abu Talib wamurinze ﷺ kubera we: yavuze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Korosherezwa kw'igihano cya nyirarume Abu Talib wamurinze ﷺ kubera we: yavuze ati: "Ari ahantu hatari harehare h'Umuriro; iyaba atari njye yari kuba ari mu cyiciro cyo hasi cyane cya Jahanamu."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 147 (Ebû Tâlib'le ilgili rivayetler)

2005. Umwihariko ugira uti: "Abahanuzi ni bazima mu mva zabo kandi barasenga."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umwihariko ugira uti: "Abahanuzi ni bazima mu mva zabo kandi barasenga."

Khasa'is (ntibifatiye ku gihe)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 490 (Kabrinde hayatı, namazı ve selamın ulaştırılması)

2006. Kwigishwa kwe ﷺ amazina yose nk'uko Adam yigishijwe amazina yose; yavuze ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kwigishwa kwe ﷺ amazina yose nk'uko Adam yigishijwe amazina yose; yavuze ati: "Umuryango wanjye werekanywe imbere yanjye igihe nari hagati y'amazi n'ibumba kandi nigishijwe amazina yose" (byavuzwe na Abu Rafi').

Khasa'is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 304 (peygamberlere verilen faziletlerin benzerinin veya daha üstününün ona verilmesi (muvâzât))

2007. Kugirwa kwe ﷺ inshuti magara (khalil) ya Allah nk'uko Ibrahim yari yo: yavuze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kugirwa kwe ﷺ inshuti magara (khalil) ya Allah nk'uko Ibrahim yari yo: yavuze ati: "Allah yangize inshuti magara nk'uko yagize Ibrahim"; iminsi itanu mbere y'itabaruka rye avuga ati: "Mugenzi wanyu ni inshuti magara ya Allah; iyaba nagiraga inshuti magara itari Nyagasani wanjye nari kugira Abu Bakr" (byavuzwe na Abdullah ibn Amr, Ka'b ibn Malik na Ibn Mas'ud).

Khasa'is; amagambo ye ya nyuma: AH 11 (632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 306 (peygamberlere verilen faziletlerin benzerinin veya daha üstününün ona verilmesi (muvâzât))

2008. Guhabwa kwe ﷺ ibyo mu bubiko buri munsi y'Intebe y'Ubwami (imirongo ya nyuma ya...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Guhabwa kwe ﷺ ibyo mu bubiko buri munsi y'Intebe y'Ubwami (imirongo ya nyuma ya Sura al-Baqara) no kuba ubutumire bwe bugenewe abantu bose.

Khasa'is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 319 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2009. Jibril yamuhaye ﷺ inkuru nziza y'imwihariko cumi: koherezwa ku bantu n'amajini...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Jibril yamuhaye ﷺ inkuru nziza y'imwihariko cumi: koherezwa ku bantu n'amajini, guhabwa Korowani, kubabarirwa ibyaha bye byahise n'ibizaza, al-Kawthar, gushyigikirwa n'abamarayika, Icyicaro gishimwa (Maqam-i Mahmud), kwinjira mu Ijuru nta kubazwa kw'abantu ibihumbi mirongo irindwi bo mu muryango we, ubuvugizi n'icyiciro cyo hejuru cyane mu Ijuru (byavuzwe na Ubada ibn al-Samit).

Khasa'is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 320 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2010. Yavuze ﷺ ati: "Ndi umuhanuzi w'abo nasanze mu buzima bwanjye n'abazavuka nyuma..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Ndi umuhanuzi w'abo nasanze mu buzima bwanjye n'abazavuka nyuma yanjye" (byavuzwe mu buryo bwa mursal na al-Hasan al-Basri; ibisa na byo byavuzwe na Khalid ibn Ma'dan).

Khasa'is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 321 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2011. Ubwo yasabwaga ﷺ kuvuma ababangikanyamana, yavuze ati: "Sinoherejwe nk'uvuma..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yasabwaga ﷺ kuvuma ababangikanyamana, yavuze ati: "Sinoherejwe nk'uvuma, noherejwe nk'impuhwe"; kandi kubera ko ari impuhwe ku byaremwe byose, umuryango we warinzwe ibihano byagwiririye amoko ya mbere byo kumirwa n'ubutaka bose, guhindurwa ishusho no guterwa imvura y'amabuye (byavuzwe na Abu Hurayra, Ibn Abbas na Abu Umama).

Khasa'is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 322 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2012. Mu gihe Allah muri Korowani ahamagara abandi bahanuzi mu mazina yabo ("Yewe...")

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu gihe Allah muri Korowani ahamagara abandi bahanuzi mu mazina yabo ("Yewe Adam, yewe Nuh, yewe Musa..."), ntiyigeze amuhamagara ﷺ mu izina rye ahubwo yamuhamagaye ati: "Yewe Muhanuzi, yewe Ntumwa"; kandi n'umuryango we wabujijwe kumuhamagara mu izina rye (Sura al-Nur, umurongo wa 63).

Khasa'is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 324 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2013. Kuba Allah ubwe yarasubije ibinyoma by'abanzi be ﷺ (mu gihe abahanuzi ba mbere...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Allah ubwe yarasubije ibinyoma by'abanzi be ﷺ (mu gihe abahanuzi ba mbere birwanagaho ubwabo); kuba Allah yarahiye ubutumwa bwe ("Mu kuri uri mu boherejwe"); no guhuriza hamwe mu buryo bwe ibyerekezo bibiri by'isengesho (qibla) n'iyimukira ribiri.

Khasa'is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 327 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2014. Kuba Allah yaravuganye na we ﷺ binyuze mu buryo bwose butatu bw'ihishurirwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kuba Allah yaravuganye na we ﷺ binyuze mu buryo bwose butatu bw'ihishurirwa: inzozi z'ukuri, ijambo ritagira umuhuza, no binyuze kuri Jibril (umwihariko wabarurwa na Izz al-Din ibn Abd al-Salam).

Khasa'is (610–632 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 331 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2015. Jibril yaje kumuha ﷺ inkuru nziza ko Allah yamushyigikije abamarayika...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Jibril yaje kumuha ﷺ inkuru nziza ko Allah yamushyigikije abamarayika, akamufasha, agashyira ubwoba imbere ye, akamuha ubwami n'ubutegetsi kandi akamuzirurira iminyago (byavuzwe na Ubada ibn al-Samit).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 332 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

2016. Yamenyesheje ﷺ ko imfunguzo z'isi zamuzaniwe na Jibril ku ifarashi y'ibibara...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imfunguzo z'isi zamuzaniwe na Jibril ku ifarashi y'ibibara bitandukanye itwikiriwe n'umwenda wa kashimiri wo mu hariri nziza (sundus) (byavuzwe na Jabir ibn Abdullah).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 333 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

2017. Nyagasani we yamuhaye ﷺ igitekerezo cyo guhindura ikibaya cy'i Maka (al-Batha')...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Nyagasani we yamuhaye ﷺ igitekerezo cyo guhindura ikibaya cy'i Maka (al-Batha') zahabu ku bwe; aranga avuga ati: "Oya Nyagasani wanjye, reka umunsi umwe nsonze undi mpage; ninsonza nzagusaba nicishije bugufi, nimpaga nzagushima" (byavuzwe na Abu Umama).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 333 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

2018. Umugore wo mu ba-Ansar abonye ko uburiri bwe ﷺ bwari gusa umwitero (aba) ukubye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugore wo mu ba-Ansar abonye ko uburiri bwe ﷺ bwari gusa umwitero (aba) ukubye kabiri yoherereje Aisha umufariso wuzuye ubwoya; avuga inshuro eshatu ati: "Musubize," maze aravuga ati: "Ndahiye kuri Allah, iyaba nabishakaga Allah yari kugendana nanjye imisozi ya zahabu n'ifeza."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 334 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

2019. Yamenyesheje ﷺ ko yahawe imfunguzo za byose usibye ibintu bitanu bitagaragara...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko yahawe imfunguzo za byose usibye ibintu bitanu bitagaragara byo muri Sura Luqman (umurongo wa 34, nk'igihe cy'Umunsi w'Imperuka n'ibindi) (byavuzwe na Ibn Umar na Ibn Mas'ud).

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 334 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

2020. Kwagurwa kw'igituza cye ﷺ (sharh al-sadr), gukurwaho kw'umutwaro we (wizr)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kwagurwa kw'igituza cye ﷺ (sharh al-sadr), gukurwaho kw'umutwaro we (wizr), kumenyeshwa akiri muzima ko ibyaha bye byahise n'ibizaza byababariwe, no kuzamurwa kw'izina rye (kwibukwa kwe), ibyamutandukanyije n'abandi bahanuzi (Sura al-Sharh, imirongo ya 1–4; Sura al-Fath, umurongo wa 2; imvugo ya Abu Hurayra "Narutishijwe ibintu bitandatu").

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 336 (şerh-i sadr, vizrinin kaldırılması ve zikrinin yükseltilmesi bâbı)

2021. Ubwo yabazaga ﷺ Nyagasani we ikibazo yibuka ibyahawe abahanuzi ba mbere...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yabazaga ﷺ Nyagasani we ikibazo yibuka ibyahawe abahanuzi ba mbere, Nyagasani we asubiza ati: "Mbese sinagusanze uri imfubyi nkakurera? Sinagusanze wayobye nkakuyobora? Sinaguye igituza cyawe nkagukuraho umutwaro wawe? Sinazamuye kwibukwa kwawe?"; maze avuga ati: "Iyaba ntarabajije" (byavuzwe na Ibn Abbas).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 336 (şerh-i sadr, vizrinin kaldırılması ve zikrinin yükseltilmesi bâbı)

2022. Jibril yaje amugezaho ﷺ ijambo rya Nyagasani we rigira riti: "Uzi uko nazamuye..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Jibril yaje amugezaho ﷺ ijambo rya Nyagasani we rigira riti: "Uzi uko nazamuye kwibukwa kwawe? Iyo mvuzwe, nawe uvugwa hamwe nanjye" (byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri; Qatada ati: buri muvugabutumwa, buri usoma

tashahhud na buri utanga adhana amuvuga hamwe na Allah mu buhamya bw'ukwemera).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 337 (şerh-i sadr, vizrinin kaldırılması ve zikrinin yükseltilmesi bâbı)

2023. Ubwo yabazaga ﷺ iby'ubuntu bwahawe abahanuzi ba mbere (kuzura abapfuye, kumvira...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yabazaga ﷺ iby'ubuntu bwahawe abahanuzi ba mbere (kuzura abapfuye, kumvira k'umuyaga n'ibindi), Nyagasani we yavuze ati: "Naguhaye ibiruta ibi: igihe cyose mvuzwe nawe uvugwa hamwe nanjye; nagize ibituza by'umuryango wawe aho ibitabo byabo bibikwa (ivanjili zabo); kandi nakumanuriye ijambo rivuye mu bubiko bw'Intebe y'Ubwami" (byavuzwe na Anas).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 337 (şerh-i sadr, vizrinin kaldırılması ve zikrinin yükseltilmesi bâbı)

2024. Kuba basmala yaramanuriwe we ﷺ wenyine, uretse Sulayman (byavuzwe na Ibn Abbas)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba basmala yaramanuriwe we ﷺ wenyine, uretse Sulayman (byavuzwe na Ibn Abbas).

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 339 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2025. Guhabwa kwe ﷺ Ayat al-Kursi ivuye mu bubiko buri munsi y'Intebe y'Ubwami no...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Guhabwa kwe ﷺ Ayat al-Kursi ivuye mu bubiko buri munsi y'Intebe y'Ubwami no kuba itarigeze ihabwa undi muhanuzi mbere ye (byavuzwe na Ali; Ka'b ati: imirongo ine ntiyahawe Musa).

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 339 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2026. Umumarayika utarigeze amanuka avuye mu ijuru mbere y'aho yaramanutse amuha ﷺ...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umumarayika utarigeze amanuka avuye mu ijuru mbere y'aho yaramanutse amuha ﷺ inkuru nziza ati: "Ishimire urumuri rubiri wahawe rutahawe undi muhanuzi mbere yawe: Sura al-Fatiha n'imirongo ya nyuma ya Sura al-Baqara" (byavuzwe na Ibn Abbas).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 339 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2027. Yamenyesheje ﷺ ko mu mwanya wa

Tawurati yahawe sura ndende zirindwi (al-sab'...)

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu mwanya wa Tawurati yahawe sura ndende zirindwi (al-sab' al-tiwal), mu mwanya wa Zaburi ahabwa sura za mi'un, mu mwanya w'Ivanjili ahabwa iza mathani, kandi arutishwa sura za mufassal (byavuzwe na Wathila ibn al-Asqa').

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 339 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2028. Guhabwa kwe ﷺ wenyine al-sab' al-mathani (n'iza sura ndende); mu gihe Musa yari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Guhabwa kwe ﷺ wenyine al-sab' al-mathani (n'iza sura ndende); mu gihe Musa yari yahawe esheshatu muri zo ariko ajugunye ibisate ebyiri zikazamurwa (byavuzwe na Ibn Abbas).

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 340 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2029. Kuba Allah yaragize Ibrahim inshuti magara (khalil), Musa umubitsi w'amabanga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba Allah yaragize Ibrahim inshuti magara (khalil), Musa umubitsi w'amabanga (naji), na we ﷺ umukunzi (habib) (byavuzwe na Abu Hurayra na Thabit al-Bunani).

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 340 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2030. Ubwo yari yicaye ﷺ mu musigiti, hagaragaye igicu maze havamo umumarayika umuha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yari yicaye ﷺ mu musigiti, hagaragaye igicu maze havamo umumarayika umuha inkuru nziza ko ari umugaragu wegereye kurusha abandi kandi ufite agaciro gakomeye imbere ya Allah (byavuzwe na Abd al-Rahman ibn Ghanm).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 340 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2031. Kumvira kwe ﷺ kugirwa itegeko ridafite impamvu na nto ku byaremwe byose, no...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kumvira kwe ﷺ kugirwa itegeko ridafite impamvu na nto ku byaremwe byose, no kumukurikira nk'urugero (uswa) gutegekwa mu buryo budasubirwaho (Sura al-Hashr 7, Sura al-Nisa 80, Sura al-Ahzab 21; ibyagaragajwe na Abu Nu'aym).

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 342 (Kur'an'daki hitap ve itaatin farz kılınması bâbları)

2032. Yasomye ﷺ amasengesho ya Ibrahim (Sura Ibrahim, umurongo wa 36) n'aya Isa (Sura...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yasomye ﷺ amasengesho ya Ibrahim (Sura Ibrahim, umurongo wa 36) n'aya Isa (Sura al-Ma'ida, umurongo wa 118) azamura ibiganza arira ati: "Umuryango wanjye, umuryango wanjye"; Allah yohereza Jibril amuzanira inkuru nziza igira iti: "Tuzakunyura ku byerekeye umuryango wawe kandi ntituzakubabaza" (byavuzwe na Abdullah ibn Amr; mu mvugo ya Ali: "Nzakomeza kuvuganira kugeza ubwo Nyagasani wanjye azavuga ati: 'Mbese wishimye, yewe Muhammad?'").

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 386 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2033. Umumarayika (aherekejwe na Jibril) yaraje amuha ﷺ amahitamo hagati yo kuba...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umumarayika (aherekejwe na Jibril) yaraje amuha ﷺ amahitamo hagati yo kuba "umuhanuzi w'umwami" cyangwa "umuhanuzi w'umugaragu"; ku kimenyetso cyo kwicisha bugufi cya Jibril ahitamo kuba umuhanuzi w'umugaragu, kandi kuva ubwo ntiyongeye kurya yegamye kugeza avuye ku isi (byavuzwe na Aisha, al-Zuhri na Ibn Abbas).

Itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 407 (ona özgü yasaklar (muharremât) kısmı)

2034. Guhabwa kwe ﷺ imvugo ikubiyemo byinshi (jawami' al-kalim: ibisobanuro byinshi...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Guhabwa kwe ﷺ imvugo ikubiyemo byinshi (jawami' al-kalim: ibisobanuro byinshi mu magambo make); igihe yari asinziriye, imfunguzo z'ububiko bw'isi zazanwe zigashyirwa mu kiganza cye (byavuzwe na Abu Hurayra, hamwe n'ubusobanuro bwa Ibn Shihab kuri jawami' al-kalim).

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: intsinzi zo kwagura ubutaka nyuma ya itabaruka rye

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 332 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

2035. Kuba Allah yararinze izina rye ﷺ: (nk'uko byagenze kuri Yahya) kugeza hafi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba Allah yararinze izina rye ﷺ: (nk'uko byagenze kuri Yahya) kugeza hafi y'igihe cy'ubutumwa bwe nta muntu n'umwe wari wariswe izina rya Muhammad.

Mbere y'ubuhanuzi

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 80 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

2036. Kuba inyoni zitaragurukaga hejuru ye ﷺ (bishyirwa ku rutonde rw’ibimuranga…)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuba inyoni zitaragurukaga hejuru ye ﷺ (bishyirwa ku rutonde rw’ibimuranga byihariye rwa Ibn Shahrashub hamwe n’igicu cyamutwikirizaga kikagendana na we).

Mu buzima bwe bwose (khasa’is)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 108 (fasl fî mu'cizâtihî fî zâtihî)

2037. Kuva ku munsi yavutseho ﷺ kugeza ku munsi yatabarutseho, haba mu rugo cyangwa…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kuva ku munsi yavutseho ﷺ kugeza ku munsi yatabarutseho, haba mu rugo cyangwa mu ngendo, igicu cyamutwikirizaga (nk’igihwanye n’igicu cyatwikirizaga Musa).

Mu buzima bwe bwose (571–632 CE)

ISOKO Tabersî, el-İhticâc (thk. M. Bâkır el-Hursân, Necef: Matbaatü'n-Nu'mân 1386/1966), c. 1, s. 325 (İhticâcü Emîri'l-mü'minîn ale'l-Yehûd min ahbârihim… fî mu'cizâti'n-Nebî)

2038. Yasabye ﷺ Ubayy ibn Ka’b kumwigisha sura itarigeze ihishurwa mu bundi buryo…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yasabye ﷺ Ubayy ibn Ka’b kumwigisha sura itarigeze ihishurwa mu bundi buryo muri Tawurati, Ivanjili, Zaburi cyangwa mu zindi sura za Korowani, maze ararahira ko ari al-Fatiha, al-sab’ al-mathani na Korowani ihambaye yamuhishuriwe.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Tirmizî, Sünen, c. 5, s. 155-156); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fezâilü'l-Kur'ân 1, (2875) (kitabın dipnotuna göre: Tirmizî, Sünen, c. 5, s. 155-156; Canan'da bulunamadı)

2039. Yamenyesheje ﷺ ko umuryango we wari kwigabanyamo amatsinda 73, kandi ko itsinda...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umuryango we wari kwigabanyamo amatsinda 73, kandi ko itsinda rirokoka ari “abari mu nzira yanjye n’iy’abasangirangendo banjye.”

Isohozwa: ibinyejana bya 1–3 AH

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.87; 1000 Mucize no.462 (s.454); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 248; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Sünnet 1, (4597); Tirmizî, İman 18, (2643); İbn Mâce 3992, 3993; Ebû Dâvûd 4596, Tirmizî 2640-2641 (listedeki kaynağa göre) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4776, c./s. 13/420; no. 4777, c./s. 13/422-423; no. 7198; no. 7199]

2040. Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hari kuzaduka ababeshyi (dajjals) bahimba...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hari kuzaduka ababeshyi (dajjals) bahimba hadithi zitigeze zumvikana mbere.

Isohozwa: kuva mu binyejana bya 1–2 AH kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.343; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 244; Kütüb-i Sitte: Müslim, Mukaddime 6, (6) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5207, c./s. 14/551]

2041. Yamenyesheje ﷺ ko abasangirangendo be bari kumva bivuye kuri we kandi...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abasangirangendo be bari kumva bivuye kuri we kandi abazakurikira bakumva bivuye kuri bo, kandi ko abantu bari kuza baturutse mu bihugu bya kure bashaka ubumenyi.

Isohozwa: ibinyejana bya 1–3 AH

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.331; 1000 Mucize no.746 (s.662); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 260; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 321; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, İlm 10, (3661); İbn Mâce 248 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4120, c./s. 11/502-503; no. 6063, c./s. 16/549-550]

2042. Yavuze ﷺ ati: “Umunsi w’Imperuka ntuzaba Iblis ataragendagenda mu masoko avuga...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Umunsi w’Imperuka ntuzaba Iblis ataragendagenda mu masoko avuga ati: ‘Runaka mwene runaka yambwiye hadithi iyi n’iyi’” (byavuzwe na Wathila ibn al-Asqa’; ibisa na byo byavuzwe na Ibn Mas’ud: Satani yiyoberanya mu ishusho y’umuntu akavuga hadithi z’ibinyoma).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kuva mu binyejana bya 1–2 AH kugera nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 244 (hadis uyduran yalancıları ve şeytanları haber vermesi)

2043. Yahanuye ﷺ ibi avuga ati: “Kurimbuka kw’umuryango wanjye kuri mu bintu bitatu…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ibi avuga ati: “Kurimbuka kw’umuryango wanjye kuri mu bintu bitatu: ivanguramoko (asabiyya), Qadariyya n’imvugo idakomeye”; na: “Icyo ntinya ku muryango wanjye ni ukunyereza k’umuhanga, impaka z’indyarya zifashisha Korowani no guhakana igeno rya Allah” (byavuzwe na Ibn Abbas na Abu al-Darda’).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kuva mu binyejana bya 1–2 AH kugera nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 263 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2044. Yahanuye ﷺ ati: “Mureke Abaturuki igihe cyose batabakozeho; aba mbere bazambura…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Mureke Abaturuki igihe cyose batabakozeho; aba mbere bazambura umuryango wanjye ubwami n’ibyo Allah yabahaye ni abahungu ba Qantura” (byavuzwe na Ibn Mas’ud).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ibinyejana bya 3–7 AH (ubutegetsi bw’Abaturuki n’Abamongoli, isenyuka rya Bagdad muri AH 656)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 204 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2045. Yahanuye ﷺ ati: “Abaturuki bazatsinda Abarabu babirukane kugeza aho ibyatsi byo…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Abaturuki bazatsinda Abarabu babirukane kugeza aho ibyatsi byo mu butayu (shih na qaysum) bimera” (byavuzwe na Mu’awiya).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ibinyejana bya 3–7 AH

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 205 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2046. Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza umutekano aho umugenzi uva i Sana’a ajya i…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza umutekano aho umugenzi uva i Sana’a ajya i Hadramawt atari gutinya undi muntu uretse Allah.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Maka; isohozwa: AH 10–20

ISOKO İbn Kesîr s.146; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3612; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 241; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 242, 247; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Habbab b. Eret'e Yapılan İşkence" (kitabın dipnotu: Belâzurî, Ensâb, c:1, s:175,178-179;İbn Sa'd, Tabakât, c:3, s:165, 233;Ebu Nuaym, Hilye, c:1, s:144; İbn Esîr, Usdu'l-gâbe, c:2, s:114-115; Suyûtî, Dürru'l-mensûr, c:4, s:132;Ahmed b. Hanbel, c:5, s:11,56,109-111; Buhârî, c:3, s:56; c:4, s:238-239; Hâkim, Müstedrek, c:3, s:383); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3612, 6943 (listedeki kaynağa göre) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 3239]

2047. Yahanuye ﷺ ko nyuma y’itabaruka rye bamwe bari kuva mu idini; intambara ya Abu…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko nyuma y'itabaruka rye bamwe bari kuva mu idini; intambara ya Abu Bakr ku baretse idini.

Isohozwa: AH 11 (632 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.137; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 216; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Rikak 53, Fiten 1; Müslim, Fezail 32, (2297); Buhârî, İ'tisâm 2, Zekât 1; Müslim, İmân 32, (20) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5084; no. 2013, c./s. 7/340]

2048. Mu nama yarimo Abu Hurayra na Hudhayfa, yavuze ﷺ ati: "Iryinyo ry'umwe muri mwe..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu nama yarimo Abu Hurayra na Hudhayfa, yavuze ﷺ ati: "Iryinyo ry'umwe muri mwe mu Muriro rizaba rinini kurusha Uhud"; maze al-Rajjal ibn Unfuwa yifatanya na Musaylima areka idini.

Isohozwa: AH 11–12 (632–633 CE)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.105; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14076; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 246; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 132; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95

2049. Mu nzozi ze ﷺ, ubwo yavomaga amazi mu iriba, Abu Bakr yafashe indobo avoma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nzozi ze ﷺ, ubwo yavomaga amazi mu iriba, Abu Bakr yafashe indobo avoma indobo imwe cyangwa ebyiri afite intege nke; ikimenyetso cy'uko ubuyobozi bwe bwari kuzamara igihe gito.

Isohozwa: AH 11–23 (632–644 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.119; 1000 Mucize no.425 (s.417), no.986 (s.799); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 195; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 266; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (listedeki kaynağa göre)

2050. Yamenyesheje ﷺ ko ubuyobozi (khilafa) bwari kumara imyaka 30, hanyuma bukahinduka ubwami

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubuyobozi (khilafa) bwari kumara imyaka 30, hanyuma bukahinduka ubwami.

Isohozwa: AH 11–41 (632–661 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.116; 19. Mektup listesi (183.txt) no.19; 1000 Mucize no.461 (s.453); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 197; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 264-265, 362; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvud, Sünnet 9 (4648, 4647); Tirmizî, Fiten 48, (2227) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1708, c./s. 6/411]

2051. Yamenyesheje ﷺ ko mbere y'Umunsi w'Imperuka hari kuzaduka hafi mirongo itatu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mbere y'Umunsi w'Imperuka hari kuzaduka hafi mirongo itatu b'ababeshyi (dajjals, abahanuzi b'ibinyoma).

Isohozwa: kuva AH 11 kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.267; İbn Kesîr s.173; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3609; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 224; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 43, (2219); Ebu Davud, Melahim 16 (4333-4335); Buhârî 3609; Müslim 157 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5031, c./s. 14/322; no. 4779, c./s. 13/425-426]

2052. Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza abayobozi cumi na babiri, bose bakomoka muri Quraysh

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza abayobozi cumi na babiri, bose bakomoka muri Quraysh.

Isohozwa: kuva AH 11 kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.308; İbn Kesîr s.175; 1000 Mucize no.472 (s.464), no.473 (s.464), no.474 (s.465); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 194; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 257, 265, 359-363; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Ahkâm 51; Müslim, İmâret 5-9 (1821); Tirmizî, Fiten 46, (2224) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1709, c./s. 6/412-413]

2053. Yavuze ﷺ ati: "Ubuyobozi (khilafa) buri muri Quraysh; iki kintu kizaguma muri..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Ubuyobozi (khilafa) buri muri Quraysh; iki kintu kizaguma muri Quraysh igihe cyose bagikomeje idini."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 11

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2054. Yaburiye ﷺ ko nyuma ye hari kuzabaho ukureka idini (ridda)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yaburiye ﷺ ko nyuma ye hari kuzabaho ukureka idini (ridda).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11 (632 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2055. Yahanuye ﷺ ati: "Hazaza igihe aho umwe muri mwe kumbona bizamurutira kugira..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Hazaza igihe aho umwe muri mwe kumbona bizamurutira kugira umuryango we n'umutungo we bingana na byo."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya itabaruka rye (nyuma ya AH 11)

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3589

2056. Yabwiye ﷺ umugore we Hafsa nk'ibanga ko nyuma ye Abu Bakr na se Umar bari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugore we Hafsa nk'ibanga ko nyuma ye Abu Bakr na se Umar bari gufata ubuyobozi bw'umuryango (Sura al-Tahrim, umurongo wa 3).

Ubuhanuzi: hafi AH 7–9; isohozwa: AH 11 na 13

ISOKO Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan

2057. Yabonye ﷺ mu nzozi ko ubwo yavomeraga intama z'umukara, intama z'ikijuju (zera)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi ko ubwo yavomeraga intama z'umukara, intama z'ikijuju (zera) zivanze muri zo, hanyuma Abu Bakr avoma indobo imwe cyangwa ebyiri naho Umar avoma n'imbaraga nyinshi; asobanura intama z'umukara nk'Abarabu naho iz'ikijuju nk'abatari Abarabu (Ajam) bari kuziyunga kuri bo.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: intsinzi zo kwagura ubutaka za AH 11–23

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 195 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2058. Yamenyesheje ﷺ ko Thabit ibn Qays ari uwo mu baturage bo mu Ijuru kandi ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Thabit ibn Qays ari uwo mu baturage bo mu Ijuru kandi ko azicwa azira ukwemera; Thabit yaguye i Yamama azira ukwemera.

Isohozwa: AH 12 (633 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.129; İbn Kesîr s.147; 1000 Mucize no.430 (s.421); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3613; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 212; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 248; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Menâkıb 25, Tefsir, Hucurat 1; Müslim, İmân 187, (119) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4469, c./s. 13/15]

2059. Agarutse avuye i Tabuk, yavuze ﷺ ati: "Iyi al-Hira yera neretswe; dore..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Agarutse avuye i Tabuk, yavuze ﷺ ati: "Iyi al-Hira yera neretswe; dore al-Shayma' bint Buqayla al-Azdiyya ari ku nyumbu y'ikijuju yambaye igitambaro cy'umukara ku mutwe"; Khuraym ibn Aws abaza ati: "Ninjira muri al-Hira nkamusanga gutyo azaba uwanjye?", amuha isezerano; ubwo Khalid ibn al-Walid yigaruriraga al-Hira, uwa mbere bahuye na we yabaye al-Shayma' imeze uko nyirizina, maze ku buhamya bwa Muhammad ibn Maslama na Ibn Umar ahabwa Khuraym (wamugurishije amadirham igihumbi).

Ubuhanuzi: kugaruka avuye i Tabuk, AH 9; isohozwa: kwigarurira al-Hira, AH 12 (633 CE)

ISOKO Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14069 (8/288)

2060. Byamenyeshejwe binyuze mu busobanuro bw'inzozi ko Abu Bakr yari kuzapfa nyuma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe binyuze mu busobanuro bw'inzozi ko Abu Bakr yari kuzapfa nyuma y'imyaka ibiri n'igice nyuma ye ﷺ.

Isohozwa: AH 13 (634 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.987 (s.801); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 196

2061. Yamenyesheje ﷺ ko Siriya, Iraki na Yemeni byari kuzigarurirwa kandi ko abantu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Siriya, Iraki na Yemeni byari kuzigarurirwa kandi ko abantu bari kuva i Madina bakimukira muri ibyo bihugu.

Isohozwa: AH 13–20 (634–641 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.86; web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 187; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 255; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kayser Herakliyus'un Çekmecesinde Sakladığı Peygamber Resimlerini İslâm Elçilerine Gösterişi" (kitabın dipnotu: Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:50-53; Zehebî, Târîh, s:529,532-535; Beyhakî, Delâil, c:1, s:386-387388; Dineverî, Kitâbu'l-ahbâr, s:18; Muhyiddin b. Arabî, Muhâdarâtu'l-ebrâr, c:1, s:100; Alâüddin Ali, Kenz, c:12, s:466-467-469; Ebu'l-Fidâ, Tefsîr, c:2, s:252); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fezailu'l-Medine 5; Müslim, Hacc 497, (1388); Muvatta, el-Câmi' 7 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4600, c./s. 13/180-181]

2062. Yise ﷺ Ummu Waraqa “uwishwe azira ukwemera (shahida)”; mu gihe cya Umar yishwe...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yise ﷺ Ummu Waraqa “uwishwe azira ukwemera (shahida)”; mu gihe cya Umar yishwe mu nzu ye n’abaja be azira ukwemera.

Isohozwa: AH 13–23

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.157; İbn Kesîr s.151; 1000 Mucize no.278 (s.256), no.337 (s.316); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 228; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 272-273; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 322; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 112; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 66; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd 571 (listedeki kaynağa göre)

2063. Yavuze ﷺ ati: “Mu moko ya mbere hariho abahabwaga ihumekero; niba mu muryango wanjye hariho umwe, ni Umar.”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Mu moko ya mbere hariho abahabwaga ihumekero; niba mu muryango wanjye hariho umwe, ni Umar.”

Isohozwa: AH 13–23

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.146; İbn Kesîr s.150; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 219 olduğunu haber vermesi); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 271; Kütüb-i Sitte: Buhârî ; Buhârî, Müslim (listedeki kaynağa göre) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4392, c./s. 12/452]

2064. Yashyizeho ﷺ Dhu al-Hulayfa nka miqat y’abaturage b’i Madina, al-Juhfa ku ba...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yashyizeho ﷺ Dhu al-Hulayfa nka miqat y’abaturage b’i Madina, al-Juhfa ku ba Siriya, Qarn al-Manazil ku ba Najd, Yalamlam ku ba Yemeni, na Dhat Irq ku ba Iraki; nk’uko igitabo kibivuga, iri gena ryakozwe ibyo bihugu bitarigarurirwa ryemejwe n’intsinzi zo mu gihe cya Umar.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina, itariki itazwi; isohozwa: intsinzi zo kwagura ubutaka ku ngoma ya Umar, AH 13–23 (634–644 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.434 (s.425); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 189; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 262; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 97-98; Kütüb-i Sitte: Buharî, Hacc 7, 9, 11, 12; Müslim, Hacc 11, (1181); Ebû Dâvud, Menâsik 9, (1737); Müslim, Hacc 18, (1183) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1190, c./s. 5/310-311; no. 1192, c./s. 5/314]

2065. Yamenyesheje ﷺ al-Aqra' ibn Shufayy al-Akki, uwo yasuye arwaye akibwira ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ al-Aqra' ibn Shufayy al-Akki, uwo yasuye arwaye akibwira ko azapfa kubera ubwo burwayi, ko yari kuzabaho, akimukira muri Siriya, kandi agapfira agashyingurwa i Ramla muri Palesitina; al-Aqra' yapfiriye i Ramla ku buyobozi bwa Umar.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23 / 634–644 CE), Ramla

ISOKO 1000 Mucize no.934 (s.768); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 218

2066. Mu burwayi bwe bwa nyuma, yabwiye ﷺ Shaddad ibn Aws witotomberaga isi ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu burwayi bwe bwa nyuma, yabwiye ﷺ Shaddad ibn Aws witotomberaga isi ati: "Siriya izigarurirwa na Bayt al-Maqdis izigarurirwa; wowe n'abana bawe muzaba abayobozi yo."

Ubuhanuzi: AH 11 (632 CE); isohozwa: AH 13–17 na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 476 (Hastalığında görülen âyetler)

2067. Yavuze ﷺ ati: "Ndahiye ku Wufite ubuzima bwa Muhammad mu kiganza cye ko..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Ndahiye ku Wufite ubuzima bwa Muhammad mu kiganza cye ko Ubuperesi n'Abaroma bizabigarurirwa; ibyokurya bizaba byinshi ku buryo izina rya Allah ritazavugwa hejuru yabyo."

Isohozwa: AH 13–20 na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 191 (Fars ve Rum'un fethini haber vermesi bâbı)

2068. Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be ati: "Si ubukene mbatinya; Allah azabaha..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ abasangirangendo be ati: "Si ubukene mbatinya; Allah azabaha kwigarurira ibihugu by'Ubuperesi n'Abaroma, kandi isi izisukiranya kuri mwe ku bwinshi" (byavuzwe na Awf ibn Malik).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: AH 13–21 (634–642 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 192 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2069. Yahanuye ﷺ iherezo ry'abayobozi batatu avuga ati: "Muri mwe hazabaho abayobozi..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ iherezo ry'abayobozi batatu avuga ati: "Muri mwe hazabaho abayobozi cumi na babiri: Abu Bakr azamara igihe gito nyuma yanjye; uzengurutsa urusyo rw'Abarabu (Umar) azabaho ashimwa kandi apfe azira

ukwemera; yewe Uthman, Allah azakwambika ishati; nibagusaba kuyikuramo ntuzayikuremo” (byavuzwe na Abdullah ibn Amr/Ibn Umar).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 13, AH 23, na AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 196 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2070. Ubwo Bakr ibn Shaddakh al-Laythi wamufashaga ﷺ yamumenyeshaga ku bushake bwe ko...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Bakr ibn Shaddakh al-Laythi wamufashaga ﷺ yamumenyeshaga ku bushake bwe ko yari ageze mu bugimbi, yasenze ati: “Nyagasani Allah, gira ijambo rye impamo kandi umuhe intsinzi”; mu gihe cya Umar yishe Umuyahudi (wahohoteye umuryango w’umusirikare wari ku rugamba) arabyiyemerera, maze Umar amwemeza afata ayo maraso nk’adatanzweho indishyi.

Isengesho: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 292 (duaların kabulündeki mucizeler)

2071. Yamenyesheje ﷺ ko itsinda ryo mu muryango we ryari kuzatura mu mujyi utuwe...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko itsinda ryo mu muryango we ryari kuzatura mu mujyi utuwe cyane witwa Basra; Basra yashinzwe mu gihe cya Umar.

Isohozwa: AH 14 (ishingwa) na nyuma yaho

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.110; 1000 Mucize no.441 (s.433); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 257; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 121; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Melâhim 10, (4306), (4307) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4768, c./s. 13/403-404; no. 1976, c./s. 7/252-253]

2072. Ubwo hamwe na Abu Bakr na Ali yagezaga ﷺ Islam ku bahungu ba Shayban ibn...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo hamwe na Abu Bakr na Ali yagezaga ﷺ Islam ku bahungu ba Shayban ibn Tha’laba i Mina maze Mafruq ibn Amr, Hani’ ibn Qabisa na al-Muthanna ibn Haritha bagatanga impamvu, yahanuye ukwigarurirwa kwa Irani avuga ati: “Bidatinze Allah aramutse abagize abazungura b’ubutaka bwabo (bw’Abaperesi) n’umutungo wabo, mwahimbaza Allah?”

Ubuhanuzi: hafi 620–621 CE; isohozwa: AH 14–21

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 16. fasıl (müşriklerle arasında geçenler), no. 214

2073. Yasezeranyije ﷺ Abd al-Rahman ibn Awf, nta nyandiko ihari, ko Siriya...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yasezeranyije ﷺ Abd al-Rahman ibn Awf, nta nyandiko ihari, ko Siriya niyigarurirwa ubutaka bwaho bwitwa Salil bwari guhabwa we; Siriya yigaruriwe iryo sezerano rirasohozwa.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kwigarurira Siriya, AH 14–17

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 187 (Yemen, Şam ve Irak'ın fethini haber vermesi bâbı)

2074. Yahanuye ﷺ ko Abasasanidi bari gusenyuka vuba kandi ko Bizantini yari kumara...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Abasasanidi bari gusenyuka vuba kandi ko Bizantini yari kumara igihe kirekire, avuga ati: "Ubuperesi ni ugusekura rimwe cyangwa kabiri gusa, hanyuma ntibuzongera kubaho iteka; naho Abaroma ni ba nyir'amahembe: iyo ihembe rimwe ririmbuste, irindi riraza mu mwanya waryo" (byavuzwe mu buryo bwa mursal na Ibn Muhayriz).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: isenyuka ry'Abasasani, AH 14–31 (635–651 CE), na ugukomeza kubaho kwa Bizansi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 193 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2075. Yavuzeho ﷺ Basra itarashingwa amenyesha ko abaturage bayo bafite qibla...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuzeho ﷺ Basra itarashingwa amenyesha ko abaturage bayo bafite qibla itunganye kurusha izindi, imisigiti myinshi n'abamwadhini benshi, kandi ko Allah azayikiza ibyago atakiza indi mijyi; naho ku baturage ba Kufa hakamanukira ibyago bikomeye (byavuzwe na Abu Dharr).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ishingwa rya Basra na Kufa, AH 14–17 na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 257 (Basra ve Kûfe'yi haber vermesi)

2076. Yahanuye ﷺ ati: "Abayisilamu bazagira imijyi itatu minini (misr): umwe aho..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Abayisilamu bazagira imijyi itatu minini (misr): umwe aho inyanja ebyiri zihurira, undi i al-Hira, n'undi muri Siriya" (byavuzwe na Uthman ibn Abi al-As).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: imijyi y'ingabo ya Basra, Kufa na Siriya, AH 14–17

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 257 (Basra ve Kûfe'yi haber vermesi)

2077. Yavuze ﷺ ati: "Khosrow (Kisra) narimbuka ntihazabaho undi Khosrow nyuma ye, na..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Khosrow (Kisra) narimbuka ntihazabaho undi Khosrow nyuma ye, na Kayizari narimbuka (muri Siriya) ntihazabaho undi Kayizari nyuma ye; ububiko bwabo buzakoreshwa mu nzira ya Allah."

Isohozwa: AH 15–31 (636–651 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.145; 1000 Mucize no.692 (s.628); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3618-3619; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 606; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14072-14073; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 192; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 245, 396; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 308-309; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 141; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 66; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 121; Kütüb-i Sitte: Buharî, Menâkıb 25, Humus 8, Eyman 3; Müslim, Fiten 77, (2919); Buhârî 3618 (listedeki kaynağa göre) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5572, c./s. 15/416]

2078. Afif al-Kindi, ubwo yari kumwe na al-Abbas i Mina, yabonye Umuhanuzi ﷺ, Khadija...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Afif al-Kindi, ubwo yari kumwe na al-Abbas i Mina, yabonye Umuhanuzi ﷺ, Khadija na Ali basenga; al-Abbas avuga ati: “Uyu mwishywa wanjye avuga ko ububiko bwa Khosrow na Kayizari buzamufungurirwa”; kandi ibyo birasohora.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Maka, imyaka ya mbere y'ubuhanuzi (hafi 610–613 CE); isohozwa: AH 15–21

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 192 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2079. Yamenyesheje ﷺ ko Bayt al-Maqdis (Yeruzalemu) yari kwigarurirwa

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Bayt al-Maqdis (Yeruzalemu) yari kwigarurirwa.

Isohozwa: AH 16 (637 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.152; 1000 Mucize no.545 (s.564); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 188; Kütüb-i Sitte: Buhârî (Avf b. Mâlik; listedeki kaynağa göre)

2080. Yamenyesheje ﷺ Ali ko nyuma ye yari kugira umuhungu uzitwa izina rye na kunya...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Ali ko nyuma ye yari kugira umuhungu uzitwa izina rye na kunya ye (Muhammad ibn al-Hanafiyya).

Isohozwa: AH 16–21

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.156; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 226; c. 2, s. 462; ayrıca: İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 103; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 112; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 66; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd, Tirmizî (listedeki kaynağa göre)

2081. Yamenyesheje ﷺ intumwa za Badhan ati: “Idini ryanjye n'ubutegetsi bwanjye...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ intumwa za Badhan ati: “Idini ryanjye n'ubutegetsi bwanjye bizagera aho ubwami bwa Khosrow bwageze, no kuri buri hantu ikinono cy'ingamiya n'icy'ifarashi byakandagiye.”

Ubuhanuzi: AH 7 (628 CE); isohozwa: AH 16–31

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 17, Kisrâ'ya mektup bâbı

2082. Yavuze ﷺ ati: “Itsinda ry'Abayisilamu rizigarurira ububiko bwa Khosrow mu Ngoro...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Itsinda ry'Abayisilamu rizigarurira ububiko bwa Khosrow mu Ngoro Yera”; maze Jabir ibn Samura aravuga ati: “Nari muri bo, umugabane wanjye wabaye amadirham igihumbi.”

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: kwigarurira al-Mada'in, AH 16 (637 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 192 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2083. Yavuze ﷺ ati: “Umugabo wo muri uyu muryango azinjira mu Ijuru akiri muzima”...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Umugabo wo muri uyu muryango azinjira mu Ijuru akiri muzima”; Sharik ibn Hubasha al-Numayri wamanutse mu iriba rya Sulayman i Bayt al-Maqdis gukura indobo yari yaguyemo yazamutse afite ikibabi cyavuye mu Ijuru, maze Umar avuga iyi hadithi abaza Ka’b ibyayo.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa Umar, hafi AH 16–23, Yeruzalemu

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 224 (ümmetinden bir adamın dünyadayken cennete gireceğini haber vermesi)

2084. Yahanuye ﷺ ko Umunsi w’Imperuka utazaba hatararwanwa n’abaturage ba Khuz na...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Umunsi w’Imperuka utazaba hatararwanwa n’abaturage ba Khuz na Kirman bo mu batari Abarabu bafite amaso mato, amazuru abumbuye n’amasura atukura.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kwigarurira Khuzistan na Kirman, AH 17–23 (638–644 CE)

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3590

2085. Yagaragaje ﷺ ko Umusigiti w’Umuhanuzi wari kwagurwa mu gihe kizaza avuga ati...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yagaragaje ﷺ ko Umusigiti w’Umuhanuzi wari kwagurwa mu gihe kizaza avuga ati: “N’iyo uyu musigiti wanjye wakwagurwa kugeza i Sana’a wakomeza kuba umusigiti wanjye.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kwaguka ku ngoma ya Umar, Uthman na nyuma yaho (kuva AH 17)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 322 (Mescidin inşası sırasında görülen âyetler bâbı)

2086. Yamenyesheje ﷺ ko nyuma yo kwigarurirwa kwa Yeruzalemu hari kuzabaho icyorezo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko nyuma yo kwigarurirwa kwa Yeruzalemu hari kuzabaho icyorezo cyari gutwara abantu “nk’icyorezo cy’intama” (icyorezo cya Amwas).

Isohozwa: AH 18 (639 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.159; İbn Kesîr s.152; 19. Mektup listesi (183.txt) no.109; 1000 Mucize no.546 (s.564); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kütüb-i Sitte: Buhârî (listedeki kaynağa göre)

2087. Yamenyesheje ﷺ ko umutungo wari kuba mwinshi cyane ku buryo umuntu ahawe amadinari 100 yakomeza kubona ari make

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umutungo wari kuba mwinshi cyane ku buryo umuntu ahawe amadinari 100 yakomeza kubona ari make.

Isohozwa: AH 20–35 (ubuyobozi bwa Uthman)

ISOKO İbn Kesîr s.152; 1000 Mucize no.548 (s.564); Kütüb-i Sitte: Buhârî (listedeki kaynağa göre)

2088. Yavuze ﷺ ati: “Muzigarurira Misiri, igihugu kivugwamo qirat”; kandi Misiri...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Muzigarurira Misiri, igihugu kivugwamo qirat”; kandi Misiri yigaruriwe mu gihe cya Umar.

Isohozwa: AH 20 (641 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.86; 1000 Mucize no.432 (s.424); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 188-189; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 256; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 131, 144; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezailu's-Sahabe 226, (2543) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5574, c./s. 15/420]

2089. Yamenyesheje ﷺ ko uwa mbere mu bagore be wari kumusanga yari “ufite ukuboko...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko uwa mbere mu bagore be wari kumusanga yari “ufite ukuboko kurekure kurusha abandi (ugira ubuntu cyane)”; Zaynab bint Jahsh ni we watabarutse mbere.

Isohozwa: AH 20 (641 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.148; 1000 Mucize no.153 (s.134); web: A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 596; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14069; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 219; c. 2, s. 429; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 271-272; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 112, 142; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 65; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 122; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buharî, Zekat 11; Nesaî, Zekat 59; Müslim, Fezailü's-Sahabe 101, (2452) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5582, c./s. 15/432; no. 5583, c./s. 15/432]

2090. Yavuze ﷺ kuri al-Bara’ ibn Malik ati: “Aramutse arahiye mu izina rya Allah...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kuri al-Bara’ ibn Malik ati: “Aramutse arahiye mu izina rya Allah, Allah yakwemeza indahiro ye”; kwemerwa kw’indahiro ye i Tustar no kwicwa kwe azira ukwemera.

Isohozwa: AH 20 (641 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.145; 1000 Mucize no.154 (s.135), no.842 (s.704); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 218; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Menâkıb, (3853) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4468, c./s. 13/14]

2091. Yamenyesheje ﷺ ko igihe umuryango we wari kugenda wiyemera kandi abakobwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko igihe umuryango we wari kugenda wiyemera kandi abakobwa b’Ubuperesi n’Abaroma bakabakorera, ababi muri bo bari gutegeka abeza muri bo.

Isohozwa: nyuma ya AH 20

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.21, 90; 1000 Mucize no.630 (s.605), no.631 (s.606); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 191; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 377; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 145; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 64, (2262) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4783, c./s. 13/430]

2092. Ubwo Umar yirukankishaga ifarashi ye itako rye rigapfunduka, abaturage b'i...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umar yirukankishaga ifarashi ye itako rye rigapfunduka, abaturage b'i Najran babonye ikibara cy'umukara cyariho baravuga bati: "Uyu ni we muntu wanditswe mu gitabo cyacu ko azatwirukana mu gihugu cyacu."

Igihe cy'i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa Umar (AH 20)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 53 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2093. Yahanuye ﷺ ko Abayahudi bari kwirukanwa i Khaybar; bisohora mu gihe cya Umar

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Abayahudi bari kwirukanwa i Khaybar; bisohora mu gihe cya Umar.

Ubuhanuzi: AH 7; isohozwa: hafi AH 20

ISOKO Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve

2094. Yamenyesheje ﷺ ko urugingo rwa Zayd ibn Suhan rwari kujya mu Ijuru mbere ye...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko urugingo rwa Zayd ibn Suhan rwari kujya mu Ijuru mbere ye; ukuboko kwe kwaciwe i Nahavand (cyangwa Jalula) naho we yicwa azira ukwemera mu rugamba rwa Jamal.

Isohozwa: AH 21 na AH 36

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.197; 19. Mektup listesi (183.txt) no.115, 116; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 238; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 293; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 112, 131; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 66; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95

2095. Ubwo yahanuraga ﷺ ukwigarurirwa kwa Misiri, yabwiye Abu Dharr ati: "Nubona yo..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yahanuraga ﷺ ukwigarurirwa kwa Misiri, yabwiye Abu Dharr ati: "Nubona yo abagabo babiri barwanira umwanya w'itafari rimwe, uve yo"; nk'uko igitabo kibivuga, ibi na byo byasohoye nyirizina.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: nyuma yo kwigarurira Misiri (nyuma ya AH 21 / 642 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.433 (s.424); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 188; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 256; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezailu's-Sahabe 226, (2543) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5574, c./s. 15/420]

2096. Yamenyesheje ﷺ ko Umar yari "umuryango ufunze" ku mvururu, ko igihe akiriho nta...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Umar yari "umuryango ufunze" ku mvururu, ko igihe akiriho nta mvururu zari zaduka kandi ko umuryango wari kuzamenwa (yari kuzicwa azira ukwemera).

Isohozwa: AH 23 (644 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.163; İbn Kesîr s.150; 19. Mektup listesi (183.txt) no.94; 1000 Mucize no.440 (s.432); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3586; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 229; c. 2, s. 230; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 274-275; Kütüb-i Sitte: Buharî, Mevakitu's-Salat 4, Zekat 23, Savm 3, Menakıb 25, Fiten 17; Müslim, Fiten 17, (144); Tirmizî, Fiten 71 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4766, c./s. 13/399-400]

2097. Abonye ﷺ umwambaro mushya kuri Umar, yavuze ati: “Ambara gishya, ubaho ushimwa...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abonye ﷺ umwambaro mushya kuri Umar, yavuze ati: “Ambara gishya, ubaho ushimwa, kandi upfe uzira ukwemera”; Umar yishwe azira ukwemera mu isengesho rya mu gitondo mu mwaka wa 23 AH.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 23 (644 CE)

ISOKO Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve, "Çağdaşlarının ölüm şeklini haber vermesi"

2098. Yahanuriye ﷺ Uthman igihe cy’ubuyobozi bwe no kuba yari kuzicwa asibye, avuga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ Uthman igihe cy’ubuyobozi bwe no kuba yari kuzicwa asibye, avuga ati: “Uzicwa uzira ukwemera, ihangane; ntuzakuremo ishati Allah azakwambika imyaka cumi n’ibiri n’amezi atandatu; uwo munsi uzasibe, uzafungura hamwe nanjye” (byavuzwe na Hafsa na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa AH 23–35, gupfira ukuri AH 35 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 208 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2099. Yavuze ﷺ ati: “Muzagera ku mugabo wo mu baturage bo mu Ijuru wambaye umwenda...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Muzagera ku mugabo wo mu baturage bo mu Ijuru wambaye umwenda ufite imirongo akira indahiro z’abayoboke”; Abdullah ibn Hawala yasanze Uthman muri iyo mimerere nyirizina akira indahiro.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 23–24 (644 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 208 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2100. Ibyo yavuze ﷺ ku bana ba Uqba ibn Abi Mu’ayt byasohoreye kuri al-Walid ibn Uqba

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Ibyo yavuze ﷺ ku bana ba Uqba ibn Abi Mu’ayt byasohoreye kuri al-Walid ibn Uqba.

Isohozwa: AH 25–30

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.176; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 246; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Cihad 128, (2686) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5978, c./s. 16/458]

2101. Yavuze ﷺ ati: “Abakunzi banjye bo mu muryango wanjye kurusha abandi ni abazaza...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Abakunzi banjye bo mu muryango wanjye kurusha abandi ni abazaza nyuma yanjye, bakanyizera batarambonye, kandi bagakora ibiri mu rupapuro rumanitse (impapuro zanditse)”; ubwo Uthman yandikishaga ama-mushaf, Abu Hurayra yavuze ati: “Najyaga nibaza urwo rupapuro urwo ari rwo, mbonye ama-mushaf ndasobanukirwa,” avuga iyo hadithi maze Uthman amuha amadirham ibihumbi icumi (byavuzwe na Nubayt al-Ashja’i).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kwandukura za mushaf, hafi AH 25–30 (646–651 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 220 (mushafların yazılacağını haber vermesi)

2102. Muri iyo nkuru nyine, yavuze ﷺ kuri Jundab ati: “Azakubita inkota ku buryo...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Muri iyo nkuru nyine, yavuze ﷺ kuri Jundab ati: “Azakubita inkota ku buryo itandukanya ukuri n’ikinyoma”; maze Jundab yica umupfumu (wakoreraga imbere ya al-Walid ibn Uqba i Kufa).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa Uthman, hafi AH 25–30 (Kufa)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 238 (Zeyd b. Sûhân ve Cündeb'i haber vermesi)

2103. Yahaye ﷺ Ummu Haram inkuru nziza ko yari kuba mu ba mbere bo mu muryango we...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ Ummu Haram inkuru nziza ko yari kuba mu ba mbere bo mu muryango we bari kujya mu rugamba rwo mu nyanja; yitabiriye urugamba rwa Shipure apfirayo.

Isohozwa: AH 27–28 (648–649 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.233; İbn Kesîr s.163, 165; 19. Mektup listesi (183.txt) no.13, 83; 1000 Mucize no.467 (s.460), no.982 (s.796); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, alâmâtü'n-nübüvve, no. 5859; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve, "Vefatından sonra gerçekleşen gayb haberleri"; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 190; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 307-308; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 132; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buhârî 2788-2789, 2924; Müslim 1912

2104. Yahanuye ﷺ ati: “Iri dini rizasakara, inyanja zizambukwa, amafarashi azashoka...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Iri dini rizasakara, inyanja zizambukwa, amafarashi azashoka mu nyanja mu nzira ya Allah; hanyuma hazaza abantu basoma Korowani bavuga bati: ‘Ni inde uturusha gusoma no kumenya?’; abo ni inkwi z’Umuriro” (byavuzwe na al-Abbas ibn Abd al-Muttalib).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ibitero byo mu mazi nyuma ya AH 28 no mu bihe bya nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 261 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2105. Yabwiye ﷺ Abu Dharr ati: “Amazu nagera ku musozi wa Sal’ uve i Madina,” kandi...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Abu Dharr ati: “Amazu nagera ku musozi wa Sal’ uve i Madina,” kandi avuga ati: “Umwe muri mwe azapfira ahantu hadatuwe, mu ishyingura rye hazaba hari itsinda ry’abemera”; itabaruka rya Abu Dharr i al-

Rabadha.

Isohozwa: AH 30–32 (651–652 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.180; 19. Mektup listesi (183.txt) no.12, 82; 1000 Mucize no.443 (s.435); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 222; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 281; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 320; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 112, 131

2106. Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza abayobozi batindana amasengesho nyuma y'igihe cyayo

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza abayobozi batindana amasengesho nyuma y'igihe cyayo.

Isohozwa: kuva imyaka ya AH 30 kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.176; 1000 Mucize no.613 (s.598); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 242; Kütüb-i Sitte: Müslim 648

2107. Yavuze ﷺ ati: "Nyuma yanjye muzabona ukubogama (athara) n'ibikorwa..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Nyuma yanjye muzabona ukubogama (athara) n'ibikorwa mutazishimira."

Isohozwa: nyuma ya AH 30

ISOKO İbn Kesîr s.170; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3603; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 194; c. 2, s. 255; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 245, 288; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 96; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3603, 7052; Müslim 1843

2108. Asanze ﷺ Abu Dharr asinziriye mu musigiti, yamubajije ati: "Bizamera bite..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Asanze ﷺ Abu Dharr asinziriye mu musigiti, yamubajije ati: "Bizamera bite niwirukanwa hano?"; Abu Dharr asubiza ati: "Nzatura muri al-Masjid al-Haram"; abaza ati: "Naho niwirukanwa n'aho?", bityo ahanura ko Abu Dharr yari kuzacirwa ishyanga.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 30–32

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2109. Yabajije ﷺ Abu Dharr ati: "Bizamera bite nyuma yanjye nibabaho ba emiri..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabajije ﷺ Abu Dharr ati: "Bizamera bite nyuma yanjye nibabaho ba emiri bihariye iminyago (fay') ubwabo?", maze amugira inama yo kwihangana kugeza bahuye aho gufata inkota.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 30

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 222 (Ebû Zer'in hâlini haber vermesi)

2110. Yamenyesheje ﷺ ko Abu al-Darda' yari kuzatabaruka mbere y'imvururu

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Abu al-Darda' yari kuzatabaruka mbere y'imvururu.

Isohozwa: AH 32 (652 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.183; İbn Kesîr s.153; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 231; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 281-282

2111. Abu Dharr avuga ko Intumwa ya Allah ﷺ yamwijeje iti: “Ntibazashobora kukwica...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Dharr avuga ko Intumwa ya Allah ﷺ yamwijeje iti: “Ntibazashobora kukwica kandi ntibazashobora kugukura mu idini ryawe.”

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 32 (652 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 222 (Ebû Zer'in hâlini haber vermesi)

2112. Inzozi Amir ibn Rabi’a yabonye mbere y’imvururu no gutabaruka kwe atijanditse muri zo

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Inzozi Amir ibn Rabi’a yabonye mbere y’imvururu no gutabaruka kwe atijanditse muri zo.

Isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.183

2113. Yahaye ﷺ Uthman inkuru nziza y’Ijuru “hamwe n’icyago kizamugwirira” (iriba rya...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ Uthman inkuru nziza y’Ijuru “hamwe n’icyago kizamugwirira” (iriba rya Aris), n’uburyo bari bicaye bigaragaza aho imva zabo zari kuzaba zihereye.

Isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.165; İbn Kesîr s.153; 1000 Mucize no.446 (s.438); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 206; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 276-277; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 314; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3693; Müslim 2403

2114. Yabwiye ﷺ Uthman ati: “Allah azakwambika ishati; nibagusaba kuyikuramo...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Uthman ati: “Allah azakwambika ishati; nibagusaba kuyikuramo ntuzayikuremo.”

Isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.165; İbn Kesîr s.153; 1000 Mucize no.449 (s.443), no.450 (s.443); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 208; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Tirmizî 3705; İbn Mâce 112

2115. Yavuze ﷺ ati: “Mbona ibigeragezo bigwa hagati y’amazu yanyu nk’imvura”...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Mbona ibigeragezo bigwa hagati y’amazu yanyu nk’imvura”; imvururu zo mu myaka ya nyuma ya Uthman n’izo mu gihe cya Ali.

Isohozwa: AH 35–40 (656–661 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.121, 185; İbn Kesîr s.156; 19. Mektup listesi (183.txt) no.16; web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3597; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve, "Fitne haberleri"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 146; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 283; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fezailu'l-Medine 8, Mezalim 25, Menakıb 25, Fiten 4; Müslim, Fiten 9, (2885) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4781, c./s. 13/428]

2116. Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza ikigeragezo kitazasiga inzu n'imwe y'Abarabu kitinjiyemo

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hari kuzaza ikigeragezo kitazasiga inzu n'imwe y'Abarabu kitinjiyemo.

Isohozwa: nyuma ya AH 35

ISOKO İbn Kesîr s.152; 1000 Mucize no.547 (s.564); Kütüb-i Sitte: Buhârî (Avf b. Mâlik)

2117. Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hari kuzabaho kutavuga rumwe kwinshi, maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hari kuzabaho kutavuga rumwe kwinshi, maze abagira inama yo gukomera kuri Sunna ye no kuri Sunna y'abayobozi bayobowe neza.

Isohozwa: kuva AH 35 kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.333; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 194; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd; Tirmizî; İbn Mâce (İrbâz b. Sâriye)

2118. Yamenyesheje ﷺ ko yasabiye umuryango we ibintu bitatu, bibiri bigatangwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko yasabiye umuryango we ibintu bitatu, bibiri bigatangwa (kutazimira bose kubera inzara cyangwa kurohama) naho kimwe ntigitangwe (kutazarwana hagati yabo).

Isohozwa: kuva AH 35 kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.316; web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 369; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 20, (2890) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4519, c./s. 13/80-81]

2119. Yavuze ﷺ ati: "Inkota niyashyirwa ku muryango wanjye rimwe, ntizavanwaho kugeza ku Munsi w'Imperuka."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Inkota niyashyirwa ku muryango wanjye rimwe, ntizavanwaho kugeza ku Munsi w'Imperuka."

Isohozwa: kuva AH 35 kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.316; 1000 Mucize no.476 (s.466); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 230; Kütüb-i Sitte: Müslim, İmaret 170, (1920); Ebu Davud, Fiten 1, (4252); Tirmizî, Fiten 32, (2203, 2220, 2230) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4779, c./s. 13/425-426]

2120. Yahanuye ﷺ mu nama yarimo Abd al-Rahman ibn Awf ko Ubuperesi n'Abaroma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ mu nama yarimo Abd al-Rahman ibn Awf ko Ubuperesi n'Abaroma nibigarurirwa, abasangirangendo be bari kurushanwa iby'isi, hanyuma bakagirirana ishyari bakajya impaka, bakagirirana inzika kandi bakicana.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: impera y'ubukalifa bwa Uthman (hafi AH 35 / 656 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.439 (s.431); Kütüb-i Sitte: Müslim, Zühd 7, (2962) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4784, c./s. 13/431]

2121. Yasabye ﷺ Aisha guhamagara Uthman, amwicaza iruhande rwe amuha isezerano maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yasabye ﷺ Aisha guhamagara Uthman, amwicaza iruhande rwe amuha isezerano maze mu maso ha Uthman harahinduka; ku munsi w'igotwa, Uthman yanze kwemerera kurwana avuga ati: "Intumwa ya Allah yafashe isezerano ryanjye, nzihangana"; mu mvugo ya Ka'b ibn Ujra, igihe yavugaga iby'imvururu nini Uthman akanyuraho yipfutse ku mutwe, yavuze ati: "Uwo munsi uyu azaba ari mu kuri."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: igotwa rya Uthman, AH 35 (656 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.447 (s.441); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 207; c. 2, s. 209; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 278, 261; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 111 ; İbn Mâce 113 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6016, c./s. 16/507-508; no. 6017, c./s. 16/508-509]

2122. Yahanuye ﷺ arahira ko Umunsi w'Imperuka utazaba Abayisilamu batarica imamu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ arahira ko Umunsi w'Imperuka utazaba Abayisilamu batarica imamu wabo, batarakurirana inkota kandi ababi muri bo batarazungura iby'isi yabo.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: nta tariki itangwa mu gitabo (icyiciro cy'igice: gupfira ukuri kwa Uthman, AH 35 / 656 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.451 (s.444), no.742 (s.659); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 209; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 279; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 9, (2171) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5022, c./s. 14/313]

2123. Yahanuye ﷺ ko Uthman yari kwicwa arimo asoma Korowani kandi ko amaraso ye yari...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Uthman yari kwicwa arimo asoma Korowani kandi ko amaraso ye yari gutonyangira ku murongo ugira uti: "Allah azaguhagije kuri bo" (fa-sayakfikahumu'llah, Sura al-Baqara, umurongo wa 137).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2124. Ijoro rimwe yabyutse ﷺ aravuga ati: "Ubutagatifu ni ubwa Allah! Mbega ububiko..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ijoro rimwe yabyutse ﷺ aravuga ati: “Ubutagatifu ni ubwa Allah! Mbega ububiko bwamanuwe iri joro, mbega n’ibigeragezo byamanuwe! Nimukangure abari mu byumba,” bityo ahanura ububiko n’ibigeragezo byari gufungukira umuryango we (byavuzwe na Ummu Salama).

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi; isohozwa: intsinzi zo kwagura ubutaka na amakimbirane nyuma ya AH 35

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3599

2125. Yahanuye ﷺ ko hari kuzaduka ibigeragezo aho uwicaye azaba ari mwiza kurusha...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hari kuzaduka ibigeragezo aho uwicaye azaba ari mwiza kurusha uhagaze, uhagaze kurusha ugenda, n’ugenda kurusha uwiruka; ubyegereye azarimbuka, kandi ubonye ubuhungiro azabuhungiremo.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35–40 (Ingamiya, Siffin)

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3601

2126. Yabonye ﷺ mu nzozi inkingi y’Igitabo ikurwa munsi y’umutwe we ijyanwa muri...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi inkingi y’Igitabo ikurwa munsi y’umutwe we ijyanwa muri Siriya, maze avuga ati: “Ibigeragezo nibyaduka, ukwemera kuzaba kuri muri Siriya” (byavuzwe na Abu al-Darda’; ndetse na Umar na Ibn Umar).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: amakimbirane nyuma ya AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 198 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2127. Imvugo igira iti: “Nyuma ya Uthman, Madina ntizagumaho (nk’icyicaro...)”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imvugo igira iti: “Nyuma ya Uthman, Madina ntizagumaho (nk’icyicaro cy’ubuyobozi), kandi nyuma ya Mu’awiya ntihazongera kubaho ihumure” (byavuzwe na Abu al-Darda’).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: nyuma ya AH 35 na AH 60

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 198 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2128. Yohereje ﷺ Zayd ibn Arqam umwe ku wundi kwa Abu Bakr, Umar na Uthman, akaba...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yohereje ﷺ Zayd ibn Arqam umwe ku wundi kwa Abu Bakr, Umar na Uthman, akaba ababiri ba mbere inkuru nziza y’Ijuru, naho Uthman akamuha inkuru nziza y’Ijuru “nyuma y’icyago gikomeye.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 206 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2129. Yamenyesheje ﷺ ubwo Uthman yamunyuragaho ko umumarayika wari iruhande rwe yari...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ubwo Uthman yamunyuragaho ko umumarayika wari iruhande rwe yari yavuze ati: “Uyu ni uwishwe azira ukwemera, ubwoko bwe buzamwica; tumugirira isoni” (byavuzwe na Zayd ibn Thabit).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 207 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2130. Yavuze ﷺ ati: “Hazabaho imvururu n’ukutavuga rumwe,” maze ku babajije bati…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Hazabaho imvururu n’ukutavuga rumwe,” maze ku babajije bati: “Ubwo tuzakora iki?”, yereka kuri Uthman aravuga ati: “Nimukomere kuri emiri na bagenzi be”; Abu Hurayra akaba yarabivuze igihe Uthman yari agoswe.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 207 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2131. Yahanuye ﷺ ko umuyobozi yari kuzicwa arengana avuga ati: “Uwacitse ibintu…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umuyobozi yari kuzicwa arengana avuga ati: “Uwacitse ibintu bitatu aba acitse: urupfu rwanjye, kwicwa k’umuyobozi wihanganye mu kuri, na Dajjal” (byavuzwe na Abdullah ibn Hawala).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 208 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2132. Yahanuye ﷺ ati: “Urusyo rwa Islam ruzazenguruka mu mwaka wa mirongo itatu…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Urusyo rwa Islam ruzazenguruka mu mwaka wa mirongo itatu n’itanu, mirongo itatu n’itandatu cyangwa mirongo itatu n’irindwi; nibarimbuka ni inzira y’abarimbutse, naho idini ryabo nirihagarara rizahagarara imyaka mirongo irindwi” (byavuzwe na Ibn Mas’ud).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35–37 (gupfira ukuri kwa Uthman, Ingamiya, Siffin)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 208 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2133. Yavuze ﷺ ati: “Hazaza abantu bazasohoka mu idini nk’uko umwambi usohoka mu…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Hazaza abantu bazasohoka mu idini nk’uko umwambi usohoka mu muhigo; Allah azabicira ku musozi wa Libani”; maze Abd al-Rahman ibn Udays wavuze iyo hadithi ajyana n’Abanyamisiri kurwanya Uthman hanyuma yicirwa ku musozi wa Libani (al-Jalil).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35–36 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 209 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2134. Yahanuye ﷺ ati: “Ibigeragezo bizabuzura hejuru nk’ibisenge by’igicucu; muri byo…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Ibigeragezo bizabuzura hejuru nk’ibisenge by’igicucu; muri byo muzahinduka nk’inzoka z’umukara zizamuye imitwe, zikubitana mu majosi” (byavuzwe na Kurz ibn Alqama).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 230 (fitnelerin Hz. Ömer'in ölümünden sonra başlayacağını haber vermesi)

2135. Yabwiye ﷺ Khalid ibn Urfuta ati: “Nyuma yanjye hazabaho ibihe, ibigeragezo…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Khalid ibn Urfuta ati: “Nyuma yanjye hazabaho ibihe, ibigeragezo n’ukutavuga rumwe; nubishobora uzabe umugaragu wa Allah wicwa, ntuzabe uwica.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 230 (fitnelerin Hz. Ömer'in ölümünden sonra başlayacağını haber vermesi)

2136. Yavuze ﷺ ati: “Hazabaho ikigeragezo aho uzaba ari mu mahoro kurusha abandi ari…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Hazabaho ikigeragezo aho uzaba ari mu mahoro kurusha abandi ari ingabo z’iburengerazuba”; maze Amr ibn al-Hamiq aravuga ati: “Ni yo mpamvu naje mu Misiri.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: amakimbirane nyuma ya AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 231 (fitnelerin Hz. Ömer'in ölümünden sonra başlayacağını haber vermesi)

2137. Yamenyesheje ﷺ Imran ibn Husayn ko hari kuzaza ibigeragezo bine: mu cya mbere…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Imran ibn Husayn ko hari kuzaza ibigeragezo bine: mu cya mbere amaraso azazirurwa, mu cya kabiri amaraso n’umutungo, mu cya gatatu amaraso, umutungo n’icyubahiro (icya kane akaba ari Dajjal).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 231 (fitnelerin Hz. Ömer'in ölümünden sonra başlayacağını haber vermesi)

2138. Yabwiye ﷺ Ali ati: “Nyuma yanjye uzabona imibabaro myinshi”; ku kibazo cya Ali…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Ali ati: “Nyuma yanjye uzabona imibabaro myinshi”; ku kibazo cya Ali kigira kiti: “Idini ryanjye riri amahoro?”, aramusubiza ati: “Yego, idini ryawe riri amahoro” (byavuzwe na Ibn Abbas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35–40 (656–661 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 235 (Sıffîn vakasını ve iki hakemi haber vermesi)

2139. Yahanuye ﷺ ati: “Umuryango wanjye ntuzarimbuka hataraboneka muri bo tamayuz…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Umuryango wanjye ntuzarimbuka hataraboneka muri bo tamayuz (kwitandukanya), tamayul (kwegerana kw’amashyaka/ivangura) na ma’ami’ (imijyi irwana hagati yayo)” (byavuzwe na Hudhayfa).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 35

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 265 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2140. Yeretswe ﷺ ibyo umuryango we wari guhura na byo nyuma ye n'uko bari kumena...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yeretswe ﷺ ibyo umuryango we wari guhura na byo nyuma ye n'uko bari kumena amaraso yabo ubwabo; nuko asaba Nyagasani we uburenganzira bwo kubavuganira ku Munsi w'Imperuka maze isengesho rye riremerwa (byavuzwe na Ummu Habiba).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: amakimbirane nyuma ya itabaruka rye (AH 35 na nyuma yaho)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 386 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2141. Yamenyesheje ﷺ umwe mu bagore be ko imbwa za al-Haw'ab zari kumokera; Aisha...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ umwe mu bagore be ko imbwa za al-Haw'ab zari kumokera; Aisha yahuye na byo mu nzira ijya i Jamal.

Isohozwa: AH 36 (656 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.190; İbn Kesîr s.156; 1000 Mucize no.453 (s.446); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14070; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 232; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 289-290; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 113, 123, 132, 142; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 67; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 91; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95, 122

2142. Yabwiye ﷺ al-Zubayr ati: "Uzarwanya Ali mu karengane"; al-Zubayr avuye mu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ al-Zubayr ati: "Uzarwanya Ali mu karengane"; al-Zubayr avuye mu rugamba rwa Jamal ubwo Ali yamwibutsaga ibyo.

Isohozwa: AH 36 (656 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.194; 1000 Mucize no.455 (s.448); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 233; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 291-292; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 116, 123, 132; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 91; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95

2143. Yahanuye ﷺ iby'urugamba rwa Jamal avuga ati: "Ni inde muri mwe nyir'ingamiya..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ iby'urugamba rwa Jamal avuga ati: "Ni inde muri mwe nyir'ingamiya izicirwa iruhande rwayo benshi, kandi we ubwe akarokoka agiye hafi yo kwicwa?"

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: Intambara y'Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.454 (s.447); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 233; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 290

2144. Yahanuriye ﷺ Ali ibyabaye i Jamal, i Siffin no ku ba-Kharijite...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ Ali ibyabaye i Jamal, i Siffin no ku ba-Kharijite (Harura-Nahrawan) avuga ati: "Uzarwanya aba-nakithin (abica isezerano), aba-qasitin (abarenganya) n'aba-mariqin (abasohoka mu idini)."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 36–38 (656–658 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret (s. 145)

2145. Yabwiye ﷺ Ali ati: "Hagati yawe na Aisha hazabaho ikintu; nibiba uzamusubize..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Ali ati: "Hagati yawe na Aisha hazabaho ikintu; nibiba uzamusubize aho afite umutekano" (byavuzwe na Abu Rafi').

Isohozwa: AH 36 (656 CE)

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2146. Ku munsi wa Jamal, Talha wasambaga yashyize indahiro yo kuyoboka Ali mu kiganza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Jamal, Talha wasambaga yashyize indahiro yo kuyoboka Ali mu kiganza cy'umwe mu basirikare ba Ali; Ali yumvise ibyo yibuka Intumwa ya Allah ﷺ aravuga ati: "Allah ni Mukuru! Intumwa ya Allah yavuze ukuri: Allah ntiyari kwinjiza Talha mu Ijuru atarahiriye kuyoboka ku ijosi rye" (byavuzwe na Thawr ibn Majza'a).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Intambara y'Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 196 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2147. Ubwo yavugaga ﷺ ko umwe mu ba Nyina b'Abemera yari gusohoka (mu kwigomeka) maze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yavugaga ﷺ ko umwe mu ba Nyina b'Abemera yari gusohoka (mu kwigomeka) maze Aisha agaseka, yamubwiye ati: "Witonde yewe Humayra, utaba ari wowe"; ahindukira areba Ali aravuga ati: "Ikibazo cye nikijya mu maboko yawe, uzamufate neza" (byavuzwe na Ummu Salama).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Intambara y'Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 232 (Cemel, Sıffîn ve Nehrevân vakalarını, Âişe ve Zübeyr'in Ali ile savaşını, iki hakemi haber vermesi)

2148. Hudhayfa (nubwo yapfuye mbere y'urugamba rwa Jamal) yahanuye ati: "Umwe mu ba..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Hudhayfa (nubwo yapfuye mbere y'urugamba rwa Jamal) yahanuye ati: "Umwe mu ba Nyina b'Abemera azabaterana ari mu mutwe w'ingabo abarwanye n'inkota."

Ubuhanuzi: mbere ya AH 36; isohozwa: Intambara y'Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 233 (Cemel, Sıffîn ve Nehrevân vakalarını, Âişe ve Zübeyr'in Ali ile savaşını, iki hakemi haber vermesi)

2149. Yahanuye ﷺ ati: "Hazaduka itsinda ry'abantu bagana ku irimbuka batazagira..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Hazaduka itsinda ry'abantu bagana ku irimbuka batazagira amahirwe; ku isonga ryabo hazaba hari umugore, naho uwo muyobozi wabo ari mu Ijuru" (byavuzwe na Abu Bakra).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Intambara y'Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 233 (Cemel, Sıffîn ve Nehrevân vakalarını, Âişe ve Zübeyr'in Ali ile savaşını, iki hakemi haber vermesi)

2150. Yavuze ﷺ yerekeza kuri Ali wari wasigaye inyuma gusana urukweto rwe rwacitse...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ yerekeza kuri Ali wari wasigaye inyuma gusana urukweto rwe rwacitse ati: "Umwe muri mwe azarwana ku busobanuro (ta'wil) bwa Korowani nk'uko narwanye ku ihishurwa ryayo (tanzil)"; abwira Abu Bakr na Umar babajije bati: "Ni njye?", ati: "Oya, ni usana urukweto" (byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 36–38 (656–658 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 234 (Sıffîn vakasını ve iki hakemi haber vermesi)

2151. Yahaye ﷺ Ali isezerano ati: "Umuryango uzaguhemukira nyuma yanjye."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ Ali isezerano ati: "Umuryango uzaguhemukira nyuma yanjye."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 36–40 (656–661 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 235 (Sıffîn vakasını ve iki hakemi haber vermesi)

2152. Yabwiye ﷺ Ali ati: "Hazabaho ibigeragezo, ubwoko bwawe buzakurwanya"; ku kibazo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Ali ati: "Hazabaho ibigeragezo, ubwoko bwawe buzakurwanya"; ku kibazo kigira kiti: "Utegeka iki?", asubiza ati: "Uce imanza ukurikije Igitabo."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 36–38 (656–658 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 235 (Sıffîn vakasını ve iki hakemi haber vermesi)

2153. Yavuze ﷺ ati: "Ndabahanurira kwirinda ibigeragezo birindwi: ikigeragezo kizava..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Ndabahanurira kwirinda ibigeragezo birindwi: ikigeragezo kizava i Madina, i Maka, muri Yemeni, muri Siriya, iburasirazuba, iburengerazuba n'ikizava hagati muri Siriya (al-Sufyani)"; Ibn Mas'ud aravuga ati: "Bamwe muri mwe bazabona icya mbere, naho bamwe muri uyu muryango bazabona icya nyuma"; al-Walid ibn

Ayyash asobanura ikigeragezo cy'i Madina nk'icya Talha na al-Zubayr, icy'i Maka nk'icya Ibn al-Zubayr, n'icya Siriya nk'icy'aba-Umayyad.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 36 (Ingamiya), AH 64–73 (Ibn al-Zubayr), igihe cy'Aba-Umayyad na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 235 (Sıffîn vakasını ve iki hakemi haber vermesi)

2154. Yabwiye ﷺ Imran ibn Husayn al-Dabbi ku byerekeye Aba-Quraysh ati: "Nuramuka..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Imran ibn Husayn al-Dabbi ku byerekeye Aba-Quraysh ati: "Nuramuka uramye uzabona bashyira abantu mu mvururu, n'abantu bajya hagati yabo umwe kuri uyu undi kuri uriya"; Imran mu busaza bwe i Basra yibutse ibi abonye abantu bategereje uruhushya umwaka umwe ku muryango wa Mu'awiya umwaka ukurikiyeho ku wa Ibn Abbas.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 36–41 (Basra)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 262 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2155. Yamenyesheje ﷺ ko amatsinda abiri manini y'Abayisilamu afite ikirego kimwe yari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amatsinda abiri manini y'Abayisilamu afite ikirego kimwe yari kurwana kandi ko benshi bari gupfa (Siffin).

Isohozwa: AH 37 (657 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.199; 19. Mektup listesi (183.txt) no.17, 92; 1000 Mucize no.600 (s.588); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3608-3609; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 234; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 293; Kütüb-i Sitte: Buharî, Fiten 24, Menakıb 25, İstitabe 8; Müslim, İman 248, (157), Fiten 17, (157) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5021, c./s. 14/312]

2156. Yabwiye ﷺ Ammar wari wikoreye amatafari mu iyubakwa ry'umusigiti ati: "Itsinda..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Ammar wari wikoreye amatafari mu iyubakwa ry'umusigiti ati: "Itsinda ry'abagome (baghi) rizakwica"; Ammar yishwe azira ukwemera i Siffin.

Ubuhanuzi: AH 1; isohozwa: AH 37 (657 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.2 s.241; Beyhakî, Delâil c.5 s.200; İbn Kesîr s.158; 19. Mektup listesi (183.txt) no.93; 1000 Mucize no.456 (s.450); web: Mişkâtü'l-Mesâbîh, Fezâil, bâbün fi'l-mu'cizât, no. 5878; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 239; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 293-295; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 311; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 113, 119, 123, 142; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 68; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 91; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 122; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 105, hadis no. 97/6 sonrası; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ammar b. Yâsir İle Alakalı Gaybî İhbar" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c.3, s.217; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c.3, s.91; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c.2, s.142-143; Zehebî, Siyer, c:1, s:303; Semhûdi, Vefâu'l-vefâ, c:1, s:329); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Salât 63, Cihad 17; Müslim 2915-2916 (satırdan) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4438, c./s. 12/506-507]

2157. Yamenyesheje ﷺ abunzi babiri bari kuzashyirwaho mu gihe cya Ali

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ abunzi babiri bari kuzashyirwaho mu gihe cya Ali.

Isohozwa: AH 37–38 (657–658 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.203; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 234; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 296-297

2158. Yamenyesheje ﷺ ku byerekeye Ali ko amatsinda abiri yari kurimbuka: abamukunda...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ku byerekeye Ali ko amatsinda abiri yari kurimbuka: abamukunda bikabije n'abamwanga bikabije.

Isohozwa: nyuma ya AH 37

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.89; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 251

2159. Yamenyesheje ﷺ Ammar ibn Yasir ko ikinyobwa cye cya nyuma muri iyi si cyari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Ammar ibn Yasir ko ikinyobwa cye cya nyuma muri iyi si cyari kuba agatama k'amata; ku munsi wa Siffin Ammar yasabye amata aranywa, hanyuma ajya ku rugamba yicwa azira ukwemera.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: AH 37 (657 CE), Siffin

ISOKO 1000 Mucize no.457 (s.451); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 239; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 294; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 124; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 91-92; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 105, hadis no. 97/6 sonrası; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Ammar b. Yâsir İle Alakalı Gaybî İhbar" (kitabın dipnotu: Ebu'l-Fidâ, Nihâye, c.3, s.217; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c.3, s.91; İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c.2, s.142-143; Zehebî, Siyer, c:1, s:303; Semhûdi, Vefâu'l-vefâ, c:1, s:329)

2160. Yahanuye ﷺ ko mu bihe bya nyuma hari kuzaduka abantu bato mu myaka, bafite...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko mu bihe bya nyuma hari kuzaduka abantu bato mu myaka, bafite ubwenge buke, bavuga amagambo meza ariko basohoka muri Islam nk'uko umwambi usohoka mu muheto, kandi ukwemera kwabo kutarenga mu muhogo.

Isohozwa: ubuyobozi bwa Ali, kwaduka kw'Abakharaji (hafi AH 37–38 / 657–658 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.596 (s.584); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3611; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 299; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 92; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fezâilu'l-Kur'ân 36, Menakıb 25, İstitâbe 6; Müslim, Zekât 154, (1066); Ebu Davud, Sünnet 31, (4767); Nesâî, Tahrîm 26 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4815, c./s. 13/492-493]

2161. Yamenyesheje ﷺ ko Ali ari "qasim al-nar" (ugabanya Umuriro), ko inshuti ze zari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Ali ari “qasim al-nar” (ugabanya Umuriro), ko inshuti ze zari kwinjira mu Ijuru naho abanzi be mu Muriro; Qadi Iyad ati: abamwangaga ni aba-Kharijite, aba-Nasibi, n’itsinda ryo mu ba-Rafidi bamwitirirwa rimushinja ubuhakanyi.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 37

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2162. Yavuze ﷺ ati: “Aba-Quraysh bihaye Ammar; uwishe Ammar n’uwamwambuye ibintu bye...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Aba-Quraysh bihaye Ammar; uwishe Ammar n’uwamwambuye ibintu bye bari mu Muriro” (byavuzwe na Amr ibn al-As).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Siffin, AH 37 (657 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 239 (Ammâr b. Yâsir'in öldürüleceğini haber vermesi)

2163. Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu nibigabanyamo kabiri, hari kuzagaragara itsinda...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu nibigabanyamo kabiri, hari kuzagaragara itsinda risohoka mu idini, kandi ko uruhande rwegereye ukuri kurushaho rwari kubica (Nahrawan).

Isohozwa: AH 38 (658 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.204; 1000 Mucize no.458 (s.451); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 250; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 298; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim, Zekat 150, (1065); Ebu Davud, Sünnet 13, (4467) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4782, c./s. 13/429]

2164. Yahanuye ﷺ nk’ikimenyetso cy’aba-Kharijite umugabo w’umwirabura ufite ukuboko...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ nk’ikimenyetso cy’aba-Kharijite umugabo w’umwirabura ufite ukuboko kumwe ko hejuru gumeze nk’ibere ry’umugore cyangwa agace k’inyama gatitira; Abu Sa’id al-Khudri atanga ubuhamya ko ubwo Ali yabarwanyaga uwo mugabo yashakishijwe akaboneka uko yari yamusobanuye nyirizina.

Ubuhanuzi: AH 8 (630 CE); isohozwa: Nahrawan, AH 38 (658 CE)

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3610

2165. Yamenyesheje ﷺ Ali ko yari gukubitwa ku mutwe n’ubwanwa bwe bukanduzwa amaraso...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Ali ko yari gukubitwa ku mutwe n’ubwanwa bwe bukanduzwa amaraso (“umugome kurusha abantu bose” akaba ari we wari kubikora).

Isohozwa: AH 40 (661 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.220; İbn Kesîr s.161; 1000 Mucize no.459 (s.452); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 196; c. 2, s. 210; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 301, 301-302; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 319; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 119, 141; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 122; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95, 121; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 106, hadis no. 97/6 sonrası; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hz. Ali'ye Şehit Edileceğinin Haber Verilişi" (kitabın dipnotu: İbn İshak-İbn Hişam, Sîre, c:2, s:249-250; Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:4, s:263)

2166. Yamenyesheje ﷺ ko mu gisekuru cya Qurayza hari kuzaduka umuntu wigisha Korowani...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu gisekuru cya Qurayza hari kuzaduka umuntu wigisha Korowani (Muhammad ibn Ka'b al-Qurazi).

Isohozwa: AH 40–108

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.289; 1000 Mucize no.486 (s.479); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 227; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 344

2167. Yahanuye ﷺ kenshi ati: "Nyuma yanjye Abo mu Nzu yanjye bazahura n'ubwicanyi no..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ kenshi ati: "Nyuma yanjye Abo mu Nzu yanjye bazahura n'ubwicanyi no gucibwa mu gihugu (qatl na tashrid)," kandi bisohora uko nyirizina.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 40 (ibihe by'Aba-Umayyad n'Aba-Abbasid)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret (s. 146)

2168. Yahanuye ﷺ ati: "Nyuma yanjye Abo mu Nzu yanjye bazabona ibyago no gucibwa mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Nyuma yanjye Abo mu Nzu yanjye bazabona ibyago no gucibwa mu gihugu; ku iherezo itsinda rifite amabendera y'umukara rizava iburasirazuba rishyikirize ubutegetsi umwe wo mu Nzu yanjye, na we yuzuze isi ubutabera" (byavuzwe na Ibn Mas'ud).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 40 na muri AH 132

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 203 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2169. Ubwo Ali yarwaraga bikomeye maze Abu Bakr na Umar bagatinya ko yapfa, yavuze ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ali yarwaraga bikomeye maze Abu Bakr na Umar bagatinya ko yapfa, yavuze ﷺ ati: "Ntazapfa azize ubu burwayi; ntazapfa ataruzura uburakari, kandi azapfa gusa yishwe" (byavuzwe na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 40 (661 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 211 (Hz. Ali'nin öldürüleceğini haber vermesi)

2170. Ubwo Ummu al-Fadl, wasokozaga umusatsi we ﷺ akanamusiga wanja ku maso...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ummu al-Fadl, wasokozaga umusatsi we ﷺ akanamusiga wanja ku maso, yatonyangirizaga irira ku itama rye akavuga ati: “Duhe umwanzuro wawe wa nyuma,” yamubwiye ati: “Nyuma yanjye muzakandamizwa kandi mucishwe bugufi (mustad’af)” (byavuzwe na Zayd ibn Ali ibn al-Husayn).

Ubuhanuzi: hafi AH 11 (632 CE); isohozwa: nyuma ya AH 40 (igihe cy’Aba-Umayyad)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 229 (Ümmü'l-Fadl'a kendisinden sonra olacakları haber vermesi)

2171. Abdullah ibn Salam yabwiye Ali igihe yashyiraga ikirenge mu mukandara...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abdullah ibn Salam yabwiye Ali igihe yashyiraga ikirenge mu mukandara w’ifarashi ati: “Ntujye muri Iraki; nujyayo, impera y’inkota izagugeraho”; maze Ali avuga ku Ntumwa ya Allah ﷺ ati: “Ndahiye kuri Allah, ibi yabimbwiye mbere yawe” (byavuzwe na Abu al-Aswad al-Du’ali).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; iyakiriwe: AH 36; isohozwa: Kufa, AH 40 (661 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 235 (Sıffîn vakasını ve iki hakemi haber vermesi)

2172. Yamenyesheje ﷺ Uways al-Qarani, mwiza kurusha abandi mu Bakurikiye (Tabi’un)...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Uways al-Qarani, mwiza kurusha abandi mu Bakurikiye (Tabi’un), amuvuga ku bimuranga (nyina, ikimenyetso cy’indwara ye y’uruhu yera); Umar amusanga ameze atyo nyirizina.

Isohozwa: hafi AH 20 (hafi 641 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.150; 1000 Mucize no.483 (s.475); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 220; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 272; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 122; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezâilu's-Sahâbe 225, (2542) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4552, c./s. 13/118-119]

2173. Nyuma y’imyaka umunani, yasengeye ﷺ abishwe azira ukwemera b’i Uhud nk’uko...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y’imyaka umunani, yasengeye ﷺ abishwe azira ukwemera b’i Uhud nk’uko isengesho ry’ishyingura rikorwa, maze ku ruhimbi aravuga ati: “Ubu ndeba ku kidendezi cyanjye (Hawd); nahawe imfunguzo z’ububiko bw’isi; sintinya ko muzasubira mu kubangikanya nyuma yanjye, ahubwo ntinya ko muzarushanwa iby’isi” (byavuzwe na Uqba ibn Amir).

Ubuhanuzi: AH 11 (632 CE), hafi mbere y’itabaruka rye; isohozwa: intsinzi zo kwagura ubutaka n’isiganwa ryaje nyuma ku butunzi

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3596

2174. Ubwo bacukuraga umugera bakagonga urutare rukomeye, yaramwenyuye ﷺ; abajijwe...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo bacukuraga umugera bakagonga urutare rukomeye, yaramwenyuye ﷺ; abajijwe impamvu, ahanura ko imbohe zari kuba Abayisilamu avuga ati: “Nasetse itsinda ry’abantu bazazanwa baturutse iburasirazuba baboshye iminyururu bakajyanwa mu Ijuru batabishaka.”

Ubuhanuzi: Umwobo, AH 5; isohozwa: igihe cyo kwagura ubutaka

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 379 (Hendek gazvesindeki âyetler)

2175. Yabwiye ﷺ umugabo witotomberaga ati: “Inzara (al-dabu’) yatwugarije,” ati...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugabo witotomberaga ati: “Inzara (al-dabu’) yatwugarije,” ati: “Icya mbere mbatinya si inzara, ahubwo ni ukuba isi izasukurwa hejuru yanyu; iyaba umuryango wanjye utambaraga zahabu.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: nyuma ya intsinzi zo kwagura ubutaka

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 186 (Kendisinden sonra olacağını haber verip öylece gerçekleşen olaylara dair mucizeler)

2176. Yabwiye ﷺ Abu al-Darda’ ati: “Niwumva ahantu abagabo babiri barwanira ikiganza...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Abu al-Darda’ ati: “Niwumva ahantu abagabo babiri barwanira ikiganza cy’ubutaka, uve aho hantu”; Abu al-Darda’ ubwo abagabo babiri bamuzaniraga urubanza ku kiganza cy’ubutaka yibutse ibi maze yimukira muri Siriya.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa Umar na Uthman

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 231 (fitnelerin Hz. Ömer'in ölümünden sonra başlayacağını haber vermesi)

2177. Yahanuye ﷺ ko umuryango we wari guhabwa gutegeka isi avuga ati: “Isi iraryoshye...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umuryango we wari guhabwa gutegeka isi avuga ati: “Isi iraryoshye kandi itoshye; Allah azabagira abasimbura muri yo arebe uko mukora; bityo mwirinde isi kandi mwirinde abagore” (byavuzwe na Abu Sa’id).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: igihe cyo kwagura ubutaka

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 254 (Fasl fî tertîbi'l-ahbâr bi'l-guyûbi'l-müstakbele ba'deh)

2178. Yahanuriye ﷺ Abdullah ibn Hawala al-Azdi ati: “Siriya, Abaroma n’Ubuperesi...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ Abdullah ibn Hawala al-Azdi ati: “Siriya, Abaroma n’Ubuperesi bizabigarurirwa; ku buryo umwe muri mwe azagira ingamiya n’inka nyinshi gutya, kandi uhawe amadinari ijana azabona ari make akarakara.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 13–21

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 258, 260 (Fasl fî tertîbi'l-ahbâr bi'l-guyûbi'l-müstakbele ba'deh)

2179. Yabwiye ﷺ umugore wari waje ku kibazo runaka kugaruka nyuma, maze uwo mugore...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ umugore wari waje ku kibazo runaka kugaruka nyuma, maze uwo mugore avuze ati: “Ngarutse sinakubona se?” (ashaka kuvuga itabaruka rye), aravuga ati: “Nutambona uzajye kwa Abu Bakr.”

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 11 (632 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 266 (Fasl fî tertîbi'l-ahbâr bi'l-guyûbi'l-müstakbele ba'deh)

2180. Yashubije ﷺ ibaruwa ya Musaylima wiyitiriraga gufatanya na we mu buhanuzi ati...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yashubije ﷺ ibaruwa ya Musaylima wiyitiriraga gufatanya na we mu buhanuzi ati: “Isi ni iya Allah; ayiraga uwo ashaka mu bagaragu be, kandi iherezo ryiza ni iry'abatinyamana”; n'iherezo riba rityo (gutsindwa kwa Musaylima mu ntambara za Ridda).

Ubuhanuzi: AH 10–11; isohozwa: AH 12 (633 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 269 (Fasl fî tertîbi'l-ahbâr bi'l-guyûbi'l-müstakbele ba'deh)

2181. Mu'adh ibn Jabal yavuze inkuru mu cyorezo cya Amwas abwira abantu iby'Intumwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu'adh ibn Jabal yavuze inkuru mu cyorezo cya Amwas abwira abantu iby'Intumwa ya Allah ﷺ ati: “Nayumvise ivuga iti: iki (cyorezo) ni impuhwe za Nyagasani wanyu n'isengesho ry'Umuhanuzi wanyu; Allah azakibagira abishwe azira ukwemera kandi asukure ibikorwa byanyu”; asabye umugabane we afatwa n'icyorezo mu rutoki maze apfa hamwe n'umuhungu we.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: icyorezo cya Amwas, Siriya, AH 18 (639 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 273-274 (bâb: gelecekteki gaybları haber vermesi; Beyhakî'nin Delâil'inden)

2182. Mu nama imwe ubwo yabaraga ﷺ ibigeragezo, yavuze ati: “Hari bitatu bisiga hafi...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu nama imwe ubwo yabaraga ﷺ ibigeragezo, yavuze ati: “Hari bitatu bisiga hafi ntacyo bisize; bimwe bimeze nk'imiyaga yo mu mpeshyi, hari ibito n'ibinini”; Hudhayfa avuga ko yari umuntu uzi neza kurusha abandi ibigeragezo bizaba kugeza ku Munsi w'Imperuka; nk'uko al-Bayhaqi abivuga, Hudhayfa yapfuye nyuma y'ikigeragezo cya mbere (kwicwa kwa Uthman), naho ibindi bibiri biba mu gihe cya Ali.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 35–40 (656–661 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 283 (Hz. Osman'ın son günleri ile Hz. Ali'nin hilâfetindeki fitneleri haber vermesi)

2183. Al-Zubayr ibn al-Awwam yavuze ko igihe umurongo ugira uti: “Mwirinde…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Al-Zubayr ibn al-Awwam yavuze ko igihe umurongo ugira uti: “Mwirinde ikigeragezo kitazagera gusa ku bagizi ba nabi muri mwe” (Sura al-Anfal, umurongo wa 25) wahishurwaga, babajije bati: “Iki kigeragezo ni ikihe?”, kandi ko ku iherezo cyabagezeho; al-Zubayr yishwe i Wadi al-Siba’ agaruka avuye i Jamal.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina (ihishurwa ry’umurongo); isohozwa: Intambara y’Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 285 (Hz. Osman'ın son günleri ile Hz. Ali'nin hilâfetindeki fitneleri haber vermesi)

2184. Ubwo yavugaga ﷺ ikigeragezo akagikabiriza, yabwiye abasangirangendo be bavuze…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yavugaga ﷺ ikigeragezo akagikabiriza, yabwiye abasangirangendo be bavuze bati: “Nikitugeraho tuzarimbuka,” ati: “Oya, kwicwa birabahagije”; maze Sa’id ibn Zayd aravuga ati: “Nabonye abavandimwe banjye bicwa.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35–37 (656–657 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 285 (Hz. Osman'ın son günleri ile Hz. Ali'nin hilâfetindeki fitneleri haber vermesi)

2185. Yabwiye ﷺ Muhammad ibn Maslama ati: “Hazabaho imvururu, amacakubiri n’ukutavuga…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Muhammad ibn Maslama ati: “Hazabaho imvururu, amacakubiri n’ukutavuga rumwe; icyo gihe uzikubite inkota yawe kuri Uhud (amabuye ya al-Harra) uyimene, umene imyambi yawe maze wicare mu nzu yawe”; na we abikora atyo afata inkota y’igiti (byavuzwe na Abu Burda na Mahmud ibn Labid).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35–37 (656–657 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 286 (Hz. Osman'ın son günleri ile Hz. Ali'nin hilâfetindeki fitneleri haber vermesi)

2186. Uhban ibn Sayfi al-Ghifari, ubwo Ali yamuhamagaraga, yavuze ati: “Inshuti…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Uhban ibn Sayfi al-Ghifari, ubwo Ali yamuhamagaraga, yavuze ati: “Inshuti yanjye magara na mubyara wawe yambwiye ko hazabaho imvururu n’ukutavuga rumwe kandi anterera isezerano ati: ‘Mena inkota yawe, ufate inkota y’igiti, wicare mu nzu yawe,’” maze amwereka inkota ye y’igiti (byavuzwe n’umukobwa we Udaysa).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kugera kwa Ali i Basra, AH 36 (656 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 287 (Hz. Osman'ın son günleri ile Hz. Ali'nin hilâfetindeki fitneleri haber vermesi)

2187. Yavuze ﷺ ati: “Abantu nibatavuga rumwe,

Ibn Sumayya (Ammar) azaba ari hamwe…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Abantu nibatavuga rumwe, Ibn Sumayya (Ammar) azaba ari hamwe n’ukuri”; maze Ammar ajya mu mirongo ya Ali i Siffin yicwa n’Abanyasiriya (byavuzwe na Ibn Mas’ud).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Siffin, AH 37 (657 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 294 (Hz. Osman'ın son günleri ile Hz. Ali'nin hilâfetindeki fitneleri haber vermesi)

2188. Yerekanye ﷺ iburasirazuba ahanura ko hari kuzava yo itsinda ry’abantu bafite…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yerekanye ﷺ iburasirazuba ahanura ko hari kuzava yo itsinda ry’abantu bafite imitwe imoshwe basoma Korowani ku rurimi ariko ntirengere mu muhogo wabo; ikimenyetso cyabo ari ukumosha, kandi ko ari “ababi kurusha ibiremwa byose” (byavuzwe na Sahl ibn Hunayf, Abu Dharr na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: kwaduka kw’Abakharaji, AH 37–38 (657–658 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 299 (Hâricîleri ve onlarla savaşılacağını haber vermesi)

2189. Yavuze ﷺ kuri Dhu al-Thudayya ati: “Satani wo mu rwobo (shaytan al-radha)…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kuri Dhu al-Thudayya ati: “Satani wo mu rwobo (shaytan al-radha); umuntu wo muri Bajila witwa al-Ashhab (cyangwa Ibn al-Ashhab) azamumanura; ni ikimenyetso mu bwoko bw’abarenganya”; maze Sa’d aravuga ati: “Ali ibn Abi Talib (abasangirangendo be) ni we wamwishe” (byavuzwe na Sa’d ibn Abi Waqqas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Nahrawan, AH 38 (658 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 300 (Hâricîleri ve onlarla savaşılacağını haber vermesi)

2190. Aisha yavuze ibya Muhammad ﷺ ati: “Ingabo za al-Marwa (jaysh al-Marwa)…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Aisha yavuze ibya Muhammad ﷺ ati: “Ingabo za al-Marwa (jaysh al-Marwa) n’abaturage ba Nahrawan bavumwe n’ururimi rwe”; ingabo za al-Marwa zisobanurwa nk’abagabye igitero kuri Uthman.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 35 na AH 38

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 300 (Hâricîleri ve onlarla savaşılacağını haber vermesi)

2191. Ubwo inkuru yageraga ko Buran, umukobwa wa Khosrow, yimye ingoma, yavuze ﷺ ati…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo inkuru yageraga ko Buran, umukobwa wa Khosrow, yimye ingoma, yavuze ﷺ ati: “Ubwoko bweguriye ibibazo byabwo umugore ntibuzagira amahirwe”; hanyuma ubwami bw’Abasasanidi buratatana, na Yazdegerd

yicwa ahunga.

Ubuhanuzi: AH 8–9 (630 CE); isohozwa: AH 14–31 (635–651 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 79 (fasl: önceki kitaplarda Hz. Peygamber'in anılması)

2192. Yabwiye ﷺ al-Zubayr wari uhagaze aganira na Ali ati: “Uramubwira iki? Ndahiye...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ al-Zubayr wari uhagaze aganira na Ali ati: “Uramubwira iki? Ndahiye kuri Allah, uzaba uwa mbere mu Barabu mu kwica indahiro yo kumuyoboka” (byavuzwe na Imam Muhammad al-Baqir, bivugwa na Jabir al-Ju’fi).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Intambara y’Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 97 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

2193. Ubwo amasezerano y’amahoro ya Hudaybiyya yandikwaga maze Suhayl ibn Amr...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo amasezerano y’amahoro ya Hudaybiyya yandikwaga maze Suhayl ibn Amr agataranira ijambo “Intumwa ya Allah,” yabwiye ﷺ Ali ati: “Andika uko ushaka; nawe nyuma yanjye hazakubaho ikimeze nk’iki”; ibyo bisohora i Siffin ubwo Mu’awiya na Amr ibn al-As bataraniraga ijambo “Umuyobozi w’Abemera” (bivuye kuri Ali, byavuzwe na Isa ibn Abdullah al-Hashimi).

Ubuhanuzi: Hudaybiyya, AH 6 (628 CE); isohozwa: ubuhuza i Siffin, AH 37 (657 CE)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 1, s. 116-117 (el-Bâbü'l-evvel fî mu'cizâti nebiyyinâ Muhammed)

2194. Nk’uko byavuzwe na Ubayy ibn Ka’b, yahanuye ﷺ ko umuryango we wari gutegeka isi...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nk’uko byavuzwe na Ubayy ibn Ka’b, yahanuye ﷺ ko umuryango we wari gutegeka isi avuga ati: “Muhe uyu muryango inkuru nziza y’icyubahiro, ubutumburuke, intsinzi n’ubutegetsi ku isi; uwo muri bo ukora igikorwa cy’ubuzima buzaza ku bw’iyi si nta mugabane afite mu buzima buzaza” (mu busobanuro bwa Sura al-Tawba, umurongo wa 33).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: igihe cyo kwagura ubutaka (nyuma ya AH 11)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 89 (2. bâb: gayb ve gelecek haberleri)

2195. Yagaragaje ﷺ ko umuryango we wari kurwana hagati yawo nyuma ye avuga ati...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yagaragaje ﷺ ko umuryango we wari kurwana hagati yawo nyuma ye avuga ati: “Ntimuzasubire inyuma nyuma yanjye ngo mube abahakanyi mutemana mu majosi.”

Ubuhanuzi: Umutambagiro w’Isezera, AH 10 (632 CE); isohozwa: amakimbirane nyuma ya AH 35

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 90 (2. bâb: gayb ve gelecek haberleri)

2196. Yabajije ﷺ Abu Dharr wari ugenda mu musigiti aganira na Uthman ati…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabajije ﷺ Abu Dharr wari ugenda mu musigiti aganira na Uthman ati: “Wibwiranaga iki na Uthman?”, maze avuga ati: “Menya ko azakwanga nawe ukamwanga; uzaba umugome muri mwe bombi ari mu Muriro”; Abu Dharr abajije ati: “Ni inde muri twe umugome?”, aravuga ati: “Yewe Abu Dharr, vuga ukuri nubwo kwaba kurura; uzansanga ukomeye ku isezerano ryawe.”

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 30–32 (kwirukanwa kwa Abu Dharr i al-Rabadha)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 489-490 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

2197. Yabwiye ﷺ Talha ati: “Uzarwanya Ali uri umurenganya.”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Talha ati: “Uzarwanya Ali uri umurenganya.”

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Intambara y'Ingamiya, AH 36 (656 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 95 (fasl fî mu'cizât akvâlihî (gayb haberleri))

2198. Yabwiye ﷺ Salman al-Farisi ati: “Ikamba rya Khosrow rizashyirwa ku mutwe wawe”…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Salman al-Farisi ati: “Ikamba rya Khosrow rizashyirwa ku mutwe wawe”; mu kwigarurira iryo kamba rishyirwa ku mutwe we.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 16 (637 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 131 (Bâb 11: gaybî haberleri)

2199. Yahaye ﷺ mu nyandiko Tamim al-Dari n'ubwoko bwe akarere ka Bayt Aynun (Hebron)…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ mu nyandiko Tamim al-Dari n'ubwoko bwe akarere ka Bayt Aynun (Hebron) mu butaka bwa Siriya butari bwigarurirwa, ashyiraho imbogamizi ngo: “Allah niyampa isi” (guhanura kwigarurirwa mbere y'igihe).

Ubuhanuzi: AH 9; isohozwa: AH 15–16 (636–637 CE)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 135 (Bâb 11: gaybî haberleri)

2200. Yasobanuye ﷺ umuriro Zurara ibn Amr wo mu ntumwa za Nakha' yabonye mu nzozi…

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yasobanuye ﷺ umuriro Zurara ibn Amr wo mu ntumwa za Nakha' yabonye mu nzozi utambitse hagati ye n'umuhungu we nk'ikigeragezo cyari kuzaduka nyuma ye, aho kumena amaraso y'umwemera byari kuryoha kurusha ubuki n'amazi, maze avuga ati: “Nupfa umuhungu wawe azakibona, umuhungu wawe napfa mbere

uzakibona”; ku busabe bwa Zurara asenga ati: “Nyagasani Allah, ntimwereke icyo kigeragezo”; Zurara yapfuye mbere y’umuhungu we, naho umuhungu we aba mu bakuye Uthman ku buyobozi.

Ubuhanuzi: intumwa za al-Nakha’, Muharram AH 11 (632 CE) ukurikije igitabo; isohozwa: AH 35 (656 CE)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -2 (2023), "Zürâre b. Amr'ın Gelirken Yolda Gördüğü Rüyayı Peygamberimiz Aleyhisselâma Anlatıp Yordurması" (kitabın dipnotu: İbn Hacer, el-İsâbe, c:1, s:548; Halebî, İnsanu'l-uyûn, c:3, s:279)

42 · Amakuru ye yasohoye nyuma y’itabaruka rye: igihe cy’Aba-Umayyad (AH 41–132)

2201. Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y’ubuhanuzi n’ubuyobozi (khilafa) hari kuzaza ubwami…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y’ubuhanuzi n’ubuyobozi (khilafa) hari kuzaza ubwami “buruma” kandi “bw’igitugu.”

Isohozwa: nyuma ya AH 41

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.114; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 197; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 264, 341; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen)

2202. Yavuze ﷺ ku mwuzukuru we al-Hasan ati: “Uyu muhungu wanjye ni umutware…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ku mwuzukuru we al-Hasan ati: “Uyu muhungu wanjye ni umutware (sayyid); binyuze kuri we Allah azahuza amatsinda abiri manini y’Abayisilamu.”

Isohozwa: AH 41 (661 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.225; İbn Kesîr s.162; 1000 Mucize no.460 (s.453); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3629; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; A'zamî, el-Câmiu'l-Kâmil, Sîre, bâb 598; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 226; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 303-304; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 313; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 142; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 122; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Sulh 9, Menâkıb 25, Fedailu'l-Ashâb 22, Fiten 20 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1746, c./s. 6/500-501]

2203. Yagaragaje ﷺ ubwami bwa Mu’awiya avuga ati: “Nujya ku butegetsi, utinye Allah…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yagaragaje ﷺ ubwami bwa Mu’awiya avuga ati: “Nujya ku butegetsi, utinye Allah kandi ube umutabera.”

Isohozwa: AH 41–60

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.229; 1000 Mucize no.463 (s.456); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 198; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 305; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 106, hadis no. 97/6 sonrası

2204. Yabonye ﷺ mu nzozi abahungu ba Umayya basimbukira ku ruhimbi rwe

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabonye ﷺ mu nzozi abahungu ba Umayya basimbukira ku ruhimbi rwe.

Isohozwa: AH 41–132 (661–750 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.298; 19. Mektup listesi (183.txt) no.20; 1000 Mucize no.988 (s.801); web: Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 200 saltanatını haber vermesi); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 349; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 106, hadis no. 97/6 sonrası; Kütüb-i Sitte: Tirmizî

2205. Yahanuye ﷺ ko leta y’aba-Umayyad yari kuzaduka, ko abenshi mu bayobozi bayo…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko leta y'aba-Umayyad yari kuzaduka, ko abenshi mu bayobozi bayo bari kuba abanyagitugu, kandi ko muri bo hari kuzaba harimo Yazid na al-Walid.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 41–132 (661–750 CE)

ISOKO Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret (s. 153)

2206. Yashyize ﷺ ikiganza cye ku mutwe wa Abdullah ibn Hawala maze ahanura ati...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yashyize ﷺ ikiganza cye ku mutwe wa Abdullah ibn Hawala maze ahanura ati: "Nubona ubuyobozi (khilafa) bwamanukiye mu Gihugu Gitagatifu (Siriya), imitingito, ibyago n'ibintu bikomeye bizaba byegereje; uwo munsi Umunsi w'Imperuka uzaba wegereye abantu kurusha uko iki kiganza cyanjye cyegereye umutwe wawe."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: kwimuka kw'ubukalifa bujya muri Siriya, AH 41 (661 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 198 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2207. Yabwiye ﷺ Mu'awiya ati: "Bizamera bite Allah nakwambika ishati (akakugira...)"

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Mu'awiya ati: "Bizamera bite Allah nakwambika ishati (akakugira umuyobozi w'ibibazo by'umuryango wanjye)?"; ku kibazo cya Ummu Habiba kigira kiti: "Mbese Allah azaha ibi musaza wanjye?", asubiza ati: "Yego, ariko muri byo hazabamo inenge zimwe (hanat)" (byavuzwe na Aisha na Ummu Habiba).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 41–60 (661–680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 198 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2208. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yarotaga abana ba Umayya basimburana ku ruhimbi rwayo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yarotaga abana ba Umayya basimburana ku ruhimbi rwayo rwo kubwirizaho maze ikababara, hashyizweho ihishurwa rya Sura al-Kawthar na Sura al-Qadr; imvugo ngo "iruta amezi igihumbi" yafashe nk'iyerekana ubwami bw'Abamayya, kandi ubwo bwami bwamaze neza amezi igihumbi nk'uko byabazwe na Qasim mwene Fadl (byavuzwe na Hasan mwene Ali).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 41–132 (661–750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 201 (Emevîlerin (Benî Ümeyye) saltanatını haber vermesi)

2209. Yabwiye ﷺ Mu'adh mwene Jabal ati: "Mufate umushahara igihe ukiri impano; ariko..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Mu'adh mwene Jabal ati: "Mufate umushahara igihe ukiri impano; ariko numara kuba ruswa ku idini ryanyu ntimukawufate, nubwo ubukene n'ubushobozi buke bizababuza kuwureka. Uruziga rwa Islam rurazenguruka; Igitabo n'umutegetsi bazatandukana, mwe ntimuzatandukane n'Igitabo. Hazaza abayobozi bazabayobya nimubumvira, kandi bazabica nimubigomekaho"; maze abasaba kwihangana nk'abasangirangendo ba Isa.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 41

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 262 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2210. Yahanuye ﷺ ati: "Nyuma yanjye hazabaho abategetsi ku miryango yabo ibigeragezo..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Nyuma yanjye hazabaho abategetsi ku miryango yabo ibigeragezo bizaba bicumbitse nk'ingamiya mu biraro byazo; ntibazaha umuntu ikintu cy'iyi si batamwambuye ibingana na cyo mu idini rye" (byavuzwe na Abdullah mwene Harith).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 41

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 262 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2211. Yahanuye ﷺ ati: "Imigozi ya Islam izagenda ihambuka umwe umwe; uko umwe..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Imigozi ya Islam izagenda ihambuka umwe umwe; uko umwe uhambuka, abantu bazajya bafata ku wukurikiyeho; uwa mbere uzahambuka ni ubutegetsi (gutwara mu butabera), naho uwa nyuma uzaba isengesho" (byavuzwe na Abu Umama al-Bahili).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: kuva AH 41 kugera nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 265 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2212. Yabajije ﷺ Mu'awiya wari umwicaranye inyuma ku nyamaswa ati: "Ni ikihe gice..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabajije ﷺ Mu'awiya wari umwicaranye inyuma ku nyamaswa ati: "Ni ikihe gice cyawe kiri kunkoraho?" Amusubije ati: "Ni inda yanjye", asenga ati: "Mana yanjye, yuzuze ubumenyi n'ubworoherane"; maze Mu'awiya amenyekana ku bw'ubworoherane bwe (byavuzwe na Wahshi).

Igihe cy'i Madina (AH 8–11); isohozwa: AH 41–60

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 293 (duaların kabulündeki mucizeler)

2213. Yamenyesheje ﷺ ko Abdullah mwene Salam ari mu baturage bo mu Ijuru kandi ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Abdullah mwene Salam ari mu baturage bo mu Ijuru kandi ko azaguma muri Islam kugeza apfuye (ubusobanuro bw'inzozi z'inkingi n'umugozi).

Isohozwa: AH 43 (663 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.246, 360; İbn Kesîr s.148, 167; 1000 Mucize no.452 (s.444), no.989 (s.802); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 221; c. 2, s. 301; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 248-249, 315-316; Kütüb-i Sitte: Buharî, Menâkibu'l- Ensâr 19; Müslim, Fezâilu's-Sahabe 147, (2483) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4462, c./s. 13/8]

2214. Yavuze ﷺ ati: "Ingabo za mbere zizatera umujyi wa Kayisari zababariwe ibyaha"...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Ingabo za mbere zizatera umujyi wa Kayisari zababariwe ibyaha”; uko ni ugutera kwa mbere kwa Konstantinopole (Istanbul).

Isohozwa: AH 49–52 (669–672 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.165; 1000 Mucize no.466 (s.459); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 190; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 309; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buhârî 2924

2215. Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hazaduka umugabo witwa Sila mwene Ashyam

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hazaduka umugabo witwa Sila mwene Ashyam.

Isohozwa: hagati mu kinyejana cya 1 AH

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.156; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 226

2216. Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka amatsinda y’abiyomora nka Qadariyya (“Abamajusi…”)

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka amatsinda y’abiyomora nka Qadariyya (“Abamajusi b’uyu muryango”) na Rafida.

Isohozwa: impera y’ikinyejana cya 1 AH

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.340; 19. Mektup listesi (183.txt) no.88; 1000 Mucize no.564 (s.572); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 251; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Sünnet 17, (4691); Ebu Davud, Sünnet 17, (4692) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4847, c./s. 14/35; no. 4846, c./s. 14/34]

2217. Yamenyesheje ﷺ ko abafite ukugorama mu mitima yabo bazasiga imirongo isobanutse…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abafite ukugorama mu mitima yabo bazasiga imirongo isobanutse (muhkam) bagakurikira imirongo itaziguye neza (mutashabih).

Isohozwa: kuva mu kinyejana cya 1 AH kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.338; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim

---

2218. Yamenyesheje ﷺ ko Iraki izimana idirhamu yayo n’igipimo cyayo, naho Siriya na…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Iraki izimana idirhamu yayo n’igipimo cyayo, naho Siriya na Misiri bikimana idinari yabyo n’igipimo cyabyo.

Isohozwa: kuva ku mpera y’ikinyejana cya 1 AH (ukurikije igisobanuro kimwe)

ISOKO 1000 Mucize no.559 (s.569); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 189; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 261; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 33, (2896); Ebu Davud, Harac 29, (3035) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4792, c./s. 13/443]

2219. Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu bazarwana

n’Abaturuki bafite amaso mato, amazuru…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu bazarwana n’Abaturuki bafite amaso mato, amazuru abumbabumbye, n’amasura ameze nk’ingabo.

Isohozwa: ikinyejana cya 1 AH – AH 656 (igitero cy’Abamongoli)

ISOKO İbn Kesîr s.172; 19. Mektup listesi (183.txt) no.111; 1000 Mucize no.492 (s.482); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3587; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 313-314, 312-313; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 315; Kütüb-i Sitte: Buharî, Cihad 95, 96, Menâkıb 25; Müslim, Fiten 62, (2912); Ebu Davud, Melahim 9, (4303, 4304); İbn Mâce 4099 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5017, c./s. 14/305; no. 7241]

2220. Yamenyesheje ﷺ ko isi yazingiwe ku bwe, akabona iburasirazuba bwayo…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko isi yazingiwe ku bwe, akabona iburasirazuba bwayo n’iburengerazuba bwayo, kandi ko ubwami bw’umuryango we buzagerera aho yeretswe hose; mu gihe cy’Abasangirangendo habaye intsinzi muri Aziya, Afurika n’Uburayi, maze ubutegetsi bw’Abaperisi n’Abaromani burangira.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: intsinzi zo kwagura ubutaka zo mu gihe cy’Abasangirangendo (ikinyejana cya 1 AH / ikinyejana cya 7 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.476 (s.466), no.496 (s.489); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 369; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 237, 396; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 311; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 136; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 98; al-shia.org (Farsça mucize listeleri); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 19, (2889); Tirmizî, Fiten 14, (2177); Ebu Davud, Fiten 1, (4252) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5575, c./s. 15/422]

2221. Yahanuye ﷺ ati: “Nyuma yanjye hazaza abantu bafata ubwami bicanye” (byavuzwe na…)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Nyuma yanjye hazaza abantu bafata ubwami bicanye” (byavuzwe na Ammar mwene Yasir).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ikinyejana cya 1 AH na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 205 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2222. Yahanuye ﷺ ati: “Shitani izasakuza muri Siriya, maze bibiri bya gatatu…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Shitani izasakuza muri Siriya, maze bibiri bya gatatu by’abaturage bayo bahakane igeno ry’Imana” (byavuzwe na Abu Hurayra); uko ni ukugaragara kwa Qadariyya muri Siriya.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: impera y’ikinyejana cya 1 – intangiriro y’ikinyejana cya 2 AH (Ghaylan n’Abaqadariyya)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 227 (Vehb, Kurazî, Gaylân ve Velîd'i haber vermesi)

2223. Amr mwene Hamiq, ahunga abantu ba Mu’awiya, yabwiye Rifa’a mwene Shaddad wari…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amr mwene Hamiq, ahunga abantu ba Mu’awiya, yabwiye Rifa’a mwene Shaddad wari kumwe na we ati: “Intumwa ya Allah yambwiye ko amajini n’abantu bazasangira amaraso yanjye”; atararangiza kuvuga, inzoka iramurya, hanyuma abagendera ku mafarashi bamugezeho bamuca umutwe, kandi uwo ni wo mutwe wa mbere muri Islam wajyanwe uva hamwe ujya ahandi.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: hafi AH 50–51 (670–671 CE), near Mosul

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 241 (Amr b. Hamık'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2224. Yahanuye ﷺ ati: “Ibintu by’uyu muryango bizakomeza kugenda neza igihe cyose…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Ibintu by’uyu muryango bizakomeza kugenda neza igihe cyose batazavuga ku bana (b’ababangikanyamana) no ku igeno”, na nanone ati: “Imvugo ku igeno yasigiwe ababi kurusha abandi bo mu muryango wanjye mu bihe bya nyuma” (byavuzwe na Ibn Abbas, Abu Hurayra na Abu Musa).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: impera y’ikinyejana cya 1 AH na nyuma yaho (impaka ku igeno)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 252 (Râfıza, Kaderiyye, Mürcie ve zındıkları haber vermesi)

2225. Yahanuye ﷺ ko ibi bizagaragara agira ati: “Ntinya ibintu bitatu ku muryango…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ibi bizagaragara agira ati: “Ntinya ibintu bitatu ku muryango wanjye: gutegereza imvura ku nyenyeri, akarengane k’umutegetsi no guhakana igeno” (byavuzwe na Jabir mwene Samura, Anas na Abu Umama).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: impera y’ikinyejana cya 1 AH na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 263 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2226. Yamenyesheje ﷺ ko umugore we Maymuna atazapfira i Maka; maze apfira i Sarif…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umugore we Maymuna atazapfira i Maka; maze apfira i Sarif (aho bari barashyingiraniwe).

Isohozwa: AH 51 (AH 38 mu nkuru imwe)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.219; İbn Kesîr s.169; 1000 Mucize no.465 (s.458); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 252; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 317

2227. Yamenyesheje ﷺ ko hari itsinda rizicwa mu karengane ahitwa Adhra’ muri Siriya…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hari itsinda rizicwa mu karengane ahitwa Adhra’ muri Siriya (Hujr mwene Adi na bagenzi be).

Isohozwa: AH 51 (671 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.240; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 240; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 124; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 92-93

2228. Ali yabwiye abaturage ba Iraki ati: “Barindwi muri mwe bazicirwa i Adhra’...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ali yabwiye abaturage ba Iraki ati: “Barindwi muri mwe bazicirwa i Adhra’; urugero rwabo rumeze nk’urw’abantu bo mu mwobo (Ashab al-Ukhdud)”; maze Hujr mwene Adi na bagenzi be bicirwa yo.

Ubuhanuzi: AH 36–40; isohozwa: AH 51 (671 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 241 (Azrâ'da haksız yere öldürülecekleri haber vermesi)

2229. Yabwiye ﷺ Qays mwene Kharasha ati: “Nta muntu n’umwe uzashobora kukugirira...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Qays mwene Kharasha ati: “Nta muntu n’umwe uzashobora kukugirira nabi”; maze Qays apfa mbere y’uko Ubaydullah mwene Ziyad amugerageza amwica urubozo.

Isohozwa: AH 55–65

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.263; 1000 Mucize no.872 (s.731); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 254; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 334

2230. Yabwiye ﷺ itsinda ry’abasangirangendo be ati: “Uwanyuma muri mwe uzapfa ari mu...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ itsinda ry’abasangirangendo be ati: “Uwanyuma muri mwe uzapfa ari mu muriro”; maze Samura mwene Jundab apfa aguye mu nkono y’amazi abira.

Isohozwa: AH 58–59 (678–679 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.242; web: Heysemî, Mecmau'z-zevâid, K. Alâmâti'n-nübüvve, bâbü ihbârihî bi'l-muğayyebât, no 14077-14078; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 245; ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 95-96; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 318-319; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 132

2231. Yavuze ﷺ ati: “Kurimbuka kw’umuryango wanjye kuzaba mu maboko y’abasore bamwe...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Kurimbuka kw’umuryango wanjye kuzaba mu maboko y’abasore bamwe bo muri Quraysh”; kandi abantu bahungira kuri Allah bahunga intangiriro y’umwaka wa 60.

Isohozwa: nyuma ya AH 60 (680 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.249; 1000 Mucize no.578 (s.577); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3605; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 236; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 321, 322; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fiten 3, Menakıb 25 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4825, c./s. 13/513]

2232. Yamenyesheje ﷺ ko Ibn Abbas azahuma amaso mu busaza bwe kandi akaba umuhanga w’umumenyi

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Ibn Abbas azahuma amaso mu busaza bwe kandi akaba umuhanga w'umumenyi.

Isohozwa: AH 60–68

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.265; 1000 Mucize no.481 (s.473); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 247; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 335; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 126; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 96

2233. Yamenyesheje ﷺ Zayd mwene Arqam ko azakira uburwayi bwe ariko ko azahuma nyuma...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Zayd mwene Arqam ko azakira uburwayi bwe ariko ko azahuma nyuma ye.

Isohozwa: AH 60–68

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.266; 1000 Mucize no.265 (s.239), no.920 (s.757); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 241; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 335; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 126; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 97; Kütüb-i Sitte (kısmen): kısmen: Ebû Dâvûd 3102 (sunnah.com)

2234. Yahanuye ﷺ ko nyuma y'umwaka wa mirongo itandatu hazaza igisekuru kizatesha...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko nyuma y'umwaka wa mirongo itandatu hazaza igisekuru kizatesha agaciro isengesho kandi kigakurikira irari ryacyo.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: nyuma ya AH 60 (680 CE na nyuma yaho)

ISOKO 1000 Mucize no.470 (s.463); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 236; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 322

2235. Yahanuye ﷺ ko hazaza igisekuru gisoma Korowani itarenga mu mihogo yacyo, kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hazaza igisekuru gisoma Korowani itarenga mu mihogo yacyo, kandi ko amoko atatu y'abantu azasoma Korowani: umwizera, indyarya n'umunyabyaha utagira rutangira.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: nyuma ya AH 60 (680 CE na nyuma yaho)

ISOKO 1000 Mucize no.471 (s.463)

2236. Yavuze ﷺ ati: "Ubu bwoko bwo muri Quraysh buzarimbura abantu; iyaba abantu..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Ubu bwoko bwo muri Quraysh buzarimbura abantu; iyaba abantu babuhungaga bakabujya kure."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 60 (igihe cy'Aba-Umayyad)

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3604

2237. Yabwiye ﷺ Ka'b mwene Ujra ati: "Allah akurinde ubutegetsi bw'abapfapfa", kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Ka'b mwene Ujra ati: "Allah akurinde ubutegetsi bw'abapfapfa", kandi ahanura ko nyuma ye hazaza abategetsi batazakurikiza ubuyobozi bwe cyangwa ngo bakore nk'uko Sunna ye iri (byavuzwe na Jabir mwene

Abdullah).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 60

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 194 (kendisinden sonra olacakları haber vermesi ve haber verdiği gibi çıkması)

2238. Yavuze ﷺ ati: "Umwe mu banyagitugu b'abana ba Umayya azava imyuna kuri uru..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Umwe mu banyagitugu b'abana ba Umayya azava imyuna kuri uru ruhimbi rwanjye"; maze Amr mwene Sa'id mwene As ava imyuna ari ku ruhimbi amaraso atemba ku ntambwe zarwo (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ubuyobozi bwa Amr ibn Sa'id i Madina, hafi AH 60–61 (680–681 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 201 (Emevîlerin (Benî Ümeyye) saltanatını haber vermesi)

2239. Ali, avuye i Siffin, yahanuye ibizakurikiraho agira ati: "Ntimukange ubutegetsi..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ali, avuye i Siffin, yahanuye ibizakurikiraho agira ati: "Ntimukange ubutegetsi bwa Mu'awiya; nimububura muzabona imitwe igwa iva ku ntugu" (byavuzwe na Sha'bi).

Ubuhanuzi: AH 37–38; isohozwa: nyuma ya AH 60

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 236 (Kureyş'ten birtakım gençleri ve altmış yılının başını haber vermesi)

2240. Yahanuye ﷺ amuvuga mu izina ati: "Ibintu by'umuryango wanjye bizakomeza..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ amuvuga mu izina ati: "Ibintu by'umuryango wanjye bizakomeza gushingira ku butabera kugeza ubwo hazaduka uwa mbere uzabusenya, umugabo wo mu bana ba Umayya witwa Yazid" (byavuzwe na Abu Dharr na Abu Ubayda).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 60–64 (680–683 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 236 (Kureyş'ten birtakım gençleri ve altmış yılının başını haber vermesi)

2241. Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yabariraga Mu'adh mwene Jabal ibigeragezo bizaza...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Intumwa ya Allah ﷺ yabariraga Mu'adh mwene Jabal ibigeragezo bizaza nk'ibice by'ijoro ry'icuraburindi, igeze ku cya gatanu iravuga iti: "Yazid; Allah ntahe umugisha Yazid", amaso yayo azenga amarira, maze iravuga iti: "Namenyeshejwe urupfu rwa Husayn, ubutaka bwe bwanzaniwe, n'uwamwishe yamenyekanishijwe"; igeze ku wundi iravuga iti: "Walid; ni izina rya Farawo, azasenya amategeko ya Islam, kandi umwe mu bo mu nzu ye azamena amaraso ye."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 60–61 (Yazid, Karbala), AH 125–126 (kwicwa kwa al-Walid ibn Yazid)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 237 (Kureyş'ten birtakım gençleri ve altmış yılının başını haber vermesi)

2242. Yahanuye ﷺ ati: “Bazabona ishyano Abarabu kubera ikibi cyegereje: mu ntangiriro...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Bazabona ishyano Abarabu kubera ikibi cyegereje: mu ntangiriro y’umwaka wa mirongo itandatu, ibyabikijwe bizafatwa nk’iminyago, ituro ry’ineza rifatwe nk’umwenda uremereye, ubuhamya butangwe hakurikijwe uwo uzi, n’imanza zicibwe hakurikijwe irari” (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 60 (680 CE) na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 237 (Kureyş'ten birtakım gençleri ve altmış yılının başını haber vermesi)

2243. Yamenyesheje ﷺ ko umwuzukuru we Husayn azicwa ku nkombe ya Furati (Karbala)...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umwuzukuru we Husayn azicwa ku nkombe ya Furati (Karbala) agapfa nk’umuhamya w’ukuri; Jibril amwereka ubwo butaka.

Isohozwa: AH 61 (680 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.253; İbn Kesîr s.171; 19. Mektup listesi (183.txt) no.18; 1000 Mucize no.469 (s.462); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 212; c. 2, s. 213; c. 2, s. 214; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 324-325, 325; Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 68; c. 3, s. 904; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 93; ayrıca: N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Hz. Ali'nin ve Hz. Hüseyin'in Kerbelâ'daki Hatıraları" (kitabın dipnotu: Ahmed b. Hanbel, Müsned, c:1, s:85; Dineveri, Kitâbu'l-ahbâr, s:251-253)

2244. Amaso ye ﷺ yazenze amarira areba Husayn uwo Umm al-Fadl yari yamushyize ku...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Amaso ye ﷺ yazenze amarira areba Husayn uwo Umm al-Fadl yari yamushyize ku bibero, maze aravuga ati: “Jibril yaje amenyesha ko umuryango wanjye uzica uyu mwana wanjye, kandi yanzaniye ku butaka bwe butukura.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina (AH 4–11); isohozwa: AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 212 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2245. Umumarayika w’imvura wari wasabye uruhushya rwo kumusura ﷺ, yavuze kuri Husayn...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umumarayika w’imvura wari wasabye uruhushya rwo kumusura ﷺ, yavuze kuri Husayn ubwo yari amwuririye ku rutugu ati: “Umuryango wawe uzamwica; nubishaka ndakwereka aho azicirwa”, maze azana ubutaka butukura; Umm Salama abika ubwo butaka, kandi byumvikana ko aho hantu ari i Karbala (byavuzwe na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina (AH 4–11); isohozwa: AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 212 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2246. Yahaye ﷺ Umm Salama ubutaka Jibril yari yazanye maze aramubwira ati: “Shyira…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahaye ﷺ Umm Salama ubutaka Jibril yari yazanye maze aramubwira ati: “Shyira ibi mu icupa; nibuhinduka amaraso, umenye ko umwana wanjye yishwe” (byavuzwe na Umm Salama).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina (AH 4–11); isohozwa: AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 213 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2247. Yavuze ﷺ ati: “Ni nk’aho mbona imbwa y’amabara yijimye n’ayera ishyira umunwa…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Ni nk’aho mbona imbwa y’amabara yijimye n’ayera ishyira umunwa wayo mu maraso y’abo mu rugo rwanjye”; i Karbala, Husayn abonye Shimr mwene Dhi al-Jawshan ufite uruhu rufite ibibara (ibibembe), aravuga ati: “Allah n’Intumwa ye bavuze ukuri” (byavuzwe na Muhammad mwene Amr mwene Hasan).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Karbala, AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 213 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2248. Yavuze ﷺ ati: “Uyu mwana wanjye azicirwa ahantu hitwa Karbala; uwo muri mwe…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Uyu mwana wanjye azicirwa ahantu hitwa Karbala; uwo muri mwe uzaba ahari azamufashe”; maze Anas mwene Harith wabyumvise ajya i Karbala apfana na Husayn nk’umuhamya w’ukuri.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Karbala, AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 213 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2249. Ali ageze aho imva ya Husayn yari kuzaba yaravuze ati: “Aha ni ho inyamaswa…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ali ageze aho imva ya Husayn yari kuzaba yaravuze ati: “Aha ni ho inyamaswa zabo zizapfukama, imizigo yabo ikahashyirwa n’amaraso yabo akahamenekera; abasore bo mu muryango wa Muhammad bazicirwa kuri iki kibaya, ijuru n’isi bizabaririra” (byavuzwe na Asbagh mwene Nubata).

Ubuhanuzi: AH 36–40; isohozwa: Karbala, AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 214 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2250. Allah yamuhishuriye ﷺ ati: “Mu kimbo cya Yahya mwene Zakariyya nishe ibihumbi…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Allah yamuhishuriye ﷺ ati: “Mu kimbo cya Yahya mwene Zakariyya nishe ibihumbi mirongo irindwi; mu kimbo cy’umuhungu w’umukobwa wawe nzica ibihumbi mirongo irindwi n’ibihumbi mirongo irindwi” (byavuzwe na Ibn Abbas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 61 (igikorwa cyo guhora cya al-Mukhtar, AH 66–67 na nyuma yaho)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 214 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2251. Yamenyesheje ﷺ ko abaturage b'i Madina bazicirwa i Harra

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abaturage b'i Madina bazicirwa i Harra.

Isohozwa: AH 63 (683 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.260; 1000 Mucize no.478 (s.468); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 240; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 330-331; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 125; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 95-96; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Fiten 2, (4261); İbnu Mace, Fiten 10, (3958) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4760, c./s. 13/369-370]

2252. Yamenyesheje ﷺ ko abana ba Hakam mwene Abi al-As nibamara kugera kuri mirongo...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abana ba Hakam mwene Abi al-As nibamara kugera kuri mirongo itatu bazahererekanya umutungo wa Allah hagati yabo.

Isohozwa: AH 64–132

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.296; web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 200 saltanatını haber vermesi); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 347-348; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 126-127; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 97-98

2253. Ubwo yasabwaga ﷺ gusabira uruhinja Nu'man mwene Bashir, yamenyesheje ko nk'uko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yasabwaga ﷺ gusabira uruhinja Nu'man mwene Bashir, yamenyesheje ko nk'uko nyirarume Abdullah mwene Rawaha yabaye, na we azabaho mu cyubahiro kandi agapfa nk'umuhamya w'ukuri, akajya muri Siriya akicwa n'indyarya y'Umunyasiriya; maze Nu'man, igihe yari guverineri wa Homs, yicwa n'abaturage ba Homs agerageza guhunga nyuma y'iyicwa rya Dahhak mwene Qays.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: igihe cya Marwan ibn al-Hakam, hafi AH 64–65 (684 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.922 (PDF s.762); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 243

2254. Yabwiye ﷺ Abdullah mwene Zubayr ati: "Abantu bazabona ishyano kubera wowe, nawe..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Abdullah mwene Zubayr ati: "Abantu bazabona ishyano kubera wowe, nawe uzabona ishyano kubera abantu."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 64–73

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2255. Yavuze ﷺ kuri Hakam mwene Abi al-As wari wasabye uruhushya rwo kwinjira imbere...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kuri Hakam mwene Abi al-As wari wasabye uruhushya rwo kwinjira imbere ye ati: “Mumureke yinjire; ni inzoka cyangwa umwana w’inzoka. Umuvumo ube kuri we no ku bazamukomokaho, uretse abizera muri bo, kandi bo ni bake. Bazabona icyubahiro muri iyi si ariko basuzugurike mu buzima bwa nyuma” (byavuzwe na Amr mwene Murra al-Juhani).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 64–132 (Aba-Marwanid)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 201 (Emevîlerin (Benî Ümeyye) saltanatını haber vermesi)

2256. Yavuze ﷺ kuri Hakam mwene Abi al-As ati: “Ni nk’aho mbona abahungu be bazamuka...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kuri Hakam mwene Abi al-As ati: “Ni nk’aho mbona abahungu be bazamuka bakanamanuka ku ruhimbi rwanjye” (inkuru za mursal za Zuhri na Ata’ al-Khurasani).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 64–132 (684–750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 201 (Emevîlerin (Benî Ümeyye) saltanatını haber vermesi)

2257. Yavuze ﷺ kuri Hakam mwene Abi al-As ubwo yamunyuragaho ati: “Umuryango wanjye...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kuri Hakam mwene Abi al-As ubwo yamunyuragaho ati: “Umuryango wanjye uzabona ishyano kubera abari mu mugongo w’uyu” (byavuzwe na Jubayr mwene Mut’im).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 64–132 (684–750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 201 (Emevîlerin (Benî Ümeyye) saltanatını haber vermesi)

2258. Yavuze ﷺ ati: “Muri Thaqif hazakomokamo umubeshyi n’umunyagitugu (mubir)”; uko...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Muri Thaqif hazakomokamo umubeshyi n’umunyagitugu (mubir)”; uko ni ukugaragara kwa Mukhtar al-Thaqafi na Hajjaj.

Isohozwa: AH 66 na AH 73–95

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.267, 273; 19. Mektup listesi (183.txt) no.14, 84; 1000 Mucize no.479-480 (s.470); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 225; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 336-337; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 321; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 142; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 122; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 44, (2221); Müslim, Fezâilu's-Sahâbe 229, (2545) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4823, c./s. 13/511; no. 4821, c./s. 13/505-506]

2259. Kubera umugisha w’iryo sengesho, Sa’d yavumye umugabo w’i Kufa (Abu Sa’da) wari...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kubera umugisha w'iryo sengesho, Sa'd yavumye umugabo w'i Kufa (Abu Sa'da) wari wamureze kwa Umar avuga ko "atagabanya mu butabera kandi ntatabare ku rugamba", agira ati: "Niba abeshya, mwongerere ubuzima, mwongerere ubukene (umuhume amaso) kandi umushyire mu bigeragezo"; uwo mugabo asaza cyane akena, agendagenda mu mihanda yibasira abaja avuga ati: "Umuvumo wa Sa'd wangezeho" (mu yindi nkuru yahumye amaso yicwa mu mvururu za Mukhtar).

Umuvumo: AH 21 (642 CE), Kufa; isohozwa: kugeza AH 66–67

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 280 (duaların kabulündeki mucizeler: Sa'd b. Ebî Vakkâs için duası)

2260. Yabwiye ﷺ isonga ry'umwambi ryari mu gituza cya Rafi' mwene Khadij ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ isonga ry'umwambi ryari mu gituza cya Rafi' mwene Khadij ati: "Nzakubera umuhamya ku Munsi w'Izuka"; icyo gisebe gikuka nyuma y'imyaka myinshi kimugira umuhamya w'ukuri.

Isohozwa: AH 73–74 (693 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.248; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 221; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 320

2261. Yagaragaje ﷺ ko Hajjaj azica Abdullah mwene Zubayr amugira umuhamya w'ukuri

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yagaragaje ﷺ ko Hajjaj azica Abdullah mwene Zubayr amugira umuhamya w'ukuri.

Isohozwa: AH 73 (692 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.273; 19. Mektup listesi (183.txt) no.23; 1000 Mucize no.479-480 (s.470); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezâilu's-Sahâbe 229, (2545); Tirmizî, Fiten 44, (2221) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4821, c./s. 13/505-506; no. 4823, c./s. 13/511]

2262. Umar arakaye amenye ko abaturage ba Iraki bateye amabuye guverineri wabo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umar arakaye amenye ko abaturage ba Iraki bateye amabuye guverineri wabo, yabavumye agira ati: "Mana yanjye, bazanire vuba umusore wo muri Thaqif abategekeshe amategeko y'igihe cy'ubujiji"; kandi icyo gihe Hajjaj yari ataranavuka.

Isengesho: ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23); isohozwa: ubuyobozi bwa al-Hajjaj muri Iraki, AH 75–95 (694–714 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 225 (yalancıları ve deccalleri haber vermesi)

2263. Ali yavumye abaturage ba Kufa ati: "Mana yanjye, bateze umusore wo muri Thaqif..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ali yavumye abaturage ba Kufa ati: "Mana yanjye, bateze umusore wo muri Thaqif, arye ibibisi byabo, yambare uruhu rwabo, ategekeshe amategeko y'igihe cy'ubujiji", amuvuga nk'"umusore ukururra imyambaro ye akagenda yiyemera", kandi abwira umugabo umwe ati: "Ntuzapfa utarabona umusore wa Thaqif"; maze Hajjaj araza (byavuzwe na Hasan, Malik mwene Aws na Habib mwene Abi Thabit).

Isengesho: AH 36–40; isohozwa: AH 75–95 (694–714 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 225 (yalancıları ve deccalleri haber vermesi)

2264. Yavuze ﷺ ati: “Nubwo ukwizera kwaba kuri ku nyenyeri ya Pleiades (Thurayya)...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Nubwo ukwizera kwaba kuri ku nyenyeri ya Pleiades (Thurayya), abagabo bo mu bahungu ba Perisi bakugeraho” (bifatwa nk’ikimenyetso cyerekeza kuri Imam Abu Hanifa).

Isohozwa: AH 80–150

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.86; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 261; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 263; Kütüb-i Sitte: Buharî, Tefsir, Cum'a 1; Müslim, Fezâilu's-Sahâbe (2546); Tirmizî, Menâkıb, (3229) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4549, c./s. 13/113]

2265. Yavuze ﷺ kuri Abdullah mwene Busr ati: “Uyu mwana azamara ikinyejana”; maze...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kuri Abdullah mwene Busr ati: “Uyu mwana azamara ikinyejana”; maze amara imyaka ijana.

Isohozwa: AH 88–96

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.293; 1000 Mucize no.276 (s.255), no.916 (s.756); ayrıca: İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 101; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 345; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 39

2266. Yavuze ﷺ kuri wa mwana nyine wari ufite agasebe (isununu) mu maso ati...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kuri wa mwana nyine wari ufite agasebe (isununu) mu maso ati: “Ntazapfa iki kintu kiri mu maso he kitarazimira”; maze apfa gusa nyuma y’uko icyo kimenyetso kizimiye.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: hafi AH 88–96 (707–715 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.917 (s.756)

2267. Yavuze ﷺ ati: “Abantu bazananiza imijima y’ingamiya bashaka ubumenyi, ariko...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Abantu bazananiza imijima y’ingamiya bashaka ubumenyi, ariko ntibazabona urusha ubumenyi umuhanga w’i Madina” (bifatwa nk’ikimenyetso cyerekeza kuri Imam Malik).

Isohozwa: AH 93–179

ISOKO İbn Kesîr s.176; 1000 Mucize no.484 (s.478); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 366; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, İlim 18, (2682) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4560, c./s. 13/131]

2268. Yamenyesheje ﷺ ko hazabaho urugamba rwo gutera mu Buhinde

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazabaho urugamba rwo gutera mu Buhinde.

Isohozwa: AH 93 (712 CE) na nyuma yaho

ISOKO İbn Kesîr s.166; 1000 Mucize no.468 (s.461); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 311, 311-312; Kütüb-i Sitte: Nesâî

2269. Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y'icyiza hazaza ikibi, hanyuma hakaza icyiza "kirimo..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y'icyiza hazaza ikibi, hanyuma hakaza icyiza "kirimo umwotsi" (bifatwa nk'ikimenyetso cy'ubutabera bwa Umar mwene Abd al-Aziz).

Isohozwa: AH 99–101 (717–720 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.280; 1000 Mucize no.602 (s.590); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3606; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 259; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 253, 341; Kütüb-i Sitte: Buharî, Fiten 11, Menakıb 25; Müslim, İmaret 51, (1847); Ebu Davud, Fiten 1, (4244-4247) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4788, c./s. 13/435-436]

2270. Umar yavuze ati: "Mu ruvyaro rwanjye hazaturuka ufite inkovu (shayn) mu maso..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umar yavuze ati: "Mu ruvyaro rwanjye hazaturuka ufite inkovu (shayn) mu maso uzuzuza isi ubutabera"; Ibn Umar akajya asubiramo ati: "Iyaba nari nzi uwo ari we"; ibyo byashyize bigaragarira kuri Umar mwene Abd al-Aziz, uwo nyina yari umukobwa wa Asim mwene Umar.

Ubuhanuzi: ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23); isohozwa: AH 99–101 (717–720 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 199 (Ömer b. Abdülazîz'in hilafetini haber vermesi)

2271. Ali yerekeje kuri Umar mwene Abd al-Aziz agira ati: "Ntimukavume abana ba..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ali yerekeje kuri Umar mwene Abd al-Aziz agira ati: "Ntimukavume abana ba Umayya; muri bo harimo umuyobozi mwiza ukiranuka."

Ubuhanuzi: AH 35–40; isohozwa: AH 99–101 (717–720 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 200 (Ömer b. Abdülazîz'in hilafetini haber vermesi)

2272. Sa'id mwene Musayyab yahanuye ubutegetsi bwa Umar mwene Abd al-Aziz mbere y'uko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa'id mwene Musayyab yahanuye ubutegetsi bwa Umar mwene Abd al-Aziz mbere y'uko aba khalifa agira ati: "Abakhalifa ni Abu Bakr n'aba Umar babiri; vuba muzamenya undi Umar."

Ubuhanuzi: mbere ya AH 94; isohozwa: AH 99 (717 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 200 (Ömer b. Abdülazîz'in hilafetini haber vermesi)

2273. Yamenyesheje ﷺ ukugaragara kwa Wahb mwene Munabbih na Ghaylan al-Qadari

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ukugaragara kwa Wahb mwene Munabbih na Ghaylan al-Qadari.

Isohozwa: AH 100–125

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.288; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 227; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 343

2274. Yamenyesheje ﷺ ko ku ntangiriro ya buri myaka ijana Allah azajya yoherereza uyu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ku ntangiriro ya buri myaka ijana Allah azajya yoherereza uyu muryango uvugurura (mujaddid) uvugurura idini ryawo; igitabo cyerekana Umar mwene Abd al-Aziz ku kinyejana cya mbere na Imam Shafi'i ku cya kabiri.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: intangiriro ya buri kinyejana cya Hijira (urugero rwa mbere hafi AH 100 / 718 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.487 (s.479); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 258; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 342, 378; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd

2275. Yavuze ﷺ ati: "Nyuma y'imyaka ijana nta n'umwe mu bari ku isi uyu munsi uzaba..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Nyuma y'imyaka ijana nta n'umwe mu bari ku isi uyu munsi uzaba akiriho"; maze umusangirangendo wa nyuma apfa hagati ya AH 100 na 110.

Isohozwa: AH 110 (728 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.291; İbn Kesîr s.174; 1000 Mucize no.482 (s.474); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 345; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fezâilu's-Sahabe 218, (2538); Tirmizî, Fiten 64, (2251) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5029, c./s. 14/320]

2276. Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hazaduka umuntu witwa Walid uzatera igihombo kiruta icya Farawo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hazaduka umuntu witwa Walid uzatera igihombo kiruta icya Farawo.

Isohozwa: AH 125–126 (743–744 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.295; 19. Mektup listesi (183.txt) no.112; 1000 Mucize no.475 (s.465); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 346; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 126; Tabersî, İ'lâmü'l-verâ, c. 1, s. 97

2277. Yahanuye ﷺ ati: "Umurimbo w'isi uzakurwaho mu mwaka wa ijana na makumyabiri..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Umurimbo w'isi uzakurwaho mu mwaka wa ijana na makumyabiri n'itanu" (byavuzwe na Abd al-Rahman mwene Awf).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 125 (743 CE; urupfu rwa Hisham, igabanuka ry'Aba-Umayyad)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 264 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2278. Yahanuye ﷺ ati: "Hafi y'ubutunzi bwanyu hazarwana abantu batatu bose ari..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Hafi y'ubutunzi bwanyu hazarwana abantu batatu bose ari abahungu b'umukhalifa, nta n'umwe uzabwegukana; hanyuma hazaturuka amabendera y'umukara i Khurasan" (byavuzwe na Thawban).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa (ukurikije igice): impinduramatwara y'Aba-Abbasid, AH 129–132 (747–750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 202 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2279. Yahanuye ﷺ ati: "Hazaturuka amabendera y'umukara i Khurasan; nta kintu na kimwe..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Hazaturuka amabendera y'umukara i Khurasan; nta kintu na kimwe kizayasubiza inyuma kugeza ubwo azashingwa i Iliya (Bayt al-Maqdis)" (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 129–132 (747–750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 203 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2280. Yamenyesheje ﷺ ubutegetsi bw'abahungu ba Abbas

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ubutegetsi bw'abahungu ba Abbas.

Isohozwa: AH 132 (750 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.301; 19. Mektup listesi (183.txt) no.20; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 5. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 202; ayrıca: Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, s. 283; İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 354; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 106, hadis no. 97/6 sonrası

2281. Yamenyesheje ﷺ Umm al-Fadl ko atwite kandi ko azabyara umuhungu; maze avuga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Umm al-Fadl ko atwite kandi ko azabyara umuhungu; maze avuga adhan mu gutwi kwa Abdullah mwene Abbas wari ukivuka agira ati: "Jyanira se w'abakhalifa."

Ubuhanuzi: hafi imyaka 3 mbere ya Hijira (hafi 619 CE); isohozwa: AH 132 (Aba-Abbasid)

ISOKO Nişancızâde, Mir'ât-ı Kâinât'tan

2282. Ijoro rimwe yabwiye ﷺ se wabo Abbas ati: "Reba mu kirere, urabona iki?"...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ijoro rimwe yabwiye ﷺ se wabo Abbas ati: "Reba mu kirere, urabona iki?" Amusubije ati: "Inyenyeri za Pleiades (Thurayya)", aravuga ati: "Mu mugongo wawe hazaturuka abantu bangana n'inyenyeri za Pleiades bazategeka uyu muryango; babiri muri bo mu gihe cy'imvururu."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 132 (750 CE) na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 202 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2283. Ubwo Abbas yanyuraga iruhande rwe yambaye imyenda yera, Jibril yaravuze ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abbas yanyuraga iruhande rwe yambaye imyenda yera, Jibril yaravuze ati: "We yambara umweru, ariko abamukomokaho bazambara umukara" (byavuzwe na Ibn Abbas); maze Ababbasiyya bambara umukara.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 132 (750 CE) na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 202 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2284. Ibn Abbas yabwiye Mu'awiya mbere y'igihe ati: "Abana ba Hashim bazagira leta..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibn Abbas yabwiye Mu'awiya mbere y'igihe ati: "Abana ba Hashim bazagira leta, kandi abafasha babo bazaba abaturage ba Khurasan" (byavuzwe na Aban mwene Walid mwene Uqba).

Ubuhanuzi: igihe cya Mu'awiya (AH 41–60); isohozwa: AH 132 (750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 203 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2285. Yahanuye ﷺ ati: "Igihe ibihe bizacika kandi ibigeragezo bikagaragara, mu bo mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Igihe ibihe bizacika kandi ibigeragezo bikagaragara, mu bo mu rugo rwanjye hazaduka umuntu witwa Saffah uzatanga umutungo mu mashyi" (byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: AH 132–136 (750–754 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 203 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2286. Inkuru igira iti: "Saffah, Mansur na Mahdi ni abacu (bo mu rugo rw'Intumwa)"...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Inkuru igira iti: "Saffah, Mansur na Mahdi ni abacu (bo mu rugo rw'Intumwa)" yatanzwe iturutse kuri Ibn Abbas, maze abakhalifa b'Ababbasiyya baza bitwa ayo mazina y'icyubahiro.

Ubuhanuzi: mbere ya AH 68; isohozwa: AH 132–169 (750–785 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 203 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2287. Umar yavuze ko abana ba Umayya bazahindura Islam ku buryo itazongera...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umar yavuze ko abana ba Umayya bazahindura Islam ku buryo itazongera kumenyekana, ko ibyo bizamara imyaka ijana na mirongo itatu n'igice, hanyuma Allah akohereza itsinda "rihumura neza nk'intumwa z'abami" (byavuzwe na Mughira mwene Shu'ba).

Ubuhanuzi: ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23); isohozwa: AH 132 (750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 204 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2288. Ijini ryahamagaye Umar mwene Abd al-Aziz wari umaze gushyingura inzoka yasanze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ijini ryahamagaye Umar mwene Abd al-Aziz wari umaze gushyingura inzoka yasanze yapfuye mu butayu, rimubwira ko Intumwa ya Allah ﷺ yari yarabwiye iyo nzoka (ijini ryitwaga Surraq) iti: "Uzapfira mu butayu kandi uwo munsi umuntu mwiza kurusha abandi ku isi azagushyingura", kandi ko bo bari mu majini icyenda yari yaramusezeranyije ubudahemuka.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Maka; isohozwa: igihe cya Umar ibn Abd al-Aziz (hafi AH 99–101)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 236 (Cinlerin İslâm'ı ve ondaki âyetler bâbı (fasıl))

2289. Yahanuriye ﷺ Abu Rayhana ibyo azabona nyuma agira ati: “Bizamera bite kuri wowe...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ Abu Rayhana ibyo azabona nyuma agira ati: “Bizamera bite kuri wowe nugera ku bantu bazirika itungo rizima bakarigira intego yo kurasa (bakarica buhoro buhoro)?”

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ubuzima bwa nyuma bwa Abu Rayhana (Siriya/Misiri)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 252 (Ebû Reyhâne'ye haber vermesi)

2290. Yahanuye ﷺ ati: “Mu muryango wanjye hazabamo itsinda ry'abakonwe; mubafate...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Mu muryango wanjye hazabamo itsinda ry'abakonwe; mubafate neza” (byavuzwe na Mu'awiya).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibihe by'Aba-Umayyad n'Aba-Abbasid

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 256 (ümmetinde hadımların olacağını haber vermesi)

2291. Yahanuye ﷺ ati: “Ikintu cya mbere kizubika Islam nk'uko ikibindi cyubikwa, ni...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Ikintu cya mbere kizubika Islam nk'uko ikibindi cyubikwa, ni ikinyobwa (kinyobwa mu rindi zina)” (byavuzwe na Abdullah mwene Amr).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: igihe cy'Aba-Umayyad na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2292. Yahanuye ﷺ ati: “Nyuma yanjye mu muryango wanjye hazabaho abantu basoma...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Nyuma yanjye mu muryango wanjye hazabaho abantu basoma Korowani bakagira ubumenyi mu idini; shitani izababwira iti: 'Kuki mutajya ku mutegetsi ngo mufate ku by'isi bye, maze idini ryanyu mukarigumisha ukwaryo?' Ibyo ntibishoboka: ku giti cya qatad hasarurwa amahwa gusa, no kubegera hakomokaho icyaha gusa” (byavuzwe na Ibn Abbas).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: igihe cy'Aba-Umayyad na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2293. Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y'abahanuzi hazaza abakhalifa bakora ibihuye n'Igitabo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y'abahanuzi hazaza abakhalifa bakora ibihuye n'Igitabo cya Allah, hanyuma nyuma yabo hakaza abami bihorera, bica abantu kandi bakiharira umutungo (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma ya AH 41

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 264 (Fasl fî tertîbi'l-ahbâr bi'l-guyûbi'l-müstakbele ba'deh)

2294. Inkuru igira iti: “Iminsi n’amajoro ntibizashira ibintu by’uyu muryango...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru igira iti: “Iminsi n’amajoro ntibizashira ibintu by’uyu muryango bitarahurizwa ku mugabo ufite umuhogo munini (dakhm al-bul’um)”; yafashe nk’iyerekeza kuri Mu’awiya (uruhererekane rwa Sari mwene Isma’il ruturutse kuri Sha’bi).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: AH 41 (661 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 305 (Hasan'ın seyyidliğini ve işi Muâviye'ye bırakacağını haber vermesi)

2295. Yabajije ﷺ Abu Dharr ati: “Uzakora iki abantu nibicwa maze Ahjar al-Zayt...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabajije ﷺ Abu Dharr ati: “Uzakora iki abantu nibicwa maze Ahjar al-Zayt ikarohama mu maraso?” Amubwira ati: “Injira mu nzu yawe”; abajijwe ati: “Niba bansanzeyo se?”, amugira inama yo kutafata intwaro (“icyo gihe waba ubaye umufatanyacyaha wabo”), kandi natinya kurabagirana kw’inkota, agatwikira mu maso he.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Intambara ya al-Harra, AH 63 (683 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 330 (Yezîd zamanındaki Harre vakasını haber vermesi)

2296. Yavuze ﷺ ati: “Muhungire kuri Allah intangiriro y’umwaka wa mirongo irindwi...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Muhungire kuri Allah intangiriro y’umwaka wa mirongo irindwi n’ubutegetsi bw’abana” (byavuzwe na Abu Hurayra); Ibn Kathir ahuza ibi n’urupfu rwa Yazid n’igihe cya Marwan na Abd al-Malik.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: imyaka ya AH 60–70 (680–690 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 332 (Yezîd zamanındaki Harre vakasını haber vermesi)

2297. Umar mwene Abd al-Aziz yarose Intumwa ya Allah ﷺ iri kumwe na Abu Bakr, Umar...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umar mwene Abd al-Aziz yarose Intumwa ya Allah ﷺ iri kumwe na Abu Bakr, Umar, Uthman na Ali; iramubwira iti: “Egerea”, maze imubwira iti: “Uzafata mu biganza ibintu by’uyu muryango; uzabatware mu butabera”; maze aba khalifa (byavuzwe na Qatada).

Inzozi: mbere ya AH 99; isohozwa: AH 99–101 (717–720 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 342 (Ömer b. Abdülazîz'in devletine nebevî işaret)

2298. Ubwo Marwan mwene Hakam yari akivuka akazanwa ngo amusabire, ntiyigeze ﷺ...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Marwan mwene Hakam yari akivuka akazanwa ngo amusabire, ntiyigeze ﷺ amusabira ahubwo yavuze ati: "Umwana wa Zarqa; kurimbuka kw'umuryango wanjye kuzaba mu maboko ye n'ay'urubyaro rwe."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina (ivuka rya Marwan); isohozwa: AH 64–132 (684–750 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 348 (Emevî halifelerine dair toplu haberler)

2299. Inkuru igira iti: "Umukhalifa w'umusore wo mu bana ba Umayya niyicwa mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru igira iti: "Umukhalifa w'umusore wo mu bana ba Umayya niyicwa mu karengane hagati ya Siriya na Iraki, kumvira bizakomeza gusuzugurwa kandi amaraso akomeze kumenwa mu karengane" (byavuzwe na Abu al-Darda'; byasobanuwe ko ari iyicwa rya Walid mwene Yazid).

Ubuhanuzi: mbere ya AH 32; isohozwa: kwicwa kwa al-Walid ibn Yazid, AH 126 (744 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 352 (Emevî halifelerine dair toplu haberler)

2300. Inkuru igira iti: "Nyuma ya Uthman hazabaho abami cumi na babiri bo mu bana ba..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru igira iti: "Nyuma ya Uthman hazabaho abami cumi na babiri bo mu bana ba Umayya" (byavuzwe na Hudhayfa; hashimangiwe ko bitwa "abami" aho kwitwa "abakhalifa").

Ubuhanuzi: mbere ya AH 36; isohozwa: igihe cy'Aba-Umayyad, AH 41–132

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 362 (hepsi Kureyş'ten olan on iki imamı haber vermesi)

2301. Yabwiye ﷺ Burayda al-Aslami ati: "Nyuma yanjye hazoherezwa ingabo; uzabe mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Burayda al-Aslami ati: "Nyuma yanjye hazoherezwa ingabo; uzabe mu ngabo zijya i Khurasan, hanyuma utuye mu mujyi wa Marw; Dhu al-Qarnayn ni we wawushinze kandi awusabira umugisha; nta kibi kizagera ku baturage bawo" (Burayda atura i Marw arinahapfira).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: kwigarurira Khurasan n'itabaruka rya Burayda i Merv (AH 62–63)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 89 (2. bâb: gayb ve gelecek haberleri)

2302. Yagiye ﷺ gusura urugo rwa Ali na Fatima, maze amaze kurya (harisa, amavuta...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yagiye ﷺ gusura urugo rwa Ali na Fatima, maze amaze kurya (harisa, amavuta n'itende byoherejwe na Umm Ayman) yisukura (wudu), yerekeza kuri qibla arasenga, hanyuma yikubita hasi yubamye arira; Husayn abajije impamvu, aramusubiza ati: "Uyu munsi nishimye kumwe namwe kurusha uko nigeze nishima; inshuti yanjye Jibril yaje imenyesha ko muzicwa kandi ko aho muzapfira (imva zanyu) hazaba hatandukanye cyane; narababaye

maze mbasabira ibyiza”; ku kibazo ngo “Ni inde uzadusura imva zacu zitatanye?”, asubiza ati: “Itsinda ryo mu muryango wanjye rizabasura ku bw’ineza no kunkunda; ku Munsi w’Izuka nzabasura aho abantu bazaba bahagaze, mbafate ku maboko ntabare mu bwoba bw’uwo munsi.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina (AH 4–11); isohozwa: AH 40 (Kufa), AH 50 (Madina), AH 61 (Karbala)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 94-95 (2. bâb: gayb ve gelecek haberleri)

2303. Yise ﷺ Abd al-Malik, umuhungu wa Marwan, “se w’abanyagitugu bane (abu...)”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yise ﷺ Abd al-Malik, umuhungu wa Marwan, “se w’abanyagitugu bane (abu al-jababira al-arba’a)”; Mu’awiya, nyuma y’uko Abd al-Malik aje iwe akagenda, yasabye Ibn Abbas kubyemeza arahira (abahungu bane ba Abd al-Malik — Walid, Sulayman, Yazid, Hisham — babaye abakhalifa).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 86–125 (705–743 CE)

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 98 (2. bâb: gayb ve gelecek haberleri)

2304. Ubwo Ali, Fatima, Hasan na Husayn bari bamukikije, yavuze ﷺ ati: “Bizamera bite...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ali, Fatima, Hasan na Husayn bari bamukikije, yavuze ﷺ ati: “Bizamera bite kuri mwe nimugwa hasi kandi imva zanyu zikaba mu duce dutandukanye?” Ku kibazo cya Hasan ngo “Bitewe no gupfa cyangwa no kwicwa?”, aravuga ati: “Mwana wanjye muto, uzicwa mu karengane n’uburozi, murumuna wawe azicwa mu karengane (afite inyota), kandi so azicwa mu karengane; urubyaro rwanyu ruzatatana ku isi”; naho ku kibazo cya Husayn ngo “Ni inde uzadusura?”, asubiza ati: “Itsinda ryo mu muryango wanjye rizabasura ku bw’ineza no kunkunda; ku Munsi w’Izuka nzabageraho mbakize ubwoba bw’uwo munsi.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina (AH 4–11); isohozwa: AH 40, AH 50, AH 61

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 2, s. 491 (14. bâb: fî a'lâmi'n-nebî ve'l-eimme)

2305. Yavuze ﷺ ati: “Umunyakuri wo mu basangirangendo banjye azashyingurwa munsi...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Umunyakuri wo mu basangirangendo banjye azashyingurwa munsi y’urukuta rwa Konstantinopole”; Abu Ayyub al-Ansari wari ubyizeye ashyingurwa munsi y’urukuta nk’uko yari yabiraze; Kayisari avuze ati: “Nimugenda nzamutaburura mujugunyire imbwa”, bamubwiye bati: “Imva ye niyugururwa nta kiliziya n’imwe izasigara mu butaka bw’Abarabu”, yubakisha igisenge cy’inzu y’ishusho hejuru y’imva maze imva irasurwa.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 49–52 (669–672 CE)

ISOKO İbn Şehrâşûb, Menâkıbü Âl-i Ebî Tâlib (Necef 1376/1956 baskısı), c. 1, s. 122 (fasl fîmâ zahara min mu'cizâtihî ba'de vefâtihî)

2306. Yabwiye ﷺ Jabir mwene Abdullah al-Ansari ati: “Uzarama ugere kuri Muhammad...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ Jabir mwene Abdullah al-Ansari ati: “Uzarama ugere kuri Muhammad mwene Ali mwene Husayn uzwi muri Tawurati nka Baqir; umuntahirize”; nyuma y’imyaka myinshi Jabir amenya umwana yabonye ari kumwe na Ali mwene Husayn (agereranya imigendere ye n’iy’Intumwa ya Allah), asoma ibirenge bye kandi amushyikiriza indamutso y’Intumwa ya Allah.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ubusaza bwa Jabir (hafi AH 60–74)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 104-105, hadis no. 97/6 (bâb 1, fasıl 14: gaybdan haber vermesi)

43 · Amakuru ye yasohoye nyuma y'itabaruka rye: Aba-Abbasid na nyuma yaho (nyuma ya AH 132)

2307. Yamenyesheje ﷺ ko Bagidadi izashingwa n'ibizayibaho

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Bagidadi izashingwa n'ibizayibaho.

Isohozwa: AH 145 (ishingwa), AH 656 (igitero cy'Abamongoli)

ISOKO 19. Mektup listesi (183.txt) no.110; web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 365; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 113, 141; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 69; İbn Şehrâşûb, Menâkıb, c. 1, s. 121

2308. Yavuze ﷺ ati: "Umuhanga wo muri Quraysh azuzuza isi ubumenyi" (bifatwa...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Umuhanga wo muri Quraysh azuzuza isi ubumenyi" (bifatwa nk'ikimenyetso cyerekeza kuri Imam Shafi'i).

Isohozwa: AH 150–204

ISOKO İbn Kesîr s.176; 19. Mektup listesi (183.txt) no.86; 1000 Mucize no.485 (s.478); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Questions on Islam, "His Information related to the Future Turn out True"

2309. Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu begama mu ntebe zabo bakavuga bati: "Korowani..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu begama mu ntebe zabo bakavuga bati: "Korowani iraduhagije", maze bagahakana Sunna.

Isohozwa: kuva mu kinyejana cya 2 AH kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.341; 1000 Mucize no.694 (PDF s.632); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 21; Ebû Dâvûd 4604, İbn Mâce 12, Tirmizî 2664 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5991, c./s. 16/484]

2310. Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y'ibisekuru bitatu byiza kurusha ibindi ikinyoma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko nyuma y'ibisekuru bitatu byiza kurusha ibindi ikinyoma kizakwirakwira, abantu bagatanga ubuhamya badasabwe, kandi umubyibuho ukabije ukiyongera.

Isohozwa: kuva mu kinyejana cya 3 AH kugera nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.345; 1000 Mucize no.632 (s.606); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 368-369; Kütüb-i Sitte: Buharî, Şehâdât 9, Fezâilu'l-Ashâb 1, Rikak 7, Eymân 27; Müslim, Fezâilu's- Sahâbe, 214, (2535); Tirmizî, Fiten 45, (2222); Ebu Dâvud, Sünnet 10, (4657) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4363, c./s. 12/411]

2311. Yavuze ﷺ ko yizeye ko umuryango we uzongerwa igihe kingana n’igice cy’umunsi…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ko yizeye ko umuryango we uzongerwa igihe kingana n’igice cy’umunsi; Sa’d mwene Abi Waqqas asobanura igice cy’umunsi nk’imyaka magana atanu; maze umuryango ukomeza kubaho urenze icyo gihe.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: AH 500 (1107 CE) na nyuma yaho

ISOKO 1000 Mucize no.488 (s.480); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 258; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 371; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Mehalim 18, (4350) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5963, c./s. 16/441]

2312. Yavuze ﷺ mu izina uruzi rwa Tigiri hafi ya Basra n’ikiraro kiruriho nubwo atari…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ mu izina uruzi rwa Tigiri hafi ya Basra n’ikiraro kiruriho nubwo atari yarigeze abibona; kandi amenyesha ko abantu bafite amasura magali n’amaso mato ba Banu Qantura (Abatatari) bazahagera maze Abayisilamu bakicamo ibice bitatu.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: ishingwa rya Basra ku ngoma ya Umar (hafi AH 14–17 / 635–638 CE); ku gice cy’Abatatari igitabo cyerekeza kuri nimero 492 (ikinyejana cya 7 AH)

ISOKO 1000 Mucize no.442 (s.433); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 204; ayrıca: Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 113, 141; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 69; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Mehalim 10, (4306) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4768, c./s. 13/403-404]

2313. Yahanuye ﷺ arahira ko ubwoko bufite amasura magali n’amaso mato (“Abaturuki”)…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ arahira ko ubwoko bufite amasura magali n’amaso mato (“Abaturuki”) buzasubiza inyuma umuryango we incuro eshatu kugeza ku mugabane w’Abarabu, kandi ko bazazirika amafarashi yabo ku nkingi z’imisigiti y’Abayisilamu.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: ikinyejana cya 7 AH (ikinyejana cya 13 CE), igitero cy’Abamongoli

ISOKO 1000 Mucize no.493 (s.485); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 205; Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd 4305 (sunnah.com)

2314. Yahanuye ﷺ ko Abaturuki bazaza bari ku mafarashi afite amatwi aciwe (asatuye)…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Abaturuki bazaza bari ku mafarashi afite amatwi aciwe (asatuye) bakayazirika ku nkombe ya Furati (byavuzwe na Ibn Mas’ud).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: ikinyejana cya 7 AH (igitero cy’Abamongoli, 1258 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 205 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2315. Yamenyesheje ﷺ ko i Hijaz hazaturuka umuriro uzamurikira amajosi y’ingamiya i…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko i Hijaz hazaturuka umuriro uzamurikira amajosi y’ingamiya i Busra.

Isohozwa: AH 654 (1256 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.177; 1000 Mucize no.494 (s.485), no.543 (s.563); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 256; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 372-374; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buharî, Fiten 24; Müslim, Fiten 42, (2902) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5027, c./s. 14/317]

2316. Yavuze ﷺ ati: “Konstantinopole izatsindwa nta kabuza; umugaba w’ingabo…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Konstantinopole izatsindwa nta kabuza; umugaba w’ingabo uzayitsinda ni umugaba mwiza rwose.”

Isohozwa: AH 857 (1453 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.165; 19. Mektup listesi (183.txt) no.15, 85; web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen)

2317. Ku kibazo ngo “Ni hehe hazatsindwa mbere, Konstantinopole cyangwa Roma?”…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku kibazo ngo “Ni hehe hazatsindwa mbere, Konstantinopole cyangwa Roma?”, yashubije ﷺ ati: “Umujyi wa Herakliyo ni wo uzatsindwa mbere” (byavuzwe na Abdullah mwene Amr).

Isohozwa: AH 857 (1453 CE)

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2318. Inkuru igira iti: “Nyuma y’umwaka w’ijana na mirongo itanu n’ine, ko umwe muri…”

Yahimbwe (Mawdu’) IBINDI BITANGAZA

Inkuru igira iti: “Nyuma y’umwaka w’ijana na mirongo itanu n’ine, ko umwe muri mwe yarera ikibwana cy’imbwa biruta kurera umwana w’umugongo we.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; ikigamijwe: nyuma ya AH 154 (771 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 365 (Abbâsî devletinde olan bazı işleri haber vermesi)

2319. Yavuze ﷺ ati: “Nyuma y’umwaka wa magana abiri, mwiza muri mwe ni ufite umutwaro…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Nyuma y’umwaka wa magana abiri, mwiza muri mwe ni ufite umutwaro woroshye (khafif al-hadh)”, abisobanurira ababajije ko ari “udafite umuryango, umutungo cyangwa abana” (byavuzwe na Hudhayfa).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; ikigamijwe: nyuma ya AH 200 (815 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 367 (iki yüz yılından sonra insanların en hayırlısını haber vermesi)

2320. Yavuze ﷺ ati: “Ibimenyetso (ayat) biza nyuma ya magana abiri” (byavuzwe na Abu Qatada)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Ibimenyetso (ayat) biza nyuma ya magana abiri” (byavuzwe na Abu Qatada).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; ikigamijwe: nyuma ya AH 200

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 368 (insanların tabakalarını haber vermesi)

2321. Inkuru igira iti: “Uwa karindwi mu ruvyaro rwa Abbas azahamagarira abantu ku...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru igira iti: “Uwa karindwi mu ruvyaro rwa Abbas azahamagarira abantu ku buhakanyi, ntibazamukurikira; abo mu nzu ye bazavuga bati: ‘Ushaka kutwambura ibyo dutungishijwe?’, na we azavuga ati: ‘Nzayoborana muri mwe inzira ya Abu Bakr na Umar’; ntibazabyemera, maze umwanzi we wo mu bana ba Hashim azamwica, hanyuma ukutumvikana gukomeze hagati yabo kugeza ubwo Sufyani azaduka”; Ibn Kathir asobanura ibi nk’ibya Abdullah al-Ma’mun wahamagariye abantu ku nyigisho y’uko Korowani yaremwe (khalq al-Qur’an).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa (ukurikije igisobanuro kimwe): igihe cya al-Ma’mun, AH 198–218 (813–833 CE)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 370 (insanları küfre çağıracak halifeyi haber vermesi)

2322. Abu Tha’laba al-Khushani yavuze i Fustat mu gihe cya khalifa Mu’awiya ati: “Uyu...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abu Tha’laba al-Khushani yavuze i Fustat mu gihe cya khalifa Mu’awiya ati: “Uyu muryango ntuzananirwa kumara igice cy’umunsi; nubona Siriya yabaye nk’ameza y’umugabo umwe n’urugo rwe, icyo gihe ni igihe cyo gutsinda Konstantinopole.”

Ubuhanuzi: igihe cya Mu’awiya (AH 41–60); isohozwa: kwigarurira Konstantinopole (nta tariki itangwa mu isoko)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 371 (Kostantiniyye gazvesini haber vermesi)

2323. Yahanuye ﷺ ko umugabo witwa Abdullah mwene Aziz azaba umutegetsi w’abaturage ba...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umugabo witwa Abdullah mwene Aziz azaba umutegetsi w’abaturage ba Rayy, agafatwa bunyago akajyanwa i Tabaristan, agacibwa umutwe ku munsi w’Umunsi mukuru w’Igitambo maze umutwe we ukamanikwa ku giti n’umubiri we ukajugunywa mu iriba; Muhammad mwene Ali mwene Attab yumvise iyi hadith i Tus ku mva ya Ali al-Rida ayibwiwe n’umusaza (wari wayikuye kuri al-Rida, we akayikura ku basekuruza be baturuka ku Ntumwa ya Allah) maze ayigeza kuri Abdullah mwene Aziz; kandi ibyo byamubayeho uko byakabaye.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: ibinyejana nyuma y’Umuhanuzi (nyuma y’itabaruka rya Ali al-Rida [AH 203]; isoko ntiritanga umwaka)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 100-101, hadis no. 92/1 (bâb 1, fasıl 14: gaybdan haber vermesi)

2324. Yabwiye ﷺ se wabo Abbas ati: “Umuryango wanjye uzababazwa n’abazagukomokaho”...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ se wabo Abbas ati: “Umuryango wanjye uzababazwa n’abazagukomokaho”; Abbas abajije ati: “Mbese nikone?”, asubiza ati: “Icyo ni ikintu cyamaze kugenerwa”; maze Ababbasiyya bagera ku butegetsi.

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: AH 132 (750 CE) na nyuma yaho

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 119 (Bâb 11: gaybî haberleri)

2325. Yamenyesheje ﷺ ko zahabu n’ubutunzi bizaba byinshi ku mugabane w’Abarabu

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko zahabu n’ubutunzi bizaba byinshi ku mugabane w’Abarabu.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.623 (s.604)

2326. Yamenyesheje ﷺ ko kugeza ku Munsi w’Izuka umuryango we utazigera ubura itsinda...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko kugeza ku Munsi w’Izuka umuryango we utazigera ubura itsinda ritsinda rihagaze ku kuri.

Isohozwa: bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.316; 1000 Mucize no.689 (s.625); web: Buhârî, Menâkıb, no. 3640-3641; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 258; c. 2, s. 371; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buhârî, İ'tisâm 10, Menâkıb 27, Tevhid 29; Müslim, İmâret 171, (1921) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4523, c./s. 13/86]

2327. Yamenyesheje ﷺ ko ibirombe bimwe bizacukurwa n’ababi kurusha abandi mu bantu

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ibirombe bimwe bizacukurwa n’ababi kurusha abandi mu bantu.

Isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.322; 1000 Mucize no.747 (s.662)

2328. Yamenyesheje ﷺ ko abo mu muryango we bazifuza kumubona rimwe gusa, batanga...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abo mu muryango we bazifuza kumubona rimwe gusa, batanga umutungo wabo n’abana babo.

Isohozwa: bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.327; 1000 Mucize no.608 (s.595); Kütüb-i Sitte: Müslim, Cennet (2832) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4527, c./s. 13/90]

2329. Yahanuye ﷺ amahanga (“abavandimwe banjye”) azamwizera ataramubona

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ amahanga (“abavandimwe banjye”) azamwizera ataramubona.

Isohozwa: bikomeza

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.327; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 260; Kütüb-i Sitte: Müslim

2330. Yasabiye ﷺ Madina umugisha nk'uko Ibrahim yasabiye Maka, amenyesha ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yasabiye ﷺ Madina umugisha nk'uko Ibrahim yasabiye Maka, amenyesha ko abamarayika barinze buri nzira yinjira mu mujyi, ko icyorezo na Dajjal badashobora kuhinjira, kandi ko Allah azayengesha ushakira abaturage baho ikibi nk'uko umunyu uyengera mu mazi.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: ntibyavuzwe

ISOKO 1000 Mucize no.199 (s.175), no.490 (s.481); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 319; c. 2, s. 350; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fezailu'l-Medine 9, Tıbbı 30, Fiten 27; Müslim, Hacc 485, 486, (1379), 1380); Tirmizî, Fiten 51, (2244) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4606, c./s. 13/188]

2331. Yahanuye ﷺ icyerekezo ibigeragezo bizaturukamo agira ati: "Ukwizera ni ukwa..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ icyerekezo ibigeragezo bizaturukamo agira ati: "Ukwizera ni ukwa Yemeni; ariko imvururu ziri hariya, aho ihembe rya shitani rirasira"; nk'uko igitabo kivuga, imvururu zaturutse muri Iraki, Najd n'ahakikije.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: amakimbirane yaturutse muri Iraki na Najd nyuma y'itabaruka rye

ISOKO 1000 Mucize no.326 (s.302); Kütüb-i Sitte: Buhârî ; Buharî, Menakıb 1, Megazî 74, Bed'ü'l-Halk 14; Müslim, İman 84, (52) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4803, c./s. 13/471; no. 4627, c./s. 13/210]

2332. Yamenyesheje ﷺ ko icyo atinyira umuryango we atari ubukene ahubwo ari uko isi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko icyo atinyira umuryango we atari ubukene ahubwo ari uko isi izashyirwa imbere yabo bakarimbuka bayirwanira; ko ikigeragezo cy'umuryango we ari umutungo; kandi ko nta kigeragezo yangirije abagabo yasize inyuma kirusha icy'abagore; nk'uko igitabo kivuga, ibi byabaye ako kanya nyuma y'urupfu rwe.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: immediately nyuma ya itabaruka rye (imvugo y'igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.419 (s.413); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 185; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 255; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buharî, Rikâk 7, Cizye 1, Megâzî 11; Müslim, Zühd 6, (2961); Tirmizî, Kıyâmet 29, (2464) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1147; no. 395, c./s. 3/168-; no. 3308, c./s. 10/97-98]

2333. Yabajije ﷺ Jabir ati: "Mbese mufite anmat (ibiringiti cyangwa imisambi)?"...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabajije ﷺ Jabir ati: "Mbese mufite anmat (ibiringiti cyangwa imisambi)?" Asubije ati: "Twe twabikura he?", aravuga ati: "Nyuma muzagira anmat"; maze umugore wa Jabir, igihe Jabir yamusabaga gukuraho anmat yo mu nzu yabo, amwibutsa ayo magambo.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: mu buzima bwa Jabir, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.420 (s.415); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3631; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 185; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 255, 376; Kütüb-i Sitte: Buharî, Menakıb 25, Nikah 62; Müslim, Libas 39; Ebu Davud, Libas 45, (4145); Tirmizî, Edeb 26, (2775); Nesâî, Nikah 83, (6, 136) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5576, c./s. 15/423]

2334. Yahanuye ﷺ ko amazu y'i Madina azagera ahantu hitwa Ihab (cyangwa Yahab); maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko amazu y'i Madina azagera ahantu hitwa Ihab (cyangwa Yahab); maze umujyi waguka urenga ahagati hawo ku birometero byinshi.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: ibinyejana bya nyuma (iki gihe turimo)

ISOKO 1000 Mucize no.491 (s.482); Kütüb-i Sitte: Müslim

2335. Yagaruye ﷺ Habib mwene Maslama al-Fihri wari waje i Madina kwitabira urugamba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yagaruye ﷺ Habib mwene Maslama al-Fihri wari waje i Madina kwitabira urugamba, amwoherezana na se Maslama wari wamukurikiye agira ati: "So ashobora gupfa uyu mwaka"; maze Maslama apfa uwo mwaka.

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi (ubuhanuzi n'isohozwa mu mwaka umwe)

ISOKO 1000 Mucize no.935 (s.769)

2336. Yahanuye ﷺ ko Abaromani bazamara ibisekuru byinshi (dhat qurun) kugeza ku iherezo ry'ibihe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Abaromani bazamara ibisekuru byinshi (dhat qurun) kugeza ku iherezo ry'ibihe.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: bikomeza

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2337. Yahanuye ﷺ ko Aba-Ansar bazagabanuka bagasigara bameze nk'umunyu mu biryo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Aba-Ansar bazagabanuka bagasigara bameze nk'umunyu mu biryo; ibintu byabo bikomeza gusenyuka kugeza ubwo nta gatsiko kabo gasigaye.

Ubuhanuzi: AH 11 (inyigisho ya nyuma); isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2338. Yavuze ﷺ ati: "Iri dini rizagera aho ijoro n'amanywa bigera hose; Allah..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Iri dini rizagera aho ijoro n'amanywa bigera hose; Allah ntazasiga inzu y'itaka cyangwa iy'ubwoya atayinjijemo" (byavuzwe na Tamim al-Dari).

Isohozwa: bikomeza

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2339. Yahanuye ﷺ ati: “Ubwoko bwa Mudar buzakomeza kwica abagaragu ba Allah...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Ubwoko bwa Mudar buzakomeza kwica abagaragu ba Allah bakiranuka no kubashyira mu bigeragezo, kugeza ubwo Allah azabateza ingabo imwe mu ngabo ze” (byavuzwe na Hudhayfa).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 205 (Abbâsîlerin hilafetini haber vermesi)

2340. Yahanuye ﷺ ati: “Abakomeye kurusha abandi mu bantu mu kubarwanya ni Abaromani...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Abakomeye kurusha abandi mu bantu mu kubarwanya ni Abaromani; kurimbuka kwabo kuzabana n’Isaha y’Imperuka gusa” (byavuzwe na Mustawrid mwene Shaddad).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: ugukomeza kubaho kwa Bizansi n’Abaroma mu binyejana byinshi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 217 (Rumların helakinin kıyametle birlikte olacağını haber vermesi)

2341. Yahanuye ﷺ ati: “Muri uyu muryango hazabamo guhindurwa ishusho (maskh), kumirwa...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Muri uyu muryango hazabamo guhindurwa ishusho (maskh), kumirwa n’ubutaka (khasf) no guterwa amabuye (qadhf); ibyo bizaba ku bahakana igeno no ku bahakanyi b’indwanyi (zindiqs)” (byavuzwe na Ibn Umar).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 252 (Râfıza, Kaderiyye, Mürcie ve zındıkları haber vermesi)

2342. Yitegereje ﷺ ikibanza kimwe i Madina aravuga ati: “Muri aha hantu hazarahirwa...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yitegereje ﷺ ikibanza kimwe i Madina aravuga ati: “Muri aha hantu hazarahirwa indahiro nyinshi zitazazamuka ngo zigere kwa Allah”; nyuma uwatambutsa inkuru abona isoko ry’abacuruzi b’abaja n’amatungo (nakhkhasin) aho hantu (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imyaka yakurikiyeho, Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 261 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2343. Yahanuye ﷺ ati: “Mu muryango wanjye ntihazareka ibintu bitatu byo mu gihe...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Mu muryango wanjye ntihazareka ibintu bitatu byo mu gihe cy’ubujiji: gutegereza imvura ku nyenyeri, gutuka inkomoko no kuborogera abapfuye” (byavuzwe na Junada al-Azdi).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 263 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2344. Yahanuye ﷺ ati: “Iri dini rifite gutera imbere (iqbal) no gusubira inyuma...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Iri dini rifite gutera imbere (iqbal) no gusubira inyuma (idbar)”: mu gutera imbere kwaryo, ubwoko bwose buzagira ubumenyi mu idini maze umunyabyaha umwe cyangwa babiri babemo bahishwe; mu gusubira inyuma kwaryo, ubwoko bwose buzaba butazi naho umuhanga umwe cyangwa babiri bahishwe, kandi inzoga n'ubusambanyi bizakorwa ku mugaragaro (byavuzwe na Abu Umama).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 264 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2345. Yahanuye ﷺ ati: “Nubona umuryango wanjye utinya kubwira umunyarengane ngo 'Uri...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Nubona umuryango wanjye utinya kubwira umunyarengane ngo 'Uri umunyarengane', icyo gihe bazaba basezerewe” (byavuzwe na Abdullah mwene Amr).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 264 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2346. Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku bantu ubwo bazicara mu ruziga mu misigiti...”

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku bantu ubwo bazicara mu ruziga mu misigiti, agahinda kabo ari isi gusa; Allah ntabakeneye, ntimukicarane na bo” (byavuzwe na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 264 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2347. Yahanuye ﷺ ati: “Uyu munsi abantu bameze nk'igiti gifite amababi kandi kitagira...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Uyu munsi abantu bameze nk'igiti gifite amababi kandi kitagira amahwa; vuba bazamera nk'igiti gifite amahwa kandi kitagira amababi” (byavuzwe na Abu Umama al-Bahili).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibihe bya nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 266 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2348. Yahanuye ﷺ ati: “Ibintu bizakomeza gukomera gusa, umutungo wiyongere gusa...”

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Ibintu bizakomeza gukomera gusa, umutungo wiyongere gusa, n'abantu barusheho kuba abanyabugugu gusa” (byavuzwe na Abu Umama).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 266 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2349. Yamenyesheje ﷺ, abibwiwe na Jibril, ko mu muryango we hazagaragara ibintu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ, abibwiwe na Jibril, ko mu muryango we hazagaragara ibintu bitatu amahanga yo hambere atakoze, muri byo harimo gusahura imva n'abagore guhazanya hagati yabo (byavuzwe na Ubayd al-Juhani).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2350. Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hazabamo abdal: abantu magana atatu bafite...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu muryango we hazabamo abdal: abantu magana atatu bafite imitima iri ku mutima wa Adam, mirongo ine ku mutima wa Musa, barindwi ku mutima wa Ibrahim, batatu ku mutima wa Jibril n'umwe ku mutima wa Israfil (Ibn Mas'ud); ko isi itazigera ibura abantu mirongo ine bameze nk'Inshuti y'Umunyempuhwe (Anas); kandi ko abdal ari mirongo itatu (Ubada mwene Samit).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: bikomeza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 372 (ümmetine özgü hususiyetler bâbları)

2351. Yahanuriye ﷺ Aba-Ansar ati: "Abantu baziyongera naho Aba-Ansar bagabanuke"...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ Aba-Ansar ati: "Abantu baziyongera naho Aba-Ansar bagabanuke"; kandi koko biba bityo.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina (near itabaruka rye); isohozwa: ibinyejana bya nyuma

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 245 (İhbâruhû bimâ vakaa alâ hakîkatih)

2352. Yahanuye ﷺ ati: "Buri muhanuzi wambanjirije yagiraga abigishwa; hanyuma nyuma..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Buri muhanuzi wambanjirije yagiraga abigishwa; hanyuma nyuma yabo hakaza abasimbura babi (khuluf) bavuga ibyo badakora kandi bagakora ibyo batategetswe."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibihe bya nyuma y'itabaruka rye

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 264 (Fasl fî tertîbi'l-ahbâr bi'l-guyûbi'l-müstakbele ba'deh)

2353. Yavuze ﷺ ati: "Umuryango wanjye ni ibyiciro bitanu: imyaka mirongo ine y'abantu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Umuryango wanjye ni ibyiciro bitanu: imyaka mirongo ine y'abantu b'ineza no gutinya Allah; kugeza ku ijana na makumyabiri abubaha impuhwe n'amasano; kugeza ku ijana na mirongo itandatu abaterana

imigongo bagaca umubano; hanyuma imvururu n'imvururu (harj), guhunga no guhunga" (byavuzwe na Anas; mu rundi ruhererekane buri cyiciro ni imyaka mirongo ine).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; ikigamijwe: AH 40, 120, 160, na nyuma yaho

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 368 (insanların tabakalarını haber vermesi)

2354. Yahanuye ﷺ ko bamwe bazahindura idini nyuma ye agira ati: "Ndi imbere yanyu ku..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko bamwe bazahindura idini nyuma ye agira ati: "Ndi imbere yanyu ku kidendezi cya Hawd; uhageze anywa, kandi unyoye ntazongera kugira inyota ukundi; amatsinda nzi kandi anzi azaza aho ndi, hanyuma hashyirwe uruzitiro hagati yanjye na bo; nzavuga nti: 'Ni abanjye'; hazavugwa ngo: 'Ntuzi ibyo bazanye bishya nyuma yawe'; nzavuga nti: 'Nibajye kure abahinduye nyuma yanjye.'"

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: nyuma y'itabaruka rye

ISOKO Tabersî, İ'lâmü'l-verâ bi-a'lâmi'l-hüdâ, c. 1, s. 90 (2. bâb: gayb ve gelecek haberleri)

2355. Yahanuye ﷺ ko Rumiya (Roma) izatsindwa maze aravuga ati: "Nimuyitsinda..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Rumiya (Roma) izatsindwa maze aravuga ati: "Nimuyitsinda, muzagire kiliziya yayo yo mu burasirazuba umusigiti; mubare amabuye arindwi y'isaso hanyuma mukureho irya munani; munsi yaryo hari inkoni ya Musa n'umwambaro (w'umuhanuzi)."

Isohozwa: ntabwo rirasohora / birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 132 (Bâb 11: gaybî haberleri)

2356. Yahanuriye ﷺ Ali ati: "Hazabaho ibigeragezo ku buryo umwizera atazashobora..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ Ali ati: "Hazabaho ibigeragezo ku buryo umwizera atazashobora kubihindura n'ikiganza cye cyangwa n'ururimi rwe"; ku kibazo cya Ali ngo "Uwo munsi hazabamo abizera muri bo, kandi ibyo hari icyo bizagabanya ku kwizera kwabo?", asubiza ati: "Oya, gusa nk'uko igitonyanga cy'imvura kigabanya ku rutare" (byavuzwe na Ubada mwene Samit).

Isohozwa: nyuma y'itabaruka rye (birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 144-145 (Bâb 12: kendisinden sonra olacakları haber vermesi)

2357. Yahanuriye ﷺ Ali ko hazaduka ibigeragezo bimwe, amumenyesha ko inzira yo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ Ali ko hazaduka ibigeragezo bimwe, amumenyesha ko inzira yo kubirokokamo ari Igitabo cya Allah, kirimo inkuru z'ababanjirije n'abazakurikiraho, n'urubanza hagati yabo.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: nyuma ya itabaruka rye (ntibisobanurwa mu gitabo)

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "HZ. MUHAMMED ALEYHİSSELÂM'IN EN BÜYÜK VE EN DEVAMLI MU'CİZESİ KUR'ÂN-I KERÎM'DİR" (kitabın dipnotu: Cin:1-2); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fezâilü'l-Kur'ân 14, (2906) (kitapta kaynak

gösterilmemiş; Canan'da bulunamadı)

45 · Ibyabaye nyuma y’itabaruka rye: ibitangaza (Karamat) by’Abasangirangendo n’Ababakurikiye, n’ubuhamya bw’Abantu b’Igitabo

2358. Abu al-Qasim mwene Ma’mun yavuze ati: “Twari dufite kimwe mu bikoresho (qas’a)...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu al-Qasim mwene Ma’mun yavuze ati: “Twari dufite kimwe mu bikoresho (qas’a) by’Intumwa ya Allah ﷺ; twashyiragamo amazi ku bw’abarwayi, bagakiriramo.”

Ibinyejana nyuma y’Umuhanuzi (ibinyejana bya 4–5 AH)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

2359. Abu Muslim al-Khawlani ntiyashiriye mu muriro umuhanuzi w’ikinyoma Aswad...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abu Muslim al-Khawlani ntiyashiriye mu muriro umuhanuzi w’ikinyoma Aswad al-Ansi yari yamutajemo.

AH 11 (632 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.180; 1000 Mucize no.850 (s.712); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 133; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 403-405; İbn Hamza et-Tûsî, es-Sâkıb, s. 114, hadis no. 111/14

2360. Amazi yavubutse mu butayu kubera isengesho rya Ala’ mwene Hadrami, kandi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amazi yavubutse mu butayu kubera isengesho rya Ala’ mwene Hadrami, kandi yambutse inyanja (ikigobe) n’ingabo ze badatose.

AH 11–12 (633 CE)

ISOKO İbn Kesîr s.178; web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.52-53; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 492; c. 2, s. 111; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 183-184, 385-387, 428

2361. Safina wari warahawe umudendezo n’Intumwa ya Allah ﷺ, ayobye mu gihugu...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Safina wari warahawe umudendezo n’Intumwa ya Allah ﷺ, ayobye mu gihugu cy’Abaromani, yabwiye intare yamusamiye ati: “Ndi uwahawe umudendezo n’Intumwa ya Allah”; maze intare imwereka inzira.

Nyuma ya AH 11

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.501; İbn Kesîr s.66; 19. Mektup listesi (183.txt) no.73; web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.45; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 19. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles Shown on Animals"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 108; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 163; Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 17, s. 409-410; Râvendî, el-Harâic, c. 1, s. 136-138

2362. Asma umukobwa wa Abu Bakr yazanye umwambaro (jubba) aravuga ati: “Intumwa ya...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Asma umukobwa wa Abu Bakr yazanye umwambaro (jubba) aravuga ati: “Intumwa ya Allah yajyaga yambara uyu; tuwumesezamo abarwayi twizeye gukira.”

Nyuma y’Umuhanuzi (AH 11–73)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl (kerâmât, berekât, dokunduğu şeylerin dönüşmesi)

2363. Nyuma y’uko Ala’ mwene Hadrami (mu yindi nkuru, umwe mu bo bari kumwe) apfiriye…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y’uko Ala’ mwene Hadrami (mu yindi nkuru, umwe mu bo bari kumwe) apfiriye ku rugamba agashyingurwa, imva ye yarafunguwe ngo bamwimure aho hantu havugwaga ko inyamaswa z’inkazi zazamutaburura; umubiri ntiwabonetse, maze icyobo cyo mu mva (lahd) kigaragara cyuzuye urumuri rumurika kugeza aho ijisho rigera hose.

Igitero cy’i Bahreyn, AH 11–12 (633 CE) na nyuma yaho

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.53

2364. (Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Umugabo w’i Khawlan wari wabaye Umuyisilamu…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Umugabo w’i Khawlan wari wabaye Umuyisilamu yajugunywe mu muriro n’ubwoko bwe ngo areke idini rye, ariko hashya gusa igice cy’umubiri we amazi ya wudu atari yagezeho; Abu Bakr amusaba isengesho, kandi muri Siriya bamugereranya na Ibrahim.

Ubuyobozi bwa Abu Bakr, AH 11–13

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 133 (Cansız varlık türlerindeki mucizeleri: ateşin yakmaması)

2365. Khalid mwene Walid yanyoye uburozi i Hira nyuma yo kuvuga bismillah, ntiyagira icyo aba

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Khalid mwene Walid yanyoye uburozi i Hira nyuma yo kuvuga bismillah, ntiyagira icyo aba.

AH 12 (633 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.420, 421; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 494; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 412

2366. Thabit mwene Qays, waguye i Yamama nk’umuhamya w’ukuri, yabwiye…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Thabit mwene Qays, waguye i Yamama nk’umuhamya w’ukuri, yabwiye umusangirangendo mu nzozi aho ikoti rye ry’icyuma riri kandi atanga irage, maze Abu Bakr ashyira mu bikorwa iryo rage.

AH 12 (633 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.129; İbn Kesîr s.147

2367. Ubwo Thabit mwene Qays mwene Shammas, waguye i Yamama nk'umuhamya w'ukuri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Thabit mwene Qays mwene Shammas, waguye i Yamama nk'umuhamya w'ukuri, yashyirwaga mu mva, yumvikanye avuga ati: "Muhammad ni Intumwa ya Allah, Abu Bakr al-Siddiq, Umar al-Shahid (umuhamya w'ukuri), Uthman al-Barr al-Rahim (umunyempuhwe n'umugwaneza)"; barebye basanga yapfuye (Abdullah mwene Ubaydullah al-Ansari: "Nari mu bamushyinguye").

Intambara ya Yamama, AH 12 (633 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 20. fasıl (ölülerin diriltilmesi, çocukların konuşması)

2368. Indogobe y'umurwanyi w'Umunyayemeni (al-Nakha'i) yari yapfiriye mu nzira yazutse kubera isengesho rye

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Indogobe y'umurwanyi w'Umunyayemeni (al-Nakha'i) yari yapfiriye mu nzira yazutse kubera isengesho rye.

AH 13–23 (ubuyobozi bwa Umar)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.504; İbn Kesîr s.72; web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.48-49; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 114; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 181-182, 457-458

2369. Umar, ari mu kibwiriza cyo ku wa Gatanu i Madina, yahamagaye mu buryo...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umar, ari mu kibwiriza cyo ku wa Gatanu i Madina, yahamagaye mu buryo butunguranye incuro eshatu ati: "Yewe Sariya, ku musozi!"; iryo jwi ryumvikana mu ngabo zari kure, maze abasirikare ba Sariya bari hafi gusubira inyuma bishingikiriza umusozi baratsinda, kandi intumwa yaje nyuma y'ukwezi irabyemeza.

Ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23), hafi AH 23 (644 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.832 (s.694); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 497

2370. Ubwo Umar yari asinziriye mu musigiti, umutware w'Umurumani (umugaba w'ingabo)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Umar yari asinziriye mu musigiti, umutware w'Umurumani (umugaba w'ingabo) yagaragaye ku mutwe we avuga ubuhamya bw'ukwemera; yavuze ko yumvise imfungwa y'Umuyisilamu isoma umurongo ngo "Uwumvira Allah n'Intumwa ye..." (Sura al-Nur, umurongo wa 52) akabitekerezaho, maze aba Umuyisilamu abonye ko uwo murongo umwe ukubiyemo ibyahishuriwe Isa byose ku miterere y'iyi si n'iy'ubuzima bwa nyuma.

Ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, i'câzü'l-Kur'ân fasılları

2371. Ka'b al-Ahbar yarahije umukuru w'idini w'Umuyahudi wari urira amwemeza kimwe ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka’b al-Ahbar yarahije umukuru w’idini w’Umuyahudi wari urira amwemeza kimwe ku kindi ko muri Tawurati Musa yasomye imico y’umuryango wa Ahmad akayigirira ishyari.

Ubuyobozi bwa Umar na nyuma yaho (AH 13–32)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 21 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

2372. Bagenzi ba Ibn Mas’ud bashyinguye inzoka y’umweru yahumuraga nka miski mu nzira…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Bagenzi ba Ibn Mas’ud bashyinguye inzoka y’umweru yahumuraga nka miski mu nzira ijya i Hajj; nimugoroba haza abagore bane baravuga bati: “Ni inde washyinguye Amr? Yari umwizera wasibaga agasenga; yari yarumvise ibiranga umuhanuzi wanyu mu ijuru imyaka magana ane mbere y’ubutumwa bwe aramwizera”; maze Umar arabyemeza ati: “Uvuze ukuri; numvise ibisa bityo biturutse ku Ntumwa ya Allah ﷺ.”

Ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl (hicret yolundaki âyetler), no. 257

2373. Irage rya Abu Bakr igihe yari ku buriri bw’urupfu rigira riti: “Nimumpane ku…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Irage rya Abu Bakr igihe yari ku buriri bw’urupfu rigira riti: “Nimumpane ku mva y’Intumwa ya Allah, musabe uruhushya muvuge muti: ‘Abu Bakr arifuza gushyingurwa iruhande rwawe’” (igice gisigaye cy’inkuru cyacitse mu ncamake y’inyandiko).

AH 13 (634 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 491 (Vefatından sonra görülen âyetler)

2374. (Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Ubwo Umar yanyuraga ku irimbi rya Baqi’ akavuga…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Ubwo Umar yanyuraga ku irimbi rya Baqi’ akavuga ati: “Amahoro abe kuri mwe bantu bo mu mva; amakuru yacu ni aya: abagore banyu barongeye barashaka, amazu yanyu aratuwemo, n’umutungo wanyu waragabanywe”, ijwi ritagaragara (hatif) riramusubiza riti: “Amakuru yacu ni aya: twasanze ibyo twohereje imbere, twabonye inyungu y’ibyo twatanze, kandi twatakaje ibyo twasize inyuma.”

Ubuyobozi bwa Umar, AH 13–23

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 112 (Ölülerin diriltilmesi ve konuşması bâbı)

2375. (Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Umar yagiye ku mva y’umusore wari witangiye…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Umar yagiye ku mva y’umusore wari witangiye gusenga asoma umurongo ngo “Ku utinya guhagarara imbere ya Nyagasani we hari ubusitani bubiri” (Sura al-Rahman, umurongo wa 46), maze uwo musore asubiza ari mu mva ye ati: “Nyagasani wanjye yabumpaye mu Ijuru incuro ebyiri.”

Ubuyobozi bwa Umar, AH 13–23

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 113 (Ölülerin diriltilmesi ve konuşması bâbı)

2376. (Igitangaza cy'umuryango we ﷺ) Mu gihe cya Umar, Tamim al-Dari, abisabwe na...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy'umuryango we ﷺ) Mu gihe cya Umar, Tamim al-Dari, abisabwe na Umar, yakumiriye umuriro wari waturutse i Harra akoresheje ukuboko kwe (cyangwa umwitero we) awinjiza mu kibaya (mu buvumo); maze Umar avuga incuro eshatu ati: "Uwabonye ntameze nk'utabonye."

Ubuyobozi bwa Umar, AH 13–23

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 134 (Cansız varlık türlerindeki mucizeleri: ateşin yakmaması)

2377. Mu gutera kwa Homs, Abaromani bakangaranyijwe n'uko Abayisilamu bazamuye takbir...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gutera kwa Homs, Abaromani bakangaranyijwe n'uko Abayisilamu bazamuye takbir icyarimwe maze inkuta zisenyuka, abaturage birukanka bafite ubwoba basanga abayobozi babo gusaba amahoro.

Gota i Hims, ubuyobozi bwa Umar, hafi AH 15 (636 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.830 (s.694)

2378. Mu gutera kwa Homs, amazu yo mu mujyi yasenyutse kuri takbir ya kabiri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gutera kwa Homs, amazu yo mu mujyi yasenyutse kuri takbir ya kabiri y'Abayisilamu, maze abaturage babwira abayobozi babo bati: "Ntimubona ko igihano cya Allah cyatumanukiye?"

Gota i Hims, ubuyobozi bwa Umar, hafi AH 15 (636 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.831 (s.694)

2379. Ka'b al-Ahbar yabwiye Umar muri Siriya ko mu bitabo bya mbere handitswe ko ibyo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka'b al-Ahbar yabwiye Umar muri Siriya ko mu bitabo bya mbere handitswe ko ibyo bihugu bizatsindwa mu maboko y'umugabo ukiranuka "ugirira impuhwe abizera, ukarishye ku bahakanyi, uhuje imbere n'inyuma"; maze abaturage ba Bayt al-Maqdis babwira Khalid mwene Walid bati: "Si wowe ahubwo Umar ni we uzatsinda aha hantu; mu bitabo, Kayisariya (Qaysariyya) itsindwa mbere."

AH 15–17 (636–638 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 53 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2380. I Yarmuk, Jurjir (Jaraja), intumwa y'umugaba w'ingabo w'Umurumani Mahan, amaze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Yarmuk, Jurjir (Jaraja), intumwa y'umugaba w'ingabo w'Umurumani Mahan, amaze kubona isengesho ry'Abayisilamu akabaza ibibazo, yabaye Umuyisilamu agira ati: "Isa yaduhaye inkuru nziza y'ugendera ku ngamiya; umuhanuzi wanyu yavuze ukuri."

Yarmuk, AH 15 (636 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 496 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2381. Sa'd yasenze ku mugabo wari wamututse mu bisigo ati: "Mana yanjye, ndinda..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa'd yasenze ku mugabo wari wamututse mu bisigo ati: "Mana yanjye, ndinda ururimi rwe n'ukuboko kwe uko ubishaka"; uwo mugabo yicwa ku munsi wa Qadisiyya kandi ururimi rwe n'ukuboko kwe biracibwa (byavuzwe na Qabisa mwene Jabir).

Al-Qadisiyya, AH 15 (636 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 281 (duaların kabulündeki mucizeler: Sa'd b. Ebî Vakkâs için duası)

2382. Inkuru yo guhurira mu nzira ijya i Qadisiyya na Zurayb mwene Barthamla (umusimbura washyizweho, wasi, wa Isa)

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Inkuru yo guhurira mu nzira ijya i Qadisiyya na Zurayb mwene Barthamla (umusimbura washyizweho, wasi, wa Isa).

AH 16 (637 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.366; web: Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 5-6. fasıl, no. 54; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 495

2383. Umwe mu ngabo z'Abasangirangendo wageze kuri Tigiri (bivugwa ko ari Hujr mwene...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umwe mu ngabo z'Abasangirangendo wageze kuri Tigiri (bivugwa ko ari Hujr mwene Adi) yavuze ati "Ku izina rya Allah" maze ashorera ifarashi ye mu ruzi, abandi na bo bamukurikira bagenda hejuru y'amazi; umwanzi ahunga asakuza ngo "Amashitani!"; kandi nta kintu na kimwe cyazimiye uretse agacupa k'amazi kari gafatishijwe ku itandiko ry'ifarashi.

Kwigarurira al-Mada'in, hafi AH 16 (637 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.845 (s.707); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.54; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 493; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 185, 388-389

2384. Umugabo yabonye mu nzozi ku munsi w'ikoraniro abahanuzi baza buri wese afite...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugabo yabonye mu nzozi ku munsi w'ikoraniro abahanuzi baza buri wese afite imyuri ibiri, naho Muhammad ﷺ afite urumuri rwihariye kuri buri musatsi wo ku mutwe we no mu maso he; maze Ka'b al-Ahbar avuga ati: "Ibi ni byo neza bisobanurwa muri Tawurati."

Ubuyobozi bwa Umar na Uthman (AH 17–32)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 28 (Tevrat ve İncil'de anılması bâbı)

2385. Umugisha we ﷺ wagaragaye ku basangirangendo be na nyuma y'urupfu rwe: Umar...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugisha we ﷺ wagaragaye ku basangirangendo be na nyuma y'urupfu rwe: Umar yasabye imvura anyuze kuri se wabo Abbas (amugira uburyo), maze imvura iragwa; kandi benshi basabye umugisha banyuze ku bamukomokaho.

Umwaka w'Ivu (al-Ramada), AH 18 (639 CE)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 29. fasıl (doğumundaki ve sonrasındaki alâmetler)

2386. Habib mwene Maslama yafashe igihome avuga ati: "Nta bushobozi nta n'imbaraga..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Habib mwene Maslama yafashe igihome avuga ati: "Nta bushobozi nta n'imbaraga uretse binyuze kuri Allah" (la hawla wa la quwwata illa billah).

AH 20–40

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.429; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 498

2387. Zaynab umukobwa wa Jahsh, wagaburiraga mu mashyi munsi y'umwenda, ku bavandimwe...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Zaynab umukobwa wa Jahsh, wagaburiraga mu mashyi munsi y'umwenda, ku bavandimwe n'imfubyi, umushahara Umar yari yamwoherereje, yasenze agira ati: "Mana yanjye, nyuma y'ibi ntihakagire umushahara wa Umar ungeraho", maze apfa bidatinze.

Ubuyobozi bwa Umar, hafi AH 20 (641 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.844 (s.706)

2388. Inkuru yatekererejwe Uthman: inkubi z'umuyaga ebyiri zagonganiye mu butayu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inkuru yatekererejwe Uthman: inkubi z'umuyaga ebyiri zagonganiye mu butayu, maze nyuma haza kuboneka inzoka nto y'umuhondo ihumura nka miski umugabo ayizingira mu gitambaro cye cyo ku mutwe arayishyingura; ijwi ritagaragara riravuga riti: "Aya yari amajini yo mu bana ba Shaysaban n'abana ba Uqaysh; uwo washyinguye yari mu bumvaga ihishurwa rituruka ku Ntumwa ya Allah, kandi yapfuye nk'umuhamya w'ukuri."

Ubuyobozi bwa Uthman (AH 23–35)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl (hicret yolundaki âyetler), no. 256

2389. Ka'b al-Ahbar yabwiye Umar ati: "Nkusanga uhagaze kuri rimwe mu marembo..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka'b al-Ahbar yabwiye Umar ati: "Nkusanga uhagaze kuri rimwe mu marembo y'Umuriro, ubuza abantu kugwamo; nupfa bazawirohamamo kugeza ku Munsi w'Izuka", amuhanurira ko azinjira mu Ijuru ukwezi kwa

Dhu al-Hijja kutarashira; maze Umar yicwa muri uko kwezi nk'umuhamya w'ukuri.

Dhu al-Hijja AH 23 (644 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 230 (fitnelerin Hz. Ömer'in ölümünden sonra başlayacağını haber vermesi)

2390. Zayd mwene Kharija yavuze nyuma y'urupfu rwe ahamya ubutumwa bw'ubuhanuzi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Zayd mwene Kharija yavuze nyuma y'urupfu rwe ahamya ubutumwa bw'ubuhanuzi bw'Intumwa ya Allah ﷺ n'ukuri kw'abakhalifa batatu ba mbere.

AH 24–35 (ubuyobozi bwa Uthman)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.512; İbn Kesîr s.76; web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.55-57; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 20. fasıl; Questions on Islam, "The Miracles concerning Resurrected Corpses"; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 187-189, 458

2391. Nyuma ya Zayd mwene Kharija, umugabo wo mu bana ba Khatma na we yarapfuye, maze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma ya Zayd mwene Kharija, umugabo wo mu bana ba Khatma na we yarapfuye, maze amaze gutwikirwa, avuga n'ijwi riturutse mu gituza cye agira ati: "Umuvandimwe w'abana ba Harith mwene Khazraj (Zayd) yavuze ukuri."

Ubuyobozi bwa Uthman (AH 24–35)

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.55

2392. Nyuma y'urupfu rwe ﷺ, Uthman mwene Hunayf yigishije rya sengesho ryo gusaba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'urupfu rwe ﷺ, Uthman mwene Hunayf yigishije rya sengesho ryo gusaba ubuvugizi (tawassul) umugabo wari wagiye kuri Uthman afite ikibazo ntiyumvwe; uwo mugabo avuze iryo sengesho akagenda, umurinzi w'umuryango yamufashe ukuboko amujyana kwa Uthman, Uthman amwicaza iruhande rwe kandi akemura ikibazo cye ako kanya.

Ubuyobozi bwa Uthman, AH 24–35 (644–656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 347 (onunla Allah'a tevessül edilmesi (âmânın duası) bâbı)

2393. Impeta ye ﷺ yagumye nyuma ye mu maboko ya Abu Bakr, Umar na Uthman; nyuma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Impeta ye ﷺ yagumye nyuma ye mu maboko ya Abu Bakr, Umar na Uthman; nyuma y'umwaka wa gatandatu w'ubukhalifa bwa Uthman, iyo mpeta igwa mu iriba rya Aris kandi ntiyaboneka nubwo yashakishijwe iminsi itatu, maze nyuma yaho ibintu birahinduka impamvu z'imvururu ziragaragara (abahanga: ibanga nk'iry'impeta ya Sulayman).

hafi AH 30 (650–651 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 143 (Mübarek elinin değdiği yerde görülen eserler (saçın ağarmaması vb.) bâbı)

2394. Umubiri wa Abu Talha, wapfiriye mu bwato mu rugamba rwo mu nyanja, ntiwigeze...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umubiri wa Abu Talha, wapfiriye mu bwato mu rugamba rwo mu nyanja, ntiwigeze ubora na gato nubwo ikirwa cyo kumushyinguraho cyabonetse nyuma y'iminsi irindwi gusa.

hafi AH 34 (654 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 499 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2395. Jahjah al-Ghifari, wavunnye ku ivi rye inkoni yari mu kuboko kwa Uthman (inkoni...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Jahjah al-Ghifari, wavunnye ku ivi rye inkoni yari mu kuboko kwa Uthman (inkoni y'Intumwa ya Allah ﷺ), yarwaye igisebe kibora muri iryo vi arapfa.

AH 35 (656 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.841 (s.704); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 23. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 498

2396. Ka'b al-Ahbar n'umwepisikopi babwiye Umar ko ibimuranga muri Tawurati ari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka'b al-Ahbar n'umwepisikopi babwiye Umar ko ibimuranga muri Tawurati ari "ihembe ry'icyuma, umuyobozi ukomeye", kandi bahanura ko umukhalifa uzamukurikira (Uthman) azicwa n'abanyarengane naho ubukhalifa bw'uzaza nyuma ye (Ali) bukazarangwa no kumena amaraso.

Ubuyobozi bwa Umar (AH 13–23); isohozwa: AH 35–40

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 54 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2397. Abdullah mwene Salam yabwiye abari bagose Uthman ati: "Ntimwice Uthman; ubundi..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abdullah mwene Salam yabwiye abari bagose Uthman ati: "Ntimwice Uthman; ubundi azapfa mu minsi mirongo ine (nyuma, mu majoro cumi n'atanu); igihe cye cyagenwe kizagera mbere y'uko Dhu al-Hijja irangira"; kandi amenyesha ko mu bitabo handitswe ko ku Munsi w'Izuka Uthman azashyirwa nk'umutegetsi hejuru y'uwamwishe n'abamutereranye.

AH 35 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 54 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2398. Uthman, agoswe kandi asiba, yabonye Intumwa ya Allah ﷺ mu nzozi; imuha amazi yo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Uthman, agoswe kandi asiba, yabonye Intumwa ya Allah ﷺ mu nzozi; imuha amazi yo kunywa maze iramubwira iti: “Uyu mugoroba urafungura kumwe natwe”; maze Uthman yicwa uwo munsi nk’umuhamya w’ukuri (byavuzwe na Muhajir mwene Habib na Na’ila umukobwa wa Farafisa).

Dhu al-Hijja AH 35 (656 CE), Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 209 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2399. Ku munsi Uthman yiciweho, ijwi riturutse mu bitagaragara ryumvikanye rivuga…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi Uthman yiciweho, ijwi riturutse mu bitagaragara ryumvikanye rivuga riti: “Inkuru nziza kuri mwene Affan…” (byavuzwe na Adi mwene Hatim).

Dhu al-Hijja AH 35 (656 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 209 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2400. Mu gushyingura Uthman nijoro, igicucu cyijimye cyakurikiye abari bahetse…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gushyingura Uthman nijoro, igicucu cyijimye cyakurikiye abari bahetse ingobyi ye (nk’uko inkuru ibivuga, ijwi ryarahamagaye riti: “Ntimutinye; twaje kwitabira umuhango wo kumushyingura”, kandi bafashwe nk’abamarayika).

Dhu al-Hijja AH 35 (656 CE), Madina (al-Baqi’)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 209 (Hz. Osman'ın öldürüleceğini haber vermesi)

2401. Aisha yavumye Ayman mwene Sa’sa’a wari wishe ingamiya ye ati: “Mana yanjye…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Aisha yavumye Ayman mwene Sa’sa’a wari wishe ingamiya ye ati: “Mana yanjye, murandure umwenda we (ushyire ahagaragara ibanga rye)”; maze uwo mugabo, wari waje i Basra nka guverineri ku ngoma ya Ali, agwa mu musarani arapfa mu ijoro yari acumbitse mu nzu, asangwa yambaye ubusa.

Nyuma y’Intambara y’Ingamiya, ubuyobozi bwa Ali (AH 36–40 / 656–661 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.843 (s.706)

2402. Ku munsi wa Siffin (cyangwa w’Ingamiya), umugabo wo mu Ba-Ansar wari ugiye…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi wa Siffin (cyangwa w’Ingamiya), umugabo wo mu Ba-Ansar wari ugiye gushyingurwa mu bapfuye yaravuze ati: “Muhammad ni Intumwa ya Allah, Abu Bakr al-Siddiq, Umar al-Shahid, Uthman al-Rahim”, hanyuma aratuza.

Siffin cyangwa Ingamiya, AH 36–37 (656–657 CE)

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.58

2403. Sa’d yavumye umugabo watukaga Ali; ingamiya iraza iramukandagira (imukubita ku...)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Sa’d yavumye umugabo watukaga Ali; ingamiya iraza iramukandagira (imukubita ku mabuye kugeza ubwo ubwonko bwe busandara); Sa’d ahita abohora umuja kandi arahira ko atazongera kuvuma undi muntu ukundi (byavuzwe na Qays na Mus’ab mwene Sa’d).

Hagati ya AH 36 na 55, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 281 (duaların kabulündeki mucizeler: Sa'd b. Ebî Vakkâs için duası)

2404. Ka’b al-Ahbar ahagaze ageze i Siffin yaravuze ati: “Aha hantu hazameneka...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka’b al-Ahbar ahagaze ageze i Siffin yaravuze ati: “Aha hantu hazameneka amaraso menshi y’Abayisilamu kurusha ahandi hose; ibizabera kuri buri gace k’ubutaka byanditswe muri Tawurati.”

Ubuhanuzi: ubuyobozi bwa Umar na Uthman; isohozwa: AH 37 (657 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 56 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2405. Yafashe ﷺ uruhu rwo hagati y’amaso ya Firas mwene Amr wo mu bana ba Layth wari...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yafashe ﷺ uruhu rwo hagati y’amaso ya Firas mwene Amr wo mu bana ba Layth wari urwaye umutwe ukabije maze ararukurura; ububabare burashira kandi aho yari yafashe hamera agatsiko k’ubwoya; igihe Firas yashakaga kwifatanya n’Abakhariji ubwo bwoya burapfuka, naho amaze kwihana bwongera kumera.

Igikorwa: Igihe cy’i Madina; ugupfuka k’umusatsi: AH 37–38 (kwaduka kw’Abakharaji)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 141-142 (Mübarek elinin değdiği yerde görülen eserler (saçın ağarmaması vb.) bâbı)

2406. I Siffin, ingamiya yikoreye yo mu ngabo za Siriya yataye uyigendaho n’umutwaro...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

I Siffin, ingamiya yikoreye yo mu ngabo za Siriya yataye uyigendaho n’umutwaro wayo, imena imirongo isanga Ali, ishyira umunwa wayo hagati y’umutwe we n’urutugu rwe yikuba umusaya; maze Ali avuga ati: “Ndahiye kuri Allah, iki ni ikimenyetso kiri hagati yanjye n’Intumwa ya Allah” (byavuzwe na Harith).

Siffin, AH 37 (657 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 234 (Sıffîn vakasını ve iki hakemi haber vermesi)

2407. Abdullah mwene Salam yabwiye Intumwa ya Allah ﷺ ati: “Mu bitabo tugusanga...”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Abdullah mwene Salam yabwiye Intumwa ya Allah ﷺ ati: “Mu bitabo tugusanga uhagaze imbere ya Nyagasani wawe ku Munsi w’Izuka, amatama yawe yatukuye kubera ibyo umuryango wawe wakoze nyuma yawe”; kandi

igihe Ali yicwaga nk'umuhamya w'ukuri aravuga ati: "Iyi ni intangiriro y'imyaka mirongo ine; nyuma yayo hazabaho amahoro."

Igihe cy'i Madina; AH 40–41 (661 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 55 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2408. Mu gitondo cya nyuma y'iyicwa rya Ali, habonetse amaraso mashya munsi ya buri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu gitondo cya nyuma y'iyicwa rya Ali, habonetse amaraso mashya munsi ya buri buye ryateruwe i Bayt al-Maqdis (byavuzwe na Zuhri na Sa'id mwene Musayyab).

Ramadan AH 40 (661 CE), Yeruzalemu

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 211 (Hz. Ali'nin öldürüleceğini haber vermesi)

2409. Ubwo Marwan yavugaga ati: "Uyu mutungo ni uwacu; tuwuha uwo dushaka", Sa'd...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Marwan yavugaga ati: "Uyu mutungo ni uwacu; tuwuha uwo dushaka", Sa'd yazamuye amaboko ngo amuvume; maze Marwan asimbuka aho yari ari amwinginga ati: "Yewe Abu Ishaq, ku bw'urukundo rwa Allah ntumvume; ni umutungo wa Allah" (byavuzwe na Ibn Musayyab).

Igihe cya Mu'awiya (ubuyobozi bwa Marwan i Madina, hafi AH 42–49)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 281 (duaların kabulündeki mucizeler: Sa'd b. Ebî Vakkâs için duası)

2410. Yamenyesheje ﷺ ko umwe mu beza bo mu bakurikiye Abasangirangendo (Tabi'un)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umwe mu beza bo mu bakurikiye Abasangirangendo (Tabi'un) azavuga nyuma yo gupfa, maze Rabi' mwene Hirash aravuga.

Igice cya kabiri cy' ikinyejana cya 1 AH

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.237; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 253; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 190

2411. Abu Muslim al-Khawlani yanyuze kuri Tigiri agenda n'amaguru hejuru y'amazi hamwe n'ingabo ze

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abu Muslim al-Khawlani yanyuze kuri Tigiri agenda n'amaguru hejuru y'amazi hamwe n'ingabo ze.

ikinyejana cya 1 AH

ISOKO 1000 Mucize no.852 (s.715); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.54; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 494; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 185, 389-391, 428

2412. Umugore wahimbiye Abu Muslim al-Khawlani ibinyoma yahumye amaso kubera umuvumo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugore wahimbiye Abu Muslim al-Khawlani ibinyoma yahumye amaso kubera umuvumo we, maze akira amaze kwihana.

ikinyejana cya 1 AH

ISOKO 1000 Mucize no.851 (s.714); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 466

2413. Urushinge rwa Abu Rayhana rwari rwaguye mu nyanja rwagarutse kubera isengesho rye

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Urushinge rwa Abu Rayhana rwari rwaguye mu nyanja rwagarutse kubera isengesho rye.

ikinyejana cya 1 AH

ISOKO 1000 Mucize no.869 (s.729)

2414. Umuntu wahimbiye Mutarrif mwene Abdullah ikinyoma yapfuye ako kanya kubera isengesho rya Mutarrif

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Umuntu wahimbiye Mutarrif mwene Abdullah ikinyoma yapfuye ako kanya kubera isengesho rya Mutarrif.

ikinyejana cya 1 AH

ISOKO 1000 Mucize no.860 (s.722)

2415. Sa'id mwene Musayyab yasenze ko guverineri w'i Madina wari warahiye kumuca...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa'id mwene Musayyab yasenze ko guverineri w'i Madina wari warahiye kumuca umutwe kuko atari yamwitabye yamwibagirwa; uwo guverineri ntiyigeze amwibuka na rimwe igihe cyose yamaze i Madina, maze yibuka indahiro ye nyuma gusa ari mu kwisukura (wudu).

Igihe cy'Aba-Umayyad, impera y'ikinyejana cya 1 AH (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.846 (s.708)

2416. Nubwo umuja we yashyiraga uburozi mu biryo bye igihe kirekire, uburozi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nubwo umuja we yashyiraga uburozi mu biryo bye igihe kirekire, uburozi ntibwagize icyo butwara Abu Muslim al-Khawlani watangiraga ibiryo bye n'isengesho ngo "Ku izina rya Allah... uwo izina rye nta cyo rishobora kwangiza"; mu yindi nkuru yahaye uwo muja umudendezo.

Igihe cy'Ababakurikiye, ikinyejana cya 1 AH (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.848 (s.711)

2417. Abu Muslim al-Khawlani yasabiye abana bamusabye kubasabira ngo bafate isha...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Muslim al-Khawlani yasabiye abana bamusabye kubasabira ngo bafate isha yanyuragaho, maze iyo sha irafatwa.

Igihe cy'Ababakurikiye, ikinyejana cya 1 AH (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.849 (s.712)

2418. Sila mwene Ashyam, ashonje cyane mu rugendo kandi adashaka kugira uwo asaba...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Sila mwene Ashyam, ashonje cyane mu rugendo kandi adashaka kugira uwo asaba, yarasenze maze asanga inyuma ye igikoresho cyuzuye itende rizingiye mu gitambaro; maze ibiti byiza by'itende bimera ku mbuto zatewe n'umwihayimana yari yahaye ku itende rye.

Igihe cy'Ababakurikiye, ikinyejana cya 1 AH (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.855 (PDF s.720)

2419. Abu Raja' al-Utaridi yahaye amazi inzoka yari yinjiye mu ihema rye iruhande...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abu Raja' al-Utaridi yahaye amazi inzoka yari yinjiye mu ihema rye iruhande rw'iriba, maze ipfuye arayizingira arayishyingura; bukeye amajwi ibihumbi aramuramutsa avuga ati: "Yari uwanyuma mu majini yasezeranyije Intumwa ya Allah ﷺ ubudahemuka."

Nyuma ya itabaruka rye (ikinyejana cya 1 AH)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl (hicret yolundaki âyetler), no. 255

2420. Ku itsinda ryari ryayobye mu nzira ijya i Maka kandi ryugarijwe n'urupfu, rimwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku itsinda ryari ryayobye mu nzira ijya i Maka kandi ryugarijwe n'urupfu, rimwe mu majini yari yarumvise Korowani ituruka ku Ntumwa ya Allah ﷺ ryarabonekeye, ribabwira hadith igira iti: "Umwizera ni umuvandimwe w'umwizera; ntamutererana", ribereka amazi n'inzira.

Nyuma ya itabaruka rye (ikinyejana cya 1 AH)

ISOKO Ebû Nuaym el-İsfahânî, Delâilü'n-nübüvve, 17. fasıl (hicret yolundaki âyetler), no. 258

2421. Inzoka Safwan mwene Mu'attal yasanze yapfuye mu nzira ijya i Hajj...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inzoka Safwan mwene Mu'attal yasanze yapfuye mu nzira ijya i Hajj akayishyingura yamenyekanye, binyuze ku muntu wabasanze kuri Ka'ba, ko ari Amr mwene Jabir, uwanyuma mu majini icyenda yari yarumvise Korowani ituruka kuri we ﷺ.

Nyuma ya itabaruka rye (ikinyejana cya 1 AH)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 234 (Cinlerin İslâm'ı ve ondaki âyetler bâbı (fasıl))

2422. Umwihayimana mu nzira ijya i Bayt al-Maqdis yabwiye umugenzi w'i Basra ati: "Mu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umwihayimana mu nzira ijya i Bayt al-Maqdis yabwiye umugenzi w'i Basra ati: "Mu gitabo cyacu handitswe ko itsinda ryo mu idini ryanyu rizicirwa i Adhra', kandi ko nta rubanza cyangwa igihano bizabaho kuri bo"; bidatinze, Hujr mwene Adi na bagenzi be bicirwa i Adhra'.

AH 51 (671 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 57 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2423. Safwan mwene Muhriz, utari wagize icyo ageraho ku bakomeye b'i Basra ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Safwan mwene Muhriz, utari wagize icyo ageraho ku bakomeye b'i Basra ku bw'umwishywa we wari wafunzwe na Ubaydullah mwene Ziyad, yabwiwe mu nzozi ati: "Saba icyo ukeneye", maze arabyuka arasenga kandi aratakamba; Ibn Ziyad, abura ibitotsi iryo joro, afunguza gereza arekura uwo mwishywa.

Basra, ubuyobozi bwa Ubaydullah ibn Ziyad (AH 55–64 / 675–684 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.854 (s.716)

2424. Sa'd mwene Abi Waqqas yasenze ati: "Abana banjye ni bato; igiza inyuma urupfu..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa'd mwene Abi Waqqas yasenze ati: "Abana banjye ni bato; igiza inyuma urupfu rwanjye kugeza bakura", maze urupfu rwe rwigizwa inyuma imyaka makumyabiri.

Itariki itazwi (Sa'd yitabye Allah muri AH 55)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 282 (duaların kabulündeki mucizeler)

2425. Ibn Abbas yabonye Intumwa ya Allah ﷺ mu nzozi ku manywa, umusatsi wayo utatanye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ibn Abbas yabonye Intumwa ya Allah ﷺ mu nzozi ku manywa, umusatsi wayo utatanye kandi yuzuye umukungugu, ifite icupa ryuzuye amaraso, maze ivuga iti: "Ni amaraso ya Husayn na bagenzi be; uyu munsi ndi kuyakusanya"; uwo munsi urandikwa, maze bimenyekana ko Husayn yishwe kuri uwo munsi.

Muharram AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 214 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2426. Umm Salama yabonye Intumwa ya Allah ﷺ mu nzozi ifite ubutaka ku mutwe no ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umm Salama yabonye Intumwa ya Allah ﷺ mu nzozi ifite ubutaka ku mutwe no ku bwanwa, maze iravuga iti: "Hashize akanya gato mpagaze aho Husayn yiciwe."

Muharram AH 61 (680 CE), Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 214 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2427. Igihe Husayn yicwaga, ikirere cyagushije imvura y'amaraso; mu gitondo amahema...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igihe Husayn yicwaga, ikirere cyagushije imvura y'amaraso; mu gitondo amahema, ibibindi n'ibindi byose bisangwa byuzuye amaraso (byavuzwe na Nadra cyangwa Basra al-Azdiyya).

Muharram AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 214 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2428. Ku munsi Husayn yiciweho, habonetse amaraso mashya munsi ya buri buye ryateruwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi Husayn yiciweho, habonetse amaraso mashya munsi ya buri buye ryateruwe i Bayt al-Maqdis (cyangwa mu yindi nkuru muri Siriya; byavuzwe na Zuhri na Umm Hibban).

Muharram AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 214 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2429. Ku munsi Husayn yiciweho, isi yijimye iminsi itatu, kandi mu maso ha buri wese...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi Husayn yiciweho, isi yijimye iminsi itatu, kandi mu maso ha buri wese wisize za'feran harashya (byavuzwe na Umm Hibban).

Muharram AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 214 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2430. Ku munsi Husayn yiciweho, ingamiya zakuwe mu nkambi ye zarabazwe maze zitetse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku munsi Husayn yiciweho, ingamiya zakuwe mu nkambi ye zarabazwe maze zitetse zirura nk'urubuto rwa colocynth ("umutunda wa Abu Jahl") ku buryo zitashoboraga kuribwa (byavuzwe na Jamil mwene Murra).

Muharram AH 61 (680 CE), Karbala

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 215 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2431. Igihe Husayn yicwaga, ibimera bya wars byakuwe mu nkambi ye byahindutse ivu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igihe Husayn yicwaga, ibimera bya wars byakuwe mu nkambi ye byahindutse ivu, n'inyama ziba nk'izirimo umuriro (byavuzwe na Sufyan akura kuri nyirakuru).

Muharram AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 215 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2432. Igihe Husayn yicwaga, ikirere cyagumye kimeze nk'amaraso avuze (gitukura)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igihe Husayn yicwaga, ikirere cyagumye kimeze nk'amaraso avuze (gitukura) iminsi myinshi (byavuzwe na Ali mwene Mushir akura kuri nyirakuru).

Muharram AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 215 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2433. Igihano cy'abagabo babiri bo muri Ju'fi bari bahari mu iyicwa rya Husayn: umwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igihano cy'abagabo babiri bo muri Ju'fi bari bahari mu iyicwa rya Husayn: umwe igice cy'umubiri we cyararambuwe, naho undi, nubwo yashyize uruhago rw'amazi ku munwa akanywa kugeza rushizemo, ntiyashoboye gushira inyota (byavuzwe na Sufyan).

Nyuma ya AH 61 (nyuma ya 680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 215 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2434. Nyuma y'iyicwa rya Husayn, amajini yumvikanye amuririra mu bisigo; Umm Salama...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nyuma y'iyicwa rya Husayn, amajini yumvikanye amuririra mu bisigo; Umm Salama avuga ati: "Kuva Intumwa ya Allah yapfa sinari narumvise imiborogo y'amajini kugeza iri joro; umwana wanjye agomba kuba yishwe" (byavuzwe na Habib mwene Abi Thabit).

Muharram AH 61 (680 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 215 (Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini haber vermesi)

2435. Mu minsi ya Harra, Sa'id mwene Musayyab wasigaye wenyine mu musigiti yumvise mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu minsi ya Harra, Sa'id mwene Musayyab wasigaye wenyine mu musigiti yumvise mu bihe by'amasengesho ijwi rya adhan na iqama rituruka mu mva y'icyubahiro.

Intambara ya al-Harra, AH 63 (683 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 490 (Kabrinde hayatı, namazı ve selamın ulaştırılması)

2436. Ka'b yabwiye Abdullah mwene Zubayr ko umugabo wo muri Thaqif azamwica (Hajjaj)...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka'b yabwiye Abdullah mwene Zubayr ko umugabo wo muri Thaqif azamwica (Hajjaj); Abdullah mwene Amr avuga ko mu bitabo handitswe umuntu "umena amaraso kandi usenya Ka'ba ibuye ku rindi"; ibyo byagaragaye ku

gihe cya Hajjaj.

Isohozwa: AH 73 (692 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 56 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2437. Mutarrif yasabiye Muwarriq wari wafunzwe na Hajjaj n'abari kumwe na we bavuga...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mutarrif yasabiye Muwarriq wari wafunzwe na Hajjaj n'abari kumwe na we bavuga bati Amina; bukeye Hajjaj abonye se wa Muwarriq mu bari binjiye imbere ye, abwira abarinzi ati: "Mujyane n'uyu musaza kuri gereza mumuhe umuhungu we."

Iraki, ubuyobozi bwa al-Hajjaj (AH 75–95 / 694–714 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.861 (s.723)

2438. Ku gihe cya Hajjaj, mu nzira ijya i Hajj, ubwo umukozi w'i Salihin yangaga ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku gihe cya Hajjaj, mu nzira ijya i Hajj, ubwo umukozi w'i Salihin yangaga ko hari urenga nta ruhushya, Dharr al-Hamdani yasabye bagenzi be kwisukura (wudu), gusenga no gutakamba, maze uwo mukozi areka bo bonyine baragenda.

Igihe cya al-Hajjaj (AH 75–95 / 694–714 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.863 (s.725)

2439. (Igitangaza cy'umuryango we ﷺ) Ubwo umusangirangendo ukuze Irbad mwene Sariya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy'umuryango we ﷺ) Ubwo umusangirangendo ukuze Irbad mwene Sariya yasabiraga urupfu mu musigiti w'i Damasiko, haje umusore mwiza wambaye imyenda y'icyatsi aramubwira ati: "Ntugasenge utyo; vuga uti: 'Mana yanjye, tunganya ibikorwa byanjye kandi ungeze ku gihe cyanjye cyagenwe'"; abajijwe uwo ari we, asubiza ati: "Ndi Rata'il ukuraho agahinda mu bituza by'abizera", maze arazimira.

Igihe cy'Abasangirangendo, mbere ya AH 75 (694 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 159-160 (Ashabının melekleri görmesi ve sözlerini işitmesine dair mucizeler)

2440. Busr mwene Sa'id, uwo umugabo yashinje ibinyoma imbere ya Walid mwene Abd...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Busr mwene Sa'id, uwo umugabo yashinje ibinyoma imbere ya Walid mwene Abd al-Malik ko yatutse Abamarwani, yavuze ati: "Mana yanjye, niba mvuga ukuri, nyereka ikimenyetso kuri we"; maze uwo mugabo yikubita hasi arikubagura arapfa.

Ubuyobozi bwa al-Walid ibn Abd al-Malik (AH 86–96 / 705–715 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.847 (s.710)

2441. Anas mwene Malik yajugunyishije mu itanura ryaka igitambaro (isume) cyari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Anas mwene Malik yajugunyishije mu itanura ryaka igitambaro (isume) cyari cyanduye Intumwa ya Allah ﷺ yari yarahanaguje mu maso hayo, maze icyo gitambaro kivamo kidahiye kandi cyera nk'amata; aravuga ati: "Umuriro ntutwika icyakoze mu maso h'abahanuzi."

Nyuma y'itabaruka ry'Intumwa ya Allah (mu gihe cy'ubuzima bwa Anas, mbere ya AH 93)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 134 (Resûlullah'ın yüzünü sildiği mendilin yanmayıp ateşten bembeyaz çıkmasına dair fâide)

2442. Ubwo Amra umukobwa wa Abd al-Rahman yari ku buriri bw'urupfu (Urwa na Qasim...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Amra umukobwa wa Abd al-Rahman yari ku buriri bw'urupfu (Urwa na Qasim bari iruhande rwe), inzoka nini y'umukara yamanutse ku gisenge imujyaho, ariko igihe urupapuro rwera rwanditseho ngo "Bivuye kuri Nyagasani wa Ka'b bijya kuri Ka'b: nta burenganzira ufite ku bakobwa b'abakiranuka" rwagwaga hasi, isubira inyuma irigendera.

hafi AH 98–106 (igihe cy'Ababakurikiye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 499 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2443. Umwihayimana yamenyesheje mbere y'uko amakuru yumvikana ko Sulayman mwene Abd...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umwihayimana yamenyesheje mbere y'uko amakuru yumvikana ko Sulayman mwene Abd al-Malik yapfuye agasimburwa na "Ashajj" Umar mwene Abd al-Aziz, kandi nyuma y'imyaka ine ko Umar yahawe uburozi; no muri Tawurati handitswe ko ijuru n'isi bizamuririra imyaka mirongo ine.

AH 99–101 (717–720 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 56 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2444. Mu rupfu rw'umusomyi wa Korowani Yazid mwene Qa'qa', habonetse urumuri rumeze nk'urupapuro rwa Mushaf ku gituza cye

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Mu rupfu rw'umusomyi wa Korowani Yazid mwene Qa'qa', habonetse urumuri rumeze nk'urupapuro rwa Mushaf ku gituza cye.

hafi AH 130

ISOKO 1000 Mucize no.866 (s.727)

2445. Ka'b yahanuye ko amabendera y'umukara y'Ababbasiyya azasohoka akamanuka muri...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ka’b yahanuye ko amabendera y’umukara y’Ababbasiyya azasohoka akamanuka muri Siriya; na Sarh al-Yarmuki wo mu Bantu b’Igitabo ahanura ahereye mu gitabo ko uyu muryango uzagira abayobozi cumi na babiri barimo n’Umuhanuzi wawo, kandi ko umubare niwuzura hazaduka intambara hagati yabo.

Isohozwa: AH 132 (750 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü’l-Kübrâ, c. 1, s. 57 (ashabının önceki kitaplarda anılması bâbı)

2446. Sulayman al-Taymi yakize uburwayi binyuze muri wudu cyangwa isengesho

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Sulayman al-Taymi yakize uburwayi binyuze muri wudu cyangwa isengesho.

ikinyejana cya 2 AH

ISOKO 1000 Mucize no.859 (s.722)

2447. Imvura yaguye i Maka kubera isengesho ry’umugaragu w’umwirabura ukiranuka…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imvura yaguye i Maka kubera isengesho ry’umugaragu w’umwirabura ukiranuka (inkuru ya Ibn Mubarak).

ikinyejana cya 2 AH

ISOKO 1000 Mucize no.857 (PDF s.723)

2448. Impumuro ya miski yagumye mu mwambaro Sulayman al-Taymi yari yatiye…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Impumuro ya miski yagumye mu mwambaro Sulayman al-Taymi yari yatiye akawusubiza; naho ukuboko k’umugabo wamukuruye ku nda mu mpaka kurahagarara (paralyze).

Igice cya mbere cy’ ikinyejana cya 2 AH (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.858 (s.721)

2449. Ku musozi wa Abu Qubays i Maka, umusozi waratigise ubwo Fudayl mwene Iyad…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku musozi wa Abu Qubays i Maka, umusozi waratigise ubwo Fudayl mwene Iyad yavugaga ati: “Iyaba kwiringira kwa muntu kwari ukuri, uyu musozi watigita”, maze yongera gutuza ubwo yawubwiraga.

Maka, igice cya kabiri cy’ ikinyejana cya 2 AH (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.864 (s.726)

2450. Fudayl mwene Iyad, abwiwe ko indogobe yakoreshaga avoma amazi yazimiye, yicaye…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Fudayl mwene Iyad, abwiwe ko indogobe yakoreshaga avoma amazi yazimiye, yicaye muri mihrab, maze indogobe yizana ku bushake bwayo ihagarara ku muryango w’umusigiti.

Igice cya kabiri cy’ ikinyejana cya 2 AH (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.865 (s.727)

2451. Nyirasenge wa Attaf mwene Khalid, aramutsa imva z'abahamya b'ukuri b'i Uhud...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nyirasenge wa Attaf mwene Khalid, aramutsa imva z'abahamya b'ukuri b'i Uhud, yumvise indamutso ye isubizwa ngo: "Turabazi nk'uko tuziranye hagati yacu."

Igihe cy'Ababakurikiye (ikinyejana cya 2 AH)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 364 (Uhud gazvesindeki âyetler)

2452. Umubwiriza w'inkuru mu musigiti wa Khayf yasanze ari shitani igihe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umubwiriza w'inkuru mu musigiti wa Khayf yasanze ari shitani igihe byacukumburwaga (byavuzwe na Sufyan); naho umusaza muri Masjid al-Haram wandikishaga hadith afite uruhererekane rugera kuri Ali yazimiye igihe Umurongo w'Intebe (Ayat al-Kursi) wasomwaga iruhande rwe (byavuzwe na Isa mwene Abi Fatima al-Fazari).

ikinyejana cya 2 AH (Mina na Maka)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 244 (hadis uyduran yalancıları ve şeytanları haber vermesi)

2453. Inyoni Sufyan al-Thawri yasabye akayirekura mu nzu yari yihishemo i Basra...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inyoni Sufyan al-Thawri yasabye akayirekura mu nzu yari yihishemo i Basra yagarukaga mu nzu buri mugoroba; Sufyan apfuye, ikurikira umuhango wo kumushyingura kandi iza ku mva ye buri munsi kugeza ipfuye, hanyuma ishyingurwa iruhande rw'imva ye.

Basra, hafi AH 161 (778 CE) na nyuma yaho

ISOKO 1000 Mucize no.856 (s.718)

2454. Kurindwa kwa Korowani ngo idahindurwa: Umuyahudi wari mu nama ya Ma'mun...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kurindwa kwa Korowani ngo idahindurwa: Umuyahudi wari mu nama ya Ma'mun yashyize ku isoko inyandiko za Tawurati, Injili na Korowani yari yanditse agabanya kandi yongera; izibanza ebyiri ziragurwa, ariko abanditsi b'inyandiko (warraqs) babonye impinduka mu nyandiko za Korowani barazanga, maze aba Umuyisilamu; Sufyan mwene Uyayna asobanura ibi akoresheje umurongo ngo "Twebwe tuzayirinda" (Sura al-Hijr, umurongo wa 9; byavuzwe na Yahya mwene Aktham).

Igihe cya al-Ma'mun, AH 198–218 (813–833 CE)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 316 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2455. Igihe Amorium yatsindwaga, habonetse inyandiko ya zahabu ku muryango wa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Igihe Amorium yatsindwaga, habonetse inyandiko ya zahabu ku muryango wa kiliziya ishima mugenzi wo mu buvumo (Abu Bakr), Umar, Uthman na Ali, maze umwihayimana ukuze avuga ati: “Yanditswe imyaka ibihumbi bibiri mbere y’Umuhanuzi wanyu”; no muri kiliziya y’Abaromani habonetse umuvugo ngo “Mbese umuryango wishe Husayn wizeye ubuvugizi bwa sekuru?” wanditswe imyaka 600 mbere y’ubutumwa bw’ubuhanuzi.

Iboneka: AH 223 (838 CE) na nyuma yaho

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 62 (eski taşlarda adının bulunması bâbı)

2456. Umugabo wajyaga i Tarsus watandukanye n’itsinda rye mu nzira yasomye isengesho…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umugabo wajyaga i Tarsus watandukanye n’itsinda rye mu nzira yasomye isengesho Ahmad mwene Hanbal yari yarigishije ngo “Yewe Muyobozi w’abayobye…”, maze yongera guhura n’itsinda rye.

Igice cya mbere cy’ikinyejana cya 3 AH (igihe cya Ahmad ibn Hanbal; itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.868 (s.728)

2457. Yabwiye ﷺ uwahoze ari umuja we wari uhetse imizigo ya bose mu rugendo ati: “Uri…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yabwiye ﷺ uwahoze ari umuja we wari uhetse imizigo ya bose mu rugendo ati: “Uri safina (ubwato)”; maze iryo zina rimugumaho.

Igihe cy’i Madina

ISOKO Beyhakî, Delâil c.4 s.503; 1000 Mucize no.274 (s.251); web: Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.47; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 121)

2458. Inzige zaguye zivuye mu kirere kubera isengesho rya Abu Nasr

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inzige zaguye zivuye mu kirere kubera isengesho rya Abu Nasr.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.862 (s.724)

2459. Umm Sharik wo muri Daws, wari wabaye Umuyisilamu agahaguruka ngo ajye ku Ntumwa…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umm Sharik wo muri Daws, wari wabaye Umuyisilamu agahaguruka ngo ajye ku Ntumwa ya Allah ﷺ, yimwe amazi na mugenzi we w’Umuyahudi bagendanaga keretse abaye Umuyahudi, maze nijoro hamanuka indobo ivuye mu kirere; anywa ahaga amazi yera kurusha amata kandi aryoshye kurusha ubuki yuzuza ikibindi cye, hanyuma indobo izamurwa mu kirere.

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.344 (s.330); web: İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-Nihâye, c. 6, s. 104 — Delâilü'n-nübüvve: yağın çoğalması; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 31, Devs heyeti bâbı; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 78

2460. Mu rugamba rwo kurwanya Abaromani, Abu Muslim al-Khawlani yayoboye ingabo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu rugamba rwo kurwanya Abaromani, Abu Muslim al-Khawlani yayoboye ingabo zambuka uruzi rwuzuye n'inyamaswa zitashoboraga kwambuka, agira ati: "Muvuge 'Ku izina rya Allah' mwambuke"; kandi agafuka umuntu yari yajugunye mu mazi nkana kabonetse gafashwe ku giti mu ruzi.

Igitero ku Baroma (Ababizansi), igihe cy'Aba-Umayyad (itariki itazwi)

ISOKO 1000 Mucize no.853 (s.715); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 390-392

2461. Abu Mu'awiya al-Aswad wari uhumye yatangiraga kureba igihe yafunguraga mushaf...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abu Mu'awiya al-Aswad wari uhumye yatangiraga kureba igihe yafunguraga mushaf ngo asome Korowani, kandi amaso ye agasubira uko yari ari igihe yayifungaga.

Itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.867 (s.728)

2462. Habib Abu Muhammad yasenze ku mugabo wari wamwishyuje mu karengane dirhamu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Habib Abu Muhammad yasenze ku mugabo wari wamwishyuje mu karengane dirhamu magana atatu agira ati: "Mana yanjye, niba ari ukuri mwishyure, niba abeshya umishe ukuboko kwe"; maze bukeye uwo mugabo azanwa yahindutse ikirema igice kimwe.

Basra, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.870 (s.729)

2463. Ubwo umugabo wahindutse ikirema kubera ikirego cy'ikinyoma yiyemereraga ikosa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo umugabo wahindutse ikirema kubera ikirego cy'ikinyoma yiyemereraga ikosa akavuga ko atazongera kubikora, Habib Abu Muhammad yaramusabiye maze uwo mugabo arahaguruka nk'aho atigeze arwara.

Basra, itariki itazwi

ISOKO 1000 Mucize no.871 (s.729)

2464. Ali mwene Abdullah al-Hashimi al-Raqqi yabonye mu mudugudu umwe mu Buhinde...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ali mwene Abdullah al-Hashimi al-Raqqi yabonye mu mudugudu umwe mu Buhinde igiti cy'iroza ry'umukara cyari gifite ku mababi yacyo inyandiko yera igira iti: "Nta yindi mana iriho uretse Allah, Muhammad ni Intumwa ya Allah; Abu Bakr al-Siddiq, Umar al-Faruq"; kandi abona iyo nyandiko nyine ubwo yafunguraga ururabyo rutararambuka.

Ibinyejana bya 3–4 AH (iyiboneye ry'uwakiriye inkuru ubwe)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 14 (bâb (Kehf hazinesi, Süleyman'ın yüzüğü))

2465. Ubwo Abu al-Darda' na Salman al-Farisi baryaga ku gikoresho kimwe, igikoresho...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Abu al-Darda' na Salman al-Farisi baryaga ku gikoresho kimwe, igikoresho n'ibyarimo byarasingizaga Allah; kandi babibutsa mu nzandiko zabo (byavuzwe na Qays mwene Abi Hazim).

Igihe cy'Abasangirangendo, itariki itazwi

ISOKO Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, c.6 s.63

2466. Fatima al-Khuza'iyya, aramutsa imva ya Hamza, yumvise igisubizo ngo: "Namwe..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Fatima al-Khuza'iyya, aramutsa imva ya Hamza, yumvise igisubizo ngo: "Namwe amahoro n'impuhwe za Allah bibe kuri mwe."

Igihe cy'Ababakurikiye (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 364 (Uhud gazvesindeki âyetler)

2467. Talha mwene Ubaydullah yumvise nijoro, iruhande rw'imva ya Abdullah mwene Amr...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Talha mwene Ubaydullah yumvise nijoro, iruhande rw'imva ya Abdullah mwene Amr mwene Haram, isomo ryiza rya Korowani rituruka mu mva; maze Intumwa ya Allah ﷺ iravuga iti: "Uwo ni Abdullah; roho z'abahamya b'ukuri ziri mu matara y'ibuye rya zabarjad."

Nyuma ya Uhud, Igihe cy'i Madina

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 364 (Uhud gazvesindeki âyetler)

2468. Mu mutwe w'ingabo zo mu mazi wari uyobowe na Abu Musa al-Ash'ari, ubwo ubwato...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Mu mutwe w'ingabo zo mu mazi wari uyobowe na Abu Musa al-Ash'ari, ubwo ubwato bwagendaga nijoro, uhamagara uturutse hejuru yahamagaye ati: "Uwigomwa akagira inyota ku bwa Allah ku munsi ushyushye, Allah yiyemeje kuzamwuhira ku Munsi w'Inyota."

Igihe cy'i Madina, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 429 (Ebû Mûsâ seriyyesi)

2469. Uruhago rwa divayi Khalid mwene Walid yahuye na rwo rwahindutse ubuki (mu yindi...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Uruhago rwa divayi Khalid mwene Walid yahuye na rwo rwahindutse ubuki (mu yindi nkuru vinigre) ubwo yasengaga agira ati: "Mana yanjye, ruhindure ubuki" (mu yindi nkuru "vinigre").

Ubuyobozi bwa Abu Bakr na Umar (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 495 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2470. Ubwo Anas mwene Malik yasengaga agatakambira umurima we wari wumishijwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Anas mwene Malik yasengaga agatakambira umurima we wari wumishijwe n'amapfa, igicu cyaje ku munsi w'impeshyi kigwa imvura ihagije yo kuzuza ikidendezi cye, kandi imvura ntiyarenga imbibi z'umurima we.

Igihe cy'Abasangirangendo (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 497 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2471. Sa'd mwene Abi Waqqas yabwiye inzoka yasanze mu buriri bw'umugore wo mu bana ba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Sa'd mwene Abi Waqqas yabwiye inzoka yasanze mu buriri bw'umugore wo mu bana ba Udhra yari yarashatse, yari isanzwe imukurikira ati: "Uyu ni uwanjye mu buryo bwemewe; nugaruka nzakwica"; maze inzoka isohoka itazagaruka ukundi.

Igihe cy'Abasangirangendo (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 499 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2472. Ubwo Ibn Abbas yari yicaye iruhande rwa Zamzam, inzoka yaraje izenguruka Ka'ba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubwo Ibn Abbas yari yicaye iruhande rwa Zamzam, inzoka yaraje izenguruka Ka'ba incuro zirindwi kandi isenga raka'at ebyiri kuri Maqam ya Ibrahim; igihe Ibn Abbas yavugaga ati: "Allah yatumye wuzuza umuhango wawe", izamuka yerekeza mu kirere irigendera.

Igihe cy'Abasangirangendo (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 500 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2473. Inzoka y'amabara Abdullah mwene Amr yabonye mu Buturo Butagatifu yazengurutse...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inzoka y'amabara Abdullah mwene Amr yabonye mu Buturo Butagatifu yazengurutse Inzu incuro zirindwi kandi isengera kuri Maqam; igihe yavugaga ati: "Wujuje umuhango wawe; ndagutinyira abapfapfa b'umujyi wacu",

irizinga izamuka mu kirere.

Igihe cy’Abasangirangendo (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 500 (Vefatından sonra ashabının gazvelerinde görülen âyetler)

2474. (Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Ali yinjiye mu irimbi ry’i Madina, aramutsa…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Ali yinjiye mu irimbi ry’i Madina, aramutsa abari mu mva abamenyesha uko abagore babo, imitungo yabo n’imirage yabo bimeze ku isi, maze yumva igisubizo giturutse kuri bo.

Ubuyobozi bwa Ali cyangwa mbere yaho, itariki itazwi

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 113 (Ölülerin diriltilmesi ve konuşması bâbı)

2475. (Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Ahmad mwene Abi al-Hawari, ubwo umwarimu we Abu…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Ahmad mwene Abi al-Hawari, ubwo umwarimu we Abu Sulayman (al-Darani) wari wabwiwe ko itanura ryashyuhijwe yamubwiraga ati “Genda wicaremo”, yinjiye mu itanura ryaka aricara, maze umuriro umubera ubukonje n’amahoro.

ibinyejana bya 2–3 AH (itariki itazwi)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 405 (İbrâhîm el-Halîl'e verilenler)

2476. (Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Abu Muslim al-Khawlani yasinziriye ari gukora…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Abu Muslim al-Khawlani yasinziriye ari gukora dhikr n’amasaro yo gusenga (subha) mu ntoki ze; amasaro yizinga ku kuboko kwe arazenguruka asingiza Allah ati: “Ubutagatifu ni ubwawe, Yewe Umeza ibimera, Yewe Uhoraho iteka”; umugore we Umm Muslim yari yahamagaye na we arabibona, maze yicaye amasaro aratuza.

Igihe cy’Ababakurikiye, ikinyejana cya 1 AH (itariki itazwi)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 419 (Mûsâ'ya verilen âyetler; Mûsâ'nın asâsı ile çakılların tesbihinin mukayesesi)

2477. (Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Mutarrif mwene Abdullah wo mu bakurikiye…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy’umuryango we ﷺ) Mutarrif mwene Abdullah wo mu bakurikiye Abasangirangendo rimwe na rimwe yabonaga urumuri ku mutwe w’ikiboko cye agiye cyangwa avuye mu mujyi ku isengesho ryo ku wa Gatanu; ijoro rimwe anyuze iruhande rw’irimbi ku ifarashi abona buri muntu yicaye ku mva ye; abajije ati “Muzi umunsi wo ku wa Gatanu?”, basubiza bati: “Yego; tunazi icyo inyoni zivuga kuri uwo munsi: zivuga ziti ‘Amahoro, amahoro…’”

Igihe cy’Ababakurikiye, ikinyejana cya 1 AH (itariki itazwi)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 426 (Mûsâ'ya verilen âyetler; Mûsâ'nın asâsı ile çakılların tesbihinin mukayesesi)

2478. (Igitangaza cy'umuryango we ﷺ) Abu Muslim al-Khawlani yahagurutse na bagenzi be...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

(Igitangaza cy'umuryango we ﷺ) Abu Muslim al-Khawlani yahagurutse na bagenzi be bava i Ghuta ya Damasiko bajya i Hajj batagize impamba cyangwa amazi bitwaza; aho bahagararaga hose, bamara gusenga raka'at ebyiri ibiryo, ibinyobwa n'ibyatsi by'inyamaswa zabo bikaza biteguye (ameza kabiri ku munsi), kandi ibyo bikomeza mu rugendo rwo kujya no kugaruka.

Igihe cy'Ababakurikiye, ikinyejana cya 1 AH (itariki itazwi)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 431, 467-468 (Kıssatü Ebî Mûsâ el-Havlânî; Îsâ'nın mâidesi ve ona denk düşen mucizeler)

2479. Ibyakurikiyeho ku giti cyo ku ihema rya Umm Ma'bad: cyaretse kwera imbuto igihe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibyakurikiyeho ku giti cyo ku ihema rya Umm Ma'bad: cyaretse kwera imbuto igihe Ali yicwaga; nyuma y'imyaka myinshi amaraso mashya avubuka mu muzi wacyo n'amababi yacyo arababara, bidatinze haza inkuru ko Husayn yishwe (igikomeza cy'inkuru ya Hind umukobwa wa Jawn).

AH 40 (661 CE) na AH 61 (680 CE)

ISOKO es-Sâkıb fi'l-menâkıb (Kum 1412), s. 112, hadis no. 107/10 (bâb 1, fasıl 15: muhtelif konularda âyetleri)

2480. Umugasanidi Jabala mwene Ayham yabwiye i Damasiko intumwa Abu Bakr yari...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umugasanidi Jabala mwene Ayham yabwiye i Damasiko intumwa Abu Bakr yari yohereje kwa Herakliyo ati: "Mbese muri Sumara? Ni ubwoko busenga nijoro bugasiba ku manywa"; maze mu maso he hahinduka umukara w'icuraburindi igihe izo ntumwa zavugaga ko ari bo kandi zikasobanura isengesho n'igisibo cyazo.

Ubuyobozi bwa Abu Bakr, hafi AH 13 (634 CE), Damasiko

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kayser Herakliyus'un Çekmecesinde Sakladığı Peygamber Resimlerini İslâm Elçilerine Gösterişi" (kitabın dipnotu: Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:50-53; Zehebî, Târîh, s:529,532-535; Beyhakî, Delâil, c:1, s:386-387388; Dineverî, Kitâbu'l-ahbâr, s:18; Muhyiddin b. Arabî, Muhâdarâtu'l-ebrâr, c:1, s:100; Alâüddin Ali, Kenz, c:12, s:466-467-469; Ebu'l-Fidâ, Tefsîr, c:2, s:252)

2481. Igihe intumwa za Abu Bakr zavugaga imbere y'ingoro ya Kayisari i...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Igihe intumwa za Abu Bakr zavugaga imbere y'ingoro ya Kayisari i Konstantinopole no mu maso he ngo "Nta yindi mana iriho uretse Allah, kandi Allah ni Mukuru cyane", ingoro yaranyeganyeze (incuro eshatu) nk'uko umuyaga unyeganyeza igiti cy'itende; ku kibazo cya Kayisari, intumwa zivuga ko ibyo bitabaye mu bihugu byazo cyangwa mu by'abanzi bazo, ahubwo imbere ye gusa.

Ubuyobozi bwa Abu Bakr, hafi AH 13 (634 CE), Konstantinopole

ISOKO N. İçel, Hz. Muhammed'in (sas) Mucizeleri -1 (2023), "Kayser Herakliyus'un Çekmecesinde Sakladığı Peygamber Resimlerini İslâm Elçilerine Gösterişi" (kitabın dipnotu: Ebu Nuaym, Delâil, c:1, s:50-53; Zehebî, Târîh, s:529,532-535; Beyhakî, Delâil, c:1, s:386-387388; Dineverî, Kitâbu'l-ahbâr, s:18; Muhyiddin b. Arabî, Muhâdarâtu'l-ebrâr, c:1, s:100; Alâüddin Ali, Kenz, c:12, s:466-467-469; Ebu'l-Fidâ, Tefsîr, c:2, s:252)

46 · Ibimenyetso by’Isaha: kwangirika mu buzima bw’idini no mu bumenyi

2482. Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu bazakurikira inzira z’Abayahudi n’Abakristu…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu bazakurikira inzira z’Abayahudi n’Abakristu bababanjirije intambwe ku ntambwe.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.556 (s.567); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 249; ayrıca: Râvendî, el-Harâic, c. 3, s. 934; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3994; Buhârî, Müslim (satırdaki künye) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7200]

2483. Yamenyesheje ﷺ ko ubumenyi buzakurwaho maze ubujiji bugakwirakwira

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubumenyi buzakurwaho maze ubujiji bugakwirakwira.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.335; 1000 Mucize no.618 (s.601), no.619 (s.601); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 261; Kütüb-i Sitte: Buhârî, İlm 34, İ'tisam 7; Müslim, İlm 13, (2573); Tirmizî, İlm 5, (2654) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4138, c./s. 11/522]

2484. Yamenyesheje ﷺ ko abahanga n’abakiranuka bazagenda umwe umwe hagasigara abantu…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abahanga n’abakiranuka bazagenda umwe umwe hagasigara abantu bameze nk’ibisigazwa.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.594 (s.583); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 259; c. 2, s. 267; Kütüb-i Sitte: Buhârî (satırdaki künye)

2485. Yamenyesheje ﷺ ko ubumenyi buzakurwa ku bato (abadashoboye)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubumenyi buzakurwa ku bato (abadashoboye).

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.617 (s.600)

2486. Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazabaza ibibazo bidakenewe kugeza aho bavuga ngo…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazabaza ibibazo bidakenewe kugeza aho bavuga ngo: “Allah yaremye byose; ni inde waremye Allah?”

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.337; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 261; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim, Ebû Dâvud [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2233, c./s. 10/66]

2487. Yamenyesheje ﷺ ko Islam yatangiye ari nk'ikintu kidasanzwe kandi ko izasubira kuba ikintu kidasanzwe

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Islam yatangiye ari nk'ikintu kidasanzwe kandi ko izasubira kuba ikintu kidasanzwe.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.599 (s.587); Kütüb-i Sitte: Müslim (satırdaki künye); İbn Mâce 3987 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 52, c./s. 2/322-325; no. 7195]

2488. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo ufashe ku idini rye azaba ameze nk'ufite ikara ryaka mu kiganza cye

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo ufashe ku idini rye azaba ameze nk'ufite ikara ryaka mu kiganza cye.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.609 (s.595); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 265; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Melahim 17, (4341); Tirmizî, Tefsir, Mâide, (3060); İbnu Mace, Fiten 21, (4014); Tirmizî 2260 (satırdaki) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4758, c./s. 13/365-366]

2489. Yamenyesheje ﷺ ko imisigiti izakoreshwa nk'inzira yo kunyuramo

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imisigiti izakoreshwa nk'inzira yo kunyuramo.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.567 (s.574); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 272

2490. Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazirata ku gutaka imisigiti

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazirata ku gutaka imisigiti.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.605 (s.593); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 272; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Salat 12, (449); Nesai, Mesacid 2, (2, 32) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5523, c./s. 15/335]

2491. Yamenyesheje ﷺ ko inyandiko za Korowani (mushafs) zizatatswe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko inyandiko za Korowani (mushafs) zizatatswe.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.674 (s.617)

2492. Yamenyesheje ﷺ ko mu misigiti hazashyirwamo za mihrab (madhabih)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu misigiti hazashyirwamo za mihrab (madhabih).

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.638 (s.612); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 356)

2493. Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka itsinda rirengera mu isengesho no mu kwisukura

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka itsinda rirengera mu isengesho no mu kwisukura.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.560 (s.569); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd (listedeki kaynağa göre)

2494. Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizaba cyegereje inzozi z'umwizera hafi zitazigera...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizaba cyegereje inzozi z'umwizera hafi zitazigera zibeshya.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.611 (s.597); Kütüb-i Sitte: Buharî, Ta'bir 26; Müslim, Rüya 8, (2263); Tirmizî,Rüya 1, (2271); Ebu Dâvud, Edeb 96, (5019) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 957, c./s. 4/510]

2495. Yamenyesheje ﷺ igihe abasomyi ba Korowani (qurra') bazaba bononekaye

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe abasomyi ba Korowani (qurra') bazaba bononekaye.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.666 (s.616); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268

2496. Yamenyesheje ﷺ ko abazaza nyuma bazavuma igisekuru cya mbere (Abasangirangendo)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abazaza nyuma bazavuma igisekuru cya mbere (Abasangirangendo).

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.590 (s.580); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 266; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211); İbn Mâce 263 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046; no. 6070, c./s. 16/554]

2497. Yamenyesheje ﷺ igihe ababwiriza bazaba benshi naho abahanga mu mategeko y'idini bakaba bake

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe ababwiriza bazaba benshi naho abahanga mu mategeko y'idini bakaba bake.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.793 (s.676)

2498. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo ukora kimwe cya cumi cy'ibyategetswe azarokoka

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo ukora kimwe cya cumi cy'ibyategetswe azarokoka.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.787 (s.676); Kütüb-i Sitte: Tirmizî (listedeki kaynağa göre)

2499. Yamenyesheje ﷺ ko umugabane wa Allah mu mutungo (zakati) uzirengagizwa (mu...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umugabane wa Allah mu mutungo (zakati) uzirengagizwa (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.789 (s.676)

2500. Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazarahira kuri Korowani ariko bagasiga amategeko yayo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazarahira kuri Korowani ariko bagasiga amategeko yayo.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.719 (s.646)

2501. Yamenyesheje ﷺ ko imisigiti izaba yuzuye abantu ariko irimo ubusa mu buyobozi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imisigiti izaba yuzuye abantu ariko irimo ubusa mu buyobozi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.720 (s.646)

2502. Yamenyesheje ﷺ ko abahanga b'ibihe bya nyuma bazaba babi kurusha abandi bose munsi y'isanzure ry'ijuru

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abahanga b'ibihe bya nyuma bazaba babi kurusha abandi bose munsi y'isanzure ry'ijuru.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.721 (s.646)

2503. Yamenyesheje ﷺ igihe abakire bazajya i Hajj bashaka kwishimisha gusa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe abakire bazajya i Hajj bashaka kwishimisha gusa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.722 (s.647)

2504. Yamenyesheje ﷺ igihe abafite ubushobozi bucirirtse bazajya i Hajj ku bw'ubucuruzi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe abafite ubushobozi bucirirtse bazajya i Hajj ku bw'ubucuruzi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.723 (s.647)

2505. Yamenyesheje ﷺ igihe abasomyi ba Korowani bazajya i Hajj ku bw'ubwiyemezi no kwamamara

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe abasomyi ba Korowani bazajya i Hajj ku bw'ubwiyemezi no kwamamara.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.724 (s.647)

2506. Yamenyesheje ﷺ igihe abakene bazajya i Hajj gusabiriza

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe abakene bazajya i Hajj gusabiriza.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.725 (s.647); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268

2507. Yamenyesheje ﷺ igihe ikibi kizategekwa naho icyiza kikabuzwa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe ikibi kizategekwa naho icyiza kikabuzwa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.728 (s.649); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 264

2508. Yamenyesheje ﷺ ko kwiyima iby'isi (zuhd) bizasigara ari inkuru ivugwa gusa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko kwiyima iby'isi (zuhd) bizasigara ari inkuru ivugwa gusa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.756 (s.665)

2509. Yamenyesheje ﷺ ko kwitwararika mu idini (wara') bizasigara ari ukwiyerekana gusa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko kwitwararika mu idini (wara') bizasigara ari ukwiyerekana gusa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.757 (s.665)

2510. Yamenyesheje ﷺ ko injiji zizazamuka ku ruhimbi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko injiji zizazamuka ku ruhimbi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.675 (s.618)

2511. Yamenyesheje ﷺ ko amategeko ya Allah azirengagizwa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amategeko ya Allah azirengagizwa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.679 (s.618)

2512. Yamenyesheje ﷺ ko buri karere kazuzura indyarya

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko buri karere kazuzura indyarya.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.751 (s.663)

2513. Yamenyesheje ﷺ ko ukuri kuzahakanwa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ukuri kuzahakanwa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.761 (s.666)

2514. Yamenyesheje ﷺ ko abana bato bazazamuka ku ruhimbi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abana bato bazazamuka ku ruhimbi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.764 (s.666)

2515. Yamenyesheje ﷺ ko imirongo y'isengesho izaba irimo abantu benshi ariko ubuziranenge bw'umutima bukaba buke

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imirongo y'isengesho izaba irimo abantu benshi ariko ubuziranenge bw'umutima bukaba buke.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.765 (s.666)

2516. Yamenyesheje ﷺ ko umwizera w'ukuri azasuzugurwa muri sosiyete

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umwizera w'ukuri azasuzugurwa muri sosiyete.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.769 (s.666)

2517. Yamenyesheje ﷺ ko umutima w'umwizera uzayenga imbere y'ibibi abona nk'uko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umutima w'umwizera uzayenga imbere y'ibibi abona nk'uko umunyu uyengera mu mazi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.770 (s.666)

2518. Yamenyesheje ﷺ ko abahanga bazunamira abategetsi ku bw'inyungu

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abahanga bazunamira abategetsi ku bw'inyungu.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.794 (s.676)

2519. Yamenyesheje ﷺ ko ibyemezo by'idini (fatwa) bizatangwa hakurikijwe irari

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ibyemezo by'idini (fatwa) bizatangwa hakurikijwe irari.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.795 (s.677)

2520. Yamenyesheje ﷺ ko Korowani izahindurwa igikoresho cyo kubeshwaho n'ubucuruzi

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Korowani izahindurwa igikoresho cyo kubeshwaho n'ubucuruzi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.796 (s.677); Kütüb-i Sitte: Tirmizî 2917 (sunnah.com)

2521. Yamenyesheje ﷺ ko ababwiriza bazabeshya bari ku ruhimbi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ababwiriza bazabeshya bari ku ruhimbi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.817 (s.679)

2522. Yahanuye ﷺ ko hazaduka ukutumvikana n'amacakubiri mu muryango we, kandi ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hazaduka ukutumvikana n'amacakubiri mu muryango we, kandi ko hazaza abantu bafite amagambo meza ariko ibikorwa byabo ari bibi.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.703 (s.638); Kütüb-i Sitte: Ebu Dâvud, Sünnet 31, (4765); Buhârî, Fezailu'l-Kur'ân 36, Menâkıb 25; Müslim, Zekât 143-148, (1064) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4816, c./s. 13/494]

2523. Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazaduka abasomyi ba Korowani (qurra')...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazaduka abasomyi ba Korowani (qurra') bameze nk'inyo; ko uzarokoka akagera muri icyo gihe agomba guhungira kuri Allah ahunga shitani; ko kuri uwo munsi ufashe ku idini rye azaba ameze nk'ufite ikara ryaka mu kiganza; kandi ko azahabwa igihembo cy'Abasangirangendo mirongo itanu.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.737 (s.656); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Melahim 17, (4341); Tirmizî, Tefsir, Mâide, (3060); İbnu Mace, Fiten 21, (4014) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4758, c./s. 13/365-366]

2524. Yahanuye ﷺ ko iri dini rizashyigikirwa binyuze mu maboko y'abantu badafite...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko iri dini rizashyigikirwa binyuze mu maboko y'abantu badafite umugabane kwa Allah (igitabo gitanga urugero rw'abataramenye Islam bafasha mu kubaka imiryango y'imfubyi n'imisigiti).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.562 (s.571); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Cihad 182, Megâzî 38, Kader 5; Müslim, İman 173, (111) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4936, c./s. 14/147]

2525. Yahanuye ﷺ ko abantu bafite ubumenyi buke muri fiqh kandi bato mu myaka...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko abantu bafite ubumenyi buke muri fiqh kandi bato mu myaka bazashyirwa imbere nk'abaimamu kubera ko basoma Korowani n'ijwi ryiza.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.576 (s.576)

2526. Kwiyongera kw'inyandiko byafashwe nk'ikimenyetso cy'Isaha (igitabo gitanga...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Kwiyongera kw'inyandiko byafashwe nk'ikimenyetso cy'Isaha (igitabo gitanga urugero rwo gusubiramo gusohora ibitabo bifite ibirimo bimwe).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.577 (s.577)

2527. Yahanuye ﷺ ko zakati izafatwa nk'umwenda cyangwa umutwaro ntiboneke, cyangwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko zakati izafatwa nk'umwenda cyangwa umutwaro ntiboneke, cyangwa ntihabwe abo igenewe.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.580 (s.578); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2528. Yahanuye ﷺ ko amajwi azazamurwa mu misigiti (hazabaho impaka n'urusaku)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko amajwi azazamurwa mu misigiti (hazabaho impaka n'urusaku).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.583 (s.578); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2529. Yahanuye ﷺ ko ubumenyi butazigirwa idini ahubwo buzigirwa inyungu z'isi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ubumenyi butazigirwa idini ahubwo buzigirwa inyungu z'isi (igitabo gitanga urugero rw'abashakashatsi b'Abanyaburayi n'abanyeshuri bashaka iby'isi).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.586 (s.579); Kütüb-i Sitte: Tirmizî (listedeki kaynağa göre)

2530. Yahanuye ﷺ ko hazaza abantu barengera mu isengesho no mu kwisukura (wudu)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hazaza abantu barengera mu isengesho no mu kwisukura (wudu).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.595 (s.584); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd (listedeki kaynağa göre)

2531. Yahanuye ﷺ ko hazaza abategetsi babona ko ikibi Abayisilamu bafata ari cyiza...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hazaza abategetsi babona ko ikibi Abayisilamu bafata ari cyiza, n'icyiza bafata ko ari kibi, kandi ko nta kumvira uwo ari we wese ugomeka kuri Allah.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.614 (s.599)

2532. Yahanuye ﷺ ko ikintu cya mbere kizakurwa muri uyu muryango ari ukwicisha bugufi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ikintu cya mbere kizakurwa muri uyu muryango ari ukwicisha bugufi mu isengesho (khushu'), kugeza ubwo nta muntu ufite khushu' uzongera kuboneka.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.616 (s.600); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, İlm 5, (2655) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4139, c./s. 11/524-525]

2533. Yahanuye ﷺ ko igihe kizegerana, ubumenyi bukavanwaho, ibigeragezo bikaduka...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko igihe kizegerana, ubumenyi bukavanwaho, ibigeragezo bikaduka n'ubugugu bugakwirakwira.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.620 (s.602); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 18, (157); Buhârî 7061 (listedeki kaynağa göre) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5023, c./s. 14/313]

2534. Yahanuye ﷺ ko ikintu cya mbere kizakurwa mu bantu ari ubudahemuka (amana) naho...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ikintu cya mbere kizakurwa mu bantu ari ubudahemuka (amana) naho icya nyuma kizakurwa mu idini ryabo kikaba isengesho, kandi ko benshi basenga batazagira umugabane kwa Allah.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.621 (s.602)

2535. Icyiza kirengagizwa ntigikomeze gutegekwa (kureka gutegeka icyiza)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Icyiza kirengagizwa ntigikomeze gutegekwa (kureka gutegeka icyiza).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.643 (PDF s.616)

2536. Ikibi gikorwa ku mugaragaro kandi nticyamaganwe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ikibi gikorwa ku mugaragaro kandi nticyamaganwe.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.644 (s.614)

2537. Yahanuye ﷺ ko ubumenyi butazigirwa Allah ahubwo buzigirwa kubona umwanya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ubumenyi butazigirwa Allah ahubwo buzigirwa kubona umwanya n'iby'isi.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.645 (s.614)

2538. Isengesho rirengagizwa kandi rikarekwa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Isengesho rirengagizwa kandi rikarekwa.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.648 (s.615)

2539. Idini rigurishwa ku bw'isi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Idini rigurishwa ku bw'isi.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.652 (s.615); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 262; Kütüb-i Sitte: Müslim, İman 186, (118); Tirmizî, Fiten 30, (2196) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4743, c./s. 13/418-419]

2540. Yahanuye ﷺ ko imisigiti izatatswe n'imihimbi ikazamurwa hejuru

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko imisigiti izatatswe n'imihimbi ikazamurwa hejuru.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.676 (s.618); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Salat 12, (448), (449); Nesai, Mesacid 2, (2, 32); Buhârî Salat 62 (muallak) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5522, c./s. 15/334; no. 5523, c./s. 15/335]

2541. Yahanuye ﷺ ko gutaka za mihrab ari ikimenyetso cy'Isaha

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko gutaka za mihrab ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.677 (s.618)

2542. Yaburiye ﷺ umuryango we kwirinda guhindura ibyo Allah yaziririje ngo biboneke...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yaburiye ﷺ umuryango we kwirinda guhindura ibyo Allah yaziririje ngo biboneke nk'ibiziruwe bakoresheje amayeri, nk'uko Abayahudi babikoze (igitabo kibona ibi nk'ibyasohoye mu mayeri yo mu ndahiro, inyungu z'amafaranga, kwambara no mu masengesho).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.698 (s.633)

2543. Yamenyesheje ﷺ ko atinya umuntu usoma Korowani kugeza ubwo ubwiza bwa Islam...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko atinya umuntu usoma Korowani kugeza ubwo ubwiza bwa Islam bugaragara kuri we, hanyuma akabyiyambura, agahaguruka ngo yice umuturanyi we kandi akamushinja kubangikanya Allah; ko uwegereye ububangikanyamana ari uwo ushinja.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, amatsinda ashinja Abayislamu ubuhakanyi)

ISOKO 1000 Mucize no.699 (s.634)

2544. Yahanuye ﷺ ko hazaduka abantu banywa Korowani nk'uko umuntu anywa amata...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hazaduka abantu banywa Korowani nk'uko umuntu anywa amata (igitabo gisobanura ibi nk'umubare munini w'abafata Korowani mu mutwe).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.700 (s.635)

2545. Yahanuye ﷺ ko nyuma ye hazategeka abazimya Sunna, bakora ibihimbano mu idini...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko nyuma ye hazategeka abazimya Sunna, bakora ibihimbano mu idini (bid'a) kandi bakigiza inyuma isengesho kugeza ku gihe cyaryo cya nyuma.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, abayobozi badashyira mu bikorwa ibihano bya hadd bya Allah)

ISOKO 1000 Mucize no.705 (PDF s.642); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 2865; kısmen: Müslim 648a (sunnah.com)

2546. Yahanuye ﷺ, nk'ibimenyetso by'uko Isaha yegereje, ko ababi bazazamurwa hejuru...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ, nk'ibimenyetso by'uko Isaha yegereje, ko ababi bazazamurwa hejuru naho abeza bagacishwa bugufi, kandi ko ibitabo byanditswe bitari Korowani (mathnat) bizakwirakwira muri sosiyete.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, ibitabo n'ibinyamakuru by'iki gihe bitagendera ku idini)

ISOKO 1000 Mucize no.709 (s.640)

2547. Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu nibagirira umujinya n'urwango abahanga babo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Abayisilamu nibagirira umujinya n'urwango abahanga babo, Allah azabateza ibyago bine: amapfa, umutegetsi w'umunyagitugu, abacamanza b'abagambanyi n'umwanzi utera.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.715 (s.644); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 265

2548. Yamenyesheje ﷺ ko itsinda ryo mu muryango we rizabaza abahanga ibibazo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko itsinda ryo mu muryango we rizabaza abahanga ibibazo bigoranye (bidakenewe kandi bidafite igisubizo), kandi ko ari bo babi kurusha abandi bo mu muryango.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.726 (s.648)

2549. Yagaragaje ﷺ ko imirimo y'idini izajya mu maboko y'abadashoboye agira ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yagaragaje ﷺ ko imirimo y'idini izajya mu maboko y'abadashoboye agira ati: "Ntimukaririre idini igihe abaryo bari ku mutwe waryo; muririre igihe abadakwiye bafashe ubuyobozi."

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.729 (s.650)

2550. Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, ko ubwenge buzagabanuka n'ubushishozi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, ko ubwenge buzagabanuka n'ubushishozi bukabura, ubwicanyi bukiyongera, ibimenyetso by'icyiza bikavanwaho n'ibigeragezo bikaduka.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.730 (s.651)

2551. Yavuze ﷺ kwizera kuraguza inyenyeri, guhakana igeno, gufata ibyabikijwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ kwizera kuraguza inyenyeri, guhakana igeno, gufata ibyabikijwe nk'iminyago n'ituro ry'ineza nk'umwenda cyangwa umutwaro, no gukwirakwira k'ubusambanyi, maze avuga ati: "Icyo gihe ubwoko bwawe buzarimbuka."

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.735 (s.654)

2552. Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazaduka abasenga b'injiji n'abasomyi ba Korowani bononekaye

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazaduka abasenga b'injiji n'abasomyi ba Korowani bononekaye.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.736 (s.655)

2553. Nk'uko byamenyeshejwe na Mu'adh mwene Jabal: ko Korowani izasaza mu bantu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk'uko byamenyeshejwe na Mu'adh mwene Jabal: ko Korowani izasaza mu bantu nk'uko umwambaro usaza; bazayisoma batatekereza kandi bambare impu z'intama hejuru y'imitima y'ibirura; nibakora icyaha bazavuga bati: "Tuzababarirwa igihe cyose tutabangikanyije Allah n'ikindi."

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.738 (s.656)

2554. Yahanuye ﷺ ko mu gihe cy'ubwoba abantu bazirukira ku bahanga babo bagasanga...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko mu gihe cy'ubwoba abantu bazirukira ku bahanga babo bagasanga bahindutse inkende n'ingurube; no mu magambo ya Makhul, ko hazaza igihe umuhanga azanuka nabi kurusha intumbi.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.739 (s.657)

2555. Yamenyesheje ﷺ ko za mihrab zizatatswe mu gihe imitima izaba yasenyutse (byavuzwe na Ibn Mas'ud)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko za mihrab zizatatswe mu gihe imitima izaba yasenyutse (byavuzwe na Ibn Mas'ud).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.750 (s.663)

2556. Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera kugeza ubwo umwe mu Basangirangendo be...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera kugeza ubwo umwe mu Basangirangendo be azashakishwa nk'uko itungo ryazimiye rishakishwa ariko ntaboneke.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: guhita kw'isekuru ry'Abasangirangendo (hafi impera y'ikinyejana cya 1 AH)

ISOKO 1000 Mucize no.758 (s.665)

2557. Yamenyesheje ﷺ ko isengesho rizateshwa agaciro n'abantu bagakurikira irari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko isengesho rizateshwa agaciro n'abantu bagakurikira irari ryabo n'ibyifuzo byabo (Umutambagiro w'Isezera; byavuzwe na Salman).

Ubuhanuzi: Umutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE); isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.759 (s.666), no.768 (s.666)

2558. Yafashe ﷺ guhagarara kw'ituro ry'ineza nk'ikimenyetso cy'uko Isaha iri hafi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yafashe ﷺ guhagarara kw'ituro ry'ineza nk'ikimenyetso cy'uko Isaha iri hafi.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.774 (s.669)

2559. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo abantu bazavuga iby'isi mu misigiti, ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo abantu bazavuga iby'isi mu misigiti, ko batagomba gukurikirwa, kandi ko Allah atabakeneye.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.775 (s.670)

2560. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo umuryango we uzashaka gusenga ariko ukabura...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo umuryango we uzashaka gusenga ariko ukabura ushobora kubayobora nk'umwimamu.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.776 (s.670); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd; İbn Mâce (listedeki kaynağa göre)

2561. Yamenyesheje ﷺ ko idini rimwe na rimwe rizegurirwa ubundi rikarekwa; kandi ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko idini rimwe na rimwe rizegurirwa ubundi rikarekwa; kandi ko ikimenyetso cyo kurireka ari uko ubwoko bwose busigara budafite ubumenyi, bufite umuhanga umwe cyangwa babiri gusa mu mategeko y'idini muri bo.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.777 (s.671)

2562. Yamenyesheje ﷺ ko umuhanga umwe cyangwa babiri basigaye mu bwoko bazasuzugurwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umuhanga umwe cyangwa babiri basigaye mu bwoko bazasuzugurwa kandi bagacecekeshwa igihe bavuze; ko abanyuma mu muryango bazavuma abambere bawo; kandi ko inzoga

zizanyobwa ku mugaragaro n’ubusambanyi bugakorwa hagati mu muhanda.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.778 (s.671); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2563. Kurahira ku wundi utari Allah (mu rutonde rw’ibimenyetso by’Isaha byavuzwe na...)

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Kurahira ku wundi utari Allah (mu rutonde rw’ibimenyetso by’Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk’ijambo ry’Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.802 (s.677)

2564. Nk’uko byamenyeshejwe na Ibn Mas’ud, umuntu unyura mu musigiti ntasenge...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Nk’uko byamenyeshejwe na Ibn Mas’ud, umuntu unyura mu musigiti ntasenge isengesho ryo kuramutsa umusigiti (tahiyyat al-masjid) ari ikimenyetso cy’Isaha.

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk’ijambo ry’Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.827 (s.682); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd (listedeki kaynağa göre; doğrulanmadı)

2565. Nk’uko byamenyeshejwe na Ibn Mas’ud, abantu mirongo itanu basenga kandi...

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Nk’uko byamenyeshejwe na Ibn Mas’ud, abantu mirongo itanu basenga kandi isengesho rya n’umwe muri bo ntiryakirwe ari ikimenyetso cy’Isaha.

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk’ijambo ry’Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.828 (s.682)

2566. Byamenyeshejwe ko hazaza igihe ubwo abantu bateranira mu misigiti bagasenga...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe ko hazaza igihe ubwo abantu bateranira mu misigiti bagasenga, ariko nta mwizera n’umwe uzaba ari muri bo (byavuzwe na Abdullah mwene Amr).

Imperuka y’ibihe

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2567. Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku bantu ubwo bazategereza umwanya maze ntibabone...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku bantu ubwo bazategereza umwanya maze ntibabone umwimamu wo kubayobora mu isengesho” (byavuzwe na Salama umukobwa wa Hurr).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 263 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2568. Yavuze ﷺ ati: “Umuryango uzakomeza kugendera kuri Sharia kugeza ubwo ibintu…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Umuryango uzakomeza kugendera kuri Sharia kugeza ubwo ibintu bitatu bizagaragara: gukurwaho k’ubumenyi, kwiyongera kw’abana b’ubusambanyi no kugaragara kwa saqqarun”, asobanura saqqarun nk’“abantu bo mu bihe bya nyuma, iyo bahuye bavumana aho kuramukanya” (byavuzwe na Mu’adh mwene Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 265 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2569. Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku muryango wanjye ubwo kubera umururumba w’isi…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku muryango wanjye ubwo kubera umururumba w’isi imbere habo hazaba habi naho inyuma habo heza; ibyo bazakora bizaba ari ukwiyerekana, kandi nta bwoba buzavanga muri bo; Allah azabagotesha igihano, maze basenge nk’isengesho ry’urohama, kandi ntirizasubizwa.”

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (imperuka y’ibihe)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 146 (Bâb 12: kendisinden sonra olacakları haber vermesi)

2570. Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku muryango wanjye ubwo kuri Korowani hazasigara…”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku muryango wanjye ubwo kuri Korowani hazasigara inyandiko yayo gusa naho kuri Islam izina ryayo gusa; imisigiti yabo izaba yubatswe neza ariko irimo ubusa mu buyobozi; abahanga mu mategeko y’idini b’icyo gihe bazaba ari bo babi kurusha abandi munsi y’isanzure ry’ijuru; imvururu zizaturuka muri bo kandi zibagarukire.”

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (imperuka y’ibihe)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 146 (Bâb 12: kendisinden sonra olacakları haber vermesi)

47 · Ibimenyetso by’Isaha: kwangirika mu butegetsi, ubutabera n’ubukungu

2571. Yamenyesheje ﷺ ko ubudahemuka (amana) buzakurwa mu mitima

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubudahemuka (amana) buzakurwa mu mitima.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.635 (s.608); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 267; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim, Tirmizî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 85, c./s. 2/371-372]

2572. Yamenyesheje ﷺ ko abashumba bagenda ibirenge bitambaye bazarushanwa kubaka amazu maremare

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abashumba bagenda ibirenge bitambaye bazarushanwa kubaka amazu maremare.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.615 (s.599); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim 8 (satırdaki künye; Canan'da künye metinde yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 14, c./s. 2/215-218]

2573. Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu bafite ibiboko bimeze nk’imirizo y’inka...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu bafite ibiboko bimeze nk’imirizo y’inka bakubita abantu, n’abagore “bambaye ariko bambaye ubusa”.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.323; 1000 Mucize no.603 (s.592); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 256 haber vermesi); c. 2, s. 265; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 375; İbnü'l-Cevzî, el-Vefâ, s. 320; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim, Cennet 53, (2857), 52, (2128) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5969, c./s. 16/449-450]

2574. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo umuntu atazita ku kuba yarabonye umutungo...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo umuntu atazita ku kuba yarabonye umutungo we mu buryo bwemewe cyangwa butemewe.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.326; web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 260; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Büyû 7, 23; Nesâî, Büyû' 2, (7, 243) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5166, c./s. 14/499]

2575. Yamenyesheje ﷺ ko ubucuruzi buzakwirakwira kugeza ubwo umugore azafatanya n’umugabo we mu bucuruzi

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubucuruzi buzakwirakwira kugeza ubwo umugore azafatanya n'umugabo we mu bucuruzi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.569 (s.574)

2576. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza "imyaka ibeshya": igihe umubeshyi azemerwa naho...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza "imyaka ibeshya": igihe umubeshyi azemerwa naho umunyakuri akitwa umubeshyi, umugambanyi akitwa uwizerwa naho uwizerwa akitwa umugambanyi, kandi "ruwaybida" akagira ijambo.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.561 (s.570); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 266; c. 2, s. 270; Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 4036 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7217]

2577. Yamenyesheje ﷺ ko amasoko azegerana

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amasoko azegerana.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.656 (s.616)

2578. Yamenyesheje ﷺ ko abategetsi babi kandi b'abanyagitugu bazafata ubutegetsi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abategetsi babi kandi b'abanyagitugu bazafata ubutegetsi, kandi ko hazagaragara ibyiza n'ibibi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.558 (s.568); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 261; Kütüb-i Sitte: Buharî, Fiten 11, Menakıb 25; Müslim, İmaret 51, (1847); Ebu Davud, Fiten 1, (4244-4247) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4788, c./s. 13/435-436]

2579. Yamenyesheje ﷺ igihe ba minisitiri n'abayobozi bazaba ari ababeshyi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe ba minisitiri n'abayobozi bazaba ari ababeshyi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.663 (s.616)

2580. Yamenyesheje ﷺ igihe abashinzwe umutekano (shurat) bazarenganya abantu

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe abashinzwe umutekano (shurat) bazarenganya abantu.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.665 (s.616); Kütüb-i Sitte: Müslim, Cennet 53, (2857), 52, (2128) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5969, c./s. 16/449-450]

2581. Yamenyesheje ﷺ ko uburiganya mu bipimo no mu minzani buzakwirakwira (mu rutonde...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko uburiganya mu bipimo no mu minzani buzakwirakwira (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.788 (s.676)

2582. Yamenyesheje ﷺ ko abakire bazubahirwa umutungo wabo gusa

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abakire bazubahirwa umutungo wabo gusa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.654 (s.615)

2583. Yamenyesheje ﷺ ko abayobozi bazanduzwa na ruswa n'umwanda w'imikorere mibi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abayobozi bazanduzwa na ruswa n'umwanda w'imikorere mibi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.670 (s.617)

2584. Yamenyesheje ﷺ ko akarengane kazakwira isi yose

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko akarengane kazakwira isi yose.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.686 (s.620); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Mehdî 1, (4282); Tirmizî, Fiten 52, (2231, 2232) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5006, c./s. 14/275]

2585. Yamenyesheje ﷺ ko abaja (abakozi) bazafata ubutegetsi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abaja (abakozi) bazafata ubutegetsi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.687 (s.624)

2586. Yamenyesheje ﷺ ko abadashoboye bazagera ku ntebe y'inama

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abadashoboye bazagera ku ntebe y'inama.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.762 (s.666)

2587. Yamenyesheje ﷺ ko amasoko azuzura abambuzi

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amasoko azuzura abambuzi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.752 (s.663)

2588. Yamenyesheje ﷺ ko ahantu hatuwe neza ku isi hazaba amatongo naho amatongo agaturwa neza

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ahantu hatuwe neza ku isi hazaba amatongo naho amatongo agaturwa neza.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.753 (s.664), no.754 (s.664)

2589. Yamenyesheje ﷺ ko ubutegetsi buzagera mu maboko y'abagore

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubutegetsi buzagera mu maboko y'abagore.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.763 (s.666)

2590. Yamenyesheje ﷺ ko imanza zizacibwa hakurikijwe ugukeka n'irari

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imanza zizacibwa hakurikijwe ugukeka n'irari.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.815-816 (s.679)

2591. Yahanuriye ﷺ umugabo w'i Madina watakaga ngo "Itende ryatwokeje mu nda" ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuriye ﷺ umugabo w'i Madina watakaga ngo "Itende ryatwokeje mu nda" ko umunsi umwe bazambara imyenda imeze nk'umwambaro wa Ka'ba kandi bakagaburirwa ibiryo mu bikoresho binini; ariko ko imibereho yabo y'ubu iruta kuko uyu munsi ari abavandimwe naho uwo munsi bazicana hagati yabo.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: uburumbuke n'amakimbirane y'imbere nyuma yo kwagura ubutaka, birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.314; 1000 Mucize no.745 (s.661); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 185; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 377

2592. Yahanuye ﷺ ko idinari n'idirhamu bizasenya uyu muryango nk'uko byasenye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko idinari n'idirhamu bizasenya uyu muryango nk'uko byasenye amahanga yo hambere; ko ikigeragezo cy'umuryango we ari umutungo; kandi ko mu bigeragezo bimeze nk'ijoro ry'icuraburindi umuntu azaba umwizera mu gitondo akaba umuhakanyi nimugoroba, agurisha idini rye ku bw'akantu gato k'isi.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.702 (s.637); Kütüb-i Sitte: Müslim, İman 186, (118); Tirmizî, Fiten 30, (2196); Tirmizî (K395, künye metinde yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4743, c./s. 13/418-419; no. 395, c./s. 3/168-]

2593. Yahanuye ﷺ ko ubutegetsi buzasigirwa abadashoboye, aboroheje cyane...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ubutegetsi buzasigirwa abadashoboye, aboroheje cyane n'abononekaye, agira ati: "Iyo ubutunzi bw'ubudahemuka buhawe abadakwiye, tegereza Isaha."

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: bikwiriye hose uyu munsi ukurikije umwanditsi (nta tariki yihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.551 (s.565); Kütüb-i Sitte: Buharî, İlm 2, Rikak 35 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5038; no. 86, c./s. 2/372]

2594. Yahanuye ﷺ, nk'ikimenyetso cy'Isaha, ko umuntu w'indahemuka (amin) azafatwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ, nk'ikimenyetso cy'Isaha, ko umuntu w'indahemuka (amin) azafatwa nk'umugambanyi kandi agashinjwa kugambanira ibyabikijwe; ishingiro ryabyo ni hadith iri munsi ya nimero 555.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: bikwiriye hose uyu munsi ukurikije umwanditsi (nta tariki yihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.554 (s.566), no.555 (s.566); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 4036 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7217]

2595. Yahanuye ﷺ ko bamwe mu bafata imyanya y'ubutegetsi bazifuza ko baba baraguye...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko bamwe mu bafata imyanya y'ubutegetsi bazifuza ko baba baraguye bava mu kirere aho kugira ngo bafate umwanya uwo ari wo wose.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.565 (s.573); Kütüb-i Sitte: Buhârî (kitabın nispeti, künye yok)

2596. Yahanuye ﷺ ko abashinzwe umutekano (shurta) baziyongera

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko abashinzwe umutekano (shurta) baziyongera.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.573 (s.575)

2597. Yahanuye ﷺ ko ubutabera n'ubutegetsi bizagurwa kandi bikagurishwa

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ubutabera n'ubutegetsi bizagurwa kandi bikagurishwa.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.574 (s.576)

2598. Yahanuye ﷺ ko umutungo rusange w'Abayisilamu (umutungo wa leta) uzahinduka...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umutungo rusange w'Abayisilamu (umutungo wa leta) uzahinduka umutungo bwite w'abantu bamwe.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.579 (s.577); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2599. Yahanuye ﷺ ko umuntu mubi kurusha abandi muri sosiyete azaba umuyobozi wayo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umuntu mubi kurusha abandi muri sosiyete azaba umuyobozi wayo.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.584 (s.579); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2600. Yahanuye ﷺ ko umuntu azubahwa kubera gutinya ikibi cye

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umuntu azubahwa kubera gutinya ikibi cye.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.585 (s.579); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2601. Byamenyeshejwe ko abaturage ba Iraki bazimwa igipimo cyabo (qafiz) n'idirhamu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe ko abaturage ba Iraki bazimwa igipimo cyabo (qafiz) n'idirhamu yabo n'abatari Abarabu (Ajam), naho abaturage ba Siriya bakimwa idinari yabo n'igipimo cyabo n'Abaromani.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, akato kashyizwe kuri Iraki kuva 1991; igice cyerekeye Siriya ntibiraba)

ISOKO 1000 Mucize no.597 (s.586); ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 262; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 67, (2913) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4790, c./s. 13/441]

2602. Yahanuye ﷺ ko nibakora ubucuruzi bwa 'ina, bagafata ku mirizo y'inka...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko nibakora ubucuruzi bwa 'ina, bagafata ku mirizo y'inka, bakanyurwa n'ubuhinzi bakareka jihad mu nzira ya Allah, bazashyirwaho agasuzuguro kugeza igihe bazagarukira ku idini ryabo.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.606 (s.594); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Büyû 56, (3462) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5952, c./s. 16/422]

2603. Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera kugeza ubwo umunyamugisha kurusha abandi ku isi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera kugeza ubwo umunyamugisha kurusha abandi ku isi azaba "umuntu ucirirtse, umuhungu w'umuntu ucirirtse".

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.622 (s.603); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 267; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 332, 357; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 37, (2210) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5036]

2604. Umuntu yitirirwa umutegetsi cyangwa umukire aho kwitirirwa umuryango we

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umuntu yitirirwa umutegetsi cyangwa umukire aho kwitirirwa umuryango we.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.641 (PDF s.616)

2605. Abantu bubaka iminara (iminara miremire)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abantu bubaka iminara (iminara miremire).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.649 (s.615)

2606. Abantu bubaka amazu maremare

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Abantu bubaka amazu maremare.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.650 (s.615); Kütüb-i Sitte: Müslim (Cibrîl hadisi; Canan K14, künye metinde yok) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 14, c./s. 2/215-218]

2607. Inyungu z'amafaranga (riba) ziribwa (igitabo gitanga urugero rw'uko isi ya...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Inyungu z'amafaranga (riba) ziribwa (igitabo gitanga urugero rw'uko isi ya Islam ishingiye ku bukungu burimo inyungu n'amabanki).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.653 (s.615); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd ve Nesâî [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 309, c./s. 3/100]

2608. Abategetsi baba abanyabyaha batagira rutangira

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abategetsi baba abanyabyaha batagira rutangira.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.662 (s.616)

2609. Abizerwa bagambanira ibyabikijwe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abizerwa bagambanira ibyabikijwe.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.664 (s.616)

2610. Idinari (zahabu) rigaragara cyane kandi rigira agaciro

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Idinari (zahabu) rigaragara cyane kandi rigira agaciro.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.672 (s.617)

2611. Idirhamu (ifeza) rishakishwa cyane

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Idirhamu (ifeza) rishakishwa cyane.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.673 (s.617)

2612. Yahanuye ﷺ ko abana bato kuba abategetsi n'abagore gucura imigambi y'uburiganya...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko abana bato kuba abategetsi n'abagore gucura imigambi y'uburiganya ari ibimenyetso by'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.682 (s.619)

2613. Yahanuye ﷺ ko umugambanyi afatwa nk'uwizerwa naho uwizerwa agafatwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umugambanyi afatwa nk'uwizerwa naho uwizerwa agafatwa nk'umugambanyi ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.684 (s.619); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 4036 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7217]

2614. Yahanuye ﷺ ko isi izakingurwa imbere yabo kandi bazatwikira amazu yabo nk'uko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko isi izakingurwa imbere yabo kandi bazatwikira amazu yabo nk'uko Ka'ba itwikirwa, ariko ko imibereho y'Abasangirangendo ku gihe cyabo yari myiza kurushaho.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.701 (s.636); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 186; c. 2, s. 191; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Kıyamet 36, (2478) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2079, c./s. 7/455]

2615. Yahanuye ﷺ ko hazaza abategetsi bagoswe n'abantu bamwe, barenganya kandi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hazaza abategetsi bagoswe n'abantu bamwe, barenganya kandi babeshya.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.704 (s.638); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Salât 433. (614); Nesâî, Bey'ât 35, 36, (7, 160) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1733, c./s. 6/449]

2616. Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera isi itaruzura akarengane

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera isi itaruzura akarengane.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.711 (s.641); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Mehdî 1, (4282); Tirmizî, Fiten 52, (2231, 2232); İbn Mâce 4082 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5006, c./s. 14/275; no. 7233]

2617. Yamenyesheje ﷺ ko kwishora kw'Abayisilamu mu guteza imbere amasoko yabo (mu...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko kwishora kw'Abayisilamu mu guteza imbere amasoko yabo (mu bucuruzi) kuzazana ibyago.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.716 (s.644)

2618. Yamenyesheje ﷺ ko gushyingiranwa ku bw'irari ryo kurundanya umutungo bizazana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko gushyingiranwa ku bw'irari ryo kurundanya umutungo bizazana amapfa, umutegetsi w'umunyagitugu, umucamanza w'umugambanyi n'igitero cy'umwanzi.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.717 (s.644)

2619. Yamenyesheje ﷺ ko abategetsi bazimana uburenganzira bw'abantu kandi...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abategetsi bazimana uburenganzira bw'abantu kandi bakabarenganya, ku buryo abantu bazicana hagati yabo; kandi ko inzira y'umutekano ari ukwifata no kwihangana (ugafata uburenganzira bwawe iyo butanzwe, wabwimwa ukabureka).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (hadithi ivuga ngo 'bidatinze nyuma yawe'; byasohoye ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.732 (s.652)

2620. Yamenyesheje ﷺ ko iyo abategetsi ari beza, abakire ari abanyabuntu n'ibintu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko iyo abategetsi ari beza, abakire ari abanyabuntu n'ibintu bigakorwa binyuze mu nama (shura), hejuru y'ubutaka ari heza; naho iyo abategetsi ari babi, abakire ari abanyabugugu n'ibintu bigasigirwa abagore, munsi y'ubutaka ari heza kurushaho.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.733 (s.653); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 78, (2267) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4785, c./s. 13/431]

2621. Yamenyesheje ﷺ ko umukire (nyir'umutungo) azashyirwa hejuru, zakati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umukire (nyir'umutungo) azashyirwa hejuru, zakati ikarwanirwa, umubeshyi akemerwa naho umugambanyi agafatwa nk'uwizerwa (Umutambagiro w'Isezera; byavuzwe na Salman).

Ubuhanuzi: Umutambagiro w'Isezera, AH 10 (632 CE); isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.760 (s.666); Kütüb-i Sitte (kısmen): kısmen: İbn Mâce 4036 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7217]

2622. Yamenyesheje ﷺ ko nubona intambara zirwanwa ku bw'igihembo (hamwe n'abasirikare...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko nubona intambara zirwanwa ku bw'igihembo (hamwe n'abasirikare bakodeshwa), Isaha iba yegereje nk'intoki ebyiri.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.772 (s.669)

2623. Yafashe ﷺ nk'ibimenyetso by'uko Isaha iri hafi gukinisha ibyabikijwe kw'umuntu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yafashe ﷺ nk'ibimenyetso by'uko Isaha iri hafi gukinisha ibyabikijwe kw'umuntu nk'uko ingamiya ikinisha igiti, no gusenywa kw'ahantu hatuwe neza n'amatongo agaturwa neza.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.773 (s.669)

2624. Ibyaha bikomeye (harimo inyungu z'amafaranga na ruswa) bikorwa nk'ibisanzwe (mu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ibyaha bikomeye (harimo inyungu z'amafaranga na ruswa) bikorwa nk'ibisanzwe (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.797 (s.677)

2625. Akarengane k'amoko yose gakorwa (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Akarengane k'amoko yose gakorwa (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.798 (s.677)

2626. Umutungo urundanwa mu maboko y'ababi (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Umutungo urundanwa mu maboko y'ababi (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.801 (s.677)

2627. Ubutegetsi buhererekanywa binyuze mu murage (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ubutegetsi buhererekanywa binyuze mu murage (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.803 (s.677)

2628. Amasezerano yicwa (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amasezerano yicwa (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.804 (s.677)

2629. Imihanda iba mito n'amazu akazamuka hejuru (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imihanda iba mito n'amazu akazamuka hejuru (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.807 (s.677)

2630. Yamenyesheje ﷺ igihe umusabirizi azazenguruka ntagire icyo abona

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe umusabirizi azazenguruka ntagire icyo abona.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.812 (s.679)

2631. Yamenyesheje ﷺ ko inzu z'ibwami n'ingoro bizazamurwa hejuru (byavuzwe na Abu Musa)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko inzu z'ibwami n'ingoro bizazamurwa hejuru (byavuzwe na Abu Musa).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.818 (s.679)

2632. Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu barisha indimi zabo nk'uko inka zirisha izazo...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu barisha indimi zabo nk'uko inka zirisha izazo (babona umutungo binyuze mu gushimagiza).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.825 (s.680); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268

2633. Yahanuye ﷺ, nk’ibimenyetso by’Isaha, ko abakomeye (wu’ul) bazarimbuka n’abantu...

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ, nk’ibimenyetso by’Isaha, ko abakomeye (wu’ul) bazarimbuka n’abantu bo hasi (tuhut) bakajya imbere, ko ababi bazazamurwa hejuru naho abeza bagacishwa bugufi, kandi ko amagambo azashyirwa ahagaragara naho ibikorwa bikabikwa (byavuzwe na Abu Hurayra, Abdullah mwene Amr na Ibn Abbas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 270 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2634. Yahanuye ﷺ ati: “Igihe kizaba cyegereje, abambara taylasan baziyongera...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Igihe kizaba cyegereje, abambara taylasan baziyongera, ubucuruzi n’umutungo biziyongera; umukire azakuzwa kubera umutungo we n’ubusambanyi buzakwirakwira; kandi ko umuntu yarera ikibwana cy’imbwa biruta kurera umwana” (byavuzwe na Abu Dharr).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 271 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2635. Yavuze ﷺ ati: “Ku iherezo ry’umuryango wanjye hazabaho umukhalifa utanga...”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Ku iherezo ry’umuryango wanjye hazabaho umukhalifa utanga umutungo mu mashyi atabaze”; maze abatanze inkuru Abu Nadra na Abu al-Ala’ bavuga bati: “Uyu si Umar mwene Abd al-Aziz.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), tek cilt, s. 262 (Fasl fî tertîbi'l-ahbâr bi'l-guyûbi'l-müstakbele ba'deh)

2636. Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku bantu ubwo ubwami buzaboneka gusa binyuze mu...”

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: “Hazaza igihe ku bantu ubwo ubwami buzaboneka gusa binyuze mu kwica n’igitugu, ubukire binyuze mu kwambura n’ubugugu gusa, n’urukundo binyuze mu kuva mu idini no gukurikira irari gusa; uzarokoka akagera muri icyo gihe kandi nubwo ashobora gukora ukundi akihanganira ubukene, ubugome n’agasuzuguro, Allah azamuha igihembo cy’abanyakuri mirongo itanu (siddiqs) banyemeye.”

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (imperuka y’ibihe)

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 146-147 (Bâb 12: kendisinden sonra olacakları haber vermesi)

2637. Yamenyesheje ﷺ ko ubusambanyi buzakwirakwira hose

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubusambanyi buzakwirakwira hose.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.634 (PDF s.610); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Müslim (satırdaki kaynağa göre)

2638. Yamenyesheje ﷺ ko ubusambanyi buzafatwa nk’ibiziruwe (mu yandi mazina)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubusambanyi buzafatwa nk’ibiziruwe (mu yandi mazina).

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.626 (s.604); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 6 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4787, c./s. 13/434]

2639. Yamenyesheje ﷺ ko abagabo bazafata kwambara hariri nk’ibiziruwe

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abagabo bazafata kwambara hariri nk’ibiziruwe.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.627 (s.605); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 272; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 6 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4787, c./s. 13/434]

2640. Yamenyesheje ﷺ ko inzoga zizafatwa nk’iziziruwe mu yandi mazina kandi ko…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko inzoga zizafatwa nk’iziziruwe mu yandi mazina kandi ko amateraniro yo kunywa aziyongera.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.628 (s.605); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 262; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 6; İbn Mâce 3383 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4787, c./s. 13/434; no. 7005]

2641. Yamenyesheje ﷺ ko ibikoresho by’umuziki bizafatwa nk’ibiziruwe

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ibikoresho by’umuziki bizafatwa nk’ibiziruwe.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.629 (s.605); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 6 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4787, c./s. 13/434]

2642. Yamenyesheje ﷺ ko abakobwa baririmba n’ibikoresho by’umuziki biziyongera, kandi…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abakobwa baririmba n'ibikoresho by'umuziki biziyongera, kandi ko hazabaho kumirwa n'ubutaka no guhindurwa ishusho.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.589 (s.580); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 265; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 6; Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4787, c./s. 13/434; no. 5046]

2643. Yamenyesheje ﷺ ko umuja w'umugore azabyara shebuja (kwigomeka k'umwana kuri nyina)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko umuja w'umugore azabyara shebuja (kwigomeka k'umwana kuri nyina).

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.637 (PDF s.614); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Kütüb-i Sitte: Müslim ; Buhârî 50, Müslim 8-10 (listedeki kaynağa göre) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 14, c./s. 2/215-218]

2644. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo umuntu azahatirwa guhitamo hagati yo kuba...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igihe ubwo umuntu azahatirwa guhitamo hagati yo kuba umunyantege nke no gukora icyaha.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.326; 1000 Mucize no.786 (s.675); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 267

2645. Yamenyesheje ﷺ ko indamutso izahabwa uwo uzi gusa

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko indamutso izahabwa uwo uzi gusa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.568 (s.574); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 271

2646. Yamenyesheje ﷺ ko indwara y'amahanga yashize (ishyari, urwango, kwibona)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko indwara y'amahanga yashize (ishyari, urwango, kwibona) izandura umuryango we.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.563 (s.572); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 267; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Sıfatu'l-Kıyâme 57, (2512) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1665, c./s. 6/326]

2647. Yamenyesheje ﷺ ko imitima izuzura ishyari hagati yayo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imitima izuzura ishyari hagati yayo.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.766 (s.666)

2648. Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu bisiga umusatsi wabo umukara nk'ibituza...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu bisiga umusatsi wabo umukara nk'ibituza by'inuma.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.607 (s.595); Kütüb-i Sitte: Ebû Dâvûd, Nesâî (satırdaki kaynağa göre)

2649. Yamenyesheje ﷺ ko amagambo ateye isoni n'ubusambanyi bizakorwa ku mugaragaro

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amagambo ateye isoni n'ubusambanyi bizakorwa ku mugaragaro.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.552 (s.566); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 271

2650. Yamenyesheje ﷺ ko hazabaho "ingamiya z'amashitani n'amazu y'amashitani"...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazabaho "ingamiya z'amashitani n'amazu y'amashitani" (inyamaswa zo kugenderaho zororwa ku bw'ubwiyemezi n'amazu arimo ubusa).

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.624-625 (s.604); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Cihad 62, (2568) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5980, c./s. 16/462]

2651. Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu bambara imyambaro y'impu z'intama

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaduka abantu bambara imyambaro y'impu z'intama.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.667 (s.617); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Zühd 60, (2406, 2407) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 2005, c./s. 7/312]

2652. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igisekuru gitekereza gusa ku bwoko bunyuranye...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza igisekuru gitekereza gusa ku bwoko bunyuranye bw'ibiryo, ibinyobwa n'imyambaro yacyo.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.779 (s.671); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268

2653. Yamenyesheje ﷺ igihe kurimbuka k'umuntu kuzaba

mu maboko y’umugore we, ababyeyi be n’abana be

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe kurimbuka k’umuntu kuzaba mu maboko y’umugore we, ababyeyi be n’abana be.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.784 (s.674); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 269

2654. Yamenyesheje ﷺ igihe abagore bazatana n’abasore bakononekara

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe abagore bazatana n’abasore bakononekara.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.727 (s.649)

2655. Yamenyesheje ﷺ ko inkwano z’abagore (mahr) zizazamuka zikarengera

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko inkwano z’abagore (mahr) zizazamuka zikarengera.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.570 (s.574)

2656. Yamenyesheje ﷺ ko ubutinganyi buzakwirakwira

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubutinganyi buzakwirakwira.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.639 (s.612)

2657. Yamenyesheje ﷺ ko kwiyitirira inkomoko y’undi utari se bizakwirakwira

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko kwiyitirira inkomoko y’undi utari se bizakwirakwira.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.640 (s.612)

2658. Yamenyesheje ﷺ ko gutana kw’abashakanye kuziyongera

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko gutana kw’abashakanye kuziyongera.

Imperuka y’ibihe (ibimenyetso by’Isaha; itariki y’isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.658 (s.616)

2659. Yamenyesheje ﷺ ko gusebanya gushinja ubusambanyi abagore biyubaha kuziyongera

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko gusebanya gushinja ubusambanyi abagore biyubaha kuziyongera.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.659 (s.616)

2660. Yamenyesheje ﷺ ko gutukana hagati y'abantu kuziyongera

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko gutukana hagati y'abantu kuziyongera.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.660 (s.616)

2661. Yamenyesheje ﷺ ko icyubahiro hagati y'abantu kizagabanuka

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko icyubahiro hagati y'abantu kizagabanuka.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.661 (s.616)

2662. Yamenyesheje ﷺ ko ibyaha n'amakosa biziyongera bikaba ibisanzwe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ibyaha n'amakosa biziyongera bikaba ibisanzwe.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.669 (s.617)

2663. Yamenyesheje ﷺ ko imitima izononekara

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imitima izononekara.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.678 (s.618)

2664. Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazakurikira irari ryabo kandi irari rikayobora

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazakurikira irari ryabo kandi irari rikayobora.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.651 (s.615); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Melahim 17, (4341); Tirmizî, Tefsir, Mâide, (3060); İbnu Mace, Fiten 21, (4014) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4758, c./s. 13/365-366]

2665. Yamenyesheje ﷺ ko indimi zizavuguruzanya kandi zikagira ukutumvikana

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko indimi zizavuguruzanya kandi zikagira ukutumvikana.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.767 (s.666)

2666. Yamenyesheje ﷺ ko abana b'ababungu na bo bazagomba kurindwa n'ishyari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abana b'ababungu na bo bazagomba kurindwa n'ishyari nk'abakobwa.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.771 (s.666)

2667. Yamenyesheje ﷺ ko urusimbi ruzakwirakwira

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko urusimbi ruzakwirakwira.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.791 (s.676)

2668. Yamenyesheje ﷺ ko impu z'inyamaswa z'inkazi zizakoreshwa nk'amatandiko yo kuryamaho

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko impu z'inyamaswa z'inkazi zizakoreshwa nk'amatandiko yo kuryamaho.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.792 (s.676)

2669. Yamenyesheje ﷺ ko abagabo bazagerageza kwigana abagore

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abagabo bazagerageza kwigana abagore.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.799 (s.677)

2670. Yamenyesheje ﷺ ko abagore bazagerageza kwigana abagabo

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abagore bazagerageza kwigana abagabo.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.800 (s.677)

2671. Yamenyesheje ﷺ ko abafite abana bazaba mu gahinda

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abafite abana bazaba mu gahinda.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.813-814 (s.679)

2672. Yamenyesheje ﷺ ko ubugome butagira impamvu buzaduka hagati y'abantu

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubugome butagira impamvu buzaduka hagati y'abantu.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.819 (s.679)

2673. Yamenyesheje ﷺ ko ibintu by'abantu bizivanga bikabura gahunda

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ibintu by'abantu bizivanga bikabura gahunda.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.820 (s.679)

2674. Yahanuye ﷺ, nk'ikimenyetso cy'Isaha, ko guca umubano w'amasano bizakwirakwira...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ, nk'ikimenyetso cy'Isaha, ko guca umubano w'amasano bizakwirakwira hose; ishingiro ryabyo ni hadith iri munsi ya nimero 555.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: bikwiriye hose uyu munsi ukurikije umwanditsi (nta tariki yihariye)

ISOKO 1000 Mucize no.553 (s.566)

2675. Yahanuye ﷺ ko abapfapfa (abadashishoza) bazaba abategetsi agira ati: "Mwihutire..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko abapfapfa (abadashishoza) bazaba abategetsi agira ati: "Mwihutire ibikorwa byiza mbere y'uko ibintu bitandatu biza."

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.572 (s.575)

2676. Yahanuye ﷺ ko umugabo azumvira umugore we akagomera nyina

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umugabo azumvira umugore we akagomera nyina.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.581 (s.578); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2677. Yahanuye ﷺ ko umuntu azakurikira inshuti ye akigomeka kuri se

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umuntu azakurikira inshuti ye akigomeka kuri se.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.582 (s.578); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2678. Yahanuye ﷺ ko inzoga zizanyobwa ku mugaragaro

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko inzoga zizanyobwa ku mugaragaro.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.587 (s.580); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 6; Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4787, c./s. 13/434; no. 5046]

2679. Yahanuye ﷺ ko abagabo bazambara hariri

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko abagabo bazambara hariri.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.588 (s.580); Kütüb-i Sitte: Buhârî, Eşribe 6; Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4787, c./s. 13/434; no. 5046]

2680. Yahanuye ﷺ ko mu bihe bya nyuma abagabo bo mu muryango we bazagendera ku...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko mu bihe bya nyuma abagabo bo mu muryango we bazagendera ku matungo ameze nk'ibitandiko bakamanukira ku miryango y'imisigiti, mu gihe abagore babo bazaba bambaye ariko bambaye ubusa.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ibinyabiziga bigezweho ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.592 (PDF s.584); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte (kısmen): kısmen: Müslim, Cennet 53, (2857), 52, (2128) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5969, c./s. 16/449-450]

2681. Abakuru batagirira impuhwe abato, n'abato batubaha abakuru

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abakuru batagirira impuhwe abato, n'abato batubaha abakuru.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.642 (PDF s.616)

2682. Yahanuye ﷺ ko kuba umwana ari impamvu y'umujinya n'umubabaro (ku babyeyi be)...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko kuba umwana ari impamvu y'umujinya n'umubabaro (ku babyeyi be) ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.647 (s.614)

2683. Ikinyoma gikwirakwira hose

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ikinyoma gikwirakwira hose.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.655 (s.616)

2684. Yahanuye ﷺ ko kugaragara kw'isoni nke (ubusambanyi) ari ikimenyetso cy'Isaha

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko kugaragara kw'isoni nke (ubusambanyi) ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.657 (s.616)

2685. Imitima iba inuka kurusha intumbi kandi irura kurusha igikakarubamba

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imitima iba inuka kurusha intumbi kandi irura kurusha igikakarubamba.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.668 (s.617)

2686. Yahanuye ﷺ ko kugirana umubano n'abanyamahanga mu gihe amasano acibwa ari...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko kugirana umubano n'abanyamahanga mu gihe amasano acibwa ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.680 (s.619)

2687. Yahanuye ﷺ ko kwiyongera kw'abana b'ubusambanyi ari ikimenyetso cy'Isaha

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko kwiyongera kw'abana b'ubusambanyi ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.681 (s.619)

2688. Yahanuye ﷺ ko ubugugu n'ubusambanyi bizakwirakwira, umugambanyi agafatwa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko ubugugu n'ubusambanyi bizakwirakwira, umugambanyi agafatwa nk'uwizerwa, imyambaro y'abagore ibasiga bambaye ariko bambaye ubusa ikaduka, kandi abantu bo hasi (tahut) bakarutishwa imiryango y'abakiranuka n'abanyacyubahiro (wu'ul); Ibn Mas'ud yemeza ko yumvise ibi biturutse ku Ntumwa ya Allah ﷺ.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.688 (s.625); Kütüb-i Sitte (kısmen): kısmen: İbn Mâce 4036; Müslim, Cennet 53, (2857), 52, (2128) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7217; no. 5969, c./s. 16/449-450]

2689. Byamenyeshejwe ko abagore b'Abana ba Isirayeli bazarimbuka kubera ibirenge...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe ko abagore b'Abana ba Isirayeli bazarimbuka kubera ibirenge byabo naho abagore b'uyu muryango kubera imitwe yabo; kandi byavuzwe biturutse kuri Ali ko hazaza igihe ubwo ikibazo cy'abantu kizaba inda zabo, qibla yabo abagore babo n'idini ryabo idirhamu.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.696 (s.632)

2690. Yahanuye ﷺ igihe abagabo bazayoboka abagore asubiramo incuro eshatu ati: "Iyo..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ igihe abagabo bazayoboka abagore asubiramo incuro eshatu ati: "Iyo abagabo bumviye abagore, bararimbuka."

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.697 (s.632)

2691. Yahanuye ﷺ ko umurimbo n'ubwiza bizagaragara ("Bizamera bite kuri mwe igihe...")

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko umurimbo n'ubwiza bizagaragara ("Bizamera bite kuri mwe igihe idini rizavangavangwa, amaraso akameneka, umurimbo ukagaragara, abavandimwe bakagira ukutumvikana, n'Inzu ya Allah igatwikwa?").

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.706 (s.640)

2692. Yahanuye ﷺ ko abavandimwe bazashwana hagati yabo

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko abavandimwe bazashwana hagati yabo.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.707 (s.640)

2693. Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera ubusambanyi n'ikinyoma bitarakwirakwira, amasoko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera ubusambanyi n'ikinyoma bitarakwirakwira, amasoko ataregerana, igihe kitaregerana na harj (ubwicanyi) butariyongera.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.710 (s.641); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 18, (157); Buhârî 1036 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5023, c./s. 14/313]

2694. Yahanuye ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazaduka abantu bafite amasura y'abantu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazaduka abantu bafite amasura y'abantu n'imitima y'amashitani, batagira impuhwe, bamena amaraso, ababeshyi n'abagambanyi; ko muri bo Sunna izafatwa nk'igihimbano mu idini naho igihimbano kigafatwa nka Sunna; ko Allah azabashyiraho ababi kurusha abandi muri bo; kandi ko amasengesho y'abeza muri bo atazakirwa.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.713 (s.642); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 267

2695. Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera indyarya zitabaye abayobozi ba buri bwoko

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera indyarya zitabaye abayobozi ba buri bwoko.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.714 (s.644); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 271

2696. Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera ubutinganyi hagati y'abagore no kuryamana...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera ubutinganyi hagati y'abagore no kuryamana kw'abagabo hagati yabo bitaragaragara; no mu nkuru ya Ibn Mas'ud, na none ko imisigiti izahindurwa inzira zo kunyuramo, indamutso igahabwa abo uzi gusa, umugabo n'umugore bakishora mu bucuruzi, kandi ko ibiciro by'amafarashi n'iby'abagore bizazamuka cyane hanyuma bikagwa kugeza ku Munsi w'Izuka.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.718 (s.645)

2697. Yafashe ﷺ ubwanwa bwa Umar maze avuga mu gahinda ngo "Turi aba Allah kandi kuri..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yafashe ﷺ ubwanwa bwa Umar maze avuga mu gahinda ngo "Turi aba Allah kandi kuri We tuzasubira", amubwira nk'uko Jibril yari akibimubwira ko nyuma ye hadashize igihe umuryango we uzagwa mu kigeragezo

gikomeye kuri Korowani, kandi ko abasomyi (qurra') bazakurikira ibyifuzo by'abategetsi bakayoba.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (hadithi ivuga ngo 'bidatinze nyuma yawe'; byasohoye ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.731 (s.652)

2698. Yabanje ﷺ gucecekesha umugabo wahamagaye nyuma y'isengesho ryo mu museke ati...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yabanje ﷺ gucecekesha umugabo wahamagaye nyuma y'isengesho ryo mu museke ati "Isaha ni ryari?", hanyuma amuhamagara bumaze gucya amumenyesha ko Isaha izagera igihe abategetsi (nk'uko umutwe ubivuga, abacamanza) bazaba barenganya.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.734 (s.654)

2699. Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, ko indamutso izahabwa abo uzi gusa...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, ko indamutso izahabwa abo uzi gusa, ubucuruzi bugakwirakwira kugeza ubwo umugore afasha umugabo we muri bwo, amasano agacibwa, ubuhamya bw'ikinyoma bukagaragara naho ubw'ukuri bugahishwa, kandi ikaramu igakwirakwira hose.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.740 (s.658)

2700. Ubwo yagaburiraga ﷺ abantu ku gikoresho cyitwa Gharra' cyaterurwaga n'abagabo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ubwo yagaburiraga ﷺ abantu ku gikoresho cyitwa Gharra' cyaterurwaga n'abagabo bane ibiryo byatetse mu nyama z'intama zaje nk'impano n'ibindi biryo bike, yahanuye arahira ko Perisi n'Abaromani bizatsindwa, ibiryo bikaba byinshi kandi izina rya Allah ntirivugwe hejuru yabyo.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina, itariki itazwi; isohozwa: intsinzi zo muri Peresi na Bizansi, hafi AH 13–23 (634–644 CE); igice cyo kurya hatavuzwe basmala kirashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.744 (s.660); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 3263 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 6959]

2701. Yamenyesheje ﷺ ko abavuga amagambo y'amatiku n'abarezi baziyongera (byavuzwe na Ibn Mas'ud)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abavuga amagambo y'amatiku n'abarezi baziyongera (byavuzwe na Ibn Mas'ud).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.748 (s.663)

2702. Yamenyesheje ﷺ ko amabanga azashyirwa ahagaragara agakwirakwira (byavuzwe na Ibn Mas'ud)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amabanga azashyirwa ahagaragara agakwirakwira (byavuzwe na Ibn Mas'ud).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.749 (s.663)

2703. Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazambara impu z'intama hejuru y'imitima y'ibirura...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazambara impu z'intama hejuru y'imitima y'ibirura, kandi ko umwiza muri bo icyo gihe azaba umushimagizi (mudahin).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.781 (s.672)

2704. Yahanuye ﷺ ko abantu, ubu ari ibiti byera imbuto, bazahinduka ibiti by'amahwa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko abantu, ubu ari ibiti byera imbuto, bazahinduka ibiti by'amahwa; ko wabahunga cyangwa ukabareka batazakureka; maze avuga, nk'inzira yo kubirokokamo, ati: "Rinda icyubahiro cyawe kure yabo ku bw'umunsi wawe w'amakuba."

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.782 (s.673)

2705. Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazabaho abantu bameze nk'abavandimwe...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mu bihe bya nyuma hazabaho abantu bameze nk'abavandimwe inyuma ariko ari abanzi imbere, kuko bizeye inyungu kuri bagenzi babo kandi bagatinya bagenzi babo.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.783 (s.673); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 266

2706. Yamenyesheje ﷺ ko icyo atinyira umuryango we kurusha ibindi ari igikorwa cy'ubwoko bwa Lut

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko icyo atinyira umuryango we kurusha ibindi ari igikorwa cy'ubwoko bwa Lut.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.785 (s.675); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 268; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Hudud 24, (1457); İbnu Mâce, Hudud 12, (2563) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 1617, c./s. 6/254]

2707. Abagabo bambara hariri (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abagabo bambara hariri (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.790 (s.676); Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Fiten 39, (2211) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5046]

2708. Abantu bagendera ku mafarashi manini adafite inkomoko nziza (birdhawns) (mu...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Abantu bagendera ku mafarashi manini adafite inkomoko nziza (birdhawns) (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.805 (s.677)

2709. Gutana kw'abashakanye gufatwa nk'ikintu cyoroheje (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Gutana kw'abashakanye gufatwa nk'ikintu cyoroheje (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.806 (s.677)

2710. Imitima yononekara (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Imitima yononekara (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.808 (s.677)

2711. Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, guca umubano w'amasano, gufata...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, guca umubano w'amasano, gufata umutungo mu karengane no kumena amaraso.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.810 (s.679)

2712. Yamenyesheje ﷺ igihe umuntu azarega mwene wabo utamuhaye na kimwe

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ igihe umuntu azarega mwene wabo utamuhaye na kimwe.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.811 (s.679)

2713. Yamenyesheje ﷺ ko ubusambanyi, ishyari n'ubugugu bizagaragara kandi abantu...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubusambanyi, ishyari n'ubugugu bizagaragara kandi abantu bakarimbuka (byavuzwe na Abu Musa).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.821 (s.680)

2714. Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera umuntu atararongora umugore w'Umunyanabati ku...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera umuntu atararongora umugore w'Umunyanabati ku bw'imibereho ye n'umutungo we maze ntiyongere no kureba umukobwa wa se wabo.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (byasohoye mu gihe cyacu ukurikije umwanditsi)

ISOKO 1000 Mucize no.826 (s.681)

2715. Byamenyeshejwe ko hazaza igihe ubwo, kubera gutinya abana, inda y'umugore...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe ko hazaza igihe ubwo, kubera gutinya abana, inda y'umugore izasaturwa maze ibirimo bigakurwamo bikajugunywa.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (isoko ribisobanura nko gukuramo inda)

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2716. Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera abantu batarimana mu mihanda nk'indogobe...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera abantu batarimana mu mihanda nk'indogobe (byavuzwe na Abdullah mwene Amr).

Imperuka y'ibihe

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2717. Yamenyesheje ﷺ ko kurimbuka kuzaza igihe umuryango we uzafata ibintu bitanu...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko kurimbuka kuzaza igihe umuryango we uzafata ibintu bitanu nk'ibiziruwe: kuvumana hagati yabo, inzoga, hariri, ibikoresho by'umuziki no kuryamana kw'abagabo hagati yabo (byavuzwe na Anas).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2718. Yahanuye ﷺ ati: "Hazaza igihe ku bantu ubwo bazamera nk'ibirura; utari ikirura..."

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Hazaza igihe ku bantu ubwo bazamera nk'ibirura; utari ikirura, ibirura bizamurya" (byavuzwe na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: imperuka y'ibihe (itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 267 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2719. Yahanuye ﷺ ati: "Iyo ingofero (qalanis) z'ububangikanyamana (mu yindi nyandiko...)"

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Iyo ingofero (qalanis) z'ububangikanyamana (mu yindi nyandiko: z'Abaturuki) zigaragaye, ukwiyerekana (mu yindi nyandiko: ubusambanyi) birakwirakwira."

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 145-146 (Bâb 12: kendisinden sonra olacakları haber vermesi)

2720. Yamenyesheje ﷺ ko amahanga azagwa ku Bayisilamu nk'uko abarya bagwa ku...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko amahanga azagwa ku Bayisilamu nk'uko abarya bagwa ku gikoresho cy'ibiryo.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Beyhakî, Delâil c.5 s.325; 1000 Mucize no.557 (s.567); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 260; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Melahim 5, (4297) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4771, c./s. 13/417]

2721. Yamenyesheje ﷺ ko ubwicanyi (harj) buziyongera

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubwicanyi (harj) buziyongera.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.549 (s.564); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 230; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 18, (157) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5023, c./s. 14/313]

2722. Yamenyesheje ﷺ ko imitingito y'isi iziyongera

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko imitingito y'isi iziyongera.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.636 (s.609); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Cihad 37, (2535) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5044]

2723. Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizegerana cyangwa ko umugisha mu buzima uzagabanuka

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizegerana cyangwa ko umugisha mu buzima uzagabanuka.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.593 (s.582); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 272; Kütüb-i Sitte: Tirmizî, Zühd 24, (2333); Buhârî 1036 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5041]

2724. Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazava i Madina igihe izaba iri mu buryo bwayo bwiza kurusha ubundi

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko abantu bazava i Madina igihe izaba iri mu buryo bwayo bwiza kurusha ubundi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.610 (s.596); Kütüb-i Sitte: Buharî, Fezâilu'l-Medine 5, Müslim, Hacc 499, (1389) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4611, c./s. 13/191]

2725. Yamenyesheje ﷺ ko impfu zitunguranye ziziyongera

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko impfu zitunguranye ziziyongera.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.633 (PDF s.610)

2726. Yamenyesheje ﷺ ko gukubitwa n'inkuba kuziyongera

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko gukubitwa n'inkuba kuziyongera.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.695 (PDF s.634)

2727. Yamenyesheje ﷺ imyaka y'amapfa aho imvura igwa cyane ariko ubutaka ntibugire icyo bumeza

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ imyaka y'amapfa aho imvura igwa cyane ariko ubutaka ntibugire icyo bumeza.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.823-824 (s.680); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 272; Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 44, (2904) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 5981, c./s. 16/462-463]

2728. Yamenyesheje ﷺ ko igihano cy'umuryango we kizaba muri iyi si, mu ishusho...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko igihano cy'umuryango we kizaba muri iyi si, mu ishusho y'ibigeragezo, imitingito n'ubwicanyi.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.755 (s.664); Kütüb-i Sitte: Ebû Davud, Fiten, (4277) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4517, c./s. 13/78]

2729. Yamenyesheje ﷺ ko hazaza ibigeragezo bikomeye bizayobya abantu

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazaza ibigeragezo bikomeye bizayobya abantu.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO 1000 Mucize no.671 (s.617)

2730. Yamenyesheje ﷺ ko hazakorwa amasezerano y'amahoro na Banu al-Asfar (Abaromani)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko hazakorwa amasezerano y'amahoro na Banu al-Asfar (Abaromani), hanyuma bakagambana bakaza munsi y'amabendera mirongo inani.

Imperuka y'ibihe (ibimenyetso by'Isaha; itariki y'isohozwa irashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO İbn Kesîr s.152; 1000 Mucize no.495 (s.487); Kütüb-i Sitte: Ebu Davud, Melahim 2, (4292, 4293); İbn Mâce 4089; Buhârî 3176 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4769; no. 7238]

2731. Yahanuye ﷺ ko Abayisilamu bazaba ingabo zitandukanye: ingabo muri Siriya, imwe...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Abayisilamu bazaba ingabo zitandukanye: ingabo muri Siriya, imwe muri Yemeni n'imwe muri Iraki, maze agira inama yo kujya muri Siriya cyangwa, bitashoboka, muri Yemeni.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.612 (s.598); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 187; c. 2, s. 191; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 259-260; Kütüb-i Sitte: Ebû Davud, Cihad 3, (2483) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4630, c./s. 13/216]

2732. Byamenyeshejwe ko hazaza ikigeragezo aho abakuru basaziramo n'abato...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe ko hazaza ikigeragezo aho abakuru basaziramo n'abato bagakuriramo, kandi iyo kiretswe abantu bazavuga ngo "Sunna yaretswe"; ko ibi bizaba igihe abahanga bazaba bagiye n'abasomyi bakaba benshi, abahanga mu mategeko bakaba bake n'abategetsi bakaba benshi, kandi isi igashakishwa n'ibikorwa by'ubuzima bwa nyuma.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.693 (PDF s.632)

2733. Yamenyesheje ﷺ ko mbere y'Isaha hazaza ikigeragezo yasobanuye nk'"ubwicanyi..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko mbere y'Isaha hazaza ikigeragezo yasobanuye nk'"ubwicanyi, ubwicanyi", kandi ko bitazaba kwica ababangikanyamana ahubwo Abayisilamu bicana hagati yabo: umuntu yica umuturanyi we, mubyara we na mwene wabo.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: nta tariki itangwa mu gitabo

ISOKO 1000 Mucize no.477 (s.467); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce (kitap dipnotu)

2734. Yamenyesheje ﷺ Awf mwene Malik urupfu rwe nk'ikimenyetso cya mbere mu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Awf mwene Malik urupfu rwe nk'ikimenyetso cya mbere mu bimenyetso bitandatu bya mbere y'Isaha (ibindi ni: gutsindwa kwa Bayt al-Maqdis, icyorezo, umutungo mwinshi aho idinari ijana zitanyura umuntu, ikigeragezo kizinjira muri buri nzu y'Umuyisilamu, n'amasezerano y'amahoro n'ingabo z'abanyamahanga akurikirwa n'ubugambanyi bwabo baza munsi y'amabendera mirongo inani buri rimwe rifite abantu ibihumbi cumi na bibiri).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina (igitero cya Tabuk, AH 9 / 630 CE, ukurikije urutonde rwa al-Bukhari); isohozwa: AH 11 (632 CE)

ISOKO 1000 Mucize no.542 (s.562); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 188; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 256, 273; Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buhârî 3176

2735. Yahanuye ﷺ ko buri gihe kizaza ku bantu kizaba kibi kurusha icyakibanjirije

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko buri gihe kizaza ku bantu kizaba kibi kurusha icyakibanjirije.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: nta tariki yihariye mu gitabo (bikomeza)

ISOKO 1000 Mucize no.544 (s.563); web: Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Kütüb-i Sitte: Buhârî, Fiten 6; Tirmizî, Fiten 35, (2207) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4822, c./s. 13/508]

2736. Yahanuye ﷺ arahira ko isi itazarangira kugeza ubwo hazaza igihe (harj)...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ arahira ko isi itazarangira kugeza ubwo hazaza igihe (harj) umwicanyi atazamenya impamvu yishe n'uwishwe ntamenye impamvu yishwe.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: nta tariki yihariye mu gitabo (bikomeza)

ISOKO 1000 Mucize no.550 (s.565); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 56, (2908) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4780, c./s. 13/427]

2737. Yahanuye ﷺ ko Abayisilamu bazatsinda iburasirazuba n'iburengerazuba, ariko ko...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Abayisilamu bazatsinda iburasirazuba n'iburengerazuba, ariko ko abayobozi babo, uretse abatinya Allah, bazaba mu Muriro.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.566 (s.573)

2738. Byamenyeshejwe, nk'ikimenyetso cy'Isaha, ko amafarashi azaba ahenze hanyuma...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe, nk'ikimenyetso cy'Isaha, ko amafarashi azaba ahenze hanyuma agahenduka kugeza ku Munsi w'Izuka.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.571 (s.575)

2739. Yahanuye ﷺ ko kumena amaraso bizafatwa nk'ikintu cyoroheje

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko kumena amaraso bizafatwa nk'ikintu cyoroheje.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.575 (s.576)

2740. Yahindukiye ﷺ yerekeza iburasirazuba maze ahanura ko ibigeragezo bizaturuka yo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahindukiye ﷺ yerekeza iburasirazuba maze ahanura ko ibigeragezo bizaturuka yo, aho ihembe rya shitani rirasira.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, ibihimbano n'amakimbirane byaturutse muri Iraki n'inkengero zayo)

ISOKO 1000 Mucize no.591 (PDF s.584); web: Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; Kütüb-i Sitte: Buhârî 5296; Müslim 2905 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4803, c./s. 13/471]

2741. Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera umuntu unyuze ku mva ataravuga ati "Iyaba nari mu..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera umuntu unyuze ku mva ataravuga ati "Iyaba nari mu mwanya we", atari ku bw'ubuyoboke bw'idini ahubwo kubera amakuba yamugezeho.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, ntibiraba ariko biregereje)

ISOKO 1000 Mucize no.598 (s.586); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 266; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: Buhârî 7115; Müslim 157

2742. Yamenyesheje ﷺ Aba-Muhajirun ibintu bitanu: ubusambanyi nibukorwa ku...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ Aba-Muhajirun ibintu bitanu: ubusambanyi nibukorwa ku mugaragaro, hazabaho ibyorezo bitarigeze bibaho mbere; ibipimo n'iminzani nibigirwamo uburiganya, hazabaho amapfa n'igitugu cy'abategetsi; zakati niyimwa, imvura izahagarara; isezerano rya Allah n'Intumwa ye niricibwa, umwanzi azabatera; kandi amategeko ya Allah natashyirwa mu bikorwa, igihano kizaza.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, byasohoye neza uko byavuzwe)

ISOKO 1000 Mucize no.601 (s.588); web: Yaqeen Institute, "The Prophecies of Prophet Muhammad"; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 228; ayrıca: Elshinawy, The Prophecies of Prophet Muhammad (Yaqeen); Kütüb-i Sitte: İbn Mâce 4019 [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 7208]

2743. Yahanuye ﷺ ibihe bitatu aho abajya kurwana bazajya babazwa umwe ku wundi ngo...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ibihe bitatu aho abajya kurwana bazajya babazwa umwe ku wundi ngo "Mbese muri mwe harimo umusangirangendo w'Intumwa ya Allah?", hanyuma ngo "uwakurikiye Abasangirangendo?", hanyuma ngo "uwakurikiye uwakurikiye Abasangirangendo?", kandi buri gihe intsinzi igatangwa.

Isohozwa: ibihe by'Abasangirangendo, Ababakurikiye n'ababakurikiye (byasohoye ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.604 (s.593); web: Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3594; Münkız es-Sakkār, Delâilü'n-nübüvve; ayrıca: İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî, s. 262; Kütüb-i Sitte: Buhârî 3594, 2897; Müslim 2532

2744. Yahanuye ﷺ ko kugabanuka kw'imvura ari ikimenyetso cy'Isaha

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko kugabanuka kw'imvura ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.646 (s.614)

2745. Yahanuye ﷺ ko guhaga kw'isi amaraso (kwiyongera kw'imena ry'amaraso) ari...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko guhaga kw'isi amaraso (kwiyongera kw'imena ry'amaraso) ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.683 (s.619)

2746. Yahanuye ﷺ ko imyaka y'amapfa (izuba ryinshi, imyaka itera) ari ikimenyetso...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko imyaka y'amapfa (izuba ryinshi, imyaka itera) ari ikimenyetso cy'Isaha.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (seen mu gihe cyacu ukurikije igitabo)

ISOKO 1000 Mucize no.685 (s.620)

2747. Yahanuye ﷺ ko Allah azuzuza amaboko y'Abayisilamu abatari Abarabu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Allah azuzuza amaboko y'Abayisilamu abatari Abarabu (abanyamahanga), hanyuma bakazahinduka intare zidahunga, bakica abarwanyi babo kandi bakarya iminyago yabo.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (ukurikije igitabo, abakozi n'abasirikare b'abanyamahanga mu bihugu by'Ikigobe)

ISOKO 1000 Mucize no.690 (s.627); web: Said Nursî, Mektubat, 19. Mektup, 6. İşaret; Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl; Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 261

2748. Yahanuye ﷺ ko idini rizavangavangwa, amaraso akameneka n'Inzu ya Allah igatwikwa

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko idini rizavangavangwa, amaraso akameneka n'Inzu ya Allah igatwikwa.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.708 (s.640)

2749. Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera Abaromani bataraba umubare munini w'abantu

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera Abaromani bataraba umubare munini w'abantu.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (umwanditsi avuga ko Abakristu bari hafi kimwe cya gatatu cy'abatuye isi mu ntangiriro y'ikinyejana cya 21)

ISOKO 1000 Mucize no.741 (s.658); Kütüb-i Sitte: Müslim, Fiten 35, (2898) [İ. Canan, Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi: no. 4551, c./s. 13/115]

2750. Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, ko ukwezi gushya kuzagaragara ari...

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha, ko ukwezi gushya kuzagaragara ari kunini ku buryo kuvugwa ko "kumaze amajoro abiri", ko imisigiti izahindurwa inzira zo kunyuramo, kandi ko impfu zitunguranye zizagaragara.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.743 (s.660); web: Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 271

2751. Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizaba cyegereje, korora urukwavu bizaruta kurera...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizaba cyegereje, korora urukwavu bizaruta kurera umwana; ko nta cyubahiro ku bakuru cyangwa impuhwe ku bato bizasigara; kandi ko abana b'ubusambanyi baziyongera n'ubusambanyi bugakorwa hagati mu muhanda.

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.780 (s.672)

2752. Amezi aba magufi (bisobanurwa nk'ukubura k'umugisha cyangwa kubara...)

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Amezi aba magufi (bisobanurwa nk'ukubura k'umugisha cyangwa kubara kutakigishingiye ku kureba ukwezi) (mu rutonde rw'ibimenyetso by'Isaha byavuzwe na Ali).

Ubuhanuzi: bwakiriwe nk'ijambo ry'Umusangirangendo (mawquf), itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.809 (s.677)

2753. Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizegerana, kandi ko ubuzima, imyaka n'umusaruro...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko igihe kizegerana, kandi ko ubuzima, imyaka n'umusaruro bizagabanuka (byavuzwe na Abu Musa).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO 1000 Mucize no.822 (s.680)

2754. Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera Abayisilamu batararwana n'ubwoko bufite inkweto...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera Abayisilamu batararwana n'ubwoko bufite inkweto z'ubwoya (byavuzwe na Abu Hurayra na Amr mwene Taghlib; mu yindi nkuru, "aba bantu ba Bariz").

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (intsinzi zo mu burasirazuba zo mu kinyejana cya 1 AH)

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3587, 3591, 3592

2755. Yahanuye ﷺ ko hafi hazaza igihe ubwo umutungo mwiza w'Umuyisilamu uzaba intama...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko hafi hazaza igihe ubwo umutungo mwiza w'Umuyisilamu uzaba intama akurikira mu mpinga z'imisozi n'ahantu imvura igwa, ahungana idini rye ibigeragezo (byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: ibihe by'amakimbirane (nyuma ya AH 35), birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3600

2756. Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera umutungo utaragwira ngo habure uwo ituro...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera umutungo utaragwira ngo habure uwo ituro ry'ineza rihabwa, kandi ubutaka bw'Abarabu butarasubira kuba ibyanya n'imigezi.

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2757. Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera inyamaswa z'inkazi zitaravugana n'abantu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko Isaha itazagera inyamaswa z'inkazi zitaravugana n'abantu, kandi umutwe w'ikiboko cy'umuntu, umushumi w'inkweto ze n'itako rye bitaramumenyesha ibyo umuryango we wakoze amaze kugenda (byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri).

Isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye (isoko ribisobanura nk'ibikoresho bya elegitoroniki)

ISOKO Yaqeen Institute (M. Elshinawy), "The Prophecies of Prophet Muhammad"

2758. Yahanuye ﷺ ati: "Buri muryango ufite igihe cyagenwe, kandi igihe cy'umuryango..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Buri muryango ufite igihe cyagenwe, kandi igihe cy'umuryango wanjye ni imyaka ijana; imyaka ijana nimara gushira, ibyo Allah yasezeranyije bizaza" (byavuzwe na Mustawrid mwene Shaddad na Thawban).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: hafi AH 100 (birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 263 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2759. Yahanuye ﷺ, nk'ibimenyetso by'Isaha,

ko umwana azaba isoko y’umujinya n’imvura…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ, nk’ibimenyetso by’Isaha, ko umwana azaba isoko y’umujinya n’imvura ikaba ubushyuhe buniga, ko aboroheje bazasandara n’abanyacyubahiro bakagabanuka, kandi ko abato bazatinyuka abakuru n’aboroheje bagatinyuka abanyacyubahiro (byavuzwe na Ibn Mas’ud na Aisha).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 270 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

2760. Yahanuye ﷺ intambara ikomeye agira ati: “Isaha ntizagera umurage utaretse…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ intambara ikomeye agira ati: “Isaha ntizagera umurage utaretse kugabanywa kandi nta kwishimira iminyago” (byavuzwe na Ibn Mas’ud).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 272 (kendisinden sonra olacak çeşitli hâlleri haber vermesi)

50 · Ibimenyetso by’Isaha: ibimenyetso bikomeye (Mahdi, Dajjal, kumanuka kwa Isa, Yajuj na Majuj)

2761. Yinjiye ﷺ kwa Zaynab umukobwa wa Jahsh afite ubwoba aravuga ati: “Nta yindi…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yinjiye ﷺ kwa Zaynab umukobwa wa Jahsh afite ubwoba aravuga ati: “Nta yindi mana iriho uretse Allah! Bazabona ishyano Abarabu kubera ikibi cyegereje! Uyu munsi umwenge ungana utya wafunguwe mu rukuta rwa Yajuj na Majuj”, akora uruziga n’igikumwe cye n’urutoki rwa mukubitarukoko; ku kibazo ngo “Mbese tuzarimbuka kandi muri twe harimo abakiranuka?”, asubiza ati: “Yego, igihe ubugome buzagwira.”

Igihe cy’i Madina, itariki itazwi

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3598

2762. Yahanuye ﷺ ukuza kwa Mahdi

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ukuza kwa Mahdi.

Imperuka y’ibihe (isohozwa: rirategerejwe)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2763. Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera umugabo wo muri Qahtan atarashorera abantu…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isaha itazagera umugabo wo muri Qahtan atarashorera abantu n’inkoni ye.

Imperuka y’ibihe (isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2764. Yavuze ﷺ ati: “Gutura neza kwa Bayt al-Maqdis ni ugusenyuka kwa Yathrib…”

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: “Gutura neza kwa Bayt al-Maqdis ni ugusenyuka kwa Yathrib; gusenyuka kwa Yathrib ni ukuza kw’intambara ikomeye (malhama); ukuza kw’intambara ikomeye ni ugutsindwa kwa Konstantinopole.”

Imperuka y’ibihe (isohozwa: birashobora gusobanurwa mu buryo butandukanye)

ISOKO Kādî İyâz, eş-Şifâ, 1. kısım 4. bâb, 24. fasıl (gayb haberleri)

2765. Yahanuye ﷺ ko Abayahudi bazarwana n’Abayisilamu, ko Abayisilamu bazatsinda…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Abayahudi bazarwana n’Abayisilamu, ko Abayisilamu bazatsinda, kandi ko ibuye rizavuga riti: “Yewe Muyisilamu, inyuma yanjye hari Umuyahudi; ngwino umwice.”

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: imperuka y’ibihe (ntabwo rirasohora)

ISOKO Buhârî, Menâkıb, Alâmâtü'n-nübüvve, no. 3593

2766. Mu ijoro rya Isra, yaganiriye ﷺ na Ibrahim, Musa na Isa ku gihe cy'Isaha...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Mu ijoro rya Isra, yaganiriye ﷺ na Ibrahim, Musa na Isa ku gihe cy'Isaha; Ibrahim na Musa bavuga bati: "Nta bumenyi mbifiteho"; Isa avuga ko nta wundi uretse Allah uzi igihe cyayo, maze ahanura ukuza kwa Dajjal, ko we ubwe azamwica, ko ibuye n'igiti bizavuga biti "Yewe Muyisilamu, munsi yanjye hari umuhakanyi", n'irimbuka rya Yajuj na Majuj.

Isra na Mi'raj (hafi 621 CE); isohozwa ry'ubuhanuzi: imperuka y'ibihe

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 1, s. 269 (İsrâ bâbı (İbn Mes'ûd hadisi))

2767. Yavuze ﷺ ati: "Isa mwene Maryam, namara kumanuka, nahagarara ku mva yanjye..."

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yavuze ﷺ ati: "Isa mwene Maryam, namara kumanuka, nahagarara ku mva yanjye akavuga ati 'Yewe Muhammad', nzamwitaba."

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: imperuka y'ibihe

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 490 (Kabrinde hayatı, namazı ve selamın ulaştırılması)

2768. Yahawe ﷺ ubumenyi kuri Dajjal butarigeze bubwirwa umuryango n'umwe n'umuhanuzi...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahawe ﷺ ubumenyi kuri Dajjal butarigeze bubwirwa umuryango n'umwe n'umuhanuzi wariho mbere ye: "Afite ijisho rimwe; naho Nyagasani wanyu ntafite ijisho rimwe" (byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: imperuka y'ibihe

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 335 (korkuyla yardım, cevâmiu'l-kelim ve yeryüzü hazinelerinin anahtarları bâbı)

2769. Yahanuye ﷺ ko Isa mwene Maryam azamanukira iruhande rw'umunara wera uri...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isa mwene Maryam azamanukira iruhande rw'umunara wera uri iburasirazuba bwa Damasiko (byavuzwe na Nawwas mwene Sam'an); kandi Ibn Kathir yandika ko uwo munara watwitswe n'Abakristu wongeye kubakwa ku gihe cye n'amafaranga yabo.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: impera y'ibihe (gusana umunara: igihe cya Ibn Kathir, ikinyejana cya 8 AH)

ISOKO İbn Kesîr, Mu'cizâtü'n-Nebî (el-Bidâye ve'n-Nihâye'den; thk. es-Seyyid İbrâhîm), s. 379 (dinin müceddidlerini haber vermesi (devamı: Şam'ın İslâm'ın kalesi oluşu))

2770. Yahanuye ﷺ ko Ka'ba izasenywa (bibarwa mu nteruro imwe mu nkuru ze...)

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Ka'ba izasenywa (bibarwa mu nteruro imwe mu nkuru ze z'ibitagaragara).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: ntibyavuzwe mu isoko

ISOKO Îcî–Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf, c. 8, usul.ai baskısında s. 283 (el-Mevkıfü's-sâdis, el-Mersadü'l-evvel, el-Maksadü'r-râbi': isbâtü nübüvveti Muhammed; «el-kelâm fî sâiri'l-mu'cizât») [atıftaki s. 256 başka baskıya göre olmalı]

2771. Yahanuye ﷺ ko Isa azamanuka agasenga inyuma ya Mahdi ukomoka mu ruvyaro rwe...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Isa azamanuka agasenga inyuma ya Mahdi ukomoka mu ruvyaro rwe, kandi ko Mahdi azuzuza isi ubutabera.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: imperuka y'ibihe (rirategerejwe)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 907 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

2772. Yahanuye ﷺ ko Mahdi uzakomoka mu ruvyaro rwe azakora ikintu kimeze nk'ibyo Musa...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ko Mahdi uzakomoka mu ruvyaro rwe azakora ikintu kimeze nk'ibyo Musa yakoze (gukuramo amazi mu rutare) igihe azahaguruka i Maka yerekeza i Kufa.

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: imperuka y'ibihe (rirategerejwe)

ISOKO Râvendî, el-Harâic ve'l-cerâih, c. 3, s. 912 (el-Bâbü's-sâbi' aşer fi'l-muvâzât beyne mu'cizâti nebiyyinâ ve mu'cizâti'l-enbiyâ)

2773. Yahanuye ﷺ ati: "Mureke Abanyahabasha igihe cyose babaretse; ndahiye ku Ufite..."

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Yahanuye ﷺ ati: "Mureke Abanyahabasha igihe cyose babaretse; ndahiye ku Ufite roho yanjye mu biganza bye ko nta wuzakura ubutunzi bwa Ka'ba uretse ufite imirundi ibiri mito (Dhu al-Suwayqatayn)."

Isohozwa: imperuka y'ibihe

ISOKO Meclisî, Bihâru'l-envâr, c. 18, s. 145 (Bâb 12: kendisinden sonra olacakları haber vermesi)

2774. Uwafuye abazwa ibye mu mva: yavuze ﷺ ati: “Ku bijyanye n’ikigeragezo cyo mu…”

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Uwafuye abazwa ibye mu mva: yavuze ﷺ ati: “Ku bijyanye n’ikigeragezo cyo mu mva, muzageragezwa ku bwanjye kandi mubazwe ibyanjye”; kandi nk’uko Hakim al-Tirmidhi na Ibn Abd al-Barr babivuga, kubazwa mu mva kwihariwe n’uyu muryango (byavuzwe na Aisha).

Khasa’is (nta tariki)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 325 (bütün peygamberlere üstün kılındığı ve kendisinden önce kimseye verilmeyen hususiyetler)

2775. Byamenyeshejwe ko ku Munsi w’Izuka azaba ﷺ uwubahwa kurusha ibiremwa byose…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Byamenyeshejwe ko ku Munsi w’Izuka azaba ﷺ uwubahwa kurusha ibiremwa byose imbere ya Allah (byavuzwe na Ibn Mas’ud na Abdullah mwene Salam).

Khasa’is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 340 (Kur'an'dan yalnız ona verilenler ve Allah katındaki üstünlüğü bâbı)

2776. Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w’Izuka azaba umwami w’abana ba Adam, uwa mbere imva…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w’Izuka azaba umwami w’abana ba Adam, uwa mbere imva izasaturirwa, uwa mbere uzakanguka nyuma y’impanda, uwa mbere uzasabira abandi n’uwa mbere ubuvugizi bwe buzakirwa (byavuzwe na Abu Hurayra na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Umunsi w’Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 376 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2777. Azazurwa ﷺ ari kuri Buraq ku Munsi w’Izuka; azambikwa umwe mu myambaro yo mu…

Hasan (Nziza) IBINDI BITANGAZA

Azazurwa ﷺ ari kuri Buraq ku Munsi w’Izuka; azambikwa umwe mu myambaro yo mu Ijuru maze ahagarare iburyo bw’Intebe y’ubwami ahantu nta wundi ushobora guhagarara; azaba umuyobozi w’ikiremwamuntu, umuvugizi wabo n’uzana inkuru nziza zabo, afite ibendera ry’ishimwe mu kuboko kwe (byavuzwe na Mu’adh, Abu Hurayra, Ibn Mas’ud, Ibn Abbas, Umm Kurz na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Umunsi w’Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 377 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2778. Azahabwa ﷺ Umwanya Ushimirwa (Maqam al-

Mahmud) n’Ubuvugizi Bukomeye (al-shafa’a…)

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Azahabwa ﷺ Umwanya Ushimirwa (Maqam al-Mahmud) n’Ubuvugizi Bukomeye (al-shafa’a al-uzma): mu Ikoraniro abantu bazajya basimburana kwa Adam, Nuh, Ibrahim, Musa na Isa buri wese akisegura; we avuge ati “Icyo ni icyanjye gukora” maze yubame munsi y’Intebe y’ubwami, asingize Allah n’amashimwe azahishurirwa uwo munsi; hanyuma bivugwe ngo “Zamura umutwe wawe; saba urahabwa, sabira abandi ubuvugizi bwawe burakirwa” (byavuzwe na Abu Hurayra, Anas, Ibn Abbas, Ibn Umar, Hudhayfa, Salman na Uqba mwene Amir).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Umunsi w’Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 378 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2779. Ku Munsi w’Izuka, igihe imihimbi ya zahabu izashingirwa abahanuzi, ntazicara ﷺ…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Ku Munsi w’Izuka, igihe imihimbi ya zahabu izashingirwa abahanuzi, ntazicara ﷺ ku muhimbi we ku bw’ubwoba bw’uko umuryango we wasigara inyuma mu gihe we yoherejwe mu Ijuru, ahubwo azahagarara imbere ya Nyagasani we atakamba ati “Umuryango wanjye, umuryango wanjye”; kandi azategereza ku mutwe wa Sirat ko umuryango we wambuka (byavuzwe na Ibn Abbas na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Umunsi w’Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 382 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2780. Ku Munsi w’Izuka, azakomanga ﷺ ku irembo ry’Umuriro akarifunguza, akinjira…

Da’if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Ku Munsi w’Izuka, azakomanga ﷺ ku irembo ry’Umuriro akarifunguza, akinjira agasingiza Allah n’amashimwe nta wundi wari waramusingije mbere ye, maze agakuramo abavuze bati “Nta yindi mana iriho uretse Allah” n’umutima utaryarya (byavuzwe na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Umunsi w’Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 385 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2781. Azaba ﷺ umwami w’ikiremwamuntu ku Munsi w’Izuka, Adam n’abamukurikiye bose…

Sahih (Y’ukuri) IBINDI BITANGAZA

Azaba ﷺ umwami w’ikiremwamuntu ku Munsi w’Izuka, Adam n’abamukurikiye bose bakoranire munsi y’ibendera rye; azaba umuyobozi n’uwanyuma mu bahanuzi; amarembo y’Ijuru azafungurirwa we mbere; kandi ubwo Abasangirangendo be bavugaga ibyiza by’abahanuzi ba mbere, arasohoka avuga ati: “Ndi umukunzi wa Allah, kandi ibi si ukwirata; ni jye utwara Ibendera ry’Ishimwe” (byavuzwe na Ubada mwene Samit, Hudhayfa, Jabir na Ibn Abbas).

Ubuhanuzi: Igihe cy’i Madina; isohozwa: Umunsi w’Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 387 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2782. Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka buri sano na buri nkomoko bizacika uretse...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka buri sano na buri nkomoko bizacika uretse isano rye n'inkomoko ye (byavuzwe na Umar).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Umunsi w'Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 388 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2783. Azaba ﷺ uwa mbere uzambuka Sirat n'uwa mbere uzakomanga ku irembo ry'Ijuru...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Azaba ﷺ uwa mbere uzambuka Sirat n'uwa mbere uzakomanga ku irembo ry'Ijuru; maze umurinzi w'Ijuru avuge ati: "Nategetswe kutafungurira uwo ari we wese mbere yawe" (byavuzwe na Abu Hurayra na Anas).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Umunsi w'Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 389 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2784. Ku Munsi w'Izuka, ubwo umukobwa we ﷺ Fatima azambuka Sirat, uhamagara...

Yahimbwe (Mawdu') IBINDI BITANGAZA

Ku Munsi w'Izuka, ubwo umukobwa we ﷺ Fatima azambuka Sirat, uhamagara azahamagara ati: "Yemwe bantu b'Ikoraniro, muhumirize amaso yanyu", maze azambuka afite imyenda ibiri y'icyatsi hejuru ye; Fatima akaba uwa mbere uzinjira mu Ijuru nyuma ye (byavuzwe na Ali na Abu Hurayra).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Umunsi w'Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 389 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2785. Azahabwa ﷺ Kawthar (ibikoresho byayo bingana n'inyenyeri zo mu kirere) na...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Azahabwa ﷺ Kawthar (ibikoresho byayo bingana n'inyenyeri zo mu kirere) na Wasila, urwego rwo hejuru kurusha izindi mu Ijuru ruzahabwa umugaragu umwe gusa; kandi azazamurwa mu cyumba cyo hejuru cy'ubusitani bwa Na'im (byavuzwe na Ibn Abbas, Ibn Umar [Abdullah mwene Amr] na Ubada mwene Samit).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Ubuzima bwa Nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 390 (kıyamet gününe özgü hususiyetleri bâbları)

2786. Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka we n'umuryango we bazakoranira ku gasozi, ko...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka we n'umuryango we bazakoranira ku gasozi, ko Nyagasani we azamwambika umwambaro w'icyatsi (hulle), kandi ko uwo ari wo Mwanya Ushimirwa (Maqam al-Mahmud) (byavuzwe na Ka'b mwene Malik).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Umunsi w'Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 392 (ümmetinin kıyametteki hususiyetleri bâbları)

2787. Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka umuryango we uzahamagarwa ufite amasura...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka umuryango we uzahamagarwa ufite amasura n'ingingo birabagirana kubera ibimenyetso bya wudu (ghurran muhajjalin), kandi ko azabamenyera mu yandi mahanga kuri ibyo, ku guhabwa ibitabo byabo mu kuboko kw'iburyo, ku kimenyetso cyo kubama no ku rumuri rwabo rwiruka imbere yabo (byavuzwe na Abu Hurayra, Hudhayfa, Abu al-Darda' na Abu Dharr).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Umunsi w'Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 392 (ümmetinin kıyametteki hususiyetleri bâbları)

2788. Umuryango we ﷺ uzaba uwa mbere uhaguruka mu mva kandi uwa mbere winjira mu...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Umuryango we ﷺ uzaba uwa mbere uhaguruka mu mva kandi uwa mbere winjira mu Ijuru mbere y'ayandi mahanga.

Khasa'is (rusange; itariki itazwi)

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 394 (ümmetinin kıyametteki hususiyetleri bâbları)

2789. Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka we n'umuryango we bazaba abahamya b'ibyo Nuh...

Sahih (Y'ukuri) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ku Munsi w'Izuka we n'umuryango we bazaba abahamya b'ibyo Nuh n'abandi bahanuzi bagejeje ku bantu (umuryango we uhagaze nk'abahamya bakiranuka; Sura al-Baqara, umurongo wa 143; byavuzwe na Abu Sa'id al-Khudri).

Ubuhanuzi: Igihe cy'i Madina; isohozwa: Umunsi w'Urubanza

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 395 (ümmetinin kıyametteki hususiyetleri bâbları)

2790. Yamenyesheje ﷺ ko ubushyuhe bw'Umuriro ku muryango we buzaba bumeze...

Da'if (Idakomeye) IBINDI BITANGAZA

Yamenyesheje ﷺ ko ubushyuhe bw'Umuriro ku muryango we buzaba bumeze nk'ubushyuhe bw'inzu y'ubwogero bwo gukarabiramo (hamam) (byavuzwe na Abu Bakr).

Ubuhanuzi: itariki itazwi; isohozwa: Ubuzima bwa Nyuma

ISOKO Süyûtî, el-Hasâisü'l-Kübrâ, c. 2, s. 395 (ümmetinin kıyametteki hususiyetleri bâbları)